

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

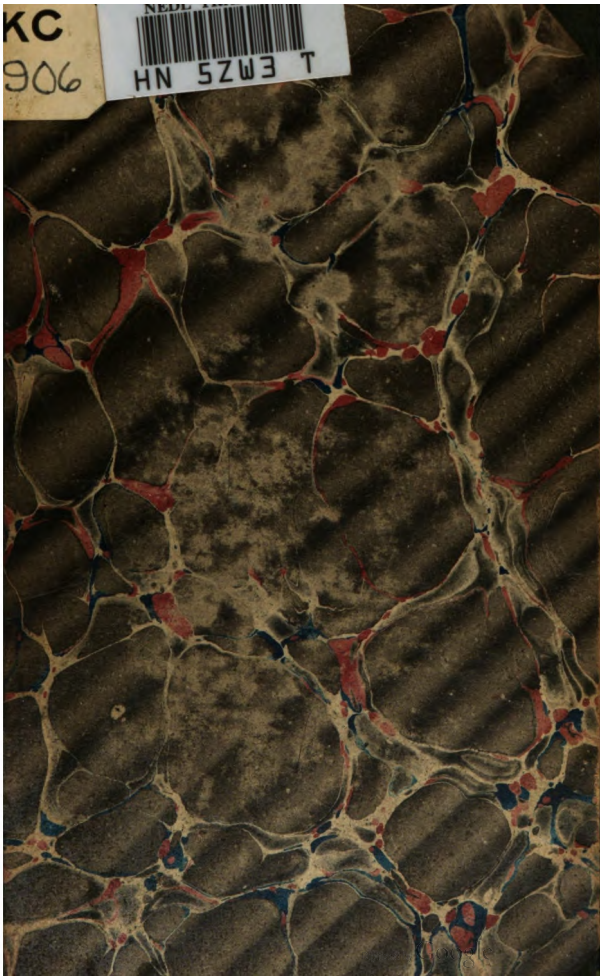
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

KC

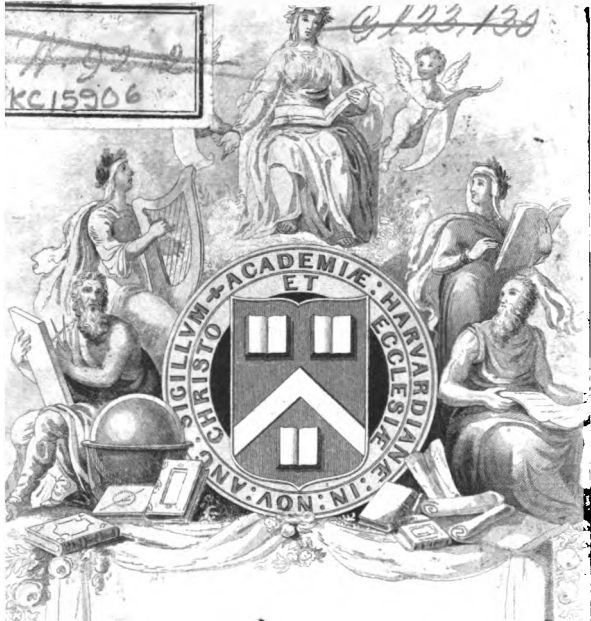
906

NEEL
HN 5ZU3 T

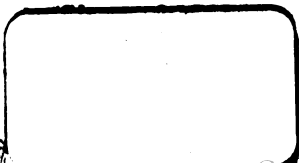

KC15906

9123/138

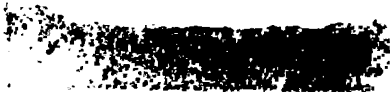

THE BEQUEST OF,
HENRY WARE WALES, M. D.,
OF BOSTON.

L U C I A N I
SAMOSATENSIS
O P E R A.

AD
OPTIMORUM LIBRORUM FIDEM
ACCURATE EDITA.

EDITIO STEREOTYPA.

TOMUS III.

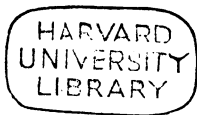

LIPSIAE
SUMTIBUS ET TYPIS CAROLI TAUCHNITII.
1829.

~~Q. 22, 130~~

KC15906

Λ Ο Υ Κ Ι Α Ν Ο Υ

Σ Α Μ Ο Σ Α Τ Ε Ω Σ

Δ Ι Α Λ Ο Γ Ο Ι.

Ε Ι Κ Ο Ν Ε Σ.

ARGUMENTUM.

Laudatur Panthea quaedam, Lucii Veri, ut Solano videtur, amica, vel ex Wielandii, sententia, Marci Antonini Philosophi uxor, non longe ante obitum inaequali matrimonio ducta, partim ob corporis, partim ob animi pulchritudinem absolutissimam, sed summa adulatione. Scribendi quidem genus ab Luciani ingenio non abborret, adeoque in conformatione verborum ac sententiarum excellit; at fuerunt tamen, qui Lucianum, severum non magis aliorum vitiorum, quam adulationis censeorem, haec scribere potuisse negarent.

ΛΥΚΙΝΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΣ.

ΛΥΚ. Ἀλλ' ἢ τοιοῦτόν τι ἄρα ἔπασχον οἱ τῆν Γοργῶ ἰδόντες, οἷον ἐγὼ ἔναγχος ἔπαθον, ὃ Πολύστρατε, παγκάλην τινὰ γυναῖκα ἰδών. αὐτὸ γὰρ τὸ

LUCIAN. III.

A

τοῦ μύθου ἐκείνο μικροῦ δέω λίθος ἐξ ἀνθρώπου σοι γεγενῆσθαι, πεπηγώς ὑπὸ τοῦ θαύματος.

ΠΟΛ. Ἡράκλεις ὑπερφυῆς τι τὸ θεάμα φῆς, καὶ δεινῶς βίαιον, εἶγε καὶ Λυκῖνον ἐξέπληξε γυνή τις οὔσα. σὺ γὰρ ὑπὸ μὲν τῶν μειρακίων καὶ πάνυ ὀφθάλμως αὐτὸ πάσχεις· ὥστε θᾶττον ἂν τις ὅλον τὸν Σίπυλον μετακινήσειεν, ἢ σὲ τῶν καλῶν ἀπάγοι, μὴ οὐχὶ παρεστάναι αὐτοῖς κεκηνότα, καὶ ἐπιδακρύνοντά γε πολλίκις, ὥσπερ ἐκείνην αὐτὴν τὴν τοῦ Ταυτάλου. ἀτὰρ εἶπέ μοι, τίς ἢ λιθοποιὸς αὕτη Μέδουσα ἡμῖν ἐστι, καὶ πόθεν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἴδοιμεν; οὐ γὰρ, οἶμαι, φθονήσεις ἡμῖν τῆς θεάς, οὐδὲ ζηλοτυπήσεις, εἰ μέλλοιμεν πλησίον που καὶ αὐτοὶ παραπεπηγέναι σοι ἰδόντες.

ΑΤΚ. Καὶ μὴν εὖ εἰδέναι χρή σε, ὡς καὶ ἐκ περιωπῆς μόνον ἀπίδης ἐς αὐτὴν, ἀχανῆ σε, καὶ τῶν ἀνδριάντων ἀκινήτοτερον ἀποφανεῖ. καίτοι τοῦτο μὲν ἴσως εἰρηνικώτερόν ἐστι, καὶ τὸ τραῦμα ἦττον καίριον, εἰ αὐτὸς ἴδοις· εἰ δὲ καὶ κείνη προσβλέψει σε, τίς ἔσται μηχανὴ ἀπιστήναι αὐτῆς; ἀπάξει γὰρ σε ἀναδησαμένη ἔνθα ἂν ἐθέλῃ, ὅπερ καὶ ἡ λίθος ἢ Ἡρακλεία δρᾷ τὸν σίδηρον.

2. ΠΟΛ. Παύου, ὦ Λυκῖνε, τεράσιόν τι κάλλος ἀναπλάττων, ἀλλ' εἶπέ μοι τίς ἢ γυνὴ ἐστίν;

ΑΤΚ. Οἶε γὰρ με ὑπερβαλέσθαι τῷ λόγῳ, ὅς δέδια, μὴ σοι ἰδόντι ἀσθενῆς τις ἐπαινεῖσαι δόξω, παρὰ τοσοῦτον ἀμείνων φανεῖται· πλὴν ἀλλὰ ἦτις μὲν, οὐκ ἂν εἶπεῖν ἔχοιμι, θεραπεία δὲ πολλή, καὶ ἄλλη περὶ αὐτὴν παρασκευὴ λαμπρά, καὶ εὐνούχων

τε πλήθος, καὶ ἄβραι πάνυ πολλαὶ, καὶ ὅλως μεῖζόν γε, ἢ κατὰ ἰδιωτικὴν τύχην ἐδόκει τὸ πρᾶγμα εἶναι.

ΠΟΛ. Οὐδὲ τοῦνομα ἐπύθου σὺ γε, ἦτις καλοῖτο;

ΑΤΚ. Οὐδαμῶς, ἢ τοῦτο μόνον, τῆς Ἰωνίας ἐστὶ. τῶν θεατῶν γάρ τις ἀπιδὼν ἐς τὸν πλησίον, ἐπεὶ παρῆλθε, Τοιαῦτα μέντοι, ἔφη, τὰ Σμυρναϊκὰ κάλλη· καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν, εἰ ἢ καλλίστη τῶν Ἰωνικῶν πόλεων τὴν καλλίστην γυναῖκα ἤνεγκεν. ἐδόκει δὲ μοι Σμυρναῖος καὶ αὐτὸς ὁ λέγων εἶναι, οὕτως ἐσεμνύνετο ἐπ' αὐτῆς.

3. ΠΟΛ. Οὐκοῦν ἐπιὲ λίθου τοῦτό γε ὡς ἀληθῶς ἐποίησας, οὔτε παρακολουθήσας, οὔτε τὸν Σμυρναῖον ἐκείνον ἐρόμενος, ὅστις ἦν, κἄν τὸ εἶδος ὡς οἷόν τε ὑπόδειξον τῷ λόγῳ, τάχα γὰρ ἂν οὕτω γνωρίσαιμι.

ΑΤΚ. Ὅρας ἠλίκον τοῦτο ἦτησας; οὐ κατὰ λόγων δύναμιν, καὶ μάλιστα γε τῶν ἐμῶν, ἐμφανίσαι οὕτω θαυμασίαν εἰκόνα, πρὸς ἣν μόλις ἂν ἡ Ἀπελλῆς, ἢ Ζεῦξις, ἢ Παρρόάσιος, ἱκανοὶ ἔδοξαν, ἢ εἰ τις Φειδίας, ἢ Ἀλκαμένης. ἐγὼ δὲ λυμανοῦμαι τὸ ἀρχέτυπον ἀσθενεῖα τῆς τέχνης.

ΠΟΛ. Ὅμως, ὦ Λυκίνε, ποῖά τις ἦν τὴν ὄψιν; οὐ γὰρ ἐπισφαλὲς τὸ τόλμημα, εἰ φίλοι ἄνδρῃ ἐπιδείξαις τὴν εἰκόνα, ὅπως ἂν τῆς γραμμῆς ἔχει,

ΑΤΚ. Καὶ μὴν ἀσφαλέστερον αὐτὸς ποιησεῖν μοι δοκῶ, τῶν παλαιῶν τινος ἐκείνων τεχνιτῶν παρακαλίσας ἐπὶ τὸ ἔργον, ὡς ἀναπλάσειάν μοι τὴν γυναῖκα.

ΠΟΛ. Πῶς τοῦτο φῆς; ἢ πῶς ἂν ἀφικονιτό σοι πρὸ τοσούτων ἐτῶν ἀποθανόντες;

ΛΤΚ. Ῥαδίως, ἦνπερ σὺ μὴ ὀκνήσης ἀποκρινεσθαι τί μοι.

ΠΟΛ. Ἐρώτα μόνον.

4. ΛΤΚ. Ἐπεδήμησάς ποτε, ὦ Πολύστρατε, τῆ Κνιδίων;

ΠΟΛ. Καὶ μάλα.

ΛΤΚ. Οὐκοῦν καὶ τὴν Ἀφροδίτην εἶδες πάντως αὐτῶν;

ΠΟΛ. Νῆ Δία, τῶν Πραξιτέλους ποιημάτων τὸ κάλλιστον.

ΛΤΚ. Ἀλλὰ καὶ τὸν μῦθον, ὃν λέγουσιν, ἤκουσας, οἱ ἐπιχώριοι περὶ αὐτῆς, ὡς ἐρασθεῖη τις τοῦ ἀγάλματος, καὶ λαθῶν ὑπολειφθεὶς ἐν ἱερῷ, συγγενοίτο, ὡς δυνατόν, ἀγάλματι· τοῦτο μὲν σοι ἄλλως ἱστορησάθω. σὺ δὲ (ταύτην γὰρ, ὡς φῆς, εἶδες) ἔθιμοι, καὶ τόδε ἀπόκριναι, εἰ καὶ τὴν ἐν κήποις Ἀθηνησι, τὴν Ἀλκαμένους ἐώρακας;

ΠΟΛ. Ἡ πάντων γ' ἂν, ὦ Λυκίνε, ὃ φραθυμότητος ἦν, εἰ τὸ κάλλιστον τῶν Ἀλκαμένους πλασμάτων παρεῖδον.

ΛΤΚ. Ἐκεῖνο μὲν γε, ὦ Πολύστρατε, οὐκ ἐξερήσομαί σε, εἰ πολλάκις ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀνελθὼν, καὶ τὴν Καλάμιδος Σωσάνδραν τεθέασαι.

ΠΟΛ. Εἶδον κἀκείνην πολλάκις.

ΛΤΚ. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα μὲν ἱκανῶς· τῶν δὲ Φειδίου ἔργων τί μάλιστα ἐπήνεσας;

ΠΟΛ. Τί δ' ἄλλο ἢ τὴν Ἀημνίαν, ἣ καὶ ἐπι-

γράψαι τοῦνόμα ὁ Φειδίας ἤξιωσε; καὶ, γῆ Δία, τὴν Ἀμαζόνα, τὴν ἐπερειδομένην τῷ δορατίῳ.

5. ΔΤΚ. Τὰ κάλλιστα, ὦ ἑταῖρε, ὥστε οὐκ ἐστὶν ἄλλων τεχνιτῶν δεήση. φέρε δὴ ἐξ ἅπασων ἤδη τούτων, ὡς οἶόν τε συναρμόσας, μίαν σοι εἰκόνα ἐπιδείξω, τὸ ἐξαίρετον παρ' ἐκάστης ἔχουσαν.

ΠΟΛ. Καὶ τίνα ἂν τρόπον τοῦτι γένοιτο;

ΔΤΚ. Οὐ χαλεπὸν, ὦ Πολύστρατε, εἰ τὸ ἀπὸ τοῦδε παραδόντες τὰς εἰκόνας τῷ λόγῳ, ἐπιτρέψαιμεν αὐτῷ μετακοσμεῖν, καὶ συντιθέναι καὶ ἀρμόζειν, ὡς ἂν εὐρυθυμότατα δύναίτο, φυλάττων ἅμα τὸ συμμιγῆς ἐκείνο, καὶ ποικίλον.

ΠΟΛ. Εὖ λέγεις· καὶ δὴ παραλαβὼν δεικνύτω. ἐθέλω γὰρ εἰδέναι ὅ, τι καὶ χρήσεται αὐταῖς, ἢ ὅπως ἐκ τοσαύτων μίαν τιὰ συνθῆεις, οὐκ ἀπάδουσαν ἀπεργάσεται.

6. ΔΤΚ. Καὶ μὴν ἤδη σοι δρᾶν παρέχει γιγνομένην τὴν εἰκόνα, ὥδε συναρμόζων, τῆς ἐκ Κνίδου ἠκούσης μόνον τὴν κεφαλὴν λαβῶν· οὐδὲν γὰρ τοῦ ἄλλου σώματος, γυμνοῦ ὄντος, δεήσεται· τὰ μὲν ἅμφι τὴν κόμην, καὶ μέτωπον, ὀφρύων τε τὸ εὐγρομμον, ἕασσι ἔχειν, ὥσπερ ὁ Πραξιτέλης ἐποίησε, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν δὲ τὸ ὑγρὸν ἅμα τῷ φαιδρῷ, καὶ κεχαρισμένῳ, καὶ τοῦτο διαφυλάξει κατὰ τὸ Πραξιτέλει δοκοῦν· τὰ μῆλα δὲ, καὶ ὅσα τῆς ὄψεως ἀντωπα, παρ' Ἀλκαμένους καὶ τῆς ἐν κήποις λήψεται· καὶ προσέτι, χειρῶν ἄκρα, καὶ καρπῶν τὸ εὐρυθμον, καὶ δακτύλων τὸ εὐάγωγον, ἐς λεπτόν ἀπολήγον, παρὰ τῆς ἐν κήποις καὶ ταῦτα· τὴν δὲ τοῦ παντός

προσωπου περιγραφὴν, καὶ παρειῶν τὸ ἀπαλόν, καὶ ῥίνα σύμμετρον, ἢ Λημνία παρεῖσι, καὶ Φειδίας ἔτι. καὶ στόματος ἄρμογὴν ὁ αὐτός, καὶ τὸν αὐχένα παρὰ τῆς Ἀμαζόνος λαβών. ἢ Σωσάνδρα δὲ καὶ ὁ Κάλαιμις αἰδοῖ κοσμήσουσιν αὐτήν· καὶ τὸ μειδίαμα λεπτόν καὶ λεληθός, ὡσπερ τὸ ἐκείνης ἔσται· καὶ τὸ εὐσταλές δὲ καὶ κόσμιον τῆς ἀναβολῆς παρὰ τῆς Σωσάνδρας· πλὴν ὅτι ἀκάλυπτος αὐτῇ ἔσται τὴν κεφαλὴν. τῆς ἡλικίας δὲ τὸ μέτρον ἡλικίον ἂν γένοιτο; κατὰ τὴν ἐν Κνίδω ἐκείνην μάλιστα· καὶ γὰρ καὶ τοῦτο κατὰ τὸν Πραξιτέλη μεμετρήσθω. τί σοι, ὦ Πολύστρατε, δοκεῖ καλὴ γενήσεσθαι ἢ εἰκὼν; καὶ μάλιστα ἐπειδὴν ἐς τὸ ἀκριβέστατον ἀποτελεσθῆ;

7. ΠΟΛ. Ἔτι γὰρ, ὦ γενναιότατε, καταλέλοιπάς τι κάλλος ἔξω τοῦ ἀγάλματος, οὕτω πάντα ἐς τὸ αὐτὸ συμπεφορηκώς;

ΑΤΚ. Τοῦτο μικρότατον, ὦ φιλότις, εἰ μὴ σοι δόξει ὀλίγα πρὸς εὐμορφίαν συντελεῖν χρῶα, καὶ τὸ ἐκάστω πρέπον· ὡς μέλανα μὲν εἶναι ἀκριβῶς, ὀπόσα μέλανα, λευκά δὲ ὅσα τοιαῦτα χρῆ, καὶ τὸ ἐρύθημα ἐπανθῆν· καὶ τὰ τοιαῦτα κινδυνεύει τοῦ μεγίστου ἔτι ἡμῖν προσδεῖν. πόθεν οὖν καὶ ταῦτα πορρυσάμεθ' ἂν, ἢ παρακαλέσαιμεν δηλαδὴ τοὺς γραφείας, καὶ μάλιστα ὀπόσοι αὐτῶν ἄριστοι ἐγένοντο κεράσασθαι τὰ χρώματα, καὶ εὐκαιρον ποιῆσθαι τὴν ἐπιβολὴν αὐτῶν; καὶ δὴ παρακεκλήσθω Πολύγνωτος, καὶ Εὐφράνωρ ἐκείνος, καὶ Ἀπελλῆς, καὶ Ἀστίων· οὗτοι δὲ διελόμενοι τὸ ἔργον, ὁ μὲν Εὐφράνωρ χρωσάτω τὴν κόμην, οἶαν τῆς Ἥρας ἔγραψεν· ὁ Πολύ-

γνωτος δὲ ὄφρῶν τὸ ἐπιπρεπές, καὶ παρειῶν τὸ ἐνερευθές, οἶαν τὴν Κασάνδραν ἐν τῇ λέσχῃ ἐποίησε τοῖς Δελφοῖς· καὶ ἐσθῆτα δὲ οὗτος ποιησάτω ἐς τὸ λεπτότατον ἐξεργασμένην, ὡς συνεστάλθαι μὲν ὅσα χρῆ, διηνεμῶσθαι δὲ τὰ πολλά. τὸ δὲ ἄλλο σῶμα ὁ Ἀπελλῆς δειξάτω, κατὰ τὴν Πακάτην· μάλιστα μὴ ἄγαν λευκόν, ἀλλὰ ἔναιμιον ἀπλῶς· τὰ χεῖλη δὲ, οἶα Ῥωξάνης, ὁ Ἀτίων ποιησάτω. 8. Μᾶλλον δὲ τὸν ἀριστον τῶν γραφῶν Ὅμηρον, παρόντος Εὐφράνορος καὶ Ἀπελλοῦ δεδέγμεθα. οἶον γάρ τι τοῖς Μενελάου μηροῖς τὸ χρῶμα ἐκεῖνος ἐπέβαλλεν, ἐλέφαντι εἰκάσας ἡρέμα πεφοινιγμένῳ, τοῖόνδε ἔστω τὸ πᾶν· ὁ δ' αὐτὸς οὗτος καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς γραψάτω, βοῶπιν τινα ποιήσας αὐτήν. συνεπιλήψεται τοῦ ἔργου αὐτῷ καὶ ὁ Θηβαῖος ποιητής, ὡς ἰοβλέφαρον ἐξεργάσεσθαι· καὶ φιλομειδῆ δὲ Ὅμηρος ποιήσῃ, καὶ λευκώλενον, καὶ ροδοδάκτυλον, καὶ ὅπως τῇ χερσὶ Ἀφροδίτῃ εἰκάσει πολὺ δικαιότερον ἢ τὴν τοῦ Βρισέως. 9. Ταῦτα μὲν οὖν πλαστῶν καὶ γραφῶν καὶ ποιητῶν παῖδες ἐργάσσονται. ὁ δὲ πᾶσιν ἐπαρθεῖ τούτοις, ἢ χάρις, μᾶλλον δὲ ἄπασαι ἄμα, ὀπόσαι χάριτες, καὶ ὀπόσοι ἔρωτες περιχορεύοντες, τίς ἂν μιμήσασθαι δύναίτο;

ΠΟΛ. Θεσπέσιόν τι χρῆμα, ὦ Λυκίνε, φῆς, καὶ διῦπετές ὡς ἀληθῶς, οἶόν τι τῶν ἐξ οὐρανοῦ γένοιτο. τί δὲ πράσσουσας εἶδες αὐτήν;

ΑΤΚ. Βιβλίον ἐν ταῖν χερσῶν εἶχεν, ἐς δύο συνειλημμένον· καὶ ἔωκει τὸ μέντοι ἀναγινώσκεισθαι αὐτοῦ· τὸ δὲ ἦδη ἀνεγνωκέναι. μεταξὺ δὲ προῖοῦσα,

τω διατίθεμαι, ὁπόταν κατ' ἐκεῖνό που ἀναγιγνώσκων γένωμαι, καὶ μονονουχὶ καὶ ἀκούω λεγαύσης αὐτῆς, ἃ πεποιήται λέγουσα, καὶ ὡς ὤπλιζε τὸν ἄνδρα, καὶ οἶα τῆν παραπέμπουσα αὐτόν ἐπὶ τὴν μάχην.

11. ΠΟΛ. Ἄλλ', ὦ ἄριστε, σὺ μὲν ὥσπερ τινὰ ἀστραπὴν παραδραμοῦσαν ἄπαξ εἶδες αὐτήν, καὶ ἔοικας τὰ πρόχειρα ταῦτα, λέγω δὲ τὸ σῶμα καὶ τὴν μορφὴν, ἐπαινεῖν. τῶν δὲ τῆς ψυχῆς ἀγαθῶν ἀθιατος εἶ, οὐδὲ οἶσθα ὅσον τὸ κάλλος ἐκεῖνό ἐστιν αὐτῆς μακροῦ τιμῆ ἄμεινον, καὶ θεοειδέστερον τοῦ σώματος. ἐγὼ δὲ, συνήθης γάρ εἰμι, καὶ λόγων ἐκωνώνησα πολλάκις ὁμοεθνής ὢν. καὶ γὰρ, ὡς οἶσθα καὶ αὐτός, τὸ ἡμερον καὶ φιλόνηθρον, καὶ τὸ μεγαλόφρον, καὶ σωφροσύνην, καὶ παιδείαν, πρὸ τοῦ κάλλους ἐπαινώ· ἄξια γὰρ προκεκρίσθαι ταῦτα τοῦ σώματος· ἐπεὶ ἄλογον ἂν εἶη καὶ γελοῖον, ὥσπερ εἶ τις τὴν ἐσθῆτα πρὸ τοῦ σώματος θαυμάζοι. τὸ δ' ἐντελές, οἶμαι, κάλλος τοῦτό ἐστιν, ὁπόταν ἐς τὸ αὐτὸ συνδράμη ψυχῆς ἀρετῆ, καὶ εὐμορφία σώματος. ἀμέλει πολλὰς ἂν σοι δείξαιμι, μορφῆς μὲν εὖ ἠκούσας, τὰ δ' ἄλλα αἰσχυνούσας τὸ κάλλος, ὡς καὶ μάλλον φθεγξαμένων ἀπανθεῖν αὐτὸ, καὶ ἀπομαραίνεσθαι, ἐλεγχόμενόν τε καὶ ἀσχημονοῦν, καὶ παρ' ἀξίαν συνὸν ποιηρῶν τιμῆ δεσποίνῃ τῇ ψυχῇ. καὶ γε αἰ τοιαῦται ὁμοιαί μοι δοκοῦσι τοῖς Αἰγυπτίοις ἱεροῖς· καὶ κεῖ γὰρ, αὐτός μὲν ὁ νεὼς κάλλιστός τε καὶ μέγιστος, λίθοις τοῖς πολυτελέσιν ἠσκημένος, καὶ χρυσῷ καὶ γραφαῖς διηνηθισμένος· ἔνδον δὲ ἦν ζητήης.

τὸν θεόν, ἢ πλῆθικός ἐστιν, ἢ ἕβρις, ἢ τραγός, ἢ αἰ-
λουρος. τοιαύτας πολλὰς ἰδεῖν ἔνεστιν. οὐ τοίνυν
ἀπόχρη τὸ κάλλος, ἢν μὴ κεκόσμηται τοῖς δικαίοις
κουμήμασι. λέγω δὴ οὐκ ἐσθῆτι ἄλουργεῖ, καὶ
ὄρμοις, ἀλλ' οἷς προεῖπον ἐκείνοις, ἀρετῇ, καὶ σω-
φροσύνῃ, καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ φιλανθρωπίᾳ, καὶ τοῖς
ἄλλοις, ὅποσοις ταῦτα ὄρος ἐστίν.

12. ΑΤΚ. Οὐκοῦν, ὦ Πολύστρατε, μῦθον ἀντὶ
μύθου ἄμειψαι αὐτῷ τῷ μέτρῳ, φασίν, ἢ καὶ λώϊον,
δύνασαι γὰρ, καὶ τινα εἰκόνα γραψάμενος τῆς ψυ-
χῆς ἐπίδειξον, ὥς μὴ ἐξ ἡμισείας θαυμάζοιμι αὐτήν.

ΠΟΛ. Οὐ μικρόν, ὦ ἑταῖρε, τὸ ἀγώνισμα
προστάτεις· οὐ γὰρ ὅμοιον τὸ πᾶσι προφανὲς ἐπαι-
νέσαι, καὶ τὰ ἀθῆλα ἐμφανίσαι τῷ λόγῳ. καὶ μοι
δοκῶ συνεργῶν καὶ αὐτὸς δεήσεσθαι πρὸς τὴν εἰ-
κόνα, οὐ πλαστῶν, οὐδὲ γραφέων μόνον, ἀλλὰ καὶ
φιλοσόφων, ὥς πρὸς τοὺς ἐκείνων κανόνας ἀπευθῆ-
ναι τὸ ἄγαλμα, καὶ δεῖξαι κατὰ τὴν ἀρχαίαν πλα-
στικὴν κατεσκευασμένον.

13. Καὶ δὴ πεποιήσθω.
αὐδήεσσα μὲν τὸ πρῶτον, καὶ λήγεια, καὶ τὸ, γλυ-
κίων μέλιτος ἀπὸ τῆς γλώττης, περὶ αὐτῆς μᾶλλον
ἢ περὶ τοῦ Πυλίου γέροντος ἐκείνου, ὃ Ὅμηρος ἂν
εἶρηκε. πᾶς δὲ ὁ τόπος τοῦ φθέγματος, οἷος ἀπα-
λώτατος, οὔτε βαρὺς, ὥς εἰς τὸ ἀνδρεῖον ἠρμόσθαι,
οὔτε πάνυ λεπτὸς, ὥς θηλύτατός τε εἶναι, καὶ κομι-
δῇ ἔκλυτος, ἀλλ' οἷος γένοιτ' ἂν παιδὶ μήπω ἠβία-
σκοντι, ἠδύς, καὶ προσηγής, καὶ πρῶως παραδιδόμενος
ἐς τὴν ἀκοήν, ὥς καὶ παυσσαμένης ἔναυλον εἶναι τὴν
βοήν, καὶ τι λείψανον ἐνδιατρίβειν καὶ περιβουβεῖν

τὰ ὄψα, καθάπερ ἤχώ τινα παρατείνουσιν τὴν ἀκρόασιν, καὶ ἔχνη τῶν λόγων μελιχρὰ ἄττα, καὶ πειθοῦς μεστὰ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἀπολιμπάνουσιν. ὁπότε δὲ καὶ τὸ καλὸν ἐκείνο ἄδη, καὶ μάλιστα πρὸς τὴν κιθάραν, τότε δὴ τότε, ὥρα μὲν σιωπᾶν ταῦτα ἄλκυόσι, καὶ τέττιξι, καὶ τοῖς κύκνοις. ἄμουςα γὰρ ὡς πρὸς ἐκείνην ἅπαντα· κᾶν τὴν Πανδίωνος εἴπησ, ἰδιῶτις ἀκκείνη, καὶ ἄτεχνος, εἰ καὶ πολυηχέα τὴν φωνὴν ἀφίησιν. 14. Ὀρφεὺς δὲ καὶ Ἀμφίων, οἵπερ ἐπαγωγότατοι ἐγένοντο τῶν ἀκροατῶν, ὡς καὶ τὰ ἄψυχα ἐπικαλέσασθαι πρὸς τὸ μέλος, αὐτοὶ ἄν, οἶμαι, εἴ γε ἤκουσαν, καταλιπόντες ἄν τὰς κιθάρας, παρυστήκεσαν σιωπῇ, ἀκροώμενοι. τὸ γὰρ τῆς τε ἀρμονίας τὸ ἀκριβεστάτον διαφυλάττειν, ὡς μὴ παρβαίνειν τι τοῦ ῥυθμοῦ, ἀλλ' εὐκαίρῳ τῇ ἄρσει, καὶ θέσει διαμεμετρηθῆσθαι τὸ ἄσμα, καὶ συνωδὸν εἶναι τὴν κιθάραν, καὶ ὁμοχρονεῖν τῇ γλώττῃ τὸ πληκτρον, καὶ τὸ εὐαφές τῶν δακτύλων, καὶ τὸ εὐκαμπές τῶν μελῶν, πόθεν ἄν ταῦτα ὑπῆρχε τῷ Θρακὶ ἐκείνῳ, καὶ τῷ ἀνὰ τὸν Κιθαιρῶνα μεταξὺ βουκολοῦντι, καὶ κιθαρίζειν μελετῶντι; ὥστε ἦν ποτε, ὦ Λυκίε, καὶ ἀδούσης αὐτῆς ἀκούσῃ, οὐκέτι τὸ τῶν Γοργόνων μόνον ἔση πεπονθῶς, λίθος ἐξ ἀνθρώπου γενόμενος, ἀλλὰ καὶ τὸ τῶν Σειρήνων εἶση, ὁποῖόν τι ἦν. παρυστήξῃ γὰρ, εὖ οἶδ' ὅτι, κεκλημένος, πατρίδος καὶ οἰκείων ἐπιλαθόμενος· καὶ ἦν κηροῦ ἐπιφράξῃ τὰ ὄψα, καὶ διὰ τοῦ κηροῦ διαδύσεται σοι τὸ μέλος. τοιοῦτόν τι ἄκουσμά ἐστι Τερψιχόρης τινός, ἢ Μελπομένης, ἢ Καλλιόπης αὐτῆς παιδεύμα, μυρία τὰ

Θέλγητρα καὶ παντοῖα ἐν ἑαυτῷ ἔχον. ἐνὶ τε λό-
 γῳ συνελών, φαίην ἄν, τριαύτης μοι τῆς ᾠδῆς
 ἀκούειν νόμιζε, οἷαν εἰκὸς εἶναι τὴν διὰ τοιούτων
 χειλῶν, δι' ἐκείνων δὲ τῶν ὀδόντων ἐξιοῦσαν. ἑώ-
 ρακας δὲ καὶ αὐτὸς, ἦν φημι, ὥστε καὶ ἀκηκοέναι
 νόμιζε. 15. Τὸ μὲν γὰρ ἀκριβὲς τοῦτο τῆς φωνῆς, καὶ
 καθαρῶς Ἰωνικόν, καὶ ὅτι ὀμιλῆσαι στωμύλη, καὶ
 πολὺ τῶν Ἀττικῶν χαρίτων ἔχουσα, οὐδὲ θαυμάζειν
 ἄξιον· πάτριον γὰρ αὐτῇ, καὶ προγονικόν, οὐδὲ
 ἄλλως ἐχοῖν, μετέχουσα τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὴν
 ἀποικίαν. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐκεῖνο θαυμάσαιμ' ἄν,
 εἰ καὶ ποιήσει χαίρει, καὶ τὰ πολλὰ ταύτη ὀμιλεῖ,
 τοῦ Ὀμήρου πολίτις οὔσα. μία μὲν δὴ σοι, ὦ Λυ-
 κίη, καλλιφωνίας αὐτή, καὶ ᾠδῆς εἰκῶν, ὡς ἄν τις
 ἐπὶ τὰ ἔλαττον εἰκάσειε. σκόπει δὲ δὴ καὶ τὰς ἄλ-
 λας· οὐ γὰρ μίαν ὥσπερ σὺ δὴ ἐκ πολλῶν συνθεῖς
 ἐπιδειῖξαι διεγνώκα, (ἦττον γὰρ τοῦτο, καὶ γραφι-
 κῶς συντελεσθὲν, κάλλη τοσαῦτα, καὶ πολυειδὲς τε
 ἐκ πολλῶν ἀποτελεῖν αὐτὸ αὐτῷ ἀνθαμιλλώμενον,)
 ἀλλ' αἰ πᾶσαι τῆς ψυχῆς ἄρσται, καθ' ἑκάστην εἰ-
 κῶν μία γεγράφεται, πρὸς τὰ ἀρχέτυπον μεμιμημένη.

ΛΥΚ. Ἐορτήν, ὦ Πολύστρατε, καὶ πανδαισίαν
 ἐπαγγέλλεις. ἔοικας γοῦν λῶιον ὡς ἀληθῶς ἀπο-
 δώσειν μοι τὸ μέτρον. ἐπιμέτρει δ' οὖν, ὡς οὐκ
 ἔστιν ὃ, τι ἂν ἄλλο ποιήσας μᾶλλον χαρίσαιό μοι.

16. ΠΟΛ. Οὐκοῦν ἐπειδὴ πάντων καλῶν παιδείαν
 ἠγεῖσθαι ἀνάγκη, καὶ μάλιστα τούτων, ὅποσα μελε-
 τητὰ, φέρε καὶ ταύτην ἤδη συστησώμεθα, ποιικίην.

μέντοι, καὶ πολύμορφον, ὡς μηδὲ κατὰ τοῦτο ἀπο-
 λυποίμεθα τῆς σῆς πλαστικῆς. καὶ δὴ γεγράφθω
 πάντα συλλήβδην τὰ ἐκ τοῦ Ἐλικῶνος ἀγαθὰ ἔχου-
 σα, οὐχ ὡςπερ ἡ Κλειῶ, καὶ ἡ Πολύμνια, καὶ ἡ
 Καλλιόπη, καὶ αἱ ἄλλαι, ἐν τι ἐκάστη ἐπισταμένη,
 ἀλλὰ πασῶν, καὶ προσέτι τὰ Ἑρμοῦ καὶ Ἀπόλλωνος.
 ὅποσα γὰρ ἡ ποιηταὶ μέτροις διακοσμήσαντες, ἐξε-
 νηνόχασιν, ἢ συγγραφεῖς ἱστορήκασιν, ἢ φιλόσοφοι
 παρηνέκασιν, πᾶσι τούτοις ἢ εἰκῶν κεκοσμήσθω·
 οὐκ ἄχρι τοῦ ἐπικεχρῶσθαι μόνον, ἀλλ' ἐς βᾶθος
 δευσοποιοῖς τισὶ φαρμάκοις ἐς κόρον κῆταβαφεῖσα.
 καὶ συγγνώμη, εἰ μηδὲν ἀρχέιτυπον ἐπιδείξαι ταύτης
 δυναίμην τῆς γραφῆς. οὐ γὰρ ἐσθ' ὃ, τι τοιοῦτον
 ἐν τοῖς πάλαι παιδείας πέρι μνημονεύεται, πλην ἀκ-
 λά εἴ γε δοκεῖ, ἀνάκεισθω καὶ αὕτη· οὐ μεμπτή γὰρ,
 ὡς ἐμοὶ φαίνεται.

ΑΥΚ. Καλλίστη μὲν, ὦ Πολύστρατε, καὶ πά-
 σαις ταῖς γραμμαῖς ὑπεκρίβωμένη.

17. ΠΟΑ. Μετὰ δὲ ταύτην, ἢ τῆς ἑσφίας καὶ
 συνέσεως εἰκῶν γραπτέα. δεήσει δὲ ἡμῖν ἐνταῦθα
 πολλῶν τῶν παραδειγμάτων, ἀρχαίων τῶν πλείστων,
 ἐνός μὲν καὶ αὐτοῦ Ἰωνικοῦ. γραφεῖς δὲ, καὶ δη-
 μιουργοὶ αὐτοῦ, Αἰσχίνης Σωκράτους ἑταῖρος, καὶ
 αὐτὸς Σωκράτης, μιμηλότατοι τεχνιῶν ἀπάντων,
 ὄσω καὶ μετ' ἔρωτος ἔγραφον. τὴν δὲ ἐκ τῆς Μιλή-
 του ἐκείνην Ἀσπασίαν, ἢ καὶ ὁ Ὀλύμπιος θαυμα-
 σιάτατος καὶ αὐτὸς συνῆν, οὐ φαδλῶν συνέσεως πα-
 ράδειγμα προθέμενον, ὅποσον ἐμπειρίας πραγμάτων,
 καὶ ὀξύτητος ἐς τὰ πολιτικά, καὶ ἀγχινοίας, καὶ

δριμύτητος ἐκείνη προσῆν, τοῦτο πᾶν ἐπὶ τὴν ἡμετέραν εἰκόνα μεταγάγωμεν ἀκριβεῖ τῇ στάθμῃ. πλὴν ὅσον ἐκείνη μὲν ἐν μικρῷ πίνακίῳ ἐγγράπτο, αὕτη δὲ κολοσσιαία τὸ μέγεθός ἐστι.

ΛΤΚ. Πῶς τοῦτο φῆς;

ΠΟΛ. Ὅτι, ὦ Λυκῖνε, οὐκ ἴσοις μεγέθεις εἶναι φημὶ τὰς εἰκόνας, ὁμοίως οὖσας· οὐ γὰρ ἴσον, οὐδὲ ἐγγύς, Ἀθηναίων ἢ τότε πολιτεία, καὶ ἡ παροῦσα τῶν Ῥωμαίων δύναμις. ὥστε εἰ καὶ τῇ ὁμοιότητι ἡ αὕτη, ἀλλὰ τῷ μεγέθει γε ἀμείνων αὕτη, ὡς ἂν ἐπὶ πλατυτάτου πίνακος καταγεγραμμένη. 18. Δεύτερον δὲ καὶ τρίτον παράδειγμα, Θεανῶ τε ἐκείνη, καὶ ἡ Λεσβία μελοποῖός, καὶ Διοτίμα ἐπὶ ταύταις. ἡ μὲν τὸ μεγαλόνοον, ἡ Θεανῶ, συμβαλλομένη εἰς τὴν γραφὴν· ἡ Σαπφῶ δὲ, τὸ γλαφυρόν τῆς προαιρέσεως. τῇ Διοτίμα δὲ, οὐχ ἂ Σωκράτης ἐπήνεσεν αὐτήν, εἰκοῦντα ἔσται μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἄλλην σύνεσιν τε καὶ συμβουλίαν. τοιαύτη σοὶ καὶ αὕτη, Λυκῖνε, ἀνακείσθω ἡ εἰκὼν.

19. ΛΤΚ. Νῆ Δί, ὦ Πολύστρατε, θαυμάσιος οὖσα. σὺ δὲ ἄλλας γράφε, τὰς τῆς χρησιμότητος, ὧ ἔταϊρε, καὶ φιλανθρωπίας, ἢ τὸ ἡμερον ἐμφανιεῖ τοῦ τρόπου, καὶ πρὸς τοὺς δεομένους προσηνῆς.

ΠΟΛ. Εἰκάσθω οὖν καὶ αὕτη Θεανοῖ τε ἐκείνη τῇ Ἀντήνορος, καὶ Ἀρήτη, καὶ τῇ Θυγατρὶ αὐτῆς τῇ Ναυσικαά, καὶ εἴ τις ἄλλη ἐν μεγέθει πραγμάτων ἐσωφρόνησε πρὸς τὴν τύχην. 20. Ἐξῆς δὲ μετὰ ταύτην, ἡ τῆς σωφροσύνης αὐτῆς γεγραφθῶ, καὶ τῆς πρὸς τὸν συνόντα εὐνοίας, ὡς κατὸ

τὴν τοῦ Ἰκαρίου μάλιστα εἶναι τὴν σώφρονα καὶ τὴν περίφρονα, ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου γεγραμμένην· (τοιαύτην γὰρ τὴν τῆς Πηνελόπης εἰκόνα ἐκεῖνος ἔγραψεν) ἢ καὶ, τὴν Δία, κατὰ τὴν ὁμώνυμον αὐτῆς τὴν τοῦ Ἀβραδάτα, ἧς μικρὸν ἔμπροσθεν ἐμνημονεύσαμεν.

ΔΤΚ. Παγκάλην καὶ ταύτην, ᾧ Πολύστρατε, ἀπειργάσω, καὶ σχεδὸν ἤδη τέλος σοι ἔχουσιν αἱ εἰκόνες· ἅπασαν γὰρ ἐπιλήλυθας τὴν ψυχὴν, καὶ τὰ μέρη ἐπαιῶν.

21. ΠΟΛ. Οὐχ ἅπασαν· εἶτι γὰρ τὰ μέγιστα τῶν ἐπαιῶν περιλιπέται. λέγω δὲ τὸ ἐν τηλικούτῳ ὄγκῳ γενομένην αὐτὴν, μήτε τύφον ἐπὶ τῇ εὐπραξίᾳ περιβάλλεσθαι, μήτε ὑπὲρ τὸ ἀνθρώπινον μέτρον ἐπαρθῆναι, πιστεύσασαν τῇ τύχῃ· φυλάττειν δὲ ἐπὶ τοῦ ἰσοπέδου ἑαυτὴν, μηδὲν ἀπειρόκαλον ἢ φορτικὸν φρονοῦσαν, καὶ τοῖς προσιοῦσι δημοτικῶς τε καὶ ἐκ τοῦ ὁμοίου προσφέρεσθαι, καὶ δεξιῶσι καὶ φιλοφροσύνας φιλοφρονεῖσθαι, τοσούτω ἡδίους τοῖς προσομιλοῦσιν, ὅσω καὶ παρὰ μείζονος ὅμως γενόμεναι οὐδὲν τραγικὸν ἐμφαίνουσιν· ὡς ὅποσοι τῷ μέγα δύνασθαι μὴ πρὸς ὑπεροψίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς εὐποΐαν ἐχρήσαντο, οὔτοι καὶ ἄξιοι μάλιστα τῶν παρὰ τῆς τύχης δοθέντων ἀγαθῶν ὠφθῆσαν. καὶ μόνοι ἂν οὔτοι δικαίως τὸ ἐπιφθονον διαφύγοιεν. οὐδεὶς γὰρ ἂν φθονήσειε τῷ ὑπερέχοντι, ἢν μετριάζοντα ἐπὶ τοῖς εὐτυχήμασιν αὐτὸν δρᾷ, καὶ μὴ κατὰ τὴν Ὀμήρου Ἄτην ἐκείνην ἐπ' ἀνδρῶν κράατα βεβηκότα, καὶ τὸ ὑποδείστερον πατοῦντα· ὅπερ οἱ ταπεινοὶ τὰς γνώμας

πάσχουσιν ἀπειροκαλλία τῆς τύχης· ἐπειδὴν αὐτοὺς ἡ τύχη μηδὲν τοιοῦτον ἐλπίσαντας, ἀφνω ἀναβιβάζουσα ἐς πτηνόν τι, καὶ μετάρσιον ὄχημα, οὐ μένουσιν ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων, οὐδ' ἀφορῶσι κάτω, ἀλλ' αἰεὶ πρὸς τὸ ἄναντες βιάζονται. τοιγαροῦν ὡς περὶ ὁ Ἴκαρος, τακέντος αὐτοῖς τάχιστα τοῦ κηροῦ, καὶ τῶν πτερωῶν περιρρόντων, γέλωτα ὀφλιοκάνουσιν ἐπὶ κεφαλῇν εἰς πελάγη καὶ κλύδωνα ἐμπέτιοντες. ὅσοι δὲ κατὰ τὸν Δαίδαλον ἐχρήσαντο τοῖς πτεροῖς, καὶ μὴ πάνυ ἐπήρθησαν, εἰδότες ὅτι ἐκ κηροῦ ἦν αὐτοῖς πεποιημένα· ἐταμιεύσαντο δὲ πρὸς τὸ ἀνθρώπειον τὴν φορὰν, καὶ ἠγάπησαν ὑψηλότεροι μόνον τῶν κυμάτων ἐνεχθέντες, ὥστε μέντοι νοτίζεσθαι αὐτοῖς αἰεὶ τὰ πτερά, καὶ μὴ παρέχειν αὐτὰ μόνῳ τῷ ἡλίῳ, οὗτοι δὲ ἀσφαλῶς τε ἅμα καὶ σωφρόνως διέπτησαν· ὅπερ καὶ ταύτην ἂν τις μάλιστα ἐπαινέσειε. τοιγαροῦν καὶ ἄξιον παρὰ πάντων ἀπολαμβάνειν τὸν καρπὸν, εὐχομένων ταῦτά τε αὐτῇ παραμεῖναι τὰ πτερά. καὶ ἐπὶ πλείω ἐπιρροεῖν τὰ γαθά.

22. ΑΤΚ. Καὶ οὕτως, ὦ Πολύστρατε, γιγνώσθω. ἀξία γάρ, οὐ τὸ σῶμα μόνον, ὡς περὶ ἡ Ἑλένη, καλὴ οὖσα, καλλίω δὲ καὶ ἐρασμιωτέραν ὑπ' αὐτῶν τὴν ψυχὴν σκέπουσα. ἔπρεπε δὲ καὶ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ, χρησιτῷ καὶ ἡμέρω ὄντι, καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν, ὅποσα ἐστὶν αὐτῷ, εὐδαιμονῆσαι, ὡς ἐπ' αὐτοῦ καὶ φῦναι γυναῖκα τοιαύτην, καὶ συνοῦσαν αὐτῷ ποθεῖν αὐτόν. οὐ γὰρ μικρὸν τοῦτο εὐδαιμόνημα γυνή, περὶ ἧς ἂν τις εὐλόγως

τὸ Ὀμηρικὸν ἐκεῖνο εἶποι, „χρυσεῖη μὲν αὐτὴν Ἀφροδίτῃ ἐρίζειν τὸ κάλλος, ἔργα δὲ αὐτὴν Ἀθηναίῃ ἰσοφαρίζειν.“ γυναικῶν γὰρ συνόλωσ οὐκ ἄν τις παραβληθεῖη αὐτῇ, „οὐ δέμας, οὐδὲ φυὴν, φησὶν Ὀμηρος, οὐτ' ἄρ' φρένας, οὔτε τι ἔργα.“

23. ΠΟΛ. Ἀληθῆ φῆς, ὦ Λυκίνε, ὥστε εἰδοκεῖ, ἀναμίζαντες ἤδη τὰς εἰκόνας, ἣν τε σὺ ἐπλασας, τὴν τοῦ σώματος, καὶ ὥς ἐγὼ τῆς ψυχῆς ἐγραψάμην, μίαν ἐξ ἅπασῶν συνθέντες, βιβλίον καταθέμενοι, παρέχωμεν ἅπασι θαυμάζειν, τοῖς γε νῦν οὔσι, καὶ τοῖς ἐν ὑστέρω ἔσομένοις. μονιμωτέρα γοῦν τῶν Ἀπελλοῦ, καὶ Παρθασίου, καὶ Πολυγνώτου γένοιτ' ἄν, καὶ αὐτὴ ἐκείνη παρὰ πολὺ τῶν τοιούτων κεχαρισμένη, ὅσῳ μὴ ξύλου, καὶ κηροῦ, καὶ χρωμάτων πεποιήται, ἀλλὰ ταῖς παρὰ Μουσῶν ἐπινοίαις εἰκασταί, ἥπερ ἀκριβεστάτη εἰκὼν γένοιτ' ἄν, σώματος κάλλος καὶ ψυχῆς ἀρετὴν ἅμα ἐμφανίζουσα.

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

ARGUMENTVM.

Adulationem in imaginibus, quum Panthea aegre tulisset, nec non comparationem cum deabus, Junone et Venere, adeoque poposcisset.

LUCIAN. III.

B

ut quae offendissent emendarentur, Lucianus se defendens tantum abesse dicit, ut nimis illam laudasset, ut adeo laus pietatis sit addenda, atque nihil ex reliquis laudibus demendum. Laudatori enim sicut poetae multa licere; in encomiis praeterea comparationes esse necessarias, easque cum melioribus. Explicato deinde discrimine inter adulationem et laudationem, se ab hac in illam delatum negat; se illam comparasse cum imaginibus deorum ab hominibus factis, comparationem vero cum diis ipsis Homero aliisque vel maxime esse solennem. Si igitur peccatum sit, illam esse sine culpa.

ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΛΤΚΙΝΟΣ.

1. ΠΟΛ. Ἐγὼ σοι, ὦ Λυκίανε, φησὶν ἡ γυνή, τὰ μὲν ἄλλα πολλὴν ἐνεῖδον αὐτὴν εὐνοίαν πρὸς ἐμὲ, καὶ τιμὴν ἐκ τοῦ συγγράμματος. οὐ γὰρ ἂν οὕτως ὑπερεπήγει τις, εἰ μὴ καὶ μετ' εὐνοίας συνεγράφετο. τὸ δὲ ἐμὸν ὡς ἂν εἰδῆς, τοῖόν δέ ἐστιν· οὐδὲ ἄλλως μὲν χαίρω τοῖς κολακικοῖς τὸν τρόπον, ἀλλὰ μοι δοκοῦσιν οἱ τοιοῦτοι γόητες εἶναι, καὶ ἥκιστα ἐλεύθεροι τὴν φύσιν. ἐν δὲ τοῖς ἐπαίνοις μάλιστα, ὅταν τις ἐπαινῇ με, φορτικὰς καὶ ὑπερμέτρους ποιούμενος τὰς ὑπερβολὰς, ἐρυθριῶ τε, καὶ ὀλίγου δεῖν ἐπιφράττομαι τὰ ὦτα, καὶ τὸ πρῶγμα χλεύη μᾶλλον ἢ ἐπαινῶ εἰκέναι μοι δοκεῖ. Μέχρι γὰρ τοῦδε οἱ ἔπαινοι ἀνεκτοὶ εἰσιν, ἐς ὅσον ἂν ὁ ἐπαινούμενος γνωρίζῃ ἕκαστον τῶν λεγομένων πρὸς ὃν ἑαυτῷ. τὸ δὲ ὑπὲρ τοῦτο, ἀλλότριον ἤδη, καὶ κολακεία σαφής. καίτοι πολλοὺς οἶδα, ἔφη, χαίροντας, εἴ τις αὐτοὺς

ἐπαινῶν καὶ ἂ μὴ ἔχουσι προσάπτοι τῷ λόγῳ· οἷον, εἰ γέροντας ὄντας εὐδαιμονίζοι τῆς ἀκμῆς, ἢ ἀμόρφους οὖσι τὸ Νιρέως κάλλος ἢ τὸ Φάωκος περιθειή. οἴονται γὰρ ὑπὸ τῶν ἐπαινῶν ἀλλαγῆσεσθαι σφίσι καὶ τὰς μορφάς, καὶ αὐτοὶ ἀνηβήσειν αὐθαίς, ὥσπερ ὁ Πελλίας ᾤετο. 3. Τὸ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει· πολλοῦ γὰρ ἂν ὁ ἔπαινος ἦν τίμιος, εἴ τι καὶ ἔργον αὐτοῦ ἀπολαῦσαι δυνατόν ἦν ἐκ τῆς τοιαύτης ὑπερβολῆς. νῦν δὲ ὅμοιόν μοι δοκοῦσιν, ἔφη, πάσχειν, ὥσπερ ἂν εἴ τιτι ἀμόρφῳ προσωπεῖον εὐμορφον ἐπιθειή τις φέρων, ὃ δὲ μέγα ἐπὶ τῷ κάλλει φρονοίη, καὶ ταῦτα περιαιρετῷ ὄντι, καὶ ὑπὸ τοῦ τυχόντος συντριβῆναι δυναμέῳ· ὅτε καὶ γελοιότερος ἂν γένοιτο, αὐτοπρόσωπος φανείς, οἷος ἂν ὑφ' οἴῳ κέκρυπτο· ἢ καὶ, νῆ Δί', εἴ τις ὑποδησάμενος κοθόρονους, μικρὸς αὐτὸς ἂν, ἐρίζοι περὶ μεγέθους τοῖς ἀπὸ τοῦ ἰσοπέδου ὄλῳ πῆχει ὑπερέχουσιν. ἐμμένητο γὰρ καὶ τοιοῦτον τινός. 4. Ἐφη γυναῖκά τινα τῶν ἐπιφανῶν, τὰ μὲν ἄλλα καλὴν καὶ κόσμιον, μικρὰν δὲ, καὶ πολὺ τοῦ συμμέτρου ἀποδέουσαν, ἐπαινέεσθαι πρὸς τιμος ποιητοῦ ἐν ἄσματι τάτε ἄλλα, καὶ ὅτι καλὴ τε καὶ μεγάλη ἦν· αἰγείρῳ δ' αὐτῆς εἶκαζεν ἐκείνος τὸ εὐμηκίς τε καὶ ὄρθιον· τὴν μὲν δὴ γόννυσθαι τῷ ἐπαινῷ, καθάπερ αὐξανομένην πρὸς τὸ μέλος, καὶ τὴν χεῖρα ἐπισείειν· τὸν ποιητὴν τε πολλάκις τὸ αὐτὸ ἄδειν, ὀρῶντα ὡς ἦδοιτο ἐπαινουμένη, ὅχρι δὴ τῶν παρόντων τινὰ προσκύψαντα πρὸς τὸ οὖς ἐπέειν αὐτῷ, Πέπαυσο, ὦ οὔτος, μὴ καὶ ἀναστῆναι ποιήσης τὴν γυναῖκα. 5. Παραπλήσιον δὲ, καὶ μακρῷ τού-

του γελοϊότερον Στρατονίκην ποιῆσαι, τὴν Σελεύκου γυναῖκα. τοῖς γὰρ ποιηταῖς ἀγῶνα προθεῖναι αὐτὴν περὶ ταλάντου, ὅστις ἂν ἄμεινον ἐπαινέσαι αὐτῆς τὴν κόμην. καίτοι φαλακρὰ ἐτύγγανεν οὕσα, καὶ οὐδὲ ὅσας ὀλίγας τὰς ἑαυτῆς τρίχας ἔχουσα, καὶ ὅμως οὕτω διακειμένη τὴν κεφαλὴν ἀπάντων εἰδότων διὰ ἐκ νόσου μακρῆς τὸ τοιοῦτον ἐπεπόνθει, ἤκουε τῶν καταράτων ποιητῶν, ὑακινθίνας τὰς τρίχας αὐτῆς λεγόντων καὶ οὐλους τινὰς πλοκάμους ἀναπλεκόντων, καὶ σελίνοις τοὺς μηδὲ ὄλως ὄντας εἰκαζόντων. 6. Ἀπάντων οὖν τῶν τοιούτων κατεγέλα, τῶν παρεχόντων αὐτοὺς τοῖς κόλαξι, καὶ προσετίθει δὲ, ὅτι μὴ ἐν ἐπαίνοις μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν γραφαῖς τὰ ὅμοια πολλοὶ κολακεύεσθαι τε καὶ ἐξαπαταῖσθαι θέλουσι. χαίρουσι γοῦν, ἔφη, τῶν γραφῶν ἐκείνοις μάλιστα, οἳ ἂν πρὸς τὸ εὐμορφότερον αὐτοὺς εἰκασωσιν· εἶναι δὲ τινας, οἳ καὶ προστάττουσι τοῖς τεχνίταις, ἢ ἀφλεῖν τι τῆς ῥινός, ἢ μελάντερα γράψασθαι τὰ ὄμματα, ἢ ὅ, τι ἂν ἄλλο ἐπιθυμήσωσιν αὐτοῖς προσεῖναι, εἶτα λανθάνειν αὐτοὺς ἀλλοτρίας εἰκόνας στεφανοῦντας, καὶ οὐδὲν αὐτοῖς ἔοικύας. 7. Ταῦτα δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα ἔλεγε, τὰ μὲν ἄλλα ἐπαινοῦσα τοῦ συγγράμματος, ἐν δὲ τοῦτο οὐ φέρουσα, ὅτι θεαῖς αὐτὴν Ἥρα καὶ Ἀφροδίτη εἰκασας. ὑπὲρ ἐμὲ νάρ, φησι, μᾶλλον δὲ ὑπὲρ ἅπασαν ἀνθρωπίνην φύσιν τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ δὲ σε οὐδ' ἐκεῖνα ἠξιοῦν, ταῖς ἡρώϊναις παραθεωρεῖν με, Πηνελόπη, καὶ Ἀρήτη, καὶ Θεανοῖ, οὐχ ὅπως θεῶν ταῖς ἀρίσταις· καὶ γὰρ αὖ καὶ τόδε πάνυ ἔφη, τὰ πρὸς

τους Θεοὺς δεισιδαιμόνως καὶ φοφοδεῶς ἔχω. δέδια τοίνυν μὴ κατὰ τὴν Κασσιέπειαν εἶναι δόξω, τὸν τοιοῦτον ἔπαινον προσιεμένη. καίτοι Νηρείσιν ἐκείνη ἀντεξετάζετο, Ἦραν δὲ καὶ Ἀφροδίτην ἔσεβεν. 8. Ὡστε, ὦ Λυκίνε, μεταγράψαι σε τὰ τοιαῦτα ἐκέλευσεν, ἢ αὐτὴ μὲν μαρτύρεσθαι τὰς Θεάς, ὡς ἀκούσης αὐτῆς γέγραφας, σὲ δὲ εἰδέναι, ὅτι ἀνιάσει αὐτὴν τὸ βιβλίον οὕτω περινοστοῦν, ὥσπερ νῦν σοι διάκειται, οὐ μάλια εὐσεβῶς οὐδὲ δσιῶς τὰ πρὸς τοὺς Θεοῦς. ἐδόκει τε ἀσεβημα ἑαυτῆς καὶ πλημμέλημα τοῦτο δύξειν, εἰ ὑπομένοι τῇ ἐν Κνίδῳ καὶ τῇ ἐν Κήποις ὁμοία λέγεσθαι. καὶ σε ὑπεμίμνησκε τῶν τελευταίων ἐν τῷ βιβλίῳ περὶ αὐτῆς εἰρημένων, ὅτι μετρίαν καὶ ἄτυπον ἔφησ αὐτὴν, οὐκ ἀνατεινομένην ὑπὲρ τὸ ἀνθρώπινον μέτρον, ἀλλὰ πρόσγειον τὴν πτῆσιν ποιουμένην. ὁ δὲ ταῦτα εἰπὼν, ὑπὲρ αὐτὸν τὸν οὐρανὸν ἀναβιβάζεις τὴν γυναικα, ὡς καὶ Θεαῖς αὐτὴν ἀπεικάζειν. 9. Ἰεζίου δὲ σε μηδὲ ἀξυνοτωτέραν αὐτὴν ἠγεῖσθαι· τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅς τοῦ ἀρχιτέκτονος ὑπισχνουμένου τὸν Ἄθω ὅλον μετασηματίσειν, καὶ μορφώσειν πρὸς αὐτὸν, ὡς τὸ ὄρος ἅπαν εἰκόνα γενέσθαι τοῦ βασιλέως, ἔχοντα δύο πόλεις ἐν ταῖν χεροῖν, οὐ προσήκατο τὴν τερατείαν τῆς ὑποσχέσεως, ἀλλ' ὑπὲρ αὐτὸν ἠγησάμενος τὸ τόλμημα, ἔπαυσε τὸν ἄνθρωπον, οὐ πιθανῶς Κολοσσούς ἀναπλάττοντα, καὶ τὸν Ἄθω κατὰ χώραν ἔαν ἐκέλευσε, μηδὲ κατασμικρύνειν ὄρος οὕτω μέγα πρὸς μικροῦ σώματος ὁμοιότητα. ἐπῆγει δὲ τὸν Ἀλεξάνδρον τῆς μεγαλοψυχίας, καὶ ἀνδριάντα μείζω τοῦτον

τοῦ Ἄθω ἔλεγεν αὐτοῦ ἀνεστάναι, ἐν ταῖς τῶν ἀεὶ
 μεμνησομένων διανοαῖς· οὐ γὰρ μικρῶς εἶναι γνώ-
 μης ὑπεριδεῖν οὕτω παραδόξου τιμῆς. 10. Καὶ ἑαυ-
 τὴν οὖν τὸ μὲν πλάσμα σου ἐπαινεῖν, καὶ τὴν ἐπίνοϊαν
 τῶν εἰκόνων, μὴ γνωρίζειν δὲ τὴν ὁμοιότητα· μὴ γὰρ
 εἶναι τῶν τηλικούτων ἀξίαν, μηδὲ ἐγγύς, ὅτι μηδὲ
 ἄλλην τινὰ, γυναικὰ γε οὔσαν· ὥστε ἀφήσοι σοι
 ταύτην τὴν τιμὴν, καὶ προσκυνεῖ σου τὰ ἀρχέτυπα
 παραδείγματα. σὺ δὲ τὰ ἀνθρώπινα ταῦτα ἐπαί-
 νει αὐτὴν, μὴ δὲ ὑπὲρ τὸν πόδα ἔστω τὸ ὑπόδημα,
 μὴ καὶ ἐπιστομίση μέ, φησιν, ἐμπεριπατοῦσαν αὐ-
 τῷ. καὶ κέينو δὲ σοι εἰπεῖν ἐνετείλατο. 11. Ἀκούω,
 ἔφη, πολλῶν λεγόντων (εἰ δὲ ἀληθές, ὑμεῖς οἱ ἄνδρες
 ἴστε) μηδ' Ὀλυμπιαῖσιν ἐξεῖναι τοῖς νικῶσι μείζους
 τῶν σωμάτων ἀνεστάναι τοὺς ἀνδριάντας, ἀλλ' ἐπι-
 μελεῖσθαι τοὺς Ἑλλανοδίκας, ὅπως μηδὲ εἰς ὑπερ-
 βάλῃται τὴν ἀληθειαν, καὶ τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀν-
 δριάντων ἀκριβεστέραν γίνεσθαι τῆς τῶν ἀθλητῶν
 ἐγκρίσεως. ὥστε ὄρα, ἔφη, μὴ αἰτίαν λάβωμεν ψεύ-
 δεσθαι ἐν τῷ μέτρῳ, κατὰ ἡμῶν ἀνατρέψωσιν οἱ
 Ἑλλανοδίκαί τὴν εἰκόνα. 12. Ταῦτα μὲν ἔλεγεν
 ἐκείνη. σὺ δὲ σκόπει, ὦ Λυκίε, ὅπως μετακοσμή-
 σης τὸ βιβλίον, καὶ ἀφαιρήσῃς τὰ τοιαῦτα, μηδὲ
 σφαλῆς πρὸς τὸ θεῖον, ὡς ἐκείνη πάνυ γε αὐτὰ
 ἐδυσχέραινε, καὶ ὑπέφριτε μεταξὺ ἀναγινωσκομέ-
 νων, καὶ παρητεῖτο τὰς θεὰς ἰλεως εἶναι αὐτῇ, καὶ
 συγγνώμη, εἰ γυναικεῖόν τι ἔπαθε. καίτοι εἰ χρῆ
 τ' ἀληθές εἰπεῖν, καὶ αὐτῷ ἐμοὶ τοιοῦτόν τι εἰπεῖν
 ἔδοξε. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἀκούων, οὐδὲν ἐπλημ-

μέλησα, ἐνορῶν τοῖς γεγραμμένοις· ἐπεὶ δὲ ἐκείνη ἐπεσημήνατο, καὶ αὐτὸς ἄρχομαι τὰ ὅμοια γυγνώσκειν περὶ αὐτῶν· καὶ παραπλήσιόν τι ἔπαθον, οἷς ἐπὶ τῶν δρωμένων πύσχομεν. ἦν μὲν πάνυ ἐγγύθεν σκοπῶμέν τι, καὶ ὑπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, οὐδὲν ἀκριβὲς διαγιγνώσκομεν· ἦν δὲ ἀποστάντες ἐκ τοῦ συμμέτρου διαστήματος ἴδωμεν, ἅπαντα σαφῶς καταφαίνεται, τὰ εὖ, καὶ τὰ μὴ οὕτως ἔχοντα.

13. Τὸ δὴ ἄνθρωπον οὕσαν Ἀφροδίτη καὶ Ἥρα εἰκάσαι, τί ἄλλο, ἢ ἀπικρῶς ἐστὶν εὐτελίξειν τῆς Θεᾶς; ἐν γὰρ τοῖς τοιοῦτοις οὐχ οὕτω τὸ μικρὸν μείζον γίγνεται τῇ παραδείσει, ὡς τὸ μείζον ἀποσμικρύνεται, πρὸς τὸ ταπεινότερον κατασπώμενον· οἷον, εἴ τινες ἅμα βαδίζουσιν, ὁ μὲν μέγιστος, ὁ δὲ πάνυ τῇ ἡλικίᾳ χαμαιζήλος, εἶτα δεήσειεν ἀπισῶσαι αὐτούς, ὡς μὴ ὑπερέχειν θάτερον τῶν ἑτερον, οὐ τοῦ βραχυτέρου ὑπερνατεινομένου τοῦτο γένοιτ' ἂν, κἄν ὅτι μάλιστα ἀκροποδητὴ ἐπεγείρη ἑαυτόν. ἀλλ' εἰ μέλλουσιν ὁμήλικες φανεῖσθαι, ὁ μείζων ἐκείνος ἐπικύψει, καὶ ταπεινότερον ἀποφανεῖ ἑαυτόν. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν ταῖς τοιαύταις εἰκόσιν, οὐχ οὕτως ἄνθρωπος μείζων γίγνεται, ἦν τις αὐτὸν θεῶν ἀπεικάζη, ὡς τὸ θεῖον ἀνάγκη ἐλατταῦσθαι πρὸς τὸ ἐνδεὸν ἐπικλώμενον. καὶ γὰρ εἰ μὲν ὑπὸ ἀπορίας τῶν ἐπιχειρῶν, ἐπὶ τὰ οὐράνια ἐκτεινομένη τις τὸν λόγον, ἤτιονα ἂν ὁ τοιοῦτος αἰτίαν ἔχοι ὑπὸ ἀσιβείας αὐτὸ δρᾶν. σὺ δὲ τσαῦτα ἔχων κάλλη γυναικῶν, Ἀφροδίτη καὶ Ἥρα εἰκάσαι αὐτὴν ἐτόλμησας, οὐδὲν δεῖον. 14. Ὡστε τὸ ἄγαν τοῦτο καὶ ἐπίφθονον ἀφαι-

ρει, ὦ Λυκίνε. οὐ γὰρ πρὸς τοῦ σοῦ τρόπου τὸ τοιοῦτον, ὅς οὐδὲ ἄλλως ῥάδιος πρὸς τοὺς ἐπαινοὺς καὶ πρόχειρος ὢν ἐτύγχανες· ἀλλὰ νῦν οὐκ οἶδ' ὅπως ἀθρόαν πεποίησαι τὴν μεταβολὴν, ἐπιδαφι-
 λευόμενος, καὶ ἐκ τοῦ τέως φειδομένου ἄσωτος ἐν τοῖς ἐπαινοῖς ἀναπέφηνας. ἀλλὰ μηδὲ ἐκεῖνο αἰ-
 σχυνθῆς, εἰ μεταρυσμίεις τὸν λόγον ἤδη διαδεδομέ-
 νον· ἐπεὶ καὶ Φειδίαν φασὶν οὕτω ποιῆσαι, ὁπότε ἐξεργάσατο τοῖς Ἡλείοις τὸν Δία. σπάντα γὰρ αὐ-
 τὸν κατόπιν τῶν Θυρῶν, ὁπότε τοπρῶτον ἀναπετά-
 σας ἐπεδείκνυε τὸ ἔργον, ἐπακούειν τῶν αἰτιωμένων
 τι, ἢ ἐπαινούντων· ἤτιᾶτο δὲ, ὁ μὲν τὴν ῥίνα, ὡς
 παχεῖαν, ὁ δὲ ὡς ἐπιμηκέστερον τὸ πρόσωπον, ὁ δὲ
 ἄλλος ἄλλο τι. εἶτ' ἐπειδὴ ἀπηλλάγησαν οἱ Θεα-
 ται, αὐθις τὸν Φειδίαν, ἐγκλεισάμενον ἑαυτὸν, ἐπα-
 νορθοῦν καὶ ῥυθμίζειν τὸ ἄγαλμα πρὸς τὸ τοῖς
 πλείστοις δοκοῦν. οὐ γὰρ ἠγεῖτο μικρὰν εἶναι συμ-
 βουλὴν δήμου τοσοῦτου, ἀλλ' αἰεὶ ἀναγκαῖον ὑπάρ-
 χειν τοὺς πολλοὺς περιττότερον ὄραϊν τοῦ ἐνός, κἄν
 Φειδίας ἦν. ταῦτά σοι παρ' ἐκείνης κομίζω, καὶ
 αὐτὸς παραινῶ, ἐταῖρός τε, καὶ εὐνοὺς ὢν.

15. ΑΤΚ. Πολύστρατε, οἷος ὢν ῥήτωρ ἐλελή-
 θεις με. ῥῆσιν γοῦν οὕτω μακρὰν, καὶ κατηγο-
 ρίαν τοσαύτην ἐξηνήνοχας κατὰ τοῦ συγγράμματος,
 ὥστε μηδὲ ἐλπίδα μοι ἀπολογίας ἔτι καταλείπεσθαι·
 πλὴν ἀλλ' ἐκεῖνό γε οὐ δικαστικὸν ἐποίησατε, καὶ
 μάλιστα σὺ, ἐρήμην καταδικαιτήσας τοῦ βιβλίου, μὴ
 παρόντος αὐτῷ τοῦ συνηγόρου. ῥῆστον δὲ, οἶμαι,
 τοῦτό ἐστι, κατὰ τὴν παροιμίαν, Μόνον θέοντα

κρατεῖν· ὥστε οὐδὲν θαυμαστόν, εἰ καὶ ἡμεῖς ἐάλω-
 μεν, οὔτε ὕδατος ἡμῖν ἐγχυθέντος, οὔτε ἀπολογίας
 ἀποδοθείσης. μᾶλλον δὲ τοῦτο πάντων ἀτοπώτα-
 τον, οἱ αὐτοὶ κατήγοροι καὶ δικασταὶ ἦτε. πότρεα
 δ' οὖν ἐθέλεις, ἀγαπήσας τοῖς ἐγνωσμένοις ἡσυχίαν
 ἄγω, ἢ, κατὰ τὸν Ἱμεραῖον ποιητὴν, παλινοιδίαν
 τινὰ συγγράφω, ἢ δώσατέ μοι ἐφῆσιμον ἀγωνίσα-
 σθαι τὴν δίκην;

ΠΟΛ. Νῆ Δε', ἥνπερ ἔχης τι δίκαιον εἰπεῖν.
 οὐ γὰρ ἀντιδίκους, ὡς σὺ φῆς, ἀλλ' ἐν φίλοις ποιήσῃ
 τὴν ἀπολογίαν. ἐγὼ δὲ, καὶ συνεξετάζεσθαι σοι
 ἔτοιμος ἐπὶ τῆς δίκης.

16. ΑΤΚ. Ἄλλ' ἐκείνο ἀνιαρόν, ὃ Πολύστρατε,
 ὅτι μὴ ἐκείνης παρούσης ποιήσομαι τοὺς λόγους·
 μακρῶ γὰρ ἂν οὕτως ἄμεινον ἦν. νῦν δὲ ἀνάγκη
 ἀπ' ἐντολῆς ἀπολογήσασθαι. ἀλλ' εἴ μοι τοιοῦτος
 ἀγγελιαφόρος γένοιο πρὸς αὐτήν, οἷος παρ' ἐκείνης
 πρὸς μὲ γεγένησαι, τολμήσω ἀναρῆσαι τὸν κύβον.

ΠΟΛ. Θάρρει, ὢ Λυκῖνε, τούτου γε ἔνεκα, ὡς
 οὐ φαῦλόν με ὑποκριτὴν ἔξων τῆς ἀπολογίας, πει-
 ρώμενος διὰ βραχείων εἰπεῖν, ὡς ἂν μᾶλλον μνημο-
 νεύσαιμι.

ΑΤΚ. Καὶ μὴν πάνυ μὲν ἔδει μοι μακρῶν τῶν
 λόγων, πρὸς οὕτω σφοδρὰν τὴν κατηγορίαν. ὅμως
 δὲ, σοῦ ἔνεκα ἐπιτεμοῦμαι τὴν ἀπολογίαν· καὶ παρ'
 ἔμοῦ τοίνυν τάδε αὐτῇ ἀπάγγελε.

ΠΟΛ. Μηδαμῶς, ὢ Λυκῖνε, ἀλλ' ὡσπερ αὐτῆς
 ἐκείνης παρούσης λέγε τὸν λόγον, εἴτ' ἐγὼ μιμήσο-
 μαί σε πρὸς αὐτήν.

ΛΥΚ. Οὐκοῦν ἐπειδήπερ οὕτω σοι δοκεῖ, ὦ Πολύστρατε, ἢ μὲν πάρισι, καὶ προεῖρηκε δηλαδὴ ἐκεῖνα, ὅποσα σὺ παρ' αὐτῆς ἀπήγγειλας· ἡμᾶς δὲ χρὴ τῶν δευτέρων λόγων ἐνάρχεσθαι. καίτοι, οὐ γὰρ ὀκνήσω πρὸς σέ εἰπεῖν ὃ πέπονθα, οὐκ οἶδ' ὅπως φοβερώτερόν μοι τὸ πρῶγμα πεπαίηκας, καὶ, ὡς ὄρας, ἰδρῶν τε ἤδη, καὶ δέδοικα, καὶ μονονουχί καὶ ὄραϊν αὐτὴν οἶμαι, καὶ τὸ πρῶγμα πολλὴν μοι τὴν ταραχὴν πεποίηκεν. ἄρξομαι δ' ὅμως· οὐ γὰρ οἶόν τε ἀναδῦναι, ἤδη παρούσης.

ΠΟΛ. Καὶ, νῆ Δία, πολλὴν τὴν εὐμένειαν ἐπιφαίνει τῷ πρῶσώτῳ· φαιδραὶ γὰρ, ὡς ὄρας, καὶ προσηνής· ὥστε θαρρόων λέγε τὸν λόγον.

17. *ΛΥΚ.* Ἐγὼ σε, ὦ γυναικῶν ἀρίστη, μεγάλα, ὡς φῆς, καὶ πέρα τοῦ μέτρου ἐπαινέσας, οὐχ ὄρω ὅτι τηλικούτον ἐπήνεσα, ἠλίκον αὐτὴ σὺ τοῦτο ἐγκώμιον ὑπὲρ σεαυτῆς ἐξενήνοχας, τὴν πρὸς τὸ θεῖον τιμὴν ἐν μεγάλῳ τιθεμένη. σχεδὸν γὰρ ἅπαντων τοῦτο μείζον, ὃν εἶρηκα περὶ σοῦ, καὶ συγγνώμη, εἰ μὴ καὶ ταύτην σοι προσέγραψα τὴν εἰκόνα, ὑπὲρ ἀγνοίας με διαλαθοῦσαν. οὐ γὰρ ἂν ἄλλην πρὸ αὐτῆς ἐγραψάμην· ὥστε ταύτη γὰρ οὐχ ὅπως ὑπερβάλλεσθαι τοὺς ἐπαίνους, ἀλλὰ πολὺ καταδεύστερόν μοι δοκῶ τῆς ἀξίας εἶρηκέναι. σκόπει γοῦν, ἠλίκον τοῦτο παρέλιπον, ὡς παμμέγεθες εἰς ἐπίδειξιν τρόπου χρηστοῦ, καὶ γνώμης ὀρθῆς· ὡς ὅσοι τὸ θεῖον μὴ ἐν παρέργῳ σέβουσιν, οὗτοι καὶ τὰ πρὸς ἀνθρώπους ἄριστοι ἂν εἴεν. ὥστε εἰ πάντως μετακοσμήσαι δεῖο τὸν λόγον, καὶ τὸ ἄγαλμα ἐπανορθώσα-

σθαι, ἀφελείν μὲν οὐκ ἄν τι τολμήσαιμι αὐτοῦ·
 προςθήσω δὲ καὶ τοῦτο, ὡς τινα κεφαλὴν τοῦ παν-
 τὸς ἔργου, καὶ κορυφὴν. ἐπ' ἐκείνων μέντοι καὶ
 πάνυ πολλὴν σοι εἶδέναι τὴν χάριν ὁμολογῶ. ἐμοῦ
 γὰρ ἐπαινέσαντος τὸ μέτριον τοῦ σοῦ τρόπου, καὶ
 ὅτι μηδὲν ὑπερπετὲς, μηδὲ τύφου μεστὸν ἐνεποίησθαι
 σοι ὁ παρῶν ὄγκος τῶν πραγμάτων, σὺ τὰ τοιαῦτα
 αἰτιασαμένη τοῦ λόγου, ἐπιστώσω τοῦ ἐπαίνου τὴν
 ἀλήθειαν. τὸ γὰρ μὴ προαρπάζειν τὰ τοιαῦτα τῶν
 ἐγκωμίων, ἀλλ' αἰδεῖσθαι ἐπ' αὐτοῖς, καὶ μείζω ἢ
 κατὰ σέ εἶναι λέγειν, μετρίας καὶ δημοτικῆς τινος
 διανοίας δεῖγμα ἐστὶ. πλὴν ἀλλ' ὅσῳ περ ἂν πρὸς
 τὸ ἐπαινεῖσθαι αὐτὸ οὕτω διακειμένη τυγχάνεις,
 τοσοῦτῳ ἀξιωτέραν ὑπερεπαινεῖσθαι ἀποφαίνεις
 σεαυτὴν. καὶ σχεδὸν ἐς τὸν τοῦ Διογένοους λόγον
 περιελήλυθέ σοι τὸ πρᾶγμα, ὅς ἐρομένου τινός, ὅπως
 ἂν τις ἐνδοξος γένοιτο; εἰ δόξης, ἔφη, καταφρονή-
 σεις· φαίην γὰρ ἂν καὶ αὐτὸς, εἴ τις ἔροϊτό με, Τί-
 νες εἰσὶ μάλιστα ἐπαίνου ἄξιοι; ὁπόσοι ἐπαινεῖσθαι
 μὴ θέλουσιν. 18. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἕως ἑξαγόνια,
 καὶ πόρρω τοῦ πράγματος. ὑπὲρ δὲ οὗ χρηὶ ἀπο-
 λογήσασθαι, τοῦτό ἐστιν, ὅτι τῇ ἐν Κνίδῳ, καὶ τῇ
 ἐν κήποις, καὶ Ἴφρα, καὶ Ἀθηνᾶ, τὴν μορφὴν ἀνα-
 πλάττων εἴκασα. ταῦτά σοι ἔκμετρα ἔδοξε, καὶ ὑπὲρ
 τὸν πόδα. περὶ αὐτῶν δὴ τούτων ἔρῳ. καίτοι πα-
 λαιὸς οὗτος ὁ λόγος, ἀνευθύνονος εἶναι ποιητᾶς καὶ
 γραφέας. τοὺς δὲ ἐπαινοῦντας καὶ μᾶλλον, οἶμαι,
 εἰ καὶ χαμαὶ καὶ βιάδην, ὡς περ ἡμεῖς, ἀλλὰ μὴ ἐπὶ
 μέτρων φέροντο. ἐλεύθερον γὰρ τι ὁ ἔπαινος, οὐδ'

ἔστιν αὐτοῦ μέτρον εἰς μέγεθος ἢ βραχύτητα νενομοθετημένον, ἀλλὰ τοῦτο μόνον ἐξάπαντος ὄρα, ὅπως ὑπερθαυμάσῃται, καὶ ζηλωτὸν ἀποφάνῃ τὸν ἐπαινούμενον. οὐ μὴν ταύτην ἐγὼ βαδιοῦμαι, μὴ καὶ σοὶ δόξω ὑπ' ἀπορίας αὐτὸ ὄρα. Ἐκεῖνο δὲ σε φημι εἰδέναι, τοιαύτας ἡμῖν τὰς ἀφορμὰς τῶν ἐπαινετικῶν τούτων λόγων, ὡς χρῆ τὸν ἐπαινοῦντα καὶ εἰκόσι καὶ ὁμοιώσεσι προσχρησθαι· καὶ σχεδὸν ἐν τούτῳ τὸ μέγιστόν ἐστιν εὐ εἰκάσαι· τὸ δὲ εὐ, ὡςδε μάλιστα κρίνοιτο· οὐκ ἦν τις τοῖς ὁμοίοις παραβύλλῃ, οὐδ' ἦν πρὸς τὸ ὑποδεέστερον ποιῆται τὴν παρὰ θεοῖν, ἀλλ' ἦν τις πρὸς τὸ ὑπερέχον, ὡς οἶόν τε, προσβιβάσῃ τὸ ἐπαινούμενον. οἶον, ἦν τις κύνα ἐπαινοῦν εἶποι ἀλώπεκος μείζω εἶναι αὐτόν, ἢ αἰλουρου, ἀρὰ σοὶ δοκεῖ ὁ τοιοῦτος ἐπαινεῖν εἰδέναι; οὐκ ἂν εἶποις. ἀλλὰ μὴν οὐδ' εἰ λύκῳ φαίῃ ἴσον αὐτόν ὑπάρχειν, οὐδὲ οὕτω μεγάλως τι ἐπήνεσεν. ἀλλὰ ποῦ τὸ ἴδιον τοῦ ἐπαινοῦ ἀποτελεῖται; ἦν ὁ κύων τῷ λέοντι εἰκέναι λέγεται, καὶ μέγεθος καὶ ἀλκήν. ὡς τὸν Ἰσθρίωνος κύνα ἐπαινοῦν, ἔφη ποιητῆς λεοντοδάμαν αὐτόν· οὗτος γὰρ δὴ κυνὸς ἐντελής ἐπαινος. καὶ πάλιν εἶ τις Μίλωνα τὸν ἐκ Κρότωνος ἢ Γλαῦκον τὸν ἐκ Καρύστου, ἢ Πολυδάμαντα ἐπαινέσα. Θέλων, ἔπειτα λέγοι ἰσχυρότερον ἕκαστον αὐτῶν γυναικὸς γενέσθαι, οὐκ ἂν οἶε γελασθῆναι αὐτόν ἐπὶ τῇ ἀνοίᾳ τοῦ ἐπαινοῦ; ὅπου γὰρ εἰ καὶ ἐνὸς ἀνδρὸς ἔλεγεν ἀμείνω εἶναι αὐτόν, οὐδὲ τοῦτο ἀπέχρησεν ἂν πρὸς ἐπαινον; ἀλλὰ πῶς ἐπήνεσε ποιητῆς εὐδόκιμος τὸν Γλαῦκον; οὐδὲ Πολυδεύκεος βίαν, φήσας, ἀνα-

τείνασθαι ἂν αὐτῷ ἐναντίας τὰς χεῖρας, οὐδὲ σιδά-
 ρεον Ἀλκμάνας τέκος. ὄρῃς ὁποίοις αὐτὸν θεοῖς
 εἶκασε; μᾶλλον δὲ καὶ αὐτῶν ἐκείνων ἀμείνω ἀπέ-
 φηγε. καὶ οὔτε αὐτὸς ὁ Γλαῦκος ἠγανάκτησε τοῖς
 ἐφόροις τῶν ἀθλητῶν θεοῖς ἀντεπαινούμενος, οὔτε
 ἐκεῖνοι ἠμύναντο ἢ τὸν Γλαῦκον, ἢ τὸν ποιητὴν, ὡς
 ἀσεβοῦντα περὶ τὸν ἔπαινον, ἀλλὰ εὐδοκίμουν ἄμ-
 φω, καὶ ἐτιμῶντο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων· ὁ μὲν ἐπὶ τῇ
 ἀλκῇ ὁ Γλαῦκος, ὁ δὲ ποιητῆς, ἐπὶ τε τοῖς ἄλλοις,
 καὶ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ μάλιστα τῷ ἄσματι. μὴ δὴ
 θαυμάσης, εἰ καὶ αὐτὸς εἰκάσαι βουλόμενος, ὅπερ
 ἦν τῷ ἐπαινοῦντι ἀναγκαῖον, ὑψηλοτέρῳ ἐχρησάμην
 τῷ παραδειγματι, τοῦτο ὑποβαλόντος τοῦ λόγου.

20. Ἐπεὶ δὲ καὶ κολακείας ἐπεμνήσθης, ὅτι μὲν καὶ
 σὺ μισεῖς τοὺς κολακικούς, ἐπαινῶ μὲν σε, καὶ οὐκ
 ἐχρῆν ἄλλως. ἐθέλω δὲ σοι διακρῖναι, καὶ ὄρῃσαι
 τό, τε τοῦ ἐπαινοῦντος ἔργον, καὶ τὴν τοῦ κόλακος
 ὑπερβολήν. ὁ μὲν οὖν κόλαξ, ἅτε τῆς χρείας ἕνεκα
 τῆς ἑαυτοῦ ἐπαινῶν, ἀληθείας δὲ ὀλίγον ποιούμενος
 τὴν πρόνοιαν, ἅπαντα ὑπερπαινεῖν οἶεται δεῖν,
 ἐπιψευδόμενος καὶ προστιθεὶς παρ' αὐτοῦ τὰ πλείω,
 ὡς μὴ ἂν ὀκνήσαι καὶ τὸν Θερσίτην εὐμορφότερον
 ἀποφῆναι τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ τὸν Νέστορα φάναι
 τῶν ἐπὶ Ἰλιον στρατευσάντων τὸν νεώτατον εἶναι.
 διομόσαιτο δ' ἂν καὶ τὸν Κροίσου υἱὸν ὀξυηκώτε-
 ρον εἶναι τοῦ Μελάμποδος, καὶ τὸν Φινέα ὀξύτερον
 δεδορκεῖναι τοῦ Λυγκέως, ἢνπερ μόνον κερδᾶναί τι
 ἐλπίσῃ ἐπὶ τῷ ψεύσματι. ὁ δὲ γε αὐτὸ τοῦτο ἐπαι-
 νῶν, οὐχ ὅπως οὐδ' ἂν ψεύσαιτό τι, ἢ προσθείη τῶν

μηδὲ ὅλως ποσοόντων, τὰ δ' ὑπάρχοντα αὐτῷ φύσει ἄγαθὰ, κἄν μὴ πάνυ μεγάλα ἦ, παραλαβὼν ἐπηύξησε, καὶ μείζω ἀπέφηνε, καὶ τολμήσειεν ἄν εἶπεῖν, ἵππον ἐπαινέσαι θέλων, φύσει κοῦφον ὧν ἴσμεν ζῶων, καὶ δρομικόν, ὅτι

Ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θείην, οὐδὲ κατέκλα.
καὶ πάλιν οὐκ ἄν ὀκνήσειε φάναι, Ἀελλοπόδων δρομόν ἵππων. καὶ ἦν οἰκίαν ἐπαινῆ καλήν, καὶ ἄριστα κατεσκευασμένην, εἶποι ἄν·

Ζηνός που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή.
ὁ δὲ κόλαξ τοῦτο τὸ ἔπος κἄν περὶ τῆς συβώτου καλύβης εἶποι, εἰ μόνον τι παρὰ τοῦ συβώτου λαβεῖν ἐλπίσειεν· ὅπου Κύναιθος ὁ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ κόλαξ, ἀπάντων αὐτῶ τῶν πρὸς τὴν κολακείαν καταναλωμένων, ἐπῆνει ὑπὸ βηχὸς ἐνοχλούμενον τὸν Δημήτριον, ὅτι ἐμμελῶς ἐχρέμπτετο. 21. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο ἑκατέρου αὐτῶν γνώρισμά ἐστι, τὸ τοὺς μὲν κόλακας οὐκ ὀκνεῖν, καὶ ψεύσασθαι τοῦ χαρίσεσθαι ἕνεκα τοῖς ἐπαινουμένοις, ἔξαιρειν δὲ τοὺς ἐπαινοῦντας τὰ ὑπάρχοντα πειροῖσθαι· ἀλλὰ καὶ κείνῳ οὐ σμικρῶ διαλλάττουσιν, ὅτι οἱ μὲν κόλακες, ἐφ' ὅσον αἰὼν τε αὐτοῖς, χρῶνται ταῖς ὑπερβολαῖς, οἱ ἐπαινοῦντες δὲ, καὶ ἐν αὐταῖς ταύταις σωφρονοῦσι, καὶ ἐντὸς τῶν ὕρων μένουσι. ταῦτά σοι ἀπὸ πολλῶν ὀλίγα κολακείας καὶ ἐπαίνου ἀληθοῦς δείγματα, ὡς μὴ πάντας ὑποπιεύης τοὺς ἐπαινοῦντας, ἀλλὰ διακρίνης, καὶ παραμετρῆς τῆς οἰκείῃ μέτρῳ ἑκάτερον. 22. Φεῖρ' οὖν, εἰ δοκεῖ, πρὸς-αγε τοῖς ὑπ' ἐμοῦ εἰρημένοις τοὺς κανόνας ἀμφοτέ-

ρους, ὡς μάθοις εἴτε τούτω εἴτ' ἐκείνω εἰκόασιν. ἐγὼ γὰρ εἰ μὲν τινα ἄμορφον οὖσαν ἔφην τῷ ἐν Κνίδω ἀγάλματι ὁμοίαν, γόης ἂν, καὶ τοῦ Κυναίθου κολακικώτερος ὄντως νομιζαίμην. εἰ δὲ τοιαύτην ὑπάρχουσαν, οἷαν πάντες ἴσασιν, οὐ πάνυ ἐκ πολλοῦ διαστήματος ἦν τὸ τόλμημα. 23. Τάχα οὖν φαίης, μᾶλλον δὲ ἤδη εἴρηκας, ἐπαινεῖν μὲν σοι ἐς τὸ κάλλος ἐφείσθω· ἀνεπίφθορον μέντοι ποιήσασθαι τὸν ἔπαινον ἐχρῆν, ἀλλὰ μὴ θεαῖς ἀπεικάζειν ἄνθρωπον οὖσαν. ἐγὼ δὲ, ἤδη γὰρ με προὔξεται τάληθές εἰπεῖν, οὐ θεαῖς γε, ὧ βελτίστη, εἴκασα, τεχνιτῶν δ' ἀγαθῶν δημιουργήμασι, λίθου, καὶ χαλκοῦ, ἢ ἐλέφαντος πεποιημένοις. τὰ δὲ ὑπ' ἀνθρώπων γεγεννημένα, οὐκ ἄσεβδες, οἶμαι, ἀνθρώποις εἰκάζειν· ἐκτός εἰ μὴ σὺ τοῦτο εἶναι τὴν Ἀθηνῶν ὑπείληφας, τὸ ὑπὸ Φειδίου πεπλασμένον, ἢ τοῦτο τὴν Οὐρανίαν Ἀφροδίτην, ὃ ἐποίησε Πραξιτέλης ἐν Κνίδω, οὐ πάνυ πολλῶν ἐτῶν. ἀλλ' ὄρα μὴ ἄσεμνον ἦ, τὰ τοιαῦτα περὶ τῶν θεῶν δοξάζειν, ὧν τὰς τε ἀληθεῖς εἰκόνας ἀνεφίκτους εἶναι ἀθροπίνῃ μιμήσει ἐγωγε ὑπολαμβάνω. 24. Εἰ δὲ καὶ ὃ, τι μάλιστα σε αὐταῖς ἐκείναις εἴκασα, οὐκ ἔμδον τοῦτο, οὐδὲ ἐγὼ πρῶτος ταύτην ἐτεμόμην τὴν ὁδόν, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ ἀγαθοὶ ποιηταί· καὶ μάλιστα ὁ πολίτης ὁ σὸς Ὅμηρος, ὃν καὶ νῦν ἀναβιβάσομαι συναγορευέσονται μοι· ἢ οὐδεμία μηχανή, μὴ οὐχὶ καὶ αὐτὸν σὺν ἐμοὶ ἀλῶναι. ἐρήσομαι τοίνυν αὐτὸν, μᾶλλον δὲ σὲ ὑπὲρ αὐτοῦ, (καὶ γὰρ διαμνημονεύεις, εἴ ποιοῦσα, τὰ χαριστάτα τῶν ἐρῶσαφωδημένων αὐτῷ) Τί σοι ἐκείνο

δοκεῖ, ὁπότεν περὶ τῆς αἰχμαλώτου λέγῃ, τῆς Βρο-
σηίδος, ὅτι χρυσῇ Ἀφροδίτῃ ἰκέλη, ἐπένθει τὸν
Πάτροκλον; εἶτα μετὰ μικρὸν, ὡς οὐχ ἱκανὸν εἰ μό-
νη τῇ Ἀφροδίτῃ εἰκνυῖα ἔσται·

Εἶπε δ' ἄρα (φησὶ) κλαίουσα γυνὴ εἰκνυῖα θεῆσιν.

ὁπότεν οὖν τοιαῦτα λέγῃ, μισεῖς καὶ κεῖνον, καὶ
ἀπορρίπτεις τὸ βιβλίον, ἢ δίδως αὐτῷ ἐλευθεριάξειν
ἐν τῷ ἐπαίνο; ἀλλὰ καὶν σὺ μὴ δῶς, ὄγε τοσοῦτος
αἰὼν δέδωκεν, οὐδ' ἔστιν ὅστις αὐτὸν ἐπὶ τοῦτω
ἠϊάσατο, οὐδὲ ὁ μαστιξαι τολμήσας αὐτοῦ τὴν εἰ-
κόνα, οὐδὲ ὁ τὰ νύθα ἐπισημηγνάμενος τῶν ἐπῶν ἐν
τῇ παραγραφῇ τῶν ὀβελῶν. εἶτα ἐκείνη μὲν ἐφε-
θήσεται, βάρβαρον γυναῖκα, καὶ ταῦτα, κλαίουσαν,
τῇ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ εἰκάσαι· ἐγὼ δ', ἵνα μὴ τὸ κάλ-
λος εἶπω, διότι μὴ ἀνέχη ἀκούουσα, οὐκ ἂν παρα-
βάλλοιμι εἰκόσι θεῶν γυναῖκα φαιδρᾶν, καὶ μειδιῶ-
σαν τὰ πολλὰ; ὅπερ θεοῖς ὅμοιον ἄνθρωποι ἔχου-
σιν; 25. Ἐπὶ μὲν τοι τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὄρα ὅσην
αὐτὸς φειδῶ ἐποίησατο τῶν θεῶν, καὶ ὡς ἐταμιεύ-
σατο τὰς εἰκόνας ἕς τὸ σύμμετρον, ὡς ὄμματα μὲν,
φησὶ, καὶ κεφαλὴν ἴκελον αὐτὸν εἶναι τῷ Διὶ, τῷ
Ἄρει δὲ τὴν ζώνην, στέρνον δὲ τῷ Ποσειδῶνι, διαι-
ρῶν τὸν ἄνθρωπον κατὰ μέλη πρὸς τοσοῦτων θεῶν
εἰκόνας· καὶ αὖ πάλιν, βροτολογῶ Ἄρει, φησὶν,
ὅμοιον εἶναι, καὶ ἄλλον ἄλλω, θεοειδῆ τὸν Φρύγα
τὸν τοῦ Πριάμου, θεοεικελον πολλάκις τὸν Πηλέως.
ἀλλὰ ἐπάνειμι αὐθις ἐπὶ τὰ γυναικεῖα τῶν παρα-
δειγμάτων· ἀκούεις γὰρ δήπου αὐτοῦ λέγοντος·

Ἀρτέμιδι ἰκέλη, ἢ χρυσοῦ, Ἀφροδίτῃ· καὶ,
Οἷη δ' Ἀρτεμις εἴσι κατ' οὔρεος.

26. Οὐ μόνον δὲ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς θεοῖς ἀπεικά-
ζει, ἀλλὰ καὶ τὴν Εὐφρόβου κόμην ταῖς Χάρισιν ἀπει-
κασε, καὶ ταῦτα, αἵματι δεδευμένην. καὶ ὅλως, τοσαῦ-
τά ἐστι τὰ τοιαῦτα, ὡς μηδὲν εἶναι τῆς ποιήσεως μέρος,
ὃ μὴ ταῖς θεαῖς εἰκόσι διακεκόμεται· ὥστε ἢ κί-
κεινα ἐξαληλίφθω, ἢ καὶ ἡμῖν τὰ ὅμοια τολμᾶν ἐφεί-
σθω. οὕτω δὲ τὸ κατὰ τὰς εἰκόνας καὶ τὰς ὁμοιώ-
σεις ἀνεύθυνόν ἐστιν, ὥστε Ὅμηρος καὶ τὰς θεὰς
αὐτὰς οὐκ ὤκνησεν ἀπὸ τῶν ἐλαττένων ἐπαινεῖσαι.
τοὺς γοῦν τῆς Ἥρας ὀφθαλμοὺς τοῖς τῶν βοῶν εἴ-
κασεν. ἕτερος δὲ τις ἰοβλέφαρον τὴν Ἀφροδίτην ἔφη·
τὴν μὲν γὰρ ῥοδοδάκτυλόν τις ἀγνοεῖ, τῶν καὶ ἐπὶ
ἐλάχιστον τῇ Ὁμήρου ποιήσει ὠμιληκότων; 27. Καί-
τοι τὰ μὲν τῆς μορφῆς ἔτι μετριώτερα, εἴ τις θεῶ
εἰκέναι λέγεται· ἀλλὰ τὰς προσηγορίας αὐτὰς πό-
σοι ἐμιμήσαντο τὰς τῶν θεῶν, Διονύσιοι, καὶ Ἡ-
φαιστῖωνες, καὶ Ζήνωνες, καὶ Ποσειδῶνιοι, καὶ
Ἑρμαῖοι προσαγορευόμενοι; Ἀητῶ δὲ γυνὴ τις ἐγέ-
νετο Εὐαγόρου τοῦ Κυπρίων βασιλέως, καὶ ὅμως
οὐκ ἠγανάκτησεν ἢ θεός, δυναμένη λίθον αὐτὴν
ὡσπερ τὴν Νιόβην ἀπεργάσασθαι. εἰ γὰρ τοὺς
Αἰγυπτίους, οἵπερ καὶ δεισιδαιμονέστατοί εἰσι πάν-
των, ὅμως τοῖς θεοῖς ὀνόμασιν ἐς κόρον ἐπιχρωμέ-
νους. σχεδὸν γοῦν τὰ πλεῖστα αὐτοῖς ἐξ οὐρανοῦ
ἐστιν. 28. Ὡστε οὐ πρόσγε σοῦ τὸ τοιοῦτον, ψοφοδεῶς
διακείσθαι πρὸς τὸν ἔπαινον. εἰ γὰρ τι ἐν τῷ συγ-
γράμματι πεπλημμέληται ἐς τὸ θεῖον, σὺ μὲν ἀνεύ-

Θυνοσ αὐτοῦ, ἐκτός εἰ μὴ τινα νομιζεις ἀκροάσεως εὐθύνην εἶναι· ἐμὲ δὲ ἀμνησθῆναι οἱ θεοὶ, ἐπειδὴν πρὸ ἐμοῦ τὸν Ὅμηρον καὶ τοὺς ἄλλους ποιητὰς ἀμύνονται. ἀλλ' οὐδέπω οὐδὲ τὸν ἄριστον τῶν φιλοσόφων ἠμύναντο, εἰκόνα θεοῦ τὸν ἄνθρωπον εἰπόντα εἶναι. Πολλὰ ἔτι ἔχων πρὸς σέ εἰπεῖν, Πολυστρατίου ἕνεκα τουτουῦ παύσομαι, ἵνα καὶ ἀπομνημονεῦσαι δυνηθῇ τὰ εἰρημένα.

29. ΠΟΛ. Οὐκ οἶδα, εἴ μοι τεῦτε δυνατὸν ἔστι, ὦ Λυκῖνε· μακρὰ γὰρ εἴρηται σοι καὶ ταῦτα καὶ ὑπὲρ τὸ ὕδωρ τὸ ἐγχνυόμενον· πειράσομαι δ' ὅμως ἐπιμνησθῆναι αὐτῶν. καὶ ὡς δοῆς, ἤδη ἀποσοβῶ παρ' αὐτήν, ἐπιβυσάμενος τὰ ὠτα, ὡς μὴ τι παρεμπεσὸν ἄλλο συγγέη τὴν τάξιν αὐτῶν, εἰτὰ μοι συρίττεσθαι συμβῆ πρὸς τῶν θεατῶν.

ΑΤΚ. Αὐτῷ σοι μελήσει, ὦ Πολύστρατε, ὅπως ἄριστα ὑποκρίνη· ἐγὼ δὲ, ἐπιείπερ ἅπαξ σοι τὸ δοῦμα παραδέδωκα, νῦν μὲν ἐκ ποδῶν ἀποστησομαι· ὁπότεν δὲ τὰς ψήφους ἀνακηρύττωσι τῶν κριτῶν, τότε ἤδη καὶ αὐτὸς παρέσομαι, ὁψόμενος ὁποῖόν τι τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνος ἔσται.

ΤΟ ΞΑΡΙΣ Η ΦΙΛΙΑ.

ARGUMENTVM.

Narratione de Oreste et Pylade, apud Scythas honore divino cultis, occasionem praeibente

inter Mnesippum et Toxarin disputatio oritur, utrum Graeci an Scythae maiora amicitiae verae exempla exhibuerint. Quod ut possit diiudicari, uterque quinque exempla vera suae nationis enarrat, et quidem Mnesippus Agathoclis erga Diniam (c. 12—18.), Euthydici erga Damonem (c. 19—21.), Aretaei erga Eudamidam (c. 22. 23.), Zenothemidis erga Menecratem (c. 24—26.), et Demetrii erga Antiphilum amicitiam (c. 27—34.) Toxaris vero, exposita ante ratione, qua Scythae amicitias ineant (c. 37.); refert amicitiam inter Dandamidem et Amizocum (c. 39—42.); inter Belittam et Basthen (c. 43.), inter Arsacomam, Macentem et Lonchaten (c. 44—55.); Sisinnae erga Toxarin (c. 57—60.), atque inter Abaucham et Cyndanen (c. 61.). Quibus narrationibus auditis non amplius de victoria disceptantes, ipsi amicitiam iungunt.

ΜΝΗΣΙΠΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟΞΑΡΙΣ.

ΜΝΗΣ. Τί φῆς, ὦ Τόξαρι; θύετε Ὀρίστη καὶ Πυλάδη ἡμεῖς οἱ Σκύθαι, καὶ θεοὺς εἶνα πεπιστεύκατε αὐτούς;

ΤΟΞ. Θύομεν, ὦ Μνήσιππε, θύομεν· οὐ μὴν θεοὺς γε οἶόμενοι, ἀλλὰ ἄνδρας ἀγαθοὺς.

ΜΝΗΣ. Κόμος δὲ ὑμῶν καὶ ἀνδράσιν ἀγαθοῖς ἀποθανοῦσι θύειν ὡσπερ θεοῖς;

ΤΟΞ. Οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑορταῖς καὶ πανηγύρεσι τιρῶμεν αὐτούς.

ΜΝΗΣ. Τί θηρώμενοι παρ' αὐτῶν; οὐ γὰρ δὴ ἐπ'εὐμενείᾳ θύετε αὐτοῖς, νεκροῖς γε οὕσιν.

ΤΟΞ. Οὐ χεῖρον μὲν ἴσως, εἰ καὶ οἱ νεκροὶ ἡμῶν εὐμενεῖς εἶεν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ζῶν-

τας ἄμεινον οἰόμεθα πράξειν, μεμνημενοι τῶν ἀρίστων, καὶ τιμοῦντες ἀποθανόντας. ἡγούμεθα γὰρ οὕτως ἂν ἡμῖν πολλοὺς ὁμοίους αὐτοῖς ἐθειῆσαι γενέσθαι.

2. ΜΝΗΣ. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὀρθῶς γινώσκετε. Ὁρέστην δὲ καὶ Πυλάδην, τίνος μάλιστα θαυμάσαντες ἰσοθίους ἐποιήσασθε, καὶ ταῦτα ,ἐπὶ ἡλυδας ὑμῖν ὄντας, ἢ τὸ μέγιστον, πολεμίους; οἶγε, ἐπεὶ σφῶς ναυαγία περιπεσούντας οἱ τότε Σκυθῶν συλλαβόντες ἀπήγαγον, ὡς τῇ Ἀρτεμιδι καταθύοντες, ἐπιθέμενοι τοῖς δεσμοφύλαξι, καὶ τῆς φρουρᾶς ἐπικρούτησαντες, τὸν τε βασιλέα κτείνουσι, καὶ τὴν ἰέρειαν παραλαβόντες, ἄλλῃ καὶ τὴν Ἀρτεμιν αὐτὴν ἀποσλήσαντες, ὄχοντο ἀποπλέοντες, κατακλάσαντες τοῦ κοινοῦ τῶν Σκυθῶν [νόμου]. ὥστε εἰ διὰ ταῦτα τιμᾶτε τοὺς ἄνδρας, οὐκ ἂν φθάνοιτε πολλοὺς ὁμοίους αὐτοῖς ἐξεργασάμενοι. καὶ τούντε ὕθεν αὐτοὶ ἤδη πρὸς πᾶ παλαιὰ σκοπεῖτε, εἰ καλῶς ἔχει ὑμῖν πολλοὺς ἐς τὴν Σκυθίαν Ὁρέστας καὶ Πυλάδας κατάρειν. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖτε τάχιστα ἂν οὕτως ἀσβεβεῖς αὐτοὶ καὶ ἄθεοι γενέσθαι, τῶν περιλοιπίων θεῶν τὸν αὐτὸν τρόπον ὑμῖν ἐκ τῆς χώρας ἀποξενωθέντων· εἴτ', οἶμαι, ἀντὶ τῶν θεῶν ἀπάντων, τοὺς ἐπ' ἐξαγωγή ἑαυτῶν ἤκοντας ἄνδρας ἐκθειάσετε· καὶ ἱεροσύλοις ὑμῶν οὐσιθύσετε ὡς θεοῖς. 3. Εἰ γὰρ μὴ ἀντὶ τούτων Ὁρέστην καὶ Πυλάδην τιμᾶτε, ἀλλ' εἴπερ τι ἄλλο, ὡς Τόξαρι, ἀγαθὸν ὑμᾶς εἰργάσαντο, ἀνθ' ὅτου, πάλαι οὐ θεοὺς εἶναι δικαίωσαντες αὐτοὺς, νῦν τὸ ἔμπαλιν, θύσαντες αὐτοῖς, θεοὺς εἰ-

ναι νεμομίκατε, καὶ ἱεραίοις ὀλίγου δεῖν τότε γε-
νομένοις ἱερεῖα νῦν προσάγετε; γελοῖα γὰρ ἂν ταῦ-
τα δόξειε, καὶ ὑπεραντία τοῖς πάλοι.

ΤΟΞ. Καὶ ταῦτα μὲν, ὦ Μνήσιππε, γενναῖα τῶν
ἀνδρῶν ἐκείνων, ἃ κατέλεξας. τὸ γὰρ, δύο ὄντας, οἷ-
τω μέγα τόλμημα τολμῆσαι, καὶ τοσοῦτον ἀπὸ τῆς
κῦτῶν ἀπάραντας, ἐκπλεῦσαι εἰς τὸν Πόντον, ἀπεί-
ρατον ἔκ τοῖς Ἑλλήσιν ὄντα, πλὴν μόνων τῶν ἐπὶ
τῆς Ἄργους ἐς τὴν Κολχίδα στρατευσάντων, μὴ
καταπλαγέντας, μήτε τοὺς μύθους τοὺς ἐν αὐτῷ,
μήτε τὴν προσηγορίαν καταδείσαντας, ὅτι ἄξενος
ἐκαλεῖτο, οἷα, οἷμαι, ἀγρίων ἐθνῶν περιοικούντων. καὶ
ἐπειδὴν ἐάλωσαν, οὕτως ἀνδρείως χρήσασθαι τῷ
πράγματι, καὶ μὴ ἀγαπήσαι εἰ διαφεύξονται μό-
νον, ἀλλὰ τιμωρησαμένους τὸν βασιλέα τῆς ὕβρειος,
καὶ τὴν Ἄρτεμιν ἀναλαβόντας, ἀποπλεῦσαι· πῶς
ταῦτα οὐ θαυμασιὰ, καὶ θεῖος τινὸς τιμῆς ἄξια
παρὰ πάντων, ὅπόσοι ἀρετὴν ἐπαινοῦσιν; ἰτάρ
οὐ ταῦτα ἡμεῖς Ὀρέστη καὶ Πυλάδῃ ἐνιδόντες, ἤρω-
σιν αὐτοῖς χρώμεθα.

4. ΜΝΗΣ. Λέγοις ἂν ἤδη ὃ, τι σεμνὸν καὶ
θεῖον ἄλλο ἐξεργάσαντο. ἐπεὶ ὅσον ἐν τῷ πλεῖ καὶ
τῇ ἀποδημίᾳ, πολλοὺς ἂν σοι θειοτέρους ἐκείνων
ἀποδείξαιμι τοὺς ἐμπόρους, καὶ μάλιστα τοὺς Φοί-
νικας αὐτῶν, οὐκ ἐς τὸν Πόντον, οὐδὲ ἄχρι τῆς
Μαιώτιδος καὶ τοῦ Βοσπόρου μόνον ἐσπλίουσας,
ἀλλὰ πανταχοῦ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ βαρβαρικῆς θα-
λάττης ναυτιλλομένους· ἅπασαν γὰρ οὕτοι ἄκτῆν,
καὶ πάντα αἰγιαλὸν, ὡς εἰπεῖν, διερευνησάμενοι κινῶ

ἕκαστον ἔτος, ὃψέ τοῦ μετοπώρου εἰς τὴν αὐτῶν ἐπανίασιν. οὓς κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον θεοὺς νόμιζε, καὶ ταῦτα, καπήλους καὶ ταριχοπώλας, ἐὶ τύχοι, τοὺς πολλοὺς αὐτῶν ὄντας.

5. ΤΟΞ. Ἄκουε δὴ, ὦ θαυμάσιε, καὶ σκόπει, καθ' ὅσον ἡμεῖς οἱ βάρβαροι εὐγνωμονέστερον ὑμῶν περὶ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν κρίνομεν, εἶγε ἐν Ἀργεῖ μὲν καὶ Μυκῆναις οὐδὲ τάφον ἐνδοξόν ἐστιν ἰδεῖν Ὀρέστου ἢ Πυλάδου, παρ' ἡμῖν δὲ καὶ νεὼς ἀποδέδεικται αὐτοῖς ἅμα ἀμφοτέροισι, ὡς περ εἰκὸς ἦν, ἐταίροισι γε οὕσι· καὶ θυσίαι προσάγονται, καὶ ἡ ἄλλη τιμὴ ἅπασα· κωλύει τε οὐδὲν, ὅτι ξένοι ἦσαν, ἀλλὰ μὴ σκῦθαι, ἀγαθοὺς κερκίσθαι. οὐ γάρ ἐξετάζομεν, ὅθεν οἱ καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ εἰσιν, οὐδὲ φθοροῦμεν, εἰ μὴ φίλοι ὄντες ἀγαθὰ εἰργάσαντο· ἐπαινοῦντες δὲ ἅ ἔπραξαν, οἰκείους αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἔργων ποιούμεθα. ὃ δὲ δὴ μάλιστα καταπλαγέντες τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἐπαινοῦμεν, τοῦτό ἐστιν, ὅτι ἡμῖν ἔδοξαν φίλοι οὗτοι δὴ ἄριστοι ἀπάντων γεγενῆσθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις νομοθέται καταστῆναι, ὡς χρὴ τοῖς φίλοις ἀπάσης τῆς τέχης κοινωνεῖν, καὶ ὑπὸ σκυθῶν τῶν ἀρίστων θεραπεύεσθαι. 6. Καὶ ἅ γε μετ' ἀλλήλων, ἢ ὑπὲρ ἀλλήλων ἔπαθον, ἀναγράψαντες οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἐπὶ στήλης χαλκῆς, ἀνέθεσαν εἰς τὸ Ὀρέστειον, καὶ νόμον ἐποιήσαντο, πρῶτον τοῦτο μάθημα καὶ παιδευμα τοῖς παισὶ τοῖς σφετέροις εἶναι τὴν στήλην ταύτην, καὶ τὰ ἐπ' αὐτῆς γεγραμμένα διαμνημονεῦσαι. θᾶπτον γοῦν τοῦνομα ἕκαστος αὐτῶν ἐπιλάθοιτο τοῦ πατρὸς, ἢ

τὰς Ὀρέστου καὶ Πυλάδου πράξεις ἀγνοήσειεν· ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ νεῶ τὰ αὐτὰ, ὅποσα ἢ στήλη δηλοῖ, γραφαῖς ὑπὸ τῶν παλαιῶν εἰκασμένα δεικνύται· πλείων Ὀρέστης ἅμα τῷ φίλῳ, εἶτα ἐν τοῖς κρημνοῖς διαφθαρείσης αὐτῷ τῆς νεῆς συνειλημμένος, καὶ πρὸς τὴν θυσίαν παρεσκευασμένος, καὶ ἡ Ἰφιγένεια ἤδη κατὰρχεται αὐτῶν· καταντικρὺ δὲ ἐπὶ τοῦ ἐτέρου τοίχου, ἤδη ἐκδεδυκὼς τὰ θεσμὰ γέγραπται, καὶ φονεύων τὸν Θόαντα, καὶ πολλοὺς ἄλλους τῶν Σκυθῶν· καὶ τέλος ἀποπλέοντες, ἔχοντες τὴν Ἰφιγενειαν, καὶ τὴν θεόν. οἱ Σκύθαι δὲ, ἄλλως ἐπιλαμβάνονται τοῦ σκάφους ἤδη πλείοντος, ἐκκρεμαννύμενοι τῶν πηδαλίων, καὶ ἐπαναβαίνειν πειρώμενοι, εἴτ' οὐδὲν ἀνύσαντες, οἱ μὲν αὐτῶν τραυματῖαι, οἱ δὲ καὶ δέει τούτου ἀπονηχονται πρὸς τὴν γῆν. ἔνθα δὴ καὶ μάλιστα ἴδοι τις ἄν, ὅπουσιν ὑπὲρ ἀλλήλων εὐνοίαν ἐπεδείκνυντο ἐν τῇ πρὸς τοὺς Σκύθας συμπλοκῇ. πεποίηκε γὰρ ὁ γραφεὺς ἐκάτερον, ἀμελοῦντα μὲν τῶν καθ' ἑαυτὸν πολεμίων, ἀμυνόμενον δὲ τοὺς ἐπιφερομένους θατέρῳ, καὶ πρὸ ἐκείνου ἀπαντᾶν πειρώμενον τοῖς τοξεύμασι, καὶ παρ' οὐδὲν τιθέμενον, εἰ ἀποθανεῖται, σώσας τὸν φίλον, καὶ τὴν ἐπ' ἐκείνον φερομένην πληγὴν προαρπάσας τῷ ἑαυτοῦ σώματι. 7. Τὴν δὴ τῶσαύτην εὐνοίαν αὐτῶν, καὶ τὴν ἐν τοῖς δεινοῖς κοινωνίαν, καὶ τὸ πιστὸν, καὶ φιλέταιρον, καὶ τὸ ἀληθές, καὶ βέβαιον τοῦ πρὸς ἀλλήλους ἔρωτος, οὐκ ἀνθρώπινα ταῦτα ᾤήθημεν εἶναι, ἀλλὰ τιος γνώμης βελτίονος, ἢ κατὰ τοὺς πολλοὺς τούτους ἀν-

θρώπους, οἱ μέχρι μὲν κατ' οὖρον ὁ πλοῦς εἴη, τοῖς φίλοις ἀγανακτοῦσιν, εἰ μὴ ἐπίσης κοιωνήσουσι τῶν ἡδέων· εἰ δέ τι καὶ μικρὸν ἀντιπνεύσειεν αὐτοῖς, οἴχονται, μόνους τοῖς κινδύνοις ἀπολιπόντες. καὶ γὰρ οὖν καὶ τόδε ὅπως εἰδῆς, οὐδὲν Σκύθαι φιλίας μείζον οἴονται εἶναι, οὐδὲ ἔστιν ἐφ' ὅτῳ ἂν τις Σκύθης μᾶλλον σεμνύναιτο, ἢ ἐπὶ τῷ συμπονηῆσαι φίλῳ ἀνδρὶ, καὶ κοιωνῆσαι τῶν δειτῶν· ὡσπερ οὐδὲν ὄνειδος μείζον παρ' ἡμῖν, τοῦ προδότην φιλίας γεγενῆσθαι δοκεῖν. διὰ ταῦτα Ὁρέστην καὶ Πυλάδην τιμῶμεν, ἀρίστους γενομένους τὰ Σκυθῶν ἀγαθὰ, καὶ ἐν φιλίᾳ διενεγκόντας, ὃ πρῶτον ἡμεῖς ἀπάντων θαυμάζομεν, καὶ τοῦνομα ἐπὶ τούτοις αὐτῶν ἐθέμεθα, Κοράκους καλεῖσθαι· τοῦτο δὲ ἔστιν, ἐν τῇ ἡμετέρᾳ φωνῇ, ὡσπερ ἂν εἴ τις λέγοι, φίλιοι δαίμονες.

8. ΜΝΗΣ. Ὡ Τόξαρι, οὐ μόνον ἄρα τοξεύειν ἀγαθοὶ ἦσαν Σκύθαι, καὶ τὰ πολεμικὰ τῶν ἄλλων ἀμείνους, ἀλλὰ καὶ ῥῆσιν εἰπεῖν ἀπάντων πιθανώτατοι. ἐμοὶ γοῦν τέως ἄλλως γινώσκοντι, ἤδη καὶ αὐτῷ δίκαια ποιεῖν δοκεῖτε, οὕτως Ὁρέστην καὶ Πυλάδην ἐκθειάσαντες. ἐλελήθεις δέ με, ὦ γενταῖε, καὶ γραφεὺς ἀγαθὸς ὢν. πάνυ γοῦν ἐναργῶς ἐπέδειξας ἡμῖν τὰς ἐν τῷ Ὁρεστείῳ εἰκόνας, καὶ τὴν μύχην τῶν ἀνδρῶν, καὶ τὰ ὑπὲρ ἀλλήλων τραύματα. πλην ἀλλ' οὐκ ᾤηθην ἂν οὕτω ποτὲ περισπούδαστον εἶναι φιλίαν ἐν Σκύθαις· ἅτε γὰρ ἀξίους καὶ ἀγρίους ὄντας αὐτοὺς, ἐχθρὰ μὲν αἰὶ συνεῖναι, καὶ ὄργῃ καὶ θυμῷ, φιλίαν δὲ μηδὲ πρὸς οἰκειοτά-

γους ἐπανατριῦσθαι· τεκμαιρόμενος τοῖς τε ἄλλοις, ἃ περὶ αὐτῶν ἀκούομεν, καὶ ὅτι κατεσθίουσι τοὺς πατέρας ἀποθανόντας.

9. ΤΟΞ. Εἰ μὲν καὶ τᾶλλα ἡμεῖς τῶν Ἑλλήνων καὶ δικαιότεροι τὰ πρὸς τοὺς γονείας καὶ ὀσιώτεροι ἐσμῖν, οὐκ ἂν ἐν τῷ παρόντι φιλοτιμηθείην πρὸς σέ· ὅτι θεοὶ οἱ φίλοι Σκύθαι πολὺ πιστότεροι τῶν Ἑλλήνων φίλων εἰσὶ, καὶ ὅτι φιλίας λόγος πλείων παρ' ἡμῖν, ἢ παρ' ὑμῖν, φάδιον ἐπιδείξαι· καὶ πρὸς θεῶν τῶν Ἑλλήνων, μὴ πρὸς ἀχθηδόνα μου ἀκούσης, ἣν εἶπω τι ὧν κατανεόηκα, πολὺν ἤδη χρόνον ὑμῖν συγγινόμενος. ὑμεῖς γάρ μοι δοκεῖτε τοὺς μὲν περὶ φιλίας λόγους ἄμεινον ἄλλων εἰπεῖν ἂν δύνασθαι, τὰ ἔργα δὲ αὐτῆς, οὐ μόνον οὐ κατ' ἄξιαν τῶν λόγων ἐκμελετᾶν, ἀλλ' ἀπόρη ὑμῖν ἐπαινεῖσαι τε αὐτήν, καὶ διῆξαι ἡλίκον ἀγαθόν ἐστιν· ἐν δὲ ταῖς χρεῖαις προδόντες τοὺς λόγους, δραπετεύετε, οὐκ οἶδ' ὅπως, ἐκ μέσων τῶν ἔργων· καὶ ὁπόταν ὑμῖν οἱ τραγωδοὶ τὰς τοιαύτας φιλίας ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἀναβιβάσαντες δεικνύωσιν, ἐπαινεῖτε, καὶ ἐπικροτεῖτε, καὶ κινδυνεύουσιν αὐτοῖς ὑπὲρ ἀλλήλων οἱ πολλοὶ καὶ ἐπιδακρύετε, αὐτοὶ δὲ οὐδὲν ἄξιον ἐπαίνου ὑπὲρ τῶν φίλων παρέχεσθαι τολμᾶτε, ἀλλ' ἣν του φίλος δεηθεὶς τύχη, αὐτίκα μάλα, ὡς περ τὰ ὄνειρατα, οἴχονται ὑμῖν ἐκ ποδῶν ἀποπτάμειναι αἱ πολλαὶ ἐκεῖναι τραγωδίαι, τοῖς κενοῖς τούτοις καὶ κωφοῖς προσωπείοις ἰοικότας ὑμᾶς ἀπολιποῦσαι, ἃ διηρημένα τὸ στόμα, καὶ παμμίθεοις κειμήλια, οὐδὲ τὸ σμικρότατον φθέγγεται·

ἡμεῖς δὲ ἔμπαλιν, ὅσον γὰρ δὴ λειπόμεθα ἐν τοῖς περὶ φιλίας λόγοις, τοσοῦτον ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῆς πλεονεκτοῦμεν. 10. Εἴγ' οὖν δοκεῖ, οὕτω νῦν ποιῶμεν, τοὺς μὲν παλαιούς φίλους ἀτρεμεῖν εἰσάμεν, εἴ τινας, ἢ ἡμεῖς, ἢ ὑμεῖς τῶν πάλαι καταρῦμῖν ἔχομεν· ἐπεὶ κατὰ γε τοῦτο πλεονεκτοῖτε ἄν, πολλοὺς καὶ ἀξιοπλίτους μάρτυρας τοὺς ποιητὰς παρεχόμενοι, τὴν Ἀχιλλείως καὶ Πατρόκλου φιλίαν, καὶ τὴν Θησείως καὶ Πειρίθου, καὶ τῶν ἄλλων ἐταιρείαν, ἐν καλλίστοις ἔπεσι καὶ μέτροις φασηδοῦντας. ὀλίγους δὲ τινας προχειρισάμενοι, τῶν καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς, καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν διηγησάμενοι, ἐγὼ μὲν τὰ Σκυθικὰ, σὺ δὲ τὰ Ἑλληνικὰ· καὶ ὁπότερος ἂν ἐν τούτοις κρατῆ, καὶ ἀμείνους παράσχηται τοὺς φίλους, αὐτὸς τε νενικηκώς ἔσται, καὶ τὴν αὐτοῦ ἀνακηρύξει, κάλλιστον ἀγῶνα καὶ σεμνότατον ἀγωνισάμενος· ὥς ἔγωγε πολὺ ἡδιον ἂν μοι δοκῶ μονομαχῶν ἤττηθῆις, ἀπωμηθῆναι τὴν δεξιάν, ὅπερ τῆς Σκυθικῆς ἐπιτίμιόν ἐστιν, ἢ χεῖρων ἄλλου κατὰ φιλίαν κεκρίσθαι, καὶ ταῦτα Ἑλλήνος, Σκύθης αὐτὸς ὦν.

11. ΜΝΗΣ. Ἔστι μὲν, ὦ Τόξαρι, οὐ φαῦλον τὸ ἔργον, ἀνδρὶ οἶω σοὶ πολεμιστῆ μονομαχησαι, πάνυ εὐστόχους καὶ τεθηγμένους παρσκευασμένῳ τοὺς λόγους· οὐ μὴν ἀγεννῶς γε οὕτω καταπροδοὺς ἐν βραχεῖ τὸ Ἑλληνικὸν ἅπαν, ὑποχωρησομαί σοι. καὶ γὰρ ἂν εἴη πίνδεινον, ὑπὸ δυοῖν μίῳ ἐκείνοιω ἤττηθῆναι τοσοῦτους τῶν Σκυθῶν, δπόσους οἱ τε μῦθοι δηλοῦσι, καὶ αἱ ὑμέτεραι πα-

λαιαὶ γραφαὶ, ἄς μικρῶ πρόσθεν εὖ μάλα ἐξετρα-
γώδησας. Ἕλληνας δὲ πάντας, τοσαῦτα ἔθνη, καὶ
τοσαύτας πόλεις ἐρήμην ὑπὸ σοῦ ἀλῶναι. εἰ γὰρ
τοῦτο γένοιτο, οὐ τὴν δεξιὰν ὡςπερ ὑμεῖς, ἀλλὰ
τὴν γλῶτταν ἀποτμηθῆναι καλόν. πότερον δὲ ὠρί-
σθαι χρὴ τὸν ἀριθμὸν ἡμῖν τῶν φιλικῶν τούτων
πράξεων, ἢ ὁπόσῃ ἂν τις πλείους ἔχη λέγειν, τοσοῦ-
τω εὐπορώτερος δόξειεν ἂν πρὸς τὴν νίκην;

ΤΟΞ. Οὐδαμῶς. ἀλλ' ὠρίσθω μὴ ἐν τῷ πλή-
θει αὐτῶν τὸ κράτος, ἀλλ' εἰ ἀμείνους, καὶ εἰ το-
μώτεροι φαίνονται αἱ σαὶ τῶν ἐμῶν, ἴσαι τὸν ἀρι-
θμὸν οὔσαι. καιριώτερα δηλονότι ἐργάζονται μοι
τραύματα, καὶ θᾶττον εἰδώσω πρὸς τὰς πληγὰς.

ΜΝΗΣ. Εὖ λέγεις, καὶ ὠρίσθωσαν ὁπόσαι
ἱκαναί. πέντε ἔμοιγε δοκοῦσιν ἑκατέρω.

ΤΟΞ. Καρμὸι δοκεῖ, πρότερος δὲ λέγε, ἀλλὰ
ἐπομοσάμενος ἢ μὴν ἀληθῆ ἔρειν. ἄλλως γὰρ ἂν
πλάττειν τὰ τοιαῦτα, οὐ πάνυ χαλεπὸν, καὶ ὁ ἔλεγ-
χος ἀφανής. εἰ δὲ ὁμόσειας, οὐχ ὄσιον ἀπιστεῖν.

ΜΝΗΣ. Ὁμοῦμεθα, εἴ τι καὶ ὄρκου δεῖν νο-
μίζεις. τίς δέ σοι τῶν ἡμετέρων θεῶν . . . . ἄρ'
ἱκανὸς ὁ Φίλιος;

ΤΟΞ. Καὶ μάλα. ἐγὼ δὲ τὸν ἐπιχώριον ὁμοῦ-
μαί σοι ἐν τῷ ἔμαυτοῦ λόγῳ.

12. ΜΝΗΣ. Ἴστω τοίνυν ὁ Ζεὺς ὁ Φίλιος, ἢ
μὴν ὁπόσα ἂν λέγω πρὸς σέ, ἢ αὐτὸς εἰδώς, ἢ πα-
ρὰ ἄλλων, ὁπόσον οἶόν τε ἦν, δι' ἀκριβείας ἐκπυ-
θανόμενος, ἐρεῖν, μηδὲν παρ' ἔμαυτοῦ ἐπιτραγω-
δῶν. καὶ πρώτην γὰρ σοι τὴν Ἀγαθοκλέους καὶ Δει-

οίου φιλίαν διηγῆσομαι, αἰοίδιμον ἐν τοῖς Ἰωσι γε-
 νομένην. Ἀγαθοκλῆς γὰρ οὗτος ὁ Σάμιος οὐ πρό-
 πολλοῦ ἐγένετο, ἄριστος μὲν ἐς φιλίαν ὡς ἔδειξε,
 τᾶλλα δὲ οὐδὲν ἀμείνων Σαμίων τῶν πολλῶν, οὔτε
 ἐς τὸ γένος, οὔτε ἐς τὴν ἄλλην περιουσίαν. Δεινία
 δὲ τῷ Ἀσιώωνος, Ἐφεσίου, φίλος ἐκ παίδων ἦν· ὁ δὲ
 Δεινίας ἐπλούτει ἄρα εἰς ὑπερβολήν· καὶ ὡς περ
 εἰκὸς, νεόπλουτον ὄντα, πολλοὺς καὶ ἄλλους εἶχε
 περὶ ἑαυτὸν, ἱκανοὺς μὲν συμπιεῖν, καὶ πρός ἡδο-
 νὴν συνεῖναι, φιλίας δὲ πλεῖστον ὅσον ἀποδέοντας.
 τῶς μὲν οὖν ἐν τούτοις καὶ ὁ Ἀγαθοκλῆς ἐζητάζε-
 το, καὶ συνῆν, καὶ συνέπιπεν αὐτοῖς, οὐ πάνυ
 χαίρων τῇ τοιαύτῃ διατριβῇ· καὶ ὁ Δεινίας οὐδὲν
 αὐτὸν ἐντιμότερον εἶχε τῶν κολάκων· τελευταῖον
 δὲ καὶ προσέκρουε, τὰ πολλὰ ἐπιτιμῶν. καὶ φορτι-
 κὸς ἐδόκει, ὑπομιμνήσκων αἰὲ τῶν προγόνων, καὶ
 φυλάττειν παραγγέλλων, ἃ μετὰ πολλῶν καμάτων
 ὁ πατὴρ αὐτῷ κτησάμενος κατέλιπεν· ὥστε διὰ ταῦ-
 τα οὐδὲ ἐπὶ τοὺς κῶμους ἐπῆγεν ἔτι αὐτὸν, ἀλλὰ
 μόνος μετ' ἐκείνων ἐκώμαζε, λανθάνειν πειρώμενος
 τὸν Ἀγαθοκλέα. Καὶ δὴ ποτε ὑπὸ τῶν κολάκων
 ἐκείνων ὁ ἄθλιος ἀναπείθεται, ὡς ἐρώη αὐτοῦ Χα-
 ρίκλεια, Δημῶνακτος γυνή, ἀνδρὸς ἐπιφανοῦς, καὶ
 πρώτου Ἐφεσίων τὰ πολιτικά· καὶ γραμματεῖά τε
 εἰς φοῖτα παρὰ τῆς γυναικὸς αὐτῷ, καὶ στέφανοι
 ἡμιμάραντοι, καὶ μῆλά τινα ἀποδεδηγμένα, καὶ ἄλ-
 λα ὅποσα αἱ μαστροποὶ ἐπὶ τοῖς νέοις μηχανῶνται,
 κατὰ μικρὸν αὐτοῖς ἐπιτεχνῶμεναι τοὺς ἔρωτας, καὶ
 ἀναφλέγουσαι τὸ πρῶτον ἐρῶσθαι νομίζοντας. ἐπα-

γοιγώτατον γὰρ τοῦτό γε καὶ μάλιστα τοῖς καλοῖς εἶναι οἰομένοις, ἄχρις ἂν λάθωσιν εἰς τὰ δίκτυα ἐμπευόντες. ἡ Χαρίκλεια δὲ ἦν ἄστεϊον μὲν γύναιον, ἑταιρικὸν δὲ ἐκτόπως, καὶ τοῦ προστυχόντος ἀεὶ, καὶ εἰ πάννυ ἐπὶ ὀλίγῳ ἐθελήσειε τις, καὶ εἰ προσίδοι τις μόνον, εὐθὺς ἐπένευε, καὶ θεὸς οὐδὲν ἦν, μὴ τε ἀντεῖπῃ Χαρίκλεια. δειῶν δὲ καὶ τὰλλα τεχνίτις, παρ' ἣν τινα βούλει τῶν ἑταιρῶν, ἐπισπάσασθαι ἐρασίην· καὶ ἀμφίβολον ἔτι ὄντα, ὅλον ὑποποιήσασθαι, καὶ ἐνεχόμενον ἤδη ἐπιτεῖναι, καὶ προσεκκωῦσαι, ἄρτι μὲν ὄργῃ, ἄρτι δὲ κολακείᾳ, καὶ μετὰ μικρὸν ὑπεροψία, καὶ τῷ πρὸς ἕτερον ἀποκλίνας δοκεῖν, καὶ ὅλη συγκεκρόθητο ἀπανταχόθεν ἡ γυνή, καὶ πολλὰ μηχανήματα παρεσκεδαυτο κατὰ τῶν ἐραστῶν. 14. Ταύτην οὖν τότε οἱ Δεινίου κόλακες παραλαμβάνουσιν ἐπὶ τὸ μεράκιον, καὶ τὰ πολλὰ ὑπεκωμῶδου, συνωθοῦντες αὐτὸν εἰς τὸν ἔρωτα τῆς Χαμικλείας. ἡ δὲ πολλοὺς ἤδη νέους ἐκτραχηλίασα, καὶ μυρίους ἔρωτας ὑποκριταμένη, καὶ οἴκους πολυταλάντους ἀκατρέψασα, ποικίλον τι καὶ πολυγύμναστον κακὸν, παραλαβοῦσα εἰς τὰς χεῖρας ἀπλοῖκόν καὶ ἄπειρον τῶν τοιοῦτων μηχανημάτων νεανίσκον, οὐκ ἀνῆκεν ἐκ τῶν ὀνύχων, ἀλλὰ περιέχουσα πανταχόθεν, καὶ διαπείρασα, ὅτε ἤδη παντάπασιν ἐπὶ ἔρατι, αὐτὴ τε ἀπώλετο ὑπὸ τῆς ἄγρας, καὶ τῷ κακοδαίμονι Δεινίᾳ μυρίων κακῶν αἰτία ἐγένετο. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον εὐθὺς ἐκεῖνα ἐπ' αὐτὸν καθίει τὰ γραμμῆα, καὶ συνεχῶς πεμπομένη τῆς ἄβραν, ὡς ἐδάκρυσε, καὶ ἐπηγρῦπνησε, καὶ τέλος,

ὡς ἀπάγξει ἑαυτὴν ἢ ἀθλία ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, ἕως δὴ ὁ μακάριος ἐπίσθη-καλὸς εἶναι, καὶ ταῖς Ἐφεσίων γυναιξὶ περιπόθητος. καὶ που συνηνέχθη πολλὰ ἰκετευθεῖς. 15. Καὶ τὸ ἐντεῦθεν ἤδη ῥῆον, ὡς τὸ εἶκος, ἀλώσεσθαι ἔμελλεν ὑπὸ γυναικὸς καλῆς, καὶ πρὸς ἡδονὴν τε ὁμιλῆσαι ἐπισταμένης, καὶ ἐν καιρῷ δακρῦσαι, καὶ μεταξὺ τῶν λόγων ἄλεινῶς ὑποστινάξαι, καὶ ἀπιόντος ἤδη λαβέσθαι, καὶ εἰς-ελθόντι προσδραμεῖν, καὶ καλλωπίζεσθαι, ὡς ἂν μάλιστα ἀρέσειε, καὶ που καὶ ἄσαι, καὶ καθαρίσαι· οἷς ἅπασι κατὰ τοῦ Δεινίου ἐκέχρητο. καὶ ἐπεὶ ἦσθετο πονήρως ἔχοντα, καὶ διάβροχον ἤδη τῷ ἔρωτι, καὶ τακερὸν γεγενημένον, ἄλλο ἐπὶ τούτοις ἐπενόει, καὶ τὸν ἀθλιον ἀπώλλυε. κῆνιν τε γὰρ ἐξ αὐτοῦ σκήπτεται. ἰκανὸν δὲ καὶ τοῦτα, βλάβαι ἐρα-σὴν προσεκπυρῶσαι. καὶ οὐκέτι ἐφοῖτα πρὸς αὐ-τὸν, φυλάττεσθαι ὑπὸ τῶνδρὸς λέγουσα, πεπυσμέ-νου τὸν ἔρωτα· ὁ δ' οὐκέθ' οἷός τε ἦν φέρειν τὸ πρῶγμα, οὐδὲ ἠνείχετο μὴ ὄρῶν αὐτὴν, ἀλλὰ ἐδά-κρυε, καὶ τοὺς κόλακας ἐσέπεμπε, καὶ τοῦνομα τῆς Χαρικλείας ἐπεβοῶτο, καὶ τὴν εἰκόνα περιβαλὼν αὐτῆς (ἐπεποίητο δὲ λίθου λευκοῦ) ἐκώκυε, καὶ τέ-λος καταβαλὼν ἑαυτὸν εἰς τοῦδαφος ἐκυλίνδετο, καὶ λῦττα ἦν ἀκριβῆς τὸ πρῶγμα. τὰ μὲν γὰρ δῶρα, οὐ κατὰ μῆλα καὶ στεφάνους ἀντεδίδοτο αὐτῇ, ἀλ-λά συνοικίαι ὄλαι, καὶ ἄγροί, καὶ θεράπαινοι, καὶ ἐσθῆτες εὐανθεῖς, καὶ χρυσὸν ὀπόσον ἐθελήσειε. καὶ τί γάρ; ἐν βραχεῖ ὁ Λυσιώνος οἶκος, ὄνομα-σιώτατος τῶν ἐν Ἰωνίᾳ γενόμενος, ἐξήντητο ἤδη,

καὶ ἐξεκεκένωτο. 16. Εἶτα ὡς ἦδη αὖτος ἦν, ἀπολι-
 παῦσα αὐτόν, ἄλλον τινὰ Κρηῖτα νεανίσκον τῶν ὑ-
 ποχρύσων ἐθήρα, καὶ μετέβαινεν ἐπ' ἐκεῖνον, καὶ
 ἦρα ἦδη αὐτοῦ, κἀκείνος ἐπίστευεν. ἀμελοῦμενος
 δ' οὖν ὁ Δεινίας, οὐχ ὑπὸ τῆς Χαρικλείας μόνον,
 ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν κολάκων, (κἀκείνοι γὰρ ἐπὶ
 τὸν Κρηῖτα ἦδη τὸν ἐρώμενον μετεληλύθεισαν,) ἔρ-
 χεται παρὰ τὸν Ἀγαθοκλεῖα, καὶ πάλαι εἰδότα ὡς
 ἔχει πονηρῶς τὰ πράγματα αὐτῷ. καὶ αἰδούμενος τὸ
 πρῶτον, ὅμως διηγεῖτο πάντα, τὸν ἔρωτα, τὴν ἀπο-
 ρίαν, τὴν ὑπεροψίαν τῆς γυναικὸς, τὸν ἀντεφραστὴν
 τὸν Κρηῖτα, καὶ τέλος, ὡς οὐ βιώσεται μὴ οὐχὶ συν-
 ῶν τῇ Χαρικλείᾳ. ὁ δὲ ἄκαιρον εἶναι νομίσας ἐν
 τούτῳ ἀπομνημονεύειν τῷ Δεινίᾳ, διότι οὐ προσέ-
 το μόνον αὐτόν τῶν φίλων, ἀλλὰ τοὺς κόλακας αὐ-
 τοῦ προετίμα, τότε, ἦν μόνην εἶχε πατρῴαν οἰκίαν
 ἐν Σάμῳ, ἀπεμπολήσας, ἦκεν αὐτῷ τὴν τιμὴν κομί-
 ζων τρία τάλαντα. λαβὼν δὲ ὁ Δεινίας οὐκ ἀφανῆς
 εὐθύς ἦν τῇ Χαρικλείᾳ, καλὸς ποθεν αὐτῆς γεγε-
 νημένος· καὶ αὐτῆς ἢ ἄβρα, καὶ τὰ γραμματεῖα,
 καὶ μέμψις, ὅτι μὴ πολλοῦ χρόνου ἀφίκετο, καὶ οἱ
 κόλακες συνέθεον, ἐπικαλαμησόμενοι, δρωῖντες ἐδώ-
 διμον ἔτι ὄντα τὸν Δεινίαν. 17. Ὡς δὲ ὑπέσχετο ἦξειν
 παρ' αὐτήν, καὶ ἦκε περὶ τὸν πρῶτον ὕπνον, καὶ
 ἔνδον ἦν, ὁ Δημόναξ ὁ τῆς Χαρικλείας ἀνὴρ, εἶτε
 καὶ ἄλλως αἰσθόμενος, εἶτε καὶ ἀπὸ συνθήματος τῆς
 γυναικὸς, ἀμφω γὰρ λέγεται, ἐπαναστὰς ἄκπερ ἐκ
 λόχου, τὴν τε αὐλείον ἀποκλείειν ἐκέλευε, καὶ συλ-
 λαμβάνειν τὸν Δεινίαν, πῦρ καὶ μύστιγας ἀπειλῶν,

καὶ Ξίφος οἷς ἐπὶ μοιχὸν σπασάμενος. ὃ δὲ συνιδῶν οὐ κακῶν ἦν, μοχλὸν τινα πλησίον κείμενον ἀρπάσας, αὐτὸν τε ἀποκτείνει τὸν Δημῶνακτα, πατάξας εἰς τὸν κρόταφον, καὶ τὴν Χαρίκλειαν, οὐ μὴ πληγῇ ταύτην, ἀλλὰ καὶ τῷ μοχλῷ πολλάκις, καὶ τῷ Ξίφει τοῦ Δημῶνακτος ὕστερον. οἱ δ' οἰκείται τίως μὲν ἐστήκεσαν ἄφωνοι, τῷ παραδόξῳ τοῦ πρῶτου ἐκπεπληγμένοι, εἶτα πειρώμενοι συλλαμβάνειν, ὡς καὶ αὐτοῖς ἐπῆρει μετὰ τοῦ Ξίφους, ἐκείνοι μὲν ἔφευγον, ὁ Δεινίας δὲ ὑπεξέρχεται, τηλοκοῦτον ἔργον ἐργασάμενος· καὶ τὸ μέχρι τῆς ἑωπαρὰ τῷ Ἀγαθοκλεῖ διέτριβεν, ἀναλογιζόμενοι τὰ πεπραγμένα, καὶ περὶ τῶν μελλόντων, ὃ, τι ἀποβήσεται σκοποῦντες· ἑώθεν δὲ οἱ στρατηγοὶ παρήσαν, (ἤδη γὰρ τὸ πρῶτον διεβεβόητο) καὶ συλλαβόντες τὸν Δεινίαν, οὐδ' αὐτὸν ἔξαρνον ὄντα μὴ οὐχὶ πεφονευκέναι, ἀπάγουσι παρὰ τὸν ἀρμοστήν, ὅς ἤρμοξε τὴν Ἀσίαν τότε· ὃ δὲ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ ἀναπέμπει αὐτόν· καὶ μετ' οὐ πολὺ κατεπέμφθη ὁ Δεινίας εἰς Γυάρον νῆσον τῶν Κυκλάδων, ἐν ταύτῃ φεύγειν εἰς αἰὲ τεταγμένος ὑπὸ τοῦ βασιλέως.

18. Ὁ δὲ Ἀγαθοκλῆς καὶ τἄλλα μὲν συκῆν, καὶ συναπῆρεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ συνεισηλθεν εἰς τὸ δικαστήριον μόνος τῶν φίλων, καὶ πρὸς οὐδὲν ἐνεδέησεν. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἔφευγεν ὁ Δεινίας, οὐδὲ τότε ἀπελείφθη τοῦ ἐταίρου· καταδικάσας δὲ αὐτὸς ἑαυτοῦ, διέτριβεν ἐν Γυάρῳ, καὶ συνέφευγεν αὐτῷ· καὶ ἐπειδὴ παντάπασιν ἠπόρουν τῶν ἀναγκαίων, παραδοὺς ἑαυτὸν τοῖς πορφυ-

ρεῦσα, συγκατεδύετο, καὶ τὸ γινόμενον ἐκ τούτου ἀποφύρων, ἔτρεφε τὸν Δεινίαν, καὶ νοσήσαντα δὲ ἐπιμήκιστον ἐθεράπευσέ, καὶ ἀποθανόντος οὐκέτι ἐπανελθεῖν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἠθέλησεν, ἀλλ' αὐτοῦ ἐν τῇ νήσῳ ἔμεινεν, αἰσχυρόμενος καὶ τεθνεῶτα ἀπολιπεῖν τὸν φίλον. τοῦτό σοι ἔργον φίλου Ἑλληνος, οὐ πρὸ πολλοῦ γινόμενον· ἔτη γὰρ οὐκ οἶδα εἰ πέντε διελήλυθεν, ἀφ' οὗ Ἀγαθοκλῆς ἐν Γυάρω ἀπέθανε.

ΤΟΞ. Καὶ εἴθε γέ, ὦ Μνήσιππε, ἀνώμοτος ὢν ταῦτα ἔλεγε, ἵνα καὶ ἀπιστεῖν ἂν ἐδυνάμην αὐτοῖς, οὕτω Σκυθικὸν τινα φίλον τὸν Ἀγαθοκλία τοῦτον διηγῆσω· πλὴν δέδια μὴ τινα καὶ ἄλλον ὅμοιον εἴπῃς αὐτῷ.

19. ΜΝΗΣ. Ἄκουε τοίνυν καὶ ἄλλον, ὦ Τόξαρι, Εὐθύδικον τὸν Χαλκιδέα. διηγεῖτο δέ μοι περὶ αὐτοῦ Σίμυλος ὁ ναύκληρος ὁ Μεγαρικὸς, ἐπομοσάμενος ἢ μὴν αὐτὸς ἐωρακέναι τὸ ἔργον. πλεῖν μὲν γὰρ ἔφη ἐξ Ἰταλίας Ἀθήναζε περὶ δύοσιν Πληϊάδος, συλλογιμαίους τινὰς ἀνθρώπων κομίζων, ἐν δὲ τούτοις εἶναι τὸν Εὐθύδικον, καὶ μετ' αὐτοῦ Δάμωνα τὸν Χαλκιδέα, καὶ τοῦτον ἑταῖρον αὐτοῦ· ἡλικιώτας δὲ εἶναι, τὸν μὲν Εὐθύδικον ἐρῶμενον καὶ καρτερόν· τὸν δὲ Δάμωνα ὑπωχρον καὶ ἀσθενικόν, ἄρτι ἐκ νόσου μακροῦς, ὡς ἐδόκει, ἀνιστάμενον. ἄχρι μὲν οὖν Σικελίας εὐτυχῶς διαπλεύσαι ἔφη ὁ Σίμυλος σφᾶς. ἐπεὶ δὲ τὸν πορθμὸν διαπεράσαντες, ἐν αὐτῷ ἦδη τῷ Ἰονίῳ ἔπλεον, χειμῶνα μέγιστον ἐπιπεσεῖν αὐτοῖς. καὶ τὰ μὲν πολλὰ, τί ἂν τις λέγοι, τρικυμίας τινὰς,

καὶ στροβίλους, καὶ χαλάζας, καὶ ἄλλα, ὅσα χειμῶ-
 νος κακὰ; ἐπεὶ δὲ ἤδη σφᾶς κατὰ τὴν Ζάκυνθον εἶ-
 ναι ἀπὸ ψιλῆς τῆς κεραιᾶς πλέοντας, ἔτι καὶ σπεί-
 ρας τινὰς ἐπισυρομένους, ὡς τὸ ῥόδιον ἐπιδέχεσθαι
 τῆς ὄρμῆς, περὶ μέσας νύκτας, οἷον ἐν τοσοῦτω σάλω
 ναυτιάσαντα τὸν Δάμωνα, ἐμεῖν ἐγκεκυφῶτα εἰς τὴν
 θάλατταν· εἶτα, οἶμαι, τῆς νεῶς βριαιώτερον ἐς ὃ κε-
 κύφει μέρος ἐπικλιθείσης, καὶ τοῦ κύματος συναπώ-
 σαντος, ἐκπεσεῖν αὐτὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἐς τὸ πέλα-
 γος, οὐδὲ γυμνὸν τὸν ἄθλιον, ὡς ἂν καὶ ῥᾶον δύνα-
 σθαι νεῖν· εὐθύς οὖν βοᾶν πνιγόμενον, καὶ μόγις
 ἑαυτὸν ὑπερέχοντα τοῦ κλύδωνος. 20. Τὸν δὲ Εὐ-
 θύδικον, ὡς ἤκουσε, (τυχεῖν δὲ γυμνὸν ἐν τῇ εὐνῇ
 ὄντα) ῥίψαι ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ καταλα-
 βόντα τὸν Δάμωνα ἤδη ἀπαγορεύοντα (φαίνεσθαι
 γὰρ ἐπιπολὺ ταῦτα, τῆς σελήνης καταλαμπούσης)
 συμπαρὰνῆχσθαι, καὶ συγκουφίζειν. σφᾶς δὲ
 ἐπιθυμεῖν μὲν αὐτοῖς βοηθεῖν, καὶ ἐλεεῖν τὴν συμ-
 φορὰν τῶν ἀνδρῶν, μὴ δύνασθαι δὲ, μεγάλῳ τῷ
 πνεύματι ἐλαυνομένους· πλήν ἐκεῖνά γε ποιῆσαι,
 φελλοὺς τε γὰρ πολλοὺς ἀφεῖναι αὐτοῖς, καὶ τῶν
 κοντῶν τινὰς, ὡς ἐπὶ τούτων ἀπονήξαιντο, εἴ τινα αὐ-
 τῶν περιτύχοιεν, καὶ τέλος καὶ τὴν ἀποβιάθραν αὐ-
 τῆν, οὐ μικρὰν οὕσαν. ἐνόησον τοίνυν πρὸς θεῶν,
 ἦν τινα ἂν τις ἄλλην ἐπίδειξιν ἐπιδείξαιτο εὐνοίας
 βεβαιότεραν πρὸς ἄνδρα φίλον, ἐν νυκτὶ ἐκπεσόντα
 ἐς πέλαγος οὕτως ἠγρωμένον, ἢ κοινωνήσας τοῦ θα-
 γάτου; καὶ μοι ἐπ' ὀφθαλμῶν λάβε τὴν ἐπανάστα-
 σιν τῶν κυμάτων, τὸν ἦχον τοῦ ὕδατος ἐπικλωμέ-

σου, τὸν ἀφρόν περιζέοντα, τὴν νύκτα, καὶ τὴν ἀπό-
γνωσιν, εἶτα ἀποπνιγόμενον ἐκείνον, καὶ μόγις ἀνα-
κύπτοντα, καὶ τὰς χεῖρας ὀρέγοντα τῷ ἐταίρῳ, τὸν
δὲ ἐπιπηδῶντα εὐθύς, καὶ συννέοντα, καὶ δεδιότα
μὴ προαπόληται αὐτοῦ ὁ Δάμων. οὕτω γὰρ ἄν μά-
θοις, ὡς οὐκ ἀγεννή σοι καὶ τοῦτον φίλον τὸν Εὐ-
θύδικον διηγησάμην.

21. ΤΟΞ. Πότερον δὲ ἀπάλοντο, ὧ Μνήσιππε,
οἱ ἄνδρες, ἢ τις αὐτοῖς ἐκ παραλόγου σωτηρία ἐγέ-
τετο; ὡς ἔγωγε οὐ μετρίως δέδοικα ὑπὲρ αὐτῶν.

ΜΝΗΣ. Θάρρει, ὧ Τόξαρι, ἐσώθησαν, καὶ ἔτι
καὶ νῦν εἰσιν Ἀθήνησιν, ἄμφω φιλοσοφοῦντες. ὁ
μὲν γὰρ Σίμυλος ταῦτα μόνον εἶχε λέγειν, ἢ ποτε εἶδε
τῆς νυκτός· τὸν μὲν ἐκπίπτοντα, τὸν δὲ ἐπιπηδῶντα,
καὶ νηχομένους, ἐς ὅσον ἐν νυκτὶ καθορῆν ἐδύνατο.
τὰ δὲ ἀπὸ τούτου οἱ ἀμφὶ τὸν Εὐθύδικον αὐτὸ
διηγοῦνται. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον, φελλοῖς τισι περι-
πεσόντας, ἀνέχειν ἐπὶ τούτων ἱαντούς, καὶ ἀπονή-
χεσθαι πονήρως· ὑστερον δὲ τὴν ἀποβάθραν ἰδόν-
τας, ἤδη πρὸς ἕω, προσνήξασθαι τε αὐτῇ, καὶ τὸ
λοιπὸν ἐπιβάντας, εὐμαρῶς προσνεχθῆναι τῇ Ζα-
κύνθῳ. 22. Μετὰ δὲ τούτους οὐ φαύλους ὄντας,
ὡς ἔγωγ' ἄν εἴποιμι, ἄκουσον ἤδη τρίτον ἄλλον οὐ-
δὲν τι χεῖρονα αὐτῶν. Εὐδαμίδας Κορίνθιος Ἀρεταίῳ
τῷ Κορινθίῳ καὶ Χαριζείνῳ τῷ Σικωνίῳ φίλοις ἐκέ-
χρητο εὐπόροις οὖσι, πενέστατος αὐτὸς ὢν· ἐπεὶ δὲ
ἀπέθνησκε, διαθήκας ἀπέλιπε, τοῖς μὲν ἄλλοις ἴσως
γελοίας, σοὶ δὲ οὐκ οἶδα εἰ τοιαῦται δόξουσιν, ἄνδρι

ἀγαθῶ, καὶ φιλίαν τιμῶντι, καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτῇ
 προτείων ἀμιλλωμένω. ἐγγράπτο γὰρ ἐν αὐταῖς,
 Ἀπολείπω Ἀρεταῖω μὲν τὴν μητέρα μου τρέφειν, καὶ
 γηρωκομεῖν, Χαριξείνω δὲ τὴν θυγατέρα μου ἐκδοῦ-
 ναι μετὰ προικῶς, ὁπόσῃ ἂν πλείστην ἐπιδοῦναι
 παρ' αὐτοῦ δύνηται. (ἦν δὲ αὐτῶ καὶ μήτηρ πρεσ-
 βύτις, καὶ θυγάτριον ὠραῖον ἤδη γάμου) ἦν δὲ τι
 αἰτερος αὐτῶν ἐν τοσοῦτῳ πάθῃ, καὶ τὴν ἐκείνου με-
 ρίδα, φησὶν, ἐχέτω ὁ ἕτερος. τούτων ἀναγνωσθει-
 σῶν τῶν διαθηκῶν, οἱ τὴν πενίαν μὲν εἰδότες τοῦ
 Εὐδαμίδα, τὴν φιλίαν δὲ, ἣ πρὸς τοὺς ἄνδρας ἦν
 αὐτῶ, ἀγνοοῦντες, ἐν παιδιᾷ τὸ πρᾶγμα ἐποιοῦντο,
 καὶ οὐδεὶς ὄστις οὐ γελῶν ἀπηλλάττετο, οἷον Ἀρε-
 ταῖος καὶ Χαριξείνος οἱ εὐδαίμονες κληρὸν διαδέ-
 ξονται, λέγοντες, εἴπερ ἀποτίσουσιν Εὐδαμίδα, καὶ
 ζῶντες αὐτοὶ κληρονομηθήσονται ὑπὸ τοῦ νεκροῦ.
 23. Οἱ κληρονόμοι δὲ, οἷς ταῦτα κατελείπειτο, ὡς
 ἤκουσαν, ἤκον εὐθύς διαιτῶντες τὰ ἐκ τῶν διαθη-
 κῶν. ὁ μὲν οὖν Χαριξείνος πέντε μόνας ἡμέρας
 ἐτιβιόυς, ἀπέθανεν· ὁ δὲ Ἀρεταῖος, ἄριστος κληρο-
 νόμων γενόμενος, τὴν τε ἑαυτοῦ, καὶ τὴν ἐκείνου
 μερίδα παραλαβῶν, τρέφει τε τοῦ Εὐδαμίδα τὴν
 μητέρα, καὶ τὴν θυγατέρα οὐ πρό πολλοῦ ἐκδέδω-
 κεν, ἀπὸ ταλάντων πέντε, ὧν εἶχε, δύο μὲν τῇ αὐτοῦ
 θυγατρὶ, δύο δὲ τῇ τοῦ φίλου ἐπίδους, καὶ τὸν γά-
 μον γε αὐταῖν ἐπὶ μιᾷ ἡμέρας ἤξωσε γενέσθαι. τί
 σοι δοκεῖ, ὦ Τόξαρι, ὁ Ἀρεταῖος οὗτος; ἕρα φαῦ-
 λον παράδειγμα φιλίας παρεσχῆσθαι, τοιαῦτα κλη-
 ρονομήσας, καὶ μὴ προδοῦς τὰς διαθήκας τοῦ φί-

λου; ἢ τίθεμεν καὶ τοῦτον ἐν ταῖς τελείαις ψήφοις
μῖαν τῶν πέντε εἶναι;

ΤΟΞ. Καὶ οὗτος μὲν καλός· ἐγὼ δε τὸν Εὐδο-
μίδιον πολὺ μᾶλλον ἐθαύμασα τοῦ Θάρσου, ὃ εἶχε
περὶ τοὺς φίλους. ἐδήλου γὰρ ὡς καὶ αὐτὸς ἂν τὰ
ὅμοια ἔπραξεν ἐπ' αὐτοῖς, εἰ μὴ καὶ ἐν διαθήκαις
ταῦτα ἐνεγέγραπτο, ἀλλὰ πρὸ τῶν ἄλλων ἦκεν ἂν
ἄγραφος κληρονόμος τῶν τοιούτων.

24. ΜΝΗΣ. Εὐ λέγεις. τέταρτον δέ σοι διη-
γήσομαι, Ζηνόθεμιν τὸν Χαρμόλεω, Μασσαλήθεν·
ἐδείχθη δέ μοι ἐν Ἰταλίᾳ πρεσβεύοντι ὑπὲρ τῆς πα-
τρίδος, καλὸς ἀνὴρ, καὶ μέγας, καὶ πλούσιος, ὡς ἐδό-
κει· παρεκάθητο δὲ αὐτῷ γυνὴ ἐπὶ ζεύγους ὀδοιπο-
ροῦντι, τὰ τε ἄλλα εἰδεχθῆς, καὶ ξηρὰ τὸ ἦμισυ τὸ
δεξιόν, καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἐκκεκομμένη, πανλώβητόν
τι καὶ ἀπρόσιτον μορμολύκειον. εἶτα ἐπεὶ ἐθαύμασα
εἰ καλὸς οὗτος καὶ ὠραῖος ὧν ἀνέχεται παροχομε-
νην τοιαύτην αὐτῷ γυναῖκα, ὃ δεῖξας μοι αὐτὸν,
διηγείτο τὴν ἀνάγκην τοῦ γάμου, ἀκριβοῦς εἰδὼς
ἕκαστα· Μασσαλιώτης δὲ καὶ αὐτὸς ἦν. Μενεκρά-
τι γὰρ, ἔφη, τῷ πατρὶ τῆς δυσμόρφου ταύτης φίλος
ἦν ὁ Ζηνόθεμις, πλουτοῦντι καὶ τιμωμένῳ ὁμότιμος
ῶν. χρόνῳ δὲ ὁ Μενεκράτης ἀφηρέθη τὴν οὐσίαν
ἐκ καταδίκης, ὅτεπερ καὶ ἄτιμος ἐγένετο ὑπὸ τῶν
ἑξακουσίων, ὡς ἀποφηνάμενος γνώμην παράνομον.
οὕτω δὲ οἱ Μασσαλιῶται κολάζομεν, ἔφη, εἴ τις πα-
ράνομα γράψειν. ἐλυπεῖτο οὖν ὁ Μενεκράτης,
καὶ ἐπὶ τῇ καταδίκῃ, καὶ ἐπεὶ ἐκ πλουσίου πένης,
καὶ ἐξ ἐνδόξου ἄδοξος ἐν ὀλίγῳ ἐγένετο. μάλιστα

δὲ αὐτὸν ἡνία θυγάτηρ αὐτῆ, ἐπίγαμος ἦδη, καὶ ὀκτωκαιδεκέτις οὔσα, ἦν οὐδὲ μετὰ πάσης τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς, ἦν γε πρὸ τῆς καταδίκης ἐκέκτητο, ἠξίωσεν ἂν τις τῶν γε ἀγεννῶν καὶ πενήτων ῥαδίως παραλαβεῖν, οὕτω κακοδαίμονα οὔσαν τὴν ὄψιν. ἐλέγετο δὲ καὶ καταπίπτειν πρὸς τὴν σελήνην ἀξανομένην. 25. Ὡς δὲ ταῦτα πρὸς τὸν Ζηνόθεμιν ἀπωδύρετο, Θάδρῳ, ἔφη, ὦ Μενέκρατες, οὔτε γὰρ ἀπορήσεις τῶν ἀναγκαίων, καὶ ἡ θυγάτηρ σου ἄξιον τοῦ γένους εὐρήσει νυμφίον τινά· καὶ ταῦτα ἅμα διεξιῶν, λαβόμενος αὐτὸν τῆς δεξιᾶς, ἤγεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ τὴν τε οὐσίαν πολλὴν οὔσαν ἐνειμάτο πρὸς αὐτόν· καὶ δεῖπνον παρασκευασθῆναι κελεύσας, εἰστία τοὺς φίλους, καὶ τὸν Μενεκράτην, ὡς δὴ τινα τῶν ἐταίρων πεπεικῶς ὑποστῆναι τῆς κόρης τὸν γάμον. ἐπεὶ δὲ ἐδεδείπνητο αὐτοῖς, καὶ ἔσπεισαν τοῖς θεοῖς, ἐνταῦθα δὴ μεστήν αὐτῷ τὴν φιάλην προτείνας, Δέδεξο, εἶπεν, ὦ Μενέκρατες, παρὰ τοῦ γαμβροῦ τὴν φιλοτησίαν· ἄξομαι γὰρ ἐγὼ τῆμερον τὴν σὴν θυγατέρα Κυδιμάχην· τὴν προῖκα δὲ πάλαι εἴληφα, τάλαντα πέντε καὶ εἴκοσι. τοῦ δὲ ἄπαγε λέγοντος, μὴ σύγε, ὦ Ζηνόθεμι, μὴ οὕτω μανείην, ὡς περιῦδειν σε νέον καὶ καλὸν ὄντα κόρη αἰσχροῦ καὶ λελωθημένη συγκαταζευγνύμενον. ὁ δὲ, ταῦτα διεξιόντος, ἠράμενος τὴν νύμφην, ἀπῆει εἰς τὸν θάλαμον· καὶ μετ' ὀλίγον προῆλθε, διακορήσας αὐτήν. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου σύνεστιν ὑπεραγαπῶν, καὶ πάντῃ ὡς ὄρεῖς περιωγόμενος αὐτήν. 26. Καὶ οὐχ ὅπως [οὐκ] αἰσχύνεται τῷ γάμῳ, ἀλλὰ καὶ σε-

μνυρομενω ἔοικεν, ἐπιδεικνύμενος ὡς καταφρονεῖ μὲν
 τῶν ἐν τῷ σώματι καλῶν, ἢ αἰσχυρῶν, καὶ πλούτου,
 καὶ δόξης, ἀφορᾷ δὲ ἐς τὸν φίλον, καὶ τὸν Μενε-
 κράτην· οὐδὲ οἶεται χεῖρω πρὸς φιλίαν ὑπὸ τῆς ψή-
 φου τῶν ἑξακοσίων γεγενῆσθαι. πλὴν ἤδη γε τούτων
 οὕτως αὐτὸν ἠμείψατο καὶ ἡ τύχη· παιδίον γὰρ
 πᾶγκαλον ἐκ τῆς αἰσχίστης αὐτῷ ταύτης ἐγένετο·
 καὶ πρόην γε, ἐπεὶ ἀράμενος αὐτὸ εἰσεκόμισεν ὁ πα-
 τὴρ εἰς τὸ βουλευτήριον, θαλλῶ ἑστεμμένον, καὶ μέ-
 λανα ἀμπεχόμενον, ὡς ἐλεινότερον φανεῖη ὑπὲρ τοῦ
 πάππου, τὸ μὲν βρέφος ἀνεγέλασε πρὸς τοὺς βου-
 λευτάς, καὶ συνεκρότει τῷ χεῖρε· ἡ βουλή δὲ ἐπι-
 κλασθεῖσα πρὸς αὐτὸ, ἀφῆσι τῷ Μενεκράτει τὴν
 καταδίηνην, καὶ ἤδη ἐπίτιμός ἐστι, τηλικούτῳ συνη-
 γόρῳ χρησάμενος πρὸς τὸ συνέδριον. τοιαῦτα δὲ
 Μασσαλιώτης ἔλεγε τὸν Ζηνόθεμιν εἰργάσθαι ὑπὲρ
 τοῦ φίλου, ὡς ὄρεᾷς, οὐ μικρὰ, οὐδὲ ὑπὸ πολλῶν ἂν
 Σκυθῶν γενόμενα· οἷγε καὶ τὰς παλλακὰς ἀκριβοῦς
 τὰς καλλίστας ἐκλέγεσθαι λέγονται. 27. Λοιπὸς
 ἡμῖν ὁ πέμπτος· καὶ μοι δοκῶ οὐκ ἄλλον ἐρεῖν,
 Δημητρίου τοῦ Σουνιέως ἐπιλαθόμενος. συνεκ-
 πλεύσας γὰρ ἐς τὴν Αἴγυπτον ὁ Δημήτριος Ἀν-
 τιφίλῳ τῷ Ἀλωπεκῆθεν, ἐταίρῳ ἐκ παιδῶν ὄντι καὶ
 συνεφήβῳ, συνηῖν καὶ συνεπαιδεύετο, αὐτὸς μὲν τὴν
 ἄσκησιν τὴν Κυνικὴν ἀσκούμενος ὑπὸ τῷ Ῥοδίῳ
 ἐκείνῳ σοφιστῇ· ὁ δὲ Ἀντίφιλος ἰατρικὴν ἄρα ἐμε-
 λέτα. καὶ δὴ ποτὲ ὁ μὲν Δημήτριος ἔτυχεν ἐς τὴν
 Αἴγυπτον ἀποδημῶν κατὰ θεῖαν τῶν πυραμίδων καὶ
 τοῦ Μέμνονος. ἤκουε γὰρ ταύτας, ὑψηλὰς οὔσας,

μη παρέχεσθαι σκιάν· τὸν δὲ Μέμνονα βοᾶν πρὸς ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον. τούτων ἐπιθυμήσας Δημήτριος, θεάς μὲν τῶν πυραμίδων, ἀκροάσεως δὲ τοῦ Μέμνονος, ἀναπεπλεύκει κατὰ τὸν Νεῖλον, ἔκκτον ἤδη μῆνα, ὀκνήσαντα πρὸς τὴν ὁδὸν καὶ τὸ θάλασπος ἀπολιπὼν τὸν Ἀντίφιλον. 28. Ὁ δὲ ἐν τοσούτῳ συμφορᾷ ἐχρήσατο, μᾶλα γενναίου τινὸς φίλου δεομένη. οἰκίτης γὰρ αὐτοῦ Σύρος, καὶ τοῦνομα, καὶ τὴν πατριδα, ἱεροσύλοις τισὶ κοινωνήσας, συνεισῆλθέ τε αὐτοῖς ἐς τὸ Ἄνουβειδίον, καὶ ἀποσυλήσαντες τὸν θεὸν, χρυσᾶς τε φιλάς δύο, καὶ κηρύκιον χρυσοῦν καὶ τοῦτο, καὶ κυνοκεφάλους ἀργυροῦς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, κατέθεντο πάντα παρὰ τῷ Σύρῳ· εἴτ' ἐμπεσόντες (ἐάλωσαν γὰρ τι ἀπεμπολοῦντες) ἅπαντα εὐθύς ἔλεγον στρεβλούμενοι ἐπὶ τοῦ τροχοῦ, καὶ ἀγόμενοι ἦγον ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀντιφίλου, καὶ τὰ φώρια ἐξέφερον ὑπὸ κλίῃη τινὶ ἐν σκοτεινῷ κείμενα. ὃ, τε οὖν Σύρος ἐδέδετο εὐθύς, καὶ ὁ δεσπότης αὐτοῦ Ἀντίφιλος· οὗτος μὲν καὶ μεταξὺ ἀκροώμενος τοῦ διδασκάλου ἀνασπασθεῖς· ἐβροῆθει δὲ οὐδεὶς, ἀλλὰ καὶ οἱ τίως ἐταῖροι, ἀπεστρέφοντο ὡς τὸ Ἄνουβειδίον σισυληκότα, καὶ ἀσέβημα αὐτῶν ἠγοῦντα εἶναι, εἰ συνέπιόν ποτε ἢ συνειστιάθησαν αὐτῷ. καὶ οἱ λοιποὶ δὲ τῶν οἰκετῶν, δύο ὄντες, ἅπαντα ἐκ τῆς οἰκίας συσκευασάμενοι, ἔχοντο φεύγοντες. 29. Ἐδέδετο οὖν ὁ ἄθλιος Ἀντίφιλος πολὺν ἤδη χρόνον, ἀπάντων, ὅσοι ἦσαν κατοῦργοι ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ, μαρῶτατος εἶναι δοκῶν. καὶ ὁ ἐπὶ τῶν δεσμῶν Αἰγύπτιας, δεσιδαίμων ἄν-

θρωπος, ἔβητο χαριεῖσθαι καὶ τιμωρῆσειν τῷ θεῷ, βαρὺς τῷ Ἀντιφίλῳ ἐφροσῶς. εἰ δ' ἀπολογοῖτό ποτε λέγων, ὡς οὐδέν τοιοῦτον εἴργασται, ἀναίσχυντος ἐδόκει, καὶ πολὺ πλεόν ἐπὶ τούτῳ ἐμισεῖτο. ὑπεκόσει τοιγαροῦν ἦδη, καὶ πονήρως εἶχεν, οἷον εἰκὸς χαμαὶ καθιέδοντα, καὶ τῆς νυκτὸς οὐδὲ ἀποτείνειν τὰ σκέλη δυνάμενον, ἐν τῷ ξύλῳ κατακεκλεισμένα· τῆς μὲν γὰρ ἡμέρας ὁ κλοιὸς ἤρκει, καὶ ἡ ἑτέρα χεὶρ πεπεδημένη· εἰς δὲ τὴν νύκτα ἔδει ὄλον καταδεδεῖσθαι· καὶ μὴν καὶ τοῦ οἰκήματος ἡ δυσσομία, καὶ τὸ πνίγος, ἐν ταυτῷ πολλῶν δεδεμένων, καὶ ἐστενοχωρημένων, καὶ μόλις ἀναπνεόντων, καὶ τοῦ σιδήρου ὁ ψόφος, καὶ ὕπνος ὀλίγος, ταῦτα πάντα χαλεπὰ ἦν καὶ ἀφόρητα, οἷα ἀνδρὶ ἐκείνων ἀήθει, καὶ ἀμελετήτῳ πρὸς οὕτω σκληρὰν τὴν διαίταν. 30. Ἀπαγορεύοντος δὲ αὐτοῦ, καὶ μηδὲ σῖτον αἰρεῖσθαι θέλοντος, ἀφικνεῖται ποτε καὶ ὁ Δημήτριος, οὐδέν εἰδὼς τῶν ἦδη γεγενημένων. καὶ ἐπειδὴ ἔμαθεν, ὡς εἶχεν, εὐθύς ἐπὶ τὸ δεσμοκτήριον δρομαῖος ἐλθὼν, τότε μὲν οὐκ εἰσεδέχθη, ἐσπέρα γὰρ ἦν· καὶ ὁ δεσμοφύλαξ πάλοι κεκλεικὼς τὴν θύραν ἐκάθευδε, φρουρεῖν τοῖς οἰκέταις παρακελευσάμενος· ἔωθεν δὲ εἰσέρχεται, πολλὰ ἰκτεύσας· καὶ παρελθὼν ἐπιπολὺ μὲν ἐζήτηι τὸν Ἀντιφίλον, ἀθλον ὑπὸ τῶν κακῶν γεγενημένων, καὶ περιῶν ἀνεσκοπεῖτο καθ' ἕκαστον τῶν δεδεμένων, ὡς περ εἰώθασιν οἱ τοὺς οἰκίους νεκροὺς, ἦδη ἐώλων ὄντων, ἀναζητοῦντες ἐν ταῖς παρατάξεσι. καὶ εἰ γε μὴ τοῦνομα ἐβόησεν, Ἀντιφίλον Δεινομένους, καὶ ἐπιπολὺ

ἠγνόησεν ἂν ὅστις ἦν, τοσοῦτον ἔλλακτο ὑπὸ τῶν δεινῶν. ὡς δὲ τὴν φωνὴν αἰσθόμενος ἀναβόησε, καὶ προσιόντος, διαστείλας τὴν κόμην, καὶ ἀπαγαγὼν τοῦ προσώπου ἀύχμηρὰν καὶ συμπεπιλημένην, ἔδειξεν αὐτὸν ὅστις ἦν, ἄμφω μὲν αὐτίκα πίπτουσιν ἰλιγγιάσαντες ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκῆται θῆρα. χρόνῳ δὲ ἀναλαβὼν αὐτὸν τε καὶ τὸν Ἀντιφίλον ὁ Δημήτριος, καὶ σαφῶς ἕκαστα ὡς εἶχεν ἐκπυθόμενος παρ' αὐτοῦ, θαρσύνει τε παρακελεύεται· καὶ διελὼν τὸ τριβώνιον, τὸ μὲν ἡμισυ αὐτὸς ἀναβάλλεται, τὸ λοιπὸν δὲ ἐκείνῳ δίδωσιν, ἃ εἶχε πιναρὰ καὶ ἐκτετροχωμένα ἕμάκη περισπάσας. 31. Καὶ τὸ ἀπὸ τούτου, πάντα τρόπον συνῆν, ἐπιμελούμενος αὐτοῦ καὶ θεραπεύων. παραδοὺς γὰρ ἑαυτὸν τοῖς ἐν τῷ λιμένι ἐμπόροις, ἔωθεν εἰς μέσσην ἡμέραν, οὐκ ὀλίγον ἀπέφερεν ἀχθοφορῶν. εἶτ' ἐπανελθὼν ἐκ τοῦ ἔργου, μέρος μὲν τοῦ μισθοῦ τῷ δεσμοφυλάκι καταβαλὼν, τιθασσὸν αὐτῷ καὶ εἰρηνικὸν ἀπειργάζετο αὐτόν· τὸ λοιπὸν δὲ εἰς τὴν τοῦ φίλου θεραπείαν ἰκανῶς αὐτῷ διήρκει, καὶ τὰς μὲν ἡμέρας συνῆν τῷ Ἀντιφίλῳ παραμυθούμενος· ἐπεὶ δὲ νύξ καταλάβοι, ὀλίγον πρὸ τῆς θύρας τοῦ δεσμοτηρίου, στιβάδιόν τι ποιησάμενος, καὶ φύλλα ὑποβαλλόμενος, ἀνεπαύετο. χρόνον μὲν οὖν τινα οὕτω διῆγον, εἰσιῶν μὲν ὁ Δημήτριος ἀκωλύτως, ῥᾶον δὲ φέρων τὴν συμφορὰν ὁ Ἀντιφίλος. 32. Ὑστερον δὲ ἀποθανόντος ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ λησιουῦ τινος ὑπὸ φαρμάκων, ὡς ἐδόκει, φυλακὴ τε ἀκριβῆς ἐγένετο, καὶ οὐκέτι παρῆει τις ἐς τὸ ὄσκημα τῶν λελυμένων. ἐφ' οἷς ἀπορῶν καὶ ἀνιώμενος, οὐκ

ἔχων ἄλλως παρεῖναι τῷ ἐταίρῳ, προσαγγέλλει ἑαυτὸν προσελθὼν τῷ συναρμοστικῇ, ὡς εἶη κεκοινωνηκῶς τῆς ἐπὶ τὸν Ἄνουβιν ἐπιβουλῆς. ὡς δὲ τοῦτο εἶπεν, ἀπήγετο εὐθύς εἰς τὸ δεσμοκτήριον, καὶ ἀχθεὶς παρὰ τὴν Ἀντίφιλον (τοῦτο γοῦν μόλις πολλὰ ἱκετεύσας τὸν δεσμοφύλακα ἐξεργάσατο παρ' αὐτοῦ πλησίον τῷ Ἀντιφίλῳ καὶ ὑπὸ τῷ αὐτῷ κλοιῷ δεδέσθαι) ἔνθα δὴ καὶ μάλιστα ἔδειξε τὴν εὐνοϊαν, ἣν εἶχε πρὸς αὐτὸν, ἀμελῶν μὲν τῶν καθ' ἑαυτὸν δεινῶν· καίτοι ἐνόσησε καὶ αὐτός· ἐπιμελούμενος δὲ ὕπως ἐκείνος μάλιστα καὶ καθενδῆσει, καὶ ἦττον ἀνιάσεται· ὥστε ῥῆξον ἔφερον μετ' ἀλλήλων κακοπαθοῦντες. 33. Χρόνῳ δὲ καὶ τοιόνδε τι προσπεσὼν ἔπαυσεν ἐπὶ πλείον' αὐτοὺς δυστυχοῦντας· εἰς γὰρ τῶν δεδεμένων, οὐκ οἶδ' ὅθεν, ῥίνης εὐπορήσας, καὶ συνωμότας πολλοὺς τῶν δεσμοτῶν προσλαβὼν, ἀποπρίει τε τὴν ἄλυσιν, ἢ ἐδέδεντο ἐξῆς, τῶν κλοιῶν εἰς αὐτὴν διειρομένων, καὶ ἀπολύει ἅπαντας· οἱ δὲ ἀποκτείναντες εὐμαρῶς ὀλίγους ὄντας τοὺς φύλακας, ἐκπηδῶσιν ἀθρόοι· ἐκείνοι μὲν οὖν τὸ παραντίκα, ἔνθα ἐδύνατο ἕκαστος, διασπαρέντες, ὕστερον συνελήφθησαν οἱ πολλοί. ὁ Δημήτριος δὲ καὶ ὁ Ἀντίφιλος κατὰ χώραν ἔμειναν, καὶ τοῦ Σύρου λαβόμενοι ἤδη ἀπίοντος· ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, μαθὼν ὁ τὴν Αἴγυπτον ἐπιτετραμμένος τὸ συμβεβηκός, ἐπ' ἐκείνους μὲν ἔπεμψε τοὺς διωζομένους, μεταστειλάμενος δὲ τοὺς ἀμφὶ τὸν Δημήτριον, ἀπέλυσε τῶν δεσμῶν, ἐπαινίσας ὅτι μῦθοι οὐκ ἀπέδρασαν· ἀλλ' οὐκ ἐκείνοί γε ἠγάπησαν, οὕτως ἀφιέμενοι· ἐβόα δὲ ὁ Δημήτριος, καὶ δεινὰ

ἐποίει, ἀδικεῖσθαι σφᾶς οὐ μικρὰ, εἰ δόξουσι κακοῦργοι ὄντες, ἐλέω ἢ ἐπαίνῳ τοῦ μὴ ἀποδρᾶναι, ἀφείσθαι. καὶ τέλος ἠνάγκασαν τὸν δικαστὴν, ἀκριβῶς τὸ πρᾶγμα ἐξετάσαι. ὁ δὲ ἐπεὶ ἔμαθεν οὐδὲν ἀδικοῦντας, ἐπαινέσας αὐτούς, τὸν Δημήτριον δὲ καὶ πάνυ θαυμάσας, ἀφίησι, παραμυθησάμενος ἐπὶ τῇ κολάσει, ἣν ἠνέσχοντο ἀδίκως δεθύντες, καὶ ἐκάτερον δωρησάμενος παρ' αὐτοῦ, δραχμαῖς μὲν μυριάσις τὸν Ἀντίφιλον, δις τοσαύταις δὲ τὸν Δημήτριον. 34. Ὁ μὲν οὖν Ἀντίφιλος ἔτι καὶ νῦν ἐν Αἰγύπτῳ ἐστίν. ὁ δὲ Δημήτριος, καὶ τὰς αὐτοῦ διςμυρίας ἐκείνῳ καταλιπὼν, ᾤχετο ἀπιὼν εἰς τὴν Ἰνδικήν, παρὰ τοὺς Βραχμαῖνας, τοσοῦτον εἰπὼν πρὸς τὸν Ἀντίφιλον, ὡς συγγνωστὸς ἂν εἰκότως νομίζοιτο, ἥδη ἀπολιπὼν αὐτόν. οὔτε γὰρ αὐτὸς δεῖσθαι τῶν χρημάτων, ἔστι ἂν αὐτὸς ἦ, ὅπερ ἐστὶ ἀρκεῖσθαι ὀλίγοις δυνάμενος. οὔτε ἐκείνῳ ἔτι δεῖν φίλου, εὐμαρῶν αὐτῷ τῶν πραγμάτων γεγενημένων. Τοιοῦτοι, ὡς Τύξαρι, οἱ Ἕλληνες φίλοι. εἰ δὲ μὴ προδιεβεβλήκεις ἡμῖς, ὡς ἐπὶ ῥήμασι μέγα φρονοῦντας, καὶ αὐτοὺς ἂν σοι τοὺς λόγους διεξήλθον πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ὄντας, οὓς ὁ Δημήτριος εἶπεν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ὑπὲρ αὐτοῦ μὲν οὐδὲν ἀπολογούμενος, ὑπὲρ τοῦ Ἀντιφίλου δὲ, καὶ δακρῦων προσέτι καὶ ἰκτεύων, καὶ τὸ πᾶν ἐφ' ἑαυτὸν ἀναδεχόμενος, ἄχρῳ μαστιγούμενος ὁ Σύρος ἀμφοτέρους ἀφίησιν αὐτούς. 35. Ἐγὼ μὲν οὖν τούτους ὀλίγους ἀπὸ πλειόνων, οὓς πρώτους ἢ μνήμη ὑπέβαλε, διηγησάμεν σοι ἀγαθούς καὶ βεβαίους φίλους. καὶ τὸ λοι-

πὸν ἦδη καταβὰς ἀπὸ τοῦ λόγου, σοὶ τὴν ῥήτραν παραδίδωμι· σὺ δὲ ὅπως μὴ χεῖρους ἐρεῖς τοὺς Σκυθίας, ἀλλὰ πολλῶι τούτοιον ἀμείνους, αὐτῷ σοι μελήσει, εἴ τι καὶ τῆς δεξιῶς πεφρόντικας, ὡς μὴ ἀποτμηθείης αὐτήν. ἀλλὰ χρῆ ἄνδρα ἀγαθὸν εἶναι· ἐπεὶ καὶ γελοῖα ἂν πάθοις, Ὅρεάτην μὲν καὶ Πυλάδην πάνυ σοφιστικῶς ἐπαινέσας, ὑπὲρ δὲ τῆς Σκυθίας φαῦλος ῥήτωρ φαινόμενος.

ΤΟΞ. Εὐγε, ὦ Μνήσιππε, ὅτι καὶ παροτρύνεις με πρὸς τὸν λόγον, ὡςπερ οὐ πάνυ σοι μέλον, εἴ ἀποτμηθείης τὴν γλῶττιαν, κρατηθεὶς ἐν τοῖς λόγοις· πλὴν ἄρξομαι γε ἤδη, μηδὲν ὡςπερ σὺ καλλολογησάμενος, οὐ γὰρ Σκυθικὸν τοῦτο, καὶ μάλιστα ἐπειδὴν τὰ ἔργα ὑπερφθέγγηται τοὺς λόγους. προσδοκήσεις δὲ μηδὲν τοιοῦτο παρ' ἡμῶν, οἷα σὺ διεξελήλυθας ἐπαινῶν, εἴ τις ἄπροικον ἔγχημεν αἰσχρὰν γυναῖκα, ἢ εἴ τις ἀργύριον ἐπέδωκε γαμουμένη θυγατρὶ φίλου ἀνδρός, δύο τάλαντα, καὶ, νῆ Δί', εἴ τις παρέσχεν ἑαυτὸν δεδησόμενον, ἐπὶ προδήλωι τῆι μικρὸν ὕστερον λυθήσεσθαι. πάνυ γὰρ εὐτελῆ ταῦτα, καὶ μεγαλοργὸν ἐν αὐτοῖς ἢ ἀνδρεῖον εἶναι οὐδέν. 36. Ἐγὼ δὲ σοὶ διηγήσομαι φόνους πολλούς, καὶ πολέμους, καὶ θανάτους ὑπὲρ τῶν φίλων, εἴ εἰδῆς ὡς παιδιὰ τὰ ὑμέτερά ἐστι, παρὰ τὰ Σκυθικὰ ἐξετάζεσθαι. καίτοι οὐδὲ ἀλόγως αὐτὸ πεπόνθατε, ἀλλὰ εὐκότως τὰ μικρὰ ταῦτα ἐπαινεῖτε· οὐδὲ γὰρ οὐδέ εἰσιν ὑμῖν ἄφορμαὶ ὑπερμεγέθεις πρὸς ἐπίδειξιν φιλίας, ἐν εἰρήνῃ βαθείᾳ βιοῦσιν, ὡςπερ οὐδ' ἐν γαλήνῃ μάθοις, εἴ ἀγαθὸς ὁ κυβερνή-

της ἐστὶ· χειμῶνος γὰρ δεήσει σοὶ πρὸς τὴν διάγνωσιν· παρ' ἡμῖν δὲ συνεχεῖς οἱ πόλεμοι, καὶ ἡ ἐπελαύνομεν ἄλλοις, ἢ ὑποχωροῦμεν ἐπιόντας, ἢ συμπεσόντες ὑπὲρ νομῆς ἢ λείας μαχόμεθα· ἔνθα μάλιστα δεῖ φίλων ἀγαθῶν, καὶ διὰ τοῦτο ὡς βεβαιοτάτα συντιθέμεθα τὰς φιλίας, μόνον τοῦτο ὄπλον ἄμαχον καὶ δυσπολέμητον εἶναι νομίζοντες. 37. Πρῶτον δέ σοι εἰπεῖν βούλομαι, ὃν τρόπον ποιούμεθα τοὺς φίλους, οὐκ ἐκ τῶν πότων, ὡς περ ὑμεῖς, οὐδ' εἰ συνέφηβός τις, ἢ γείτων ἦν· ἀλλ' ἐπειδὴν τινα ἴδωμεν ἀγαθὸν ἄνδρα, καὶ μεγάλα ἐργάσασθαι δυνάμενον, ἐπὶ τοῦτον ἄπαντες σπεύδομεν. καὶ ὅπερ ὑμεῖς ἐν τοῖς γάμοις, τοῦτο ἡμεῖς ἐπὶ τῶν φίλων ποιεῖν ἀξιοῦμεν, ἐπιπολὺ μνηστευόμενοι, καὶ πάντα ὁμοῦ πράττοντες, ὡς μὴ διαμαρτάνοιμεν τῆς φιλίας, μηδὲ ἀπόβλητοι δόξωμεν εἶναι. καὶ περὶ τὸν προκριθεῖς τις ἤδη φίλος ἦ, συνθῆναι τὸ ἀπὸ τούτου, καὶ ὄρκος ὁ μέγιστος, ἢ μὴν καὶ βιώσεσθαι μετ' ἀλλήλων, καὶ ἀποθανεῖσθαι, ἢν δέη, ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου τὸν ἕτερον· καὶ οὕτω ποιοῦμεν. ἀφ' οὗ γὰρ ἐντεμόντες ἅπαξ τοὺς δακτύλους, ἐνσταλάζωμεν τὸ αἷμα εἰς κύλικα, καὶ τὰ ξίφη ἄκρα βάψαντες, ἅμα ἀμφοτέροι ἐπισχόμενοι πίνωμεν, οὐκ ἔστιν ὃ, τι τὸ μετὰ τοῦτο ἡμᾶς διαλύσειεν ἄν. καὶ ἐφεῖται δὲ τὸ μέγιστον ἄχρι τριῶν ἐς τὰς συνθήκας εἰσιέναι· ὡς ὅστις ἂν πολὺφίλος ἦ, ὁμοίως ἡμῖν δοκεῖ ταῖς κοιναῖς ταύταις, καὶ μοιχευομέναις γυναιξί. καὶ οἰόμεθα οὐδέθ' ὁμοίως ἰσχυράν τὴν φιλίαν αὐτοῦ εἶναι, πρὸς πολλὰς εὐνοίας διαιρεθεῖσαν. 38. Ἄρξου-

μαι δὲ ἀπὸ τῶν Δανδάμιδος πρῶτην γενομένων. ὁ γὰρ Δάνδαμις ἐν τῇ πρὸς Σαυρομάτας συμπλοκῇ, ἀπαχθέντος αἰχμαλώτου Ἀμιζώκου τοῦ φίλου αὐτοῦ . . . . μᾶλλον δὲ πρότερον ὁμοῦμαί σοι τὸν ἡμέτερον ὄρκον, ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἐν ἀρχῇ διωμολογησάμην· οὐ μὰ γὰρ τὸν Ἄνεμον καὶ τὸν Ἀκινάκην, οὐδὲν πρὸς σέ, ὦ Μνήσιππε, ψεῦδος ἐρῶ περὶ τῶν φίλων τῶν Σκυθικῶν.

ΜΝΗΣ. Ἐγὼ μὲν οὐ πάνυ σου ὁμνύοντος ἐδεόμην, σὺ δὲ ὅμως εὖ ποιῶν οὐδένα τῶν θεῶν ἐπωμόσω.

ΤΟΞ. Τι σὺ λέγεις; οὐ σοι δοκοῦσιν, ὁ Ἄνεμος καὶ ὁ Ἀκινάκης, θεοὶ εἶναι; οὕτως ἄρα ἠγνόησας, ὅτι ἀνθρώποις μεῖζον οὐδὲν ἐστὶ ζωῆς τε καὶ θανάτου; ὁπόταν αὖν τὸν Ἄνεμον καὶ τὸν Ἀκινάκην ὁμνύωμεν, ταῦτα ὁμνύομεν, ὡς τὸν μὲν Ἄνεμον, ζωῆς αἴτιον ὄντα, τὸν Ἀκινάκην δὲ, ὅτι ἀποθνήσκειν ποιεῖ.

ΜΝΗΣ. Καὶ μὴν εἰ διὰ γε τοῦτο, καὶ ἄλλους ἂν ἔχοιτε πολλοὺς θεοὺς, οἷος ὁ Ἀκινάκης ἐστὶ, τὸν οἰστόχ, καὶ τὴν λόγχην, καὶ κώνειον, καὶ βρόχον, καὶ τὰ τοιαῦτα. ποικίλος γὰρ οὗτος ὁ θεὸς ὁ θάνατος, καὶ ἀπείρους τὰς ἐφ' ἑαυτὸν παρέχεται ἀγούσας ὁδοὺς.

ΤΟΞ. Ὅρας, τοῦτο ὡς ἐριστικὸν ποιεῖς, καὶ δικανικὸν, ὑποκρούων μεταξὺ καὶ διαφθείρων μου τὸν λόγον· ἐγὼ δὲ ἡσυχίαν ἤγον, σοῦ λέγοντος.

ΜΝΗΣ. Ἄλλ' οὐκ αὖθις γε, ὦ Τύξαρι, ποιήσῃς τοῦτο, πάνυ γὰρ ὀρθῶς ἐπετίμησας· ὥστε θαρρόων

τὸ γε ἐπὶ τούτῳ λέγε, ὥς μηδὲ παρόντος ἐμοῦ τοῖς λόγοις, σὺ τῶ σιωπήσομαί σοι.

39. ΤΟΞ. Τετάρτη μὲν ἦν ἡμέρα τῆς φιλίας Δανθάμιδι καὶ Ἀμιζώκῃ, ἀφ' οὗ τὸ ἀλλήλων αἷμα συνεπεπόωκεσαν· ἤκον δὲ ἡμῖν ἐπὶ τὴν χώραν Σαυρομάται, μυρίοις μὲν ἱππεῦσιν· οἱ πεζοὶ δὲ, τρεῖς τοσοῦτοι ἐπεληλυθέναι ἐλέγοντο. οἷα δὲ οὐ προειδόμενοις τὴν ἔφοδον αὐτῶν ἐπεισπεσόντες, ἅπαντας μὲν τρέπουσι, πολλοὺς δὲ τῶν μαχίμων κτείνουσι· τοὺς δὲ καὶ ζῶντας ἀπάγουσι, πλὴν εἴ τις ἔφθῃ διανηξάμενος εἰς τὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἐνθα ἡμῖν τὸ ἡμισυ τοῦ στρατοπέδου, καὶ μέρος τῶν ἀμαξῶν ἦν· οὕτω γὰρ ἐσκηνώσαμεν τότε, οὐκ οἶδα ὅ, τι δόξαι τοῖς ἀρχιπλάνοις ἡμῶν, ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ὄχθας τοῦ Ταναΐιδος. εὐθύς οὖν ἦ τε λεία περιηλαύνετο, καὶ τὰ ἀιχμάλωτα συνείχετο, καὶ τὰς σκηναῖς διησπαζον, καὶ τὰς ἀμάξας κατελαμβάνοντο, αὐτάνδρους τὰς πλείστας ἀλισκομένας· καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν ὑβρίζοντες τὰς παλλακίδας, καὶ τὰς γυναῖκας. ἡμεῖς δὲ ἠνιώμεθα τῷ πράγματι. 40. Ὁ δὲ Ἀμιζώκης ἀγόμενος, ἐαλόκει γὰρ, ἐβόα τὸν φίλον ὄνομαστί, κακῶς δεδεμένος, καὶ ὑπεμίμνησκε τῆς κύλικος, καὶ τοῦ αἵματος. ἄν ἀκούσας ὁ Δάνδαμις, οὐδὲν ἔτι μελλήσας, ἀπάντων δρώντων, διανήχεται εἰς τοὺς ποταμίους· καὶ οἱ μὲν Σαυρομάται, διηρημένοι τοὺς ἄκοντας, ὠρμησαν ἐπ' αὐτὸν ὥς κατακентήσοντες· ὁ δὲ ἐβόα τὸν Ζίριν. τοῦτο δὲ ἦν τις εἴπη, οὐκέτι φονεύουσιν αὐτόν, ἀλλὰ δέχονται, ὥς ἐπὶ λύτροις ἤκοντα. καὶ δὴ ἀναχθεῖς πρὸς τὸν ἄρ-

χοντα αὐτῶν, ἀπῆτει τὸν φίλον· ὁ δὲ λύτρα ᾗτει· μὴ γὰρ προήσασθαι, εἰ μὴ μεγάλα ὑπὲρ αὐτοῦ λάβῃ. ὁ Δάνδαμις δὲ, ἃ μὲν εἶχον, φησὶν, ἅπαντα διῆρασται ὑφ' ὑμῶν, εἰ δὲ τι δύναμαι γυμνὸς ὑποτέλεσαι, ἔτοιμος ὑποσιτῆναι ὑμῖν, καὶ πρόστατε ὃ, τι ἂν θέλῃς· εἰ βούλει δὲ, ἐμὲ ἀντὶ τούτου λαβῶν, κατάχρησαι πρὸς ὃ, τι σοι φίλον. ὁ δὲ Σαυρομάτης, Οὐδὲν, ἔφη, δεῖ ὅλον κατέχεσθαι σι, καὶ ταῦτα Ζίριον ᾗκοντα· σὺ δὲ, ὧν ἔχεις μέρος καταβαλὼν, ἄγου τὸν φίλον. ἤρξτο ὁ Δάνδαμις ὃ, τι καὶ βούλεται λαβεῖν; ὁ δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ᾗτησεν. ὁ δὲ αὐτίκα παρέσχεν ἐκκόπτειν αὐτούς· καῖπειδῆ ἔξεκκόπτο, καὶ ἴδῃ τὰ λύτρα εἶχον οἱ Σαυρομάται, παραλαβὼν τὸν Ἀμιζώκην, ἐπανῆει, ἐπερειδόμενος αὐτῷ, καὶ ἅμα διανηξάμενοι ἀπεσώθησαν πρὸς ἡμῶς.

41. Τοῦτο γενόμενον παρεμυθήσατο ἅπαντας Σκυθῶν, καὶ οὐκέτι ἠτιᾶσθαι ἐνόμιζον, ὁρῶντες ὅτι τὸ μέγιστον ἡμῖν τῶν ἀγαθῶν οὐκ ἀπήγαγον οἱ πολέμιοι, ἀλλ' ὅτι ἦν παρ' ἡμῖν ἡ ἀγαθὴ γνώμη, καὶ ἡ πρὸς τοὺς φίλους πίστις. καὶ τοὺς Σαυρομάτας δὲ τὸ αὐτὸ οὐ μετρίως ἐφόβησε, λογιζομένους πρὸς οἴους ἄνδρας ἐκ παρασκευῆς μαχοῦνται, εἰ καὶ ἐν τῷ ἀπροςδοκῆτῳ τότε ὑπερέσχον, ὥστε νυκτὸς ἐπιγενομένης, ἀπολιπόντες τὰ πλεῖστα τῶν βροσκημάτων, καὶ τὰς ἀμάξας ἐμπρήσαντες, ὄχοντο φεύγοντες. ὁ μέντοι Ἀμιζώκης οὐκέτι ἠνέσχετο βλέπειν αὐτὸς ἐπὶ τυφλῷ τῷ Δανδάμιδι, ἀλλὰ τυφλώσας καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν, ἀμφοτέροι κάθηνται ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Σκυθῶν δημοσίᾳ μετὰ πάσης τιμῆς τρεφόμενοι.

42. Τί τοιοῦτον, ὦ Μνήσιππε, ὑμεῖς ἔχοιτε ἂν εἰπεῖν, εἰ καὶ ἄλλους σοι δέκα δοίη τις ἐπὶ τοῖς πέντε καταριθμήσασθαι ἀνωράτους, εἰ βούλει, ὥς καὶ πολλὰ ἐπιψεύδοιο αὐτοῖς; καίτοι ἐγὼ μὲν σοι γυμνὸν τὸ ἔργον διηγησάμην· εἰ δὲ σὺ τινα τοιοῦτον ἔλεγες, εὖ οἶδα, ὅπως ἂν κομψὰ ἐγκατέμιξας τῷ λόγῳ, οἷα ἰκέτευεν ὁ Δάνδαμης, καὶ ὡς ἐτυφλοῦτο, καὶ ἃ εἶπε, καὶ ὡς ἐπανῆκε, καὶ ὡς ὑπεδέξαντο αὐτὸν ἐπενυφημοῦντες οἱ Σκῦθαι, καὶ ἄλλα ὅποια ὑμεῖς μηχανᾶσθαι εἰώθατε πρὸς τὴν ἀκρόασιν. 43. Ἄκουσ γοῦν καὶ ἄλλον ἰσότιμον, Βελίτιαν, Ἀμιζώκου τοῦτου ἀνεψιόν· ὃς ἐπεὶ κατασπασθέντα ἐκ τοῦ ἵππου ὑπὸ λέοντος εἶδε Βάσθην τὸν φίλον (ἅμα δὲ ἔτυχον θηρῶντες) καὶ ἦδη ὁ λέων, περιπλακεὶς αὐτῷ, ἐνεπαφύκει τῷ λαιμῷ, καὶ τοῖς ἄνυξιν ἐσπάρασσε, καταπηθήσας καὶ αὐτὸς, ἐπιπίπτει κατόπιν τῷ θηριῷ, καὶ περιέσπα, πρὸς ἑαυτὸν παροξύνων, καὶ μεταγῶν, καὶ διὰ τῶν ὀδόντων μεταξὺ διείρων τοὺς δακτύλους, καὶ τὸν Βάσθην, ὡς οἶόν τε ἦν, ὑπεξέλειν πειρώμενος τοῦ δήγματος. ἄχρι δὲ ὁ λέων ἀφείς ἐκείνον ἡμιθνήτα ἦδη, ἐπὶ τὸν Βελίτιαν ἀπιστράφη, καὶ συμπλακεὶς ἀπέκτεινε καὶ κείνον· ὁ δὲ ἀποθνήσκων τὸ γοῦν τοσοῦτον ἔφθη πατάξας τῷ ἀκινάκῃ τὸν λέοντα εἰς τὸ στέγον, ὥστε ἅμα πάντες ἀπέθανον, καὶ ἡμεῖς ἐθάψαμεν αὐτούς, δύο τάφους ἀναχῶσαντες πλησίον, ἓνα μὲν τῶν φίλων, ἓνα δὲ κατ' ἀντικρὺ τοῦ λέοντος. 44. Τρίτην δὲ σοι διηγήσομαι, ὦ Μνήσιππε, τὴν Μακέντου φιλίαν, καὶ Λογγάτου, καὶ Ἀρσακόμα. ὁ γὰρ Ἀρσακόμας οὗτος ἠγάσθη Μα-

ζαίας τῆς Λευκάνορος, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν Βοσπόρῳ, ὁπότε ἐπρέσβευεν ὑπὲρ τοῦ δασμοῦ, ὃν οἱ Βοσπορανοὶ αἰεὶ φέροντες ἡμῖν τότε ἤδη τρίτον μῆνα ὑπερῆμεροι ἐγεγένητο. ἐν τῷ δείπνῳ γοῦν ἰδὼν τὴν Μαζαίαν, μεγάλην καὶ καλὴν παρθένον, ἤρα, καὶ πονηροῦς εἶχε. τὰ μὲν οὖν περὶ τῶν φόρων διεπέπρακτο ἤδη, καὶ ἐχρημάτιζεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, καὶ εἰστία, ἤδη αὐτὸν ἀποπέμπων. ἔθος δὲ ἐστὶ ἐν Βοσπόρῳ, τοὺς μνηστῆρας ἐπὶ τῷ δείπνῳ αἰτεῖν τὰς κόρας, καὶ λέγειν, οἳ τινες ὄντες ἀξιοῦσι καταδεχθῆναι ἐπὶ τὸν γάμον. καὶ δὴ καὶ τότε ἔτυχον ἐν τῷ δείπνῳ πολλοὶ μνηστῆρες παρόντες, βασιλεῖς, καὶ βασιλέων παῖδες, καὶ Τιγροπάτης ἦν ὁ Λαζῶν δυναστής, καὶ Ἀδύρμαχος, ὁ Μαχλυνίτης ἄρχων, καὶ ἄλλοι πολλοί. δεῖ δὲ τῶν μνηστιῆρων ἕκαστον πρῶτα γυμνασθῆναι ἐαυτὸν, διότι μνηστευόμενος ἤκει, δείπνειν ἐν τοῖς ἄλλοις κατακείμενος ἐφ' ἡσυχίας· ἐπειδὴν δὲ παύσωνται δείπνουσιν, αἰτήσαντα φιάλην ἐπισπεῖσαι κατὰ τῆς τραπέζης, καὶ μνηστεύεσθαι τὴν παῖδα, πολλὰ ἐπαινοῦντα ἐαυτῶν, ὡς τις ἢ γένους, ἢ πλούτου, ἢ δυνάμεως ἔχει. 45. Πολλῶν οὖν κατὰ τὸνδε τὸν τόμον απεισάντων, καὶ αἰτησάντων, καὶ βασιλείας καὶ πλοῦτους καταριθμισαμένων, τελευταῖος ὁ Ἀρσακῆρας αἰτήσας τὴν φιάλην, οὐκ ἔσπεισεν· (οὐ γὰρ ἔθος ἡμῖν ἐκχεῖν τὸν οἶνον, ἀλλὰ ὕβρις εἶναι δοκεῖ τοῦτο εἰς τὸν θεόν.) πῶν δὲ ἀμυστὶ, Λός μοι, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, τὴν θυγατέρα σου Μαζαίαν γυναῖκα ἔχιν, πολὺ ἐπιτηδειότερῳ τοῦτων ὄντι, ὅπως γὰρ ἐπὶ τῷ πλούτῳ καὶ τοῖς κτήμασι τοῦ δὲ Λευκάνο-

ρος θαυμάσαντος (ἠπίστατο γὰρ πένητα τὸν Ἀρσακόμαν, καὶ Σκυθῶν τῶν πολλῶν) καὶ ἐρομένου, Πόσα δὲ βροσκήματα, ἢ πόσας ἀμάξας ἔχεις, ὧ Ἀρσακόμα; ταῦτα γὰρ ὑμεῖς πλουτεῖτε· Ἄλλ' οὐχ ἀμάξας, ἔφη, ἔχω, οὐδὲ ἀγέλας, ἀλλ' εἰσὶ μοι δύο φίλοι καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ, οἳ οὐκ ἄλλοι Σκυθῶν. τότε μὲν οὖν ἐγελάσθη ἐπὶ τούτοις, καὶ παρώφθη, καὶ μεθύειν ἔδοξεν. ἔωθεν δὲ προκριθεὶς τῶν ἄλλων Ἀδύρμαχος ἔμελλεν ἀπάξειν τὴν νύμφην εἰς τὴν Μαιῶτιν, παρὰ τοὺς Μάχλυας. Ὁ δὲ Ἀρσακόμας ἐπανελθὼν οἴκαδε, μηνύει τοῖς φίλοις, ὡς ἀτιμασθεῖν ὑπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ γελασθεῖν ἐν τῷ συμποσίῳ, πένης εἶναι δόξας. καίτοι, ἔφη, ἐγὼ διηγησάμην αὐτῷ τὸν πλοῦτον, ὁπόσος ἐστὶ μοι, ὑμᾶς, ὧ Λογχάτα, καὶ Μακέντα, καὶ τὴν εἴηνοιαν τὴν ὑμετέραν πολὺ ἀμείνω καὶ βεβαιότεραν τῆς Βοσπορανῶν δυνάμεως. ἀλλ' ἐμοῦ ταῦτα διεξιόντος, ἡμᾶς μὲν ἐχλεύαζε, καὶ κατεφρόνει, Ἀδύρμαχῳ δὲ τῷ Μάχλυϊ παρέδωκεν ἀπάγειν τὴν νύμφην, ὅτι χρυσαῖς γε φιάλας ἐλέγετο ἔχειν δέκα, καὶ ἀμάξας τετρακλίλους ὀγδοήκοντα, καὶ πρόβατα καὶ βοῦς πολλοὺς. οὕτως ἄρα προετίμησεν ἀνδρῶν ἀγαθῶν βροσκήματα πολλὰ, καὶ ἐκπώματα περιέργα, καὶ ἀμάξας βαρείας. ἐγὼ δὲ, ὧ φίλοι, δι' ἀμφοτέρα ἀνιώμαι, καὶ γὰρ ἐρῶ τῆς Μαζαίας, καὶ ἡ ὕβρις ἐν τοσοῦτοις ἀνθρώποις οὐ μετρίως μου καθέκετο· οἶμαι δὲ καὶ ὑμᾶς ἐπίσης ἠδικῆσθαι. τὸ γὰρ τρίτον μετῆν ἐκάστη ὑμῶν τῆς ἀτιμίας, εἴγε οὕτω βιοῦμεν, ὡς ἀφ' οὗ συνεληλύθαμεν, εἰς ἄνθρωπος ὄντες, καὶ τὰ αὐτὰ ἀνιώμενοι,

καὶ τὰ αὐτὰ χαίροντες. οὐ μόνον, ἐπιείπεν ὁ Λογχιότης, ἀλλὰ καὶ ἕκαστος ἡμῶν ὄλος ὑβρισται, ὁπότε σὺ τοιαῦτα ἔπαθες. 47. Πῶς οὖν, ὁ Μακέντης ἔφη, χρησόμεθα τοῖς παροῦσι; διελώμεθα, ἔφη ὁ Λογχιότης, τὸ ἔργον. καὶ ἐγὼ μὲν ὑπεσχοῦμαι Ἀρσακόμα τὴν κεφαλὴν κομιεῖν τῆν Λευκάνορος, σὲ δὲ χρὴ τὴν νύμφην ἐπανάγειν αὐτῷ. Οὕτω γινέσθω, ἔφη. σὺ δὲ, ὦ Ἀρσακόμα, ἐν τοσοῦτῳ (εἰκὸς γὰρ καὶ στρατείας καὶ πολέμου τὸ μετὰ τοῦτο δεήσειν) ἡμᾶς αὐτοῦ περιμένων συνάγειρε, καὶ παρασκευάζε ὄπλα, καὶ ἵππους, καὶ τὴν ἄλλην δύναμιν ὡς πλείστην. ῥᾶστα δ' ἂν πολλοὺς προσαχέοις, αὐτὸς τε ἀγαθὸς ὢν, καὶ ἡμῖν οὐκ ὀλίγων ὄντων οἰκειῶν· μέλιστα δὲ εἰ καθέξοιο ἐπὶ τῆς βύρσης τοῦ βοός. ἔδοξε αὐτὰ, καὶ ὁ μὲν ἐχώρει, ὡς εἶχεν, εὐθύς ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου, ὁ Λογχιότης· ὁ Μακέντης δὲ ἐπὶ τοὺς Μάχλυας, ἱππότης ἐκότερος· ὁ δὲ Ἀρσακόμας, οἴκοι μένων, τοῖς τε ἡλικιώταις διελέγετο, καὶ ὠπλιζε δύναμιν παρὰ τῶν οἰκειῶν· τέλος δὲ καὶ ἐπὶ τῆς βύρσης ἐκαθέζετο. 48. Τὸ δὲ ἔθος ἡμῖν τὸ περὶ τὴν βύρσαν οὕτως ἔχει. ἐπειδὴν ἀδικηθεῖς τις πρὸς ἑτέρου, ἀμύνασθαι βουλόμενος, ἴδη καθ' ἑαυτὸν οὐκ ἀξιόμαχος ὢν, βοῦν ἱερεύσας, τὰ μὲν κρία κατακλέψας ἤψησεν, αὐτὸς δὲ ἐκπετίσας χαμαὶ τὴν βύρσαν, κάθηται ἐπ' αὐτῆς, εἰς τοῦπίσω παραγαγὼν τὰ χεῖρας, ὡς περ οἱ ἐκ τῶν ἀγκῶνων δεδεμένοι. καὶ τοῦτό ἐστιν ἡμῖν ἡ μεγίστη ἰκετηρία. παρακειμένων δὲ τῶν κρεῶν τοῦ βοός, προσιόντες οἱ οἰκεῖοι, καὶ τῶν ἄλλων ὁ βουλόμενος, μοῖραν ἕκαστος λαβὼν, ἐπι-

βᾶς τῆ βύρση τὸν δεξιὸν πόδα, ὑπισχνεῖται κατὰ δύναμιν, ὁ μὲν πέντε ἰππέας παρέξειν ἄσιτους καὶ ἀμίσθους, ὁ δὲ δέκα, ὁ δὲ πλείους, ὁ δὲ ὀπίτας ἢ πεζοὺς, ὅπόσοις ἂν δύνηται, ὁ δὲ μόνον ἑαυτὸν, ὁ πενέστατος. ἀθροίζεται γοῦν ἐπὶ τῆς βύρσης πολὺ πλῆθος ἐνδοτε, καὶ τὸ τοιοῦτον σύνταγμα βεβαιωτάτον τε ἐστὶ συμμεῖναι, καὶ ἀπρόσμαχον τοῖς ἐχθροῖς, αἷτε καὶ ἔνορκον ὄν. τὸ γὰρ ἐπιβῆναι τῆς βύρσης, ὄρκος ἐστίν. ὁ μὲν οὖν Ἀρσακόμας ἐν τούτοις ἦν. καὶ ἠθροίσθησαν αὐτῷ ἰππεῖς μὲν ἀμφὶ τοὺς πεντακισχιλίους, ὀπίται δὲ, καὶ πεζοὶ, συναμφοτέροι δις μύριοι. 49. Ὁ δὲ Λογγάτης ἀγνοούμενος παρελθὼν ἐς τὸν Βόσπορον προσέρχεται τῷ βασιλεῖ διοικουμένῳ τι τῆς ἀρχῆς, καὶ φησὶν ἦκειν μὲν ἀπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Σκυθῶν, ἰδίᾳ δὲ αὐτῷ μεγάλα πρᾶγματα κομίζων. τοῦ δὲ λέγειν κελεύσαντος, Οἱ μὲν Σκύθαι, φησὶ, τὰ κοινὰ ταῦτα, καὶ τὰ καθ' ἡμέραν ἀξιοῦσι, μὴ ὑπερβαίνειν τοὺς νομέας ὑμῶν ἐς τὰ πεδῖον, ἀλλὰ μέχρι τοῦ τρύχωνος νέμειν· τοὺς δὲ ληστήας, οὓς αἰτιασθε ὡς κατατρέχοντας ὑμῶν τὴν χώραν, οὗ φασιν ἀπὸ κοινῆς γνώμης ἐκπέμπεσθαι, ἀλλὰ ἰδίᾳ ἕκαστον ἐπὶ τῷ κέρδει κλωπεδεῖν· εἰ δὲ τις ἀλίσκοιτο αὐτῶν, σὲ κύριον εἶναι κολάζειν· ταῦτα μὲν ἐκεῖνοι ἐπεστάλκασιν. 50. Ἐγὼ δὲ, μηνύω σοι μεγάλην ἔφοδον ἐσομένην ἐφ' ὑμᾶς ὑπ' Ἀρσακόμας τοῦ Μαριάντα, ὅς ἐπρέσβευε πρώην παρὰ σέ, καὶ, εἶμαι, διότι αἰτήσας τὴν θυγατέρα οὐκ ἔτυχε παρὰ σοῦ, ἀγανακτεῖ, καὶ ἐπὶ τῆς βύρσης ἐβδόμην ἡμέραν ἤδη κάθηται, καὶ συνηκται στρατὸς οὐκ ὀλίγος αὐ-

τῷ. Ἦκουσα, ἔφη ὁ Λικκάνωρ, καὶ αὐτός, ἀθροί-
 ζεσθαι δύναμιν ἀπὸ βύρσης· ὅτι δ' ἐφ' ἡμᾶς συν-
 ἰσταται, καὶ ὅτι Ἀρσακόμας ὁ ἐλαύνων ἐστίν,
 ἡγνούουν. Ἄλλ' ἐπὶ σὲ, ἔφη ὁ Λογγάτης, ἢ παρὰ-
 σκευή· ἐμοὶ δὲ ἐχθρὸς ὁ Ἀρσακόμας ἐστὶ· καὶ ὄχθε-
 ται διότι προτιμῶμαι αὐτοῦ ὑπὸ τῶν γεραιτέρων,
 καὶ ἀμείνων τὰ πάντα δοκῶ εἶναι· εἰ δέ μοι ὑπό-
 σχοιο τὴν ἑτέραν σου θυγατέρα Βαρκάτιν, οὔτε τὰ
 ἄλλα ἀναξίω ὑμῶν ὄντι, οὐκ εἰς μακρὰν σοὶ ἤξω,
 τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κομίζων. Ἐπισχνοῦμαι, ἔφη ὁ
 βασιλεὺς, μάλα περιδεὴς γενόμενος· ἔγνω γὰρ τὴν
 αἰτίαν τῆς ὀργῆς τῆς Ἀρσακόμα, τὴν ἐπὶ τῷ γάμῳ,
 καὶ ἄλλως ὑπέπτησεν αἰὲ τούτους Σκύθας. ὁ δὲ
 Λογγάτης, Ὅμοσον, ἔφη, ἢ μὴν φυλάξαι τὰς συν-
 θήκας, μηδὲ ἀπαρνήσασθαι. τότε ἦδη τούτων γε-
 νομένων, καὶ ἐπεὶ ἀνατείνας εἰς τὸν οὐρανὸν ἤθιλεν
 ὀμνύειν, Μὴ σύγῃ ἐνταῦθα, εἶπε, μὴ καὶ τις ὑπίδη-
 ται τῶν ὀρώντων ἐφ' ὅτῳ ὀρκωμοτοῦμεν, ἀλλ' εἰς τὸ
 ἱερὸν τοῦ Ἄρειος τουτὶ εἰσελθόντες, ἐπικλεισάμενοι
 τὰς θύρας, ὀμνύωμεν, ἀκουσάτω δὲ μηδεὶς. εἰ γάρ
 τι τούτων πύθοιτο Ἀρσακόμας, δέδια μὴ προθύση-
 ταί με τοῦ πολέμου, χεῖρα οὐ μικρὰν ἦδη περιβε-
 βλημένος. Εἰσιώμεν, ἔφη ὁ βασιλεὺς, ὑμεῖς δὲ
 ἀπόστητε ὅτι πορφύρατάτω· μηδεὶς δὲ παρέστω ἐς τὸν
 νεῶν, ὃν τινα μὴ ἐγὼ καλέσω. ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν εἰς-
 ἤλθον, οἱ δορυφόροι δὲ ἀπέστησαν, σπασάμενος
 τὸν ἀκινάκην, ἐπισχὼν τῇ ἑτέρᾳ τὸ στόμα, ὥς μὴ
 βοήσειε, παῖσι παρὰ τὸν μαστόν· εἶτα ἀποτεμὼν τὴν
 κεφαλὴν, ὑπὸ τῇ γλαμύδι ἔχων, ἐξήει, μεταξὺ διαλε-

γόμενος δῆθεν αὐτῷ, καὶ διὰ ταχέων ἤξειν λέγων, ὡς δὴ ἐπὶ τι πεμφθεὶς ὑπ' ἐκείνου. καὶ οὕτως ἐπὶ τὸν τόπον ἀφικόμενος, ἔνθα δεδεμένον καταλειοίπει τὸν ἵππον, ἀναβάς, ἀφιππάσατο εἰς τὴν Σκυθίαν. διώξις δὲ οὐκ ἐγένετο αὐτοῦ, ἐπιπολὺ ἀγνοησάντων τὸ γεγονός τῶν Βοσπορανῶν, καὶ ὅτε ἔγνωσαν, ὑπὲρ τῆς βασιλείας στασιαζόντων. 51. Ταῦτα μὲν ὁ Λογγάτης ἔπραξε; καὶ τὴν ὑπόσχεσιν ἀπεπλήρωσε, τῷ Ἀρσακόμα παραδοὺς τὴν κεφαλὴν τοῦ Λευκάνωρος. ὁ Μακέντης δὲ, καθ' ὁδὸν ἀκούσας τὰ ἐν Βοσπόρῳ γενόμενα, ἦκεν εἰς τοὺς Μάχλους, καὶ πρῶτος ἀγγείλας αὐτοῖς τὸν φόνον τοῦ βασιλέως, Ἡ πόλις δὲ, ἔφη, ὦ Ἀδύρμαχε, σὲ γαμβρὸν ὄντα, ἐπὶ τὴν βασιλείαν καλεῖ, ὥστε σὺ μὲν προελάσας, παραλάμβανε τὴν ἀρχὴν, τεταραγμένοις τοῖς πράγμασιν ἐπιφανείς. ἡ κόρη δὲ κατόπιν σοι ἐπὶ τῶν ἀμαξῶν ἐπέσθω· ῥᾶον γὰρ οὕτω προσάξεις Βοσπορανῶν τοὺς πολλοὺς, ἰδόντας τὴν Λευκάνωρος θυγατέρα. ἐγὼ δὲ Ἀλανός τέ εἰμι, καὶ τῇ παιδί ταύτῃ συγγενῆς μητρόθεν· παρ' ἡμῶν γὰρ οὐσαν τὴν Μάστειραν ἠγάγετο ὁ Λευκάνωρ· καὶ νῦν σοι ἦκω παρὰ τῶν Μαστείρας ἀδελφῶν, τῶν ἐν Ἀλανίᾳ, παρακελευομένων, ὅτι τάχιστα ἐλαύνειν ἐπὶ τὸν Βόσπορον, καὶ μὴ περιῦδειν εἰς Εὐβίοτον περιελθοῦσαν τὴν ἀρχήν· ὅς ἀδελφὸς ὢν νόθος Λευκάνωρος, Σκύθαις μὲν αἰεὶ φίλος ἐστίν, Ἀλανοῖς δὲ ἀπέχθεται. ταῦτα δὲ ἔλεγεν ὁ Μακέντης, ὁμόσκευος καὶ ἑμὸ-γλωττος τοῖς Ἀλανοῖς ὢν· κοινὰ γὰρ ταῦτα Ἀλανοῖς καὶ Σκύθαις· πλὴν ὅτι οὐ πάνυ κομῶσιν οἱ Ἀλα-

ροὶ, ὥσπερ οἱ Σκύθαι· ἀλλὰ ὁ Μακέντης καὶ τοῦτο εἴκαστο αὐτοῖς, καὶ ἀποκεκάρκει τῆς κόμης, ὅπου-
 σον εἰκὸς ἦν ἔλαττον κομῶν τὸν Ἀλανὸν τοῦ Σκύ-
 θου· ὥστε ἐπιστεύετο διὰ ταῦτα, καὶ ἐδόκει Μα-
 στείρας καὶ Μαζαίας συγγενῆς εἶναι. 52. Καὶ νῦν,
 ἔφη, ὦ Ἀδύρμαχε, ἐλαύνειν ἔτοιμος ἄμα σοι ἐπὶ τὸν
 Βόσπορον, ἣν ἐθέλῃς, μένειν τε εἰ δέοι, καὶ τὴν
 παῖδα ἄγειν. τοῦτο, ἔφη, καὶ μᾶλλον, ὁ Ἀδύρμα-
 χος, ἐθέλησαιμ' ἂν, ἅψ' αἵματος ὄντα σε Μαζαίαν
 ἄγειν. ἦν μὲν γὰρ ἄμα ἡμῖν ἦς ἐπὶ τὸν Βόσπορον,
 ἵππεϊ ἐνὶ πλείους ἂν γενοίμεθα· εἰ δέ μοι τὴν γυ-
 ναῖκα ἄγοις, ἀντὶ πολλῶν ἂν γένοιο. ταῦτα ἐγένε-
 το· καὶ ὁ μὲν ἀπήλαυσε, παρθεοὺς τῷ Μακέντη
 ἄγειν τὴν Μαζαίαν, παρθένον ἔτι οὔσαν. ὁ δὲ ἰμέ-
 ρας μὲν ἐπὶ τῆς ἀμάξης ἤγειν αὐτήν. ἐπεὶ δὲ νυξ κα-
 τέλαβεν, ἀναθέμενος ἐπὶ τὸν ἵππον, (ἐτεθεραπεύ-
 κει δὲ ἄλλον ἕνα σφίσιν ἵππεα ἔπασθαι) ἀναπηδή-
 σας καὶ αὐτός, οὐκέτι παρὰ τὴν Μαιῶτιν ἤλαυνεν,
 ἀλλ' ἀποτραπόμενος εἰς τὴν μεσόγειαν, ἐν δεξιᾷ
 λαβὼν τὰ Μιτραίων ὄρη, διαναπαύων μεταξὺ τὴν
 παῖδα, τριταῖος ἐτέλεσεν ἐκ Μαχλῶν εἰς Σκύθας.
 καὶ ὁ μὲν ἵππος αὐτῷ, ἐπειδὴ ἐπαύσατο τοῦ δρόμου,
 μικρὸν ἐπιστάς ἀποθνήσκει. 53. Ὁ δὲ Μακέντης,
 ἐγχειρίσας τὴν Μαζαίαν τῷ Ἀρσακόμα, Δέδεξο, εἶ-
 πε, καὶ παρ' ἐμοῦ τὴν ὑπόσχεσιν. τοῦ δὲ πρὸς τὸ
 ἀνέλπιστον τοῦ θεάματος καταπλαγέντος, καὶ χά-
 ριν ὁμολογοῦντος, Παῦς, ἔφη ὁ Μακέντης, ἄλλον
 με ποίων σεαυτοῦ. τὸ γὰρ χάριν ἐμοὶ ὁμολογεῖν ἐφ'
 οἷς ἔπραξα τοῦτοις, τοῖόν δέ ἐστιν, ὥσπερ ἂν ἡ ἀρε-

στερῆ μου χάριν εἶδειν τῇ δεξιᾷ, διότι τρωθεῖσάν ποτε αὐτὴν ἐθεράπευσε, καὶ φιλοφρόνως ἐπεμελήθη καμρούσης. γελοῖα τοίνυν καὶ ἡμεῖς ἂν ποιοῦμεν, εἰ πάλαι ἀναμιχθέντες, καὶ ὡς οἶόν τε ἦν, εἰς ἓνα συνελθόντες, ἔτι μέγα νομίζοιμεν εἶναι, εἰ τὸ μέρος ἡμῶν ἔπραξέ τι χρηστὸν ὑπὲρ ὅλου τοῦ σώματος· ὑπὲρ ἑαυτοῦ γὰρ ἔπρατε, μέρος ὃν τοῦ ὅλου εἰ πάσχοντος. οὕτω μὲν ὁ Μακέντης ἔφη τῷ Ἄρσακόμα χάριν ὁμολογήσαντι. Ὁ δὲ Ἀδύρμαχος, ὡς ἤκουσε τὴν ἐπιβουλήν, εἰς μὲν τὸν Βόσπορον οὐκέτι ἦλθεν, (ἦδη γὰρ Εὐβίσιος ἤρχεν, ἐπικληθεὶς ἐκ Σαυροματῶν, παρ' οἷς διέτριβεν) εἰς δὲ τὴν αὐτοῦ ἀπανελθῶν, καὶ στρατιὰν πολλὴν συναγαγὼν, διὰ τῆς ὄρεινῆς ἐξέβαλεν ἐς τὴν Σκυθίαν· καὶ ὁ Εὐβίσιος οὐ μετὰ πολὺ καὶ οὗτος εἰσέπεσεν, ἄγων πανδημεὶ μὲν τοὺς Ἕλληνας, Ἀλανοὺς δὲ καὶ Σαυρομάτας ἐπικλήτους ἑκατέρους δις μυριάδας· ἀναμιξάντες δὲ τὰ στρατεύματα, ὁ Εὐβίσιος καὶ ὁ Ἀδύρμαχος, ἑννέα μυριάδες ἅπαντες ἐγένοντο, καὶ τούτων τὸ τρίτον, ἵπποτοξόται. ἡμεῖς δὲ (καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς μετέσχον τῆς ἐξόδου, αὐτοῖς ἐπιδοὺς ἐν τῇ βύρσῃ τότε ἵππεας αὐτοτελεῖς ἑκατὸν) οὐ πολλὰ ἔλαττον τῶν τρις μυριάων σὺν τοῖς ἱππεύσι συναθροισθέντες, ὑπεμένομεν τὴν ἔφοδον· ἐστρατήγει δὲ ὁ Ἄρσακόμας. καὶ ἐπειδὴ προσιόντας εἶδομεν αὐτούς, ἀντεπήγομεν, προεπαφέντες τὸ ἱππικόν. γενομένης δὲ ἐπιπολὺ μάχης καρτερᾶς, ἐνεδίδου ἦδη τὰ ἡμέτερα, καὶ παρερῆγγυτο ἡ φάλαγξ· καὶ τέλος εἰς δύο διακῆπη τὸ Σκυθικόν ἅπαν, καὶ τὸ μὲν ὑπὲρ

φρευγεν, οὐ πανυ σαφῶς ἠτιτημένον, ἀλλ' ἀναχώρησις ἐδύκει ἢ φυγή. οὐδὲ γὰρ οἱ Ἄλανοι ἐτόλμων ἐπιπρὸν διώκειν· τὸ δὲ ἡμισυ, ὅπερ καὶ ἔλαττον, περισχόντες οἱ Ἄλανοι καὶ Μάχλυες ἔκοπτον πανταχόθεν, ἀφθότως ἀφιέντες τῶν ὀιστῶν καὶ ἰκοντίων, ὥστε πάνυ ἐπονοῦντο ἡμῶν οἱ περιεσχημένοι, καὶ ἤδη προΐεντο οἱ πολλοὶ τὰ ὄπλα. 55. Ἐν τούτοις δὲ ὁ Λογχάτης καὶ ὁ Μακέντης ἔτυχον ὄντις, καὶ ἐτίτρωντο ἤδη, προκινδυνεύοντες, ὁ μὲν πυρακτωθεὶς τὸν μηρὸν ὁ Λογχάτης, ὁ Μακέντης δὲ πιλῆκει εἰς τὴν κέφαλήν, καὶ κοντῷ εἰς τὸν ὦμον· ὅπερ αἰσθόμενος ὁ Ἀρσακόμας, ἐν ἡμῖν τοῖς ἄλλοις ἄν, θεινὸν ἠγησάμενος, εἰ ἄπεισι καταλιπὼν τοὺς φίλους, προσβαλὼν τοὺς μύωπας τῷ ἴππῳ, ἐμβοήσας ἤλαυνε διὰ τῶν πολεμίων, κοπίδα διηρημένος, ὥστε τοὺς Μάχλυας μηδὲ ὑποσιῆναι τὸ ρόθιον τοῦ θυμοῦ, ἀλλὰ διαιρεθέντες ἔδωκαν αὐτῷ διεξελθεῖν. ὁ δὲ ἀνακτησάμενος τοὺς φίλους, καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας παρακαλέσας, ὤρμησεν ἐπὶ τὸν Ἀδύρμαχον, καὶ πατάξας τῇ κοπίδι παρὰ τὸν ἀνχένα, μέχρη τῆς ζώνης διέτεμε. πεσόντος δὲ ἐκείνου, διελύθη τὸ Μαχλυϊκὸν ἅπαν, καὶ τὸ Ἀλανικὸν οὐ μετὰ πολὺ, καὶ οἱ Ἕλλητες ἐπὶ τούτοις· ὥστε ἐκρατοῦμεν ἐξ ὑπαρχῆς ἡμεῖς, καὶ ἐπεξήλθομεν ἄν ἐπιπρὸν κτείνοντες, εἰ μὴ νῦν τὸ ἔργον ἀφείλετο. εἰς δὲ τὴν ἐπιποῦσαν ἰκέται παρὰ τῶν πολεμίων ἤκοντες ἐδέοντο φιλίαν ποιῆσθαι. Βοσπορανοὶ μὲν ὑποτελέσειν διπλάσιον τὸν δασμὸν ὑπισχνούμενοι, Μάχλυες δὲ ὀμήρους δώσειν ἔφασαν, οἱ Ἄλανοι δὲ ἀντὶ τῆς ἐφόδου

- ἐκείνης, Σινδιανοὺς ἡμῖν χειρώσασθαι ὑπέστησαν ἐκ πολλοῦ διστωΐας. ἐπὶ τούτοις ἐπίσθημεν, δόξαν πολὺν πρότερον Ἀρσακόμα καὶ Λογχάτῃ· καὶ ἐγένετο εἰρήνη, ἐκείνων πρυτανεύόντων ἕκαστα.

Τοιαῦτα, ὦ Μνήσιππε, τολμῶσι ποιεῖν Σκύθαι ὑπὲρ τῶν φίλων.

56. ΜΝΗΣ. Πάνυ τραγικὰ, ὦ Τόξαρι, καὶ μύθοις ὅμοια, καὶ ἴλεως μὲν ὁ Ἀκινάκης καὶ ὁ Ἄνεμος εἶεν, οὐς ὤμοσας· εἰ γοῦν τις ἀπιστοίῃ αὐτοῖς, οὐ πάνυ μεμπτός εἶναι δόξειεν ἄν.

ΤΟΞ. Ἄλλ' ὄρα, ὦ γενναῖε, μὴ φθόνος ὑμῶν ἢ ἀπιστία ἦ· πλὴν οὐκ ἐμὲ ἀποτρέψεις ἀπιστῶν καὶ ἄλλα τοιαῦτα εἰπεῖν, ἃ οἶδα ὑπὸ Σκυθῶν γιγνόμενα.

ΜΝΗΣ. Μὴ μακρὰ μόνον, ὦ ἄριστε, μηδὲ οὐτως ἀφέτοις χρώμενος τοῖς λόγοις, ὡς νῦν γε ἄνω καὶ κάτω τὴν Σκυθίαν καὶ τὴν Μαχλυνανὴν διαθείων, καὶ εἰς τὸν Βύσπορον ἀπιῶν, εἴτ' ἐπανιῶν, πάνυ μου κατεχρήσω τῆ σιωπῆ.

ΤΟΞ. Πειστέον καὶ ταῦτά σοι νομοθετοῦντι, καὶ διὰ βραχείων λεκτέον, μὴ καὶ κάμης ἡμῖν τῆ ἀκοῆ συμπερινοστῶν. 57. Μᾶλλον δὲ ἄκουσον, ἐμοὶ αὐτῷ οἷα φίλος, Σισίννης τούνομα, ὑπηρέτησεν· ὅτε γὰρ Ἀθήναζε ἀπῆεν οἴκοθεν ἐπιθυμία παιδείας τῆς Ἑλληνικῆς, κατέπλευσα ἐς Ἀμαστριν τὴν Ποντικὴν· ἐν προσβολῇ δὲ ἐστὶ τοῖς ἀπὸ Σκυθίας προσπλέουσιν οὐ πολὺ τῆς Καράμβειος ἀπέχουσα ἢ πόλις. εἶπετο δὲ ὁ Σισίννης, ἐταῖρος ἐκ παιδός ὢν. ἡμεῖς μὲν οὖν καταγωγὴν τινα ἐπὶ τῷ λιμένι σκεψάμενοι, καὶ τοῦ πλοίου ἐς αὐτὴν μετασκευασάμενοι, ἡγοράζομεν, οὐ-

δὲν πονηρὸν ὑφορώμενοι· ἐν τοσούτοις δὲ κλοῖπες
 τινες ἀνασπάσαντες τὸ κλεῖθρον ἐκφέρουσιν ἅπαν-
 τα, ὡς μηδὲ τὰ ἐς ἐκείνην τὴν ἡμέραν διαρκέσοντα
 καταλιπεῖν. ἐπανελθόντες οὖν οἴκαδε, καὶ τὸ γεγο-
 νὸς μαθόντες, δικάζεσθαι μὲν τοῖς γείτοσι πολλοῖς
 οὕσιν, ἢ τῷ ξένῳ, οὐκ ἔδοκιμάζομεν, δεδιότες μὴ συ-
 κοφάνται δόξωμεν τοῖς πολλοῖς, λέγοντες, ὡς ὑφεί-
 λετο ἡμῶν τις Δαρεικοὺς τετρακοσίους, καὶ ἐσθῆτα
 πολλήν, καὶ τάπιδας τινάς, καὶ τᾶλλα ὅποσα εἶχομεν.
 58. Ἐσκοπούμεθα δὲ περὶ τῶν παρόντων ὅτι πρά-
 ξομεν, ἄποροι παντάπασιν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γενόμε-
 νοι· καὶ μοι μὲν ἔδοκει, ὡς εἶχον, αὐτοῦ παραβύσαντα
 ἐς τὴν πλευρὰν τὸν ἰκινάκην ἀπελθεῖν τοῦ βίου,
 πρὶν ἀγεννές τι ὑποστῆναι, λιμῶ ἢ δίψει πιεσθέντα·
 ὃ δὲ Σισιίνης παρεμυθεῖτο, καὶ ἰκέτευε μηδὲν τοιοῦ-
 τον ποιεῖν· αὐτὸς γὰρ ἐπινοήσειν ἔλεγεν, ὅθεν ἐξο-
 μεν ἱκανῶς τὰς τροφάς· καὶ τότε μὲν ξύλα ἐκ τοῦ
 λιμένος παρεκόμισε, καὶ ἤκεν ἡμῖν ἐκ τοῦ μισθοῦ
 ἐπισιτισάμενος. ἔωθεν δὲ περιῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν
 εἶδε ποιπὴν τινα, ὡς ἔφη, γενναίων καὶ καλῶν νεα-
 νίσκων· μονομαχεῖν δὲ οὗτοι ἐπὶ μισθῷ ἀνδρολογη-
 θέντες, ἐς τρίτην ἡμέραν διαγωνιεῖσθαι ἔμελλον. καὶ
 δὴ τὸ πᾶν ὡς εἶχεν ἄμφ' αὐτοὺς πυθόμενος, ἐλθὼν
 ὡς ἐμέ, μηκέτι, ὦ Τόξαρι, ἔφη, σαυτὸν πένητα λέ-
 γει, εἰς γὰρ τρίτην ἡμέραν πλούσιόν σε ἀποφανῶ.
 59. Ταῦτα εἶπε, καὶ πονήρως τὸ μεταξὺ ἀποζήσαν-
 τες, ἐνατάσῃς ἤδη τῆς θεᾶς, ἐθεώμεθα καὶ αὐτὸς.
 παραλαβὼν γὰρ με ὡς ἐπὶ τερπνόν τι καὶ παράδοξον
 θέαμα τῶν Ἑλληνικῶν, ἄγει εἰς τὸ θέατρον· καὶ

καθίσαντες ἐωρῶμεν, τὸ μὲν πρῶτον θηρία κατακον-
τιζόμενα, καὶ ὑπὸ κυνῶν διωκόμενα, καὶ ἐκ' ἀνθρώ-
πους δεδεμένους ἀφιέμενα, κακούργους τινάς, ὡς
εἰκάζομεν. ἐπεὶ δὲ εἰσῆλθον οἱ μονομάχοι, καὶ τινα
παραγαγὼν ὁ κῆρυξ εὐμεγέθη νεανίσκον, εἶπεν, ὅς-
τις ἂν ἐθάλη τούτῳ μονομαχῆσαι, ἤκειν εἰς τὰ μέσον,
δραχμαῖς ληφόμενος μυρίας, μισθὸν τῆς μάχης, ἐν-
ταῦθα ἐξανίσταται ὁ Σισίννης, καὶ καταπηδήσας
ὑπέστη μαχεῖσθαι, καὶ τὰ ὄπλα ἤτει. καὶ τὸν
μισθὸν λαβὼν, τὰς μυρίας, ἐμοὶ φέρων, ἔνεχεῖρισε·
καὶ εἰ μὲν κρατῆσαιμι, ὦ Τάξαρι, εἶπεν, αἶμα ἄκιμεν,
ἔχοντες τὰ ἀρχοῦντα· ἦν δὲ πέσω, θύψας με ὑποχώ-
ρει ὀπίσω ἐς Σκύθας. ἐγὼ μὲν ἐπὶ τούτοις ἐκώκυον.
60. Ὁ δὲ λαβὼν τὰ ὄπλα, τὰ μὲν ἄλλα περιεδήσατο,
τὸ κράνος δὲ οὐ κατέθηκεν, ἀλλ' ἀπὸ γυμνῆς τῆς
κεφαλῆς καταστάς ἐμάχετο· καὶ τὸ μὲν πρῶτον τι-
τρώσκεται αὐτός, καμπύλωι τῷ ξίφει ὑποτμηθεὶς τὴν
ἰγνύην, ὥστε αἶμα ἔρρει πολὺ· ἐγὼ δὲ προετηθῆκειν
ἤδη τῷ δέει· θρασύτερον δὲ ἐπιφερόμενον τηρήσας
τὸν ἀντίπαλον παῖσι εἰς τὸ στέρον, καὶ διήλασεν,
ὥστε αὐτίκα ἐπεπιώκει πρὸς τοῖν ποδοῖν αὐτοῦ· ὁ
δὲ κάμνων καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ τραύματος, ἐπεκάθιζε
τῷ νεκρῷ, καὶ μικροῦ δεῖν, ἀφῆκεν αὐτὸν ἢ ψυχῇ·
ἀλλ' ἐγὼ προςδραμῶν ἀνέστησα καὶ παρεμυθησάμην.
ἐπεὶ δὲ ἀφείτο ἤδη νεικῆκῶς, ἀράμενος αὐτὸν ἐκό-
μισα εἰς τὴν οἰκίαν· καὶ ἐπιπολὺ θεραπευθεὶς ἐπέ-
ζησε μὲν, καὶ ἔστι μέχρι νῦν ἐν Σκύθαις, γήμας τὴν
ἐμὴν ἀδελφὴν, χολὸς δὲ ἔστιν ὅμως ἀπὸ τοῦ τραύ-
ματος. τοῦτο, ὦ Μνήσιππε, οὐκ ἐν Μάχλυσιν, οὐδ'

ἐν Ἀλανία ἐγένετό, ὡς ἀμάρτυρον εἶναι, καὶ ἀπιστεῖ-
 σθαι δύνασθαι, ἀλλὰ πολλοὶ πάρευσιν Ἀμαστριανῶν,
 μεμνημένοι τὴν μάχην τοῦ Σισίννου. 61. Πέμπτον
 ἔτι σοι τὸ Ἀβαύχα ἔργον διηγησάμενος, παύσομαι.
 ἤκε ποτε οὗτος ὁ Ἀβαύχας εἰς τὴν Βορυσθενιτῶν
 πόλιν, ἐπαγύμενος καὶ γυναῖκα, ἧς ἦρα μάλιστα,
 καὶ παιδιά δύο. τὸ μὲν ἐπιμαστίδιον ἄρξεν, τὸ δὲ
 ἕτερον κόρη ἐπέτις ἦν· συναπεδήμει δὲ καὶ ἑταῖρος
 αὐτοῦ Γυνδάνης, οὗτος μὲν καὶ νοσῶν ἀπὸ τοῦ
 τραύματος, ὃ ἐτέρωτο κατὰ τὴν ὁδὸν ὑπὸ ληστῶν,
 ἐπιπεσόντων σφίσι· διαμαχόμενος γὰρ πρὸς αὐτοὺς,
 ἐλαύνεται εἰς τὸν μηρὸν, ὥστε οὐδὲ ἐστάναι ἐδύνατο
 ὑπὸ τῆς ὁδύνης· νύκτωρ δὲ καθευδόντων (ἔτυχον
 γὰρ ἐν ὑπερώῳ τινὶ κατοικοῦντες) πυρκαϊὰ μεγάλη
 ἐξανίσταται, καὶ πάντα περιεκλείετο, καὶ περιεῖχεν
 ἡ φλόξ ἀπανταχόθεν τὴν οἰκίαν· ἐνταῦθα δὲ ἀνε-
 γρόμενος ὁ Ἀβαύχας, καταλιπὼν τὰ παιδιά κλαυθμυ-
 ριζόμενα, καὶ τὴν γυναῖκα ἐκκρεμασμένην ἀποσεισά-
 μενος, καὶ σώζειν αὐτὴν περικελευσάμενος, ἀράμενος
 τὸν ἑταῖρον, κατῆλθε, καὶ ἔφθη διεκπαίσας, καθὼς
 μηδέπω τελέως ἀπέκικαντο ὑπὸ τοῦ πυρός· ἡ γυνή
 δὲ φέρουσα τὸ βρέφος εἶπετο, ἀκολουθεῖν κελύσασα
 καὶ τὴν κόρην, ἡ δὲ ἡμίφλεκτος ἀφείσα τὸ παιδίον
 ἐκ τῆς ἀγκύλης, μόλις διεπήδησε τὴν φλόγα, καὶ ἡ
 παῖς σὺν αὐτῇ, παρὰ μικρὸν ἐλθοῦσα κἀκείνη ἀπο-
 θανεῖν. καὶ ἐπειδὴ ὠνείδισέ τις ὕστερον τὸν Ἀβαύ-
 χαν, διότι προδοὺς τὰ τέκνα, καὶ τὴν γυναῖκα, ὃ
 δὲ Γυνδάνην ἐξεκόμισεν, Ἀλλὰ παῖδας μὲν, ἔφη, καὶ
 αὐθις ποιήσασθαι μοι ῥήδιον, καὶ ἄδηλον εἰ ἀγα-

Θοὶ ἔσονται οὗτοι· φίλον δ' οὐκ ἂν εὐροίμι ἄλλον ἐν πολλῷ χρόνῳ τοιοῦτον, οἷος Γυνδάνης ἐστὶ, πῆρ-
 ράν μοι πολλὴν τῆς εὐνοίας παρεσημέηνος. 62. Εἴ-
 ρηκα, ὦ Μνήσιππε, ἀπὸ πολλῶν πέντε τούτους προ-
 χειρισάμενος. ἤδη δὲ καιρὸς εἶη κερκίσθαι, ὁπότερον
 ἡμῶν ἢ τὴν γλώτταν ἢ τὴν δεξιάν ἀποτεμῆσθαι
 δεῖοι. τίς οὖν ὁ δικάσων ἐστίν;

ΜΝΗΣ. Οὐδὲ εἷς· οὐ γὰρ ἐκαθίσασμέν τινα
 δικαστὴν τοῦ λόγου· ἀλλ' οἷσθα ὁ δράσομεν; ἐπειδὴ
 γῦν ἄσκοπα τετοξεύκαμεν, αὐθις ἐλόμενοι διαιτητὴν,
 ἄλλους ἐπ' ἐκείνῳ εἶπωμεν φίλους, εἶτα ὅς ἂν ἤτιτων
 γένηται, ἀποτεμῆσεται τότε, ἢ ἐγὼ τὴν γλώτταν,
 ἢ σὺ τὴν δεξιάν. ἢ τοῦτο μὲν ἄγροικον, ἐπεὶ δὲ καὶ
 σὺ φιλίαν ἐπαινεῖν ἔδοξας, ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἄλλο ἠγοῦ-
 μαι ἀνθρώποις εἶναι τούτου κτῆμα ἄμεινον ἢ κάλ-
 λιον· τί οὐχὶ καὶ ἡμεῖς συνθέμενοι πρὸς ἡμᾶς αὐ-
 τοὺς, φίλοι τε αὐτόθεν εἶναι, καὶ εἰσαεἰῆσεσθαι ἀγα-
 πῶμεν, ἄμφω νικήσαντες, τὰ μέγιστα ἄθλα προσ-
 λαβόντες, ἀντὶ μιᾶς γλώττης, καὶ μιᾶς δεξιᾶς, δύο
 ἑκάτερος ἐπικτησάμενοι, καὶ προσέτι γε, καὶ ὄφθαλ-
 μούς τέτταρας, καὶ πόδας τέτταρας, καὶ ὅλως διπλᾶ
 πάντα; τοιοῦτόν τι γὰρ ἐστὶ συνέλθόντες δύο ἢ
 τρεῖς φίλοι, ὁποῖον τὸν Γηρυόνην οἱ γραφεῖς ἐνδεί-
 κνῦνται, ἀνθρώπον ἐξάχειρα, καὶ τρικέφαλον· ἐμοὶ
 γὰρ δοκεῖ τρεῖς ἐκεῖνοι ἦσαν, ἅμα πρᾶττοντες πάν-
 τα, ὥσπερ ἐστὶ δίκαιον φίλους γε ὄντας.

63. ΤΟΞ. Εὐγε λέγεις· καὶ οὗτοι ποιῶμεν.

ΜΝΗΣ. Ἀλλὰ μήτε αἵματος, ὦ Τόξαρι, μήτε
 ἀκινάχου δεώμεθα, τὴν φιλίαν ἡμῖν βεβαιώσοντος.

ὁ γὰρ λόγος ἔ παρων, καὶ τὸ τῶν ὁμοίων ὀρέγεσθαι, πολὺ πιστότερα τῆς κύλικος ἐκείνης, ἣν πίνετε. ἐπεὶ τὰ γε τοιαῦτα, οὐκ ἀνάγκης ἀλλὰ γνώμης δεῖσθαι μοι δοκεῖ.

ΤΟΣ. Ἐπαινῶ ταῦτα, καὶ ἤδη ἔμμεν φίλοι, καὶ ξένοι, ἐμοὶ μὲν σὺ ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, ἐγὼ δέ σοι, εἴ ποτε ἐς τὴν Σκυθίαν ἀφίκοιο.

ΜΝΗΣ. Καὶ μὴν εὖ ἴσθι, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι καὶ εἶτι πορφύρωτερον ἔλθεῖν, εἰ μέλλω τοιοῦτοις φίλοις ἐνταυῦσθαι, οἷος σὺ, ὦ Τόξαρι, διαφάνης ἡμῖν ἀπὸ τῶν λόγων.

ΔΟΥΚΙΟΣ Η ΟΝΟΣ.

ARGVMENTVM.

Narrantur in fabula hac milesiaca Lucii Patrensis fata. Profectus erat Hypata, Thesalicas urbes; ubi quum audisset, uxorem hospitis artis magicæ peritam esse, ab ancilla, quam in suas partes traxerat, impetrat, ut mulierem noctu sese in corvum mutantem observaret. Quo viso ipse eius rei periculum facturum, in asinum mutatur. Promittit serva, se cum prima luce rosas, ut in humanam formam redeat, ei edendas præbituram; interim in stabulum abducitur. At eadem illa nocte, quum irrupissent prædones, præda onustus abducitur. Narrantur fata eius inter latrones, c. 16—26; quibus cæ-

ptis paullo post incidit in malitiosi mulionis manus, c. 27—33; post in Macedoniam abductus Cinnædo vendebatur, qui Syriam deam per agros circumferēbat, c. 34—41; deinde deducitur in pistrinum, c. 42; post hæc emitur ab olitore, c. 43—51; denique ab seruo vivi perditivis, ubi quam cibo et potu non asinorum, sed hominum, vescens, adeoque cum muliere libidinosa rem habens insignem se reddidisset, tandem ut populo spectaculum praeberet, in theatrum abductus, rosas videt; quibus devoratis formam humanam recepit. Per occasionem mores eorum, inter quas versabatur, et multa ridicula narrantur.

1. Ἀπήειν ποτὲ ἐς Θετταλίαν, ἣν δὲ μοι πατριώ-
 τι συμβόλαιον ἐκεῖ, πρὸς ἄνθρωπον ἐπιχώριον ἵπ-
 πος δὲ με κατήγε, καὶ τὰ σκεύη, καὶ θεράπων ἡκο-
 λούθει εἰς. ἔπαρευόμην οὖν τὴν προκειμένην ὁδὸν·
 καὶ πῶς ἔτυχον καὶ ἄλλοι ἀπίοντες ἐς Ἴππασα, πόλιν
 τῆς Θετταλίας, ἐκεῖθεν ὄντες· καὶ ἄλῶν ἐκοινωνοῦ-
 μεν, καὶ οὕτως ἐπέστη τὴν ἀργαλίαν ὁδὸν ἀνύσαντες,
 πλησίον ἤδη τῆς πόλεως ἡμεκ, κἀγὼ ἠρόμην τοὺς
 Θετταλοὺς, εἴπαρ ἐπίσταται ἄνδρα οἰκοῦντα ἐς τὰ
 Ἴππασα, Ἴππαρχον τοῦνομα, γράμματα δὲ αὐτῷ
 ἐκόμιζον οἰκοθεῖν, ὥστε οἰκῆσαι παρ' αὐτῷ· οἱ δὲ
 εἰδέναι τὸν Ἴππαρχον τοῦτον ἔλαχον, καὶ ὅπη τῆς
 πόλεως οἰκῆσῃ, καὶ ὅτι ἀργύριον ἱκανὸν ἔχει, καὶ ὅτι
 μέγαν θεράπαιναν τρέφει, καὶ τὴν αὐτοῦ γαμητὴν
 μόνας. ἔστι γὰρ φιλαργυρώτατος δεινῶς. ἐπεὶ δὲ
 πλησίον τῆς πόλεως ἐγγύονομεν, κἀπὸς τις ἔνδον ἦν,
 καὶ οἰκίδον ἀνεκτόν, ἐνθα ὁ Ἴππαρχος ἔκει. 2. Οἱ

μὲν οὖν ἀσπασάμενοί με ὄχοντο, ἐγὼ δὲ κόπτω προς-
 ελθὼν τὴν θύραν, καὶ μόλις μὲν καὶ βραδείως, ὑπ-
 ἤκουσε δ' οὖν ἡ γυνή. εἶτα καὶ προσῆλθεν· ἐγὼ μὲν
 ἠρόμην, εἰ ἔνδον εἴη ὁ Ἰππαρχος; Ἐνδον, ἔφη· σὺ
 δὲ τίς, ἢ τί βουλόμενος πυνθάνη; γράμματα, εἶπον,
 κομίζω αὐτῷ παρὰ Δεκριανοῦ τοῦ Πατρίως σοφι-
 στοῦ. Μεινόν με, ἔφη, αὐτοῦ, καὶ τὴν θύραν
 συγκλείασα ὄχετο ἔσω πάλιν· καὶ ποτε ἐξελθοῦσα
 κελύει ἡμᾶς εἰσελθεῖν· καγὰρ δὲ παρελθὼν εἶσω
 ἀσπάζομαι αὐτόν, καὶ τὰ γράμματα ἐπέδωκα. ἔτυχε
 δὲ ἐν ἀρχῇ δείπνου ὢν, καὶ κατέκειτο ἐπὶ κλιναδίου
 στεκοῦ, γυνὴ δὲ αὐτοῦ καθῆστο πλησίον, καὶ τρα-
 πέζα μηδὲν ἔχουσα παρέκειτο. ὁ δὲ ἐπειδὴ ταῖς γράμ-
 μασιν ἐπέτυχεν, Ἄλλ' ὁ μὲν φίλτατος ἐμοί, ἔφη, καὶ
 τῶν Ἑλλήνων ἐξοχώτατος Δεκριανὸς εὖ ποιεῖ, καὶ
 θαρόων πέμπει παρ' ἐμὲ τοὺς ἐταίρους τοὺς ἑαυτοῦ·
 τὸ δὲ οἰκίδιον τοῦμὸν ὄρας, ὦ Δούκιε, ὡς ἔστι μικρὸν
 μὲν, ἀλλὰ εὐγνωμον τὸν οἰκοῦντα ἐνεργεῖν· ποιήσεις
 δὲ αὐτὸ σὺ μεγάλην οἰκίαν, ἀνεξικακῶς οἰκήσας. καὶ
 καλεῖ τὴν παιδίσκη, ὦ Παλαίστρα, δὸς τῷ ἐταίρω
 κοιτῶνα, καὶ θὲς λαβοῦσα, εἰ τι κομίζει σκεῦος, εἶτα
 πέμπε αὐτόν εἰς βαλανεῖον, οὐχὶ γὰρ μετρίαν ἐλήλυ-
 θεν ὁδόν. 3. Ταῦτα εἰπόντος, τὸ παιδισκάριον ἡ
 Παλαίστρα ἄγει με καὶ δείκνυσί μοι κάλλιστον οἰ-
 κημάτιον, Καὶ σὺ μὲν, ἔφη, ἐπὶ ταύτης τῆς κλίνης
 κοιμήσῃ, τῷ δὲ παιδί σου σκιμπάδιον αὐτοῦ παρα-
 θήσω, καὶ προσκεφάλαιον ἐπιθήσω. ταῦτα εἰπούσης
 ἡμεῖς ἀπήειμεν λουαδόμικοι, δόντες αὐτῇ κριδι-
 δίων τιμὴν εἰς τὸν ἵππον· ἡ δὲ πάντα ἔφερε λαβοῦσα

εἶσω, καὶ κατέθηκεν. ἡμεῖς δὲ λουσάμενοι, ἀναστρέψαντες, εἶσω εὐθύς παρήλθομεν, καὶ ὁ Ἴππαρχός με δεξιωσάμενος, ἐκέλευε συνανακλίνεσθαι μετ' αὐτοῦ. τὸ δὲ δεῖπνον οὐ σφόδρα λιτόν· ὁ δὲ οἶνος ἡδύς καὶ παλαιὸς ἦν. ἐπεὶ δὲ ἐδειπνήκαμεν, ποτὸς ἦν καὶ λόγος, οἷος ἐπὶ δείπνου ξένου, καὶ οὕτω τὴν ἰσπέραν ἐκείνην ποτῶ δόντες ἐκοιμήθημεν· τῇ δὲ ὑστεραία ὁ Ἴππαρχος ἤρετό με, τίς μὲν ἔσται ἡ νῦν μοι ὁδός, καὶ εἰ πάσαις ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ προσμενῶ. Ἄπειμι μὲν, ἔφη, ἐς Λάρισσαν, ἔοικα δὲ ἐνταῦθα διατρίψειν τριῶν ἢ πάντε ἡμερῶν. 4. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἦν σκῆψις· ἐπεθύμουν δὲ σφόδρα μείνας ἐνταῦθα ἐξευρεῖν τινα τῶν μαγεύειν ἐπισταμένων γυναικῶν, καὶ θεάσασθαι τι παράδοξον, ἢ πετόμενον ἀνθρώπων, ἢ λιθούμενον. καὶ τῷ ἔρωτι τῆς θεᾶς ταύτης δοὺς ἑμαυτὸν, περιῆεν τὴν πόλιν, ἀποροῶν μὲν τῆς ἀρχῆς τοῦ ζητήματος, ὅμως δὲ περιῆεν. καὶ τούτῳ γυναικὰ τινα ὄρω προσιοῦσαν, ἔτι νέαν, εὐπορουμένην, ὅσον ἦν ἐκ τῆς ὁδοῦ συμβαλεῖν. ἰμάτια γὰρ ἀνθινὰ, καὶ παῖδες συχνοὶ, καὶ χρυσοὶ περιττόν. ὡς δὲ πλησιαίτερον γίγνομαι, προσεγορεύει με ἡ γυνή· καὶ ἀμείβομαι αὐτῇ ὁμοίως· καὶ φησὶν, Ἐγὼ Ἀβροιά εἰμι, εἴ τινα τῆς σῆς μητρὸς φίλην ἀκούεις· καὶ ὑμᾶς δὲ τοὺς ἐξ ἐκείνης γενομένους φιλοῶ, ὥσπερ οὖς ἔτεκον αὐτή· τί οὖν οὐχὶ παρ' ἐμοὶ καταλύεις, ὦ τέκνον; Ἀλλὰ σοὶ μὲν, ἔφη, πολλὴ χάρις, αἰδοῦμαι δὲ οὐδὲν ἀνδρὶ φίλῳ ἐγκαλῶν, ἔπειτα φεύγων τὴν ἐκείνου οἰκίαν· ἀλλὰ τῇ γνώμῃ, ὧ φιλιτάτη, κατάγομαι παρὰ σοί. Ποῖ δὲ, ἔφη, καὶ κατάγη.

Παρὸ Ἰππάρχου. Τῷ φιλαργύρῳ, ἔφη. Μηδαμῶς,
 εἶπον, ὦ μήτερ, ταῦτο εἶπης· λαμπρὸς γὰρ καὶ πο-
 λυτελής γέγονεν εἰς ἐμέ, ὥστε καὶ ἐγκαλέσαι ἄν τις
 τῇ τρυφῇ. ἡ δὲ μειδιάσασα, καὶ με τῆς χειρὸς λαβο-
 μένη, ἄγει ἄπωτέρω καὶ λέγει πρὸς ἐμέ, Φυλάττου
 μοι, ἔφη, τὴν Ἰππάρχου γυναῖκα πάσῃ μηχανῇ, μά-
 γος γὰρ ἐστὶ δεινὴ, καὶ μύχλος, καὶ πᾶσι τοῖς νέοις
 ἐπιβιάλλει τὸν ὀφθαλμόν· καὶ εἰ μὴ τις ὑπακούσει
 αὐτῇ, τοῦτον τῇ τέχνῃ ἄμύνεται, καὶ πολλοὺς μετε-
 μόρφωσεν εἰς ζῶα, τοὺς δὲ τέλειον ἀπώλεσε, σὺ δὲ
 καὶ νέος εἶ, τέκνον, καὶ καλὸς, ὥστε εὐθὺς ἀρξάσαι
 γυναικί· καὶ ξένος, πρῶγμα εὐκαταφρόνητον. 5. Ἐγὼ
 δὲ πνυθόμενος, ὅτι τὸ πάλαι μοι ζητούμενον οἶκος παρ'
 ἐμοὶ κἀθήται, προσεῖχον αὐτῇ οὐδὲν ἔτι. ἄς δὲ ποτε
 ἀφείσθην, ἀπῆειν οἶκαδε, λαλῶν πρὸς ἑμαυτὸν ἐν τῇ
 ὁδῷ, ἄγε δὴ σὺ ὁ φάσκων ἐπιθυμεῖν ταύτης τῆς
 παραδόξου θείας, ἔγειρε μοι σεαυτὸν, καὶ τέχνην εὐ-
 ρισκε σοφὴν, ἢ τεύξῃ ταύτων, ὧν ἐρᾷς, καὶ ἐπὶ τὴν
 θεράπαιναν τὴν Παλαιίστραν ἤδη ἀποδύου· τῆς γὰρ
 γυναικὸς τοῦ ξένου καὶ φίλου πάρῳ ἴστασο· καὶ πὶ
 ταύτης κυλιόμενος, καὶ γυμναζόμενος, καὶ ταύτη
 συμπλεκόμενος, εὖ ἴσθι ὡς ῥαδίως γνώσῃ. δοῦλοι
 γὰρ τὰ δεσποτῶν ἐπίστανται καὶ καλὰ καὶ αἰσχρὰ.
 ταῦτα λέγων πρὸς ἑμαυτὸν εἰσῆειν οἶκαδε. τὸν μὲν
 οὖν Ἰππαρχον οὐ κατέλαβον ἐν τῇ οἰκίᾳ, οὐδὲ τὴν
 ἐκείνου γυναῖκα· ἡ δὲ Παλαιίστρα τῇ ἐστία παρ-
 ἠδρευε, δεῖπνον ἡμῖν εὐτρεπίζουσα. 6. Καγὼ εὐθὺς
 ἔνθεν ἀρξάμενος, Ὡς εὐρύθμως, ἔφη, ὦ καλὴ Πα-
 λαιίστρα, τὴν πυχὴν τῇ χύτρα ὁμοῦ συμπεριφέρεις

καὶ κλίνεις. ἡ δὲ ὄσφυς ἡμῶν ὑγρῶς ἐπικινεῖται. μακάριος, ὅστις ἐνταῦθα ἐνεβάφατο. ἡ δὲ, σφόδρα γὰρ ἦν ἰταμόν καὶ χαρίτων μεστόν τὸ κοράσιον, Φεύγοις ἂν, εἶπεν, ὦ νεανίσκε, εἶγε τοῦν ἔχοις, καὶ ζῆν εἰθέλοις, ὡς πολλοῦ πύρρος καὶ κνίσσης μεστὰ. ἦν γὰρ αὐτοῦ μόνον ἄψῃ, τραυμά ἔχων πυρρικοσστον αὐτοῦ μοι παρεδρεύεις, Θεραπεύσασθαι δὲ σε οὐδεὶς ἄλλος, οὐδὲ θεὸς ἰατροδός, ἀλλὰ κατακαθασσά σε μύνη ἐγὼ, καὶ τὸ παραδοξότατον, ἐγὼ μὲν σε ποιήσω πλέον πονεῖν, καὶ τῆς ἀπὸ τῆς Θεραπείας ὀδύνης ἀρσθμενος ἀεὶ ἀνέξῃ, καὶ οὐδὲ λῦθαις βαλλόμενος τῆν γλυκείαν ὀδύνην φεύξῃ. τί γελᾷς; ἔκρηβῃ βλέπεις ἀνθρώπομαγέτρον. οὐ γὰρ μόνον ταῦτα φάυλλὰ ἐδώδιμα κατασκευάζω, ἀλλ' ἤδη τὸ μέγα τοῦνο καὶ καλόν, τὸν ἀνθρώπον, οἶδα ἐγὼγε καὶ σφάττειν, καὶ δέρειν, καὶ κατάκθπτειν, ἡδιστὰ δὲ τῶν σπλάγγνων αὐτῶν καὶ τῆς καρδίας ἄπτομαί. Τοῦτο μὲν ὀρθῶς, ἔφη, λέγεις· καὶ γὰρ ἐμὲ πύρρῳθεν, καὶ μηδὲ ἐγγύς ὄντα, οὐ κατακθμάται, μὰ Δι', ἀλλὰ ἔλω ἐμπρησμοῦ ἐπέθηκας, καὶ δαὶ τῶν ὀμμάτων τῶν ἐμῶν, τὸ σὸν μὴ φαινόμενον πῆρ κάτω ἐς τὰ σπλάγγνα τὰμα ρίψασα, φεύγεις, καὶ ταῦτα, οὐδὲν ἀδικούντα. ὄστις πρὸς θεῶν, ἴασαί με ταῦτάις, αἷς λέγεις αὐτῇ, ταῖς Πικραῖς καὶ ἡδισταῖς Θεραπείαις· καὶ με ἤδη ἀπεσφραγμένον λαβοῦσα δειρε, ὅπως ἐν αὐτῇ εἰθέλης. ἡ δὲ μέγα καὶ ἡδιστον ἐκ τούτου ἀνακαγχάσασα, ἐμὴ τὸ λοιπὸν ἦν, καὶ συνέκεττο ἡμῶν, ὅπως, ἐπειδὴν κατακοιμήσῃ τοὺς δεσπότας, ἔλθῃ εἰσω παρ' ἐμὲ, καὶ καθευδήσῃ. 7. Καὶπειδὴ ἀφῆκετὸ ποτε ὁ Ἰππάρχος,

λουσαίμενοι ἐδειπνοῦμεν, καὶ ποτὸς ἦν συχνὸς ἡμῶν
 δριλοῦντων. εἶτα ὕπνου καταψευσάμενος ἀκίσταμαι,
 καὶ ἔργῳ ἀπῆειν ἐνθα ᾤκουν. πάντα δὲ τὰ ἔνδον εὖ
 παρεσκεύαστο. τῷ μὲν παιδί ἔξω ἐπέστρωτο. τράπεζα
 δὲ τῇ κλίνῃ παρειστήκει, ποτήριον ἔχουσα· καὶ
 οἶνος αὐτοῦ παρέκειτο, καὶ ὕδωρ ἔτοιμον, καὶ ψυ-
 χρὸν, καὶ θερμὸν. πᾶσα δὲ ἦν αὕτη τῆς Παλαιστρας
 πασασκευῆ. τῶν δὲ στρωμματίων ῥύδα πολλὰ κατε-
 πέπαστο, τὰ μὲν οὕτω γυμνά κατ' αὐτὰ, τὰ δὲ λε-
 λυμένα, τὰ δὲ στεφάνοις συμπεπλεγμένα. καὶ γὰρ τὰ
 συμπόσιον εὐρῶν ἔτοιμον, ἔμενον τὸν συμπότην.
 8. Ἡ δὲ ἔπειδ' ἠ κατέκλινε τὴν θέσποιναν, σπουδῆ
 παρ' ἐμὲ ἦκε. καὶ ἦν εὐφροσύνη ἡμῶν τὸν οἶνον καὶ
 τὰ φιλήματα προπινόντων ἀλλήλοις. ὡς δὲ τῷ ποτῷ
 παρεσκευάσαμεν ἑαυτοὺς εὖ πρὸς τὴν νύκτα, λίγα
 πρὸς με ἡ Παλαιστρα· Τοῦτο μὲν δὴ πάντως δεῖ σε
 μνημονεῦειν, ὡς κεανέσκε, ὅτι εἰς Παλαιστραν ἐμπέ-
 πτωκας, καὶ χρή σε νῦν ἐπιθεῖξαι εἰ γέγονας ἐν τοῖς
 ἐφίβοις γοργός, καὶ καλαίσματα πολλὰ ἔμαθές ποτε.
 Ἄλλ' οὐκ ἔν ἴδοις, ἔφην, φεύγοντά με τὸν ἔλεγχον
 τούτων· ὥστε ἀπόδυσαι, καὶ ἤδη παλαιῶμεν ἡ δὲ,
 Οἴτως, ἔφη, ὡς ἐγὼ θέλω, παράσχου μοι τὴν ἐπί-
 δεξιν· ἐγὼ μὲν οὖν νόμῳ διδασκάλου καὶ ἐπιστάτου
 τὰ ὀνόματα τῶν παλαισμάτων, ὧν ἐθέλω, εὐροῦσα
 ἐρῶ. σὺ δὲ ἔτοιμος γίγνου ἐς τὰ ὑπακοῦειν, καὶ
 ποιεῖν πᾶν τὸ κελευόμενον. Ἄλλ' ἐπέτατε, ἔφην,
 καὶ σκόπει, ὅπως εὐχερῶς καὶ ὑγρῶς τὰ παλαισμα-
 τα, καὶ εὐτόνως ἔσται. 9. Ἡ δὲ ἀποδυσασμένη τὴν
 ἐσθῆτα, καὶ σταῖσα ὅλη γυμνή, ἐνθεν ἤρξατο ἐπι-

τάττειν, ἼΩ μειράκιον, ἔκδυσαι, καὶ ἀλειψάμενος ἔνθεν ἐκ τοῦ μύρον, συμπλέκου τῷ ἀνταγωνιστῇ, δύο μηρῶν σπάσας, κλίνον ὑπτίαν, ἔπειτα ἀνώτερος ὑποβάλλων διὰ μηρῶν, καὶ διαστείλας, αἰώρει καὶ τεῖνε ἄνω τὰ σκέλη, καὶ χαλάσας, καὶ στήσας, κελῶ αὐτῷ, καὶ παρριελθὼν βάλει, καὶ τρώσας, νύσσε ἦδη πανταχοῦ, ἕως πονέσῃ, καὶ ἡ ὄσφυς ἰσχυέτω, εἶτα ἐξεκλύσας κατὰ πλάτους διὰ βουβῶνος, δῆξον, καὶ πάλιν συνῶθει εἰς τὸν ταῖχον, εἶτα τύπτει· ἐπειδὴν δὲ χάλασμα ἴδῃς, τότε ἦδη ἐπιβὰς, ἄμμα κατ' ἰξύος δῆσας, σύνεχε, καὶ πειρῶ μὴ σπεύδειν, ἀλλ' ὀλίγον διακαρτερήσας, σύντρεχε, ἦδη ἀπολέλυσαι. 10. Καὶ γὰρ ἐπειδὴ φραδίως πάντα ὑπήκουσα, καὶ εἰς τέλος ἡμῖν ἔληξε τὰ παλαιίσματα, καὶ λέγω πρὸς τὴν Παλαιίστραν, ἄμμα ἐπιγελάσας, ἼΩ διδάσκαλε, δοῦς μὲν ὅπως εὐχερῶς καὶ εὐηκόως παλαιίσταί μοι, σκόπει δὲ, μὴ οὐκ ἐν κόσμῳ τὰ παλαιίσματα ὑποβάλλῃς, ἀλλὰ γὰρ ἐξ ἄλλων ἐπιτάττεις. ἡ δὲ ἐπὶ κόφῃς πλήξασά με, ἼΩς φλύαρον, ἔφη, παρέλαβον τὴν μαθητὴν· σκόπει οὖν μὴ πληγῶς εἶτι πλείω λάβῃς, ἀλλὰ καὶ οὐ τὰ ἐπιταττόμενα παλαιῶν. καὶ ταῦτ' εἰποῦσα, ἐπανίσταται, καὶ θεραπεύσασά ἑαυτήν, Νῦν, ἔφη, δείξεις, εἴπερ νῆος εἶ, καὶ εὐτονος παλαιστής, καὶ εἰ ἐπίστασαι παλαίειν, καὶ ποιεῖν τὰ ἀπὸ γονατίου. καὶ πεισθεῖσα ἐπὶ τοῦ λέχους ἐς γόνυ, ἄγε θῆ αὐτὸς παλαιστής, ἔχεις τὰ μέσα, ὥστε τινάξας ὀξεῖαν, ἐπίπρωσον, καὶ βάθνον, ψιλὸν ἑρῆς αὐτοῦ παρακείμενον, τούτω χρηταί, πρῶτον δὲ κατὰ λόγον, ὡς ἄμμα σφίγγε, εἶτα

ἀνακλίσας ἔμβαλλε, καὶ σύνεχε, καὶ μὴ δίδου
 διαστήμα. εἰάν δὲ χαλιῦται, θῶπτον ἐπίρας ἀνώτερον
 μετάθεσ, καὶ κρούσας κρύψον, καὶ σκόπει ὅπως μὴ
 ἀνασπάσης θῶπτον, ἢ-καλευσθεῖς, ἀλλὰ δὴ κυρ-
 τώσας πολὺ αὐτόν, ὕφαιε, καὶ ὑποβαλὼν κάτω αὐ-
 θις τὴν παρεμβολὴν, σύνεχε, καὶ κίνου, εἶτα
 ἄφες αὐτόν, πέπτωκε γὰρ, καὶ λήλυται, καὶ ὕδωρ
 ὅλος ἔστω σοι ὁ ἀνταγωνιστής. ἐγὼ δὲ, ἤδη μέγα
 ἀναγελῶν, Ἐθίλω, ἔφην, καὶ αὐτός, ὦ διδάσκαλε,
 παλαισμάτα ὀλίγ' αἶτα ἐπιτάξαι, οὐ δὲ ὑπάκουσον
 ἐπαναστάσα, καὶ κάθησον, εἶτα δοῦσα κατὰ χειρός,
 πάραψαι τὰ λοιπὸν, καὶ καταμάττου, καὶ με, πρὸς
 τοῦ Ἡρακλέους, περιλαβοῦσα ἤδη κοίμισον. 11. Ἐν
 τοιαύταις ἡδοναῖς καὶ παιδιαῖς παλαισμάτων, ἀγω-
 νιζόμενοι νυκτερινούς ἀγῶνας ἐστεφανοῦμεθα, καὶ
 ἦν πολλὴ μὲν ἐν τούτῳ τρυφή· ὥστε τῆς εἰς τὴν
 Λάρισσαν ὁδοῦ παντάπασιν ἐπιλελήσμεν. καὶ ποτε
 ἐπὶ νοῦν μοι ἦλθεν τὸ μαθεῖν ὧν ἕνεκα ἤθλου, καὶ
 φημί πρὸς αὐτήν, ὦ φιλιότη, δεῖξόν μοι μαγγα-
 νήσασαν, ἢ μεταμορφουμένην τὴν δέσποιναν· πά-
 λαι γὰρ τῆς παραδύξου ταύτης θεᾶς ἐπιθυμῶ, μῦλ-
 λον εἴ τι σὺ οἶδας, αὐτὴ μαγγάνευσον, ὥστε φανῆ-
 ναί μοι ἄλλην ἐξ ἄλλης ὄψιν. οἶμαι δὲ καὶ σὲ οὐκ
 ἀπείρως τῆσδε τῆς τέχνης ἔχειν· τοῦτο δὲ οὐ παρ'
 ἑτέρου μαθὼν, ἀλλὰ παρὰ τῆς ἑμαυτοῦ ψυχῆς λα-
 βὼν, οἶδα. ἐπεὶ με τὸν πάλαι ἀδαμάντινον, ὡς ἔλε-
 γον αἱ γυναῖκες, ἐς μηδεμίαν γυναῖκα τὰ ὄμματα
 ταῦτα ἐρωτικῶς ποτε ἐκτείναντα, συλλαβοῦσα τῆ
 τέχνη ταύτη, αἰχμάλωτον ἔχεις, ἐρωτικῶι πολέμῳ

μυχαγωγούσα. ἡ δὲ Παλαίστρα, Παύσαι, φησὶ
 προσκλιζων. τίς γάρ ᾧδῃ δύναται μαγεῦσαι τὸν
 ἔρωτα, ὅντα τῆς τέχνης κύριον; ἐγὼ δὲ, ὦ φίλτατε,
 τούτων μὲν οἶδα οὐδέν, μὰ τὴν κεφαλήν τὴν σὴν,
 καὶ τήνδε σὴν μακαρίαν εὐνήν, οὐδὲ γὰρ γραμίματα
 ἔμαθον, καὶ ἡ δόσποινα βούσκωνος οὐσα τυγχάνει
 εἰς τὴν αὐτῆς τέχνην· εἰ δέ μοι καιρὸς ἐπιτρέψει,
 περράσομαι παρ᾽ ἑσέιν σοι ἰδεῖν μεταμορφωμένην
 τῆς πεκτημένην. καὶ τότε μὲν ἐπὶ τούτοις ἐκοιμή-
 θησκον. 12. Ἡμέραις δὲ ὄσπερον οὐ πάλαι, ἀγγέ-
 λει πρὸς με ἡ Παλαίστρα, ὡς ἡ δόσποινα αὐτῆς
 μίλλαι ὄρετις γενομένη πέτεσθαι πρὸς τὸν θρόνον.
 κίχῃ, Νῦν, ἔφη, ὁ καιρὸς, ὦ Παλαίστρα, τῆς εἰς
 ἐμὲ χάριτος, ἢ εὖν ἔχεις τὸν σαυτῆς ἰκέτην ἀνα-
 παῦσαι πολυχρονίου ἐπιθυμίας. Θάρσει, ἔφη· κή-
 πευδὴ ἔσπερα ἦν, ἄγει με λαβοῦσα πρὸς τὴν θύραν
 τοῦ δωματίου, ἔνθα ἐκείνος ἐκείθεν· καὶ κί-
 λει με προσέγει· ὅτῃ ἐνι τῆς θύρας λεπτῇ, καὶ
 ἀποσκοπιῖν τὰ γυγνόμενα ἔνδοσ. ὄρεῖ ὅν τῆν μὲν
 γυναῖκα ἠποδομένην, εἴτα γυμνῇ τῷ λύχνῳ προσ-
 κλιζούσα, καὶ χένθρους δύο λαβοῦσα, τὸν μὲν λι-
 βανερὸν τῷ κυρτῷ τοῦ λύχνου ἐπέθηκε, καὶ σιῶσα
 πολλὰ τοῦ λύχνου κατεκάλησκον· εἴτα κίβῳτιον
 ἀδρὸν ἀνοίχασα, πάντῃ πολλὰς ἔχον πυξίδας ἐν αὐ-
 τῷ, ἔσθρι ἀναρτίται καὶ προσφέρει μίαν· ἡ δὲ εἰ-
 χεν ἐμβεβλημένον, ὃ, τι μὲν οὐκ οἶδα, τῆς δὲ ὄψεως
 αὐτῆς ἔνεκα ἔλαιον αὐτὸ ἰδόσκον εἶνα. ἐκ τούτου
 λαβοῦσα χρίσεται ὅλη, ἀπὸ τῶν δυνάτων ἀφ᾽ ἑαμένη
 εἰων κάτω, καὶ ἄφρω πτερά ἐκφύσεται αὐτῇ, καὶ ἡ

ὄν περσέτη καὶ γροπη ἐγένετο, καὶ πάλλα δὲ δια-
 ὀρνέθων κτήματα καὶ σύμβολα πάντα εἶχε· καὶ ἦν
 ἄλλο οὐδὲν ἢ κόραξ νυκτερινός. ἐπεὶ δὲ εἶδεν ἑαυ-
 τὴν ἐπιτερωμένην, κρέατα δεινόν, καὶ ὄσον ἀκύνο
 οὐ κόρακις, ἀνάστικα ὤχετο περσέτη ἔξω δια τῆς
 θυρίδος. 13. Ἐγὼ δὲ ὄναρ ἐκίτε ὀδόμενος ὄρνθ,
 τοῖς δακτύλοις τῶν ἑκαυτοῦ βλεφάρων ἠκρόβην, οὐ
 πιστεύων τοῖς ἑρασιτοῦ ὀφθαλμοῖς, εὐθ' ἐπε βλέ-
 πουσα, οὐθ' ὅτι ἐρηγήθρασα· ὡς δὲ πόλις καὶ βρε-
 δέως ἐπέισθη ὅτι μὴ καθέσθω, εἰδόμενη τότε τῆς
 Παλαιστρας περσέσασ κέρμ, καὶ χρίσασαν ἐς ἐπι-
 νου τοῦ φαράκου ἔκασαν πέσασθαι με εἰβοθήρη
 γὰρ κέρμ μαθίτη, εἰ μεταμορφωθεὶς δι τοῦ ἀν-
 θρώπου, εἶτα καὶ τῆς φύχην ὄρνθ ἔορσα. ἡ δὲ τὸ
 δωμάτιον ἔπανοῖξασα, κομίζε τῆς κυέδα· ἐγὼ
 δὲ σπεύθων ἦδη, ἀποθῆσας, χρίω ὄσον ἑμασιτόν·
 καὶ ὄρνθ μὲν οὐ γίγνομαι ὁ θυετοχῆς· ἀλλὰ μοι
 οὐρά ὀκισθὲν ἐξήλθε, καὶ οἱ δακτύλοι πάντες ἔ-
 χοντο, οὐκ εἶθ' ὄπου, ἔνθασ δὲ τοὺς πάντας τῶ-
 σασας εἶχον, καὶ τούτους οὐδὲν ἄλλο, ἢ ἔκλις, καὶ
 μοι αἱ χεῖρες, καὶ οἱ πόδες, κτήνοισ πόδες ἐγένοντο,
 καὶ τὰ ὠτα δὲ μακρά· καὶ τὸ πρόσωπον μέγα. ἐπεὶ
 δὲ κύκλω περσέσκόπου, ἐαυτὸν εἰδὼν ὄνον, φω-
 γὴν δὲ ἀνθρώπου ἐς τὸ μέμψασθαι τὴν Παλαιστραν,
 οὐκέτι εἶχον. τὸ δὲ χεῖλος ἐκτίνας πότω, καὶ ἀπέθ
 δη τῷ σχήματι ὡς ὄνος ὑποβλέπων, ἠτέθη ἀδύτη,
 ὄση δύναμις, ὄνος ἀντὶ ὄρνθος γενόμενος. 14. Ἢ
 δὲ ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ τυφάμενη τὸ πρόσωπον,
 Τάλαινα, εἶπεν, ἐγὼ, μέγα εἰργασμαι κακόν· σπεύ-

σασα γὰρ ἤμαρτον ἐν τῇ ὁμοιότητι τῶν πυξίδων·
 καὶ ἄλλην ἔλαβον οὐχὲ τὴν τὰ πτερά φύουσαν. ἀλ-
 λά θάρρει μοι, ὦ φίλτατε· ἰσίων γὰρ ἢ τοῦτου θε-
 ραπεία. ῥόδα γὰρ μόναν εἰ φάγοις, ἀποδύσῃ μὲν
 αὐτίκα τὸ κτῆνος, τὸν δὲ ἐραστήν μοι τὸν ἐμὸν
 αὐθις ἀποδώσεις· ἀλλὰ μοι, φίλτατε, τὴν μίαν
 κύκτα ταύτην ὑπόμεινον ἐν τῷ ὄνῳ· ἔρθρον δὲ
 δραμοῦσα οἶσω σοι ῥόδα, καὶ φαγὼν ἰαθήσῃ. ταῦ-
 τα εἶπε καταψήσασά μοι τὰ ὦτα, καὶ τὸ λοιπὸν
 δέσμα. 15. Ἐγὼ δὲ τὰ μὲν ἄλλα ὄνος ἤμην, τὰς δὲ
 φρένας καὶ τὸν νοῦν ἄνθρωπος ἐκείνος ὁ Λουκίος,
 δίχα τῆς φωνῆς. πολλὰ οὖν κατ' ἐμαυτὸν μεμψά-
 μενος τὴν Παλαιστραν ἐπὶ τῇ ἁμαρτίᾳ, δακῶν τὸ
 χεῖλος, ἀπῆειν, ἔνθα ἠπιστάμην ἐστῶτα τὸν ἐμαυ-
 τοῦ ἵππον, καὶ ἄλλον ἀληθινὸν ὄνον τὸν Ἰππάρ-
 χου. οἱ δὲ αἰσθόμενοι με εἶσω παριόντα, δείσαντες
 μὴ τοῦ χόρτου αὐτοῖς κοινωγὸς ἐπεισέρομαι, τὰ
 ὦτα κατακλίναντες, ἔτοιμοι ἦσαν ταῖς ποσὶν ἀμύ-
 νειν τῇ γαστρὶ· καὶ γὰρ συνεῖς, πῶρρωτέρω ποι τῆς
 φάτνης ὑποχωρήσας, ἐστὼς ἐγέλων, ὃ δὲ μοι γέλωσ
 ὀγκηθμὸς ἦν. ταῦτα γὰρ ἐνενόουν πρὸς ἐμαυτὸν·
 ὦ τῆς ἀκαίρου ταύτης περιεργίας. τί δὲ εἰ λύκας
 παρειαίθοι, ἢ ἄλλο τι θηρίον; κινδυνεύεται μοι,
 μηδὲν κακὸν πεποιηκότι, διαφθαρεῖναι. ταῦτα ἐν-
 νοῶν ἠγνόουν ὁ δυστυχῆς τὸ μέλλον κακόν. 16. Ἐπεὶ
 γὰρ ἦν ἡδὴ νύξ βαθεῖα, καὶ σιωπὴ πολλή, καὶ ὕπνος
 ὁ γλυκὺς, ψοφεῖ μὲν ἔξωθεν ὁ τοῖχος, ὡς διορτυτό-
 μενος, καὶ διωρύττειτό γε, καὶ ὀπῆ ἡδὴ ἐγεγόνει,
 ἄνθρωπον δεξασθαι δυναμένη, καὶ εὐθύς ἄνθρω

προς ταύτη παρήει, καὶ ἄλλος ὁμοίως, καὶ πολλοὶ
 ἔνδον ἦσαν, καὶ πάντες εἶχον ξίψη. εἶτα καταδή-
 σαντες ἔνδον ἐν τοῖς δωματίοις τὸν Ἰππαρχον, καὶ
 τὴν Παλαίστραν, καὶ τὸν ἐμὸν οἰκέτην, ἀδεῶς ἦδη
 τὴν οἰκίαν ἐκένουν, τὰ τε χρήματα, καὶ τὰ ἱμάτια,
 καὶ τὰ σκεύη κομίζοντες ἔξω. ὥς δὲ οὐδὲν ἄλλο
 κατελείπετο, λαβόντες με καὶ τὸν ἄλλον ὄνον, καὶ
 τὸν ἵππον, ἐπέσαζαν· ἔπειτα ὅσα ἐβάστασαν, ἐπι-
 κατέδησαν ἡμῖν· καὶ οὕτω μέγα ἄχθος φέροντας
 ἡμᾶς, ξύλοις παίοντες ἤλαννον, ὥς εἰς τὸ ὄρος ἀ-
 τρίπτω ὁδῷ φεύγειν πειρώμενοι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα
 κτήνη, οὐκ ἔχω εἰπεῖν ὅ, τι ἔπασχεν, ἐγὼ δὲ ἀνυ-
 πόδετος ἀσυνήθης ἀπιῶν, πέτραις ὄξειαις ἐπιβαί-
 νων, τοσαῦτα σκεύη φέρων, ἀπωλλύμην. καὶ πολ-
 λάκις προσέπαιον, καὶ οὐκ ἦν ἐξὸν καταπεσεῖν, καὶ
 εὐθύς ἄλλος ὀπισθε κατὰ τῶν μηρῶν ἔπαιεν ἀεὶ ξύ-
 λω. ἐπεὶ δὲ πολλάκις, ὦ Καῖσαρ, ἀναβοῆσαι ἐπε-
 θύμου, οὐδὲν ἄλλο, ἢ ὠγκώμην, καὶ τὸ μὲν Ω μέ-
 γιστον καὶ μεγαλοφωνότατον ἐβόων, τὸ δὲ ΚΑΙ-
 ΣΑΡ οὐκ ἐπηκολούθει. ἀλλὰ μὴν καὶ δι' αὐτὸ
 τοῦτο ἐτυπτόμην, ὥς προδιδούς αὐτοὺς τῷ ὀγκη-
 θμῷ. μαθὼν οὖν ὅτι ἄλλο ἐβόων, ἔγνω σιγῇ προῖέ-
 ναι, καὶ κερδαίνειν τὸ μὴ παῖεσθαι. 17. Ἐπὶ τοῦ-
 τω ἡμέρα τε ἦν ἦδη, καὶ ἡμεῖς ὄρη πολλὰ ἀνεβε-
 βήκειμεν, καὶ στόματα δὲ ἡμῶν δεσμῷ ἐπέιχετο, ὥς
 μὴ περιβοασκόμενοι τὴν ὁδὸν ἐς τὸ ἄριστον ὑναλί-
 σκοιμεν, ὥστε ἐς τὴν τότε καὶ ἔμεινα ὄνος. ἐπεὶ δὲ
 ἦν αὐτὸ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας, καταλύομεν εἰς τινὰ
 ἔπαυλιν συνήθων ἐκείνοις ἀνθρώπων, ὅσον ἦν ἐκ

τῶν γιγνομένων σκοπιῶν. καὶ γὰρ φιλήμασιν ἠσπά-
 ζοντο ἀλλήλους καὶ καταλύειν ἐκέλευον αὐτοὺς οἱ ἐν
 τῇ ἐπαύλει, καὶ παρέθηναν ἄριστον, καὶ τοῖς κτή-
 νεσιν ἡμῶν παρέβαλον καρδίδια. καὶ οἱ μὲν ἠρί-
 στων, ἐγὼ δὲ ἐπαίων μὲν κακῶς· ἄλλ' ἐπειδὴ οὐ
 πρόποτε καρδίας ὡμᾶς ἠριστίνην, ἐσχοκούμενην ὃ, τι
 καὶ κατωφύοιμι· ὄρω δὲ κῆπον αὐτοῦ ὁπίσω τῆς
 αὐλῆς, καὶ εἶχε λάχανα πολλὰ καὶ καλά, καὶ ῥόδα
 ὑπὲρ αὐτῶν ἀφανέτω· καὶ γὰρ λαθῶν πάντας τοὺς
 ἔνδον, ἀσχολουμένους περὶ τὸ ἄριστον, ἔρχομαι ἐπὶ
 τὸν κῆπον, τοῦτο μὲν ὡμῶν λαχάνων ἐμπλησθη-
 σόμενος, τοῦτο δὲ τῶν ῥόδων ἕνεκα. ἐλογιζόμενην γὰρ
 ὅτι δῆθεν φαγῶν τῶν ἀνθρώπων πάλιν ἄνθρωπος ἔρχο-
 μαί, αἶτα ἐμβὰς εἰς τὸν κῆπον, θριδικῶν μὲν καὶ
 ῥαφανίδων καὶ αελέων, ἅσα ὡμᾶ ἐσθίει ἄνθρωπος,
 ἐπεπλήσθην, τὰ δὲ ῥόδα ἐκεῖνα οὐκ ἦν ῥόδα ἀλη-
 θινὰ· καὶ ἦν ἐκ τῆς ἐγγείας δάφνης φερόμενα [ῥό-
 दा ἐκεῖνα, δάφνην αὐτὴν καλοῦσαν ἄνθρωποι,] κα-
 κὸν ἄριστον ὄνω τοῦτο παντὶ, καὶ ἵππῳ. φασὶ γὰρ
 τὸν φαχόντα ἀπαθήσκειν αὐτίκα, 18. Ἐν τούτῳ
 ὁ κηπουρὸς αἰσθόμενος, καὶ ξύλον ἀρπάζας, εἰσελ-
 θὼν εἰς τὸν κῆπον, καὶ τὸν πολεμιὸν ἰδὼν, καὶ τῶν
 λαχάνων τὸν ὄλεθρον, ὥσπερ τις δυνάστης μισο-
 πύνης, κλέπτην λαβὼν, ὄβτω με συνέκοψε τῷ ξύ-
 λῳ, μήτε πλειροῦν φεισάμενος, μήτε μηρῶν, καὶ μὴν
 καὶ τὰ ὡκί μου κατέκλασε, καὶ τὸ πρόσωπον συνέ-
 τριψεν· ἐγὼ δὲ οὐκέτ' ἀνεχόμενος, ὀπολακτίσας
 ἀμφοτέρωθεν, καὶ καταβαλὼν ἕπτιον ἐπὶ τῶν λαχά-
 νων, ἔφευγον ἄνω εἰς τὸ ὄρος. ὃ δὲ λητιδῶ εἶδε

θρόνον ἀπιόντα, ἀνέκραγε λύσαι τοὺς κύνες ἐπ' ἐμέ· οἱ δὲ κύνες πολλοὶ τε ἦσαν καὶ μεγάλοι, καὶ ἄρκτοις μάχισθαι ἱκανοί· ἔγνω δὲ διησπείσονταί με οὗτοι λαβόντες· καὶ ὀλίγον ἐπιπεριελθὼν, ἔκραυε τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, παλαιδρομήσαι μᾶλλον, ἢ κακῶς θραμῆν. ὄπισθε οὖν ἀπήειν, καὶ εἰσιμι αὐθις εἰς τὴν ἔκαστην. οἱ δὲ τοὺς μὲν κύνες θρόνον ἐπιφερομένους ἐδίεξαντο, καὶ κατέθησαν. ἔμε δὲ παίοντες οὐ πρότερον ἀφῆσαν, πρὶν ἢ ὑπὸ τῆς ὀδύνης πάντα τὰ λήχονα κείτωθεν ἐξαιμάσαι.

19. Καὶ μὴν ὅτι ὀδοποροῦν ὄρα ἦν, τὰ βαρύτερα τῶν κλημμάτων καὶ τὰ πλεῖστα ἐμοὶ ἐπέθησαν· κᾶπιδεν τότε οὕτως ἐξελάνομεν. ἐπεὶ δὲ ἀπηγόρευον ἤδη, παιδόμενος τε καὶ τῷ φορτίῳ ἀχθόμενος, καὶ ταῖς ὄπλῃς ἐκ τῆς ὁδοῦ ἐκτετριμμένος, ἔγνω αὐτοῦ καταπεσεῖν, καὶ μὴδ' ἂν ἀποσφάττωσί με παῖς πληγαῖς, ἀναστῆναί ποτε, τοῦτο ἐλπίσας μίγα μοι ὄφελος ἴσασθαι ἐκ τοῦ βουλεύματος· ἤδη γὰρ ὅτι πάντως ἠπτόμενοι τὰ μὲν ἐμὰ σκευὴ διανεμοῦσι τῷ τε ἵππῳ, καὶ τῷ ἡμίονῳ, ἐμὲ δὲ αὐτοῦ θέουσι κείσθαι τοῖς κύνεσι· ἀλλὰ τις δαίμων βόσκωνος, συνεὶς τῶν ἐμῶν βουλευμάτων, ἐς τεύχοντιον περιήχευεν. ὁ γὰρ ἕτερος ὄνος ἴσως ἐμοὶ τὰ αὐτὰ νοήσας πίπτει ἐν τῇ ὁδῷ. οἱ δὲ τὰ μὲν πρῶτα ξύλῳ παίοντες ἀναστῆναι τὸν αἰθλιὸν ἐκέλευον. ὡς δὲ οὐδὲν ὑπήκουε ταῖς πληγαῖς, λαβόντες αὐτόν, οἱ μὲν τῶν ὄτων, οἱ δὲ τῆς οὐρᾶς, ἐνεγείρειν ἐπιρῶντο. ὡς δ' οὐδὲν ἤνευεν, ἔκειτο δὲ ὡς περ λείθος ἐν τῇ ὁδῷ ἀπηγορευκῶς, λαγισαίμενοι ἐν ἀλλήλοις ὅτι δὴ μᾶτην ποιοῦσι, καὶ

τὸν χρόνον τῆς φυγῆς ἀναλίσκουσιν, ὄντα νεκρῶ παρ-
 εδρεύοντες, τὰ μὲν σκεύη πάντα, ὅσα ἐκομίζεν
 ἐκεῖνος, διανέμουσιν ἐμοί τε, καὶ τῷ ἴππῳ· τὸν δὲ
 ἄθλιον κοινωνὸν καὶ τῆς αἰχμαλωσίας καὶ τῆς ἀχθο-
 φορίας, λαβόντες, τῷ ξίφει ὑποτέμνουσιν ἐκ τῶν σκε-
 λῶν, καὶ σπαίροντα ἔτι ὠθοῦσιν ἐς τὸν κρημνόν. ὁ
 δὲ ἀπῆει κάτω, τὸν θάνατον ὀρχοῦμενος. 20. Ἐγὼ
 δὲ ὄρων ἐν τῷ συνοδοιπόρῳ τῶν ἐμῶν βουλευμάτων
 τὸ τέλος, ἔγνων φέρειν εὐγενῶς τὰ ἐν ποσὶ, καὶ προ-
 θύμως περιπατεῖν, ἐλπίδας ἔχων πάντως ποτὲ ἐμ-
 πεσεῖσθαι εἰς τὰ ῥόδα, καὶ ταύτων εἰς ἑμαυτὸν
 ἀκασωθήσεσθαι· καὶ τῶν ληστῶν δὲ ἤκουον, ὡς οὐκ
 ἂν εἴη ἔτι πᾶν τῆς ῥοδῆς, καὶ ὅτι καταλύσουσι, λοι-
 πόν, ἐνθα καταμένουσιν, ὥστε πάντα ταῦτα δρόμῳ
 ἐκομίζομεν, καὶ πρὸ τῆς ἐσπέρας ἤλθομεν εἰς τὰ
 οἰκίαι. γραῦς δὲ γυνὴ ἔνδον καθῆστο, καὶ πῦρ πολὺ
 ἐκαίετο. οἱ δὲ πάντα ἐκεῖνα, ἅπερ ἐτυγχάνομεν ἡμεῖς
 κομίζοντες, εἶσω κατέθηκαν. εἶτα ἤρροντο τὴν γραῦν
 διὰ τί οὕτω καθῆξῃ, καὶ οὐκ παρασκευάζεις ἄριστον;
 Ἀλλὰ πάντα, εἶπεν ἡ γραῦς, εὐτρεπῆ ὑμῖν, ἄρτοι-
 πολλοὶ, οἴνου παλαιοῦ πίθοι, καὶ τὰ κρέα δὴ ὑμῶν
 τὰ ἄγρια σκευάσασα ἔχω. οἱ δὲ τὴν γραῦν ἐπαινε-
 σαντες, ἀπαδυσάμενοι ἠλείφοντο πρὸς τὸ πῦρ, καὶ
 λέβητος ἔνδον ὑδρὸς θερμὸν ἔχοντος, ἀρυσάμενοι
 ἔνθεν, καὶ καταχεάμενοι, αὐτοσχεδίῳ τῷ λουτρῶ
 ἐχρόσαντο. 21. Εἶτα ὀλίγον ὕστερον ἤκον νεανίσκοι
 πολλοὶ κομίζοντες σκεύη πλεῖστα ὅσα χρυσᾶ καὶ ἀρ-
 γυρᾶ, καὶ ἱμάτια, καὶ κόσμον γυναικεῖον καὶ ἀν-
 δρεῖον πολύν. ἐκοινῶνουν δὲ οὗτοι ἀλλήλοις· καὶ

ἐπειδὴ ταῦτα ἔνδον κατέθεντο, ὁμοίως ἐλούσαντο καὶ οὗτοι. λοιπὸν μετὰ τοῦτο ἦν ἄριστον θαψιλῆς, καὶ λόγος πολὺς ἐν τῷ συμποσίῳ τῶν ἀνδροφόνων· ἡ δὲ γραῦς ἔμοι καὶ τῷ ἵππῳ κριθῆς παρέθηκεν· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν σπουδῇ τὰς κριθῆς κατέπινε, δεδιώς, οἷα εἰκός, ἐμὲ τὸν συνάριστον. ἐγὼ δὲ ἐπειδιὼν ἴδοιμι τὴν γραῦν ἐξιοῦσαν, τῶν ἔνδον ἄρτων ἡσθιον· τῇ δὲ ὑστεραία καταλιπόντες τὴν γραῦν, καὶ νεανίσκον ἕνα, οἱ λοιποὶ πάντες ἐπὶ ἔργον ἀπήεσαν. ἐγὼ δὲ ἔυτανον ἐμαυτὴν καὶ τὴν ἀκριβῆ φρουράν. τῆς μὲν γὰρ γραῦς καταφρονῆσαι ἦν μοι, καὶ φυγεῖν ἐκ τῶν ἐκείνης ὁμιμάτων δυνατόν. ὁ δὲ νεανίσκος μέγας τε ἦν, καὶ φοβερόν ἔβλεπε· καὶ τὸ ξίφος αἰεὶ ἔφερε, καὶ τὴν θύραν αἰεὶ ἐπέγε. 22. Τριῶν δὲ ὑστερον ἡμέραις, μεσοῦσης σχεδὸν τῆς νυκτός, ἀναστρέφουσιν οἱ λησταὶ, χρυσιον μὲν, οὐδὲ ἀργύριον, οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν κομίζοντας, μόνην δὲ παρθένον ὠραίαν, σφόδρα καλὴν, κλάουσαν, καὶ κατασπαραγμένην τὴν ἰσθῆτα, καὶ τὴν κόμην· καὶ καταθέμενοι αὐτὴν ἔνδον ἐπὶ τῶν στιβίδων, θαρσύνειν ἐκέλευον, καὶ τὴν γραῦν ἐκέλευον ἔνδον μένειν, καὶ τὴν παῖδα ἐν φρουρῇ ἔχειν. ἡ δὲ παῖς, οὔτε ἐμφαγεῖν τι ἤθελεν, οὔτε πιεῖν, ἀλλὰ πάντα ἔκλαε, καὶ τὴν κόμην τὴν αὐτῆς ἐσπάραττεν· ὥστε καὶ αὐτὸς πλησίον ἰσθίως παρὰ τῆ φάτνη, συνέκλιον ἐκείνη τῇ καλῇ παρθένῳ. ἐν δὲ τούτῳ οἱ λησταὶ ἔξω ἐν τῇ προδόμῳ εἰδείπνουν. πρὸς ἡμέραν δὲ τῶν σκοπῶν τις, τῶν τὰς ὁδοὺς φρουρεῖν εἰληχότων, ἔρχεται ἀπαγγέλλων, ὅτι ξένος ταύτη παρῆναι μέλλοι, καὶ πολὺν πλοῦτον κομίζοι· οἱ δὲ

οὕτως ὡς εἶχον ἀναστάντες, καὶ ὀπλισάμενοι, κἀμὶ καὶ τὸν ἵππον ἐπισάξαντες, ἤλαυνον. ἐγὼ δὲ ὁ δυστυχῆς, ἐπιστάμενος ἐπὶ μάχην καὶ πόλεμον ἐξελαύνεσθαι, ὀκνηρῶς προΐειν, ἔνθεν ἐπαιόμην τῷ ξύλῳ, ἐπειγομένων αὐτῶν. ἐπεὶ δὲ ἤκομεν ἐς τὴν ὁδόν, ἔνθα ὁ Ξένος παρελώσειν ἔμελλε, συμπεσόντες οἱ λησταὶ τοῖς ὀχήμασιν αὐτὸν τε καὶ τοὺς ἐκείνου θεράποντας ἀπέκτειναν. καὶ ὅσα ἦν τιμιώτατα ἐξελόντες, τῷ ἵππῳ κἀμοὶ ἐπέθηκαν· τὰ δὲ ἕτερα τῶν σκευῶν αὐτοῦ ἐν τῇ ὑλῇ ἔκρουσαν. ἔπειτα ἤλαυνον ἡμᾶς οὕτως ὀπίσω, κἀγὼ ἐπειγόμενος, καὶ τῷ ξύλῳ τυπτόμενος, κρούω τὴν ὀπλὴν παρὰ πέτραν ὀξεῖαν, καὶ μοι ἀπὸ τῆς πληγῆς γίγνεται τραῦμα ἀλγεινόν· καὶ χωλεῦων ἔνθεν τὸ λοιπὸν τῆς ὁδοῦ ἐβάδιζον. οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον, τί γὰρ ἡμῖν δοκεῖ τρέφειν τὸν ὄνον τοῦτον, πάντα καταπίπτοντα; φίψομεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ οἰωνόν οὐκ ἀγαθόν· ναὶ φασι, φίψομεν αὐτὸν, καθαρισμόν τοῦ στρατοῦ ἐσόμενον. καὶ οἱ μὲν συνετάττοντο ἐπ' ἐμέ. ἐγὼ δὲ ἀκούων ταῦτα, τῷ τραύματι λοιπὸν ὡς ἀλλοτριῶ ἐπέβαινον, ὁ δὲ τοῦ θανάτου με φόβος ἀναίσθητον τῆς ὀδύνης ἔθηκεν.

23. Ἐπεὶ δὲ ἤλθομεν εἴσω, ἔνθα κατελύομεν, τὰ μὲν σκευὴ τῶν ἡμετέρων ὤμων ἀφελόντες, εὖ κατέθηκαν· αὐτοὶ δὲ ἀναπεσόντες ἐδείπνουν. καὶ ἐπειδὴ νύξ ἦν, ἀπήεσαν, ὡς τὰ λοιπὰ τῶν σκευῶν ἀνασῶσαι· τὸν δὲ ἄθλιον τοῦτον ὄνον, ἔφη τις αὐτῶν, τί ἐπάγομεν ἄχρηστον ἐκ τῆς ὀπλῆς; τῶν δὲ σκευῶν ἃ μὲν ἡμεῖς οἴσομεν, ἃ δὲ καὶ ὁ ἵππος· καὶ ἀπήεσαν, τὸν ἵππον ἄγοντες. νύξ δὲ ἦν λαμπροτάτη ἐκ τῆς σιλήνης. κρῖ· οἰ

τότε πρὸς ἑμαυτὸν εἶπον, Ἄθλιε, τί μένεις ἔτι ἐν-
 ταῦθα; γύπες σε καὶ γυπῶν τέκνα δειπνήσου-
 σιν. οὐκ ἀκούεις οἷα περὶ σοῦ ἐβουλεύσαντο; θί-
 λεις τῷ κρημνῷ περιπεσεῖν; νύξ μὲν αὕτη, καὶ σε-
 λήνη πολλή. οἱ δὲ οἴχονται ἀπιόντες. φυγῆ σῶζε σου-
 τὸν ἀπὸ δεσποτῶν ἀνδροφόνων. ταῦτα πρὸς ἑμαυ-
 τὸν ἐννοοῦμενος, ὄρω ὅτι οὐδὲ προεξεδέμενην οὐδεὶς,
 ἀλλὰ με ὁ σύρων ἐν ταῖς ὁδοῖς ἱμαίς παρεκρέματο,
 τοῦτό με καὶ παρῶξενεν ὡς μάλιστα ἐς τὴν φυγὴν·
 καὶ δρόμῳ ἐξιών, ἀπήειν· ἢ δὲ γραῦς, ἐπειδὴ εἶδεν
 ἀποδιδράσκειν ἔτοιμον, λαμβάνεται με ἐκ τῆς οὐ-
 ρῶς, καὶ εἴχετο. ἐγὼ δὲ ἄξιον κρημνοῦ καὶ θανάτων
 ἄλλων εἰπῶν εἶναι τὸ ὑπὸ γραίας ἄλῶναι, ἔσυχρον
 αὐτήν· ἢ δὲ μάλ' ἀνέκραγεν ἔνδοθεν τὴν παρθένον
 τὴν αἰχμάλωτον· ἢ καὶ προσελθοῦσα, καὶ ἰδοῦσα
 γραῦν, δίκην κέρκου ἐξ ὄνου ἡμέμενην, τολμῆ τόλ-
 μαγμα γενναῖον, καὶ ἄξιον ἀπονενοημένου νεανίσκου·
 ἀναπηδᾷ γὰρ εἰς ἐμέ· καὶ ἐπικαθίσασά μοι, ἤλαυνε·
 καὶ γὰρ τῷ τε ἔρωτι τῆς φυγῆς, καὶ τῇ τῆς κόρης σπουδῇ
 ἔφυγον ἵππου δρόμῳ· ἢ δὲ γραῦς ὀπίσω ἀπετέλειπτο.
 ἢ δὲ παρθένος τοῖς θεοῖς ἠἴχετο, σῶσαι αὐτήν τῇ
 φυγῇ· πρὸς δὲ ἐμέ, Ἴν με, ἔφη, κομίσης πρὸς τὸν
 πατέρα, ὃ καλὲ σὺ, ἐλεύθερον μὲν σε παντὸς ἔργου
 ἀφήσω, κριθῶν δὲ μίδιμνος ἔσται σοι ἐφ' ἐκάστης
 ἡμέρας τὸ ἄριστον. ἐγὼ δὲ καὶ τοὺς φονεῖς τοὺς
 ἑμαυτοῦ φειζόμενος, καὶ πολλὴν ἐπικουρίαν καὶ θε-
 ραπείαν ἐκ τῆς ἀνασωθείσης ἐμοὶ κόρης ἐλπίζων,
 ἔθεον τοῦ τραύματος ἀμελήσας. 24. Ἐπεὶ δὲ ἤκο-
 μεν ἔνθα ἐσχίζετο διπλῇ ὁδῷ, καὶ πολέμοιοι ἡμᾶς

καταλαμβάνουσιν ἀναστρέφοντες, καὶ πόρρωθεν εὐθύς πρὸς τὴν σελήνην ἔγνωσαν τοὺς δυστυχεῖς αἰχμαλώτους, καὶ προσδραμόντες λαμβάνονται μου, καὶ λέγουσιν, Ὡ καλὴ καὶ γαθὴ σὺ παρθένε, ποῖ βαδίζεις ἀωρία ταλαίπωρε; οὐδὲ τὰ δαιμόνια δέδοκας; ἀλλὰ δεῦρο ἴθι πρὸς ἡμᾶς, ἡμεῖς σε τοῖς οὐκείοις ἀποδώσομεν, Σαρδώνιον γελῶντες ἔλεγον· καὶ μὲ ἀποστρέψαντες, εἶλκον ὀπίσω· καὶ γὰρ περὶ τοῦ ποδὸς καὶ τοῦ τραύματος ἀναμνησθεῖς, ἐχώλευον· οἱ δὲ, Νῦν, ἔφασαν, χωλὸς, ὅτε ἀποδιδράσκων ἐάλωκας; ἀλλ' ὅτι φεύγειν ἐδόκει σοι, ὑγιαίνων, ἔππου ὠκύτερος, καὶ πτηνὸς ἦσθα. τοῖς δὲ λόγοις τούτοις τὸ ξύλον εἶπετο, καὶ ἦδη ἕλκος τῷ μηρῷ εἶχον νοθετούμενος. ἐπεὶ δὲ εἶσω πάλιν ἀναστρέψαμεν, τὴν μὲν γραῦν εὗρομεν ἐκ τῆς πέτρας κρεμαμένην ἐν καλωδίῳ. δαίσασα γὰρ, οἷον εἰκὸς, τοὺς δεσπότης ἐπὶ τῇ τῆς παρθένου φυγῇ, κρεμᾶ ἑαυτὴν, σφίγγασα ἐκ τοῦ τραχήλου· οἱ δὲ τὴν γραῦν θαυμάσαντες τῆς εὐγνωμοσύνης, τὴν μὲν ἀπολύσαντες ἐς τὸν κρημνὸν κάτω ἀφῆκαν, ὡς ἦν ἐν τῷ δεσμῷ, τὴν δὲ παρθένον ἔνδον κατέδησαν, εἶτα ἐδείπνου, καὶ πότος ἦν μακρός. 25. Καὶν τοῦτω ἦδη περὶ τῆς κόρης διελέγοντο πρὸς ἀλλήλους· Τί ποιοῦμεν, ἔφη τις αὐτῶν, τὴν δραπέτιν; τί δὲ, ἄλλος εἶπεν, ἕτερον, ἢ τῇ γραῖ ταύτῃ κάτω ἐπιβρίψωμεν αὐτήν, ἀφελομένην μὲν ἡμᾶς χρήματα πολλὰ, ὅσον ἐπ' αὐτῇ, καὶ προδοῦσαν ἡμῶν ὅλον τὸ ἐργαστήριον; εὐ ἴστε γὰρ, ὦ φίλοι, ὅτι αὕτη ἐὶ τῶν οἴκοι ἐδράξατο, οὐδὲ εἰς ἅν ἡμῶν ζῶν ὑπελείπετο· πάντες γὰρ ἂν ἐάλωμεν, τῷ

ἐξ ἑθρῶν ἐκ παρασκευῆς ἡμῖν ἐπιπεσόντων· ὥστε ἀμυ-
 τώμεθα μὲν τὴν πολεμίαν· ἀλλὰ μὴ οὕτω ῥαδίως
 ἀποθνήσκω, πεσοῦσα ἐπὶ τοῦ λίθου· θάνατον
 δὲ αὐτῇ τὸν ἀλγεινότατον καὶ μακρότατον ἐξέυρω-
 μεν, καὶ ὅστις αὐτὴν χρόνῳ καὶ βασάνῳ φυλάξας.
 ὅστιρον ἀπολεῖ. εἶτα ἐζήτουν θάνατον. καὶ τις εἶ-
 πεν, Οἶδα ὅτι ἐπαινώσεσθε τὸ ἀρχιτεκτόνημα. τὸν
 ὄνον θεῖ ἀπολέσαι, ὀκνηρὸν ὄντα, νῦν δὲ καὶ χολὸν
 εἶναι ψευδόμενον, καὶ μὴν καὶ τῆς φυγῆς τῆς παρ-
 θένου γενόμενον ὑπηρέτην καὶ διάκονον. τοῦτον
 οὖν ἔωθεν ἀποσφάζαντες, ἀνατέμωμεν ἐκ τῆς γασ-
 τρός, καὶ τὰ μὲν ἔγκυτα πάντα ἔξω βάλωμεν, τὴν
 δὲ ἀγαθὴν ταύτην παρθένον τῷ ὄνῳ ἐγκατοικίσω-
 μεν, τὴν μὲν κεφαλὴν ἔξω τοῦ ὄνου πρόχειρον, ὡς
 ἂν μὴ εὐθύς ἀποπνιγείη, τὸ δὲ ἄλλο σῶμα πᾶν ἐν-
 δον κρυπτόμενον, ὡς ἂν αὐτὴν κατακειμένην εὐ μά-
 λα σὺρῶσάντες ῥίψωμεν ἔξω ἄμφω ταῦτα τοῖς γυ-
 ψὶ, καινῶς τοῦτο ἐσκευασμένον ἄριστον. σκοπεῖτε δὲ,
 ἂ φίλοι, τῆς βασάνου τὸ δεινόν· πρῶτον μὲν τὸ, νε-
 κρῶ ὄνῳ συνοικεῖν, εἶτα τὸ, θέρους ὥρα θερμοτάτῳ
 ἡλίῳ ἐν κτήνῃ καθεψεῖσθαι, καὶ λιμῶ· αἰὲ κτείνοντι
 ἀποθνήσκειν, καὶ μηδ' ἑαυτὴν ἀποπνέξαι ἔχειν. τί
 μὲν γὰρ ἄλλ', ὅσα πείσεται, σηπομένον τοῦ ὄνου τῆ
 τε ὀδμῆ, καὶ τοῖς σκώληξι πεφυρμένη, ἐῷ λέγειν. τέ-
 λος δὲ οἱ γῦπες διὰ τοῦ ὄνου παρεισιόντες εἰσω, καὶ
 ταύτην, ὡς ἐκείνον, ἴσως καὶ ζῶσαν ἔτι διασπάσσονται.
 26. Πάντες ἀνεβῆσαν, ὡς ἐπὶ ἀγαθῷ μεγάλῳ τῷ
 τερατώδει τούτῳ ἐσρήματι. ἐγὼ δὲ ἀνέστηρον αὐτόν,
 ὡς ἂν ἀποσφαγησόμενος, καὶ μηδὲ νεκρὸς εὐτιχίς

κεισόμενος, ἀλλὰ παρθένον ἄθλιον ἐπιδεξόμενος,
 καὶ θήκη οὐδὲν ἀδικούσης κόρης ἐσόμενος. ὄρθρος
 δὲ ἦν ἔτι, καὶ ἐξαίφνης ἐφίσταται πλήθος στρατιω-
 τῶν, ἐπὶ τοὺς μισροὺς τούτους ἀφιγμένον, καὶ εὐ-
 θείως πάντα ἐδέσμον, καὶ ἐπὶ τὸν τῆς χώρας ἡγε-
 μόνα ἀπῆγον. ἔτυχε δὲ καὶ ὁ τὴν κόρην μεμνηστευ-
 μένος σὺν αὐτοῖς ἐλθῶν· αὐτὸς γὰρ ἦν ὁ καὶ τὸ
 καταγῶγιον τῶν ληστῶν μηνύσας. παραλαβὼν οὖν
 τὴν παρθένον, καὶ καθίσας ἐπ' ἐμέ, οὕτως ἤγεν οἴ-
 καδε. οἱ δὲ κωμῆται, ὡς εἶδον ἡμᾶς ἔτι πόρρωθεν,
 ἔγνωσαν εὐτυχοῦντας, εὐαγγέλιον αὐτοῖς ἐμοῦ προ-
 ογκησαμένου, καὶ προσδραμόντες ἤσπάζοντο, καὶ
 ἤγον ἔσω. 27. Ἡ δὲ παρθένος πολὺν λόγον εἶχεν
 ἐμοῦ, δίκαιον ποιούσα, τοῦ συναιχμαλώτου, συνα-
 ποδράσαντος, καὶ τὸν κοινὸν ἐκείνον αὐτῇ θάνατον
 συγκινδυνεύσαντος· καὶ μοι τοῖς κεκτημένοις ἄριστον
 παρέκειτο μέδιμνος κριθῶν, καὶ χόρτος, ὄσος καὶ
 καμήλωϊ ἰκανός. ἐγὼ δὲ τότε μάλιστα κατηρώμην τῇ
 Παλαίστρᾳ· ὡς ὄνον με, καὶ οὐ κῦνα τῇ τέχνῃ μετα-
 θεῖσαν. ἐώρων γὰρ τοὺς κύνες εἰς τούπτανεῖον
 παρειαίοντας, καὶ λαφύσσοντας πολλὰ, καὶ ὄσα ἐν
 γάμοις πλουσιῶν νυμφίων. ἡμέραις δὲ ὕστερον μετὰ
 τὸν γάμον οὐ πολλαῖς, ἐπειδὴ χάριν μοι ἔφη ἡ δέ-
 σποινα ἔχειν παρὰ τῷ πατρὶ, καὶ ἀμείψασθαι με
 ἀμοιβῇ τῇ δικαίᾳ θέλειν, ὁ πατήρ ἐκέλευσεν ἐλεύθε-
 ρον ἀφιέναι ὑπαίθριον, καὶ σὺν ταῖς ἀγελαῖαις ἵπ-
 ποῖς νέμεσθαι. καὶ γὰρ ὡς ἐλεύθερος, ἔφη, ζήσεται ἐν
 ἡδονῇ, καὶ ταῖς ἵπποις ἐπιβήσεται. καὶ αὕτη δικαι-
 οτάτη ἀμοιβὴ ἐδώκει τότε, εἰ ἦν τὰ πράγματα ἐν ὄνῳ

δικαστή. καλίσσας οὖν τῶν ἵπποφορβῶν τινα, τούτω με παραδίδωσιν, ἐγὼ δὲ ἔχαιρον ὡς οὐκ ἔτι ἀχθοφορήσω. ἐπεὶ δὲ ἤκομεν ἐς τὸν ἀγρόν, ταῖς ἵπποις με ὁ νομεὺς συνέμιξε, καὶ ἤγεν ἡμᾶς τὴν ἀγέλην, εἰς τομόν. 28. Ἐχρῆν δὲ ἄρα κἄνταῦθα ἄσπερ Κανδαύλῃ κἄμοι γενέσθαι. ὁ γὰρ ἐπιστάτης τῶν ἵππων, τῇ αὐτοῦ γυναικὶ Μεγαπόλῃ ἔνδον με κατέλιπεν· ἡ δὲ τῇ μύλῃ με ὑπεζεύγνυσεν, ἄστε ἀλεῖν αὐτῇ καὶ πυρούς, καὶ κριθάς ὄλας. καὶ τοῦτο μὲν ἦν μέτριον κακὸν εὐχαρίστῳ ὄνῳ ἀλεῖν τοῖς ἑαυτοῦ ἐπιστάταις· ἡ δὲ βελτίστη, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς ἀγροῖς (πολλοὶ δὲ πάνυ ἦσαν) ἄλευρα τὸν μισθὸν αἰτοῦσα, ἐξεμίσθου τὸν ἐμὸν ἄθλιον τράχηλον· καὶ τὰς μὲν κριθάς, τοῦμόν ἄριστον φρύγουσα, κἄμοι ὥστε ἀλεῖν ἐπιβάλλουσα, μάζας ὄλας ποιοῦσα, κατέπινεν· ἐμοὶ δὲ, πίτυρα ἄριστον ἦν. εἰ δὲ ποτε καὶ συνελάσειέ με ταῖς ἵπποις ὁ νομεὺς, παιόμενός τε καὶ δακνόμενος ὑπὸ τῶν ἀρσένων, ἀπαλλύμην. αἰὲ γὰρ με μοιχὸν ὑποπτεύοντες εἶναι τῶν ἵππων τῶν αὐτῶν γυναικῶν, ἐδίωκον, ἀμφοτέροις εἰς ἐμὲ ἀπολακτίζοντες, ὥστε φέρειν οὐκ ἠδυναμένην ζηλοτυπίαν ἱππικὴν. λεπτός οὖν καὶ ἄμορφος ἐν οὐ πολλῷ χρόνῳ ἐγενόμην, οὔτε ἔνδον εὐφραϊνόμενος πρὸς τῇ μύλῃ, οὔτε ὑπαίθριος νεμόμενος, ὑπὸ τῶν συννόμων πολεμούμενος. 29. Καὶ μὴν καὶ τὰ πολλὰ εἰς τὸ ὄρος ἄνω ἐπεμύμην, καὶ ξύλα τοῖς ἄμοις ἐκόμιζον. τοῦτο δὲ ἦν τὸ κεφάλαιον τῶν ἐμῶν κακῶν· πρῶτον μὲν ὑψηλὸν ὄρος ἀναβαίνειν ἔδει, ὀρθὴν δεινῶς ὁδόν, εἴτι καὶ ἀνυπόδητος ὄρει ἐν λιθίνῳ. καὶ μοι συν-

ἐξέπεμπον ὄνηλάτην, παιδάριον ἀκάθαρτον. τοῦτο
 με καινῶς ἐκάστοτε ἀπώλλυε. πρῶτον μὲν ἔπαιε με
 καὶ τρέχοντα λίαν, οὐ ξύλω ἄπλω, ἀλλὰ τῶ ὄζους
 πυκνοὺς ἔχοντι καὶ ὄξεις, καὶ αἰεὶ ἔπαιεν εἰς τὸ αὐτὸ
 τοῦ μηροῦ, ὥστε ἀνέφκτό μοι κατ' ἐκεῖνο ὁ μηρὸς
 τῆ ῥάβδῳ, ὃ δὲ αἰεὶ τὸ τραῦμα ἔπαιεν. εἰτά μοι
 ἐπετίθει φορτίον, ὅσον χαλεπὸν εἶναι καὶ ἐλέφαντι
 ἀνεγκεῖν, καὶ ἄνωθεν ἢ κατὰβασις ὄξεια ἦν. ὃ δὲ
 καὶ ἐνταῦθα ἔπαιεν. εἰ δέ μοι περιπίπτον ἴσοι τὸ
 φορτίον, καὶ εἰς τὸ ἕτερον ἐπικλίνον, θέον τῶν ξύλων
 ἀφαιρεῖν, καὶ τῶ κουφοτέρῳ προσβαλεῖν, καὶ τὸ ἴσον
 ποιεῖν, τοῦτο μὲν οὐδέποτε εἰργάσατο, λίθους δὲ με-
 γάλους ἐκ τοῦ ὄρους ἀναιρούμενος, εἰς τὸ κουφότε-
 ρον καὶ ἄνω νεῦον τοῦ φορτίου προσετίθει· καὶ κα-
 τήρειν ἄθλιος τοῖς ξύλοις ὁμοῦ καὶ λίθους ἀχρεῖους
 προσεπιφέρειν. καὶ ποταμὸς ἦν ἀένναος ἐν τῆ ὁδῷ·
 ὃ δὲ τῶν ὑποδημάτων φειδόμενος, ἐπίσω τῶν ξύλων
 ἐπ' ἐμοὶ καθίζων, ἐπέρα τὸν ποταμὸν. 30. Εἰ δὲ
 ποτε οἷα κάμων καὶ ἀχθοφορῶν καταπίσοιμι, τότε
 δὴ τὸ δεινὸν ἀφόρητον ἦν. οὐ γὰρ ἦν καταβάς τοῦ
 χειρᾶ μοι ἐπιδοῦναι, καὶ με χαμόθεν ἐπεγείρειν, καὶ
 τὸ φορτίον ἀφαιεῖν, ἄν ποτε καὶ θέοι· ὃ δὲ οὔτε κα-
 τήλθην, οὔτε χειρᾶ μοι ἄν ποτε ἐπέδωκεν, ἀλλ' ἄνω-
 θεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, καὶ τῶν ὠτων ἀρξάμενος, συν-
 ἔχοπτε με τῶ ξύλω, ἕως ἐπεγείρωσί με αἱ πληγαί·
 καὶ μὴν καὶ ἄλλο κακὸν εἰς ἐμὲ ἀφόρητον ἔπαιζε.
 συνενεγκῶν ἀκανθῶν ὄξυτάτων φορτίον, καὶ τοῦτο
 δισμῶ περισφίγξας, ἀπεκρέμα ὀπισθεν ἐκ τῆς οὐρᾶς,
 αἱ δὲ, οἷον εἰκὸς, ἀπιώντος τὴν ὁδὸν ἀποκρεμάμε-

ρα· προσέπιπτόν μοι, καὶ πάντα μοι τὰ ὀπίσθε νύτ-
 τουσαι ἐτίρωσκον· καὶ ἦν μοι τὸ ἀμύνειν ἀδύνα-
 τον, τῶν τιτρωσκότων αἰεὶ μοι ἐπομένων, καὶ μοῦ
 ἡσημέρων. εἰ μὲν γὰρ ἀτρέμα προΐοιμι φυλατιόμε-
 ρος τῶν ἀκανθῶν τὴν προσβολήν, ὑπὸ τῶν ξύλων
 ἀπωλλύμην· εἰ δὲ φεύγοιμι τὸ ξύλον, τότε ἤδη τὸ
 δεινὸν ὀπισθεν ἔξυ προσέπιπτε. καὶ ὅπως ἔργον ἦν
 τῷ ὀνηλάτῃ τῷ ἐμοῦ ἀποκτενεῖν με. 31. Ἐπεὶ δὲ
 ποτε ἀπα· κακὰ πάσχων πολλὰ, οὐκ ἔτι φέρων, πρὸς
 αὐτὸν λάξ ἐκίνησα, εἶχεν αἰεὶ τοῦτο τὸ λάξ ἐν μνήμῃ.
 καὶ ποτε κελεύεται στυππεῖον ἐξ ἑτέρου χωρίου εἰς
 ἕτερον χωρίον μετενεγκεῖν. κομίσας οὖν με, καὶ τὸ στυπ-
 πεῖον τὸ πολὺ συνενεγκῶν, κατέδησεν ἐπ' ἐμέ,· καὶ
 δεσμῷ ἀργαλείῳ ἐξ μάλα προσέδησέ με τῷ φαστίῳ,
 κακὸν ἐμοὶ μέγα τυρεῶν. ἐπεὶ δὲ προΐεναι λοιπὸν
 ἔδει, ἐκ τῆς ἐστίας κλέψας δαλὸν ἔτι θερμόν, ἐπειδὴ
 πύρρως τῆς αὐλῆς ἐγενόμεθα, τὸν δαλὸν ἐπέκρουψεν εἰς
 τὸ στυππεῖον. τὸ δὲ (τί γὰρ ἄλλο ἐδύνατο;) εὐθύς
 ἀνάπτεται, καὶ λοιπὸν οὐδὲν ἔφερον ἄλλο, ἢ πῦρ
 ἄπλετον. μαθὼν οὖν ὡς αὐτίκα ὀπήσομαι ἐν τῇ
 ἀδῶ, τέλματι βαθεῖ ἐντυχῶν, ῥίπτω ἐμμυτὰν τοῦ τέλ-
 ματος ἕς τὸ ὑγρότατον· εἶτα ἐκύλιον ἐνταῦθα τὸ
 στυππεῖον, καὶ δινοῖν καὶ στρέφων ἐμαυτὸν, τῷ πηλῷ
 κατέσβεσα τὸ θερμόν ἐκείνο, καὶ πικρὸν ἐμοὶ φορ-
 τιον, καὶ οὕτω λοιπὸν ἀκινδυνότερον ἐβαδίζον τῆς
 ὁδοῦ τὸ ἐπίλοιπον. οὐδὲ γὰρ ἔτι ἀνάψαι με τῷ παν-
 δὲ δυνατὸν ἦν τοῦ στυππεῖου πηλῷ ὑγρῷ πεφυρμέ-
 του. καὶ τοῦτά γε ὁ τολμηρὸς παῖς προσελθὼν ἐμοῦ
 κατεψείσατο, εἰπὼν, ὡς παριῶν, ἐκὼν ἑαυτὸν ἐνσεί-
 σαιμι τῇ ἐστία· καὶ τότε μὲν ἐκ τοῦ στυππεῖου μηδὲ

ἐλπίζων ὑπεξῆλθον. 32. Ἄλλ' ἔτιρον ὁ ἀκάθαρτος
 παῖς ἐξεύρειν ἐπ' ἐμέ μακρῶ κάκιον. κομίσας γάρ με
 ἐς τὸ ὄρος, καὶ μοι φορτίον ἄδρόν ἐπιθείς ἐκ τῶν
 ξύλων, τοῦτο μὲν πιπράσκει γεωργῶ πλησίον οἰκοῦν-
 τι, ἐμέ δὲ γυμνὸν καὶ ἄξυλον κομίσας οἴκαδε, κατα-
 ψεύδεται μου πρὸς τὸν αὐτὸν δεσπότην ἔργον ἀνό-
 φιον. τοῦτον, δέσποτα, τὸν ὄνον οὐκ οἶδ' ὅτι βό-
 σκομεν, δεινῶς ἀργὸν ὄντα καὶ βραδύν. ἀλλὰ μὴν
 γῦν ἐπιτηδεύει καὶ ἄλλο ἔργον, ἐπὶ γυναικὰ ἢ
 παρθένον καλὴν καὶ ὠραίαν ἰδῆ, ἢ παιῖδα, ἀπολα-
 κτίσας ἔπεται δρόμῳ ἐπ' αὐτούς, ὡς εἴ τις ἐργῆ ἄν-
 θρωπος ἄρῆν, ἐπὶ ἐρωμένῃ γυναικὶ κινούμενος, καὶ
 δίκνυει ἐν φιλήματος σχήματι, καὶ πλησιάζειν βιάζε-
 ται, ἐκ δὲ τούτου σοὶ δίκας καὶ πράγματα παραίξει,
 πάντων ὑβριζομένων, πάντων ἀνατρεπομένων. καὶ
 γὰρ γῦν ξύλα κομίζων, γυναῖκα εἰς ἀγρὸν ἀπιού-
 σαν ἰδὼν, τὰ μὲν ξύλα πάντα χαμαὶ ἐσκόρπισεν ἀ-
 προσεισάμενος· τὴν δὲ γυναῖκα ἐς τὴν ὁδὸν ἀνα-
 τρέψας, γαμεῖν ἐβούλετο, ἕως ἄλλος ἄλλοθεν ἐκδρα-
 μόκτες, ἡμύναμεν τῇ γυναικί, ἐς τὸ μὴ διασπασθῆ-
 ναι ὑπὸ τοῦ καλοῦ τούτου ἐραστοῦ. 33. Ὁ δὲ ταῦ-
 τα πυθόμενος, Ἄλλ' εἰ μήτε βαδίζειν, ἔφη, ἐθέλει,
 μήτε φορτηγεῖν, καὶ ἔρωτας ἀνθρωπίνους ἐργῆ, ἐπὶ
 γυναῖκας καὶ παιῖδας οἰστρούμενος, ἀποσφάξατε
 αὐτὸν καὶ τὰ μὲν ἔγκατα τοῖς κυσὶ δότε, τὰ δὲ
 κρέια τοῖς ἐργάταις φυλάξατε· καὶ ἦν ἔρηται, πῶς
 σῆτος ἀπέθανε, λύκου τοῦτο καταψεύσασθε. ὁ μὲν
 οὖν ἀκάθαρτος παῖς, οὐμὸς ὀνηλάτης, ἔχαιρε, καὶ
 με αὐτίκα ἤθελεν ἀποσφάττειν. ἀλλ' ἔτιχε γάρ τις

παρὼν τότε τῶν γειτόνων γεωργῶν, καὶ οὗτος ἐρυσσάτο με ἐκ τοῦ θανάτου, δεινὰ ἐπ' ἐμοὶ βουλευσάμενος. Μηδαμῶς, ἔφη, ἀποσφάξῃς ὄνον, καὶ ἀλεῖν καὶ ἀχθοφορεῖν δυνάμενον· καὶ οὐ μέγα ἔργον. ἐπειδὴ γὰρ εἰς ἀνθρώπους ἔρωτι καὶ οἴστρω φέρεται, λαβὼν αὐτὸν ἔκτεμα· τῆς γὰρ ἐπαφροδίτου ταύτης ὁρμῆς ἀφαιρεθεῖς, ἡμερὸς τε εὐθύς καὶ πίων ἔσται, καὶ οἴσει φορτίον μέγα, οὐδὲν ἀχθόμενος. εἰ δὲ αὐτὸς ἀπέλωρως ἔχεις ταύτης τῆς ἰατρείας, ἀφιλοξομαι δεῦρο μεταξὺ τριῶν ἢ τεττάρων ἡμερῶν, καὶ σοι τοῦτον σωφρονέστερον προβατίου παρᾶξω τῆ τομῆ. οἱ μὲν οὖν ἔνδον ἅπαντες ἐπήνουν τὸν σύμβουλον, ὡς εὖ λέγει, ἐγὼ δὲ ἤδη ἐδάκρυον, ὡς ἀπολέσων αὐτίκα τὸν ἐν τῷ ὄνῳ ἄνδρα, καὶ ζῆν οὐκ ἔτι ἐθέλειν ἔφη, εἰ γανοίμην εὐνοῦχος. ὥστε καὶ ὄλωσ ἀποσιτῆσαι τοῦ λοιποῦ ἐγνώκειν, ἢ ρίψαι ἔμαντὸν ἐκ τοῦ ὄρου, ἔνθα ἐκπεσὼν, θανάτῳ οἰκτίστω ὀλόκληρος ἔτι καὶ ἀκέραιος νεκρὸς τεθνήξομαι.

34. Ἐπεὶ δὲ ἦν νύξ βαθεῖα, ἄγγελός τις ἀπὸ τῆς κώμης ἦλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ τὴν ἔπαυλιν, ταύτην λέγων τὴν νεόνυμφον κόρην, τὴν ὑπὸ τοῖς λησταῖς γενομένην, καὶ τὸν ταύτης νυμφίον, περὶ δείλην ὀψίαν ἀμφοτέρους αὐτοὺς ἐν τῷ αἰγιαλῷ περιπατοῦντας, ἐπιπολάσασαν ἄφνω τὴν θάλασσαν ἀρπάσαι, καὶ ἀφανεῖς ποιῆσαι, καὶ τέλος αὐτοῖς τοῦτο τῆς συμφορᾶς καὶ τοῦ θανάτου γενέσθαι. οἱ δὲ, οἷα δὴ κεκενωμένης οἰκίας νέω· δεσποτῶν, ἔγνωσαν μηκέτι μένειν ἐν τῇ δούλειᾳ, ἀλλὰ πάντα διαρκύσαντες τὰ ἔνδον, φυγῆ ἐσώζοντο. ὁ δὲ νομεὺς τῶν

ἵππων, καὶ με παραλαβὼν, καὶ πάνθ' ὅσα δυνατὸς ἦν συλλαβὼν, ἐπικατέδησέ μοι καὶ ταῖς ἵπποις· ἐγὼ δὲ ἠχθόμεν μὲν, φέρων φορτίον ὄνου ἀληθει- τοῦ, ἀλλ' οὖν ἄσμενος τὸ ἐμπόδιον τοῦτο τῆς ἐμῆς ἐδεξάμην ἐκτομῆς· καὶ τὴν νύκτα ὅλην ἐλθόντες ὁδὸν ἀργαλίαν, καὶ τριῶν ἄλλων ἡμερῶν τὴν ὁδὸν ἀνύσαντες, ἐρχόμεθα εἰς πόλιν τῆς Μακεδονίας, Βέ- ροιαν, μεγάλην καὶ πολυάνθρωπον. 35. Ἐνταῦθα ἔγνωσαν οἱ ἄγοντες ἡμῶς ἰδρῦσαι, καὶ ἑαυτούς· καὶ τότε δὴ πράσις ἦν ἡμῶν τῶν κτηνῶν, καὶ κῆρυξ εἴφωνος ἐν ἀγορᾷ μέση ἐστῶς, ἐκήρυττεν· οἱ δὲ προσιδόντες ἰδεῖν ἠθέλον, τὰ στόματα ἡμῶν ἀνοίγον- τες, καὶ τὴν ἡλικίαν ἐν τοῖς ὀδοῦσιν ἐκάστω ἔβλε- πον, καὶ τοὺς μὲν ὠνήσαντο ἄλλος ἄλλον, ἐμὶ δὲ ἕστατον ἀπολειπεμένον ὁ κῆρυξ ἐκέλευσιν αὐτίς ἐπανάγειν εἰς οἶκον, ἑρᾶς, λέγων, οὗτος μόνος οὐχ εὐρίσκει κύριον. ἡ δὲ πολλὰ πολλάκις δίνουμένη καὶ μεταπίπτουσα Νέμεσις ἤγαγε καὶ μοὶ τὸν δε- σπότην, οἷον οὐκ εὐξαίμην· κιναιδος γὰρ καὶ γέρον ἦν, τούτων εἰς τῶν τὴν θεᾶν τὴν Συρίαν εἰς τὰς κώ- μας καὶ τοὺς ἀγροὺς περιφερόντων, καὶ τὴν θεὸν ἐπαιτεῖν ἀναγκαζόντων. τοῦτω πιπράσκομαι πολ- λῆς πάνυ τιμῆς, τριάκοντα δραχμῶν· καὶ στένων ἦδη, τῷ δεσπότην εἰπόμεν ἄγοντι. 36. Ἐπεὶ δὲ ἤκομεν ἔνθα ἔκει Φίληβος, (τοῦτο γὰρ εἶχεν ὄνομα ὁ ὠνησάμενός με) μέγα εὐθύς πρὸ τῆς θύρας ἀνα- κέκραιγεν, Ὡ κοράσια, δοῦλον ὑμῖν ἐώνημαι καλὸν καὶ ἀδρόν, καὶ Καππαδόκην τὸ γένος. ἴσαν δὲ τὰ κοράσια ταῦτα, ὄχλος κιναιδῶν συνεργῶν τοῦ φι-

λήθου, καὶ πάντες πρὸς τὴν βοήν ἀνεκρότησαν. ἄγοντο γὰρ ἀληθῶς ἄνθρωπον εἶναι τὸν ἐωνη-
 μίνον· ὡς δὲ εἶδον ὄνον ὄντα τὸν δοῦλον, ἤδη
 ταῦτα ἐς τὸν Φίληθον ἔσκωπτον, Τοῦτον οὐ δοῦλον,
 ἀλλὰ νυμφίον σαυτῆ πόθεν ἄγεις λαβοῦσα; ὄναιο
 δὲ τούτων τῶν καλῶν γάμων, καὶ τέκοις ταχέως
 ἡμῖν κώλους τοιοῦτους. καὶ οἱ μὲν ἐγέλων. 37. Τῇ
 δὲ ὑστεραία συνετάττοντο ἐπ' ἔργον, ὅσπερ αὐτοὶ
 ἔλεγον, καὶ τὴν θεὸν ἐνσκευασάμενοι ἐμοὶ ἐπέθηκαν.
 εἶτα ἐκ τῆς πόλεως ἐξηλαύνομεν, καὶ τὴν χώραν πε-
 ριήειμεν. ἐπειδὴν δ' εἰς κώμην τινὰ προσέλθοιμεν,
 ἐγὼ μὲν ὁ θεοφόρητος ἰστάμην, ὁ δὲ αὐλητῆς ὀμι-
 λος ἐφύσα ἔσθειον, οἱ δὲ τὰς μίτρας ἀπορήψαντες
 τὴν κεφαλὴν κάτωθεν ἐκ τοῦ ἀνχίνος ἐλίσσοντες,
 τοῖς ξίφεσιν ἐτέμνοντο τοὺς πῆχεις, καὶ τὴν γλῶτ-
 ταν τῶν ὀδόντων ὑπερβάλλον ἕκαστος, ἔτεμνε καὶ
 ταύτην· ὥστε ἐν ἀκαρεῖ πάντα πεπληῦσθαι μαλακοῦ
 αἵματος. ἐγὼ δὲ ταῦτα ὄρων, τὰ πρῶτα ἔτρεμον
 ἑυτῶς, μήποτε χρεῖα τῇ θεῷ καὶ ὀνείου αἵματος γέ-
 νοιτο. ἐπειδὴν δὲ κατακόψειαν οὕτως ἑαυτούς, ἐκ
 τῶν περιεστηκότων θεατῶν συνέλεγον ὀβολοὺς καὶ
 δραχμῆς· ἄλλος ἰσχάδας, καὶ τυρόν, καὶ οἴνου κάδον
 ἐπέδωκε, καὶ πυρῶν μέδιμνον καὶ κριθῶν τῷ ὄνω.
 οἱ δὲ ἐκ τούτων ἐτρέφοντο, καὶ τὴν ἐπ' ἐμοὶ κομιζομέ-
 νην θεὸν ἐθεράπευον. 38. Καί ποτε εἰς κώμην τι-
 νὰ αὐτῶν εἰσβαλλόντων ἡμῶν, νεανίσκον τῶν κω-
 μητῶν μέγαν ἀγρεῦσαντες, εἰσάγουσιν εἴσω, ἔνθα
 καταλύοντες ἔτυχον. ἔπειτα ἔπασχον ἐκ τοῦ κωμή-
 του, ὅσα συτήθη καὶ φίλα τοιοῦτοις ἀρουσίοις κιναι-

δοις ἦν. ἐγὼ δὲ ὑπεραλγήσας ἐπὶ τῇ ἑμαυτοῦ μεταβολῇ, ὅτι μέχρι νῦν ἀνέχομαι κακῶν, ἀναβοῆσαι, ὦ Ζεῦ σχετίειε, ἠθέλησα, ἀλλ' ἢ μὲν φωνὴ οὐκ ἀνέβη μοι ἢ ἐμῇ, ἀλλ' ἢ τοῦ ὄνου ἐκ τοῦ φάρυγγος, καὶ μέγα ὠγκησάμην. τῶν δὲ κωμητῶν τινες (ἔτιζον γὰρ τότε ὄνον ἀπολωλεκότες, καὶ τὸν ἀπολωλότα ζητοῦντες) ἀκούσαντες μου μέγα βοήσαντος, παρέρχονται εἴπω, οὐδενὶ οὐδὲν εἰπόντες, ὡς ἐμοῦ τοῦ ἐκείνων ὄντος, καὶ καταλαμβάνουσι τοὺς κιναιδοὺς, ἄρῃτα ἔνδον ἐργαζομένους· καὶ γέλως ἐκ τῶν ἐπεισιθύοντων πολλὸς γίγνεται ἔξω· καὶ ἐκδραμόντες, ὅλη τῇ κώμῃ τῷ λόγῳ διέδωκαν τῶν ἱερῶν τὴν ἀσελγειαν. οἱ δὲ αἰδούμενοι δεινῶς ταῦτα ἐληλεγμένα, τῆς ἐπιούσης νυκτὸς εὐθύς ἔνθεν ἐξήλασαν. καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς ὁδοῦ, ἐχαλέπαινον, καὶ ὠργίζοντο ἐμοὶ τῷ μηνύσαντι τὰ ἐκείνων μυστήρια. καὶ τοῦτο μὲν ἀνεκτὸν τὸ δεινὸν ἦν, κακῶς τῷ λόγῳ ἀκούειν, ἀλλὰ τὰ μετὰ τοῦτο οὐκέτι ἀνεκτὰ· τὴν γὰρ θεὸν ἀφελόντες μου, καὶ χαμαὶ καταθέμενοι, καὶ τὰ στρώματά μου πάντα περισπᾶσαντες, γυμνὸν ἤδη προσδέουσί με δένδρῳ μεγάλῳ, εἶτα ἐκείνη τῇ ἐκ τῶν ἀστραγάλων μάλιστα παίοντες, ὀλίγον ἐδέησαν ἀποκτεῖναι, κελύοντές με τοῦ λοιποῦ ἄφωνον εἶναι θεοφόρητον, καὶ μὴν καὶ ἀποσφάζαι μετὰ τὰς μάλιστα ἐβουλεύσαντο, ὡς ἐς ὕβριν αὐτοὺς βαλόντα πολλήν, καὶ τῆς κώμης οὐκ ἐργασαμένους ἐκβαλόντα· ἀλλ' ὥστε με μὴ ἀποκτεῖναι, δεινῶς αὐτοὺς ἢ θεὸς ἐδυσώπησε, χαμαὶ καθημένη, καὶ οὐκ ἔχουσα ὅπως ὀδεύοι. 39. Ἔν-

τεῦθεν οὖν μετὰ τὰς μαστιγὰς λαβὼν τὴν δέσποιναν, ἐβιάδιζον, καὶ πρὸς ἐσπέραν ἤδη καταλύομεν εἰς ἀγρὸν πλουτοῦντος ἀνθρώπου· καὶ ἦν οὗτος ἔνδον, καὶ τὴν θεὸν μάλα ἄσμενος τῇ οἰκίᾳ ὑπεδέξατο, καὶ θυσίας αὐτῇ προσήγαγεν· ἐνθάδε εἶδα μέγαν κίνδυνον αὐτὸς ὑποστάς· τῶν φίλων γὰρ τις τῷ δεσπότῃ τῶν ἀγρῶν ἔπεμψε δῶρον, ὄνου ἀγρίου μηρὸν· τοῦτον δὲ μάγειρος σκευάσαι λαβὼν, φανθυμία ἀπώλεσε, κυνῶν πολλῶν λαθραίως εἶσω παρελθόντων· ὃς δεδιὼς πληγὰς πολλὰς, καὶ βίασανον ἐκ τῆς ἀπωλείας τοῦ μηροῦ, ἔγνω κρεμάσαι ἑαυτὸν ἐκ τοῦ τραχήλου. ἡ δὲ γυνὴ ἢ τοῦτου, κακὸν ἐξαίσιον ἔμεινεν, Ἄλλὰ μῆτε ἀπόθνησκε, εἶπεν, ὦ φίλτατε, μῆτε ἀθυμία τοιαύτη δῶς σεαυτὸν· πειθόμενος γὰρ μοι, πράξεις εὖ πάντα· τῶν κιναιδῶν τὸν ὄνον λαβὼν ἔξω εἰς ἔρημον χωρίον, κἄπειτα σφάξας αὐτὸν, τὸ μέρος μὲν ἐκεῖνο, τὸν μηρὸν ἀποτεμοῖν, κόμιζε δεῦρο, καὶ σκευάσας, τῷ δεσπότῃ ἀπόδος, καὶ τὸ ἄλλο τοῦ ὄνου κάτω που ἐς τὸν κρημνὸν ἄφες· δόξει γὰρ ἀποδράς οἴχασθαι ποι, καὶ εἶναι ἀφανής· ὄρας δὲ ὡς ἔστιν εὐσαρκος, καὶ τοῦ ἀγρίου ἐκείνου πάντα ἀμείνων; ὁ δὲ μάγειρος, τῆς γυναικὸς ἐπαινέσας τὸ βούλευμα, Ἄριστα, ἔφη, σοι, ὦ γύναι, ταῦτα, καὶ τοῦτω μόνῳ τῷ ἔργῳ τὰς μαστιγὰς φυγεῖν ἔχω, καὶ τοῦτό μοι ἤδη πεπραγμένον· ὁ μὲν οὖν ἀνόσιος οὗτος οὐμὸς μάγειρος ἐμοῦ πλησίον ἐστὼς, τῇ γυναικὶ ταῦτα συνεβούλευετο. 40. Ἐγὼ δὲ τὸ μέλλον ἤδη προορώμενος, κράτιστόν ἐγγων τὸ σῶζειν ἑμαυτὸν ἐκ τῆς καινίδος, καὶ ῥήξας τὸν ἱμάντα, οἶ

διηγόμην, καὶ ἀνασκιρτήσας, ἔμαι δρόμῳ εἶσω, ἔνθα ἐδείπνον οἱ κίναδοι σὺν τῷ δεσπότῃ τῶν ἀγρῶν· ἐνταῦθα εἰςδραμῶν, ἀνατρέπω πάντα τῷ σκιρτήματι, καὶ λυχνίαν, καὶ τραπέζας· καὶ γὰρ μὲν ὤμην κομψὸν τι τοῦτο πρὸς σωτηρίαν ἐμὴν εὐρηκέναι, καὶ τὸν δεσπότην τῶν ἀγρῶν κελεύειν εὐθέως ὡς ἀγέρωχον ὄνον ἐμὲ κατακλισθέντι, φυλάττεσθαι ἀσφαλῶς· ἀλλὰ με τοῦτο τὸ κομψὸν, εἰς ἔωχατον ἤνεγκε κίνδυνον. λυττᾶν γὰρ δύξαντές με, ξίφη πολλὰ ἤδη καὶ λόγχας ἐπ' ἐμὲ ἐσπύσαντο, καὶ ἔϋλια μακρὰ· καὶ εἶχον οὕτως, ὥστε ἀποκτενεῖν με. ἐγὼ δὲ ὄρων τοῦ δεινοῦ τὸ μέγεθος, δρόμῳ εἶσω παρήρομαι, ἔνθα οἱ ἐμοὶ δεσπῶται κοιμηθήσεσθαι ἔμελλον. οἱ δὲ θεασάμενοι τοῦτο, συγκλείουσι τὰς θύρας εὐ μάλα ἔξωθεν. Ἐπεὶ δὲ ἤδη ὄρθρος ἦν, ἀράμενος τὴν θεὸν αὐθις ἀπήειν ἅμα τοῖς ἀγύρταις, καὶ ἀφικόμεθα εἰς κώμην ἄλλην μεγάλην, καὶ πολυάνθρωπον, ἐν ἧ καὶ καινότερόν τι ἑτερατεύσαντο, τὴν θεὸν μὴ μῆναι ἐν ἀνθρώπων οἰκίᾳ, τῆς δὲ παρ' ἐκείνοις μάλιστα τιμωμένης ἐπιχωρίου δαίμονος τὸν ναὸν οἰκῆσαι· οἱ δὲ καὶ μάλα ἄσμενοι τὴν ξένην θεὸν ὑπεδέξαντο, τῇ σφῶν αὐτῶν θεῷ συνοικίσαντες· ἡμῖν δὲ οἰκίαν ἀπέδειξαν ἀνθρώπων πενήτων. ἐνταῦθα συχνὰς ἡμέρας οἱ δεσπῶται διατρίψαντες, ἀπιέναι ἤθελον εἰς τὴν πλησίον πόλιν, καὶ τὴν θεὸν ἀπήτουν τοὺς ἐπιχωρίους, καὶ αὐτοὶ ἐς τὸ τέμενος παρελθόντες ἐκομίζοντο αὐτήν· καὶ θέντες ἐπ' ἐμοί, ἤλαυνον ἔξω. ἔτυχον δὲ οἱ δυσσεβεῖς εἰς τὸ τέμενος ἐκεῖνο παρελθόντες, ἀνάθημα φιάλην χρυσοῦν κλέ-

ψαντες, ἦν ὑπὸ τῆ θεῶ ἔφερον· οἱ δὲ κώμηται, αἰ-
 σθόμενοι τοῦτο, εὐθύς ἐδίωκον, εἶτα ὡς πλησίον
 ἐγένοντο, καταπηδήσαντες ἀπὸ τῶν ἵππων, εἶχον-
 το αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ δυσσεβεῖς καὶ ἱεροσύλους
 ἐκάλουν, καὶ ἀπήτουν τὸ κλαπὲν ἀνάθημα· καὶ ἐρευ-
 νῶντες πάντα, εὗρον αὐτὸ ἐν τῷ κόλπῳ τῆς θεοῦ.
 δήσαντες οὖν τοὺς γυναικίας, ἦγον ὀπίσω, καὶ τοὺς
 μὲν εἰς τὴν εἰρκτὴν ἐμβάλλουσι, τὴν δὲ θεὸν τὴν ἐπ'
 ἔμοι κομιζομένην ἀράμενοι, ναῶ ἄλλοι ἔδωκαν, τὸ δὲ
 χρυσίον τῇ πολιτίδι θεῶ πάλιν ἀπέδωκαν. §2. Τῆ
 δὲ ὑστεραία, τὰ τε σκεύη καὶ με πιπράσκειν διέγνω-
 σαν, καὶ ἀπέδοντό με ξένῳ ἀνθρώπῳ, τὴν πλησίον
 κώμην οἰκοῦντι, τέχνην ἔχοντι ἄριστους πέττειν· οὗτός
 με παραλαβὼν, καὶ πυρῶν μεδίμνους δέκα ὠνησίμυ-
 νος, ἐπιθείς μοι τὸν πυρὸν, ὡς ἑαυτὸν ἔλαυνεν ὁδὸν ἀρ-
 γαλέαν, ὡς δὲ ἦκομεν, εἰσάγει με εἰς τὸν μυλωνά, καὶ
 ὄρω πολὺ πλῆθος ἔνδον ὁμοδούλων κτηνῶν, καὶ μύ-
 λαι πολλαὶ ἦσαν, καὶ πῦσαι τούτοις ἐστρέφοντο, καὶ
 πάντα ἐκεῖνα μεστὰ ἦν ἀλεύρων. καὶ τότε μὲν με,
 οἷα ξένον δοῦλον, καὶ φορτίον βαρύτερον ἀράμενον,
 καὶ ὁδὸν ἀργαλέαν ἀφιγμένον, ἀναπαύεσθαι ἔνδον
 ἀφῆκαν· τῆ δὲ ὑστεραία, ὀθόνην τοῖς ὄμμασιν ἐπι-
 πετάσαντες ὑποξευγνύουσί με τῆ κώπῃ τῆς μύλης,
 εἶτα ἤλαυνον. ἐγὼ δὲ ἠπιστάμην ὅπως χρῆ ἀλεῖν,
 πολλάκις μαθὼν· προσεποιούμην δὲ ἀγνοεῖν, ἀλλὰ
 μάτην ἤλπισα. λαβόντες γὰρ πολλοὶ τῶν ἔνδον βακτη-
 ρίας, περιῦστανταί με, καὶ μὴ προσδοκῆσαντα, ὡς
 οὐχ ὀρῶντα, παίουσιν ἀθρόα τῆ χειρὶ, ὥστε με ὑπὸ
 τῆς πληγῆς ὡσπερ στρόμβον ἑξαπίνης στρέφεισθαι·

καὶ πείρα ἔμαθον, ὡς χρὴ δοῦλον, ἐς τὸ τὰ θεόντα ποιῆν, μὴ περιμένειν τὴν χεῖρα τοῦ δεσπότου. 43. Λεπτὸς οὖν πάνυ γίγνομαι, καὶ ἄσθενής τῷ σώματι, ὥστε ἔγνω με ὁ δεσπότης πωλῆσαι, καὶ ἀποδίδοται με ἀνθρώπῳ κηπουρῷ τὴν τέχνην· οὗτος γὰρ εἶχε κῆπον, λαβῶν γεωργεῖν, καὶ τοῦτο εἶχον ἔργον. ὁ δεσπότης οὖν ἔωθεν ἐπιθεὶς μοι τὰ λάχανα, ἐκόμιζεν εἰς τὴν ἀγοράν· καὶ παραδοὺς τοῖς ταῦτα πιπράσκουσιν, ἤγέ με πάλιν εἰς τὸν κῆπον. εἶτα ἐκείνος μὲν καὶ ἔσκαπτε, καὶ ἐφύτευε, καὶ τὸ ὕδωρ τοῖς φυτοῖς ἐπέηγεν, ἐγὼ δὲ ἐν τούτῳ εἰστήκειν ἀργός. ἦν δὲ μοι δεινῶς ἀλγεινός ὁ τότε βίος. πρῶτον μὲν, ἐπεὶ χειμῶν ἤδη ἦν, κῆκεῖνος οὐδὲ αὐτῷ στρωῶμα εἶχεν ἀγοράσαι, οὐχ ὅπως ἐμοί· καὶ ἀνυπόδητος πηλὸν ὑγρόν, καὶ πάλιν σκληρόν, καὶ ὄξυν ἐπάτου, καὶ φαγεῖν τοῦτο μόνον ἀμφοτέροισ ἦν, θριδάκας πικράς, καὶ σκληράς. 44. Καὶ ποτε ἐξιδόντων ἡμῶν ἐς τὸν κῆπον, ἐντυγχάνει ἀνὴρ γενναῖος, στρατιώτου στολὴν ἡμφισμένος, καὶ τὰ μὲν πρῶτα λαλεῖ πρὸς ἡμᾶς τῇ Ἰταλῶν φωνῇ, καὶ ἤροτο τὸν κηπουρὸν ὅποι ἀπάγει τὸν ὄνον ἐμέ· ὁ δὲ, οἶμαι, τῆς φωνῆς ἀνόητος ὢν, οὐδὲν ἀπεκρίνατο. ὁ δὲ ὀργιζόμενος, ὡς ὑπερορώμενος, παίει τῇ μάστιγι τὸν κηπουρὸν· κῆκεῖνος συμπλέκεται αὐτῷ, καὶ ἐκ τῶν ποδῶν ὑποσπάσας, εἰς τὴν ὁδὸν ἐκτείνει· καὶ κείμενον ἔπαιεν οὕτω, καὶ χειρὶ, καὶ ποδὶ, καὶ λίθῳ τῷ ἐκ τῆς ὁδοῦ· καὶ ὅς τὰ πρῶτα καὶ ἀντεμάχετο, καὶ ἠπέιλει, εἰ ἀνασταίῃ, ἀποκτενεῖν τῇ μαχαίρᾳ· ὁ δὲ, ὡσπερ ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου

διδαχθεὶς τὸ ἀκίνδυνότατον, σπῆ τὴν μάχαιραν αὐ-
 τοῦ, καὶ ῥίπτει πόρρω· εἶτα αὐθις ἔπαιε κείμενον.
 ὁ δὲ τὸ κικκὸν ὄρων ἤδη ἀφόρητον, ψεύδεται ὡς τε-
 θνηκὸς ἐν ταῖς πληγαῖς· ὁ δὲ δεισας ἐπὶ τούτῳ,
 τὸν μὲν αὐτοῦ, ὡς εἶχε, κείμενον ἀπολείπει, τὴν δὲ
 μάχαιραν βραστήσας, ἐπ' ἐμοὶ ἤλαυνεν ἐς τὴν πό-
 λιν. 45. Ὡς δὲ ἦλθομεν, τὸν μὲν κῆπον αὐτοῦ
 συνεργῶ τινι ἐπέδωκε γεωργεῖν· αὐτὸς δὲ, τὸν κίν-
 δυνον τὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ διδιῶς, κρύπτεται ἅμα ἐμοί.
 πρὸς τινὸς τῶν ἐν ἄστει συνήθων. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ,
 δόξαν αὐτοῖς οὕτω ποιοῦσι· τὸν μὲν ἐμὸν δεσπό-
 την κιβωτῶ ἐνέκρυψαν, ἐμὲ δὲ ἀράμενοι ἐκ τῶν πο-
 δῶν κομίζουσιν ἄνω τῇ κλίμακι, ἐς οἴκημα ὑπερω-
 ον, καὶ κεῖ με ἄνω συγκλείουσιν. ὁ δὲ στρατιώτης, ἐκ
 τῆς ὁδοῦ τότε μόλις ἐξαναστὰς, ὡς ἔφασαν, καρη-
 βαρῶν ταῖς πληγαῖς, ἤκεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τοῖς
 στρατιώταις τοῖς οὖν αὐτῶ ἐντυχῶν, λέγει τὴν
 ἀπόνοιαν τοῦ κηπουροῦ. οἱ δὲ σὺν αὐτῷ συνελθόν-
 τες, μανθάνουσι ἐνθα ἡμεν κεκρυμμένοι, καὶ
 παραλαμβάνουσι τοὺς τῆς πόλεως ἄρχοντας. οἱ δὲ
 εἶσω τινὰ τῶν ἐπηρετῶν πέμπουσι, καὶ τοὺς ἔνδον
 ἅπαντας προελθεῖν ἔξω κελεύουσιν· ὡς δὲ προῆλ-
 θον, ὁ κηπουρὸς οὐδαμοῦ ἔφαινετο. οἱ μὲν οὖν
 στρατιῶται ἔνδον ἔφασαν εἶναι τὸν κηπουρὸν, καὶ μὲν
 τὸν ἐκείνου ὄνον· οἱ δὲ οὐδὲν ἄλλο ὑπολελειφθαι
 ἔλεγον, οὔτε ἄνθρωπον, οὔτε ὄνον. Θορύβου δὲ ἐν
 τῷ στενωπῷ, καὶ πολλῆς βοῆς ἐκ τούτου γενομένης,
 ὁ ἀγέρωχος, καὶ πάντα περίεργος ἐγὼ, βουλόμενος
 μαθεῖν τίνες εἶεν οἱ βοῶντες, διακύπτω ἄνωθεν κά-

τω δια τῆς θυρίδος. οἱ δὲ με ἰδόντες, εὐθύς ἀνέκρουον· οἱ δὲ ἐαλώκεσαν ψευδῆ λέγοντες· καὶ οἱ ἄρχοντες εἴσω παρελθόντες, καὶ πάντα ἀνερευνῶντες, εὐρίσκουσι τὸν ἐμὸν δεσπότην τῇ κιβωτῷ ἐγκείμενον, καὶ λαβόντες τὸν μὲν εἰς τὸ δεσμοτήριον ἔπεμψαν, λόγον τῶν τετολημμένων ὑπέξοντα· ἐμὲ δὲ κάτω βασιτάσαντες τοῖς στρατιώταις παρέδωκαν· πάντες δὲ ἄσβεστον ἐγέλων ἐπὶ τῷ μηνύσαντι ἐκ τῶν ὑπερώων, καὶ προδόντι τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην, κῆκτοτε ἐξ ἐμοῦ πρώτου ἦλθεν εἰς ἀνθρώπους ὁ λόγος οὗτος, Ἐξ ὄνου παρακύψεως. 46. Τῇ δὲ ὑστிரαιᾷ, τί μὲν ἔπαθεν ὁ κηπουρὸς ὁ ἐμὸς δεσπότης, οὐκ οἶδα· ὁ δὲ στρατιώτης πωλήσειν με ἔγνω, καὶ πιπράσκει με πέντε καὶ εἴκοσιν Ἀττικῶν· ὁ δὲ ὠνησάμενος, θεράπων ἦν ἀνδρὸς σφόδρα πλουσίου, πόλεως τῶν ἐν Μακεδονίᾳ τῆς μεγίστης, Θεσσαλονίκης· οὗτος τέχνην εἶχε ταύτην, τὰ ὄψα τῷ δεσπότη ἔσκεύαζε, καὶ εἶχεν ἀδελφὸν σύνδουλον, ἄρτους πέττειν, καὶ μελίπηκτα κικονίῃν ἐπιστάμενον. οὗτοι οἱ ἀδελφοὶ, σύσκηνοί τε αἰεὶ ἦσαν ἀλλήλοις, καὶ κατέλυον ἐν ταύτῃ, καὶ τὰ σκεύη τῶν τεχνῶν εἶχον ἀναμειγμένα, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ μὲ ἴστασαν ἔνθα κατέλυον, καὶ οὗτοι μετὰ τὸ δεῖπνον τοῦ δεσπότη, πολλὰ λείψανα ἄμφω εἴσω ἐκόμιζον, ὁ μὲν κρεῶν καὶ ἰχθύων, ὁ δὲ ἄρτων καὶ πλακούντων. οἱ δὲ κατακλείσαντες ἔνδον ἐμὲ μετὰ τούτων, καὶ φυλακὴν ἐμοὶ γλυκυτάτην περιετήσαντες, ἀπήσαν, ὥστε ἀπολοῦσασθαι· καὶ γὰρ τοῖς παρακειμένοις κριθιδίοις μακρὰ χαίρειν λέγων, ταῖς τέχναις καὶ τοῖς

κερδεσι τῶν δεσποτῶν ἐδίδουν ἐμαντόν, καὶ διὰ μακροῦ πάνυ ἐγεμιζόμεν ἄνθρωπείου τροφῆς. οἱ δὲ ἀναστρέψαντες εἴσω, τὰ μὲν πρῶτα οὐδὲν ἤσθοντο τῆς ὀψοφαγίας τῆς ἐμῆς, ἐκ τοῦ πλήθους τῶν παρακειμένων, καὶ μοῦ ἔτι ἐν φόβῳ καὶ φειδοῖ κλέπτοντος τὸ ἄριστον. ἐπεὶ δὲ καὶ τέλεον ἤμην αὐτῶν καταγνοὺς ἄνοιαν, τὰς καλλίστας τῶν μερίδων, καὶ ἄλλα πολλὰ κατέτρωγον. καὶ ἐπειδὴ ἤσθοντο ἤδη τῆς ζημίας, τὰ μὲν πρῶτα ἄμφω ὑποπτον πρὸς ἀλλήλους ἔβλεπον, καὶ κλέπτῃν ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον, καὶ ἄρπαγα τῶν κρινῶν, καὶ ἀναίσχυντον ἔλεγον, καὶ ἦσαν ἀκριβεῖς λοιπὸν ἄμφω, καὶ τῶν μερίδων ἀριθμὸς ἐγίνετο. 47. Ἐγὼ δὲ τὸν βίον εἶχον ἐν ἡδονῇ καὶ τρυφῇ, καὶ τὸ σῶμά μου ἐκ τῆς συνήθους τροφῆς πάλιν καλὸν ἐγεγόνει, καὶ τὸ δέρμα ἐπανθούσῃ τῇ τριχὶ ἀπέστιλβεν. οἱ δὲ γενναιώτατοι, μέγαν τέ με καὶ πίονα ὀρῶντες, καὶ τὰ κριθίδια μὴ δαπανώμενα, ἀλλ' ἐν ταύτῳ μέτρῳ ὄντα, εἰς ὑπόνοιαν ἔρχονται τῶν τολμημάτων τῶν ἐμῶν, καὶ προελθόντες, ὡς εἰς τὰ βαλανεῖον ἀπιόντες, ἔπειτα τὰς θύρας συγκλείσαντες, προσβαλόντες ὅπῃ τινὲ τῶ ὄμματα τῆς θύρας, ἐσκοποῦντο τᾶνδον. καὶ γὰρ τότε τοῦ δόλου μηδὲν εἰδώς, ἡρίστων προσελθόν. οἱ δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἐγέλων, ὀρῶντες ἄριστον ἄπιστον· εἶτα δὲ τοὺς ὁμοδούλους ἐκάλουν ἐπὶ τὴν ἐμοῦ θύραν, καὶ γέλως πολὺς ἦν, ὥστε καὶ ὁ δεσπότης αὐτῶν ἤκουσε τοῦ γέλωτος, θορῦβου ὄντος ἔξωθεν, καὶ ἤρετό τινα ἐφ' ᾧ τοσοῦτον οἱ ἔξω γελῶσιν. ἐπεὶ δὲ ἤκουσεν, ἐξανίσταται τοῦ συμποσίου, καὶ δια-

κῦψας εἶσω, ὄρα με σὺς ἀγρίου μερίδα καταπίνοντα, καὶ μέγα ἐν γέλοισι ἀναβοήσας, εἰστρέχει εἶσω. κίχῳ σφόδρα ἠχθόμεν ἐπὶ τοῦ δεσπότου, κλέπτης ἄμα καὶ λίχνος ἐυλωκῶς. ὁ δὲ πολὺν εἶχεν ἐπ' ἐμοὶ γέλωτα, καὶ τὰ μὲν πρῶτα κελεύει με εἶσω ἄγεσθαι εἰς τὸ ἐκείνου συμπόσιον, ἔπειτα τράπεζάν μοι παραθεῖναι εἶπε, καὶ εἶναι ἐπ' αὐτῇ πολλὰ τῶν ὄσα μὴ δυνατὸν ἄλλῳ ὄνῳ καταφαγεῖν, κρέα, λοπάδας, ζωμούς, ἰχθῦς, τοῦτο μὲν γάρῳ καὶ ἐλαίῳ κατακειμένους, τοῦτο δὲ ράπτῳ ἐπικεχυμένους. καὶ γὰρ τὴν τύχην ὄρων ἤδη ἀπαλὸν μοι προσμειδιῶσαν, καὶ μαθὼν ὅτι με τοῦτο μόνον τὸ παίγνιον ἀνασώσει, καίτοι ἤδη ἐμπεπλησμένος, ὅμως ἡρίστων τῇ τραπέζῃ παραστάς. τὸ δὲ συμπόσιον ἐκλονεῖτο τῷ γέλωτι. καὶ τις εἶπε, καὶ πίνεται οἶνον οὗτος ὁ ὄνος, ἦν τις αὐτῷ ἐγκερασάμενος ἐπιδῶ· καὶ ὁ δεσπότης ἐκέλευε, κίχῳ τὸ προσενεχθὲν ἔπιον. 48. Ὁ δὲ, οἶον εἰκός, ὄρων με κτήμα παρὰδοξον, τὴν μὲν τιμὴν τὴν ἐμὴν κελεύει τῶν διοικητῶν τινι καταβαλεῖν τῷ ἐμὲ ὠνησαμένῳ, καὶ ἄλλο τοσοῦτον, ἐμὲ δὲ παρέδωκεν ἀπελευθέρῳ τινὶ τῶν ἑαυτοῦ νεανίσκων, καὶ εἶπε κατηχεῖν, ὄσα ποιῶν μάλιστα ψυχαγωγεῖν αὐτὸν δυναίμην. τῷ δὲ γε ῥιμάδια ἦν πάντα, ὑπήκουον γὰρ εὐθὺς εἰς ἅπαντα διδασκόμενος. καὶ πρῶτον μὲν κατακλίνεσθαι με ἐπὶ κλίνης, ὥσπερ ἄνθρωπον, ἐπ' ἀγκῶνος ἐποίησεν, εἶτα καὶ προσπαλαίειν αὐτῷ, καὶ μὴν καὶ ὀρχεῖσθαι, ἐπὶ τοὺς δύο ἐπανιστιόμενον ὀρθόν, καὶ κατανεύειν, καὶ ἀνανεύειν πρὸς τὰς φωνάς, καὶ πάνθ' ὄσα ἐδυνάμην μὲν, καὶ δίχαι

τοῦ μανθάνειν, ποιεῖν. καὶ τὸ πρᾶγμα περιβόητον ἦν, ὄνος ὁ τοῦ δεσπότου, οἰνοπότης παλαιῶν ὀρχούμενος. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι πρὸς τὰς φωνὰς ἀνένευον ἐν καιρῷ, καὶ κατένευον· καὶ πιεῖν δέ, ὅποτε θελήσαιμι, ἦτον τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸν οἰνοχόον κινήσας· καὶ οἱ μὲν ἐθαύμαζον τὸ πρᾶγμα, ὡς παράδοξον, ἄγνοοῦντες ἄνθρωπον ἐν τῷ ὄνῳ κείμενον· ἐγὼ δὲ τρυφήν ἐποιούμην τὴν ἐκείνων ἄγνοιαν. καὶ μὴν καὶ βαδίζειν ἐμάνθανον, καὶ κομίζειν τὸν δεσπότην ἐπὶ τοῦ νώτου, καὶ τρέχειν δρόμον ἄλμπότατον, καὶ τῷ ἀναβάτῃ ἀναίσθητον. καὶ σκευὴ μοι ἦν πολυτελής· καὶ στρώματα πορφυρᾷ ἐπιβάλλομαι· καὶ χαλινούς εἰςδεχόμεν ἄργύρῳ καὶ χρυσῷ πεποικιμένους· καὶ κώδωνες ἐξήπτοντό μου μέλος μουσικώτατον ἐκφανοῦντες. Ὁ δὲ Μενεκλῆς ὁ δεσπότης ἡμῶν, ὡσπερ ἔφην, ἐκ τῆς Θεσσαλονίκης δεῦρο ἐληλύθει ἐπ' αἰτία τοιαύτη· ὑπέσχετο τῇ πατρίδι θεῖαν παρέξειν ἀνδρῶν, ὅπλοις πρὸς ἀλλήλους μονομαχεῖν εἰδότων. καὶ οἱ μὲν ἄνδρες τῆς μάχης ἤδη ἦσαν ἐν παρασκευῇ, καὶ ἀφῆκτο ἡ πορεία. ἐξελαύνομεν οὖν ἔωθεν· καὶ γὰρ τὸν δεσπότην ἔφερον, εἰ ποτε χωρίον εἶη τῆς ὁδοῦ τραχὺ, καὶ τοῖς ὀχήμασιν ἐπιβαίνειν χαλεπόν. ὡς δὲ κατέβημεν ἐπὶ Θεσσαλονίκην, οὐκ ἦν ὅστις ἐπὶ θεῖαν οὐκ ἠπέιγετο, καὶ τὴν ὄψιν τὴν ἐμήν. ἡ γὰρ ἐμὴ δόξα προεληλύθει ἐκ μακροῦ, καὶ τὸ πολυπρόσωπον καὶ τὸ ἀνθρώπινον τῶν ἐμῶν ὀρχημάτων καὶ παλαισμάτων· ἀλλ' ὁ μὲν δεσπότης τοῖς ἐνδοξοτάτοις τῶν αὐτοῦ πολιτῶν παρὰ τὸν πότον ἐδείκνυέ με, καὶ τὰ παράδοξα

ἐκεῖνα τὰ ἐν ἐμοὶ παίγνια ἐν τῷ δείπνῳ παρετίθει.
 50. Ὁ δὲ ἐμὸς ἐπιστάτης πρόσδορον εὐρεῖν ἐξ ἐμοῦ
 πολλῶν πάνυ δραχμῶν. κατακλείσας γὰρ με ἔνδον
 εἶχεν ἐστῶτα, καὶ τοῖς βουλομένοις ἰδεῖν ἐμὲ, καὶ
 τὰμὰ παράδοξα ἔργα, μισθοῦ τὴν θύραν ἤνοιγεν.
 οἱ δ' εἰσεκόμιζον ἄλλος ἄλλο τι τῶν ἐδωδίμων, μάλι-
 στα τὸ ἐχθρὸν εἶναι ὄνου γαστρὶ δοκοῦν· ἐγὼ δὲ
 ἦσθιον, ὥστε ὀλίγων ἡμερῶν τῷ δεσπότη, καὶ τοῖς ἐν
 τῇ πόλει συναριστιῶν, μέγας τε καὶ πίων δεινῶς ἤδη ἐγε-
 γόνειν. καὶ ποτε γυνὴ ξένη, οὐ μετρία κικτημένη, τὴν
 ὄψιν ἰκανὴ παρελθοῦσα εἴσω ἰδεῖν ἐμὲ ἀριστιῶντα, εἰς
 ἔρωτά μου θερμὸν ἐμπίπτει· τοῦτο μὲν τὸ κάλλος ἰδοῦ-
 σα τοῦ ὄνου· τοῦτο δὲ τῷ παραδόξῳ τῶν ἐμῶν ἐπι-
 τηδευμάτων, εἰς ἐπιθυμίαν συνουσίας προελθοῦσα·
 καὶ διαλέγεται πρὸς τὸν ἐπιστάτην τὸν ἐμὸν, καὶ μι-
 σθὸν ἄδρῶν αὐτῷ ὑπέσχετο, εἰ συγχωρήσειεν αὐτῇ, σὺν
 ἐμοὶ τὴν νύκτα ἀναπαύσεσθαι, κῆκεῖνος οὐδὲν φρον-
 τίσας, εἴτε καὶ ἀνύσει τι ἐκείνη ἐξ ἐμοῦ, εἴτε καὶ μὴ,
 λαμβάνει τὸν μισθόν. 51. Καπειδὴ ἑσπέρα τε ἤδη ἦν,
 καὶ τοῦ συμποσίου ἀφῆκεν ἡμᾶς ὁ δεσπότης, ἀνα-
 στρέφομεν ἔνθα ἐκαθεύδομεν, καὶ τὴν γυναῖκα εὐ-
 ρομαν πάλαι ἀφιγμένην ἐπὶ τὴν ἐμὴν εὐνήν. ἐκεκό-
 μιστο δὲ αὐτῇ προσκεφάλαια μαλακὰ, καὶ στρώ-
 ματα εἴσω κατέθεντο, καὶ χαμεῦνιον ἡμῖν εὐπρεπὲς
 ἦν. εἶτα οἱ μὲν τῆς γυναικὸς θεράποντες, αὐτοῦ
 σου πλησίον πρὸ τοῦ δωματίου ἐκάθευδον, ἡ δὲ
 λύχνον ἔνδον ἔκαιε μέγαν, τῷ πυρὶ λαμπόμενον·
 ἔπειτα ἀποδυσσάμενη, παρῆστη τῷ λύχνῳ γυμνὴ ὄλη,
 καὶ μύρον ἐκ τινὸς ἀλυβίστρου προχεαμένη, τοῦτι

ἀλείφεται, καὶ μὲ δὲ μυρίζει, ἔνθεν μάλιστα τὴν ὄντιά
 μου μύρων ἐπέπλησεν, εἰτά με κατεφίλησε, καὶ οἷα
 πρὸς αὐτῆς ἐρώμενον, καὶ ἄνθρωπον, διελέγετο,
 καὶ με ἐκ τῆς φορβείας ἐπιλαβομένη ἐπὶ τὸ χαμῦ-
 νιον εἶλκε· καὶ γὰρ οὐδὲν τρίτου παρακαλύοντος εἰς
 τοῦτο δεόμενος, καὶ οἷω δὲ παλαιῷ πολλῷ ὑποβε-
 βριγμένος, καὶ τῷ χρωτὶ τοῦ μύρου οἰστρημένος,
 καὶ τὴν παιδίωκην ὄρων πάντα καλῆν, κλίνομαι,
 καὶ σφόδρα ἠπόρουν, ὅπως ἀναβήσομαι τὴν ἄν-
 θρωπον. καὶ γὰρ ἐξ ὅτου ἐγεγόνειν ὄρος, συνουσίας
 ἀλλ' οὐδὲ τοῖς ὄνοις συνήθους ἔτιχον ἐφαψάμενος,
 οὐδὲ γυναικὶ ἐχρησίμην ὄνω· καὶ μὴν καὶ τοῦτό μ' ἔ-
 εἰς δέος οὐχὶ μέτριον ἦγε, μὴ οὐ χωρήσασα ἢ γυνή
 διασπασθεῖη, καὶ γὰρ, ὡς περ ἀνδροφόρος, καλὴν δώ-
 σω δίκην. ἠγνόουν δὲ οὐκ εἰς δέον δεδιώς. ἢ γὰρ
 γυνὴ πολλοῖς τοῖς φιλήμασι, καὶ τούτοις ἐρωτικοῖς,
 προσκαλουμένη, ὡς εἶδεν οὐ κατέχοντα, ὡς περ ἄν-
 δρὶ παρακειμένη, περιβάλλεται με καὶ ἄρασα εἴσω
 ὄλον παριδιξάτο. καὶ γὰρ μὲν ὁ δειλὸς ἐδεδοίκειν ἔτι,
 καὶ ὀπίσω ἀπῆγον ἐμαντὸν ἀτρέμα. ἢ δὲ τῆς τε
 ὀσφύος τῆς ἐμῆς εἶχετο, ὥστε μὴ ὑποχωρεῖν, καὶ αὐ-
 τῇ εἶπετο τὸ φεῦγον. ἐπεὶ δὲ ἀκριβῶς ἐπέισθην, ἔτι
 μοι καὶ προςδεῖν πρὸς τὴν τῆς γυναικὸς ἠδονὴν τε,
 καὶ τέρψιν, ἀδεῶς λοιπὸν ὑπηρετοῦν, ἐννοοῦμενος,
 εἰς οὐδὲν εἶην κακίων τοῦ τῆς Πασιφάης μοιχοῦ.
 ἢ δὲ γυνή, οὕτως ἦν ἄρα ἐς τὰ Ἀφροδίσια ἐτοιμή,
 καὶ τῆς ἀπὸ τῆς συνουσίας ἠδονῆς ἀκόρεστος, ὥστε
 ὄλην τὴν νύκτα ἐν ἐμοὶ ἐδαπάνησεν. 52. Ἄμα δὲ
 τῇ ἡμέρᾳ, ἢ μὲν ἀνυστῶσα ἀπῆει, συνθιμμένη πρὸς

τὸν ἐπιστάτην τὸν ἔμον οἴσειν ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς τὸν μισθὸν τὸν αὐτὸν τῆς νυκτός. ὁ δὲ ἄμα μὲν πλουσιώτερος ἐκ τῶν ἐμῶν γενόμενος, καὶ τῷ δεσπότῃ καινότεραν ἐν ἔμοι ἐπιδειξόμενος, συγκατακλείει με τῇ γυναικί. ἡ δὲ κατεχρήσατό μοι δεινῶς. καὶ ποτε ἐλθὼν ὁ ἐπιστάτης, ἀπαγγέλλει τῷ δεσπότῃ τὸ ἔργον, ὡς ἦν αὐτὸς διδάξας, καὶ ἐμοῦ μὴ εἰδότες ἄγει αὐτὸν ἐσπέρας ἦδη, ἔνθα ἐκαθεύδομεν, καὶ διὰ τινὸς ὀπῆς τῆς θύρας δείκνυσί με, ἔνδον τῇ μείρακι συνευαζόμενον. ὁ δὲ ἡσθεὶς τῇ θέᾳ, καὶ δημοσίᾳ με δεῖξαι ταῦτα ποιοῦντα ἐπεθύμησε, καὶ κελεύει πρὸς μηδένα ἔξω τοῦτο εἰπεῖν, ἵνα, ἔφη, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς θέας παραγάγωμεν τοῦτον ἐς τὸ θέατρον σὺν τινὶ τῶν καταδεδικασμένων γυναικῶν, καὶ πάντων ὀφθαλμοῖς ἐπὶ τῇ γυναῖκα ἀναβήσεται. καὶ τινὰ τῶν γυναικῶν, ἧτις κατεκέρκωτο θηρίοις ἀποθανεῖν, ἄγουσιν ἔνδον παρ' ἐμέ, καὶ προσίεναι τε ἐκέλευον, καὶ ψαύειν ἐμοῦ. 53. Εἶτα τὸ τελευταῖον τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐνστάσης, ἐν ἧ' τὰς φιλοτιμίας ἦγεν ὁ ἐμὸς δεσπότης, εἰσάγειν ἔγνωσάν με εἰς τὸ θέατρον· καὶ εἰσῆειν οὕτω. κλίνη ἦν μεγάλη, ἀπὸ χελώνης Ἰνδικῆς πεποιημένη, χρυσῷ ἐσφηνωμένη, ἐπὶ ταύτης με ἀνακλίνουσι, καὶ κεῖ μοι τὴν γυναῖκα παρακατέκλιναν. εἶτα οὕτως ἡμᾶς ἐπέθηκαν ἐπὶ τινος μηχανήματος, καὶ εἴσω εἰς τὸ θέατρον παρενέγκαντες, κατέθηκαν ἐν τῷ μέσῳ, καὶ οἱ ἄνθρωποι μέγα ἀνεβόησαν, καὶ κρότος πάσης χειρὸς ἐξήλατο ἐπ' ἐμοί, καὶ τράπεζα ἡμῶν παρέκειτο, καὶ πολλὰ ἐσκευασμένα ἐν αὐτῇ ἔκειτο, ὅσα τρυφῶντες ἄνθρω-

ποι ἐν δελήνω ἔχουσι. καὶ παῖδες ἡμῖν παρέιστήκεισαν οἰνοχόοι, καλοὶ, τὸν οἶνον ἡμῖν χρυσίῳ διακοροῦμενοι. ὁ μὲν οὖν ἐμὸς ἐπιστάτης ἐστὼς ὀπισθεν, ἐκέλευέ με ἀριστιᾶν· ἐγὼ δὲ, ἅμα μὲν ῥιζοῦμένην ἐν τῇ θεάτρῳ κατακείμενος, ἅμα δὲ ἐδεδίειν μὴ που ἄρκτος ἢ λέων ἀναπηδήσῃται. 54. Ἐν τούτῳ δὲ τινος ἄνθη φέροντος παροδεύοντος, ἐν τοῖς ἄλλοις ἀνθεσιν ὄρω καὶ ῥόδων χλωρῶν φύλλα, καὶ μηδὲν ἔτι ὀκνῶν, ἀναπηδήσας τοῦ λίχου ἐκπίπτω, καὶ οἱ μὲν ἔροντό με ἀνίστασθαι ὀρησόμενον. ἐγὼ δὲ ἐν ἕξ ἑνὸς ἐπιτρέχων, καὶ ἀπανθιζόμενος ἀπ' αὐτῶν τῶν ἀνθῶν τὰ ῥόδα, κατέπινον. τῶν δὲ ἔτι θαυμαζόντων ἐπ' ἐμοῖ, ἀποπίπτει ἐξ ἐμοῦ ἐκείνη ἢ τοῦ κτήνους ὄψις, καὶ ἀπόλλυται, καὶ ἀφανῆς ἦν ἐκείνος ὁ πάλαι ὄνος, ὁ δὲ Λούκιος αὐτὸς ἔνδον μοι γυμνὸς εἰστήκει· τῇ δὲ παραδόξῳ ταύτῃ καὶ μηδέποτε ἐλπισθείσῃ θεῆα πάντες ἐκπεπιηγμένοι, δεινὸν ἐπεθορῶν βησαν, καὶ τὸ θεάτρον εἰς δύο γνώμας ἐσχίζετο. οἱ μὲν γὰρ ὡς περ φάρμακα δεινὰ ἐπιστάμενον, καὶ κακόν τι πολύμορφον, ἠξίουσαν εὐθύς ἔνδον πυρὶ με ἀποθανεῖν· οἱ δὲ περιμεῖναι καὶ τοὺς ἀπ' ἐμοῦ λόγους ἔλεγον δεῖν, καὶ πρότερον διαγνῶναι, εἴθ' οὕτω δικάσαι περὶ τούτων. καὶ γὰρ δραμῶν πρὸς τὸν ἄρχοντα τῆς ἐπαρχίας, ἔτυχε δὲ τῇ θεῆα ταύτῃ παρῶν, ἔλεγον κάτωθεν ὅτι γυνὴ με Θετταλῆ, γυναικὸς Θετταλῆς δούλη, χρίσματι μεμαγευμένῳ ἐπαλείψασα, ὄνον ποιήσεις. καὶ ἰκέτευον αὐτὸν, λαβόντα ἔχειν με ἐν φρουρᾷ, ἔστ' ἂν αὐτὸν πείσαιμι, ὡς οὐ καταψεύδομαι οὕτω γεγονός. 55. Καὶ ὁ ἄρχων, Λέγα,

φησὶν, ἡμῖν ὄνομα τὸ σὸν, καὶ γονέων τῶν σῶν, καὶ συγγενῶν, εἴ τινος φῆς ἔχειν τῷ γένει προσήκοντας, καὶ πόλιν. καὶ γὰρ, Πατήρ μὲν, ἔφη, ἔστι μοι Λούκιος, τῷ δὲ ἀδελφῷ τῷ ἐμῷ Γάϊος. ἄμφω δὲ τὰ λοιπὰ δύο ὀνόματα κοινὰ ἔχομεν· καὶ γὰρ μὲν ἱστοριῶν καὶ ἄλλων εἰμὶ συγγραφεύς· ὁ δὲ ποιητῆς ἐλεγείων ἐστὶ, καὶ μάντις ἀγαθός· πατρὸς δὲ ἡμῖν, Πάτριαι τῆς Ἀχαΐας. ὁ δὲ δικαστῆς, ἐπεὶ ταῦτα ἤκουσε, φιλιτάτων ἐμοὶ, ἔφη, λίαν ἀνδρῶν υἱὸς εἶ καὶ ξένων, οἰκίᾳ τέ με ὑποδεξαμένων, καὶ δώροις τιμησιάντων, καὶ ἐπίσταμαι ὅτι οὐδὲν ψεύδῃ, παῖς ἐκείνων ὢν. καὶ τοῦ δίφρου ἀναπηδήσας, περιβάλλει τε, καὶ πολλὰ ἐφίλει, καὶ με καὶ οἰκίαιδε ἤγεν ὡς ἑαυτὸν. ἐν τούτῳ δὲ καὶ ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς ἀφίκετο, ἀργύριον, καὶ ἄλλα μοι πολλὰ κομίζων, καὶ τούτῳ με ὁ ἄρχων δημοσίου πάντων ἀκούοντων, ἀπολύει· καὶ ἐλθόντες ἐπὶ θάλατταν ναῦν ἐσκεψάμεθα, καὶ τὴν ἀποσκευὴν ἐνεθέμεθα. 56. Ἐγὼ δὲ κράτιστον εἶναι ἔγνων ἐλθεῖν παρὰ τὴν γυναικα τὴν ἐρασθεῖσάν μου τοῦ ὄνου, καλλίων αὐτῇ φανεῖσθαι λέγων, νῦν ἐν ἀνθρώπῳ ὢν. ἡ δὲ ἀσμένῃ τέ μ' εἰσεδέξατο, τῷ παραδόξῳ, οἶμαι, τοῦ πράγματος ἐπιτερομένη, καὶ δεῖπναι σὺν αὐτῇ, καὶ καθεῦδειν ἰκέτευσέ, καὶ γὰρ ἐπειθύμην, Νεμέσεως ἄξιον εἶναι νομίζων τὸν ὄνον τὸν ἀγαπηθέντα, νῦν γετόμενον ἀνθρώπον, ὑπερτροφῆν, καὶ τὴν ἐρασθεῖσαν ὑπερορῆν· καὶ δεῖπνῶ σὺν αὐτῇ, καὶ πολὺ ἐκ τοῦ μύθου ἀλείφομαι, καὶ στεφανοῦμαι τῷ φιλιτάτῳ καὶ ἐς ἀνθρώπους με ἀνασώσαντι ῥόδῳ· ἐπεὶ δὲ ἦν νυξ βαθεῖα, ἤδη καὶ καθεῦ-

δειν ἔδει, κἀγὼ δ' ἐπαινίσταμαι, καὶ ὥσπερ εἰ μέγα
 τι ποιῶν ἀγαθὸν, ἀποδύομαι, καὶ ἴσταμαι γυμνός,
 ὡς δῆθεν ἔτι μᾶλλον ἀρέσων ἐκ τῆς πρὸς τὸν ὄνον
 συγκρίσεως. ἡ δὲ ἐπειδὴ εἶδε με πάντα ἀνθρώπινα
 ἔχοντα, προσπτύσασά μοι, Οὐ φθείρη ἀπ' ἐμοῦ, ἔφη,
 καὶ τῆς ἐμῆς οἰκίας, καὶ μακρὰν ποι ἀπελθὼν, κοιμή-
 ση; ἐμοῦ δ' ἐρομένου, Τί γὰρ καὶ ἡμάρτηταί μοι
 τοιοῦτον; Ἐγὼ δὲ, ἔφη, μὰ Δί', οὐχὶ σοῦ, ἀλλὰ
 τοῦ ὄνου τοῦ σοῦ ἐρῶσα τότε, ἐκείνω, καὶ οὐχὶ σοί,
 συνεκάθειδον. καὶ ὄμην σε καὶ νῦν κίῃν ἐκεῖνό γε
 μόνον τὸ μέγα τοῦ ὄνου σύμβολον διασώζειν, καὶ
 σύρειν. σὺ δὲ μοι ἐλήλυθας ἐξ ἐκείνου τοῦ καλοῦ
 καὶ χρησίμου ζώου ἐς πίθηκον μεταμορφωθείς. καὶ
 καλεῖ ἤδη εὐθύς τοὺς οἰκέτας, καὶ κελεύει με τῶν
 νῶτον μετέωρον κομισθῆναι ἔξω τῆς οἰκίας, καὶ ἐξω-
 σθεῖς πρὸ τοῦ δωματίου ἔξω γυμνός, καλός, ἐστεφα-
 νωμένος, καὶ μεμυρισμένος, τὴν γῆν γυμνὴν περιλα-
 βῶν, ταύτη συνεκάθειδον. ἅμα δὲ τῶ ὄρθρω γυμνός
 ὢν, ἔθειον ἐπὶ ναῦν, καὶ λέγω πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὴν
 ἔμαντοῦ ἐν γέλωτι συμφορὰν. ἔπειτα ἐκ τῆς πόλεως
 δεξιοῦ πνεύσαντος ἀνέμου, πλέομεν ἔνθεν, καὶ ὀλί-
 γαις ἡμέραις ἔρχομαι εἰς τὴν ἐμὴν πατρίδα. ἐνταῦθα
 θεοὺς σωτήρησιν ἔθνον, καὶ ἀναθήματα ἀνέθηκα, μὰ
 Δί', οὐκ ἐκ κυνός προκτιοῦ (τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου)
 ἀλλ' ἐξ ὄνου περιεργίας διὰ μακροῦ πάνυ, καὶ οὕτω
 δὴ μῦθις, οἴκαδε ἀνασωθείς.

ZEYΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΟΣ.

ARGVMENTVM.

Hoc in dialogo Jupiter Cynisco concedere coactus est. partim alia in religione vulgi sibi contradicere, partim vero, si ab Diis hominibusque evitari non possint, quae Parcae neverint, 1) inutilia esse sacrificia, quum dii praeter imperium Parcarum nec bona dare, nec mala avertere possint; 2) nec mereri deos sacra ob praestantiolem forte naturam, eos enim aeternos Parcarum servos, et ex parte etiam alias ob causas infelices esse; 3) nec, si ministri tantum Parcarum sint, per quos omnia illae perpetrent; 4) nec quod vaticinentur, quia hoc inutile sit; 5) nec esse providentiam, praesertim quum, impunitis improbissimis, tot probi malis premerentur; 6) nec vera esse posse illa de iudiciis apud inferos, quia nemo ex sua voluntate, sed ex Parcarum imperio agat.

ΚΤΝΙΣΚΟΣ ΚΑΙ ΖΕΥΣ.

1. ΚΤΝ. Ἐγὼ δὲ, ὦ Ζεῦ, τὰ μὲν τοιαῦτα οὐκ ἐνοχλήσω σε, πλοῦτιον, ἢ χρυσόν, ἢ βασιλείαν αἰτῶν, ἄπερ εὐκταϊότατα τοῖς πολλοῖς, σοὶ δ' οὐ πάνυ ῥᾴδια παρασχέιν. ὀρώ γοῦν σε τὰ πολλὰ παρακούοντα εὐχομένων αὐτῶν. ἐν δέ, καὶ τοῦτο ῥᾴστιον, ἐβουλόμην παρὰ σοῦ μοι γενέσθαι.

ZETΣ. Τί τοῦτό ἐστιν; ὦ Κυρίασθε· οὐ γὰρ ἀτυχήσεις, καὶ μάλιστα μετρίων, ὡς ἔφησ, δεόμενος.

KTN. Ἀποκρίναι δὴ μοι πρὸς τινα οὐ χαλεπὴν ἐρώτησιν.

ZETΣ. Μικρά γὰρ ὡς ἀληθῶς ἡ εὐχή, καὶ πρόχειρος· ὥστε ἐρώτα ὅποσα ἂν ἐθέλῃς.

KTN. Ἴδου ταῦτα, ὦ Ζεῦ· ἀνέγνωσ γὰρ δηλονότι καὶ σὺ τὰ Ὀμήρου καὶ Ἡσιόδου ποιήματα· εἰπέ οὖν μοι, εἰ ἀληθῆ ἐστιν, ἢ περὶ τῆς Εἰμαρμένης καὶ τῶν Μοιρῶν ἐκείνοι ἐρύαψωδήκασιν, ἄφυστα εἶναι, ὅποσα ἂν αὐταὶ ἐπινήσωσι γεινομένων ἐκάστω.

ZETΣ. Καὶ πάνυ ἀληθῆ ταῦτα. οὐδὲν γὰρ ἐστιν ὅτι μὴ αἱ Μοῖραι διατάττουσιν· ἀλλὰ πάντα, ὅποσα γίνεσθαι, ὑπὸ τῶν τούτων ἀτρακτῶν στρεφόμενα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἕκαστον ἐπικεκλωσμένην ἔχει τὴν ἀπόβασιν, καὶ οὐ θέμις ἄλλως γενέσθαι.

2. **KTN.** Οὐκοῦν ὅποτιαν ὁ αὐτὸς Ὀμηρος ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς ποιήσεως λέγει,

Μὴ καὶ ὑπὲρ Μοῖραν δόμον Ἄιδος εἰσαφίκηαι, καὶ τὰ τοιαῦτα, ληρεῖν δηλαδὴ φήσομεν τότε αὐτόν;

ZETΣ. Καὶ μάλα· οὐδὲν γὰρ οὕτω γένοιτ' ἂν ἔξω τοῦ νόμου τῶν Μοιρῶν, οὐδὲ ὑπὲρ τὸ λῖνον. οἱ ποιεῖται δὲ ὅποσα μὲν ἂν ἐκ τῶν Μουσῶν κατεχόμενοι ἄδουσιν, ἀληθῆ ταῦτά ἐστιν. ὅποτιαν δὲ ἀφῶσιν αὐτοὺς αἱ θεαὶ, καὶ καθ' αὐτοὺς ποιῶσι, τότε δεῖ καὶ σφάλλονται, καὶ ὑπεραντὶα τοῖς πρότερον διεξιῶσι· καὶ ξυγγνώμη, εἰ ἄνθρωποι ὄντες, ἀγνοοῦσι τὰληθῆς, ἀπελθόντος ἐκείνου, ὃ τέως παρόν, ἐρύαψωδει δι' αὐτῶν.

ΚΤΝ. Ἄλλα τοῦτο μὲν οὕτω φήσομεν. ἔτι δὲ καὶ κείνῳ μοι ἀπέκριναι. οὐ τρεῖς αἱ Μοῖραί εἰσι, Κλωθῶ, Λάχεσις, οἶμαι, καὶ Ἄτροπος;

ΖΕΤΣ. Πάνυ μὲν οὖν.

3. **ΚΤΝ.** Ἡ Εἰμαρμένη τοίνυν, καὶ ἡ Τύχη (πολυθρόλλητοι γὰρ καὶ αὗται) τίνες πότ' εἰσὶν, καὶ τί δύναται αὐτῶν ἑκατέρα; πότερον τὰ ἴσα ταῖς Μοίραις, ἢ τί καὶ ὑπὲρ ἐκείνας; ἀκούω γοῦν ὑπάντων λεγόντων, μηδὲν εἶναι Τύχης καὶ Εἰμαρμένης δυνατώτερον.

ΖΕΤΣ. Οὐ θέμις ἅπαντ' ἀπαντὰ σε εἰδέναι, ὦ Κυνίσχε. τίνος δ' οὖν ἔνεκα ἠρώτησας τὸ περὶ τῶν Μοιρῶν;

4. **ΚΤΝ.** Ἦν πρότερόν μοι, ὦ Ζεῦ, καὶ κείνο εἶπης, εἰ καὶ ὑμῶν αὗται ἄρχουσι, καὶ ἀνάγκη ὑμῖν ἠρωτῆσθαι ἀπὸ τοῦ λίνου αὐτῶν.

ΖΕΤΣ. Ἀνάγκη, ὦ Κυνίσχε. τί δ' οὖν ἐμειδίασας;

ΚΤΝ. Ἀνεμνήσθην ἐκείνων τῶν Ὀμήρου ἐπῶν, ἐν οἷς πεποίησαι αὐτῶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Θεῶν δημογορῶν, ὅποτε ἠπέλεις αὐτοῖς, ὡς ἀπὸ σειρῆς τινος χρυσῆς ἀναρτησόμενος τὰ πάντα. ἔφησ γὰρ αὐτὸς μὲν τὴν σειρὰν καθήσειν ἐξ οὐρανοῦ, τοὺς Θεοὺς δὲ ἅπαντας, εἰ βούλοιντο ἐκκρεμαννυμένους κατασπᾶν βιάζεσθαι, οὐ μὲν κατασπάσειν γε, σὺ δὲ, ὅποιαν ἐθέλησης, ῥαδίως ἅπαντας

Αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαις, αὐτῇ τε θαλάσῃ.

τότε μὲν οὖν θαυμασῖος ἐδόκει μοι τὴν βίαν, καὶ ὑπερέφριτον μεταξὺ ἀκούων τῶν ἐπῶν. νυνὶ δὲ αὐτόν σε ἤδη ὀρῶ μετὰ τῆς σειρῆς, καὶ τῶν ἀπειλῶν, ἀπὸ λεπτοῦ νήματος, ὡς φῆς, κρεμάμενον. δοκεῖ

γούν μοι δικαιότερον ἂν ἢ Κλωθὴ μεγαλαυχήσασθαι, ὡς καὶ αὐτόν σε ἀνάσπαστον αἰωροῦσα ἐκ τοῦ ἀτράκτου, καθάπερ οἱ ἄλιεῖς ἐκ τοῦ καλάμου τὰ ἰχθύδια.

5. ΖΕΥΣ. Οὐκ οἶδ' ὅ,τι σοι ταυτὶ βούλεται τὰ ἐρωτήματα.

ΚΤΝ. Ἐκείνο, ὦ Ζεῦ, καὶ πρὸς τῶν Μοιρῶν, καὶ τῆς Εἴμαρμένης, μὴ τραχέως μηδὲ πρὸς ὀργὴν ἀκούσης μου τάληθῆ μετὰ παρρησίας λέγοντος. εἰ γὰρ οὕτως ἔχει ταῦτα, καὶ πάντων αἱ Μοῖραι κρατοῦσι, καὶ οὐδὲν ἂν ὑπ' οὐδενὸς ἀλλαγίῃ τῶν ἀπαξδοξάντων αὐταῖς, τίνοσ ἔνεκα ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι θύομεν, καὶ ἐκατόμβας προσάγομεν, εὐχόμενοι γενέσθαι ἡμῖν παρ' ὑμῶν τ' ἀγαθὰ, οὐχ ὄρω γὰρ ὅ,τι ἂν ἀπολαύσαιμεν τῆς ἐπιμελείας ταύτης, εἰ μῆτε τῶν φαύλων ἀποτροπᾶς εὐρέσθαι δυνατὸν ἡμῖν ἐκ τῶν εὐχῶν, μῆτε ἀγαθοῦ τίνοσ θεοσδότου ἐπιτυχεῖν.

6. ΖΕΥΣ. Οἶδα ὅθεν σοι τὰ κομπᾶ ταῦτα ἐρωτήματά ἐστι, παρὰ τῶν καταράτων σοφιστῶν, οἱ μηδὲ προνοεῖν ἡμᾶς τῶν ἀνθρώπων φασίν. ἐκείνοι γούν τὰ τοιαῦτα ἐρωτῶσιν ὑπ' ἀσεβείας, ἀποτρέποντες καὶ τοὺς ἄλλοις θύειν, καὶ εὐχεσθαι, ὡς εἰκαῖον ὄν ἡμᾶς γὰρ οὔτε ἐπιμελεῖσθαι τῶν πραγματοποιέων παρ' ὑμῖν, οὐθ' ὅλως τὴ δύνασθαι πρὸς τὰ ἐν τῇ γῆ πρᾶγματα· πλὴν οὐ χαιρήσουσί γε, τὰ τοιαῦτα διεξίοντες.

ΚΤΝ. Οὐ, μὰ τὸν τῆς Κλωθοῦσ ἀτράκτον, ὦ Ζεῦ, οὐχ ὑπ' ἐκείνων ἀναπεισθεῖς, ταῦτά σε ἠρώτησα. ὁ δὲ λόγος αὐτός (οὐκ οἶδ' ὅπως ἡμῖν προΐων ἐς

τοῦτο ἀπέβη) περιττὰς εἶναι τὰς θυσίας φησίν. αἰ-
θις δ' εἰ δοκεῖ, διὰ βραχείων ἐρήσομαί σε, σὺ δὲ μὴ
ὀκνήσης ἀποκρίνασθαι, καὶ ὅπως ἀσφαλέστερον
ἀποκρίνη.

ZETΣ. Ἐρώτα, εἴ σοι σχολὴ τὰ τοιαῦτα ληρεῖν.

7. KTN. Πάντα φῆς ἐκ τῶν Μοιρῶν γίνεσθαι;

ZETΣ. Φημί γάρ.

KTN. Ἐμὴν δὲ δυνατόν ἀλλάττειν ταῦτα, καὶ
ἀνακλώθειν;

ZETΣ. Οὐδαμῶς.

KTN. Βούλει οὖν ἐπαγάγω καὶ τὸ μετὰ τοῦτο,
ἢ δῆλον, κἄν μὴ εἴπω αὐτό;

ZETΣ. Δῆλον μὲν. οἱ δὲ γε θύοντες οὐ τῆς
χρείας ἕνεκα θύουσιν, ἀντίδοσιν [δὲ] τινα ποιοῦμενοι,
καὶ ὡς περ ὠνούμενοι τὰ ἀγαθὰ παρ' ἡμῶν, ἢ τε
μῶντες ἄλλως τὸ βέλτιον.

KTN. Ἰκανόν [καὶ] τοῦτο, εἰ καὶ σὺ φῆς ἐπὶ
μηδενὶ χρησίμῳ γίνεσθαι τὰς θυσίας, χρησιμότητι
δὲ τινι τῶν ἀνθρώπων τιμώντων τὸ βέλτιον. καίτοι
εἴ τις τῶν σοφιστῶν ἐκείνων παρῆν, ἦρετο ἂν σε
καθ' ὅ,τι βελτίους φῆς τοὺς θεοὺς, καὶ ταῦτα ὁμο-
δούλους τῶν ἀνθρώπων ὄντας, καὶ ὑπὸ ταῖς αὐταῖς
δεσποίνας ταῖς Μοίραις ταττομένους. οὐ γὰρ ἀπο-
χρήσει αὐτοῖς τὸ ἀθανάτους εἶναι, ὡς δι' αὐτὸ ἀμεί-
νους δοκεῖν. ἐπεὶ τοῦτό γε μακρῷ χειρόν ἐστιν, εἴ γε
τοὺς μὲν, εἰ μηδὲν ἄλλο, ὁ θάνατός γε εἰς ἐλευθερίαν
ἀφείλετο· ὑμῖν δὲ ἐς ἄπειρον ἐκπίπτει τὸ πρῶγμα,
καὶ αἰδῖος ἡ δουλεία γίνεσθαι, ὑπὸ μακρῷ τῷ λίνῳ
στρεφομένη.

8. ΖΕΥΣ. Ἄλλ', ὦ Κυνίσκε, τὸ αἰδίδιον τοῦτο, καὶ ἄπειρον, εὐδαιμον ἡμῖν ἐστι, καὶ ἐν ἅπασιν ἀγαθοῖς ἡμεῖς βιοῦμεν.

ΚΤΝ. Οὐχ ἅπαντες, ὦ Ζεῦ, ἀλλὰ διωρίζεται καὶ παρ' ὑμῖν τὸ πρᾶγμα, καὶ πολλή ταραχὴ ἔνεστι· σὺ μὲν γὰρ εὐδαίμων, βασιλεὺς γάρ, καὶ δύνασαι ἀνασπᾶν τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλατταν, ὥσπερ ἰμόνιαν καθεῖς· ὁ δὲ Ἡφαιστος χυλός ἐστι, βάνανσός τις καὶ πυρίτης τὴν τέχνην· ὁ Προμηθεὺς δὲ καὶ ἀνεσκολοπίσθη ποτέ. τὸν γὰρ πατέρα σου τί ἂν λέγοιμι, πεδῆτην ἔτι ἐν τῷ ταρτάρῳ ὄντα; καὶ ἐργᾶν δὲ φασιν ὑμᾶς, καὶ τιτρώσκεσθαι, καὶ δουλεύειν ἐνίοτε παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, ὥσπερ ἀμέλει καὶ τὸν σὸν ἀδελφὸν παρὰ τῷ Λαομέδοντι, καὶ παρὰ τῷ Ἀδμήτῳ τὸν Ἀπόλλω. ταῦτα δὲ μοι οὐ πάνυ εὐδαίμονα [εἶναι] δοκεῖ, ἀλλ' εἰκόασιν ὑμῶν οἱ μὲν τινες εὐτρυχεῖς τε καὶ εὐμοῖροι εἶναι, οἱ δὲ ἔμπαλιν. ἐγὼ γὰρ λέγειν ὅτι καὶ ληστεύεσθε, ὥσπερ ἡμεῖς, καὶ περισυλάσθε ὑπὸ τῶν ἱεροσύλων, καὶ ἐκ πλουσιωτάτων πενίστατοι ἐν ἀκαρεῖ χρόνον γίγνεσθε. πολλοὶ δὲ καὶ κατεχωνεύθησαν ἤδη, χρυσοῖ ἢ ἀργυροῖ ὄντες, οἷς τοῦτο εἴμαρτο δηλαδὴ.

9. ΖΕΥΣ. Ὁρᾶς; ταῦτ' ἤδη ὑβριστικά, ὦ Κυνίσκε, φῆς· καὶ σοι τάχα μεταμελήσει ποτὲ αὐτῶν.

ΚΤΝ. Φείδου, ὦ Ζεῦ, τῶν ἀπειλῶν, εἰδὼς οὐδέν με πεισόμενον, ὅτι μὴ καὶ τῇ Μοίρᾳ πρὸ σοῦ ἔδοξεν. ἐπεὶ οὐδ' αὐτοὺς ἐκείνους ὄρω τοὺς ἱεροσύλους κολαζομένους, ἀλλ' οἷγε πλεῖστοι διαφεύγουσιν ὑμᾶς· οὐ γὰρ εἴμαρτο, οἴμαι, ἕλθῃναι αὐτούς.

ZETΣ. Οὐκ ἔλεγον ὡς ἄρ' ἐκείνων τις εἰ, τῶν ἀναιρουμένων τὴν πρόνοιαν τῷ λόγῳ;

ΚΤΝ.] Πάνυ, ὦ Ζεῦ, δέδιας αὐτοὺς, οὐκ οἶδ' ὅτου ἔνεκα. πάντα γοῦν ὁπόσα ἂν εἶπω, οἶει, ἐκείνων παιδεύματα εἶναι. 10. Ἐγὼ δὲ (παρὰ τίνας γὰρ ἂν ἄλλου τἄληθές, ἢ παρὰ σοῦ μάθοιμι;) ἠδέως [δ'] ἂν καὶ τοῦτο ἐροίμην σε, τίς ἢ πρόνοια ὑμῖν αὕτη ἐστὶ, Μοῖρά τις, ἣ καὶ ὑπὲρ ταύτας θεός, ὡςπερ ἄρχουσα καὶ αὐτῶν ἐκείνη;

ZETΣ. Ἦδη σοι καὶ πρότερον ἔφην, οὐ θεμιτὸν εἶναι πάντα σε εἰδέναι· σὺ δ' ἔν τι ἐν ἀρχῇ ἐρωτήσιν φήσας, οὐ παύη τσαῦτα πρὸς μὲ λεπτολογούμενος. καὶ ὁρῶ ὅτι σοι τὸ κεφάλαιόν ἐστι τοῦ λόγου, ἐπιδειξαι οὐδενός ἡμᾶς προνοούντας τῶν ἀνθρώπων.

ΚΤΝ. Οὐκ ἐμὸν τοῦτο, ἀλλὰ σὺ μικρὸν ἔμπροσθεν ἔφησθα τὰς Μοίρας εἶναι τὰς πάντα ἐπιτελούσας, ἐκτός εἰ μὴ μεταμίλει σοι ἐκείνων, καὶ μετατίθεσαι αὐθις τὰ εἰρημένα, καὶ ἀμφισβητεῖτε τῆς ἐπιμελείας, παρῳσάμενοι τὴν Εἴμαρμένην.

11. **ZETΣ.** Οὐδαμῶς· ἀλλ' ἡ Μοῖρα δι' ἡμῶν ἕκαστα ἐπιτελεῖ.

ΚΤΝ. Μανθάνω, ὑπηρέται καὶ διάκονοί τινες τῶν Μοιρῶν εἶναι φατέ. πλὴν ἀλλὰ καὶ οὕτως ἐκείναι ἂν εἶεν αἱ προνοοῦσαι, ὑμεῖς δὲ ὡςπερ σκευή τινα, καὶ ἐργαλεῖα ἐστὲ αὐτῶν.

ZETΣ. Πῶς λέγεις;

ΚΤΝ. Ὡςπερ, οἶμαι, καὶ τὸ σκέπαρον τῷ τέκτονι. καὶ τὸ τρύπανον, συνεργεῖ μὲν τι πρὸς τὴν τέ-

χνην, οὐδείς δὲ ἂν εἴποι, ὡς ταῦτα ὁ τεχνίτης ἐστίν, οὐδ' ἢ ναῦς ἔργον τοῦ σκεπάρνου, ἢ τοῦ τρυπάνου, ἀλλὰ τοῦ ναυπηγοῦ· ἀνάλογον τοίνυν, ἢ μὲν ναυπηγουμένη ἕκαστα, ἢ Εἵμαρμένη ἐστίν· ὑμεῖς δὲ ἄρα τρυπάνα καὶ σκεπάρνα ἐστὲ τῶν Μοιρῶν· καὶ, ὡς ἔοικεν, οἱ ἄνθρωποι, δεόν τῇ Εἵμαρμένη θύειν, καὶ παρ' ἐκείνης αἰτεῖν τὰγαθὰ, οἱ δὲ ἐφ' ὑμᾶς ἴασι, προσόδοις καὶ θυσίαις γεραίροντες· οἱ δ' οὐδὲ τὴν Εἵμαρμένην τιμῶντες ἂν, εἰς δεῖον αὐτὸ ἔπραττον. οὐ γὰρ οἶμαι δυνατόν εἶναι, οὐδὲ αὐταῖς ἔτι ταῖς Μοίραις, ἀλλάξαι καὶ μετατρέψαι τὲ τῶν ἐξ ἀρχῆς δοξάντων περὶ ἐκάστου. ἢ γοῦν Ἄτροπος οὐκ ἀνάσχοιτ' ἂν, εἴ τις εἰς τούναντίον στρέψει τὸν ἄτρακτον, ἀναλύων τῆς Κλωθοῦς τὸ ἔργον.

12. ΖΕΥΣ. Σὺ δ' ἤδη, ὦ Κυνίσκη, οὐδὲ τὰς Μοίρας τιμᾶσθαι πρὸς τῶν ἀνθρώπων ἀξιοῖς, ἀλλ' ἔοικας ἅπαντα συγγεῖν προαιρεῖσθαι. ἡμεῖς δὲ εἰ καὶ μηδενὸς ἄλλου ἔνεκα, τοῦ γε μαντεύεσθαι, καὶ προμηνύειν ἕκαστα τῶν ὑπὸ τῆς Μοίρας κεκυρωμένων, δικαίως τιμοίμεθα ἂν.

ΚΤΝ. Τὸ μὲν ὅλον, ἄχρηστον, ὦ Ζεῦ, προαιδέναί τὰ μέλλοντα, οἷς γε τὸ φυλάξασθαι αὐτὰ παντελοῖς ἀδύνατον. ἐκτός εἰ μὴ τοῦτο φῆς, ὡς ὁ προμαθὼν, ὡς ὑπ' αἰχμῆς σιδηρᾶς τεθνήξεται, δύναιτ' ἂν ἐκφυγεῖν τὸν θάνατον καθείρξας ἑαυτὸν· ἀλλ' ἀδύνατον· ἐξάγει γὰρ αὐτὸν ἢ Μοῖρα κυνηγετήσοντα, καὶ παραδώσει τῇ αἰχμῇ· καὶ ὁ Ἄδραστος ἐπὶ τὸν σὺν ἄφεις τὴν λόγχην, ἐκείνου μὲν ἁμαρτήσεται, φονεύσει δὲ τὸν Κροίσου παῖδα, ὡς ἂν ἀπ'

ἰσχυρᾶς ἐντολῆς τῶν Μοιρῶν φερομένου τοῦ ἀκου-
τίου ἐπὶ τὸν νεανίσκον. 13. Τὸ μὲν γάρ τοῦ Λαῖου
καὶ γελοῖον, τό·

Μὴ σπείρε τέκνων ἄλοκα, δαιμόνων βία,
Εἰ γὰρ τεκνώσεις (φησὶ) παῖδα, ἀποκτενεῖ σ' ὁ
φύς.

περιττὴ γὰρ, οἶμαι, ἡ παραίνεσις πρὸς τὰ πάντως
οὕτω γενησόμενα. τοιγάρτοι μετὰ τὸν χρησμόν, καὶ
ἔσπειρε, καὶ ὁ φύς ἀπέκτεινεν αὐτόν. ὥστε οὐχ ὀρῶ
ἀνθ' ὅτου ἀπαιτεῖτε τὸν μισθὸν ἐπὶ τῇ μαντικῇ.
14. Ἐὼ γὰρ λέγειν ὡς λοξὰ καὶ ἐπαμφοτριζοντα
τοῖς πολλοῖς χρᾶν εἰώθατε, οὐ πάνυ ἀποσαφoῦντες,
εἰ ὁ τὸν Ἄλυν διαβὰς τὴν αὐτοῦ ἀρχὴν καταλύσει, ἢ
τὴν τοῦ Κύρου. ἄμφω γὰρ δύναται ὁ χρησμός.

ZETΣ. Ἦν τις, ὃ Κυνίσκε, τῷ Ἀπόλλωνι ὀργῆς
αἰτία κατὰ τοῦ Κροίσου, διότι ἐπειροῦτο ἐκεῖνος αὐ-
τοῦ, ἄρνεια κρέα καὶ χελώνης ἐς τὸ αὐτὸ ἔφων.

KTN. Ἐχρῆν μὲν μηδὲ ὀργίζεσθαι, θεὸν ὄντα·
πλὴν ἄλλα καὶ τὸ ἐξαπατηθῆναι τῷ Ἀυδῶ ὑπὸ τοῦ
χρησμοῦ ἐπέπρωτο, οἶμαι. καὶ ἄλλως τὸ μὴ σαφῶς
ἀκοῦσαι τὰ μέλλοντα ἢ Εἰμαρμένη ἐπέκλωσεν. ὥστε
καὶ ἡ μαντικὴ ὑμῶν ἐκείνης ἔργον ἐστίν.

15. ZETΣ. Ἡμῖν δὲ οὐδὲν ἀπολείπεις, ἄλλα μά-
την θεοὶ ἐσμεν, οὔτε πρόνοιάν τινα ἐσφερόμενοι ἐς
τὰ πράγματα, οὔτε τῶν θυσιῶν ἄξιοι, καθάπερ τρύ-
πανα, ὡς ἀληθῶς, ἢ σκέπαρνα; καὶ μοι δοκεῖς εἰκό-
τως μου καταφρονεῖν, ὅτι κεραυνὸν, ὡς δρᾶς, διηγκυ-
λημίνοσ ἀνέχομαί σου τσοαῦτα καθ' ἡμῶν διεξιόντος.

KTN. Βάλλε, ὦ Ζεῦ, εἴ μοι κεραυνῶ πληγῆναι

εἵμαρται, καὶ σε οὐδὲν αἰτιάσομαι τῆς πληγῆς, ἀλλὰ τὴν Κλωθῶ τὴν διὰ σοῦ τιτρώσκουσαν· οὐδὲ γὰρ τὸν κεραυνὸν αὐτὸν φαίην ἂν αἰτιὸν μοι γενέσθαι τοῦ τραύματος· πλὴν ἐκεῖνό γε ὑμᾶς ἐρήσομαι, καὶ σὲ καὶ τὴν Εἵμαρμένην. σὺ δὲ μοι καὶ ὑπὲρ ἐκείνης ἀπόκρισαι· ἀνέμνησας γὰρ με ἀπειλήσας. 16. Τί δήποτε τοὺς ἱεροσύλους, καὶ ληστὰς ἀφέντες, καὶ τοσοῦτους ὑβριστὰς, καὶ βίαιους, καὶ ἐπιόρκους, δρῶντινα πολλάκις κεραυνοῦτε, ἢ λίθον, ἢ νεὼς ἰσθὸν, οὐδὲν ἀδικούσης; ἐνίοτε δὲ χρηστόν τινα καὶ ὄσιον ὁδοιπόρον; τί σιωπᾶς, ὦ Ζεῦ; ἢ οὐδὲ τοῦτό με θεμὶς εἰδέναι;

ΖΕΥΣ. Οὐ γὰρ, ὦ Κυνίσκε. σὺ δὲ πολυπράγμων τις εἶ, καὶ οὐκ οἶδ' ὅθεν ταῦτα ἤκεις μοι συμπεφορηκώς.

ΚΤΝ. Οὐκοῦν μηδὲ ἐκεῖνο ὑμᾶς ἔρωμαι, σὲ τε καὶ τὴν Πρόνοϊαν, καὶ τὴν Εἵμαρμένην, τί δήποτε Φωκίων μὲν ὁ χρηστός, ἐν τοσαύτῃ πενίᾳ καὶ σπάνει τῶν ἀναγκαίων ἀπέθανε, καὶ Ἀριστείδης πρὸ αὐτοῦ· Καλλίας δὲ καὶ Ἀλκιβιάδης, ἀκόλαστα μεϊράκια, ὑπερεπλούτου, καὶ Μειδίας ὁ ὑβριστής, καὶ Χάροψ ὁ Αἰγινήτης, κίμαιδος ἄνθρωπος, τὴν μητέρα λιμῶ ἀπεκτονώς· καὶ πάλιν Σωκράτης μὲν παρεδύθη τοῖς ἔνδεκα, Μέλιτος δὲ οὐ παρεδόθη· καὶ Σαρδανάπαλος μὲν ἐβασίλευε θῆλυς ὢν· Περσῶν δὲ τοσοῦτοι καλοὶ κἀγαθοὶ ἄνδρες ἀνεσκολοπιζόντο πρὸς αὐτοῦ, διότι μὴ ἠρέσκοντο τοῖς γιγνομένοις; 17. Ἴνα δὲ ὑμῖν μὴ τὰ νῦν λέγω καθ' ἕκαστον ἐπεξιῶν, τοὺς μὲν πονηροὺς εὐδαιμονοῦντας, καὶ τοὺς πλεονέκτας, ἀγο-

μένους δὲ καὶ φερομένους τοὺς χρηστοὺς ἐν πενία καὶ νόσοις, καὶ μυρίοις κακοῖς πιζομένοις.

ZETΣ. Οὐ γὰρ οἶσθα, ὦ Κυνίσκε, ἡλίκας μετὰ τὸν βίον οἱ πονηροὶ τὰς κολάσεις ὑπομένουσιν, ἢ ἐν ὄσῃ οἱ χρηστοὶ εὐδαιμονία διατρέβουσιν;

KTN. Ἄδην μοι λέγεις, καὶ Τιτυοὺς, καὶ Τυνταλους. ἐγὼ δὲ, εἴ μὲν τι καὶ τοιοῦτόν ἐστιν, εἴσομαι τὸ σαφές ἐπειδὴν ἀποθάνω· τὸ δὲ νῦν ἔχον, ἐβουλόμην τὸν ὀποσονοῦν τοῦτον χρόνον εὐδαιμόνως διαβιώσας, ὑπὸ ἑκαταίδεκα γυπῶν κείρεσθαι τὸ ἦπαρ ἀποθανῶν, ἀλλὰ μὴ ἐνταῦθα διμῆσας, ὡς περὶ ὁ Τάνταλος, ἐν μακάρων νήσοις πίνειν μετὰ τῶν ἡρώων, ἐν τῷ Ἑλευσίῳ λιμῶνι κατακείμενος.

18. ZETΣ. Τί φῆς; ἀπιστεῖς εἶναι τινὰς κολάσεις, καὶ τιμᾶς, καὶ δικαστήριον, ἔνθα δὴ καὶ ἐξετάζεται ὁ ἐκάστου βίος;

KTN. Ἀκούω τινὰ Μίνω Κρήτηα δικάζειν κάτω τὰ τοιαῦτα· καὶ μοι ἀπόκριναί τι καὶ ὑπὲρ ἐκείνου· σὸς γὰρ υἱὸς εἶναι λέγεται.

ZETΣ. Τί δὲ καὶ δι' αὐτὸν ἐρωτᾷς; ὦ Κυνίσκε;

KTN. Τίνας κολάζει μάλιστα;

ZETΣ. Τοὺς πονηροὺς δηλαδὴ, οἷον ἀνδροφόνους, καὶ ἱεροσύνλους.

KTN. Τίνας δὲ παρὰ τοὺς ἥρωας ἀποπέμπει;

ZETΣ. Τοὺς ἀγαθοὺς τε καὶ δαίους, καὶ κατ' ἀρετὴν βεβιωκότας.

KTN. Τίτος ἔνεκα, ὦ Ζεῦ;

ZETΣ. Διότι οἱ μὲν τιμῆς, οἱ δὲ κολάσεως ἄξιοι.

KTN. Εἰ δέ τις ἀκούσιόν τι δεινὸν ἐργάσαιο, κολάζεσθαι καὶ τοῦτον δίκαιον·

ZETΣ. Οὐδαμῶς.

KTN. Οὐδ' ἄρα εἴ τις ἄκων τι ἀγαθὸν ἔδρασεν, οὐδὲ τοῦτον τιμᾶν ἀξιώσειεν ἄν·

ZETΣ. Οὐ γὰρ οὐν.

KTN. Οὐδένα τοιγαροῦν, ὦ Ζεῦ, οὔτε τιμᾶν οὔτε κολάζειν αὐτῷ προσήκει.

ZETΣ. Πῶς οὐδένα·

KTN. Ὅτι οὐδὲν ἐκόντες οἱ ἄνθρωποι ποιοῦμεν, ἀλλὰ τινι ἀνάγκῃ ἀφύκτω κεκελευσμένοι, εἴ γε ἀληθῆ ἐκεῖνά ἐστι τὰ ἔμπροσθεν ὠμολογημένα, ὡς ἡ Μοῖρα πάντων αἰτία· καὶ ἦν φονεύσῃ τις, ἐκείνη ἐστὶν ἡ φονεύσασα, καὶ ἦν ἱεροσυλῆ, προστεταγμένον αὐτῷ δρᾶ. ὥστε εἴ γε τὰ δίκαια ὁ Μίνως δικάζειν μέλλοι, τὴν Εἴμαρμένην ἀντὶ τοῦ Σισύφου κολάσεται, καὶ τὴν Μοῖραν ἀντὶ τοῦ Ταντάλου· τί γὰρ ἐκεῖνοι ἠδίκησαν πεισθέντες τοῖς ἐπιτάγμασιν;

ZETΣ. 19. Οὐκ ἔτι οὐδὲ ἀποκρίνεσθαι σοι ἄξιον τοιαῦτα ἐρωτῶντι· θρασυὺς γὰρ εἶ, καὶ σοφιστής· καὶ σε ἄπειμι ἤδη κατάλιπών.

KTN. Ἐδεόμην μὲν ἔτι κἄν τοῦτο ἔρεσθαι σε, ποῦ αἱ Μοῖραι διατρίβουσιν, ἢ πῶς ἐφικνοῦνται τῇ ἐπιμελείᾳ τῶν τσοῦτων ἐς τὸ λεπτότατον, καὶ ταῦτα τρεῖς οὔσαι; ἐπίπονον γὰρ τινα, καὶ οὐκ εὐμοιρὸν μοι δοκοῦσι βιοῦν τὸν βίον, τσαῦτα ἔχουσαι πράγματα, καὶ ὡς ἔοικεν, οὐ πάνυ οὐδὲ αὐταὶ ὑπὸ χρηστῇ ἐγεννήθησαν. ἐγὼ γοῦν, εἴ μοι αἴρεσις δοθείη, οὐκ ἂν ἀλλαξαίμην πρὸς αὐτὰς τὸν ἔμμαντυ

βιον, ἀλλ' ἐλοίμην ἂν ἔτι πενθετερος διαβιῶναι, ἢ περ καθῆσθαι κλώθων ἄτρακτον τοσοῦτων πραγμάτων μιστόν, ἐπιτηρῶν ἕκαστα. εἰ δὲ μὴ ζήδιόν σοι ἀποκρίνασθαι τρὸς ταῦτα, ὦ Ζεῦ, καὶ τούτοις ἀγαπήσομαι, οἷς ἀπεκρίνω. ἱκανὰ γὰρ ἐμφανίσαι τὸν περὶ τῆς Εἵμαρμένης καὶ Προνοίας λόγον· τὰ λοιπὰ δ' ἴσως οὐχ εἴμαρτο ἀκοῦσαί μοι.

ZEYΣ ΤΡΑΓΩΙΔΟΣ.

ARGUMENTVM

Liber hic est eiusdem ferme argumenti cum praecedente, quo Iovis reliquorumque deorum auctoritati gravissima inferuntur vulnera. Damis Epicureus quum Athenis multis coram hominibus negasset, Timocles vero Stoicus quum affirmasset, deos esse, inque ea disputatione, illo die continuanda, quum Damis videretur superior futurus, Iupiter anxietate confectus deos ad unum omnes convocari iubet. Quorum tumultu et contentionibus de loco superiori tandem sedatis, Iupiter perturbatus et ab Demosthene primordium orationis mutuans rem narrat, deorumque consilia, ut Timocles reddatur superior, implorat. Momus deos contemtionem humanum mereri censet, atque in posterum merituros, nisi meliores facti atque maiori cura rebus humanis prospicientes malum illud praeveniant. Neptunus

Damidem ante disputationem, Hercules, si forte vicerit, interimendum censent, sed hoc praeter Parcarum voluntatem fieri posse negatur. Reiiicitur etiam Apollinis, qui oraculo de hac contentione edito, eoque absurdissimo, risum movet, sententia, ut Timocli eloquentior quis auxilio constituatur. Interim, quum nuncius afferretur, disputationem iam incipere, Iupiter deos, ut certamen ipsi audiant, et pro Timocle orent, monet. — Argumenta, quibus Timocles, deos et deorum providentiam esse, probare vult, sunt 1) ordo naturae; 2) quod Homerus, deorum providentiam esse, clarissime ostendat, et Euripides in tragoediis per deos puniri impios, pios iuvare doceat; 3) quod omnes gentes antiquitus deos crediderint; 4) quod sint oracula et vaticinationes futurorum; 5) quod Iupiter tonet; 6) quod sicut navis sine gubernatore salva ire nequeat, ita universum sine providentia salvum esse non possit; 7) quod sint altaria. Quibus ab Damide vel refutatis vel derisis, Momus, Iovem consolaturus, suadet, ne tanti hoc facere videatur; vulgus enim et barbaros nihilominus semper deos veneraturos, quamvis pauci contraria sentiant.

1. EPM. Ω Ζεῦ, τί σύννοους καταμόνας σεντιῶ λαλεῖς,
 Ὠχρὸς, περιπατῶν, φιλοσόφου τὸ χρῶμα
 ἔχων;

Ἐμοὶ προσανάθου, λάβε με σύμβουλον
 πόνων,

Μὴ καταφρονήσης οἰκέτου φλυαρίας.

ΑΘΗΝ. Ναὶ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε
 κρειόντων,

Γουνοῦμαί σε θεὰ γλανκῶπις, τρίτο
 γένεια,

Ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόω, ἵνα εἶδομεν ἦδη,
 Τίς μῆτις δάκνει σε κατὰ φρένα, καὶ κατὰ
 θυμόν;

Ἡ τὶ βαρὺ στενάχεις, ὠχρός τέ σε εἶλε παρειάς;
 ΖΕΤΣ. Οὐκ ἔστιν οὐδὲν δεινόν, ὧδ' εἰπεῖν ἔπος,

Οὐδὲ πάθος, οὐδὲ ἔνδοξα τραγηδική,

Ἦς οὐκ ἂν ἄραιτ' ἄχθος ἢ θεῶν φύσις.

ΑΘΗΝ. Ἀπολλόν, οἷοις φροίμοις ἄρχῃ λόγων.

ΖΕΤΣ. Ὡ παγκάκιστοι, χθόνια γῆς παιδεύ-
 ματα,

Σὺτ', ὧ Προμηθεῦ, οἷά μ' εἰργασαί κακά.

ΑΘΗΝ. Τί δ' ἐστί; πρὸς χορὸν γὰρ οἰκείων
 ἐρεῖς.

ΖΕΤΣ. Ὡ μεγαλοσμαράγον στεροπῆς φοιζή-
 μα, τί (μοι) ῥέξεις;

ΑΘΗΝ. Κοίμισον ὄργαν, εἰ μὴ κωμωδεῖν ὡς
 περ οὔτοι δυνάμεθα, μηδὲ τὸν Εὐριπίδην ὄλον κα-
 ταπεπώκαμεν, ὥστε σοι ὑποδραματουργεῖν.

2. ΗΡΑ. Ἄγνοεῖν ἡμᾶς νομίζεις τὴν αἰτίαν
 τῆς λύπης, ἥτις ἐστί σοι;

ΖΕΤΣ. Οὐκ οἶσθ', ἐπεῖτοι καὶ ἐκώκυες μέγα.

ΗΡΑ. Οἶδα τὸ κεφάλαιον αὐτὸ, ὧν πάσχεις,
 ὅτι ἐρωτικόν ἐστιν, οὐ μὴν κωκῶω γε, ὑπὸ ἔθους
 ἦδη πολλάκις ὑβρισθεῖσα ὑπὸ σοῦ τὰ τοιαῦτα. εἰ-
 κὸς γοῦν ἦτοι Δανάην τινὰ, ἢ Σεμέλην, ἢ Εὐρώ-
 πην αὐθις εὐρόντα σε ἀνιάσθαι ὑπὸ τοῦ ἔρωτος,
 εἶτα βουλευέσθαι ταῦρον, ἢ σάτυρον, ἢ χρυσὸν γε-
 νόμενον, ῥυτῆσαι διὰ τοῦ ὀρόφου εἰς τὸν κόλπον τῆς
 ἀγαπωμένης· τὰ σημεῖα γὰρ ταῦτα, οἱ στεναγμοὶ,

καὶ τὰ δάκρυα, καὶ τὸ ὠχρὸν εἶναι, οὐκ ἄλλου του, ἢ ἔρωτός ἐστιν.

ZETZ. ὦ μακαρία, ἣτις ἐν ἔρωτι καὶ ταῖς τοιαύταις παιδιαῖς οἶει τὰ ἡμέτερα πράγματα εἶναι.

HPA. Ἄλλὰ τί ἄλλο, εἰ μὴ τοῦτο ἀνιᾶ σε, Δία ὄντα;

3. **ZETZ.** Ἐν ἐσχάτοις, ὦ Ἥρα, τὰ θεῶν πράγματα, καὶ τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, ἐπὶ ξυροῦ ἔστηκεν, εἴτε χρή τιμᾶσθαι ἡμᾶς ἔτι, καὶ τὰ γέρα ἔχειν τὰν τῆ γῆ, εἴτε καὶ ἡμελῆσθαι παντάπασι, καὶ τὸ μηδὲν εἶναι δοκεῖν.

HPA. Μῶν γίγαντάς τινας ἢ γῆ αὐθις ἔφυσεν; ἢ οἱ Τιτᾶνες τὰ δεσμὰ διαρρήξαντες, καὶ τῆς φρουρᾶς ἐπικρατήσαντες, αὐθις ἡμῖν ἐναντία αἰρονται τὰ ὄπλα;

ZETZ. Θάρσει, τὰ νέρθεν ἀσφαλῶς ἔχει θεοῖς.

HPA. Τί οὖν ἄλλο δεινὸν ἂν γένοιτο; οὐχ ὄρω γάρ, ὅτε μὴ τὰ τοιαῦτα παραλυπεῖ, ἐφ' ὅτῳ Πῶλος, ἢ Ἀριστόδημος, ἀντὶ Διὸς ἡμῖν ἀναπέφηνας.

4. **ZETZ.** Τιμοκλῆς, ὦ Ἥρα, ὁ Στωϊκός, καὶ Δάμις ὁ Ἐπικούρειος, χθῆς, οὐκ οἶδα ὅθεν σφίσιιν ἀρξαμένου τοῦ λόγου, προνοίας περὶ διελεγέσθην, παρόντων μάλα συχνῶν καὶ δοκίμων ἀνθρώπων, ὅπερ μάλιστα ἠνίασέ με· καὶ ὁ μὲν Δάμις οὐτ' εἶναι θεοὺς ἔφασκεν, οὐδ' ὅπως τὰ γιννόμενα ἐπισκοπεῖν, ἢ διατάττειν· ὁ Τιμοκλῆς δὲ ὁ βέλτιστος ἐπειρᾶτο ξυναγωνίζεσθαι ἡμῖν· εἶτα ὄχλου πολλοῦ ἐπιφύοντος, οὐδὲν πέρας ἐγένετο τῆς ξυνουσίας. διελύθησαν γάρ ἐσαῦθις ἐπισκέψασθαι τὰ λοιπὰ

ξυνθήμενοι, καὶ νῦν μετώροι πάντες εἰσὶ πρὸς τὴν ἀκρόασιν, ὁπότερος κρατήσῃ, καὶ ἀληθέστερα δόξει λέγειν. ὁρᾶτε τὸν κίνδυνον, ὡς ἐν στενωῷ παντάπασιν τὰ ἡμέτερα, ἐν ἐνὶ ἀνδρὶ κινδυνεύοντα; καὶ δυοῖν θάτερον, ἢ παρεωρᾶσθαι ἀνάγκη ὀνόματα μόνον εἶναι δόξαντας, ἢ τιμᾶσθαι ὡσπερ πρὸ τοῦ, ἦν ὁ Τιμοκλῆς ὑπέρσχη λέγων.

5. ΗΡΑ. Δεινότατα, ὡς ἀληθῶς, καὶ οὐ μάλιστα, ὦ Ζεῦ, ἐπετραγῶδεις αὐτοῖς.

ΖΕΤΣ. Σὺ δὲ ᾧ, Δανάης τινός, ἢ Ἀντιόπης, εἶναι μοι λόγον ἐν ταράχῃ τουσούτω. τί δ' οὖν, ὦ Ἑρμῆ, καὶ Ἡρα, καὶ Ἀθηνῶ, πράττοιμεν ἄν; ξυνευρίσκετε γὰρ καὶ αὐτοὶ τὸ μέρος.

ΕΡΜ. Ἐγὼ μὲν ἐπὶ τὸ κοινόν φημι δεῖν τὴν ἐπίσκεψιν ἐπανευχεῖν, ἐκκλησίαν ξυναγαγόντα.

ΗΡΑ. Καί μοι ταῦτα ξυνδοκεῖ, ἄπερ καὶ τούτω.

ΑΘΗΝ. Ἄλλ' ἐμοὶ μὲν τᾶναντία δοκεῖ, ὦ πάτερ, [καὶ] μὴ ξυνταράττειν τὸν οὐρανόν, μηδὲ δῆλον εἶναι σε θορυβούμενον τῷ πράγματι, πράττειν δὲ ἰδίᾳ ταῦτα, ἐξ ὧν κρατήσῃ μὲν ὁ Τιμοκλῆς λέγων, ὁ Λύμις δὲ καταγελασθεὶς ἄπεισιν ἐκ τῆς συνοουσίας.

ΕΡΜ. Ἄλλ' οὔτε ἀγνοήσεται ταῦτα, ὦ Ζεῦ, ἐν φανερωῷ ἐσομένης τῆς ξηρίδος τοῖς φιλοσόφοις, καὶ σὺ δόξεις τυραννικός εἶναι, μὴ κοινοῦμενος περὶ τῶν οὕτω μεγάλων καὶ κοινῶν ἅπασιν.

6. ΖΕΤΣ. Οὐκοῦν ἴδη κήρυττε, καὶ παρέστωσαν ἅπαντες· ὁρθῶς γὰρ λέγεις.

ΕΡΜ. Ἴδου δὴ ἐς ἐκκλησίαν ξυνέλθετε οἱ θεοί·
μὴ μέλλετε, ξυνέλθετε πάντες, ἦκατε, περὶ μεγάλων
ἐκκλησιάσσομεν.

ΖΕΥΣ. Οὕτω ψιλὰ, ὦ Ἑρμῆ, καὶ ἀπλοῖκα καὶ
περὶ κηρύττεις, καὶ ταῦτα ἐπὶ τοῖς μεγίστοις
ξυγκαλῶν;

ΕΡΜ. Ἄλλὰ πῶς γὰρ, ὦ Ζεῦ, ἀξιοῖς;

ΖΕΥΣ. Ὅπως ἀξιῶ; ἀποσεμνῦναι φημί δεῖν
τὸ κήρυγμα μέτροις τιῶν, καὶ μεγαλοφωνία ποιητι-
κῆ, ὡς μᾶλλον συνέλθοιεν.

ΕΡΜ. Ναί. ἀλλ' ἐποποιῶν, ὦ Ζεῦ, καὶ ρα-
ψωδῶν τὰ τοιαῦτα· ἐγὼ δὲ ἥκιστα ποιητικὸς εἰμι·
ὥστε διαφθερῶ τὸ κήρυγμα, ἢ ὑπέμετρα ἢ ἐνδεῦ
ξυνείρων, καὶ γέλως ἔσται παρ' αὐτῶν ἐπὶ τῇ ἀμου-
σίᾳ τῶν ἐπῶν. ὄρω γοῦν καὶ τὸν Ἀπόλλω γελῶμενον ἐπ'
ἐνίοις τῶν χρησμῶν, καίτοι ἐπικρυπτούσης τὰ πολ-
λὰ τῆς [μαντικῆς] ἀσαφείας, ὡς μὴ πάνυ σχολῆ
ἄγειν τοὺς ἀκούοντας ἐξετάζειν τὰ μέτρα.

ΖΕΥΣ. Οὐκοῦν, ὦ Ἑρμῆ, τῶν Ὀμήρου ἐπῶν
εγκαταμίγνυς τὰ πολλὰ τῷ κηρύγματι, ὡς ἐκεῖνος
ἡμᾶς ξυνεκάλει, μεμνησθαι δέ σε εἰκός.

ΕΡΜ. Οὐ πάνυ μὲν οὕτω σαφῶς, καὶ προχει-
ρως πειράσομαι δὲ ὅμως.

Μῆτε τις οὖν θήλεια θεός, τόγε μήτε τις
ἄρσην,

Μηδ' αὐτῶν ποταμῶν μενέτω νόσφ' Ὀκε-
ανοῖο,

Μηδέ τε νυμφάων, ἀλλ' ἐς Διὸς ἔλθει
πάντες

Εἰς ἀγορὴν, ὅσοι τε κλυτὰς δαίνοσθ' ἑκατόμβας·

Ὅσοι τ' αὖ μέσατοι, ἢ ὕστατοι, ἢ μάλα πιάγχι Νώνυμοι, βωμοῖσι παρὰ κνίσσησι κύθησθε.

7. ΖΕΤΣ. Εὐγε, ὦ Ἐρμῆ, ἄριστα κεκήρυκταί σοι, καὶ ξυνθέουσι γὰρ ἤδη· ὥστε παραλαμβάνων καθίξε αὐτούς, κατὰ τὴν ἀξίαν ἕκαστον, ὡς ἂν ὕλης ἢ τέχνης ἔχοι· ἐν προεδρίᾳ μὲν τοὺς χρυσοῦς, εἶτα ἐπὶ τούτοις τοὺς ἀργυροῦς, εἶτα ἐξῆς, ὅπόσοι ἐλεφάντινοι, εἶτα τοὺς χαλκοῦς, ἢ τοὺς λιθίνους, καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις, οἱ Φειδίου μὲν, ἢ Ἀλκαμένους, ἢ Μύρωνος, ἢ Εὐφράνορος, ἢ τῶν ὁμοίων τεχνιτῶν, προτετιμῆσθων· οἱ συρφετώδεις δὲ οὗτοι καὶ ἄτεχνοὶ πόρρω που ξυνωσθέντες καθεδοῦνται σιωπῇ, ἀναπληροῦντες μόνον τὴν ἐκκλησίαν.

ΕΡΜ. Ἔσται ταῦτα, καὶ καθεδοῦνται ὡς προσήκει. ἀλλ' ἐκεῖνο οὐ πρόχειρον εἰδέναι, ἦν τις αὐτῶν, χρυσοῦς μὲν καὶ πολυτάλαντος τὴν ἔλκην, οὐκ ἀκριβῆς δὲ τὴν ἐργασίαν, ἀλλὰ κομιδῇ ἰδιωτικὸς καὶ ἀσύμμετρος, πρὸ τῶν χαλκῶν τῶν Μύρωνος, καὶ Πολυκλείτου, καὶ τῶν Φειδίου, καὶ Ἀλκαμένους τῶν λιθίνων καθεδεῖται, ἢ προτιμωτέραν χρῆ νομίζειν τὴν τέχνην;

ΖΕΤΣ. Ἐχρῆν μὲν οὕτως, ἀλλ' ὁ χρυσὸς ὅμως προτιμητέος.

ΕΡΜ. Μανθάνω, ὅτι Πλουτίνδην κελεύεις, ἀλλὰ μὴ Ἀριστίνδην καθίξειν, καὶ ἀπὸ τιμημάτων ἤκετι οὖν εἰς τὴν προεδρίαν ὑμεῖς οἱ χρυσοῖ. 8. Ἐοίκασι δ' οὖν, ὦ Ζεῦ, οἱ βαρβαρικοὶ προεδρεῦσειν μό-

σοι, ὡς τοὺς γε Ἕλληνας δορᾶς ὁποῖοι εἶσι, χαρίεντες μὲν, καὶ εὐπρόσωποι, καὶ κατὰ τέχνην ἐσχηματισμένοι, λίθινοι δὲ, ἢ χαλκοῦ ὅμως ἅπαντες, ἢ οἷγε πολυτελέστατοι αὐτῶν ἑλεφάντινοι, ὀλίγον ὅσον τοῦ χρυσοῦ ἐπιστίλβον ἔχοντες, ὡς ἐπικεχρῶσθαι καὶ ἐπηυγᾶσθαι μόνον, τὰ δὲ ἔνδον ὑπόξυλοι, καὶ οὕτωι μυῶν ἀγέλας ὅλας ἐμπολιτευομένας σκέποντες. ἢ Βενδὶς δὲ αὐτῆ, καὶ ὁ Ἄνουβις ἐκείνοσιν, καὶ ὁ παρ' αὐτὸν ὁ Ἄτις, καὶ ὁ Μίδρης, καὶ ὁ Μῆν ὅλοι ὀλόχρυσοι, καὶ βαρεῖς, καὶ πολῦτιμοι ὡς ἀληθῶς.

9. ΠΟΣ. Καὶ ποῦ τοῦτο, ὦ Ἑρμῆ, δίκαιον, τὸν κυνοπρόσωπον τοῦτον προκαθίζειν μου τὸν Αἰγύπτιον, καὶ ταῦτα Ποσειδῶνος ὄντος;

ΕΡΜ. Ναί. ἀλλὰ σὲ μὲν, ὦ ἐννοσίγαιε, χαλκοῦν ὁ Λύσιππος καὶ πτωχὸν ἐποίησεν, οὐκ ἐχόντων τότε Κορινθίων χρυσόν. οὗτος δὲ ὅλοις μετάλλοις πλουσιώτερός ἐστιν. ἀνέχεσθαι οὖν χρῆ παρεωσμένον, καὶ μὴ ἀγανακτεῖν εἴ τις ὄνεια τηλικαύτην χρυσοῦν ἔχων προτιμήσεταιί σου.

10. ΑΦΡ. Οὐκοῦν, ὦ Ἑρμῆ, καὶ με λαβῶν, ἐν τοῖς προεδρίοις που κάθιζε· χρυσοῦ γὰρ εἶμι.

ΕΡΜ. Οὐχ ὅσα γε, ὦ Ἀφροδίτη, καὶ με δορᾶν, ἀλλ' εἰ μὴ πάνυ λημῶ, λίθου τοῦ λευκοῦ Πεντέληθεν, οἶμαι, λιθοτομηθεῖσα, εἶτα δόξαν οὕτω Πραξιτέλει, Ἀφροδίτῃ γενομένη, Κνιδίοις παρεδόθης.

ΑΦΡ. Καὶ μὴν ἀξιόπιστόν σοι μάρτυρα τὸν Ὅμηρον παρέξομαι, ἄνω καὶ κάτω τῶν ῥαψωδιῶν χρυσοῦν με τὴν Ἀφροδίτην εἶναι λέγοντα.

ΕΡΜ. Καὶ γὰρ καὶ τὸν Ἀπόλλω δ αὐτὸς πολῦ.

χρυσον ἔφη εἶναι καὶ πλούσιον· ἀλλὰ νῦν ὄψει καὶ κεί-
νον ἐν τοῖς ζευγίταις που καθήμενον, ἀπαστεφαστα-
νον γε ὑπὸ τῶν λησιῶν, καὶ τοὺς κόλλοπας τῆς κι-
θάρας περισευλημένον, ὥστε ἀγάπα καὶ σὺ μὴ πά-
νυ ἐν τῷ θητικῷ ἐκκλησιάζουσα.

11. ΚΟΛ. Ἐμοὶ δὲ τίς ἂν ἐρίσαι τολμήσειεν,
ἠλίω τε ὄντι, καὶ τηλικούτῳ τὸ μέγεθος; εἰ γοῦν μὴ
ὑπερφυᾷ, μηδ' ὑπέμετρον οἱ Ῥόδιοι κατασκευάσα-
σθαί με ἤξιωσαν, ἀπὸ τοῦ ἴσου τελέσματος ἐκκαίδε-
κα χρυσοῦς θεοὺς ἐπεποίητο ἄν· ὥστε ἀνάλογον
πολυτελέστερος ἂν νομιζοίμην, καὶ πρόσεστιν ἡ τέ-
χνη, καὶ τῆς ἐργασίας τὸ ἀκριβές ἐν μεγέθει τοσοῦτον.

ΕΡΜ. Τί, ὦ Ζεῦ, χρή ποιεῖν; δύσκριτον γάρ
ἐμοὶ γοῦν καὶ τοῦτο. εἰ μὲν γὰρ ἐς τὴν ὕλην ἀποβλέ-
ποιμι, χαλκοῦς ἐστίν· εἰ δὲ λογιζοίμην, ἀφ' ὀπόσων
ταλάντων κεχάλκευται, ὑπὲρ τοὺς πεντακοσιομε-
δίμους, [καὶ τὴν ἰππάδα] ἂν εἴη.

ΖΕΥΣ. Τί γὰρ ἔδει παρεῖναι καὶ τοῦτον ἐλέγξον-
τα τὴν τῶν ἄλλων σμικρότητα, καὶ ἐνοχλήσοντα τῇ
καθέδρᾳ; πλὴν ἄλλ', ὦ Ῥοδίων ἄριστε, εἰ καὶ ὅτι
μάλιστα προτιμητέος εἶ τῶν χρυσῶν, πῶς ἂν καὶ
προεδρεύοις, εἰ μὴ δεήσει ἀναστῆναι πάντας, ὡς μό-
νος καθέζοιο, τὴν Πνύκα ὅλην θατέρᾳ τῶν πυγῶν
ἐπιλαβῶν; ὥστ' ἄμεινον' ποιήσεις ὀρθοστάδην ἐκ-
κλησιάζων, ἐπικεκυφῶς τῷ συνεδρῳ.

12. ΕΡΜ. Ἴδου πάλιν ἄλλο δύσλυτον καὶ τοῦτο.
χαλκῶ μὲν γὰρ ἀμφοτέρω ἐστὸν, καὶ τέχνης τῆς αὐ-
τῆς, Λυσιππου ἐκάτερον τὸ ἔργον, καὶ τὸ μέγιστον,
ὁμοτιμῶ τὰ ἐς γένος, αἶτε δὴ παῖδες ὄντες Διός, ὁ

Διονυσος οὔτωσὶ, καὶ Ἡρακλῆς. πότερος οὖν αὐτῶν προκαθεδεῖται; φιλονεικοῦσι γὰρ, ὡς ὄραϊς.

ZETΣ. Διατρίβομεν, ὦ Ἐρμῆ, πάλαι δέον ἐκκλησιάζειν· ὥστε νῦν μὲν ἀναμιξ καθιζόντων, ἔνθα ἄν ἕκαστος ἐθέλῃ, ἐσαῦθις δὲ ἀποδοθήσεται περὶ τούτων ἐκκλησία· καὶ γὰρ εἶσομαι τότε, ἦν τινα χρὴ ποιήσασθαι τὴν τάξιν ἐπ' αὐτοῖς.

13. EPM. Ἄλλ', Ἡράκλεις, ὡς θορυβοῦσι, τὰ κοινὰ καὶ τὰ καθ' ἡμέραν ταῦτα βοῶντες, διανομαίς, ποῦ τὸ νέκταρ, καὶ ἡ ἀμβροσία ἐπέλιπε; ποῦ αἰέκατόμβαι; κοινὰς τὰς θυσίας.

ZETΣ. Κατασιώπησον αὐτοὺς, ὦ Ἐρμῆ, ὡς μάθωσιν ὅτου ἔνεκα ξυνελέγησαν, τοὺς λήρους τούτους ἀφέντες.

EPM. Οὐχ ἅπαντες, ὦ Ζεῦ, τὴν Ἑλλήνων φωνὴν ξυνιᾶσιν. ἐγὼ δὲ οὐ πολὺ γλωττός εἰμι, ὥστε καὶ Σκύθαις, καὶ Πέρσαις, καὶ Θραξί, καὶ Κελτοῖς ξυνετὰ κηρύττειν. ἄμεινον οὖν, οἶμαι, τῇ χειρὶ σημαίνειν, καὶ παρακελεύεσθαι σιωπᾶν.

ZETΣ. Οὕτω ποίει.

14. EPM. Εὐγε, ἀφωνότεροι γεγέννηται σοι τῶν σοφιστῶν. ὥστε ὦρα δημηγορεῖν· ὄραϊς, πύλαι πρὸς σὲ ἀποβλέπουσι, περιμένοντες ὅ,τι καὶ ἐρεῖς.

ZETΣ. Ἄλλ' ὅ γε πέπονθα, ὦ Ἐρμῆ, οὐκ ἄν ὀκνήσαιμι πρὸς σὲ εἰπεῖν νῖδόν ὄντα. οἶσθα ἔπαις θαρσάλεός ἀεὶ, καὶ μεγαλήγορος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἦν;

EPM. Οἶδα, καὶ ἐδεδίειν γε ἀκούων σου δημηγοροῦντος· καὶ μάλιστα ὁπότεν ἠπέιλις ἀνασπά-

σειν ἐκ βάρθρων τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν αὐτοῖς θεοῖς, τὴν σειρᾶν ἐκείνην τὴν χρυσοῦν καθεῖς.

ZETΣ. Ἀλλὰ νῦν, ὦ τέκνον, οὐκ οἶδα, εἴτε ὑπὸ μεγέθους τῶν ἐφροστώτων δεινῶν, εἴτε καὶ ὑπὸ πλήθους τῶν παρόντων (πολυθεωτικῆ γὰρ ὡς ὀρθῆς ἢ ἐκκλησιᾶ) διατετάραγμαί τὴν γνώμην, καὶ ὑπότρομος εἶμι, καὶ ἡ γλωττία μοι πεπεδημένη ἔοικε· τὸ δὲ ἀτοπώτατον ἀπάντων, ἐπιλέλησμαι τὸ προοίμιον τῶν λόγων, ὃ παρεσκευασάμην, ὡς εὐπροσωποτάτῃ μοι ἡ ἀρχὴ γένοιτο πρὸς αὐτούς.

ΕΡΜ. Ἀπολώλεκας, ὦ Ζεῦ, πάντα· οἱ δὲ ὑποπτεύουσι τὴν σιωπὴν, καὶ τι ὑπέρομεγα κακὸν ἀκούσθαι προσδοκῶσιν, ἐφ' ὅτῳ σὺ διαμέλλεις.

ZETΣ. Βούλει οὖν, ὦ Ἑρμῆ, τὸ Ὀμηρικὸν ἐκείνο προοίμιον ἀναρῶδαψωδῆσω πρὸς αὐτούς;

ΕΡΜ. Τὸ ποῖον;

ZETΣ. Κέκλυτέ με πάντες τε θεοὶ, πᾶσαι τε θεάιναι.

ΕΡΜ. Ἄπαγε, ἱκανὰ καὶ πρὸς ἡμᾶς πεπαρωδῆται σοι τὰ πρῶτα. πλὴν εἰ δοκεῖ, τὸ μὲν φορτικὸν τῶν μέτρων ἄφες· σὺ δὲ τῶν Δημοσθένους δημηγοριῶν τῶν κατὰ Φιλίππου ἦν τινα ἀν' ἐθέλοις ξύνειρε, ὀλίγα ἐναλλάττων. οὕτω γοῦν οἱ πολλοὶ νῦν ῥήτορες ποιοῦσιν.

ZETΣ. Εὐ λέγεις σύντομόν τινα ῥητορείαν, καὶ ῥαδιουργίαν ταύτην εὐκαιρον τοῖς ἀπορουμένοις.
15. Ἄρξομαι δ' οὖν ποτε· Ἀντὶ πολλῶν ἄν, ὦ ἄνδρες θεοὶ, χρημάτων, ὑμᾶς ἐλέσθαι νομίζω, εἰ φανερόν γένοιτο ὑμῖν, ὅτι δήποτε ἄρα τοῦτο ἔστιν, ἐφ' ὅτῳ νῦν συνελέγητε. ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει,

προσῆκει προθύμως ἀκροῶσθαι μου λέγοντος. ὁ μὲν οὖν παρῶν καιρὸς, ὧ θεοὶ, μονονουχὶ λέγει φωνήν ἀφαιεῖς, ὅτι τῶν παρόντων ἐρύθμενως ἀντιληπτεόν ἡμῖν ἐστίν· ἡμεῖς δὲ πάνυ ὀλιγώρως ἔχειν δοκοῦμεν πρὸς αὐτά. βούλομαι δὲ ἤδη, (καὶ γὰρ ἐπιλείπει ὁ Δημοσθένης,) αὐτὰ ὑμῖν δηλῶσαι σαφῶς, ἐφ' οἷς διαταραχθεῖς, ξυνήγαγον τὴν ἐκκλησίαν. χθὲς γάρ, ὡς ἴστε, Μνησιθίου τοῦ ναυκλήρου θύσαντος τὰ σωτήρια ἐπὶ τῇ νηϊ ὀλίγου δεῖν ἀπολουμένην περὶ τὸν Καφηρέα, εἰσιτώμεθα ἐν Πειραιεῖ, ὁπόσους ἡμῶν ὁ Μνησίθεος ἐπὶ τὴν θυσίαν ἐκύλευσεν. εἶτα μετὰ τὰς σπονδὰς, ὑμεῖς μὲν ἄλλος ἄλλην ἐτράπεσθε, ὡς ἐκάστῳ ἔδοξεν. ἐγὼ δὲ (οὐδέπω γὰρ πάνυ ὀψὲ ἦν) ἀνῆλθον ἐς τὸ ἄστυ, ὡς περιπατήσαιμι τὸ δειλινὸν ἐν Κεραμεικῷ, ἐννοῶν ἅμα τοῦ Μνησιθίου τὴν σμικρολογίαν· ὅς ἐκαίδεκα θεοὺς ἐστιῶν, ἀλεκτρούνα μόνον κατέθυσεν, γέροντα κἀκεῖνον ἤδη καὶ κορυζῶντα, καὶ λιβανωτοῦ χόνδρους τέτταρας, εὗ μάλιστα εὐρωτιῶντας, ὡς αὐτίκα ἐπισβασθῆναι τῷ ἄνθρακι, μηδὲ ὅσον ἄκρη τῇ ῥινὶ ὀσφραίνεσθαι τοῦ καπνοῦ παρασχόντος· καὶ ταῦτα ἐκατόμβας ὅλας ὑποσχόμενος, ὁπότε ἡ ναῦς ἤδη προσεφέρετο τῷ σκοπέλῳ, καὶ ἐντὸς ἦν τῶν ἐρμάτων. 16. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐννοῶν γίγνομαι κατὰ τὴν Ποικίλην, ὄρω πλῆθος ἀνθρώπων πάμπολυ ξυνεστηκός· ἐνλίους μὲν ἔνδον ἐν αὐτῇ τῇ στοᾷ, πολλοὺς δὲ καὶ ἐν τῷ ὑπαίθρῳ· καὶ τινὰς βοῶντας, καὶ διατεινομένους, καὶ ἐπὶ τῶν θάκων καθήμενους. αἰκάσας οὖν ὑπὲρ ἧν, φιλοσόφους εἶναι τῶν ἐριστικῶν τούτων, ἐβουλήθην ἐπιστάς ἀκοῦσαι

αὐτῶν ὅτι καὶ λέγουσι. καὶ ἔτυχον γὰρ νεφέλην τῶν παχειῶν περιβεβλημένος, σχηματίσας ἑμαυτὸν εἰς τὸν ἐκείνων τρόπον· καὶ τὸν πῶγωνα ἐπισπασάμενος, εὖ μάλα ἐώκειν φιλοσόφῳ· καὶ δὴ παραγκωνισάμενος τοὺς πολλοὺς, εἰσέρχομαι ἀγνοοῦμενος ὅς τις ἦν. εὐρίσκω δὲ τὸν Ἐπικούρειον Δάμιν, τὸν ἐπιτριπτον, καὶ Τιμοκλέα τὸν Στωϊκόν, ἀνδρῶν βέλτιστον, ἐκθύμως πάνυ ἐρίζοντας. ὁ γοῦν Τιμοκλῆς καὶ ἴδρου, καὶ τὴν φωνὴν ἤδη ἐξεκέκοπτο ὑπὸ τῆς βοῆς· ὁ Δάμις δὲ, τὸ Σαρδώνιον ἐπιμειδιῶν, ἔτι μᾶλλον παρώξυνε τὸν Τιμοκλέα. 17. Ἦν δὲ ἄρα περὶ ἡμῶν ὁ πᾶς λόγος αὐτοῖς. ὁ μὲν γὰρ κατάρατος Δάμις οὔτε προνοεῖν ἡμᾶς ἔφασκε τῶν ἀνθρώπων, οὔτε ἐπισκοπεῖν τὰ γιγνόμενα παρ' αὐτοῖς, οὐδὲν ἄλλο, ἢ μηδὲ ὄλως ἡμᾶς εἶναι, λέγων. τοῦτο γὰρ αὐτῷ δηλαδὴ ὁ λόγος ἐδύνατο, καὶ ἦσαν τινές, οἱ ἐπήκουον αὐτόν. ὁ δ' ἕτερος τὰ ἡμέτερα ὁ Τιμοκλῆς ἐφρόνει, καὶ ὑπερεμάχει, καὶ ἠγανάκτει, καὶ πάντα τρόπον, ξυνηγωνίζετο, τὴν ἐπιμέλειαν ἡμῶν ἐπαινῶν, καὶ διεξιῶν, ὡς ἐν κόσμῳ τε, καὶ τάξει τῇ προσηκούσῃ ἐξηγούμεθα, καὶ διατάττομεν ἕκαστα. καὶ εἶχε μὲν τινας καὶ αὐτὸς τοὺς ἐπαινοῦντας. πλὴν . . . . ἐκεκμήκει γὰρ ἤδη, καὶ πονήρως ἐφώνει, καὶ τὸ πλῆθος ἐς τὸν Δάμιν ἀπέβλεπε. συνεῖς δὲ ἐγὼ τὸ κινδυνευόμενον, τὴν νύκτα ἐκέλευσα περιχυθεῖσαν διαλυῖσαι τὴν ξυνουσίαν. ἀπῆλθον οὖν, ἐς τὴν ὑστεραίαν ξυνθέμενοι ἐς τέλος ἐπιζελεύσεσθαι τὸ σκέμμα, καὶ γὰρ παρομαρτῶν τοῖς πολλοῖς ἐπήκουον μεταξύ ἀπιόντων οἴκαδ' [παρ' αὐτούς] ἐπαινούντων τὰ τοῦ Δάμιδος, καὶ ἤδη

παρὰ πολὺ αἰρουμένων τὰ ἐκείνου. ἦσαν δὲ καὶ οἱ μὴ ἀξιοῦντες προκατεγνωκέναι τῶν ἐναντίων, ἀλλὰ περιμένειν, εἴτε καὶ ὁ Τιμοκλῆς αὔριον ἐρεῖ.
 18. Ταῦτ' ἐστὶν ἐφ' οἷς ὑμᾶς ξυνεκάλεσα, οὐ μικρὰ, ὦ θεοί, εἰ λογιεῖσθε ὡς ἡ πᾶσα μὲν ἡμῖν τιμῆ, καὶ δόξα, καὶ πρόσδοδος, οἱ ἄνθρωποι εἰσιν. εἶδ' οὗτοι πεισθεῖεν ἢ μηδὲ ὅλως θεοὺς εἶναι, ἢ ὄντας ἀπρονοήτους εἶναι σφῶν αὐτῶν, ἄθυστα καὶ ἀγέροστα καὶ ἄτιμα ἡμῖν ἔσται τὰ ἐκ γῆς, καὶ μάτην ἐν οὐρανῷ καθεδούμεθα, λιμῷ ἐχόμενοι, ἐορτῶν ἐκείνων, καὶ πανηγύρεων, καὶ ἀγώνων, καὶ θυσιῶν, καὶ παννυχίδων, καὶ πομπῶν στερούμενοι. ὡς οὖν ὑπὲρ τηλικούτων φημί δεῖν ἅπαντας ἐπινοεῖν τι σωτήριον τοῖς παροῦσι, καὶ ἀφ' οὔτου κρατήσῃ μὲν ὁ Τιμοκλῆς, καὶ δόξει ἀληθέστερα λέγειν, ὁ Δάμις δὲ καταγελασθήσεται πρὸς τῶν ἀκουόντων· ὡς ἔγωγε οὐ πάνυ τῷ Τιμοκλεῖ πέποιθα, ὡς κρατήσῃ καθ' ἑαυτὸν, ἦν μὴ καὶ τὰ παρ' ἡμῶν αὐτῷ προσγένηται. κήρυττε, ὦ Ἑρμῆ, τὸ κήρυγμα τὸ ἐκ τοῦ νόμου, ὡς ἀνιστάμενοι συμβουλεύοισιν.

ΕΡΜ. Ἄκουε, σίγα, μὴ τύραττε, τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν τελείων θεῶν, οἷς ἔξεστι; τί τοῦτο, οὐδεὶς ἀνίσταται, ἀλλ' ἠσυχάζετε, πρὸς τὸ μέγεθος τῶν ἠγγελημένων ἐκπεπληγμένοι;

19. *ΜΩΜ.* Ἄλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε. Ἐγὼ δὲ, εἶγε μοι μετὰ παρθύσις δοθείη λέγειν, πολλὰ ἄν, ὦ Ζεῦ, ἔχοιμι εἰπεῖν.

ΖΕΥΣ. Λέγε, ὦ Μῶμε, πάνυ θαρρόων. δῆλος γὰρ εἶ ἐπὶ τῷ συμφέροντι παρθύσιαζόμενος.

ΜΩΜ. Οὐκοῦν ἀκούετε, ὦ θεοὶ, τὰ γε ἀπὸ καρ-
 δίας, φασίν. ἐγὼ γὰρ καὶ πάνυ προσεδύκων ἐς τὸδε
 ἀμηχανίας περιστήσεσθαι τὰ ἡμέτερα, καὶ πολλοὺς
 τοιοῦτους ἀναφυήσεσθαι ἡμῖν σοφισταίς, παρ' ἡμῶν
 αὐτῶν τὴν τῆς τόλμης αἰτίαν λαμβάνοντας, καὶ, μὰ
 τὴν Θέμιν, οὔτε τῷ Ἐπικούρῳ ἄξιον ὀργίζεσθαι,
 οὔτε τοῖς ὁμιληταῖς αὐτοῦ, καὶ διαδόχοις τῶν δογμα-
 των, εἰ τοιαῦτα περὶ ἡμῶν ὑπειλήφασιν. ἢ τί γὰρ
 ἂν αὐτοὺς ἀξιώσει τις ἂν φρονεῖν, ὅπῃ οὖσι
 τοσαύτην ἐν τῷ βίῳ τὴν ταραχὴν; καὶ τοὺς μὲν
 χρηστοὺς αὐτῶν ἀμελουμένους, ἐν πενίᾳ, καὶ νό-
 σσις, καὶ δουλείᾳ κατιφθειρομένους· παμπονή-
 ρους δὲ καὶ μιαροὺς ἀνθρώπους προτιμωμένους,
 καὶ ὑπερπλουτοῦντας, καὶ ἐπιτάττοντας τοῖς κρείτ-
 τοσι· καὶ τοὺς μὲν ἱεροσύλους οὐ κολαζομένους,
 ἀλλὰ διαλανθάνοντας· ἀνασκολοπιζομένους δὲ, καὶ
 τυμπανιζομένους ἐνλοτε τοὺς οὐδὲν ἀδικοῦντας; εἰ-
 κότως τοίνυν ταῦτα ὀρῶντες οὕτω διανοοῦνται περὶ
 ἡμῶν, ὡς οὐδὲ ὄλωσ ὄντων. 20. Καὶ μάλιστα ὅταν
 ἀκούωσι τῶν χρησμῶν λεγόντων· Ὡς διαβάς τὸν
 Ἄλυν, μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει· οὐ μέντοι δηλούν-
 των, εἴτε τὴν αὐτοῦ, εἴτε τὴν τῶν πολεμίων; καὶ
 πάλιν,

ἜΩ θεῖη Σιλαμῖς, ἀπολιεῖς δὲ σὺ τέκνα γυ-
 ναικῶν.

καὶ Πέρσαι γὰρ, οἶμαι, καὶ Ἕλληνες τέκνα γυναι-
 κῶν ἦσαν. ὅτε μὲν γὰρ πύλιν τῶν φρασηδῶν ἀκού-
 ουσιν, ὅτι καὶ ἐρῶμεν, καὶ τιτρωσκόμεθα, καὶ δε-
 σμούμεθα, καὶ δουλεύομεν, καὶ στασιάζομεν, καὶ

μωρία ὅσα πράγματα ἔχομεν, καὶ ταῦτα μακάριοι
 καὶ ἄφθαρτοι ἀξιοῦντες εἶναι, τί ἄλλο ἢ δικαίως
 καταγελῶσι, καὶ ἐν οὐδενὶ λόγῳ τίθενται τὰ ἡμέτε-
 ρα; ἡμεῖς δὲ ἀγανακτοῦμεν, εἴ τινες ἀνθρώποι ὄντες,
 οὐ πάνυ ἀνόητοι, διελέγχουσι ταῦτα, καὶ τὴν πρό-
 νοιαν ἡμῶν παρωθοῦνται, δέον ἀγαπᾶν εἴ τινες
 ἡμῖν εἴτι θύουσι, τοιαῦτα ἐξαμαρτάνουσι. Καὶ μοι
 ἐνταῦθα, ὦ Ζεῦ, (μόνοι γὰρ ἐσμέν, καὶ οὐδεὶς ἀν-
 θρωπος πάρεστιν ἐν τῷ ξυλλόγῳ, ἔξω Ἡρακλέους,
 καὶ Διονύσου, καὶ Γανυμήδους, καὶ Ἀσκληπιοῦ, τῶν
 παρεγγράπτων τούτων) ἀπόκριναί μοι μετ' ἀληθείας,
 εἴ ποτέ σοι ἐμέλησεν ἐς τοσοῦτον τῶν ἐν τῇ γῆ, ὡς
 ἐξετάσαι οἱ τινες αὐτῶν οἱ φαῦλοι, ἢ οἱ τινες οἱ χρη-
 στοὶ εἰσιν· ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοις εἰπεῖν. εἴ γοῦν μὴ ὁ
 Θησεὺς ἐκ Τροίξῃνος ἐς Ἀθήνας ἰὼν, ὁδοῦ πάρεργον,
 ἐξέκοψε τοὺς κακούργους, ὅσον ἐπὶ σοὶ καὶ τῇ σῆ προ-
 νοίᾳ, οὐδὲν ἂν ἐκόλυε ζῆν ἐντροφῶντας ταῖς τῶν πα-
 ροδοιοπορούντων σφαγαῖς, τὸν Σκείρωννα, καὶ τὸν Πι-
 τυνοκάμπτην, καὶ Κερκύονα, καὶ τοὺς ἄλλους, ἢ εἴγε
 μὴ ὁ Εὐρυσθεὺς, ἀνὴρ δίκαιος καὶ προνοητικὸς·
 ὑπὸ φιλανθρωπίας ἀναπνυθανόμενος τὰ παρ' ἐκά-
 στοις, ἐξέπεμπε τουτοῖν τὸν οἰκίτην αὐτοῦ, ἐργατι-
 κὸν ἀνθρώπον, καὶ πρόθυμον ἐς τοὺς πόρους, ὦ
 Ζεῦ, σὺ ὀλίγον ἐφρόντισας ἂν τῆς Ἰδρας, καὶ τῶν
 ἐν Στυμφάλῳ ὀρνέων, καὶ ἵππων τῶν Θρακικῶν,
 καὶ τῆς Κενταύρων ὕβρεως, καὶ παροινίας. 22. Ἄλλ'
 εἰ χρὴ ἀληθῆ λέγειν, καθήμεθα τοῦτο μόνον ἐπι-
 τηροῦντες, εἴ τις θύει, καὶ κνισσᾷ περὶ τοὺς βω-
 μούς. τὰ δ' ἄλλα κατὰ ῥοῦν φέρεται, ὡς ἂν τῷχοι

ἕκαστον, παρασυρόμενα. τοιγαροῦν εἰκότα νῦν πάσχομεν, καὶ ἔτι πεισόμεθα, ἐπειδὴν κατ' ὀλίγον οἱ ἄνθρωποι ἀνακύπτοντες εὐρίσκωσιν, οὐδὲν ὄφελος αὐτοῖς ὄν, εἰ θύοιεν ἡμῖν, καὶ τὰς πομπὰς πέμπουσιν. εἴτ' ἐν βραχεῖ ὄψει καταγελῶντας μὲν τοὺς Ἐπικούρους, καὶ Μητροδώρους, καὶ Δάμιδας, κρατούμενους δὲ καὶ ἀποφραττομένους ὑπ' αὐτῶν τοὺς ἡμετέρους ξυνηγόρους, ὥστε ὑμέτερον ἂν εἴη παύειν καὶ ἰᾶσθαι τὰ τοιαῦτα, τῶν καὶ ἐς τόδε αὐτὰ προαγαγόντων. Μῶμω δὲ οὐ μέγας ὁ κίνδυνος, εἰ ἄτιμος ἔσται, οὐδὲ γὰρ πάλαι τῶν τιμωμένων ἦν, ὑμῶν ἔτι εὐτυχοῦντων, καὶ τὰς θυσίας καρπουμένων.

23. ΖΕΤΣ. Τοῦτον μὲν, ὧ θεοὶ, ληρεῖν ἐάσωμεν, αἰεὶ τραχὺν ὄντα, καὶ ἐπιτιμητικόν. ἔστι μὲν γὰρ, ὡς ὁ θαυμαστός Δημοσθένης ἔφη, τὸ μὲν ἐγκαλέσαι, καὶ μὲμψασθαι, καὶ ἐπιτιμῆσαι, φάριδιον καὶ τοῦ βουλομένου παντός· τὸ δὲ ὅπως τὰ παρόντα βελτίω γένηται, συμβουλεῦσαι, τοῦτ' ἔμφρονος ὡς ἀληθῶς συμβούλου· ὅπερ οἱ ἄλλοι, εὐοῖδ', ὅτι ποιήσετε, καὶ τούτου σιωπῶντος.

24. ΠΟΣ. Ἐγὼ τὰ μὲν ἄλλα ὑποβρυχίως εἶμι, ὡς ἴστε, καὶ ἐν βυθῷ πολιτεύομαι, καὶ ἑμαυτὸν εἰς ὅσον ἐμοὶ δυνατὸν, σώζων τοὺς πλείοντας, καὶ παραπέμπων τὰ πλοῖα, καὶ τοὺς ἀνέμους καταμαλάττων. ὅμως δ' οὖν (μέλει γὰρ μοι καὶ τῶν ἐνταῦθα) φημὶ δεῖν τὸν Δάμιν τοῦτον ἐκποδῶν ποιήσασθαι πρὶν ἐπὶ τὴν ἕριν ἤκειν, ἥτοι κεραυνῷ, ἢ ἄλλῃ τινὶ μηχανῇ, μὴ καὶ ὑπέροχη λέγων. (φηὶς γὰρ, ὧ Ζεῦ, πιθανόν τινα εἶναι, αὐτόν.) ἅμα γὰρ καὶ δεῖ-

ξομεν αὐτοῖς, ὡς μεταρχόμεθα τοὺς τὰ τοιαῦτα
καθ' ἡμῶν διεξιόντας.

25. ΖΕΥΣ. Παίξεις, ὦ Πόσειδον, ἢ τέλεον
ἐπιλέλῃσαι, ὡς οὐδὲν ἐφ' ἡμῖν τῶν τοιούτων ἐστίν;
ἀλλ' αἱ Μοῖραι ἐκάστῳ ἐπικλώθουσι, τὸν μὲν κε-
ραυνῶ, τὸν δὲ ξίφει, τὸν δὲ πυρετῶ, ἢ φθόῃ ἀ-
ποθανεῖν. ἐπεὶ εἴ γε μοι ἐπ' ἐξουσίας τὸ πρῶγμα
ἦν, εἶασα ἂν οἶε τοὺς ἱεροσύλους πρώην ἀπελθεῖν
ἀκεραυνώτους ἐξ Ὀλυμπίας, δύο μου τῶν πλοκά-
μων ἀποκείραντας, ἕξ μῦθς ἐκάτερον ἔλκοντα; ἢ σὺ
αὐτὸς περιεῖδες ἂν ἐν Γεραιστῶ τὸν ἁλῖα τὸν ἐξ
᾽Ωρεοῦ, ὑφαιρούμενόν σου τὴν τρίαιναν; ἄλλως
τε, καὶ δόξομεν ἀγανακτεῖν, λελυπημένοι τῷ πρά-
γματι, καὶ δεδιέναι τοὺς παρὰ τοῦ Δάμιδος λόγους,
καὶ δι' αὐτὸ ἀποσκευάζεσθαι τὸν ἄνδρα, οὐ περι-
μειναντες ἀντεξετασθῆναι αὐτὸν τῷ Τιμοκλεῖ· ὥστε
τί ἄλλο, ἢ ἐξ ἐρήμης κρατεῖν οὕτω δόξομεν;

ΠΟΣ. Καὶ μὴν σύντομόν τινα ταύτην ὦμην
ἐπιγενοσκέμαι ἔγωγε πρὸς τὴν νίκην.

ΖΕΥΣ. Ἄπαγε, θυννῶδες τὸ ἐνθύμημα, ὦ
Πόσειδον, καὶ κομιδῆ παχὺ, προαναιρεῖν τὸν ἀν-
ταγωνιστὴν, ὡς ἀποθάνῃ ἀήτητος, ἀμφήριστος
ἔτι, καὶ ἀδιάκριτον καταλιπὼν τὸν λόγον.

ΠΟΣ. Οὐκοῦν ἄμεινόν τι ὑμεῖς ἐπινοεῖτε ἄλλο,
εἰ τὰμὰ οὕτως ὑμῖν ἀποτεθύννισται.

26. ΑΠΟΛ. Εἰ καὶ τοῖς νέοις ἔτι καὶ ἀγενεῖ-
οις ἡμῖν ἐφεῖτο ἐκ τοῦ νόμου δημηγορεῖν, ἕως ἂν
εἰπὼν τι ξυμφέρον ἐς τὴν διάσκεψιν.

ΜΩΜ. Ἡ μὲν σκέψις, ὦ Ἄπολλον, οὕτω περὶ

μεγάλων, ὥστε μὴ καθ' ἡλικίαν, ἀλλὰ κοινὸν ἅπασι προκεῖσθαι τὸν λόγον. χαρίεν γὰρ εἰ καὶ περὶ τῶν ἐσχάτων κινδυνεύοντες, περὶ τῆς ἐν τοῖς νόμοις ἔξουσίας σμικρολογοῖμεθα. σὺ δὲ καὶ πάνυ ἤδη ἔννομος εἶ δημηγόρος, πρόπαλαι μὲν ἐξ ἐφήβων γεγονὼς, ἐγγεγραμμένος δὲ ἐς τὸ τῶν δώδεκα ληξιαρχικόν· καὶ ὀλίγου δεῖν, τῆς ἐπὶ Κρόνου βουλῆς ὢν. ὥστε μὴ μεираκιεύου πρὸς ἡμᾶς, ἀλλὰ λέγε θαρρόων ἤδη τὰ δοκοῦντα, μηδὲν αἰδεσθεῖς, εἰ ἀγένειος ὢν δημηγορήσεις, καὶ ταῦτα βαθυπώγωνα καὶ εὐγένειον οὕτως υἷὸν ἔχων τὸν Ἀσκληπιόν. ἄλλως τε καὶ πρέπον ἂν εἴη σοὶ νῦν μάλιστα ἐκφαίνειν τὴν σοφίαν, εἰ μὴ μάτην ἐν τῷ Ἑλικῶνι κἀθησαι ταῖς Μούσαις συμφιλοσοφῶν.

ΑΠΟΛ. Ἄλλ' οὐ σέ, ὦ Μῶμε, χρὴ τὰ τοιαῦτα ἐφίεμαι, τὸν Διὰ δέ. καὶ ἦν οὗτος κλειύση, τὰχ' ἂν τι οὐκ ἄμουσον εἴποιμι, ἀλλὰ τῆς ἐν τοῖ Ἑλικῶνι μελέτης ἄξιον.

ΖΕΥΣ. Λέγε, ὦ τέκνον, ἐφίημι γὰρ.

27. ΑΠΟΛ. Ὁ Τιμοκλῆς οὗτος ἔστι μὲν χρηστός ἀνὴρ καὶ φιλόθεος, καὶ τοὺς λόγους πάνυ ἠκριβωκε τοὺς τῶν Στωϊκῶν ὥστε καὶ σύνεστιν ἐπὶ φιλοσοφία πολλοῖς τῶν νέων, καὶ μισθούς οὐκ ὀλίγους ἐπὶ τούτῳ ἐκλέγει, σφόδρα πιθανὸς ὢν, δπόταν ἰδίᾳ τοῖς μαθηταῖς διαλέγοιτο· ἐν πλήθει δὲ εἰπεῖν ἀτολμώτατός ἐστι, καὶ τὴν φωνὴν ἰδιώτης καὶ μισοβάρβαρος, ὥστε γέλωτα ὀφλισκάνειν δια τοῦτο ἐν ταῖς συνουσίαις, οὐ συνείρων, ἀλλὰ βατταρίζων καὶ ταρυτιύμενος· καὶ μάλιστα δπόταν οὕτως ἔχων

καὶ καλλιῤῥήμοσύνην ἐπιδείκνυσθαι βούλῃται· ξυνεῖναι μὲν γὰρ ἐς ὑπερβολὴν ὀξύς ἐστι καὶ λεπτογνώμων, ὡς φασιν οἱ ἄμεινον τὰ τῶν Στωϊκῶν εἰδότες. λέγων δὲ καὶ ἐρμηνεύων ὑπ' ἀσθενείας διαφθίρει αὐτὰ καὶ συγγεῖ, οὐκ ἀποσαφῶν ὃ, τι βούλεται, ἀλλ' αἰνίγμασιν ἐοικότα προτείνων, καὶ πάλιν αὐτὸν πολὺ ἀσαφέστερα πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρινόμενος. οἱ δὲ, οὐ ξυνιέντες, καταγελῶσιν αὐτοῦ. δεῖ δὲ, οἴμαι, σαφῶς λέγειν, καὶ τούτου μάλιστα πολλὴν ποιεῖσθαι τὴν πρόνοιαν, ὡς ξυνήσουσιν οἱ ἀκούοντες.

28. ΜΩΜ. Τοῦτο μὲν ὀρθῶς ἔλεξας, ὦ Ἄπολλον, ἐπαινίσας τοὺς σαφῶς λέγοντας, εἰ καὶ μὴ πάνυ ποιεῖς αὐτὸ σὺ, ἐν τοῖς χρησμοῖς λεγὸς ὦν, καὶ γριφώδης, καὶ ἐς τὸ μεταίχμιον ἀσφαλῶς ἀπορρέπτων τὰ πολλὰ, ὡς τοὺς ἀκούοντας ἄλλου δεῖσθαι Πυθίου πρὸς τὴν ἐξήγησιν αὐτῶν. ἀτὰρ τί τὸ ἐπὶ τούτῳ συμβουλευέας; τίνα ἴασιν ποιήσασθαι τῆς τοῦ Τιμοκλέους ἀδυναμίας ἐν τοῖς λόγοις;

29. ΑΠΟΛ. Ξυνήγορον, ὦ Μῶμε, εἰ πως δυνηθεῖμεν αὐτῷ παρασχεῖν ἄλλον τῶν δεινῶν τούτων, ἐροῦντα κατ' ἄξίαν, ἅπερ ἂν ἐκεῖνος ἐνθυμηθεῖς ὑποβάλη.

ΜΩΜ. Ἀγένοιον τοῦτο ὡς ἄληθῶς εἶρηκας, εἴτι παιδαγωγῷ τινος δεόμενον, ξυνήγορον ἐν ξυνουσίᾳ φιλοσόφων παραστήσασθαι ἐρμηνεύσοντα πρὸς τοὺς παρόντας, ἅπερ ἂν δοκῇ Τιμοκλεῖ· καὶ τὸν μὲν Δάμιν, αὐτοπρόσωπον, καὶ δι' αὐτοῦ λέγειν, τὸν δὲ ὑποκριτῇ προσχρώμενον, ἰδίᾳ πρὸς τὸ

οὓς ἐκείνω ὑποβάλλειν τὰ δοκοῦντα· τὸν ὑποκριτὴν δὲ ῥητορεύειν, οὐδ' αὐτὸν ἴσως ξυνιέντα ὃ, τι ἀκούσειε. ταῦτα πῶς οὐ γέλως ἂν εἴη τῷ πλήθει; ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἄλλως ἐπινοήσομεν. 30. Σὺ δὲ, ὦ Θαυμασία, (φῆς γὰρ καὶ μάντις εἶναι, καὶ μισθούς οὐκ ὀλίγους ἐπὶ τῷ τοιοῦτῳ ἐξέλεξας, ἄχρι τοῦ καὶ πλίνθους χρυσῶς ποτε εἰληφέναι) τί οὐκ ἐπεδείξω ἡμῖν κατὰ καιρὸν τὴν τέχνην, προειπὼν ὀπίτερος τῶν σοφιστῶν κρατήσει λέγων; οἴσθα γὰρ δῆπου τὸ ἀποβησόμενον, μάντις ὢν.

ΑΠΟΛ. Πῶς, ὦ Μῶμε, δυνατόν ποιεῖν ταῦτα, μήτε τρίποδος ἡμῖν παρόντος, μήτε θυμιαμάτων, ἢ πηγῆς μαντικῆς, οἷα ἡ Κασταλία ἐστίν;

ΜΩΜ. Ὅραξ; ἀποδιδράσκεις τὸν ἔλεγχον, ἐν τῷ στενῷ ἐχόμενος.

ΖΕΥΣ. Ὅμως, ὦ τέκνον, εἰπέ, καὶ μὴ παράσχης τῷ συκοφάντῃ τούτῳ ἀφορμὰς διαβάλλειν καὶ χλευάζειν τὰ σά, ὡς ἐπὶ τρίποδι, καὶ ὕδατι, καὶ λιβανωτῶ κείμενα· ὥστ' εἰ μὴ ἔχοις ταῦτα, στερησόμενόν σε τῆς τέχνης.

ΑΠΟΛ. Ἄμεινον μὲν ἦν, ὦ πάτερ, ἐν Δελφοῖς, ἢ ἐν Κολοφῶνι, τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, ὑπάντων μοι τῶν χρησίμων παρόντων, ὡς ἔθος. Ὅμως δὲ καὶ οὕτω γυμνός ἐκείνων, καὶ ἄσκευος πειράσομαι προειπεῖν ὁποτέρου τὸ κράτος ἔσται· ἀνέξισθε δὲ, εἰ μὴ ἔμμετρα λέγοιμι.

ΜΩΜ. Λέγε, σαφῆ δὲ μόνον, ὦ Ἄπολλον, καὶ μὴ ξυνηγόρου καὶ αὐτὰ ἢ ἐρμηνέως διεόμενα καὶ γὰρ οὐκ ἄρνεια κρέα καὶ χελώνη νῦν ἐν Λυδίῃ ξυνέφεται· ἀλλὰ οἴσθα περὶ οὗτου ἢ σκέψις.

ZETΣ. Τί ποτε ἐρεῖς, ὦ τεκνον; ὡς τάγε πρὸ τοῦ χρησιμοῦ, ταῦτα ἤδη φοβερά· ἢ χροά τετραμμένη, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ περιφερεῖς, καὶ κόμη ἀνασοβουμένη, καὶ κίνημα κορυβαντῶδες, καὶ ὅλως κατόχημα πάντα, καὶ φρικώδη, καὶ μυστικά.

31. **ΑΠΟΛ.** Κέκλυτε μαντιπόλου τόδε θέσφατον Ἀπόλλωνος,

Ἄμφ' ἔριδος κρυερῆς, τὴν ἀνέρες ἐστήσαντο

Ὀξυβόαι, μύθοισι κορυσσόμενοι πυκνιοῖσι.

Πολλὰ γὰρ ἔνθα καὶ ἔνθα μύθου ἑτεραλκεῖ
κλωγμῶ,

Ταρφίος ἄκρα κόρυμβα καταπλήσσουσιν
ἐχέτης.

Ἄλλ' ὅταν αἰγυπιδὸς γαμφώνυχος ἀκρίδα μάρπη,
Δὴ τότε λοῖσθιον ὀμβροφόροι κλάγξουσι
κορῶναι.

Νίκη δ' ἡμιόνων, ὃ δ' ὄνος θοὰ τέκνα κορύψει.

ZETΣ. Τί τοῦτο ἀνεκάγχασας, ὦ Μῶμε; καὶ μὴν οὐ γελοῖα τὰ ἐν ποσὶ· παῦσαι κακόδαιμον, ἀποπνιγῆση ὑπὸ τοῦ γέλωτος.

ΜΩΜ. Καὶ πῶς δυνατόν, ὦ Ζεῦ, ἐφ' οἷτω σαφεῖ καὶ προδήλω τῶ χρησιμῶ;

ZETΣ. Οὐκοῦν ἤδη καὶ ἡμῖν ἐρμηνεύοις ἄν αὐτὸν ὃ, τι καὶ λέγει.

ΜΩΜ. Πάνυ πρόδηλα, ὥστε οὐδὲν ἡμῖν Θεμιστοκλέους δεήσει. φησὶ γὰρ τὸ λόγιον οὕτως διαρρήδην, γόητα μὲν εἶναι τοῦτον, ἡμᾶς δὲ ὄρους κανθηλίους, νῆ Δία, καὶ ἡμιόνους, τοὺς πιστεύοντας αὐτῶ, οὐδ' ὅσον αἱ ἀκρίδες τὸν νοῦν ἔχοντας.

32. ΗΡΑΚ. Ἐγὼ δὲ, ὦ πάτερ, εἰ καὶ μέτοικός εἰμι, οὐκ ὀκνήσω ὁμῶς τὰ δοκοῦντά μοι εἰπεῖν. ὄψ-
ταν γὰρ ἤδη συνελθόντες διαλέγονται τηρικαῦτα,
ἣν μὲν ὁ Τιμοκλῆς ὑπέρσχη, ἐάσωμεν προχωρεῖν τὴν
συνουσίαν ὑπὲρ ἡμῶν· ἦν δέ τι ἑτεροῖον ἀποβαίνη,
τότε ἤδη τὴν στοάν αὐτὴν ἔγωγε, εἰ δοκεῖ, διασεί-
σας, ἐμβάλῳ τῷ Δάμιδι, ὡς μὴ κατάρατος ὢν ὑβρίζῃ
ἐς ἡμᾶς.

ΖΕΥΣ. Ἡράκλεις, ἰὼ Ἡράκλεις, ἄγροικον τοῦτο
εἶρηκας, καὶ δεινῶς Βοιώτιον, ξυναπολέσαι ἐνὶ πονη-
ρῷ τοσοῦτους, καὶ προσέτι τὴν στοάν, αὐτῷ Μαρα-
θῶνι, καὶ Μιλτιάδῃ, καὶ Κυναιγεῖρω; καὶ πῶς ἄν
τούτων ξυμπεσόντων, οἱ ῥήτορες ἔτι ρητορεύοιεν,
τὴν μεγίστην εἰς τοὺς λόγους ὑπόθεσιν ἀφηρημένοι;
ἄλλως τε ζῶντι μὲν σοι δυνατὸν ἴσως ἦν τι προῦσαι
τοιοῦτο· ἀφ' οὗ δὲ θεὸς γεγένησαι, μεμάθηκας, οἶ-
μαι, ὡς αἱ Μοῖραι μόναι τὰ τοιαῦτα δύνανται, ἡμεῖς
δὲ αὐτῶν ἄμοιροι ἐσμέν.

ΗΡΑΚ. Οὐκοῦν καὶ ὁπότε τὸν λέοντα, ἢ τὴν
ὑδραν ἐφόνεον, αἱ Μοῖραι δι' ἐμοῦ ἐκεῖνα ἔπραττον;

ΖΕΥΣ. Καὶ μάλα.

ΗΡΑΚ. Καὶ νῦν ἦν τις ὑβρίζῃ εἰς ἐμὲ, ἢ περισυ-
λῶν μου τὸν νεῶν, ἢ ἀνατρέπων τὸ ἄγαλμα, ἦν μὴ ταῖς
Μοῖραις πάλαι δεδογμένον ἦ, οὐκ ἐπιτρέψω αὐτόν;

ΖΕΥΣ. Οὐδαμῶς.

ΗΡΑΚ. Οὐκοῦν ἄκουσον, ὦ Ζεῦ, μετὰ παρῶθη-
σίας. ἐγὼ γὰρ, ὡς ὁ κωμικός ἔφη, ἄγροικός εἰμι,
τὴν σκάφην, σκάφην λέγων. εἰ τοιαῦτά ἐστι τὰ ὑμέ-
τερα, μακρὰ χαίρειν φράσας ταῖς ἐνταῦθα τιμαῖς,

καὶ κνίσσῃ, καὶ ἱερείων αἵματι, κάτειμι ἐς τὸν ἄδην,
ὅπου με γυμνὸν τὸ τόξον ἔχοντα, κῆν τὰ εἰδωλα φο-
βηθήσεται τῶν ὑπ' ἐμοῦ πεφονευμένων θηρίων.

ZETΣ. Εὐγε, οἴκοθεν ὁ μάρτυς, φασίν· ἀπέσω-
σας γοῦν τῷ Δάμιδι ταῦτα εἰπεῖν ὑποβάλλων.
33. Ἀλλὰ τίς ὁ σπουδῆ προσίων οὗτός ἐστιν, ὁ χαλ-
κοῦς, ὁ εὐγραμμος, ὁ εὐπερίγραφος, ὁ ἀρχαῖος τὴν
ἀνάδεσιν τῆς κόμης; μᾶλλον δὲ ὁ σὸς, ὦ Ἑρμῆ,
ἀδελφός ἐστιν, ὁ ἀγοραῖος, ὁ παρὰ τὴν Ποικίλην.
πίτιης γοῦν ἀναπέπλησται, ὀσημέραι ἐκματτόμενος
ὑπὸ τῶν ἀνδριαντοποιῶν. τί, ὦ παῖ, δρομαῖος ἡμῖν
ἀφίξαι; ἢ που τι ἐκ γῆς νεώτερόν ἀναγγέλλεις;

ΕΡΜΑΓ. Ἐπέμμεγα, ὦ Ζεῦ, καὶ μυρίας τῆς
σπουδῆς δεόμενον.

ZETΣ. Λεγε ἤδη; εἴ τι καὶ ἄλλο ἡμῶς ἐπανι-
σταμενον λέληθεν.

ΕΡΜΑΓ. Ἐτύγχανον μὲν ἄρτι χαλκουργῶν ὑπο
Πιτιτούμενος στέρον τε καὶ μετάφρενον·
Θώραξ δὲ μοι γέλοιος ἀμφὶ σώματι
Πλασθεῖς, παρηώρητο μιμηλῆ τέχνη,
Σφραγίδα χαλκοῦ πᾶσαν ἐντυπούμενος.
Ὅρω δ' ὄχλον στείχοντα, καὶ τινας δύο
Ἐχρούς κεκράκτας, πυγμαίχους σοφισμάτων,
Δάμιν τε καὶ —

ZETΣ. Παῦνον, ὦ Ἑρμαγόρα βέλτιστε, ἱαμβί-
ζων. οἶδα γὰρ οὐς τινας λέγεις. ἀλλ' ἐκείνῳ μοι φρά-
σον, εἰ πάλαι ξυγκροτεῖται αὐτοῖς ἡ ἔρις.

ΕΡΜΑΓ. Οὐδέπω, ἀλλ' ἐν ἀκροβολισμοῖς ἔτι

ἦσαν, ἀποσφενδονῶντες ἀλλήλοις, πτόρωθεν ποθεν λαιδορούμενοι.

ZETΣ. Τί οὖν ἔτι χρή ποιεῖν λοιπόν, ὦ θεοί, ἢ ἀκροῶσθαι ἐπικύψαντας αὐτῶν; ὥστε ἀφαιρείτωσαν αἱ Ὀραι τὸν μοχλὸν ἤδη, καὶ ἀπάγουσαι τὰ νέφη ἀναπεταννύτωσαν τὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ.
34. Ἡρακλείς, ὅσον τὸ πλῆθος ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν ἀπηντήκασιν. ὁ δὲ Τιμοκλῆς αὐτὸς οὐ πάνυ μοι ἀρέσκει, ὑποτρέμων καὶ ταραττόμενος, ἀπολεῖ πάντα οὗτος τήμερον. δῆλος γοῦν ἐστὶν οὐδὲ ἀντάρασθαι τῷ Δάμιδι δυνατός, ἀλλ' ὅπερ ἡμῖν δυνατώτατον, εὐχόμεθα ὑπὲρ αὐτοῦ,

Σιγῇ, ἐφ' ἡμείων, ἵνα μὴ Δάμις γε πύθῃται.

35. TIM. Τί φῆς, ὦ ἱερόσυλε Δάμι, θεοὺς μὴ εἶναι, μηδὲ προνοεῖν τῶν ἀνθρώπων;

ΔΑΜ. Οὐκ· ἀλλὰ σὺ πρότερον ἀποκρίναί μοι, ὦ τινι λόγῳ ἐπείσθης εἶναι αὐτούς.

TIM. Οὐ μένουν, ἀλλὰ σὺ, ὦ μιὰρὲ, ἀποκρίναί.

ΔΑΜ. Οὐ μένουν, ἀλλὰ σὺ.

ZETΣ. Ταυτὲ μὲν παραπολὺ ὁ ἡμέτερος ἄμεινον καὶ εὐφρονότερον τραχύνεται. εὐγε, ὦ Τιμόκλεις, ἐπίσχει τῶν βλασφημιῶν· ἐν γὰρ τούτῳ σοι τὸ κράτος, ὡς τὰ γε ἄλλα ἰχθὺν σε ἀποφανεῖ ἐπιστομίζων.

TIM. Ἀλλὰ, μὰ τὴν Ἀθηναῖν, οὐκ ἂν ἀποκρίναίμην σοι πρότερον.

ΔΑΜ. Οὐκοῦν, ὦ Τιμόκλεις, ἐρώτα· ἐκράτησας γὰρ τοῦτό γε, ὁμωμοκῶς· ἀλλ' ἄνευ τῶν βλασφημιῶν, εἰ δοκεῖ.

36. TIM. Εὖ λέγεις, εἶπέ οὖν μοι, οὐ δοκοῦσί σοι, ὧ κατάρρατε, προνοεῖν οἱ θεοί;

ΔΑΜ. Οὐδαμῶς.

TIM. Τί φῆς; ἀπρονόητα οὖν τὰ πάντα;

ΔΑΜ. Ναί.

TIM. Οὐδ' ὑπό τινι οὖν θεῷ τάττεται ἡ τῶν ὄλων ἐπιμέλεια;

ΔΑΜ. Οὐ.

TIM. Πάντα δὲ εἰκῆ φέρεται ἀλόγῳ τῇ φορῇ;

ΔΑΜ. Ναί.

TIM. Εἰτ' ἄνθρωποι, ταῦτα ἀκούοντες, ἀνέχεσθε, καὶ οὐ καταλεύσετε τὸν ἀλιτήριον;

ΔΑΜ. Τί τοὺς ἀνθρώπους ἐπ' ἐμὲ παροξύνεις, ὧ Τιμόκλεις; ἢ τίς ὢν ἀγανακτεῖς ὑπὲρ τῶν θεῶν; καὶ ταῦτα ἐκείνων αὐτῶν οὐκ ἀγανακτούντων; οἷ γε οὐδὲν δεινὸν διατεθείκασί με πάλαι ἀκούοντες, εἰ γε ἀκούουσι.

TIM. Ἀκούουσι γὰρ, ὧ Δάμι, ἀκούουσι, καὶ σε μετῖασι ποτὲ χρόνῳ ὕστερον.

37. ΔΑΜ. Καὶ πότε ἀνέκεινοι σχολὴν ἀγάγοιεν ἐπ' ἐμὲ, τοσαῦτα, ὡς φῆς, πράγματα ἔχοντες, καὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ, ἀπειρα τὸ πλῆθος ὄντα, οἰκονομοῦμενοι; ὥστε οὐδὲ σέ πω ἠμύναντο ὡν ἐπιτορκεῖς αἰεὶ, καὶ τῶν ἄλλων, ἵνα μὴ καὶ αὐτὸς βλασφημεῖν ἀναγκάζωμαι παρὰ τὰ ξυγκείμενα. καίτοι οὐχ ὀρῶ ἦν τινα ἀν' ἄλλην ἐπίδειξι τῆς ἑαυτῶν προνοίας μείζω ἐξενεγκεῖν ἐδύναντο, ἢ σὲ κακὸν, κακῶς ἐπιτορῶσαντες, ἀλλὰ δῆλοί εἰσιν ἀποδημοῦντες ὑπὲρ τὸν Ὀκεανὸν ἴσως μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας. ἔθνος γοῦν αὐτοῖς

συνεχῶς ἵεναι παρ' αὐτοῦς ἐπὶ δαῖτα, καὶ αὐτεπαγγέλτοις ἐνίστε.

38. ΤΙΜ. Τί πρὸς τοσαύτην ἀναισχυντίαν εἵποιμι ἄν, ὦ Δάμι;

ΔΑΜ. Ἐκεῖνο, ὦ Τιμόκλεις, ὃ πάλαι ἐγὼ ἐπόθουν ἀκοῦσαι σου, ὅπως ἐπέισθης οἴεσθαι προνοεῖν τοὺς θεοὺς.

ΤΙΜ. Ἡ τάξις με πρώτη τῶν γιγνομένων ἔπεισεν· ὁ ἥλιος αἰετὴν αὐτὴν ὁδὸν ἰὼν, καὶ σελήνη κατὰ ταῦτά, καὶ ὥραι τρεπόμεναι, καὶ φυτὰ φυόμενα, καὶ ζῶα γεννώμενα, καὶ αὐτὰ ταῦτα οὕτως εὐμηχάνως κατεσκευασμένα, ὡς τρέφεσθαι, καὶ κινεῖσθαι, καὶ ἐννοεῖν, καὶ βαδίζειν, καὶ τεκταίνεσθαι, καὶ σκυτοτομεῖν, καὶ τᾶλλα ταῦτα, οὐ προνοίας ἔργα σοι δοκεῖ;

ΔΑΜ. Αὐτό που τὸ ζητούμενον, ὦ Τιμόκλεις, ξυναρπαζεις. οὐδέπω γὰρ δῆλον, εἰ προνοία τούτων ἕκαστον ἐπιτελεῖται· ἀλλ' ὅτι μὲν τοιαῦτά ἐστι τὰ γιγνόμενα, φαίην ἄν καὶ αὐτός· οὐ μὴν αὐτίκα πεπεισθαι ἀνάγκη, καὶ ὑπὸ τινὸς προμηθείας αὐτὰ γίγνεσθαι. ἐνὶ γὰρ καὶ ἄλλως ἀρξάμενα, νῦν ὁμοίως, καὶ κατὰ ταῦτά ξυνίστασθαι· σὺ δὲ τάξιν αὐτῶν ὀνομάζεις ἀνάγκην. εἶτα δηλαδὴ ἀγανακτήσεις, εἴ τις σοι μὴ ἀκολουθεῖ, τὰ γιγνόμενα μὲν, ὅποιά ἐστι, καταριθμουμένα καὶ ἐπαινοῦντι, οἰομένα δὲ ἀπόδειξιν ταῦτα εἶναι, τοῦ καὶ προνοία διατάττεσθαι αὐτῶν ἕκαστον. ὥστε κατὰ τὸν κωμικόν, Τουτὶ μὲν ὑπομόχθηρον, ἄλλο δὲ μοι λέγε.

39. ΤΙΜ. Ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι καὶ ἄλλης ἐπὶ

τούτοις δεῖν ἀποδείξω. ὅμως δ' οὖν ἐρῶ, ἀποκρι-
ναι γάρ μοι· "Ὀμηρός σοι δοκεῖ ἄριστος ποιητῆς γε-
νέσθαι;

ΔΑΜ. Καὶ μάλα.

ΤΙΜ. Οὐκοῦν ἐκείνω ἐπέισθην, τὴν πρόνοιαν
τῶν θεῶν ἐμφανίζοντι.

ΔΑΜ. Ἄλλ', ὦ θαυμάσιε, ποιητὴν μὲν ἀγαθὸν
Ὀμηρον γενέσθαι, πάντες σοι ξυνομολογήσουσι,
μάρτυρα δὲ ἀληθῆ περὶ τῶν τοιούτων, οὐτ' ἐκείνον,
οὔτε ἄλλον ποιητὴν οὐδένα. οὔτε γὰρ ἀληθείας μέλει
αὐτοῖς, οἶμαι, ἀλλὰ τοῦ κηλεῖν τοὺς ἀκούοντας, καὶ
διὰ τοῦτο μέτροις τε κατάδουσι, καὶ μύθοις κατη-
χοῦσι, καὶ ὅλως, ἅπαντα ὑπὲρ τοῦ τερπνοῦ μηχανῶν-
ται. 40. Ἀτὰρ ἠδέως ἂν καὶ ἀκούσαιμι οἷς τισι μά-
λιστα ἐπέισθης τῶν Ὀμήρου· ἄρα οἷς περὶ τοῦ Διὸς
λέγει, ὡς ἐπεβούλευον ξυνδῆσαι αὐτὸν ἢ θυγάτηρ,
καὶ ὁ ἀδελφός, καὶ ἡ γυνή; καὶ εἶγε μὴ τὸν Βριά-
ρεων ἢ Θέτις ἐκάλεσεν, ἐλεήσασα τὸ γιγνόμενον, ἐπε-
πέδητο ἂν ἡμῖν ὁ βέλτιστος Ζεὺς, ξυναρπασθεῖς.
ἂνθ' ὧν καὶ ἀπομνημονεύων τῇ Θέτιδι τὴν εὐεργε-
σίαν, ἐξαπατᾷ τὸν Ἀγαμέμνονα, ὄνειρόν τινα ψευδῆ
ἐπιπέμψας, ὡς πολλοὶ τῶν Ἀχαιῶν ἀποθάνοιεν. ὄρῃς;
ἄδύνατον γὰρ ἦν αὐτῷ, κεραυνὸν ἐμβαλόντι, κατα-
φλέξαι τὸν Ἀγαμέμνονα αὐτὸν, ἄνευ τοῦ ἀπατεῶνα
εἶναι δοκεῖν. ἢ ἐκεῖνά σε μάλιστα εἰς τὴν πίστιν ἐπε-
σπάσατο ἀκούοντα, ὡς Διομήδης μὲν ἔτρωσε τὴν
Ἀφροδίτην, εἶτα τὸν Ἄρην αὐτὸν, Ἀθηναῖς παρακε-
κύσει, μετὰ μικρὸν δὲ, αὐτοὶ ξυμπεσόντες οἱ θεοὶ
ἐυονομάχουν ἀναμῖξοι ἄρῳετές τε καὶ αἱ θήλειαι, καὶ

Ἀθηνᾶ μὲν Ἄρην καταγωνίζεται, αἷτε καὶ προπεπονηκότα, οἶμαι, ἐκ τοῦ τραύματος, ὃ παρὰ τοῦ Διομήδους εἰλήφει, Ἀητοὶ δ' ἀντίστη σῶκος ἐριούνιος Ἐρμῆς. ἢ τὰ περὶ τῆς Ἀρτέμιδος σοι πιθανὰ ἔδοξεν, ὡς ἐκείνη μεμψιμοιροῦσα ἠγανάκτησεν οὐ κληθεῖσα ἐφ' ἐστίασιν ὑπὸ τοῦ Οἰνέως. καὶ διὰ τοῦτο σὺν τινα ὑπερφυᾶ, καὶ ἀνυπόστατον τὴν ἀλκὴν, ἐπαφῆκεν ἐπὶ τὴν χώραν αὐτοῦ. ἄρ' οὖν τὰ τοιαῦτα λέγων σε Ὀμηρος πεπεικε;

41. ΖΕΥΣ. Βαβαί. ἠλίκον, ὦ θεοὶ, ἀνεβόησεν τὸ πλῆθος, ἐπαινοῦντες τὸν Δάμιν· ὃ δ' ἡμέτερος, ἀπορομένῳ ἔοικε· δέδιε γοῦν, καὶ ὑποτρέμει, καὶ δῆλός ἐστιν ἀποξήριψον τὴν ἀσπίδα, καὶ ἤδη περιβλέπει οἱ παρεκδὺς ἀποδράσεται.

ΤΙΜ. Οὐδ' Εὐριπίδης ἄρα σοι δοκεῖ λέγειν τι ὑγιές, ὅποτιαν αὐτοὺς ἀναβιβασάμενος τοὺς θεοὺς ἐπὶ τὴν σκηνὴν, δεικνύη σώζοντας μὲν τοὺς χρηστοὺς τῶν ἠρώων, τοὺς πονηροὺς δέ, καὶ τὴν ἀσέβειαν κατὰ σὲ ἐπιτρέβοντας;

ΔΑΜ. Ἄλλ', ὦ γενναιότατε φιλοσόφων Τιμόκλεις, εἰ ταῦτα ποιοῦντες οἱ τραγωδοὶ πεπείκασί σε, ἀνάγκη δυοῖν θάτερον, ἢτοι Πῶλον, καὶ Ἀριστόδημον, καὶ Σάτυρον, ἠγεῖσθαί σε θεοὺς εἶναι τότε, ἢ τὰ πρόσωπα τῶν θεῶν αὐτὰ, καὶ τοὺς ἐμβάτας, καὶ τοὺς ποδήρεις χιτῶνας, καὶ γλαμύδας, καὶ χειρίδας, καὶ προγαστρίδια, καὶ σωματία, καὶ τᾶλλ', οἷς ἐκεῖνοι σεμνύνουσι τὴν τραγωδίαν, ὅπερ καὶ γελοϊότατον οἶμαι. ἐπεὶ καθ' ἑαυτὸν ὅποτιαν ὁ Εὐριπίδης, μηδὲν ἐπειγούσης τῆς χρείας τῶν δραμάτων, τὰ δο-

κοῦντα οἱ λέγῃ, ἀκουσῇ αὐτοῦ τότε παρῶρησιαζομένου,

Ὅρα'ς τὸν ὑψοῦ, τὸν δ' ἀπαίρον αἰθέρα,
Καὶ γῆν πέριξ ἔχονθ' ὑγραῖς ἐν ἀγκάλαις,
Τοῦτον νόμιζα Ζῆνα, τὸνδ' ἡγοῦ θεόν.

καὶ πάλιν,

Ζεὺς, ὅστις ἐστὶν ὁ Ζεὺς·

Οὐ γὰρ οἶδα, πλὴν λόγῳ κλύων.

καὶ τὰ τοιαῦτα.

42. TIM. Οὐκοῦν ἅπαντες ἄνθρωποι, καὶ τὰ ἔθνη, ἐξηπάτηνται, θεοὺς νομίζοντες, καὶ πανηγυρίζοντες.

ΔΑΜ. Εὐγε, ὦ Τιμόκλεις, ὅτι με ὑπέμνησας τῶν κατὰ τὰ ἔθνη νομιζομένων, ἀφ' ὧν μάλιστα συνίδοι τις ἂν, ὡς γε οὐδὲν βέβαιον ὁ περὶ θεῶν λόγος πῶς ἔχει. πολλὴ γὰρ ἡ ταραχὴ, καὶ ἄλλοι ἄλλα νομίζουσι, Σινύθαι μὲν Ἀκινάκη θύοντες καὶ [Θραῖκες] Ζαμόλξιδι, δραπέτη ἄνθρωπῳ ἐκ Σάμου, ὡς αὐτοὺς ἤκοντι, Φρύγες δὲ Μήνη, καὶ Αἰθίοπες ἡμέρα, καὶ Κυλλήνιοι Φάλητι, καὶ Ἀσσύριοι περὶ στερᾶ, καὶ Πέρσαι πυρὶ, καὶ Αἰγύπτιοι ὕδατι. καίτοι τοῦτο μὲν ἅπασι κοινὸν τοῖς Αἰγυπτίοις τὸ ὕδωρ, ἰδίᾳ δὲ, Μεμφίταις μὲν ὁ βοῦς θεός· Πηλουσιώταις δὲ κρόμμυον· καὶ ἄλλοις ἕβρις, ἢ κροκόδειλος, καὶ ἄλλοις κυνοκέφαλος, ἢ αἰλουρος, ἢ πιδθηκος· καὶ ἔτι κατὰ κώμας, τοῖς μὲν ὁ δεξιὸς ὦμος θεός· τοῖς δὲ κατ' ἀντιπέρασ οἰκοῦσιν, ἕτερος. καὶ ἄλλοις κεφαλῆς ἡμίτομον, καὶ ἄλλοις ποτήριον κεραμεῦν, ἢ τρύβλιον. ταῦτα πῶς οὐ γέλως ἐστὶν. ὦ καλε Τιμόκλεις;

ΜΩΜ. Οὐκ ἔλεγον, ὦ θεοὶ, ταῦτα πάντα ᾗξειν εἰς τοῦμφανές, καὶ ἀκριβῶς ἐξετασθήσεσθαι;

ΖΕΤΣ. Ἐλεγές, ὦ Μῶμε, καὶ ἐπειρήσας ὀρθῶς, καὶ ἔγωγε πειράσομαι ἐπανορθώσασθαι αὐτὰ, ἢ τὸν ἐν ποσὶ κίνδυνον διαφύγωμεν.

43. *TIM.* Ἄλλ', ὦ θεοῖς ἐχθρὸς σὺ, τοὺς χρησμοὺς καὶ προαγορεύσεις τῶν ἐσομένων, τίνος ἔργον ἂν εἴποις, ἢ θεῶν καὶ τῆς προνοίας τῆς ἐκείνων;

ΔΑΜ. Σιώπησον, ὦ ἄριστε, περὶ τῶν χρησμοῦν, ἐπεὶ ἐρήσομαι σε, τίνος αὐτῶν μάλιστα μεμνησθαι ἀξιοῖς; ἄρ' ἐκείνου, ὃν τῷ Λυδῷ ὁ Πύθιος ἔχρησεν; ὃς ἀκριβῶς ἀμφήκης ἦν καὶ διπρόσωπος, οἰοῖ αἰσι τῶν Ἑρμῶν ἐνίοι, διττοὶ καὶ ἀμφοτέρωθεν ὁμοιοί, πρὸς ὁπότερον ἂν αὐτῶν μέρος ἐπιστραφήσῃ· τί γάρ; μᾶλλον ὁ Κρεῖσος διαβίᾳ τὸν Ἄλυν, τὴν αὐτοῦ ἀρχὴν, ἢ τὴν Κέρου καταλύσει; καίτοι οὐκ ὀλίγων ταλάντων ὁ Σαρδιανὸς ἐκείνος ὄλεθρος τὸ ἀμφιδέξιον τοῦτο ἔπος ἐπρίατο.

ΜΩΜ. Αὐτὰ που, ὦ θεοὶ, ἀνὴρ διεξέρχεται λέγων, ἃ ἐγὼ ἐδεδίειν μάλιστα. ποῦ νῦν ὁ καλὸς ἡμῖν κωταρωδός; ἀπολόγησαι αὐτῷ κατελθὼν πρὸς ταῦτα.

ΖΕΤΣ. Σὺ ἡμῖς ἀποσφάττις, ὦ Μῶμε, οὐκ ἐν καιρῷ νῦν ἐπιτιμῶν.

44. *TIM.* Ὅρα οἷα ποιεῖς, ὦ ἀλιτήριε Δάμι, μονοουχὶ τὰ ἔδη αὐτὰ τῶν θεῶν ἀνατρέπεις τῷ λόγῳ, καὶ βωμοὺς αὐτῶν.

ΔΑΜ. Οὐ πάντας ἔγωγε τοὺς βωμοὺς, ὦ Τιμύκλεις. τί γὰρ καὶ δεινὸν ἀπ' αὐτῶν γίγνεται, εἰ

θυμιαμύτων καὶ εὐωδίας μεστοὶ εἰσι; τοὺς δὲ ἐν Ταύροις τῆς Ἀρτέμιδος ἠδέως ἄν ἐπέϊδον ἐκ βιάθρων ἐπὶ κεφαλὴν ἀνατρεπομένους, ἐφ' ὧν τοιαῦτα ἡ παρθένος εὐωχομένη ἔχαιρε.

ZETΣ. Τοῦτὶ πόθεν ἡμῖν τὸ ἄμαχον κακὸν ἐπῆλθεν; ὡς δαιμόνων οὐδενὸς ἀνὴρ φεΐδεται, ἀλλ' εἰς ἡμᾶξης παρῴησιάζεται, καὶ

Μάρπτει ἐξεΐης, ὅσ' αἴτιος, ὅστε καὶ οὐκί.

ΜΩΜ. Καὶ μὴν ὀλίγους ἄν, ὦ Ζεῦ, τοὺς ἀναιτίους εὖροις ἐν ἡμῖν· καὶ που τάχα προΐων ὁ ἀνθρωπος ἄψεται καὶ τῶν κορυφαίων τινός.

45. TIM. Οὐδὲ βροντῶντος αὐτοῦ τοῦ Διὸς ἀκούεις, ὦ θεομάχε Δάμι;

ΔΑΜ. Καὶ πῶς οὐ μέλλω βροντῆς ἀκούειν, ὦ Τιμόκλεις; εἰ δὲ ὁ Ζεὺς ὁ βροντῶν ἐστί, σὺ ἄν ἄμεινον εἰδείης, ἐκεῖθεν ποθεν παρὰ τῶν θεῶν ἀφιγμένος. ἐπεὶ οἱ γὰρ ἐκ Κρήτης ἤκοντες ἄλλα ἡμῖν διηγοῦνται, τάφον τινὰ κεῖθι δείκνυσθαι, καὶ στήλην ἐφεστάναι δηλοῦσαν ὡς οὐκέτι βροντήσειεν ἄν ὁ Ζεὺς, πάλαι τεθνεώς.

ΜΩΜ. Τοῦτ' ἐγὼ πρὸ πολλοῦ ἠπιστάμην ἐροῦντα τὸν ἀνθρωπον. τί δ' οὖν, ὦ Ζεῦ, ὠχρίακας ἡμῖν, καὶ συγκροτεῖς τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τοῦ τρόμου; θαρσύνειν χρὴ, καὶ τῶν τοιούτων ἀνθρωπίσκων καταφρονεῖν.

ZETΣ. Τί λέγεις, ὦ Μῶμε; καταφρονεῖν; οὐχ ὀρθᾶς ὅσοι ἀκούουσι, καὶ ὡς συμπεπεισμένοι εἰσὶν ἤδη καθ' ἡμῶν, καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ἀναδησάμενος τῶν ὧτων ὁ Δάμις;

ΜΩΜ. Ἀλλὰ σὺ ὀπόταν, ὦ Ζεῦ, θελίσησθε
σειρήν χρυσεῖην καθείς, ἅπαντας αὐτοὺς

Αὐτῆκεν γαίη ἐρύσαις, αὐτῇ τε θαλάσση.

46. ΤΙΜ. Εἰπέ μοι, ὦ κατάρατε, πέπλευκαε
ἤδη ποτέ;

ΔΑΜ. Καὶ πολλάκις, ὦ Τιμόκλεις.

ΤΙΜ. Οὐκοῦν ἔφερον μὲν ὑμᾶς τότε ἢ ἄνεμος
ἐμπίπτων τῇ ὀθόνη, καὶ ἐμπιπλὰς τὰ ἀκάτια, ἢ οἱ
ἐρέττοντες; ἐκυβέρνα δὲ [εἷς] τις ἐφειστώς, καὶ ἔσω-
ζε τὴν ναῦν;

ΔΑΜ. Καὶ μάλα.

ΤΙΜ. Εἶτα ἡ ναῦς μὲν οὐκ ἂν ἔπλει μὴ κυ-
βερνωμένη· τὸ δὲ ὄλον τοῦτο ἀκυβέρνητον οἶει, καὶ
ἀνηγεμόνευτον φέρεσθαι;

ΖΕΥΣ. Εὐγε, ὦ Τιμόκλεις ταῦτα, καὶ ισχυ-
ρῶς τῷ παραδείγματι.

47. ΔΑΜ. Ἀλλ', ὦ θεοφιλέστατε Τιμόκλεις,
τὸν μὲν κυβερνήτην ἐκεῖνον εἶδες ἂν, αἰεὶ τὰ ξυμφέ-
ροντα ἐπινοοῦντα, καὶ πρὸ τοῦ καιροῦ παρασκευαζό-
μενον, καὶ προστάτιοντα τοῖς ναύταις, ἀλυσιτελεῖς δὲ
οὐδὲ ἄλογον οὐδὲν τι εἶχεν ἢ ναῦς, ὃ μὴ χρήσιμον
πάντως καὶ ἀναγκαῖον ἦν πρὸς τὴν ναυτιλίαν αὐ-
τοῖς. ὃ δὲ σὸς οὗτος κυβερνήτης, ὃν τῇ μεγάλῃ ταύτῃ
νηῦ ἐφειστάναι ἀξιοῖς, καὶ οἱ ξυρναῦται αὐτοῦ, οὐδὲν
εὐλόγως, οὐδὲ κατὰ τὴν ἀξίαν διατάττουσιν· ἀλλ'
ὃ μὲν πρότονος, εἰ τύχοι, ἐς τὴν πρῶμνην ἂν ἀπο-
τάταται, οἱ πόδες δὲ ἐς τὴν πρῶραν ἀμφοτέροι· καὶ
χρυσαῖ μὲν αἱ ἄγκυραι ἐνίοτε, ὃ χηνίσκος δὲ μολι-
βδοῦς· καὶ τὰ μὲν ὕφαλα κατάγραφα, τὰ δὲ ἔξωλα

τῆς νεῶς ἄμορφα. 48. Καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ναυτῶν ἴδοις
 ἂν τὸν μὲν ἀργὸν καὶ ἄτεχνον, καὶ ἄτολμον πρὸς τὰ
 ἔργα, διμοιρίτην ἢ τριμοιρίτην· τὸν δὲ κατακολυμ-
 βῆσαι τε δεινόν, καὶ ἐπὶ τὴν κεραιάν ἀναπηδησαι
 ῥάδιον, καὶ εἰδότα τῶν χρησίμων ἕκαστα, μόνον
 τοῦτον ἀντλεῖν προστεταγμένον. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ἐν
 τοῖς ἐπιβάταις, μαστιγίαν μὲν τινα ἐν προεδρίᾳ
 παρὰ τὸν κυβερνήτην καθήμενον, καὶ θεραπευόμε-
 νον, καὶ ἄλλον κίναidon, ἢ πατραλοῖαν, ἢ ἱερόσυ-
 λον, ὑπερτιμώμενον, καὶ τὰ ἄκρα τῆς νεῶς κατελιη-
 φότα· χαρίεντας δὲ πολλοὺς ἐν μυχῶ τοῦ σκάφους
 στενοχωρουμένους, καὶ ὑπὸ τῶν πρὸς ἀλήθειαν
 χειρόνων πατουμένους. ἐννόησον γοῦν, ὅπως μὲν
 Σωκράτης καὶ Ἀριστείδης ἔπλευσε, καὶ Φωκίων,
 οὐδὲ τὰ ἄλλα διαρκῆ ἔχοντες, οὐδὲ ἀποτεῖναι τοὺς
 πόδας δυνάμενοι ἐπὶ γυμνῶν τῶν σανίδων παρὰ τὸν
 ἄντλον· ἐν ὅσοις δὲ ἀγαθοῖς Καλλίας, καὶ Μειδίας,
 καὶ Σαρδανάπαλος ἐντροφῶντες, καὶ τῶν ὑφ' αὐ-
 τοῖς καταπτύοντες. 49. Τοιαῦτα ἐν τῇ νηὶ σου
 γίγνεται, ὧ σοφώτατε Τιμόκλεις· διὰ τοῦτο αἱ ναυ-
 αγίαι μυρίαί. εἰ δὲ τις κυβερνήτης ἐφειστώσ ἐώρα
 καὶ διέταττεν ἕκαστα, πρῶτον μὲν οὐκ ἂν ἠγνόησεν
 οἳ τινες οἱ χρηστοί, καὶ οἳ τινες οἱ φαῦλοι τῶν ἐμ-
 πλεόντων· ἔπειτα ἕκαστῳ κατὰ τὴν ἀξίαν τὰ προσή-
 κοντα ἀπένειμεν ἄν, χώραν τε τὴν ἀμείνω τοῖς ἀ-
 μείνοσι παρ' αὐτὸν ἄνω, τὴν κάτω δὲ τοῖς χείροσι·
 καὶ Ξυσσίτους ἔστιν οὕς ἀμείνους καὶ ξυμβούλους
 ἐποίησατ' ἄν· καὶ τῶν ναυτῶν ὁ μὲν πρόθυμος ἢ
 πρῶρος ἐπιμελητὴς ἀπεδέδεικτ' ἄν, ἢ τοίχου ἄρχων,

ἢ πάντως πρὸ τῶν ἄλλων· ὁ δὲ ὀκνηρός, καὶ ῥάθυμος, ἐπαίετ' ἄν τῷ καλωδίῳ πεντάκις τῆς ἡμέρας τὴν κεφαλὴν. ὥστε σοι, ὦ Θανυμάσιε, τὸ τῆς νεῶς τοῦτο παράδειγμα κινδυνεύει περιτετραφθαι, κακοῦ τοῦ κυβερνήτου τετυχηκός.

50. ΜΩΜ. Ταῦτ' ἤδη κατὰ ῥοῦν προχωρεῖ τῷ Δάμιδι, καὶ πλησίστιος ἐπὶ τὴν νίκην φέρεται.

ZETΣ. Ὁρθῶς, ὦ Μῶμέ, εἰκάσεις. ὁ δ' οὐδὲν ἰσχυρόν ὁ Τιμοκλῆς ἐπινοεῖ, ἀλλὰ τὰ κοινὰ ταῦτα, καὶ καθ' ἡμέραν ἄλλα ἐπ' ἄλλοις εὐπερίτροπτα πάντα ἐπαντλεῖ.

51. ΤΙΜ. Οὐκοῦν ἐπεὶ τῆς νεῶς τὸ παράδειγμα οὐ πάνυ σοι ἰσχυρόν ἔδοξεν εἶναι, ἄκουσον δὴ τὴν ἱεράν, φασιν, ἄγκυραν, καὶ ἦν οὐδεμιᾶ μηχανῇ ἀπορρήξεις.

ZETΣ. Τί ποτε ἄρα καὶ ἐρεῖ;

ΤΙΜ. Ἴδοις γὰρ εἰ ἀκόλουθα ταῦτα συλλογίζομαι, καὶ εἴ πη αὐτὰ δυνατόν σοι περιτρέψαι. εἰ γὰρ εἰσὶ βωμοὶ, εἰσὶ καὶ θεοί· ἀλλὰ μὴν εἰσὶ βωμοὶ, εἰσὶν ἄρα καὶ θεοί. τί πρὸς ταῦτα φῆς;

ΔΑΜ. Ἦν πρότερον γελάσω εἰς κόρον, ἀποκρινοῦμαι σοι.

ΤΙΜ. Ἄλλ' ἔοικας οὐδὲ παύσεσθαι γελῶν, εἰπὲ δὲ ὁμῶς ὅπῃ σοι γελάσιμον ἔδοξε τὸ εἰρημένον εἶναι.

ΔΑΜ. Ὅτι οὐκ αἰσθάνῃ ἀπὸ λεπτῆς κρόκης ἔξαπάμενός σου τὴν ἄγκυραν, καὶ ταῦτα ἱεράν οὔσαν. τὸ γὰρ εἶναι θεούς, τῷ βωμοῦς εἶναι συν-

δησας, ἰσχυρόν οἶσι ποιήσασθαι ἀπ' αὐτῶν τὸν ὄρμον. ὥστε ἐπεὶ μηδὲν ἄλλο τούτου φῆς ἔχειν εἰπεῖν ἰερώτερον, ἀπίωμεν ἦδη.

52. TIM. Ὁμολογεῖς τοίνυν ἠτιῆσθαι προαπιών;

ΔΑΜ. Ναί, ὦ Τιμόκλεις. σὺ γὰρ ὥσπερ οἱ ὑπὸ τινῶν βιαζόμενοι, ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ἡμῖν καταπέφυγας. ὥστε, νῆ τὴν ἄγκυραν τὴν ἱεράν, ἐθέλω σπείσασθαι ἦδη πρὸς σέ, ἐπ' αὐτῶν τε τῶν βωμῶν, ὡς μηκέτι περὶ τούτων ἐρίζοιμεν.

TIM. Εἰρωνεύῃ ταῦτα πρὸς ἐμέ, τυμβωρύχε, καὶ μιარῆ, καὶ κατάπτυστε, καὶ μαστιγία, καὶ κάθαρμα· οὐ γὰρ ἴσμεν οὐδ' ἑνὸς μὲν πατρός εἶ, πῶς δὲ ἡ μήτηρ σου ἐπορνεύετο; καὶ ὡς τὸν ἀδελφὸν ἀπέκτεινας, καὶ μοιχεύεις, καὶ τὰ μειράκια διαφθείρεις, λιχνότατε καὶ ἀναισχυντότατε. μὴ φεῦγε δ' οὖν, ἕως καὶ πληγὰς παρ' ἐμοῦ λαβὼν ἀπέλθῃς· ἦδη γὰρ σε τουτωῖ τῷ ὀστράκῳ ἀποσφάξω, παμμίαρον ὄντα.

ZETΣ. Ὁ μὲν γελῶν, ὦ θεοὶ, ἄπεισιν, ὁ δ' ἀκολουθεῖ λοιδοροῦμενος, οὐ φέρων κατατρυφῶντα τὸν Δάμιν· καὶ ἔοικε πατάξειν αὐτὸν τῷ κερύμῳ ἐς τὴν κεφαλὴν. ἡμεῖς δὲ τί ποιοῦμεν ἐπὶ τούτοις;

53. EPM. Ὁρθῶς ἐκεῖνδ' μοι ὁ κωμικὸς εἰρηκέναι δοκεῖ, Οὐδὲν πέπονθας δεινόν, ἂν μὴ προσποιῆ· τί γὰρ καὶ ὑπέρμεγα κακόν, εἰ ὀλίγοι ἄνθρωποι πεπεισμένοι ταῦτα ἀπίασι; πολλοὶ γὰρ εἰσιν οἱ τᾶναντία γινώσκοντες, πλείους Ἑλλήνων, ὃ πολὺς λεῶς καὶ ὁ σύρφαξ, βάρβαροί τε ἅπαντες.

ZETΣ. Ἄλλ', ὡς Ἐρμῆ, τὸ τοῦ Δαρείου πάνθ
καλῶς ἔχον ἐστίν, ὃ εἶπεν ἐπὶ τοῦ Ζωπύρου· ὡς τε καὶ
αὐτὸς ἐβουλόμην ἂν ἓνα τοιοῦτον ἔχειν οἶον τὸν Δά-
μιν, σύμμαχον, ἢ μυρίας μοι Βαβυλῶνας ὑπάρχειν.

~~~~~

Ο Ν Ε Ι Ρ Ο Σ Η Α Λ Ε -
Κ Τ Ρ Υ Ω Ν .

—

A R G V M E N T V M .

*Micyllus sutor, quum per somnium repente di-
vitem se factum gauderet, ab gallo suo, in quem
Pythagorae animam transmigrasse fictum est, ex-
pergefactus post primum terrorem narrat, et epu-
las apud divitem Eucratem, et somnium inde natum,
se cum aliis multis divitiarum maxime esse aspe-
tentem, et vicino nuper ex paupere ditissimo facto
invidere, non negat. Quem morbum Gallus sana-
turus, divites felices esse prorsus negat; ex sua ex-
perientia, quum saepe fuerit dives, miseram expo-
nit divitum conditionem, et contra pauperum multo
meliorem; eademque illa nocte per magicam vim
longissimarum in cauda sua pennarum domos quo-
rundam divitum Micyllo aperit, ipsiusque oculis
miseriam illorum conspiciendam praebet. Per occa-
sionem fabulosae de Pythagora narrationes aliaque
non pauca ridentur.*

ΜΙΚΤΛΛΟΣ, ΑΛΕΚΤΡΩΝ ΚΑΙ
ΣΙΜΩΝ.

1. ΜΙΚ. *Ἀλλά σε, ὦ κάκιστε ἄλεκτρων, ὁ Ζεὺς αὐτὸς ἐπιτρίψει, φθονερὸν οὕτω καὶ ὀξύφωνον ὄντα, ὅς με πλουτοῦντα, καὶ ἠδίστω ὄνειρῳ ξυνόντα, καὶ θαυμαστὴν εὐδαιμονίαν εὐδαιμονοῦντα, διάτορόν τι καὶ γεγωνὸς ἀναβοήσας, ἐπήγειρας, ὡς μηδὲ νύκτωρ γοῦν τὴν πολὺ σοῦ μιαιρωτέραν πενίαν διαφύγοιμι. καίτοι εἶγε χρὴ τεκμαίρεσθαι τῇ τῆ ἡσυχίᾳ, πολλῇ ἔτι οὔσῃ, καὶ τῷ κρύει, μηδέπω με τὸ ὀρθρινὸν ὡς περ εἶωθεν ἀποκναίοντι (γνώμων γὰρ οὗτος ἀπειθεστάτος μοι, προσελαυνούσης ἡμέρας) οὐδέπω μέσαι νύκτες εἰσίν. ὁ δὲ ἄπνους οὗτος, ὡς περ τὸ χρυσοῦν ἐκεῖνο κώδιον φυλάττων, ἀφ' ἑσπέρας εὐθύς ἤδη κέκραγεν· ἀλλ' οὔτι χαίρων γε ἀμυνοῦμαι γὰρ εὐθύς σε, τὴν μόνον ἡμέρα γένηται, συντρίβων τῇ βακτηρίᾳ· νῦν γὰρ μοι πράγματα παρέξεις, μεταπηδῶν ἐν τῷ σκότῳ.*

ΑΛΕΚ. *Μίκυλλε δέσποτα, ὄμην τι χαριεῖσθαι σοι φθάνων τῆς νυκτός, ὀπόσον ἂν δυναίμην, ὡς ἔχοις ἐπορθρευόμενος προανύειν τὰ πολλὰ τῶν ἔργων. ἦν γοῦν πρὶν ἀνίσχειν ἡλίον μίαν κρηπίδα ἐργάση, προοδοῦ ἔση τοῦτο ἐς τὰ ἄλφιστα πεπονηκώς. εἰ δὲ σοι καθεύδειν ἠδίων, ἐγὼ μὲν ἡσυχάσομαι σοι, καὶ πολὺ ἀφωρότερος ἔσομαι τῶν ἰχθύων. σὺ δὲ ὄρα ὅπως μὴ ὄναρ πλουτῶν, λιμώτης ἀνεγρόμενος.*

2. ΜΙΚ. ὦ Ζεῦ τεράστιε, καὶ Ἰσράκλειε ἀλεξίκακε, τί τὸ κακὸν τοῦτό ἐστιν; ἀνθρώπινας ἐλάλησεν ὁ ἀλεκτροῦν.

ΑΛΕΚ. Εἰτά σοι τέρας εἶναι δοκεῖ τὸ τοιοῦτον, εἰ ὁμόφρονος ὑμῖν εἶμι;

ΜΙΚ. Πῶς γὰρ οὐ τέρας; ἀλλ' ἀποτρέποιτε, ὦ θεοί, τὸ δεινὸν ἀφ' ἡμῶν.

ΑΛΕΚ. Σὺ μοι δοκεῖς, ὦ Μίκυλλε, κομιδῇ ἀπαιδευτος εἶναι, μηδὲ ἀνεγνωκέναι τὰ Ὀμήρου ποιήματα, ἐν οἷς καὶ ὁ τοῦ Ἀχιλλέως ἵππος ὁ Ξάνθος, μακρὰ χαιρεῖν φράσας τῷ χρομετίξειν, ἔστηκεν ἐν μέσῳ τῷ πολέμῳ διαλεγόμενος, ἔπη ὅλα ἔραφωδῶν, οὐχ ὡςπερ ἐγὼ νῦν, ἄνευ τῶν μέτρων, ἀλλὰ καὶ ἐμαντεύετο ἐκεῖνος, καὶ τὰ μέλλοντα προεθέσπιζε, καὶ οὐδέν τι παράδοξον ἐδόκει ποιεῖν, οὐδὲ ὁ ἀκούων ἐπεκαλεῖτο, ὡςπερ σὺ τὸν ἀλεξίκακον, ἀποτρόπαιον ἠγούμενος τὸ ἄκουσμα. καίτοι τί ἂν ἐποίησας, εἰ σοι ἢ τῆς Ἀργοῦς τρόπις ἐλάλησεν, ὡςπερ ποτὲ ἢ φηγὸς ἐν Δωδώνῃ αὐτόφρονος ἐμαντεύετο; ἢ εἰ βύρσας εἶδες ἐρπούσας, καὶ βοῶν κρέα μυκώμενα, ἡμίοπτα καὶ ἐφθὰ, περιπεπαρμένα τοῖς ὄβελοῖς; ἐγὼ δὲ, Ἐρμοῦ πάρεδρος ὢν, λαλιστάτου καὶ λογιωτάτου θεῶν ἀπάντων, καὶ τᾶλλα ὁμοδίαιτος ὑμῖν καὶ σύντροφος, οὐ χαλεπῶς ἔμελλον ἐμαρθῆσαι τὴν ἀνθρωπίνην φωνήν. εἰ δὲ ἐχεμυθήσειν ὑπόσχοιό μοι, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμί σοι τὴν ἀληθεσιτέραν αἰτίαν εἰπεῖν τῆς πρὸς ὑμᾶς ὁμοφωνίας, καὶ ὅθεν ὑπάρχει μοι οὕτω λαλεῖν.

3. ΜΙΚ. Ἀλλὰ μὴ ὄνειρος καὶ ταῦτά ἐστιν,

ἄλεκτρον ὄντων πρὸς ἐμὲ διαλεγόμενος; εἰπέ δ' οἷν
πρὸς τοῦ Ἑρμοῦ. ὦ βελτιστε, ὅ, τι καὶ ἄλλο σοι τῆς φω-
τῆς αἴτιον. ὡς δὲ σιωπήσομαι, καὶ πρὸς οὐδένα ἐρῶ,
τί σε χρὴ δεδιέναι; τίς γὰρ ἂν πιστεύσειέ μοι, εἴ τιτι
διηγοίμην ὡς ἄλεκτρονός αὐτὰ εἰπόντος ἀκηκόως;

ΑΛΕΚ. Ἄκουε τοίνυν. παραδοξότατόν σοι λόγον
εὖ οἶδ' ὅτι λέγω, ὦ Μίκυλλε. οὗτοσί γὰρ ὁ νῦν σοι ἄλε-
κτρον φαινόμενος, οὐ πρό πολλοῦ ἄνθρωπος ἦν.

ΜΙΚ. Ἦκουσά τι καὶ πάλαι τοιοῦτον ἀμέλει
περὶ ὑμῶν, ὡς ἄλεκτρον τις νεανίσκος φίλος γέ-
νοιτο τῷ Ἄρει, καὶ ξυμπίνοι τῷ θεῷ καὶ ξυγκωμά-
ζοι, καὶ κοινωνοίη τῶν ἐρωτικῶν. εἶποτε γούν ἀ-
πίοι παρά τὴν Ἀφροδίτην μοιχεύσων ὁ Ἄρης, ἐπά-
γεσθαι καὶ τὸν Ἄλεκτρονα, καὶ ἐπειδήπερ μάλιστα
τὸν Ἥλιον ὑπεφωῶτο, μὴ κατιδὼν ἐξείπη πρὸς τὸν
Ἥφαιστον, ἔξω πρὸς ταῖς θύραις ἀπολείπειν αἰὲ
τὸν νεανίσκον, μηνύσοντα ὅποτε φαίνοι ὁ Ἥλιος.
εἶτα ποτὲ κατακοιμηθῆναι μὲν τὸν Ἄλεκτρονα, καὶ
προδοῦναι τὴν φρουρὰν ἄκοντα· τὸν δὲ Ἥλιον
λαθόντα ἐπιστῆναι τῇ Ἀφροδίτῃ, καὶ τῷ Ἄρει ἀ-
φρόντιδι ἀναπαυομένῳ, διὰ τὸ πιστεῦειν τὸν Ἄ-
λεκτρονα μηνῦσαι ἂν, εἴ τις ἐπίοι, καὶ οὕτω τὸν
Ἥφαιστον παρ' Ἥλιου μαθόντα συλλαβεῖν αὐτούς,
περιβαλόντα καὶ σαγηνεύσαντα τοῖς δεσμοῖς, ἃ
πάλαι μεμηχάνητο ἐπ' αὐτούς· ἀφεθέντα δέ, [ὡς
ἀφείθη] τὸν Ἄρην ἀγανακτῆσαι κατὰ τοῦ Ἄλεκτρο-
νος, καὶ μεταβαλεῖν αὐτὸν εἰς τουτὶ τὸ ὄρνειον
αὐτοῖς ὄπλοις, ὡς ἀπὲ τοῦ κράνους τὸν λόφον
ἔχειν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ. διὰ τοῦτο ὑμᾶς ἀπολογουμέ-

vous τῷ Ἄρει, ὅτ' οὐδὲν ὄφελος, ἐπειδὴν αἰσθησθε ἀνατέλλοντα τὸν Ἥλιον, πρὸ πολλοῦ βοᾶν, ἐπισημαιομένους τὴν ἀνατολὴν αὐτοῦ.

4. ΑΛΕΚ. Φασὶ μὲν καὶ ταῦτα, ὦ Μίκυλλε. τὸ δὲ ἐμὸν ἑτεροῖόν τι ἐγένετο, καὶ πάνυ ἔναγχος εἰς ἀλεκτρυόνα σοὶ μεταβέβηκα.

ΜΙΚ. Πῶς; ἐθέλω γὰρ τοῦτο μάλιστα εἰδέναι.

ΑΛΕΚ. Οἴσθα ἄρα τὸν Πυθαγόρου Μνησαρχίδην Σάμιον;

ΜΙΚ. Τὸν σοφιστὴν λέγεις; τὸν ἀλαζόνα, ὅς ἐνομοθέτει μῆτε κρεῶν γεύεσθαι, μῆτε κυάμους ἐσθίειν, ἠδιστον ἐμοὶ γοῦν ὄφον ἐκτράπεζον ἀτοφαίων; ἔτι δὲ καὶ πείθων τοὺς ἀνθρώπους ἐς πέντε ἔτη μὴ διαλέγεσθαι.

ΑΛΕΚ. Ἴσθι δῆτα κακῆϊνο, ὥς πρὸ τοῦ Πυθαγόρου, Εὐφορβος γένοιτο.

ΜΙΚ. Γόητα, φασὶ, καὶ τερατουργὸν τὸν ἄνθρωπον, ὦ ἀλεκτρυόν.

ΑΛΕΚ. Ἐκείνος αὐτὸς ἐγὼ σοὶ εἰμὶ ὁ Πυθαγόρας, ὥστε πάνου, ὦ γαθὲ, λοιδορούμενός μοι, καὶ ταῦτα, οὐκ εἰδώς οἷός τις ἦν τὸν τρόπον.

ΜΙΚ, Τοῦτ' αὖ μακρῶ ἐκείνου τερατωδέστερον, ἀλεκτρυῶν φιλόσοφος. εἶπε δὲ ὅμως, ὦ Μνησαρχου παῖ, ὅπως ἡμῖν ἀντὶ μὲν ἀνθρώπου ὄρνις, ἀντὶ δὲ Σαμίου Ταναγραῖος ἀναπέφηνας; οὐ πθανὰ γὰρ ταῦτα, οὐδὲ πάνυ πιστεῦσαι ῥάδια, ἐπεὶ καὶ δύο ἤδη μοι τετηρημέναι δοκῶ πάνυ ἀλλότρια ἐν σοὶ τοῦ Πυθαγόρου.

ΑΛΕΚ. Τὰ ποῖα;

ΜΙΚ. Ἐν μὲν, ὅτι λάλος εἶ, καὶ πρακτικός· ὁ δὲ σιωπᾶν ἐς πέντε ὕλα ἔτη, οἶμαι, παρήνει· ἕτερον δὲ καὶ παντελῶς παράνομον. οὐ γὰρ ἔχων ὁ, τι σοι παραβάλοιμι, κυάμους χθές, ὥς οἶσθα, ἔχων, ἦγον· καὶ σὺ οὐδὲν μελλήσας ἀνέλεξας αὐτούς· ὥστε ἢ ἐψεῦσθαί σοι ἀνάγκη, καὶ ἄλλω εἶναι, ἢ Πυθαγόρα ὄντι παρανενομηκέναι, καὶ τὸ ἴσον ἡσεβηκέναι κυάμους φαγόντα, ὡς ἂν εἰ τὴν κεφαλὴν τοῦ πατρὸς ἐδηδύκεις.

Β. ΑΛΕΚ. Οὐ γὰρ οἶσθα, ὦ Μικυλλε, ἣτις αἰτία τούτων, οὐδὲ τὰ πρόσφορα ἐκάστῳ βίῳ. ἐγὼ δὲ τότε μὲν οὐκ ἦσθιον τῶν κυάμων, ἐφιλοσόφουν γὰρ· νῦν δὲ φάγοιμι ἂν, ὄρνιθική γὰρ καὶ οὐκ ἀπόρρητος ἡμῖν ἡ τροφή. πλὴν ἄλλῃ, εἴ σοι φίλον, ἄκουε πῶς ἐκ Πυθαγόρου τοῦτο νῦν εἶμι, καὶ ἐν ὅσοις πρότερον ἐβιότευσα βίοις, καὶ ἄτινα τῆς μεταβολῆς ἀπολέλαυκα ἐκάστης.

ΜΙΚ. Λέγοις ἂν, ὡς ἔμοιγε ὑπερήδιστον ἂν τὸ ἄκουσμα γένοιτο, ὥστε εἴ τις αἴρειναι προθίη, πρότερον μᾶλλον ἐθέλω σου ἀκούειν τὰ τοιαῦτα διεξιόντος, ἢ τὸν πανευδαίμονα ὄνειρον ἐκείνοι αὐθις ὄραῖν, τὸν μικρὸν ἔμπροσθεν, οὐκ οἶδα, ὁπότερον ἂν ἐλοίμην, οὕτως ἀδελφὰ ἡγαῦμαι τὰ σὰ τοῖς ἡδίστοις φανείσι, καὶ ἐν ἴσῃ τιμῇ ὑμᾶς ἄγω, σέ τε, καὶ τὸ πολυτίμητον ἐνύπνιον.

ΑΛΕΚ. Ἔτι γὰρ ὑὸ ἀναπεμπάξῃ τὸν ὄνειρον, ὅστις ποτὶ ὁ φανείς σοι ἦν, καὶ τινα ἐνδάλματα μάταια διαφυλάττεις, κενὴν, καὶ ὡς ὁ ποιητικὸς λόγος, ἀμενηνὴν τινα εὐδαιμονίαν τῇ μνήμῃ μεταδιώκων;

6. ΜΙΚ. Ἀλλ' οὐδ' ἐπιλήσομαί ποτε, ὦ ἀλε-
κτρῶν, εὐ ἴσθι, τῆς ὄψεως ἐκείνης. οὕτω μοι πο-
λὺ τὸ μέλι ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁ ὄνειρος καταλιπὼν
ᾤχετο, ὡς μόγις ἀνοίγειν τὰ βλέφαρα ὑπ' αὐτοῦ,
εἰς ὕπνον αὐθις κατασπώμενα. οἷον οὖν ἐν τοῖς
ὡσὶ τὰ περὶ ἐργάζεται στρεφόμενα, τοιοῦτον γάρ-
γαλον παρείχετό μοι τὰ δρώμενα.

ΑΛΕΚ. Ἡράκλεις, δεινὸν τινα φῆς τὸν ἔρω-
τα τοῦ ἐνυπνίου, εἶγε πτηνὸς ὦν, ὡς φασί, καὶ
ὄρον ἔχων τῆς πτήσεως τὸν ὕπνον, ὑπὲρ τὰ ἐσκαμ-
μένα ἤδη πηδᾷ, καὶ ἐνδιατρίβει ἀνεωγόσι τοῖς ὀ-
φθαλμοῖς, μελιχρὸς οὕτω καὶ ἐναργῆς φαινόμενος·
ἐθέλω γοῦν ἀκοῦσαι οἷός τις ἐστίν. οὕτω σοι τρι-
πόθητος ὦν.

ΜΙΚ. Ἐτοιμος λέγειν. ἡδὺ γοῦν τὸ μεμνη-
σθαι, καὶ διεξιέναι τι περὶ αὐτοῦ. σὺ δὲ πηνίκα,
ὦ Πυθαγόρα, διηγήσῃ τὰ περὶ τῶν μεταβολῶν;

ΑΛΕΚ. Ἐπειδὴν σὺ, ὦ Μίκυλλε, παύσῃ ὄνει-
ρώτων, καὶ ἀποψήσῃ ἀπὸ τῶν βλεφάρων τὸ μέλι.
τὸ νῦν δὲ πρότερος εἶπέ, ὡς μάθω εἶτε διὰ τῶν ἐλε-
φαντίνων πυλῶν, εἶτε διὰ τῶν κερατίνων σοι ὁ
ὄνειρος ἤκε πετόμενος.

ΜΙΚ. Οὐδὲ δι' ἐτέρας τούτων, ὦ Πυθαγόρα.

ΑΛΕΚ. Καὶ μὴν Ὅμηρος δύο ταύτας μόνας
λέγει.

ΜΙΚ. Ἐὰ χαίρειν τὸν λῆρον ἐκείνον ποιητὴν,
οὐδὲν εἰδότα ὄνειρων περὶ. οἱ πένητες ἴσως ὄνειροι
διὰ τῶν τοιούτων ἐκφοιτῶσιν, οἷους ἐκείνός ἐώρα,
οὐδὲ πάνυ σαφῶς, τυφλὸς αὐτὸς ὦν. ἐμοὶ δὲ δια

χρυσῶν τινῶν πυλῶν ὁ ἡδιστος ἀφίκετο, χρυσοῦς καὶ αὐτός, καὶ χρυσαῖά πάντα περιβεβλημένος, καὶ πολὺ ἐπαγόμενος χρυσίον.

ΑΛΕΚ. Παῦτε, ὦ Μίδα βέλτιστε, χρυσολογῶν. ἀτεχνῶς γὰρ ἐκ τῆς ἐκείνου σοι εὐχῆς τὸ ἐνύπνιον, καὶ μέταλλα ὅλα χρυσοῦ κεκοιμησθαι μοι δοκεῖς.

Ζ.ΜΙΚ. Πολὺ, ὦ Πυθαγόρα, χρυσίον εἶδον, πολὺ· πῶς οἶει καλόν, ἢ οἶαν τὴν αὐγὴν ἀπαστραπτον; τί ποτε ὁ Πίνδαρός φησι περὶ αὐτοῦ ἐπαινῶν; ἀνάμνησον γὰρ με, εἴπερ οἶσθα, ὁπότε ὕδωρ ἄριστον εἰπὼν, εἶτα τὸ χρυσίον θαυμάζει, εὐποιῶν, ἐν ἀρχῇ εὐθύς τοῦ καλλίστου τῶν ἀσμάτων ἀπάντων.

ΑΛΕΚ. Μῶν ἐκεῖνο ζητεῖς,

Ἄριστον μὲν ὕδωρ·

Ὁ δὲ χρυσοῦς, αἰθόμενον πῦρ

Ἄτε διαπρέπει νυκτὶ,

Μεγάνορος ἔξοχα πλούτου;

ΜΙΚ. Νῆ Δία, αὐτὸ τοῦτο. ὥσπερ γὰρ τοῦ μόν ἐνύπνιον ἰδὼν ὁ Πίνδαρος, οὕτως ἐπαινεῖ τὸ χρυσίον. ὥς δὲ ἤδη μάθης οἶόν τι ἦν, ἄκουσον, ὦ σοφώτατε ἀλεκτριῶν. ὅτι μὲν οὐκ οἰκόσιτος ἦν χθές, οἶσθα· Εὐκράτης γὰρ με ὁ πλοῦσιος ἐντυχῶν ἐν ἀγορᾷ, λουσαμένον ἤκειν ἐκέλευε τὴν ὄραν ἐπὶ τὸ δεῖπνον.

8. ΑΛΕΚ. Οἶδα πάνυ τοῦτο, πεινάσας παρ' ὄλην τὴν ἡμέραν, ἄχρι μοι βαθείας ἤδη ἐσπέρας ἦκες ὑποβεβρεγμένος, τοὺς πέντε ἐκείνους κυάμους κο-

μίζων, οὐ πάνυ θαυσιλές τὸ δεῖπνον ἀλεκτροῦδι ἀ-
θλητῆ ποτε γενομένῳ, καὶ Ὀλύμπια οὐκ ἀφανῶς
ἀγωνισαμένῳ.

ΜΙΚ. Ἐπεὶ δὲ δειπνήσας ἐπανῆλθον, ἐκίθευ-
δον εὐθύς, τοὺς κυάμους σοι παραβαλῶν. εἰτά μοι
κατὰ τὸν Ὅμηρον, ἀμβροσίην διὰ νύκτα θεῖός τις,
ὡς ἀληθῶς, ὄνειρος ἐπιστάς . . .

ΑΛΕΚ. Τὰ παρὰ τῷ Εὐκράτει πρότερον, ὦ
Μίκυλλε, διήγησαι, καὶ τὸ δεῖπνον, οἷον ἐγένετο,
καὶ τὰ ἐν τῷ συμποσίῳ ἅπαντα. κωλύει γὰρ οὐδὲν
αὐθις σε δειπνεῖν, ὡςπερ ὄνειρόν τινα τοῦ δείπνου
ἐκείνου ἀναπλάττοντα, καὶ ἀναμηρυκώμενον τῇ
μνήμῃ τὰ βεβρωμένα.

Θ. ΜΙΚ. Ὀμην ἐνοχλήσειν, καὶ ταῦτα διηγού-
μενος. ἐπεὶ δὲ σὺ προθυμῆ, καὶ δὴ λέγω. οὐ πρό-
τερον, ὦ Πυθαγόρα, παρὰ πλουσίῳ τινὶ δειπνήσας
ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ, τύχη τινὶ ἀγαθῇ ἐντυγχάνω χθές
τῷ Εὐκράτει· καὶ ἐγὼ μὲν προσειπὼν αὐτόν, ὡςπερ
εἰώθειν, δεσπότην, ἀπηλλαττόμην, ὡς μὴ καταισχύ-
ναιμι αὐτόν, ἐν πενιχρῷ τῷ τρίβωνι συμπαρομαρ-
τῶν. ὁ δὲ, Μίκυλλέ, φησι, θυγατρὸς τήμερον ἐ-
στιῶ γενέθλια, καὶ παρεκάλεσα τῶν φίλων μάλα
πολλούς. ἐπεὶ δὲ τινα φασὶν αὐτῶν μαλακῶς ἔχοντα
οὐχ οἷόν τε εἶναι ξυνδειπνεῖν μεθ' ἡμῶν, σὺ ἀντ'
ἐκείνου ἤκε λουσαμένός, ἦν μὴ ὄγε κληθεῖς αὐθις
εἶπῃ ἀφίξεσθαι, ὡς νῦν γε ἀμφίβολός ἐστι. τοῦτο
ἀκούσας ἐγὼ, προσκυνήσας, ἀπήειν εὐχόμενος ἅπασι
θεοῖς ἠπιάλδον τινα, ἢ πλευρῖτιν, ἢ ποδιάγραν ἐπι-
πέμψαι τῷ μαλακιζομένῳ ἐκείνῳ, οὗ ἔφεδρος ἐγὼ,

καὶ ἀντίδειπνος, καὶ διαδοχος ἐκεκλήμην· καὶ τὸ ἄχρι τοῦ λουτροῦ, αἰῶνα μήκιστον ἐτιθέμην, συνεχῆς ἐπισκοπῶν, ὅποσάπουν τὸ στοιχεῖον εἶη, καὶ πηνίκα ἦδη λελοῦσθαι δίοι. καὶ πειθὴ ποτε ὁ καιρὸς ἀφίκετο, πρὸς τάχος ἑμαυτὸν ἀπορρῦψας ἀπέρχομαι, κοσμίως μάλᾳ ἐσχηματισμένος, ἀντιστρέψας τὸ τριβῶνιον, ὡς ἐπὶ τοῦ καθαρωτέρου γένοιτο ἢ ἀναβολῆ.

10. Καταλαμβύνω τε πρὸς ταῖς θύραις ἄλλους τε πολλοὺς, καὶ δὴ καὶ κείνον, φοράδην ὑπὸ τεττίρων κεκομισμένον, ὃ με ὑποδειπνεῖν ἔδει, τὸν νοσεῖν λεγόμενον· καὶ ἐδήλου δὲ πονήρως ἔχων. ὑπέστειτε γοῦν, καὶ ὑπέβητε, καὶ ἐχρέμπτετο μύχιόν τι, καὶ δυσπρόσοδον, ὠχρὸς ὢν ὄλος, καὶ διωθηκὼς, ἀμφὶ τὰ ἐξήκοντα ἔτη σχεδόν. ἐλέγετο δὲ φιλόσοφος τις εἶναι τῶν πρὸς τὰ μεिरᾶκια φλυαροῦντων. ὁ γοῦν πώγων μάλᾳ τραγικὸς ἦν, ἐς ὑπερβολὴν κουριῶν· καὶ αἰτιωμένου δὲ Ἀρχιβίου τοῦ ἱατροῦ, διότι οὕτως ἔχων ἀφίκετο, Τὰ καθήκοντα, ἔφη, οὐ χρὴ προδιδόναι, καὶ ταῦτα φιλόσοφον ἄνδρα, καὶ μνῆραι νόσοι ἐμποδῶν ἰστώνται. ἠγήσεται γὰρ Εὐκράτης ὑπερερωᾶσθαι πρὸς ἡμῶν οὔμενον εἶπον ἐγὼ, ἀλλ' ἐπαινέσεται σε, ἦν οἴκοι παρὰ σεαυτῶ μᾶλλον ἀποθανεῖν ἐθέλης, ἥπερ ἐν τῷ συμποσίῳ συναναχρεμψάμενος τὴν ψυχὴν μετὰ τοῦ φλέγματος. ἐκεῖνος μὲν οὖν ὑπὸ μεγαλοφροσύνης οὐ προσεποιεῖτο ἀκηκοῖναι τοῦ σκώμματος· ἐπίσταται δὲ μετὰ μικρὸν ὁ Εὐκράτης λελουμένος, καὶ ἰδὼν τὸν Θεισμόπολιν, (τοῦτο γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐκαλεῖτο) Διδάσκαλέ, φησιν, εὖ μὲν ἐποίησας αὐτὸς ἦκων πρὸς ἡμᾶς· οὐ μείον δ'

ἄν τι σοι ἐγένετο, καὶ ἀπόντι γὰρ ἅπαντα ἐξῆς ἐπέ-
 σταλτο ἄν. καὶ ἅμα λέγων εἰς ἧε χεῖρας ὀρέγων
 αὐτῷ, ἐπερειδομένοι καὶ τοῖς οἰκέταις. 11. Ἐγὼ
 μὲν οὖν ἀπίσται παρσκευαζόμεν· ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς,
 καὶ ἐπιπολὺ ἐνδοιῶσας, ἐπεὶ με πάνυ σκυθροπὸν
 εἶδε, Πάριθι, ἔφη, καὶ σὺ, ὦ Μίκυλλε, καὶ συν-
 δείπνει μεθ' ἡμῶν· τὸν υἱὸν γὰρ ἐγὼ κελεύσω ἐν τῇ
 γυναικωνίτιδι μετὰ τῆς μητρὸς ἐστιαθῆναι, ὡς σὺ
 χώραν ἔχοις. εἰς ἧειν οὖν μάτην λύκος χανῶν παρὰ
 μικρὸν· ἀσχυρόμενος ὅτι ἐδύκουν ἐξεληλακῆναι τοῦ
 συμποσίου τὸ παιδίον τοῦ Εὐκράτους· καὶ περὶ δὴ
 κατακλίεσθαι καιρὸς ἦν, πρῶτον μὲν ἀράμενοι, ἀ-
 νέθεσαν τὸν Θεσμόπολιν, οὐκ ἀπραγμόνως, μὰ Δία,
 πέντε, οἶμαι, νεανίσκοι εὐμεγέθεις, ὑπαυχένια περι-
 βύσαντες αὐτῷ πάντοθεν, ὡς διαμένοι ἐν τῷ χρήμα-
 τι, καὶ ἐπιπολὺ καρτερεῖν δύναίτο. εἶτα μηδενοῦς
 ἀνεχομένου πλησίον κατακεῖσθαι αὐτοῦ, ἐμὲ ὑποκα-
 τακλίνουσι φέροντες, ὡς ὁμοτράπεζοι εἶημεν. τούν-
 τεῦθεν ἐδειπνοῦμεν, ὦ Πυθαγόρα, πολυοψόν τι καὶ
 ποικίλον δεῖπνον, ἐπὶ χρυσοῦ πολλοῦ, καὶ ἀργύρου·
 καὶ ἐκπώματα ἦν χρυσᾶ, καὶ διάκονοι ὠραῖοι, καὶ
 μούσουργοι, καὶ γελωτοποιοὶ, καὶ ὄλας, ἡδίστη τις
 ἦν ἢ διατριβή, πλὴν ἀλλὰ ἐν με ἐλύπει οὐ μετρίως,
 ὁ Θεσμόπολις ἐνοχλῶν, καὶ ἀρετὴν τινα πρὸς μέ διεξ-
 ιών, καὶ διδάσκων, ὡς αἱ δύο ἀποφάσεις μίαν κα-
 τάφασιν ἀποτελοῦσι, καὶ ὡς εἰ ἡμέρα ἐστὶ, νύξ οὐκ
 ἔστιν, ἐνίοτε δὲ καὶ κέρατα ἔφασκεν εἶναι μοι, καὶ
 τοιαῦτα πολλὰ οὐδὲν δεομένῳ προσφιλοσοφῶν συν-
 εῖρει, καὶ ὑπετέμεντο τὴν εὐφροσύνην, οὐκ ἔων ἀ-

κούειν τῶν καθαριζόντων, ἢ ἀδόντων. τοῦτο μὲν σοι, ὦ ἀλεκτρυῶν, τὸ δεῖπνον.

ΑΛΕΚ. Οὐχ ἦδιστον, ὦ Μίκυλλε, καὶ μάλιστα ἐπεὶ συνεκληρώθης τῷ λήρῳ ἐκείνῳ γέροντι.

12. *ΜΙΚ.* Ἄκουε δὲ ἦδη καὶ τὸ ἐνύπνιον. ὦμην γὰρ τὸν Εὐκράτην ἀντὶ τὸν ἄπαιδα ὄντα, οὐκ οἶδ' ὅπως ἀποθνήσκειν, εἶτα προσκαλέσαντά με, καὶ διαθήκας θέμενον, ἐν αἷς ὁ κληρονόμος ἦν ἀπάντων ἐγὼ, μικρὸν ἐπισχόντα, ἀποθανεῖν· ἐμαυτὸν δὲ παρελθόντα ἐς τὴν οὐσίαν, τὸ μὲν χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον ἐξαντλεῖν σκάφαις τισὶ μεγάλαις, ἀένναόν τε καὶ πολὺ ἐπιρρέον· τὰ δ' ἄλλα, τὴν ἐσθῆτα, καὶ τραπέζας, καὶ ἐκπώματα, καὶ διακόρους, πάντα ἐμαῶς τὸ εἶδος, εἶναι. εἶτα ἐξήλαυνον ἐπὶ λευκοῦ ζεύγους, ἐξυπτιάζων, περιβλεπτος ἅπασιν τοῖς ὄρωσι καὶ ἐπίφθορος. καὶ προέθεον πολλοὶ, καὶ περιῖππευον, καὶ εἶποντο πλείους. ἐγὼ δὲ τὴν ἐσθῆτα τὴν ἐκείνου ἔχων, καὶ δακτυλίους βαρεῖς ὅσων ἐκκαίδεκα ἐξημμένους τῶν δακτύλων, ἐκέλευον ἐστίασιν τινα λαμπρὰν εὐτρεπισθῆναι ἐς ὑποδοχὴν τῶν φίλων. οἱ δὲ, ὡς ἐν ὄνειρῳ εἶδος, ἦδη παρῆσαν, καὶ τὸ δεῖπνον ἄρτι συνεκομίζετο, καὶ ὁ πότος συνεκροτεῖτο ἐν τούτῳ ὄντα με, καὶ φιλοτησίας προπίνοντα ἐν χρυσαῖς φιάλαις ἐκάστω τῶν παρόντων, ἦδη τοῦ πλακοῦντος ἐσκομιζομένου, ἀναβοήσας ἀκαιρως, συνετάραξας μὲν ἡμῖν τὸ συμπόσιον, ἀνέτρεψας δὲ τὰς τραπέζας, τὸν δὲ πλοῦτον ἐκείνον διασκεδάσας, ὑπηνέμιον φέρεσθαι παρεσκεύασας. ἄρα σοι ἀλόγως

ἀγανακτῆσαι κατὰ σοῦ δοκῶ, ὡς τριῖσπερον ἂν ἠδέως ἔτι εἶδον τὸν ὄνειρόν μοι γινόμενον;

13. *ΑΛΕΚ.* Οὕτω φιλόχρυσος εἶ καὶ φιλόπλουτος, ὦ Μίκυλλε, καὶ μόνον τοῦτο ἐξ ἅπαντος θαυμάζεις, καὶ ἡγῆ εὐδαιμον εἶναι τὸ πολὺ κεκτῆσθαι χρυσίον;

ΜΙΚ. Οὐκ ἐγὼ μόνος, ὦ Πυθαγόρα, τοῦτο, ἀλλὰ καὶ σὺ αὐτός, ὅποτε Εὐφορβος ἦσθα, χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἐξημμένους τῶν βοστρυχῶν, ἐξήεις πολεμήσων τοῖς Ἀχαιοῖς, καὶ ἐν τῷ πολέμῳ, ἔνθα σιδηροφορεῖν μᾶλλον ἢ χρυσοφορεῖν ἄμεινον ἦν· σὺ δὲ καὶ τότε ἡξίους χρυσῷ ἀναδεδεμένος τοὺς πλοκάμους διακινδυνεύειν. καὶ μοι δοκεῖ Ὅμηρος διὰ τοῦτο Χαρίτεσσιν ὁμοίως εἶπεῖν σου τὰς κόμας, ὅτι χρυσῷ τε καὶ ἄργύρῳ ἐσφήκωντο· μακρῷ γὰρ ἄμεινους δηλαδὴ καὶ ἐρασμιώτεροι ἐφαίνοντο συναναπεπλεγμέναι τῷ χρυσίῳ, καὶ συναπολάμπουσαι μετ' αὐτοῦ. καίτοι τὰ μὲν σά, ὦ χρυσοκῆμη, μέτρα, εἰ Πάνθου υἱὸς ὦν, ἐτίμας τὸ χρυσίον. ὁ δὲ πάντων θεῶν πατὴρ, καὶ ἀνδρῶν, ὁ Κρόνου καὶ Ῥέας, ὅποτε ἠράσθη τῆς Ἀργολικῆς ἐκείνης μείρακος, οὐκ ἔχων εἰς ὃ, τι ἐρασμιώτερον αὐτὸν μεταβάλοι, οὐδὲ ὅπως ἂν διαφθείρειε τοῦ Ἀκρισίου τὴν φρουράν, ἀκούεις δήπου ὡς χρυσίον ἐγένετο, καὶ ῥυεῖς διὰ τοῦ τέγους, συνῆν τῇ ἀγαπωμένῃ. ὥστε τί ἂν σοι τὸ ἐπὶ τούτῳ ἔτε λέγοιμι; ὅσας μὲν χρείας παρέχεται ὁ χρυσός· ὡς δὲ οἷς ἂν παρῆ, καλοὺς τε αὐτούς, καὶ σοφοὺς, καὶ ἰσχυροὺς ἀπεργάζεσθαι, τιμὴν καὶ δόξαν προσάπτων, καὶ ἐξ ἀφανῶν καὶ ἀδόξων ἐνίοτε περιβλέπτοντας καὶ

ἄοιδίμους ἐν βραχεῖ τίθησι. 14. Τὸν γείτονα γούν μοι τὸν δρότεχρον οἶσθα, τὸν Σίμωνα, οὐ πρὸ πολλοῦ δειπνήσαντα παρ' ἐμοῖ, ὅτε τὸ ἔτνος ἤψησα τοῖς Κρονίοις, δύο τεμάχη τοῦ ἀλλάντος ἐμβαλῶν.

ΑΛΕΚ. Οἶδα, τὸν σιμόν, τὸν βραχύν, ὃς τὸ κεραμεοῦν τρύβλιον ὑφελόμενος, ὄχρητο ὑπὸ μάλης ἔχων, μετὰ τὸ δεῖπνον, ὃ μόνον ἡμῖν ὑπῆρχεν. εἶδον γὰρ αὐτὸς, ὦ Μίκυλλε.

ΜΙΚ. Οὐκοῦν ἐκεῖνος αὐτὸ κλέψας, εἶτα ἐπωμόσατο θεοὺς τοσοῦτους; ἀλλὰ τί οὐκ ἐβόας, καὶ ἐμήνυες τότε, ὦ ἀλεκτρυῶν, ληϊζομένους ἡμᾶς ὄρων;

ΑΛΕΚ. Ἐκόκκυζον, ὃ μόνον μοι τότε δυνατὸν ἦν. τί δ' οὖν ὁ Σίμων; ἐώκεις γάρ τι περὶ αὐτοῦ ἐρεῖν.

ΜΙΚ. Ἀνεψιὸς ἦν αὐτῷ πλούσιος ἐς ὑπερβολήν, Δριμύλος τοῦνομα. οὗτος ζῶν μὲν οὐδὲ ὄβολόν ἔδωκε τῷ Σίμωνι· πῶς γάρ; ὅς οὐδὲ αὐτὸς ἤπιετο πῶν χρημάτων; ἐπεὶ δὲ ἀπέθανε πρώην, ἅπαντα ἐκεῖνα κατὰ τοὺς νόμους Σίμωνός ἐστι· καὶ νῦν ἐκεῖνος ὁ τὰ ῥάκια τὰ πιναρά, ὃ τὸ τρύβλιον περιλείχων ἄσμενος, ἐξελαύνει ἀλουργῆ καὶ ὑσγινοβαφῆ ἀμπεχόμενος, οἰκέτας, καὶ ζεύγη, καὶ χρυσᾶ ἐκπώματα, καὶ ἐλεφαντίποδας τραπέζας ἔχων, ὑφ' ἀπάντων προσκυνούμενος, οὐδὲ προσβλέπων ἐτι ἡμᾶς. ἔναγχος γούν ἐγὼ μὲν ἰδὼν προσιόντα, Χαῖρε, ἔφην, ὦ Σίμων. ὁ δὲ ἀγανακτήσας, Εἶπατε, ἔφη, τῷ πτωχῷ τούτῳ, μὴ κατασμικρύνειν μου τοῦνομα· οὐ γὰρ Σίμων, ἀλλὰ Σιμωνίδης ὀνομάζομαι. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι καὶ ἐρῶσιν αὐτοῦ αἱ γυναῖκες· ὁ δὲ θρύ-

πιεται πρὸς ταύτας, καὶ ὑπερορᾷ, καὶ τὰς μὲν προσ-
 ίεται, καὶ ἰλιῶς ἐστιν, αἱ δὲ ἀπειλοῦσιν ἀναρτήσειν
 αὐτὰς, ἀμιλοῦμεναι. ὄρῃς ὅσων ἀγαθῶν ὁ χρυσὸς
 αἴτιος, εἴ γε καὶ μεταποιεῖ τοὺς ἀμόρφους, καὶ ἐρα-
 σμίους ἀπεργάζεται, ὥσπερ ὁ ποιητικὸς ἐκεῖνος κε-
 στὸς. ἀκούεις δὲ καὶ τῶν ποιητῶν λεγόντων·

Ὡ χρυσὸν δεξιῶμα κάλλιστον βροτοῖς. καὶ,

Χρυσὸς γάρ ἐστιν, ὃς βροτῶν ἔχει κράτη.

ἀλλὰ τί μεταξὺ ἐγέλασας, ὦ ἀλεκτρυῶν;

15. ΑΛΕΚ. Ὅτι ὑπ' ἀγνοίας, ὦ Μίκυλλε, καὶ
 σὺ τὰ ὅμοια τοῖς πολλοῖς ἐξηπάτησαι περὶ τῶν πλου-
 σίων. οἶδ', εὖ ἴσθι, πολὺ ἀθλιώτερον ὑμῶν τὸν βίον
 βιοῦσι. λέγω δὲ σοι, καὶ πένης καὶ πλοῦσιος πολ-
 λάκις γενόμενος, καὶ ἅπαντος βίου πεπειραμένος·
 μετὰ μικρὸν δὲ καὶ αὐτὸς εἴση ἕκαστα.

ΜΙΚ. Νῆ Δία, καιρὸς γοῦν ἦδη καὶ σὲ εἰπεῖν
 ὅπως ἡλλάγῃς, καὶ ἅ σύννοισθα τῷ βίῳ ἐκάστω.

ΑΛΕΚ. Ἄκουε, τοσοῦτόν γε προσειδῶς, μηδένα με
 σοῦ εὐδαιμονέστερον βιοῦντα ἐωρακέναι.

ΜΙΚ. Ἐμοῦ, ὦ ἀλεκτρυῶν; οὔτω σοι γένοιτο.
 προάγεις γάρ με λαιδορεῖσθαί σοι. ἀλλὰ εἰπέ ἀπὸ
 τοῦ Εὐφρόβου ἀρξάμενος, ὅπως ἐς Πυθαγόραν με-
 τεβλήθῃς, εἶτα ἐξῆς ἄχρι τοῦ ἀλεκτρυόνος. εἰκὸς
 γάρ σε ποικίλα καὶ ἰδεῖν καὶ παθεῖν, ἐν πολυειδέσει
 τοῖς βίοις.

16. ΑΛΕΚ. Ὡς μὲν ἐξ Ἀπόλλωνος το πρῶτον ἡ
 ψυχὴ μοι καταπταμένη ἐς τὴν γῆν ἐνέδου ἐς ἀνθρώ-
 που σῶμα, ἦν τινα τὴν καταδίκην ἐκτελοῦσα, μα-
 κρὸν ἂν εἴη λέγειν, ἄλλως τε οὔτε ὄσιον οὔτε ἐμοῦ

εἰπεῖν, οὔτε σοὶ ἀκούειν τὰ τοιαῦτα. ἐπεὶ δὲ Εὐφορβος ἐγενόμην. . . .

ΜΙΚ. Ἐγὼ δὲ πρό γε τούτου, ὦ θαυμάσιε, τίς ἦν; τοῦτό μοι πρότερον εἶπε, εἰ καὶ γὰρ ποτε ἠλλάγην ὡςπερ σὺ.

ΑΛΕΚ. Καὶ μάλα.

ΜΙΚ. Τίς οὖν ἦν; [εἰ τι ἔχεις εἰπεῖν; ἐθέλω γὰρ τοῦτο εἰδέναι.]

ΑΛΕΚ. [Σὺ,] μύρμηξ Ἰνδικὸς τῶν τὸ χρυσοῖον ἀνορυτιόντων.

ΜΙΚ. Εἶτα ὤκνουν ὁ κακοδαίμων κῆρ ὀλίγα τῶν ψηγμάτων ἦκειν ἐς τόνδε τὸν βίον ἐξ ἐκείνου ἐπισιτισάμενος; ἀλλὰ καὶ τί μετὰ τοῦτο ἔσομαι, εἰπέ· εἰκὸς γὰρ εἰδέναι σε. εἰ γὰρ τι ἀγαθὸν εἶη, ἀπάγξομαι ἤδη ἀναστάς ἀπὸ τοῦ πατιάλου, ἐφ' οὗ σὺ ἔστηκας.

17. ΑΛΕΚ. Οὐκ ἂν μάθοις τοῦτο οὐδεμιᾶ μηχανῇ. Πλὴν ἀλλὰ ἐπέπερ Εὐφορβος ἐγενόμην, (ἐπάνειμι γὰρ ἐπ' ἐκεῖνα) ἐμαχόμεν ἐν Ἰλίου, καὶ ἀποθανῶν ὑπὸ Μενελάω, χρόνῳ ὕστερον ἐς Πυθαγόραν ἦκον. τέως δὲ περιέμενον ἄοικος ἐστῶς, ἄχρι δὴ ὁ Μνήσαρχος ἐξεργάσθηται μοι τὸν οἶκον.

ΜΙΚ. Ἄσιτος ὢν, ὦ τῶν, καὶ ἄποτος;

ΑΛΕΚ. Καὶ μάλα. οὐδὲ γὰρ εἶδει τούτων, ἢ μόνῳ τῷ σώματι.

ΜΙΚ. Οὐκοῦν τὰ ἐν Ἰλίου πρότερόν μοι εἶπέ· τοιαῦτα ἦν οἷά φησιν Ὅμηρος γενέσθαι αὐτά;

ΑΛΕΚ. Πόθεν ἐκεῖνος ἠπίστατο, ὦ Μίκυλλε, ὅς γιγνομένων ἐκείνων, κάμηλος ἐν Βάκτροις ἦν.

ἐγὼ δὲ τοσοῦτόν σοι φημι ὑπερφυῖς μηδὲν γενέσθαι τότε, μήτε τὸν Αἴαντα οὕτω μέγαν, μήτε τὴν Ἑλένην αὐτὴν οὕτω καλὴν, ὡς οἴονται. εἶδον γὰρ λευκῆς μὲν τινα καὶ ἐπιμήκη τὸν τράχηλον, ὡς εἰκάζειν κύκνου θυγατέρα εἶναι· τὰλλα δὲ, πάνυ πρεσβύτιν, ἡλικιωτὴν σχεδὸν τῆς Ἑκάβης, ἣν γε Θησεὺς πρῶτον ἀρπάσας, ἐν Ἀφίδναις εἶχε, κατὰ τὸν Ἡρακλέα γενόμενος· ὁ δὲ Ἡρακλῆς πρότερον εἴλε Τροίαν κατὰ τοὺς πατέρας ἡμῶν, τοὺς τότε μάλιστα. διηγείτο γὰρ μοι ὁ Πάνθους ταῦτα, κομιδῆ μειράκιον ὢν, ἔωρακένας λέγων τὸν Ἡρακλέα.

ΜΙΚ. Τί δὲ, ὁ Ἀχιλλεὺς τοιοῦτος ἦν ἄριστος τὰ πάντα, ἢ μῦθος ἄλλος καὶ ταῦτα;

ΑΛΕΚ. Ἐκείνω μὲν οὐδὲ συνηνέχθην, ὡ Μίκυλλε, οὐδ' ἂν ἔχοιμί σοι οὕτως ἀκριβοῦς τὰ παρὰ τοῖς Ἀχαιοῖς λέγειν· πόθεν γὰρ, πολέμιος ὢν; τὸν μέντοι ἑταῖρον αὐτοῦ τὸν Πάτροκλον οὐ χαλεπῶς ἀπέκτεινα, διελάσας τῷ δόρατι.

ΜΙΚ. Εἰτά σε ὁ Μενέλαος μακροῦ εὐχερέστερον· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἱκανῶς· τὰ Πυθαγόρου δὲ, ἤδη λέγε.

18. ΑΛΕΚ. Τὸ μὲν ὄλον, ὡ Μίκυλλε, σοφιστῆς ἄνθρωπος ἦν, χρηὴ γὰρ, οἶμαι, τὰληθῆ λέγειν. ἄλλως δὲ οὐκ ἀπαιδευτος οὐδ' ἀμελέτητος τῶν καλλίστων μαθημάτων. ἀπεδήμησα δὲ καὶ ἐς Αἴγυπτον, ὡς συγγενοίμην τοῖς προφήταις ἐπὶ σοφίᾳ, καὶ ἐς τὰ ἄδυτα κατελθὼν, ἐξέμαθον τὰς βίβλους τὰς Ὠρου καὶ Ἰσιδος, καὶ αὐθις ἐς Ἰταλίαν ἐκπλεύσας, οὕτω διεῖθηκα τοὺς κατ' ἐκεῖνα Ἕλληνας, ὥστε θεὸν ἦγόν με

ΜΙΚ. Ἦκουσα ταῦτα, καὶ ὡς δόξειάς ἀναβεβιω-
κέναι ἀποθανῶν, καὶ ὡς χρυσοῦν τὸν μηρὸν ἐπίδει-
ξαιὸ ποτε αὐτοῖς. ἐκείνο δὲ μοι εἶπέ, τί σοι ἐπῆλθε
νόμον ποιήσασθαι, μήτε κρεῦν, μήτε κυάμων ἐσθίειν;

ΑΛΕΚ. Μὴ ἀνάκρινε τὰ τσιαῦτα, ὦ Μίκυλλε.

ΜΙΚ. Διατί, ὦ ἀλεκτροῦν;

ΑΛΕΚ. Ὅτι αἰσχύνομαι λέγειν πρὸς σὲ τὴν ἀ-
λήθειαν περὶ αὐτῶν.

ΜΙΚ. Καὶ μὴν οὐδὲν ὀκνεῖν ἐχρῆν λέγειν πρὸς
ἄνδρα σύνοικον, καὶ φίλον· δεσπότην γὰρ οὐκ ἔν
εἶποιμι ἔτι.

ΑΛΕΚ. Οὐδὲν ὑγιές, οὐδὲ σοφὸν ἦν, ἀλλ' ἐώρων
ὅτι ἐξ μὲν τὰ συνήθη, καὶ ταῦτά τοῖς πολλοῖς νομι-
ζοιμι, ἤκιστα ἐπισπάσομαι τοὺς ἀνθρώπους ἐς τὸ
θαῦμα· ὅσῳ δὲ ἂν ξενίζοιμι, τοσοῦτω καινότερος
ᾤμην αὐτοῖς ἔσεισθαι. διὰ τοῦτο καινοποιεῖν εἰλό-
μην, ἀπόρρητον ποιησάμενος τὴν αἰτίαν, ὡς εἰκά-
ζοντες ἄλλοι ἄλλως, ἅπαντες ἐκπλήττωνται, καθάπερ
ἐν τοῖς ἀσαφέσι τῶν χρησμῶν.

ΜΙΚ. Ὁρᾶς; καταγελαῖς μου καὶ σὺ ἐν τῷ μέρει
τοσοῦτον, ὅσον Κροτωνιατῶν, καὶ Μεταποντίων,
καὶ Ταραντίνων, καὶ τῶν ἄλλων ἀφῶνων σοι ἐπομέ-
νων, καὶ προσκυνοῦντων τὰ ἔχνη, ἃ σὺ πατῶν ἀπο-
λιμπάνοις. Ἄμωδυσάμενος δὲ τὸν Πυθαγόραν, τίνα
μετημφιάσω μετ' αὐτόν;

ΑΛΕΚ. Ἀσπασίαν τὴν ἐκ Μιλήτου ἑταῖρον.

ΜΙΚ. Φεῦ τοῦ λόγου, καὶ γυνὴ γὰρ ἐγένετο ἐν
τοῖς ἄλλοις ὁ Πυθαγόρας; καὶ ἦν ποτε χρόνος, ὅτε
καὶ σὺ ὠοτόκεις, ὦ ἀλεκτροῦνων γεννηαιότατε, καὶ

συνῆσθα Περικλεῖ, Ἀσπασία οὔσα; καὶ ἐκύνεις ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἔρια ἕξαινες, καὶ κρόκην κατῆγες, καὶ ἔγυλαικίζου ἐς τὸ ἐταιρικόν;

ΑΛΕΚ. Πάντα ταῦτα ἐποίουν, οὐ μόνος, ἀλλὰ καὶ Τειρεσίας πρὸ ἐμοῦ, καὶ ὁ Ἐλάτου παῖς ὁ Καινεύς, ὥστε ὁπόσα ἂν ἀποσκώψης εἰς ἐμέ, καὶ εἰς ἐκείνους ἀποσκώψας ἔση.

ΜΙΚ. Τί οὖν, πότερος ὁ βίος ἡδίων σοι ἦν, ὅτε ἀνῆρ ἴς, ἢ ὅτε σε ὁ Περικλῆς ἄπτειεν;

ΑΛΕΚ. Ὅραϊς, οἷον τοῦτο ἠρώτησας, οὐδὲ τῶ Τειρεσία συνεγχοῦσαν τὴν ἀπόκρισιν;

ΜΙΚ. Ἀλλὰ κἄν σὺ μὴ εἴπης, ἱκανῶς ὁ Εὐριπίδης διέκρινε τὸ τοιοῦτον, εἰπὼν, ὡς τρεῖς ἂν θελοὶ παρ' αὐσπίδα στήναι, ἢ ἅπαξ τεκεῖν.

ΑΛΕΚ. Καὶ μὴν ἀναμνήσω σε, ὦ Μίκυλλε, οὐκ εἰς μακρὰν ᾠδινῶσαν· ἔση γὰρ ποτε γυνὴ καὶ σὺ ἐν πολλῇ τῇ περιόδῳ πολλάκις.

ΜΙΚ. Οὐκ ἀπάγξῃ, ὦ ἀλεκτρονίων, ἅπαντας οἰόμενος Μιλησίους, ἢ Σαμίους εἶναι; σὲ γοῦν φασί, καὶ Πυθαγόραν ὄντα τὴν ὥραν λαμπρόν, πολλάκις Ἀσπασίαν γενέσθαι τῶ τυράννῳ. 20. Τίς δὲ δη μετὰ τὴν Ἀσπασίαν ἀνῆρ, ἢ γυνὴ αὐθις ἀνεφάνης;

ΑΛΕΚ. Ὁ Κυνικός Κράτης.

ΜΙΚ. Ὡ Διοσκόρω, τῆς ἀνομοιότητος, ἐξ ἐταίρας φιλόσοφος;

ΑΛΕΚ. Εἶτα βασιλεὺς, εἶτα πένης, καὶ μετ' ὀλίγον Σατράτης, εἶτα ἵππος, καὶ κολοῖός, καὶ βιάτομαχος, καὶ ἄλλα μυρία· μακρὸν δ' ἂν γένοιτο καταριθμήσασθαι ἕκαστα· τὰ τελευταῖα δὲ ἀλεκτρο-

ὦν πολλάκις· ἤσθη γὰρ τοιούτῳ τῷ βίῳ· καὶ παρὰ πολλοῖς ἄλλοις δουλεύσας βασιλεῦσι, καὶ πένησι, καὶ πλουσίοις, τὰ τελευταῖα καὶ σοὶ νῦν σύνειμι καταγελῶν ὁσημέραι σοῦ ποτινωμένου καὶ οἰμῶζοντος ἐπὶ τῇ πενίᾳ, καὶ τοὺς πλουσίους θαυμάζοντος, ὑπ' ἀγνοίας τῶν ἐκείνοις προσόντων κακῶν. εἰ γοῦν ἤδεις τὰς φροντίδας αὐτῶν, ὡς ἔχουσαι, ἐγέλασας ἂν ἐπὶ σαυτῷ, πρῶτον οἰηθέντι ὑπερευδαιμονεῖν αἰετὸν τὸν πλούσιον.

ΜΙΚ. Οὐκοῦν, ὦ Πυθαγόρα, ἢ ὃ, τι μάλιστα χαίρεις καλούμενος, ὡς μὴ ἐπιταράττοιμι τὸν λόγον, ἄλλοτε ἄλλον καλῶν . . . .

ΑΛΕΚ. Διοίσει μὲν οὐδέν, ἦν τε Εὐφορβόν, ἦν τε Πυθαγόραν, ἦν τε Ἀσπασίαν καλῆς, ἢ Κράτητα, πάντα γὰρ ἐγὼ ταῦτά εἰμι· πλὴν τὸ νῦν ὀφώμενον τοῦτο, ἀλεκτρούνα ὀνομάζων ἄμεινον ἂν ποιοῖς, ὡς μὴ ἀτιμάζοις εὐτελὲς εἶναι δοκοῦν τὸ ὄργον, καὶ ταῦτα, τσαύτας ἐν αὐτῷ ψυχὰς ἔχον.

21. **ΜΙΚ.** Οὐκοῦν, ὦ ἀλεκτροῦν, ἐπειδὴ ἀπάντων σχεδόν [ἤδη] τῶν βίων ἐπειράθης, καὶ πάντα οἶσθα, λόγοις ἂν ἤδη σαφῶς, ἰδίᾳ μὲν τὰ τῶν πλουσίων, ὅπως βιοῦσιν, ἰδίᾳ δὲ τὰ πτωχικὰ, ὡς μάθω εἰ ἀληθῆ ταῦτα φῆς, εὐδαιμονέστερον ἀποφαίνων μετὰ τῶν πλουσίων.

ΑΛΕΚ. Ἴδου δὴ οὕτως ἐπίσκεισαι, ὦ Μικυλλε, σοὶ μὲν οὔτε πολέμου πολὺς λόγος, ἦν λέγεται ὡς οἱ πολέμιοι ἐπελαύνουσιν, οὐδὲ φροντίζεις μὴ τὸν ἀγρὸν τέμωσιν ἐμβαλόντες, ἢ τὸν παρὰ δεῖσον ξυμπατήσωσιν, ἢ τὰς ἀμπέλους δηϊώσωσιν, ἀλλὰ

τῆς σάλπιγγος ἀκούων μόνον, εἶπερ ἄρα, περιβλέ-
 πεις τὸ κατὰ σεαυτὸν, οἷ τραπόμενον χρή σωθῆναι,
 καὶ τὸν κίνδυνον διαφυγεῖν. οἱ δ' εὐλαβοῦνται μὲν
 καὶ ἄμφ' αὐτοῖς, ἀνιῶνται δὲ ὄρωντες ἀπὸ τῶν τει-
 χῶν ἀγόμενα καὶ φερόμενα ὅσα εἶχον ἐν τοῖς ἀγροῖς.
 καὶ ἦν τε εἰσφέρειν δέη, μόνοι καλοῦνται ἦν τε ἐπεξ-
 ιέναι, προκινδυνεύουσι στρατηγοῦντες ἢ ἱππαρ-
 χοῦντες· σὺ δὲ οἰσύνην ἀσπίδα ἔχων, εὐσταλῆς καὶ
 κοῦφος ἐς σωτηρίαν, ἔτιμος ἐστιᾶσθαι τὰ ἐπινίκια,
 ἐπειδὰν θύῃ ὁ στρατηγὸς νενικηκώς. 22. Ἐν εἰρήνῃ τε
 αὖ, σὺ μὲν τοῦ δήμου ὦν, ἀναβίεις εἰς ἐκκλησίαν, τυ-
 ραννεῖς τῶν πλουσίων, οἱ δὲ φρίττουσι, καὶ ὑποπτῆσ-
 σουσι, καὶ διανομαῖς ἰλάσκονται σε. λουτρὰ μὲν
 γὰρ ὡς ἔχοις καὶ ἀγῶνας καὶ θεάματα καὶ τᾶλλα
 διαρκῆ ἅπαντα ἐκεῖνοι πονοῦσι, σὺ δὲ ἐξεταστῆς
 καὶ δοκιμαστῆς πικρὸς ὡς περ δεσπότης, οὐδὲ λόγου
 μεταδιδούς ἐνίοτε, κἄν σοι δοκῆ, κατεχαλάξῃσας
 αὐτῶν ἀφθόρους τοὺς λίθους, ἢ τὰς οὐσίας αὐτῶν
 ἐδήμευσας· οὔτε δὲ συκοφάντην δέδicias αὐτός, οὔτε
 ληστήν, μὴ ὑφέληται τὸ χρυσίον, ὑπερβίς τὸ θριγ-
 κίον, ἢ διορύξας τὸν τοῖχον, οὔτε πράγματα ἔχεις
 λογιζόμενος, ἢ ἀπαιτῶν, ἢ τοῖς καταράτοις οἰκο-
 νόμοις διαπνυκτεῦων, καὶ πρὸς τοσαύτας φροντίδας
 μεριζόμενος· ἀλλὰ κρηπίδα συντελέσας, ἐπὶ ὄβο-
 λούς τὸν μισθὸν ἔχων, ἀπαναστὰς περὶ δείλην ὄψι-
 αν, λουσάμενος, ἦν δοκῆ, σαπέροδην τινά, ἃ μαινί-
 δας, ἢ κρομμύων κεφαλίδας ὀλίγας πριῶμενος, εὐ-
 φραίνεις σεαυτὸν, ἄδων τὰ πολλὰ, καὶ τῇ βελτί-
 στη περίῃ προσφιλοσοφῶν. Ὡστε διὰ ταῦτα ὑγιαί-

νεῖς τε, καὶ ἔρῳσαι τὸ σῶμα, καὶ διακαρτερεῖς πρὸς τὸ κρῦος. οἱ πόνοι γὰρ σε παραθίγοντες οὐκ εὐκαταφρόνητον ἀνταγωνιστὴν ἀποφαίνουσι πρὸς τὰ δοκοῦντα τοῖς ἄλλοις ἄμαχα εἶναι. ἀμίλει οὐδέν σοι τῶν χαλεπῶν τούτων νοσημάτων ἐπιβουλεύει. ἀλλ' ἦν ποτε κοῦφος πυρετὸς ἐπιλάβηται, πρὸς ὀλίγον ὑπηρετήσας αὐτῷ ἀνεπήδησας εὐθύς, ἀποσεισάμενος, τῇ αἰσῆτι, ὃ δὲ φεύγει αὐτίκα φοβηθεῖς σε. ψυχροῦ τε ὄρων ἐμφοροῦμενον, καὶ μακρὰ οἰμῶζειν λέγοντα ταῖς ἰατρικαῖς περιόδοις· οἱ δὲ ὑπ' ἀκρασίας ἄθλιοι, τί τῶν κακῶν οὐκ ἔχουσι, ποδάγρας, καὶ φθόσας, καὶ περιπνευμονίας, καὶ ὑδέρους; ταῦτα γὰρ τῶν πολυτελῶν ἐκείνων δείπνων ἀπόγονα. τοιγαροῦν οἱ μὲν αὐτῶν ὥσπερ ὁ Ἴκαρος ἐπιπολὺ ἄραντες αὐτούς, καὶ πλησιάζαντες τῷ ἡλίῳ, οὐκ εἰδότες ὅτι κηρῷ ἤρμωστο αὐτοῖς ἢ πτέρωσις, μέγαν ἐνίοτε τὸν πάταγον ἐποίησαν, ἐπὶ κεφαλὴν ἐς πέλαγος ἐμπεσόντες· ὅσοι δὲ κατὰ τὸν Δαίδαλον μὴ πάνυ μετέωρα μηδὲ ὑψηλὰ ἐφρόνησαν, ἀλλὰ πρόσγεια, ὡς νοτίζεσθαι ἐνίοτε τῇ ἄλμῃ τὸν κηρὸν, ὡς τὸ πολὺ οὗτοι ἀσφαλῶς διέπτησαν.

ΜΙΚ. Ἐπιεικῆς τινὰς καὶ συνετοὺς λέγεις.

ΑΛΕΚ. Τῶν μέντοι γε ἄλλων, ὧ Μίκυλλε, τὰς ναυαγίας πάνυ αἰσχροῦς ἴδοις ἂν, ὅταν ὁ Κροῖσος παρατετιλμένος τὰ πτερὰ, γέλωτα παρέχῃ Πέροσσις, ἀναβαίνων ἐπὶ τὴν πυρᾶν, ἢ Διονῦσιος καταλυθεὶς τῆς τυραννίδος, ἐν Κορίνθῳ γοῦματι διδάσκῃ, μετὰ τηλικαύτην ἀρχὴν παιδία συλλαβίζειν ἀναγκάζων.

24. ΜΙΚ. Εἰπί μοι, ὦ ἀλεκτροῦν, σὺ δὲ ὀπότε βασιλεὺς ἦσθα, (φῆς γὰρ καὶ βασιλεῦσαι ποιε) ποίου τότ' ἐπιράθης ἐκείνου τοῦ βίου; ἦπου πανευδαίμων ἦσθα, τὸ κεφάλαιον ὅ, τι πέρ ἐστι τῶν ἀγαθῶν ἀπάντων, ἔχων.

ΑΔΕΚ. Μὴ δὲ ἀναμνήσης με, ὦ Μίκυλλε, οὔτω τρεῖς ἄθλιος ἦν τότε. τοῖς μὲν ἔξω πᾶσιν, ὅπερ ἔφησθα, πανευδαίμων εἶναι δοκῶν, ἔνδον δὲ μυρίαὶς ἀνίαις ξυνών.

ΜΙΚ. Τίσι ταυταῖς; παραδοῖα γὰρ, καὶ οὐ πάνυ πιστὰ φῆς.

ΑΔΕΚ. Ἦρχον μὲν οὐκ ὀλίγης χώρας, ὦ Μίκυλλε, παμφόρου τινός, καὶ πλήθει ἀνθρώπων, καὶ κάλλει τῶν πόλεων ἐν ταῖς μάλιστα θαυμάζεσθαι ἀξίας, ποταμοῖς τε ναυσιπόροις καταρρέουμένης, καὶ θαλάττῃ εὐόρμῃ χρωμένης. καὶ στρατιὰ ἦν πολλή, καὶ ἵππος συγκεκροτημένη, καὶ δορυφορικὸν οὐκ ὀλίγον, καὶ τριήρεις, καὶ χρημάτων πλήθος ἀνάριθμον, καὶ χρυσὸς ὁ κοῖλος πάμπολυς, καὶ ἡ ἄλλη τῆς ἀρχῆς τραγωδία πᾶσα, ἐς ὑπερβολὴν ἐξωγκωμένη· ὥστε, ὅποτε προῖοιμι, οἱ μὲν πολλοὶ προσεκύνουν, καὶ θεὸν τινα ὄραν ᾤοντο, καὶ ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις συνέθεον ὀψόμενοί με· οἱ δὲ καὶ ἐπὶ τὰ τέγη ἀνιόντες, ἐν μεγάλῳ ἐτίθεντο ἀκριβῶς ἑωρακέναι τὸ ζεῦγος, τὴν ἐφεστρίδα, τὸ διάδημα, τοὺς προπέμποντας, τοὺς ἐπομένους· ἐγὼ δὲ εἰδώς ὀπόσα με ἦνία καὶ ἔστρεφεν, ἐκείνοις μὲν τῆς ἀγνοίας συνεγίγνωσκον, ἑμαυτὸν δὲ ἠλέουν, ὅμοιον ὄντα τοῖς μεγάλοις ἐκείνοις Κολοσσοῖς, οἴους ἢ Φει-

δίας, ἢ Μύρων, ἢ Πραξιτέλης ἐποίησεν. κακείνων γὰρ ἕκαστος, τὰ ἐκτός, ὃ μὲν Ποσειδῶν ἢ Ζεὺς ἐστι πάγκαλος, ἐκ χρυσοῦ [τε] καὶ ἐλέφαντος ξυνεργασμένος, κεραινόν, ἢ ἀστραπήν, ἢ τρίαϊναν ἔχων τῇ δεξιᾷ· ἦν δὲ ὑποκύψας ἰδῆς τὰ ἔνδοθεν, ὄψει μοχλοὺς τινας καὶ γόμφους, καὶ ἦλους διαμπαξ πεπερονημένους, καὶ κορμούς καὶ σφῆνας, καὶ πίτταν, καὶ πηλόν, καὶ πολλὴν τινὰ τοιαύτην ἀμορφίαν ὑποικουροῦσαν· ἐὼ λέγειν μυῶν πληθός, ἢ μυγαλῶν ἐμπολιτευόμενον αὐτοῖς ἐνίοτε. τοιοῦτόν τι καὶ βασιλεία ἐστίν.

25. ΜΙΚ. Οὐδέπω ἔφησθα τὸν πηλόν, καὶ τοὺς γόμφους, καὶ μοχλοὺς, οἳ τινες τῆς ἀρχῆς, οὐδὲ τὴν ἀμορφίαν ἐκείνην τὴν πολλήν, ἣτις ἐστίν. ὡς τόγε ἐξελαύνειν ἀποβλεπόμενον, καὶ τοσοῦτων ἀρχοντα, καὶ προσκυνούμενον δαιμονίως, ἔοικεν οὕτως Κολοσσιαίῳ παραδείγματι. Θεσπέσιον γάρ τι καὶ τοῦτο. σὺ δὲ καὶ τὰ ἔνδον ἤδη τοῦ Κολοσσοῦ λέγε-

ΑΛΕΚ. Τὴν πρῶτον εἶπω σοι, ὃ Μίκυλλε; τοὺς φόβους, καὶ τὰ δείγματα, καὶ τὰς ὑποψίας, καὶ μῦθος τὸ παρὰ τῶν συνόντων, καὶ ἐπιβουλαίς, καὶ διὰ ταῦτα, ὕπνον τε ὀλίγον, ἐπιπόλαιον κακείνον, καὶ ταραχῆς μεστὰ ὄνειρατα, καὶ ἐννοίας πολυπλόκους, καὶ ἐλπίδας αἰεὶ πονηρὰς, ἢ τὴν ἀσχολίαν, καὶ χρηματισμούς, καὶ δίκας, καὶ ἐκστρατείας, καὶ προτάγματα, καὶ συνθήματα, καὶ λογισμούς; ὑφ' ὧν οὐδὲ ὄναρ ἀπολαῦσαι τινος ἡδέος ἐγγίγνεται, ἀλλὰ ἀνάγ-

κη ὑπὲρ ἁπάντων μόνον διασκοπεῖν, καὶ μυρία ἔχειν πράγματα·

Οὐδὲ γὰρ Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα, —

Ἴππος ἔχε γλυκερός, πολλὰ φρεσὶν ὀρμαίνοντα. καὶ ταῦτα ῥεγκόντων Ἀχαιῶν ἁπάντων. λυπεῖ δὲ τὸν μὲν Λυδὸν δρυῖδός κωφός ὢν· τὸν Πέρσην δὲ Κλῆαρχος. Κύρω ξελογυῶν· ἄλλον δὲ Δίω, πρὸς οὓς τισι τῶν Συρακουσίων κοινολογούμενος· καὶ ἄλλον Παρμενίων ἐπαινούμενος, καὶ Περδικκάν Πτολεμαῖος, καὶ Πτολεμαῖον Σέλευκος· ἄλλὰ καὶ κείνα λυπεῖ, ὁ ἐρώμενος πρὸς ἀνάγκην ξυνῶν, καὶ παλλακίς ἄλλω χαίρουσα, καὶ ἀποστήσεσθαι τινες λεγόμενοι, καὶ δὴ ἢ τέτταρες τῶν δορυφόρων πρὸς ἀλλήλους διαψιθυρίζοντες. τὸ δὲ μέγιστον ὑφορᾶσθαι δεῖ τοὺς φιλοτάτους μάλιστα, καὶ ἐκείνων αἰεὶ τι δεινὸν ἦξειν ἐλπίζειν. ἐγὼ μὲν οὖν ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀπέθανον ἐκ φαρμάκων, ὁ δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ ἐρωμένου, τὸν δὲ ἄλλος ἴσως ὁμοιότροπος θάνατος κατέλαβεν.

26. ΜΙΚ. Ἄπαγε. δεινὰ ταῦτα φῆς, ὦ ἀλεκτροῶν. ἐμοὶ γοῦν πολὺ ἀσφαλέστερον σκυτοτομεῖν ἐπικεχυφότα, ἢ πίνειν ἀπὸ χρυσῆς φιάλης, κωνεῖω καὶ ἀκονίτῳ συνανακραθεῖσαν φιλοτησίαν· ὁ δὲ κίνδυνος ἐμοὶ μὲν, εἰ παρολισθοῖ τὸ σμιλίον, καὶ ἁμάρτοι τῆς τομῆς τῆς ἐπ' εὐθὺ, ὀλίγον τι αἰμάξαι τοὺς δακτύλους ἐντεμόντα· οἶδέ, ὡς φῆς, θανάσιμα εὐωχοῦνται, καὶ ταῦτα μυρίοις κακοῖς ξυνόντες. εἴτ' ἐπειδὴν πέσωσιν, ὅμοιοι μάλιστα φαίνονται τοῖς τραγικοῖς ὑποκριταῖς, ὧν πολλοὺς ἰδεῖν ἐστι, τέως μὲν Κέκροπας δῆθεν ὄντας, ἢ Σισύφους, ἢ Τηλέφους, διαδή-

μιτα ἔχοντας, καὶ ξίφη ἐλεφαντόκωπα, καὶ ἐπίσειστον κόμην, καὶ χλαμύδα χρυσόπαστον. ἦν δὲ, οἷα πολλὰ γίγνεται, κενεμβατήσας τις αὐτῶν ἐν μέσῃ τῇ σκηνῇ καταπέση, γέλωτα δηλαδὴ παρέχει τοῖς θεαταῖς, τοῦ προσωπείου μὲν συντριβέντος αὐτῷ διαδήματι, ἡμαρμένης δὲ τῆς ἀληθοῦς κεφαλῆς τοῦ ὑποκριτοῦ, καὶ τῶν σκελῶν ἐπιπολὺ γυμνουμένων, ὡς τῆς τεέσθῆτος τὰ ἔνδοθεν φαίνεσθαι ῥάκια δύστηνα ὄντα, καὶ τῶν ἐμβάδων τὴν ὑπόδεσιν ἀμορφοτάτην, καὶ οὐχὶ κατὰ λόγον τοῦ ποδός. ὄρῃς ὕπως με καὶ εἰκάζειν ἐδίδαξας ἤδη, ὦ βέλτιστε ἀλεκτρονῶν; ἀλλὰ τυραννὶς μὲν τοιοῦτόν τι ἄφθη οὔσα· ἵππος δὲ, ἢ κύων, ἢ ἰχθύς, ἢ βάρταχος ὅποτε γένοιο, πῶς ἔφερεις ἐκείνην τὴν διατριβὴν;

27. ΑΛΕΚ. Μακρὸν τοῦτον ἀνακινεῖς τὸν λόγον, καὶ οὐ τοῦ παρόντος καιροῦ, πλὴν τόγε κεφάλαιον, οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἀπραγμονέστερος τῶν βίων ἔδοξε μοι τοῦ ἀνθρωπείου, μόναις ταῖς φυσικαῖς ἐπιθυμίαις καὶ χρεῖαις ξυμμεμετρημένος· τελώνην δὲ ἵππον, ἢ συκοφάντην βάρταχον, ἢ σοφιστὴν κολοῖον, ἢ ὀψοποιὸν κώνωπα, ἢ κίναιδον ἀλεκτρονόνα, καὶ τᾶλλα, ὅσα ὑμεῖς ἐπιτηδεύετε, οὐκ ἂν ἰδοῖς ἐν ἐκείνοις.

28. ΜΙΚ. Ἀληθῆ ταῦτα ἴσως, ὦ ἀλεκτρονῶν. ἐγὼ δὲ ὅγε πέπονθα, οὐκ αἰσχύνομαι πρὸς σέ λέγειν. οὐδέπω δύναμαι ἀπομαθεῖν τὴν ἐπιθυμίαν, ἣν ἐκ παιδῶν εἶχον πλούσιος γενέσθαι· ἀλλὰ μοι καὶ τοῦν ὑπνιον ἔτι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἔστηκεν, ἐπιδεικνύμενον τὸ χρυσίον· καὶ μάλιστα ἐπὶ τῇ καταράτῃ Σίμωνι ἀποπνίγομαι, τρυφῶντι ἐν ἀγαθοῖς τοσοῦτοις.

ΑΛΕΚ. Ἐγὼ σε ἰάσομαι, ὦ Μικυλλε, καὶ ἐπέι-

περ' ἐτι νῦξ ἐστιν, ἕξαναστὰς ἔπον μοι, ἀπαξὼ γὰρ σε παρ' αὐτὸν ἐκείνον τὸν Σίμωνα, καὶ εἰς τὰς τῶν ἄλλων πλουσιῶν οἰκίας, ὡς ἴδοις, οἶα τὰ παρ' αὐτοῖς ἐστι.

ΜΙΚ. Πῶς τοῦτο, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν; εἰ μὴ καὶ τοιχωρυχεῖν γε σὺ με ἀναγκάσεις;

ΛΛΕΚ. Οὐδαμῶς, ἀλλ' ὁ Ἐρμῆς, οὐπερ ἱερός εἰμι, ἐξαίρετον ἔδωκέ μοι τοῦτο, ἦν τις τὸ οὐραῖον πτερόν τὸ μήκιστον, ὃ δι' ἀπαλότητα ἐπικαμπές ἐστι . . . .

ΜΙΚ. Δύο δ' ἐσσι σοι τοιαῦτα.

ΛΛΕΚ. Τὸ δεξιὸν τοίνυν, ὅποι ἂν ἐγὼ ἀπασπάσας παράσχω ἔχειν, ἐς ὅσον ἂν βούλωμαι, ἀνοίγειν τε ὁ τοιοῦτος πῶσαν θύραν δύναται, καὶ ὄραν τὰ πάντα, οὐχ ὁρώμενος αὐτός.

ΜΙΚ. Ἐλελήθεις με, ὦ ἀλεκτρονῶν, καὶ σὺ γόης ὦν. ἐμοὶ δ' οὖν ἦν τοῦτο ἄπαξ παράσχυς, ὅψει τὰ Σίμωνος πάντα ἐν βραχεῖ δεῦρο μετενηνεγμένα· μετόισω γὰρ αὐτὰ παρελθών. ὁ δὲ αὐθις περιτρώξεται ἀποτεινῶν τὰ καττύματα.

ΛΛΕΚ. Οὐ θέμις γενέσθαι τοῦτο. παρήγγειλε γὰρ ὁ Ἐρμῆς, ἦν τοιοῦτόν τι ἐργάσεται ὁ ἔχων τὸ πτερόν, ἀναβροήσαντά με καταφωρᾶσαι αὐτόν.

ΜΙΚ. Ἀπίθانون λέγεις· κλέπτην τὸν Ἐρμῆν αὐτὸν ὄντα τοῖς ἄλλοις φθονεῖν τοῦ τοιοῦτου. ἀπίωμεν δ' ὁμως· ἀφῆξομαι γὰρ τοῦ χρυσαίου, ἦν δύνωμαι.

ΛΛΕΚ. Ἀπίτιλον, ὦ Μίκυλλε, πρότερον τὸ πτίλον. . . . τί τοῦτο; ἄμφω ἀπέτιλας.

ΜΙΚ. Ἀσφαλέστερον οὕτως, ὦ ἀλεκτρονῶν, καὶ σοὶ ἦττον ἄμορφον τὸ πρᾶγμα ἂν εἶη, ὡς μὴ χωλεῦσις διὰ θάτερον τῆς ἡθρῆς μέρος.

29. **ΑΛΕΚ.** Εἶεν· ἐπὶ τὸν Σίμωνα πρῶτον ἄπι-
μεν, ἢ παρ' ἄλλον τινὰ τῶν πλουσίων;

ΜΙΚ. Οὐ μνονον, ἀλλὰ παρὰ τὸν Σίμωνα, ὃς
ἀντὶ δυσυλλάβου τετρασύλλαβος ἦδη, πλουτήσας, εἶ-
ναι ἀξιοῖ. καὶ δὴ πάρασμεν ἐπὶ τὰς θύρας. τί οὖν
ποιῶ τὸ μετὰ τοῦτο;

ΑΛΕΚ. Ἐπίθες τὸ πτερον ἐπὶ τὸ κλειθρον.

ΜΙΚ. Ἴδου δὴ. ὡς Ἐρωάκεις, ἀναπεπέτασται ὡς
περ κλειδι ἢ θύρα.

ΑΛΕΚ. Ἡγοῦ ἐς τὸ πρόσθεν, οραῖς αὐτὸν ἀγρυ-
πνοῦντα, καὶ λογιζόμενον;

ΜΙΚ. Ὅρω, νῆ Δία, πρὸς ἀμαυράν τε καὶ διψῶ-
σαν τὴν θρυαλλίδα, καὶ ὠχρὸς δ' ἔστιν οὐκ οἶδ' ὁ-
πόθεν, ὡς ἀλεκτροῶν, καὶ κατέσκληκεν ὄλος, ἐκτετη-
κόις ὑπὸ φροντίδων δηλαδὴ, οὐ γὰρ νοσεῖν ἄλλως
ἐλέγετο.

ΑΛΕΚ. Ἀκουσον ἄφησιν, εἴση γὰρ ὄθεν οὕτως ἔχει.

ΣΙΜ. Οὐκοῦν τάλαντα μὲν ἐβδομήκοντα ἐκεῖνα
πάνυ ἀσφαλῶς ὑπὸ τῆ κλίνῃ κατορώρυκται, καὶ οὐ-
δεὶς ἄλλος εἶδε· τὰ δὲ ἐκκαίδεκα εἶδε, οἶμαι, Σωσύ-
λος ὁ ἵπποκόμος ὑπὸ τῆ φύτην κατακρύπτοντά με·
ὄλως γοῦν περὶ τὸν ἵππῶνά ἐστιν, οὐ πάνυ ἐπιμελῆς
ἄλλως, οὐδὲ φειρόπonos ὢν. εἰκὸς δὲ διηρηπᾶσθαι πολ-
λῶ πλείω τούτων. ἢ πόθεν γὰρ ὁ Τίβιος τάριχον
αὐτῶ οὕτω μέγαν ὠψώνηκεν ἐχθρῆς; ἐλέγετο δὲ τῆ
γυναικὶ ἐλλόβιον ἐωνῆσθαι πέντε δραχμῶν· ὄλως τὰ-
μά οὗτοι σπαθῶσι τοῦ κακοδαίμονος. ἀλλ' οὐδὲ τὰ
ἐκπώματα ἐν ἀσφαλεῖ μοι ἀπόκειται, τοσαῦτα ὄντα.
δέδια γοῦν μὴ τις ὑπορύξας τὸν τοίχον, ὑφέλητα.

αὐτά. πολλοὶ φθονοῦσι, καὶ ἐπιβουλευουσί μοι, καὶ μάλιστα ὁ γείτων Μίκυλλος.

ΜΙΚ. Νῆ Δία, σοὶ γὰρ ὅμοιος ἐγὼ, καὶ τα τρύβλια ὑπὸ μάλης ἄπειμι ἔχων.

ΑΛΕΚ. Σιώπησον, ὦ Μίκυλλε, μὴ καταφωράσῃ παρόντας ἡμᾶς.

ΣΙΜ. Ἄριστον γοῦν ἄγρουπνον αὐτὸν φυλάττειν· ὕπασαν περιέειμι διαναστάς ἐν κύκλῳ τὴν οἰκίαν· τίς οὗτος; ὄρῳ σέ γε, ὦ τοιχωρῶχε, μὰ Δία . . . ἐπεὶ κίων γε ὧν τυγχάνεις, εὖ ἔχει. ἀριθμήσω αὐτῆς ἀνορύξας τὸ χρυσίον, μὴ τι με πρόωγν διέλαθεν. — ἰδοὺ πάλιν ἐψόφηκέ τις ἐπ' ἐμέ, δηλαδὴ πολιορκουμαι, καὶ ἐπιβουλεύομαι πρὸς ἀπάντων. ποῦ μοι τὸ ξιφίδιον; ἂν λάβω τινὰ . . . . θάπτωμεν αὐτῆς τὸ χρυσίον.

30. ΑΛΕΚ. Τοιαῦτα μὲν σοι, ὦ Μίκυλλε, τὰ Σίμωνος. ἀπίωμεν δὲ καὶ παρ' ἄλλον τινὰ, ἕως ἔτι ὀλίγον τῆς νυκτὸς λοιπὸν ἐστίν.

ΜΙΚ. Ὁ κακοδαίμων, οἷον βιοὶ τὸν βίον· ἐχθροῖς οὔτω πλουτεῖν γένοιτο· κατὰ κούρησ γοῦν πατάξας αὐτὸν, ἀπελθεῖν βούλομαι.

ΣΙΜ. Τίς ἐπάταξέ με; ληστευομαι ὁ δυστυχής.

ΜΙΚ. Οἴμωζε, καὶ διαγρῦπνει, καὶ ὅμοιος γίγνου τὸ χρῶμα τῷ χρυσῷ, προστετηκόις αὐτῷ. ἡμεῖς δὲ, εἰ δοκεῖ, Γνίφωνα τὸν δανειστὴν ἴδωμεν, οὐ μακρὰν δὲ καὶ οὗτος οἰκεῖ. ἀνέωκται αὕτη ἡμῖν ἡ θύρα.

31. ΑΛΕΚ. Ὁρᾶς ἐπαγρῦπνοῦντα καὶ τοῦτον ἐπὶ φροντίδων, ἀναλογιζόμενον τοὺς τόκους, καὶ τοὺς δακτύλους κατεσκληκότα, ὃν δεήσει μετ' ὀλίγον πάντα ταῦτα λιπόντα, σίλφην, ἢ ἐμπίδα, ἢ κυνόμυιαν γενέσθαι;

ΜΙΚ. Ὅρῳ κακοδαίμονα, καὶ ἀνόητον ἀνθρώπου, οὐδὲ νῦν πολὺ τῆς σίλφης, ἢ ἐμπίδος ἄμεινον βιοῦντα· ὡς δὲ καὶ οὗτος ἐκτέτηκεν ὄλος ὑπὸ τῶν λογισμῶν. ἐπ' ἄλλον ἀπίωμεν.

32. *ΑΛΕΚ.* Παρὰ τὸν σὸν Εὐκράτην, εἰ δοκεῖ καὶ ἰδοῦ γὰρ ἀνέωκται καὶ αὐτὴ ἡ θύρα, ὥστε εἰσιῶμεν.

ΜΙΚ. Ἄπαντα ταῦτα μικρὸν ἐμπροσθεν ἐμὰ ἦν.

ΑΛΕΚ. Ἐτι γὰρ σὺ ὄνειροπολεῖς τὸν πλοῦτον; ὄρῳς γοῦν τὸν Εὐκράτην αὐτὸν μὲν ὑπὸ τοῦ οἰκέτου, πρεσβύτην ἀνθρώπου;

ΜΙΚ. Ὅρῳ, νῆ Δία, καταπυγοςύνην τινα, καὶ πασχητiasμόν, καὶ ἀσέλγειαν οὐκ ἀνθρωπίνην· τὴν γυναῖκα δὲ ἐτέρωθι ὑπὸ τοῦ μεγείρου μοιχευομένην καὶ αὐτήν.

33. *ΑΛΕΚ.* Τί οὖν ἐθέλοις ἂν καὶ τούτων κληρονομεῖν, ὦ Μίκυλλε, καὶ πάντα ἔχειν τὰ Εὐκράτους;

ΜΙΚ. Μηδαμῶς, ὦ ἀλεκτρονῶν· λιμῶ πρότερον ἀπολοίμην ἢ τοιοῦτόν τι πείσωμαι. χαιρέτω τὸ χρυσίον, καὶ τὰ δεῖπνα, δύο ὀβολοὶ ἔμοιγε πλοῦτός ἐστι μᾶλλον, ἢ τοιχωρυχεῖσθαι πρὸς τῶν οἰκετῶν.

ΑΛΕΚ. Ἀλλὰ νῦν μὲν, ἡμέρα γὰρ ἤδη ἀμφὶ τὸ λυκαυγὲς αὐτὸ, ἀπίωμεν οἴκαδε παρ' ἡμᾶς· τὰ λοιπὰ δὲ εἰσαῦθις ὄψει, ὦ Μίκυλλε.

Λ Κ Α Ρ Ο Μ Ε Ν Ι Π Π Ο Σ
 Η Υ Π Ε Ρ Ν Ε Φ Ε Λ Ο Σ

ARGUMENTVM.

Menippus quum humana omnia inueniret ridicula et infirma, de universo vero et singulis ejus partibus, quum ad certa pervenire nequiret, primum ut vera disceret, philosophos adibat; a quibus vero de deo, mundo etc. maxime contraria ridiculaque imprudenter docentibus, quum longe incertior red-ditus esset, in terra veri quid se auditurum desperans alis sibi aptatis fingitur per aërem Olympum versus volasse. Primum venerat in lunum, ex qua in terram despiciens, aucta ex Empedoclis praescripto oculorum acie hominum videt vitam, sceleratissimam in regis, sceleratam inter privatos; alii alia studiose agebant eaque diversissima; maxime deridendi videbantur, qui de finibus pugnant, et ob divitias inflati essent; urbes formicarum foris similimae erant. In Olympum deinde abiturum Luna rogat, ut suo nomine apud Jovem philosophos accuset, multa et molesta de se disputantes, quos pernocentem turpissima quaeque facere videat. Quum in Olympo advenisset, primo die Jovi omnia haec narrat; Jovem audit de neglecto cultu suo in terris querentem; eundem videt per aliam fenestram putei orificio similem preces hominum maxime contra-

rias et diversas audientem, justasque admittentem, nefarias aspernantem; per aliam deinde jurantibus, per aliam auguriis, per quartam denique sacrificiis vacantem; deinde ventis et tempestatibus, quid hoc die faciendum sit, imperantem. Posthaec Menippus cum diis et coenabatur et paulisper obdormiscebat. Postero die, concione deorum convocata, contra philosophos orationem habet Iupiter, eosque tanquam homines deperditos et inutile telluris pondus describit, ex quibus Epicurei adeo deorum providentiam negent. Sententia fertur, omnes male deperdendos esse. Quibus auditis Menippus a Mercurio in Graeciam reportatur.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΟΣ.

1. ΜΕΝ. Οὐκοῦν τριςχίλιοι μὲν ἦσαν ἀπὸ γῆς σταδίοι μέχρι πρὸς τὴν σελήνην, ὁ πρῶτος ἡμῖν σταθμός. τοῦντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὸν ἥλιον ἄνω παρασάγγαι πεντακάσιοι. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου ἐς αὐτὸν ἤδη τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν ἀκρόπολιν τὴν τοῦ Διὸς, ἄνοδον, καὶ ταῦτα γένοιτο εὐζώνῳ ἀετῷ μιᾷς ἡμέρας.

ΕΤΑΙΡ. Τί ταῦτα πρὸς Χαρίτων, ὦ Μένιππε, ἀστρονομεῖς, καὶ ἡσυχῇ πῶς ἀναμετρεῖς; πάλαι γὰρ ἐπακροῶμαί σου παρακολουθῶν, ἡλίους καὶ σελήνας, εἶτι δὲ τὰ φορτικὰ ταῦτα, σταθμούς [τινας] καὶ παρασάγγας, ὑποξενίζοντος.

ΜΕΝ. Μὴ θαναμάσης, ὦ ἑταῖρε, εἰ μετῴρα καὶ διαίερια δοκῶ σοι λέγειν· τὸ κεφάλαιον γὰρ δὴ πρὸς ἑμαυτὸν λογιζομαι τῆς ἔναγχος ἀποδημίας.

ΕΤΑΙΡ. Εἶτα, ὦ γὰθὲ, καθάπερ οἱ Φοίνικες, ὄστροις ἐτεκμαίρου τὴν ὁδόν;

MEN. Οὐ, μὰ Δία, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς ἄστροις ἐποιούμεν τὴν ἀποδημίαν.

ΕΤΑΙΡ. Ἡράκλεις, μακρόν γε τὸν ὄνειρον λέγεις, εἴ γε σαντὸν ἔλαθες κατακοιμηθεὶς παρασάγγας ὄλους.

2. *MEN.* Ὅνειρον γὰρ, ὦ τὰν, δοκῶ σοι λέγειν, ὅς ἀρτίως ἀφίγμαι παρὰ τοῦ Διός;

ΕΤΑΙΡ. Πῶς ἔφησθα; Μένιππος ἡμῖν Διοπετῆς πάρεστιν ἐξ οὐρανοῦ;

MEN. Καὶ μὴν ἐγὼ σοι παρ' αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ πᾶνυ Διὸς ἦκω τήμερον, θαυμάσια καὶ ἀκούσας καὶ ἰδὼν· εἰ δὲ ἀπιστεῖς, καὶ αὐτὸ τοῦτο ὑπερευφραίνομαι, τὸ πέρα πίστεως εὐτυχεῖν.

ΕΤΑΙΡ. Καὶ πῶς ἔγωγε, ὦ θεσπέσιε καὶ Ὀλύμπιε Μένιππε, γεννητὸς αὐτὸς, καὶ ἐπίγειος ὢν, ἀπιστεῖν δυναίμην ὑπερνεφέλω ἀνδρῶν, καὶ, ἵνα καθ' Ὀμηρον εἶπω, τῶν οὐραنيῶνων ἐνί; ἀλλ' ἐκείνά μοι φράσον, εἰ δοκεῖ, τίνα τρόπον ἦρθης ἄνω, καὶ ὀπίθεν ἐπορίσω κλίμακα τηλικαύτην τὸ μέγεθος; τὰ μὲν γὰρ ἀμφὶ τὴν ὄψιν οὐ πᾶνυ ἰοικας ἐκείνῃ τῷ Φρυγί, ὥστε [καὶ] ἡμᾶς εἰκάζειν καὶ σέ οἰνοχοήσαντά που ἀνάρπαστον γεγονῆναι πρὸς τοῦ ἀετοῦ.

MEN. Σὺ μὲν πάλαι σκώπτων δῆλος εἶ, καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν, εἴ σοι τὸ παράδοξον τοῦ λόγου μύθῳ δοκεῖ προσφερές· ἀτὰρ οὐδὲν ἐδέησέ μοι πρὸς τὴν ἄνοδον, οὔτε τῆς κλίμακος, οὔτε παιδικὰ γενέσθαι τοῦ ἀετοῦ. οἰκεία γὰρ ἦν μοι τὰ πτερά.

ΕΤΑΙΡ. Τοῦτο μὲν ἤδη καὶ ὑπὲρ αὐτὸν Δαίδαλον ἔφησθα, εἶγε πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἐλελήθεις ἡμᾶς ἰσραῦ τις ἢ κολοιὸς ἐξ ἀνθρώπου γενόμενος.

MEN. Ὁρθῶς, ὦ ἑταῖρε, καὶ οὐκ ἀπὸ σκοποῦ εἴκασας. τὸ Δαιδάλειον γὰρ ἐκείνο σόφισμα τῶν πτερῶν καὶ αὐτὸς ἐμηχανησάμην.

3. ΕΤΑΙΡ. Εἶτα, ὦ τολμηρότατε πάντων, οὐκ ἐδειδοίκεις μὴ καὶ σὺ που τῆς θαλάσσης καταπεσὼν, Μειλίππειόν τι πέλαγος ἡμῖν ὥσπερ τὸ Ἰκάριον ἀποδείξης ἐπὶ τῷ σεαυτοῦ ὀνόματι;

MEN. Οὐδαμῶς. ὁ μὲν γὰρ Ἰκαρος, ἅτε κηρῶ τὴν πτέρωσιν ἠρμοσμένος, ἐπειδὴ τάχιστα πρὸς τὸν ἥλιον ἐκείνος ἐτάκη, πτερορρόβησας, εἰκότως κατέπεσεν· ἡμῖν δὲ ἀκήρωτα ἦν τὰ ὠκύπτερα.

ΕΤΑΙΡ. Πῶς λέγεις; ἤδη γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως ἔρμα με προσάγεις πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῆς διηγήσεως.

MEN. Ὡδέ πως· ἀετὸν εὐμεγέθη συλλαβῶν, ἔτι δὲ γῦπα τῶν καρτερῶν, ἀποτεμῶν αὐταῖς ὠλέναις τὰ πτερὰ, . . . μᾶλλον δὲ καὶ πᾶσαν ἐξαρχῆς τὴν ἐπίνοιαν, εἴ σοι σχολή, δίδειμι.

ΕΤΑΙΡ. Πάνυ μὲν οὖν, ὥς ἐγὼ σοι μετέωρός εἰμι ὑπὸ τῶν λόγων, καὶ πρὸς τὸ τέλος ἤδη κέχρηνα τῆς ἀκροάσεως. μὴ δὲ πρὸς Φιλίου με περιῖδης, ἄνα που τῆς διηγήσεως ἐκ τῶν ὧτων ἀπηρητημένον.

4. MEN. Ἄκουε τοίνυν. οὐ γὰρ ἀστεῖόν γε τὸ θέαμα, κεχρηνότα φίλον ἐγκαταλιπεῖν, καὶ ταῦτα, ὥς σὺ φῆς, ἐκ τῶν ὧτων ἀπηρητημένον. ἐγὼ γὰρ ἐπειδὴ τάχιστα ἐξετάζων τὰ κατὰ τὸν βίον, γελοῖα, καὶ ταπεινά, καὶ ἀβέβαια τὰ ἀνθρώπινα πάντα εὗρισκον, πλούτους λέγω, καὶ ἀρχάς, καὶ δυναστείας, καταφρονησας αὐτῶν, καὶ τὴν περὶ ταῦτα σπουδὴν ἀσχολίαν τῶν ἀληθῶς σπουδαίων ὑπολαβὼν, ἀγακύπτειν τε

καὶ πρὸς τὸ πᾶν ἀποβλέπειν ἐπειρώμην. καὶ μοι ἐν-
 ταῦθα πολλήν τινα παρεῖχε τὴν ἀπορίαν, πρῶτον
 μὲν αὐτὸς οὗτος ὁ ὑπὸ τῶν σοφῶν καλούμενος κόσμος.
 οὐ γὰρ εἶχον εὐρεῖν οὔθ' ὅπως ἐγένετο, οὔτε τὸν
 δημιουργόν, οὔτε ἀρχὴν, οὔθ' ὅ, τι τὸ τέλος ἐστὶν
 αὐτοῦ. ἔπειτα δὲ κατὰ μέρος ἐπισκοπῶν, πολὺ μᾶλ-
 λον ἀπορεῖν ἤναγκαζόμην· τοὺς τε γὰρ ἀστέρας ἑώ-
 ρων ὡς ἔτυχε τοῦ οὐρανοῦ διεσφραγμένους, καὶ τὸν
 ἥλιον αὐτὸν τί ποτε ἦν ἄρα ἐπόθουν εἶδέναι, μάλι-
 στα δὲ τὰ κατὰ τὴν σελήνην ἄτοκά μοι, καὶ παντε-
 λῶς παράδοξα κατεφαίνετο, καὶ τὸ πολυειδὲς αὐτῆς
 τῶν σχημάτων ἀπόρρητόν τινα τὴν αἰτίαν ἔχειν ἔδο-
 κίμαζον. οὐ μὴν ἄλλὰ καὶ ἀστραπὴ διαίξασα, καὶ
 βροντὴ καταρράγεισα, καὶ ὑετός, ἢ χιών, ἢ χάλαζα
 κατενεχθεῖσα, καὶ ταῦτα δυσείκαστα πάντα καὶ ἀ-
 τίκμαρτα ἦν. 5 Οὐκοῦν ἐπειδήπερ οὕτω διεκείμην,
 ἄριστον εἶναι ὑπελάμβανον παρὰ τῶν φιλοσόφων
 τούτων ταῦτα ἕκαστα ἐκμαθεῖν. ὦμην γὰρ ἐκείνους
 πᾶσάν γε ἔχειν ἄν εἰπεῖν τὴν ἀλήθειαν. οὕτω δὲ τοὺς
 ἀρίστους ἐπιλεξάμενος αὐτῶν, ὡς ἐνῆν τεκμήρασθαι,
 προσώπου τε σκυθρωπότητι, καὶ χροῶς ὠχρότητι, καὶ
 γενείου βαθύτητι, (μάλα γὰρ ὑψαγόραι τινὲς, καὶ
 οὐρανογνώμονες οἱ ἄνδρες αὐτίκα μοι κατεφάνησαν)
 τούτοις ἐγχειρίσας ἑμαυτὸν, καὶ συχνὸν ἀργύριον, τὸ
 μὲν αὐτόθεν ἤδη καταβαλὼν, τὸ δὲ εἰσαῦθις ἀποδώ-
 σαι ἐπὶ κεφαλαίῳ τῆς σοφίας διομολογησάμενος,
 ἤξιον μετεωρολέσχης τε διδάσκεισθαι, καὶ τὴν τῶν
 ὄλων διακόσμησιν καταμαθεῖν. οἱ δὲ τοσοῦτον ἄρα ἐ-
 δέησάν με τῆς παλαιᾶς ἐκείνης ἀγνοίας ἀπαλλάξαι, ὥστα

καὶ εἰς μείζους ἀπορίας φέροντες ἐνέβαλον, ἀρχαίς τινας, καὶ τέλη, καὶ αἰτόμους, καὶ κενά, καὶ ὕλας, καὶ ἰδέας, καὶ τὰ τοιαῦτα ὁσημέραι μου καταχέοντες. Ὁ δὲ πάντων ἔμοιγ' οὖν ἐδόκει χαλεπώτατον, ὅτι μηδὲν ἄτερος θατέρῳ λέγοντες ἀκόλουθον, ἀλλὰ μαχόμενα πάντα, καὶ ὑπεναντία, ὅμως πείθεσθαι τέ με ἤξιουν, καὶ πρὸς τὸν αὐτοῦ λόγον ἕκαστος ὑπάγειν ἐπειρῶντο.

ΕΤΑΙΡ. Ἄτοπον λεγεις, εἰ σοφοὶ ὄντες οἱ ἄνδρες, ἐστασίαζον πρὸς αὐτοὺς περὶ τῶν ὄντων, καὶ οὐ τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν ἐδόξαζον.

6. *ΜΕΝ.* Καὶ μὴν, ὦ ἑταῖρε, γελᾶσθ' ἀκούσας τὴν τε ἀλαζονείαν αὐτῶν, καὶ τὴν ἐν τοῖς λόγοις τερατοουργίαν· οἷγε πρῶτα μὲν ἐπὶ γῆς βεβηκότες, καὶ μηδὲν τῶν χαμαὶ ἐρχομένων ἡμῶν ὑπερέχοντες, ἀλλ' οὐδὲ ὀξύτερον τοῦ πλησίον δεδορκότες, ἔνιοι δὲ ὑπὸ γήρωσ, ἢ ἀργίας ἀμβλυώττοντες, ὅμως οὐρανοῦ τε πέρατα διοραῖν ἔφασκον, καὶ τὸν ἥλιον περιεμέτρουν, καὶ τοῖς ὑπὲρ τὴν σελήνην ἐπεβάτευον, καὶ ὥσπερ ἐκ τῶν ἀστέρων καταπεσόντες, μεγέθη τε αὐτῶν, καὶ σχήματα διεξήεσαν. καὶ πολλάκις, εἰ τύχοι, μηδὲ ἐπόσοι στάδιοι Μεγαρόθεν Ἀθήναζε εἰσιν ἀκριβῶς ἐπιστάμενοι, τὸ μεταξὺ τῆς σελήνης, καὶ τοῦ ἡλίου χωρίον ὀπόσων εἴη πηχῶν τὸ μέγεθος, ἐτόλμων λέγειν, αἶρος τε ὕψη, καὶ θαλάττης βάρη, καὶ γῆς περιόδους ἀναμετροῦντες, ἔτι δὲ κύκλους καταγράφοντες, καὶ τρίγωνα ἐπὶ τετραγώνοις διασηματίζοντες, καὶ σφαίρας τινὰς ποικίλας, τὸν οὐρανὸν δῆθεν αὐτὸν ἐπιμετροῦντες. 7. Ἐπειτα δὲ

κακείνο πῶς οὐκ ἄγνωμον αὐτῶν, καὶ παντελῶς τε-
τυφωμένον, τὸ περὶ τῶν οὕτως ἀδήλων λέγοντας,
μηδὲν ὡς εἰκάζοντας ἀποφαίνεσθαι, ἀλλ' ὑπερδια-
τείνεσθαί τε, καὶ μηδεμίαν τοῖς ἄλλοις ὑπερβολὴν
ἀπολιμπάνειν, μονοουχὶ διομνυμένους, μύδρον μὲν
εἶναι τὸν ἥλιον, κατοικεῖσθαι δὲ τὴν σελήνην, ὕδα-
τοποτεῖν δὲ τοὺς ἀστέρας, τοῦ ἡλλίου καθάπερ ἰμο-
νιᾶ τινι τὴν ἰκμάδα ἐκ τῆς θαλάττης ἀνασπῶντος,
καὶ ἅπασιν αὐτοῖς τὸ ποτόν ἐξῆς διανεμόντος.

8. Τὴν μὲν γὰρ ἐναντιότητα, ὁπόση τῶν λόγων,
ῥᾶδιον καταμαθεῖν. καὶ σκόπει πρὸς Διὸς εἰ ἐν
γειτόνων ἐστὶ τὰ δόγματα, καὶ μὴ παμπολὺ διε-
στηκότα. πρῶτα μὲν γὰρ αὐτοῖς ἢ περὶ τοῦ κόσμου
γνώμη διάφορος, εἶγε τοῖς μὲν ἀγέννητός τε, καὶ
ἀνώλεθρος εἶναι δοκεῖ· οἱ δὲ καὶ τὸν δημιουργὸν
αὐτοῦ καὶ τῆς κατασκευῆς τὸν τρόπον εἰπεῖν ἐτόλ-
μησαν· οὓς καὶ μάλιστα ἐθαύμαζον, θεὸν μὲν τι-
να τεχνίτην τῶν ὄλων ἐπιστάντας, οὐ προστιθέν-
τας δὲ οὔτε ὄθεν ἦκων, οὔτε ὅπου ἐστῶς, ἕκαστα
ἐτεκταίνετο. καίτοι πρό γε τῆς τοῦ παντός γενέσεως,
ἀδύνατον καὶ χρόνον καὶ τόπον ἐπινοεῖν.

ΕΤΑΙΡ. Μάλα τινὰς, ὦ Μένιππε, τολμηταῖς,
καὶ θαυματοποιοῦς ἀνδρας λέγεις.

ΜΕΝ. Τί δ' εἰ ἀκούσειας, ὦ θαυμάσιε, περὶ
τε ἰδεῶν, καὶ ἀσωμάτων, ἃ διεξέρχονται, ἢ τοὺς
περὶ τοῦ πέρατός τε καὶ ἀπίρου λόγους; καὶ γὰρ
αὐ καὶ αὕτη νεανικὴ αὐτοῖς ἢ μάχη, τοῖς μὲν τέλει
τὸ πᾶν περιγράφουσι, τοῖς δὲ ἀτελὲς τοῦτο εἶναι
ὑπολαμβάνουσι. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ παμπόλλους τι-

νάς εἶναι τοὺς κόσμους ἀπεφαίνοντο, καὶ τῶν ὡς περὶ ἐνὸς αὐτοῦ διαλεγομένων κατεγίγνωσκον. ἔτερος δὲ τις, οὐκ εἰρηνικός ἀνὴρ, πόλεμον τῶν ὄλων πατέρα εἶναι ἐδόξαζε. 9. Περὶ μὲν γὰρ τῶν θεῶν, τί χρὴ καὶ λέγειν; ὅπου τοῖς μὲν ἀριθμὸς τις ὁ θεὸς ἦν· οἱ δὲ κατὰ κυνῶν, καὶ χηνῶν, καὶ πλατάνων ἐπόμνυντο. καὶ οἱ μὲν τοὺς ἄλλους ἅπαντας θεοὺς ἀπελάσαντες, ἐνὸς μόνου τὴν τῶν ὄλων ἀρχὴν ἀπένεμον· ὥστε ἡρέμα καὶ ἄχθεσθαί με, τοσαύτην ἀπορίαν θεῶν ἀκούοντα. οἷδ' ἔμπαλιν ἐπιδαμιλεύόμενοι, πολλοὺς τε αὐτοὺς ἀπέφαινον, καὶ διελόμενοι, τὸν μὲν τινα πρῶτον θεὸν ἐπεκάλουν, τοῖς δὲ τὰ δευτέρα καὶ τρίτα ἔνεμον τῆς θεότητος. ἔτι δὲ, οἱ μὲν ἰσώματόν τι καὶ ἄμορφον ἡγοῦντο εἶναι τὸ θεῖον· οἱ δὲ ὡς περὶ σώματος αὐτοῦ διανοοῦντο. εἶτα καὶ προνοεῖν τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων οὐ πᾶσιν ἐδόκουν οἱ θεοί· ἀλλ' ἡσάν τινες, οἱ τῆς συμπάσης ἐπιμελείας αὐτοὺς ἀφιέντες, ὡςπερ ἡμεῖς εἰώθαμεν ἀπολύειν τῶν λειτουργιῶν τοὺς παρηβηκότας· οὐδὲν γὰρ ὅτι μὴ τοῖς κωμικοῖς δορυφορήμασιν εἰκότας αὐτοὺς εἰσάγουσιν. ἔνιοι δὲ, ταῦτα πάντα ὑπερβάντες, οὐδὲ τὴν ἀρχὴν εἶναι θεοῦς τινος ἐπίστευον, ἀλλ' ἀδέσποτον καὶ ἀνηγεμόνευτον φέρεσθαι τὸν κόσμον ἀπελίμπανον. 10. Τοιγάρτοι ταῦτα ἀκούων, ἀπιστεῖν μὲν οὐκ ἐτόλμων ὑψιβρεμέταις τε καὶ ἡϋγενείοις ἀνδράσιν. οὐ μὴν εἶχόν γε ὅπη τῶν λόγων τραπόμενος ἀνεπίληπτόν τι αὐτῶν εὐροίμι, καὶ ὑπὸ θατέρου μηδαμῆ περιτροπόμενον. ὥστε δὴ τὸ Ὀμηρικὸν ἐκεῖνο ἀτεχνῶς ἔ-

πιασχον· πολλάκις μὲν γὰρ ἄνωρμησα πιστεύειν τινὲς
 αὐτῶν, ἕτερος δὲ με θυμὸς ἔρκεν. ἐφ' οἷς ἄπασιν
 ἀμηχανῶν, ἐπὶ γῆς μὲν ἀκούσεσθαι τι περὶ τούτων
 ἀληθείς, ἀπεγίγνωσκον· μίαν δὲ τῆς συμπύσης ἀ-
 πορίας ἀπαλλαγὴν ὤμην ἔσσεσθαι, εἰ αὐτὸς πτερω-
 θεὶς πως, ἀνέλθοιμι ἐς τὸν οὐρανόν. τούτου δὲ μοι
 παρεῖχε τὴν ἐλπίδα, μάλιστα μὲν καὶ ἡ ἐπιθυμία,
 καὶ ὁ λογοποιὸς Αἰώωπος, ἀετοῖς καὶ κανθάροις
 ἐνίοτε, καὶ καμήλοις βάσιμον ἀποφαίνων τὸν οὐ-
 ρανόν. αὐτὸν μὲν οὖν πτεροφυῆσαι ποτε οὐδεμιᾷ
 μηχανῇ δυνατὸν εἶναι μοι κατεφαίνετο. εἰ δὲ γυ-
 πὸς ἢ ἀετοῦ περιθείμην πτερὰ, (ταῦτα γὰρ μόνα
 διαρκέσαι πρὸς μέγεθος ἀνθρώπινου σώματος) τά-
 χα ἂν μοι τὴν πείραν προχωρῆσαι. καὶ δὴ συλλα-
 βῶν τὰ ὄρνεα, θιατέρου μὲν τὴν δεξιὰν πτέρυγα,
 τοῦ γυπὸς δὲ τὴν ἑτέραν ἀπέτεμον εὖ μάλα. εἶτα
 διαδήσας, καὶ κατὰ τοὺς ὤμους τελαμῶσι καρτεροῖς
 ἰσμοσάμενος, καὶ πρὸς ἄκροις τοῖς ὠκυπτέροις λα-
 βίᾳ τινὰς ταῖς χερσὶ παρασκευάσας, ἐπειρώμην
 ἑμαυτοῦ τὸ πρῶτον ἀναπηδῶν, καὶ ταῖς χερσὶν ὑ-
 ψηρετῶν, καὶ ὥσπερ οἱ χῆνες ἔτι χαμαιπετῶς ἐπαι-
 ρόμενος, καὶ ἀκροβατῶν ἅμα μετὰ τῆς πτήσεως.
 ἐπεὶ δὲ ὑπήκουέ μοι τὸ πρᾶγμα, τολμηρότερον ἢ δὴ
 τῆς πείρας ἠπτόμην· καὶ ἀνελθὼν ἐπὶ τὴν ἀκρό-
 πολιν, ἀφῆκα ἑμαυτὸν κατὰ τοῦ κρημνοῦ φέρων ἐς
 αὐτὸ τὸ θέατρον. 11 Ὡς δὲ ἀκινδύνως κατεπτό-
 μην, ὑψηλὰ ἤδη καὶ μετέωρα ἐφρόνουν, καὶ ἄρας
 ὑπὸ Πάρονθρος ἢ ὑπὸ Ἐμμητιοῦ, μέχρι Γερανείας
 ἀπαιτόμην, εἰτ' ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸν Ἀκροκόρινθον ἄνω·

εἶτα ὑπὲρ Φολόης καὶ Ἐρυμάνθου, μέχρι πρὸς τὸν Ταῦγετον. ἤδη δ' οὖν μοι τοῦ τολμήματος μεμελετημένου, τέλειός τε καὶ ὑψιπέτης γενόμενος, οὐκ ἔτι τὰ νεοτῶν ἐφρόνου· ἀλλ' ἐπὶ τὸν Ὀλυμπον ἀναβὰς, καὶ ὡς ἐνῆν μάλιστα κούφως ἐπισιτισάμενος τὸ λοιπὸν ἔτεινον εὐθύ τοῦ οὐρανοῦ, τὸ μὲν πρῶτον ἰλιγγίων ὑπὸ τοῦ βάρους, μετὰ δὲ ἔφερον καὶ τοῦτο εὐμαρῶς. ἐπεὶ δὲ κατ' αὐτὴν ἤδη τὴν σελήνην ἐγεγόνειν, πάμπολυ τῶν νεφῶν ἀποσπάσας, ἤσθθμην κάμνοντος ἑμαντοῦ, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα τὴν γυπίνην. προσελάσας οὖν, καὶ καθεζόμενος ἐπ' αὐτῆς, διανεπαυόμην, ἐς τὴν γῆν ἀνωθεν ἀποβλέπων· καὶ ὡς περ ὁ τοῦ Ὀμήρου, Ζεὺς ἐκεῖνος, ἄρτι μὲν τὴν τῶν ἵπποπόλων Θρηκῶν καθορώμενος, ἄρτι δὲ τὴν Μυσῶν· μετ' ὀλίγον δὲ, εἰ δόξαις μοι, τὴν Ἑλλάδα, τὴν Περσίδα, καὶ τὴν Ἰνδικήν. ἐξ ὧν ἀπάντων ποικίλης τινὸς ἡδονῆς ἐνεπιμπλάμην.

ΕΤΑΙΡ. Οὐκοῦν καὶ ταῦτα λέγοις ἄν, ὦ Μένιππε, ἵνα μὴδὲ καθ' ἓν ἀπολειπόμεθα τῆς ἀποδημίας, ἀλλ' εἴ τι σοι καὶ ὁδοῦ πάρεργον ἰστόρηται, καὶ τοῦτο εἰδῶμεν. ὡς ἔγωγε οὐκ ὀλίγα προσδυκῶ ἀκούσασθαι, σχήματός τε περὶ γῆς, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς ἀπάντων, οἷά σοι ἀνωθεν ἐπισκοποῦντι κατεφαίνετο.

ΜΕΝ. Καὶ ὀρθῶς γάρ, ὦ ἑταῖρε, εἰκάζεις. διόπερ ὡς οἶόν τε ἀναβὰς ἐπὶ τὴν σελήνην, τῷ λόγῳ συναποδήμει τε καὶ συνεπισκόπει τὴν ὅλην τῶν ἐπὶ γῆς διάθεσιν. 12. Καὶ πρῶτόν γε μοι πᾶντι μικρὸν δό-

κει τινὰ τὴν γῆν δοῶν, πολὺ λέγω τῆς σελήνης βραχυτέραν· ὥστε ἐγὼ ἄφνω κατακύψας ἐπὶ τολὺ ἠπόρου, ποῦ εἶη τὰ τηλικαῦτα ὄρη, καὶ ἡ τοσαύτη θάλασσα. καὶ εἶγε μὴ τὸν Ῥοδίων κολοσσὸν ἐθεασάμην, καὶ τὸν ἐπὶ τῇ Φάρω πύργον, εὐ ἴσθι, παντελῶς ἄν με ἡ γῆ διέλαθε. νῦν δὲ ταῦτα ὑψηλὰ ὄντα καὶ ὑπερανιστηκότες, καὶ ὁ Ὀκεανὸς ἠρέμα πρὸς τὸν ἥλιον ὑποστίλβων, διεσήμαινέ μοι γῆν εἶναι τὸ δρώμενον. ἐπεὶ δὲ ἅπασ τὴν ὄψιν ἐς τὸ ἀτενὲς ἀπηρειωάμην, ἅπας ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος ἤδη μοι καταφαίνεται, οὐ κατὰ ἔθνη μόνον καὶ πόλεις, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ σαφῶς οἱ πλείοντες, οἱ πολεμοῦντες, οἱ γεωργοῦντες, οἱ δικαζόμενοι, τὰ γυναῖκα, τὰ θηρία, καὶ πάνθ' ἀπλῶς, ὅποσα τρέφει ζεῖδωρος ἄρουρα.

ΕΤΑΙΡ. Παντελῶς ἀπίθανα φῆς ταῦτα, καὶ αὐτοῖς ὑπεναντία. ὅς γὰρ ἀρτίως, ὦ Μένιππε, τὴν γῆν ἐξήτεις ὑπὸ τοῦ μεταξὺ διαστήματος ἐς βραχὺ συνισταλμένην, καὶ εἶγε μὴ ὁ κολοσσὸς ἐμήνυσέ σοι, τάχα ἂν ἄλλο τι ψῆθης δοῶν, πῶς νῦν καθάπερ Λυγκεύς τις ἄφνω γενόμενος, ἅπαντα διαγινώσκεις τὰ ἐπὶ γῆς, τοὺς ἀνθρώπους, τὰ θηρία, μικροῦ δεῖν, τὰς τῶν ἐμπίδων νεοτίας;

13. **ΜΕΝ.** Εὐ με ὑπέμνησας. ὁ γὰρ μάλιστα ἐχρῆν εἰπεῖν, τοῦτο οὐκ οἶδ' ὅπως παρέλιπον. ἐπεὶ γὰρ αὐτὴν μὲν ἐγνώρισα τὴν γῆν ἰδὼν, τὰ δ' ἄλλα σὺχ οἶός τε ἦν καθορᾶν ὑπὸ τοῦ βᾶθους, ἅτε τῆς ὄψεως μηκέτι ἐφικνουμένης, πάνυ μ' ἠνία τὸ χρῆμα, καὶ πολλὴν παρεῖχε τὴν ἀπορίαν. κατηφεῖ δὲ ἔντι μοι, καὶ ὀλίγου δεῖν δεδακρυμένῳ, ἐφίσταται κατῶ-

πιν ὁ σοφὸς Ἐμπεδοκλῆς, ἀνθρωπίας τις ἰδεῖν, καὶ
 σποδοῦ πλέως, καὶ κατωπτημένος. καὶ γὰρ μὲν, ὡς
 εἶδον (εἰρήσεται γὰρ) ὑπεταράχθην, καὶ τινα σελή-
 ναῖον δαίμονα ᾧ ἦθην δοῶν. ὁ δὲ, Θάμδει, φησὶν,
 ὦ Μένιπτε,

Οὐτίς τοι θεὸς εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν
 εἴσοικεις;

ὁ φυσικὸς οὗτός εἰμι Ἐμπεδοκλῆς. ἐπεὶ γὰρ ἐς τοὺς
 κρατῆρας ἐμαυτὸν φέρων ἐνέβαλον, ὁ καπνὸς με
 ὑπὸ τῆς Αἴτης ἀναρπάσας, δεῦρο ἀνήγαγε, καὶ
 νῦν ἐν τῇ σελήνῃ κατοικῶ ἀεροβατῶν τὰ πολλὰ, καὶ
 σιτοῦμαι δρόσον. ἤκω τοίνυν σε ἀπολύσων τῆς πα-
 ρούσης ἀπορίας. ἀνιᾶ γὰρ σε, οἶμαι, καὶ στρέφει,
 τὸ μὴ σαφῶς τὰ ἐπὶ γῆς δοῶν. εὖγε ἐποίησας, ἦν
 δ' ἐγὼ, βέλτιστε Ἐμπεδοκλείς. καὶ πεῖδάν τάχιστα
 καταπτῶμαι πάλιν ἐς τὴν Ἑλλάδα, μεμνήσομαι
 σπένδειν τὲ σοὶ ἐπὶ τῆς καπνοδόχης· καὶ ταῖς νου-
 μηνίαις πρὸς τὴν σελήνην τρεῖς ἔγγανων προσεύχε-
 σθαι. ἀλλὰ, μὰ τὸν Ἐνδομῖωνα, ἦδ' ὅς, οὐχὶ τοῦ
 μισθοῦ χάριν ἀφίγμαι· πέπονθα δὲ τι τὴν ψυχὴν,
 ἰδὼν σε λελυπημένον. ἀτὰρ οἶσθα ὃ, τι δράσας, ὄξυ-
 δερκῆς γενήσῃ; 14. Μὰ Δι' ἦν δ' ἐγὼ, ἦν μὴ σὺ μοι
 τὴν ἀχλὺν πως ἀφέλῃς ἀπὸ τῶν ὀμμάτων. νῦν γὰρ δὴ
 λημαῖν οὐ μετρίως δοκῶ. καὶ μὴν οὐδὲν γέ, ἦδ' ὅς,
 ἐμοῦ δεήσει. τὸ γὰρ ὄξυδερκὲς αὐτὸς ἦδη γῆθεν ἦ-
 κεις ἔχων. τί δ' οὖν τοῦτό ἐστιν; οὐ γὰρ οἶδ', ἔφην.
 οὐκ οἶσθα, ἦδ' ὅς, αἰετοῦ τὴν πτέρυγα τὴν δεξιάν
 περικείμενος; καὶ μάλα, ἦν δ' ἐγὼ. τί δ' οὐ πτέρυ-
 γι καὶ ὀφθαλμῶ κοινόν ἐστιν; ὅτι, ἦδ' ὅς, παρὰ-

πολὺ τῶν ἄλλων ζώων αἰετός ἐστιν ὄξυωπέστερος, ὥστε μόνος ἀντίον δεδορκε τῷ ἡλίῳ· καὶ τοῦτό ἐστιν ὁ βασιλεὺς, καὶ γνήσιος αἰετός, ἣν ἀσκαρδαμυκτὶ πρὸς τὰς ἀκτῖνας βλέπη. φασὶ ταῦτα, ἣν δ' ἐγώ· καὶ μοι ἤδη μεταμέλει, ὅτι δεῦρο ἀνιῶν οὐχὶ τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ αἰετοῦ ἐνεθέμην, τοὺς ἐμούς ἐξελών, ὡς νῦν γε ἡμιτελής ἀφῖγμαι, καὶ οὐ πάντα βασιλικῶς ἐνεσκευασμένος· ἀλλ' ἔοικα τοῖς νόθοις ἐκίνοις, καὶ ἀποκηρύκτοις. καὶ μὴν παρὰ σοί, ἣδ' ὅς, αὐτίκα μάλα τὸν ἕτερον ὀφθαλμὸν ἔχειν βασιλικόν. ἦν γὰρ ἐθειλήσης, μικρὸν ἀναστὰς, ἐπισχὼν τοῦ γυπὸς τὴν πτέρυγα, θατέρῃ μόνῃ πτερυξασθαι, κατὰ λόγον τῆς πτέρυγος, τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν ὄξυδερκῆς ἔση· τὸν γὰρ ἕτερον, οὐδεμίᾳ μηχανῇ μὴ οὐκ ἀμβλυτέρον δεδορκεῖναι, τῆς μερίδος ὄντα τῆς χειρόνος. ἄλλις, ἣν δ' ἐγώ, εἰ καὶ ὁ δεξιὸς μόνος αἰετῶδες βλέποι. οὐδὲν γὰρ ἂν ἔλαττον γένοιτο· ἐπεὶ καὶ τοὺς τεκτονας πολλάκις ἑωρακέναι μοι δοκῶ, θατέρῃ τῶν ὀφθαλμῶν ἄμεινον πρὸς τοὺς κανόνας ἀπευθύνοντας τὰ ξύλα. Ταῦτα εἰπὼν, ἐποίησαν ἅμα τὰ ὑπὸ τοῦ Ἐμπεδοκλέους παρηγγελμένα· ὁ δὲ κατ' ὀλίγον ὑπαπιῶν, ἐς καπνὸν ἠρέμα διελύετο.

15. Καῖπειδὴ τάχιστα ἐπτερυξάμην, αὐτίκα με φῶς πάμμεγα περιέλαμψε, καὶ τὰ τέως λανθάνοντα πάντα διεφαίνετο. κατακύψας γοῦν ἐς τὴν γῆν, ἑώραν σαφῶς τὰς πόλεις, τοὺς ἀνθρώπους, τὰ γιγνόμενα, καὶ οὐ τὰ ἐν ὑπαίθρῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὀπίσα οἴκοι ἐπραττον, οἰόμενοι λανθάνειν. Πτολεμαῖον μὲν συνόντα τῇ ἀδελφῇ, Λυσιμάχῳ δὲ τὸν υἱὸν

ἐπιβουλεύοντα, τὸν Σελεύκου δὲ Ἀντιοχὸν Στρατο-
νίκη διανεύοντα λάθρα τῇ μητρειᾷ, τὸν δὲ Θεττα-
λὸν Ἀλέξανδρον ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἀναιρούμενον, καὶ
Ἀρτίγονον μοιχεύοντα τοῦ υἱοῦ τὴν γυναῖκα, καὶ
Ἀττάλῳ τὸν υἱὸν ἐγχείοντα τὸ φάρμακον. ἐτέρωθεν
δ' αὖ Ἀρσάκην φονεύοντα τὸ γύναιον, καὶ τὸν εὐ-
νοῦχον Ἀρβίακην, ἔλκοντα τὸ ξίφος ἐπὶ τὸν Ἀρσά-
κην· Σπαρτίνοσ δὲ ὁ Μῆδος ἐκ τοῦ συμποσίου
πρὸς τῶν δορυφορούντων εἴλετο ἔξω τοῦ ποδός,
σκύφῃ χρυσῷ τὴν ὄφρυν κατηλοημένος. ὅμοια δὲ
τούτοις ἐν τῇ Λιβύῃ, καὶ παρὰ Σκύθαις, καὶ Θρα-
ξί γιγνόμενα ἐν τοῖς βασιλείοις ἦν ὄραν, μοιχεύον-
τας, φονεύοντας, ἐπιβουλεύοντας, ἀρπάζοντας, ἐπιφο-
κοῦντας, δεδιότας, ὑπὸ τῶν οἰκειοτάτων προδιδομέ-
νους. 16. Καὶ τὰ μὲν τῶν βασιλέων τοιαύτην πα-
ρέσχε μοι τὴν διατριβήν· τὰ δὲ τῶν ἰδιωτῶν πολὺ
γελοιότερα. καὶ γὰρ αὖ κίκεϊρους ἑώρων, Ἐρμό-
δωρον μὲν τὸν Ἐπικούρειον, χιλίων ἔνεκα δραχμῶν
ἐπιφοκοῦντα, τὸν Στωϊκὸν δὲ Ἀγαθοκλῆα περὶ μι-
σθοῦ τῷ μαθητῇ δικαζόμενον, Κλεινίαν δὲ τὸν ῥή-
τορα ἐκ τοῦ Ἀσκληπείου φιάλην ὑφαιρούμενον, τὸν
δὲ Κυνικὸν Ἡρόφιλον ἐν τῷ χαμαιτυπείῳ καθεύ-
δοντα. τί γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους λέγοιμι, τοὺς τοιχω-
ρυχοῦντας, τοὺς δικαζόμενους, τοὺς δανεῖζοντας, τοὺς
ἀπαιτοῦντας; ὅλως γὰρ ποικίλη καὶ παντοδαπὴ τις
ἦν ἡ θεία.

ΕΤΑΙΡ. Καὶ μὴν καὶ ταῦτα, ὦ Μένιππε, καλῶς
εἶχα λέγειν. ἔοικε γὰρ οὐ τὴν τυχοῦσαν τερπωλὴν σοι
παρεσχῆσθαι.

MEN. Πάντα μὲν ἐξῆς διελθεῖν, ὡς φιλότης, ἀδύνατον, ὅπου γε καὶ ὄραν αὐτὰ ἔργον ἦν. τὰ μὲν-
 ται κεφάλαια τῶν πραγμάτων τοιαῦτα ἐφαίνετο, οἷα
 φησὶν Ὅμηρος τὰ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος· οὐ μὲν γὰρ ἦσαν
 εἰλαπίναι, καὶ γάμοι· ἐτέρωθι δὲ δικαστήρια, καὶ
 ἐκκλησίαι· καθ' ἕτερον δὲ μέρος ἔθνε τις· ἐν γειτό-
 νων δὲ πενθῶν ἄλλος ἐφαίνετο· καὶ ὅτε μὲν ἐς τὴν
 Γετικὴν ἀποβλέψαιμι, πολεμοῦντας ἂν ἐώρων τοὺς
 Γέτας· ὅτε δὲ μεταβαίην ἐπὶ τοὺς Σκύθας, πλανω-
 μένους ἐπὶ τῶν ἀμαξῶν ἦν ἰδεῖν. μικρὸν δὲ ἐπικλί-
 νας τὸν ὀφθαλμὸν ἐπὶ θάτερα, τοὺς Αἰγυπτίους
 γεωργοῦντας ἐπέβλεπον. καὶ ὁ Φροίνιξ [δὲ] ἐνέμπο-
 ρεῦετο, καὶ ὁ Κίλιξ ἐλήστευε, καὶ ὁ Λάκων ἐμα-
 στιγοῦτο, καὶ ὁ Ἀθηναῖος ἐδικάζετο. 17. Ἀπάντων
 τούτων ὑπὸ τῶν αὐτῶν γινομένων χρόνον, ὥρα σοι
 ἤδη ἐπινοεῖν ὁποῖός τις ὁ κυκεῶν οὗτος ἐφαίνετο.
 ὥσπερ ἂν εἴ τις παραστησάμενός πολλοὺς χορευτάς,
 μᾶλλον δὲ πολλοὺς χοροὺς, ἔπειτα προστάξειε τῶν
 ἀδόντων ἐκάστῳ, τὴν συνωδίαν ἀφέντα, ἰδίον ἄδειν
 μέλος. φιλοτιμουμένου δὲ ἐκάστου, καὶ τὸ ἰδίον
 περαίνοντος, καὶ τὸν πλησίον ὑπερβαλέσθαι τῆ με-
 γαλοφωνίᾳ προθυμουμένου, ἄρα ἐνθυμῆ, πρὸς Διὸς,
 οἷα γένοιτ' ἂν ἡ ᾠδὴ;

ΕΤΑΙΡ. Παντάπασιν, ὦ Μένιππε, παγγέλοιός
 καὶ τεταραγμένη.

MEN. Καὶ μὴν, ὦ ἑταῖρε, τοιοῦτοι πάντες εἰσὶν
 οἱ ἐπὶ γῆς χορευταί, καὶ τοιαύτης ἀναρμοστίας ὁ
 τῶν ἀνθρώπων βίος συντέτακται, οὐ μόνον ἀπωδιέ
 ψθεγγομένων, ἀλλὰ καὶ ἀνομοίων τὰ σχήματα, καὶ

τὰναντία κινουμένων, καὶ ταυτὸν οὐδὲν ἐπινοούντων, ἄχρις ἂν αὐτῶν ἕκαστον ὁ χορηγὸς ἀπελάσῃ τῆς σκηπῆς, οὐκ ἔτι δεῖσθαι λέγων. τὸν τευθεὺν δὲ ὅμοιοι πάντες ἤδη σιωπῶντες, οὐκ ἔτι τὴν συμμιγῆ ἐκείνην καὶ ἄτακτον ᾗδὴν ἀπάδοντες, ἀλλ' ἐν αὐτῷ γε ποικίλῃ καὶ πολυειδεῖ τῷ θεάτρῳ πάντα μὲν γελοῖα δῆπουθεν ἦν τὰ γινόμενα. 18. Μάλιστα δὲ ἐπ' ἐκείνοις ἐπῆει μοι γελᾶν τοῖς περὶ γῆς ὕρων ἐρίζουσι, καὶ τοῖς μέγα φρονοῦσιν ἐπὶ τῷ τῷ Σικυώνιον πεδίον γεωργεῖν, ἣ Μαραθῶνος ἔχειν τὰ περὶ τὴν Οἰνόβην, ἣ Ἀχαρνῆσι πλέθρα κεκτησθαι χίλια. τῆς γοῦν Ἑλλάδος ὅλης, ὡς τότε μοι ἄνωθεν ἐφαίνετο, δακτύλων οὔσης τὸ μέγεθος τεττάρων, κατὰ λόγον, οἶμαι, ἣ Ἀττικὴ παλλοστημόριον ἦν. ὥστε ἐνεβόουν ἐφ' ὀπίσω τοῖς πλουσίοις τούτοις μέγα φρονεῖν κατελείπετο. σχεδὸν γὰρ ὁ πολυπλεθρότατος αὐτῶν, μίαν τῶν Ἐπικουρείων ἀτόμων ἐδόκει μοι γεωργεῖν. ἀποβλέψας δὲ δὴ καὶ ἐς τὸν Πελοπόννησον, εἶτα τὴν Κυνοῦριαν γῆν ἰδὼν, ἀτεμνήσθην περὶ ὅσου χωρίου, κατ' οὐδὲν φακοῦ Αἰγυπτίου πλατυτέρου, τοσοῦτοι ἔπεσον Ἀργείων καὶ Λακεδαιμονίων μιᾶς ἡμέρας. καὶ μὴν εἴ τινα ἴδοιμι ἐπὶ χρυσῷ μέγα φρονοῦντα, ὅτι δακτυλίους τε εἶχεν ὀκτώ, καὶ φιάλας τέτταρας, πάνυ καὶ ἐπὶ τούτῳ ἀνεγέλων. τὸ γὰρ Πάγγαιον ὄλον, αὐτοῖς μετάλλοις, κευχριαῖον ἦν τὸ μέγεθος.

19. ΕΤΑΙΡ. Ὡ μακάριε Μένιππε, τῆς παραδόξου θείας. αἱ δὲ δὴ πόλεις, πρὸς Διὸς, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοὶ, πηλικοί διεφαίνοντο ἄνω;

ΜΕΝ. Οἶμαί σε πολλάκις ἤδη μυρμηκῶν ἀγδ-

ραν ἑωρακεναι, τοὺς μὲν εἰλουμενους, ἐπίουσι δ' ἐξιδόν-
 τας, ἑτέρους δὲ ἐπανιόντας αὐθις εἰς τὴν πόλιν· καὶ
 ὁ μὲν τις, τὴν κόπρον ἐκφέρει, ὁ δὲ ἀρπάσας ποθὲν
 ἢ κυκίου λέπος. ἢ πυροῦ ἡμίτομον, εἰ φέρων. εἰνὸς
 δὲ εἶναι παρ' αὐτοῖς κατὰ λόγον τοῦ μυρμηκῶν
 βίου, καὶ οἰκοδόμους τινὰς, καὶ δημαγωγούς, καὶ
 πρυτάνεις, καὶ μουσικούς, καὶ φιλοσόφους. πλὴν
 αἶψα πόλεις αὐτοῖς ἀνδράσι ταῖς μυρμηκίαις μάλιστα
 ἑώκισαν. εἰ δὲ σοι δοκεῖ μικρὸν τὸ παράδειγμα, τὸ,
 ἀνθρώπους εἰκάσαι τῇ μυρμηκῶν πολιτείᾳ, τοὺς πα-
 λαιοὺς μύθους ἐπίσκειται τῶν Θατταλῶν. εὐρήσεις
 γὰρ τοὺς Μυρμιδόνας, τὸ μαχιμώτατον φύλον, ἐκ
 μυρμηκῶν ἀνδρας γεγονότας. ἐπειδὴ δ' οὖν πάντα
 ἱκανῶς ἑωρῶτο, καὶ κατεγεγέλαστό μοι, διασεύσας
 ἑμαυτὸν, ἀνεπτόμην.

Δῶματ' ἐς αἰγιόχοιο Διὸς μετὰ δαίμονας ἄλλους.
 20. Οὐπω στάδιον ἀνεληλύθειν, καὶ ἡ Σελήνη, γυ-
 ναικίαν φωνὴν προῖεμένη, Μένιππε, φησὶν, οὕτως
 ὄναιο, διακόνησαί μοι τι πρὸς τὸν Δία. λέγοις ἄν,
 ἦν δ' ἐγὼ, βαρὺ γὰρ οὐδὲν, ἦν μὴ τι φέρειν δεῖ.
 Πρεσβείαν, ἔφη, τινὰ οὐ χαλεπὴν καὶ δεήσειν ἀπέ-
 νεγκαι παρ' ἐμοῦ τῷ Διῷ. ἀπείρηκα γὰρ, ὡς Μένιπ-
 πε, πολλὰ καὶ δεινὰ παρὰ τῶν φιλοσόφων ἀκούου-
 σι, οἷς οὐδὲν ἕτερον ἔστιν ἔργον, ἢ τὰ μὰ πολυπρα-
 γμονεῖν, τίς εἰμι, καὶ πηλίκη, ἢ καὶ δι' ἣν τινὰ αἰ-
 τίαν διχότομος ἢ ἀμφίκυρτος γίγνομαι. καὶ οἱ μὲν
 κατοικεῖσθαι με φασίν· οἱ δὲ, κατόπτρου δίκην
 ἐπικρέμασθαι τῇ θαλάσῃ· οἱ δὲ ὅ, τι ἂν ἕκαστος
 ἐπινοήσῃ, τοῦτό μοι προσάπτουσι. τὰ τελευτιῶσα

δε, καὶ τὸ φῶς αὐτὸ κλοπιμαῖόν τε καὶ νόθον εἶναι μοι φασί, ἄνωθεν ἦκον παρὰ τοῦ ἡλίου, καλοῦ παύονται, καὶ πρὸς τοῦτόν με, ἀδελφὸν ὄντα μου, συγκροῦσαι, καὶ στασιάσαι προαιρούμενοι. οὐ γὰρ ἱκανὰ ἦν αὐτοῖς ἅ περὶ αὐτοῦ εἰρήκασι τοῦ ἡλίου. λίθον αὐτόν εἶναι, καὶ μύθρον διάπυρον. 21. Καίτοι πῶσα ἐγὼ συνεπίσταμαι αὐτοῖς, ἅ πράττουσι τῶν νυκτῶν, αἰσχρὰ καὶ κατάπτυστα, οἱ μεθ' ἡμέραν σκυθρωποὶ, καὶ ἀνδρώδεις τὸ βλέμμα, καὶ τὸ σχῆμα σεμνοὶ, καὶ ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν ἀποβλεπόμενοι; καὶ γὰρ μὲν ταῦτα ὀρώσα, ὅμως σιωπῶ. οὐ γὰρ ἡγοῦμαι πρέπειν ἀποκαλύψαι καὶ διαφωτίσαι τὰς νυκτερινὰς ἐκείνας διατριβὰς, καὶ τὸν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐκάστου βίον. ἀλλὰ κἄν τινα ἴδω αὐτῶν μοιχεύοντα, ἢ κλέπτοντα, ἢ ἄλλο τι τολμῶντα νυκτερινώτατον, εὐθὺς ἐπισπασαμένη τὸ νέφος, ἐνεκαλυψάμην, ἵνα μὴν δείξω τοῖς πολλοῖς γέροντας ἄνδρας βαθεῖ πάγωνι καὶ ἀρετῇ ἐνασχημονοῦντας. οἱ δὲ οὐδὲν ἀνιῶσι, διωσπαράττοντές με τῷ λόγῳ, καὶ πάντα τρόπον ὑβρίζοντες· ὥστε, νῆ τὴν Νύκτα, πολλάκις ἐβουλευσάμην μετοικῆσαι ὅτι πορρωτάτῳ, ἐν αὐτῶν τὴν περιεργον ἂν γλῶπταν διέφυγον. μέμνησο οὖν ταῦτά τε ἀπαγγεῖλαι τῷ Δεῖ, καὶ προσθεῖναι δ' ὅτι μὴ δυνατὸν ἐστὶ μοι κατὰ χώραν μένειν, ἢν μὴ τοὺς φυσικοὺς ἐκείνους ἐπιτρέψῃ, καὶ τοὺς διαλεκτικοὺς ἐπιστομίῃ, καὶ τὴν στοᾶν κατασκάψῃ, καὶ τὴν Ἀκαδημίαν καταφλέξῃ, καὶ παύσῃ τὰς ἐν περιπάτῳ διατριβὰς· οὐτῷ γὰρ ἂν εἰρήνην ἄγοιμι, ὅσημέραι πρὸς αὐτῶν γεωμετρουμένη. 22. Ἔσται ταῦτα, ἢν δ' ἐγὼ, καὶ ἅμα πρὸς τὸ ἄραντες ἔτεινον μὲν ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ.

Ἔνθα μὲν οὕτε βροῶν, οὕτ' ἀνδρῶν φαίνεται ἔργα. μετ' ὀλίγον γὰρ καὶ ἡ σαλήνη βραχεῖά μοι καθεωρῶτο, καὶ τὴν γῆν ἤδη ἀπέκρυπτε. λαβὼν δὲ τὸν ἦλιον ἐν δεξιῇ, διὰ τῶν ἀστέρων πετόμενος, τριταῖος ἐπλησίασα τῷ οὐρανῷ· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐδόκει μοι, ὡς εἶχον εὐθύς εἴσω παριέναι, ῥαδίως γὰρ ᾧμην διαλαθεῖν, ἃ τε ἐξ ἡμισείας ὦν αἰτός· τὸν δὲ αἰτὸν ἠπιστάμην ἐκ παλαιοῦ συνήθη τῷ Διὶ. ὕστερον δὲ ἐλογισάμην ὡς τάχιστα καταφωράσουσί με, γυπὸς τὴν ἑτέραν πτέρυγα περικείμενον. ἄριστον γοῦν κρίνας τὸ μὴ παρακινδυνεύειν, ἔκοπτον προσελθὼν τὴν θύραν. ὑπακούσας δὲ ὁ Ἑρμῆς, καὶ τοῦνομα ἐκπυθόμενος, ἀπῆει κατὰ σπουδὴν φράσων τῷ Διὶ, καὶ μετ' ὀλίγον εἰσεκλήθη πᾶνυ δεδιώς καὶ τρέμων, καταλαμβάνω τε πάντας ἅμα συγκαθημένους, οὐδὲ αὐτούς ἀφρόντιδας· ὑπετάρατε γὰρ ἡσυχῇ τὸ παράδοξόν μου τῆς ἐπιδημίας· καὶ ὅσον οὐδέπω πάντας ἀνθρώπους ἀφίξεισθαι προσεδόκων, τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπτερομένους. 23. Ὁ δὲ Ζεὺς μάλα φοβερῶς δριμύ τε καὶ τιτανῶδες εἰς ἐμὲ ἀπιδῶν, φησὶ,

Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν, πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆς; ἐγὼ δὲ, ὡς τοῦτ' ἤκουσα, μικροῦ μὲν ἐξέθανον ὑπὸ τοῦ θεοῦ, εἰστήκειν δὲ ὅμως ἀχανῆς, καὶ ὑπὸ τῆς μεγαλοφωνίας ἐμβεβροντημένος· χρόνοι δ' ἐμαυτὸν ἀναλαβὼν, ἅπαντα διηγούμενη σαφῶς, ἄνωθεν ἀρξάμενος, ὡς ἐπιθυμήσαιμι τὰ μετέωρα ἐκμαθεῖν, ὡς ἔλθοιμι παρὰ τοὺς φιλοσόφους, ὡς τᾶναντία λεγόντων ἀκούσαιμι, ὡς ἀπαγορεύσαιμι διασπώμενος ὑπὸ τῶν λόγων, εἶτα ἐξῆς τὴν ἐπίνοϊαν, καὶ τὰ πτερά, καὶ

τᾶλλα πάντα, μέχρι πρὸς τὸν οὐρανόν. ἐπὶ πᾶσι δὲ προσέθηκα τὰ ὑπὸ τῆς σελήνης ἐπεσταλμένα. μεδιάσας δ' οὖν ὁ Ζεὺς, καὶ μικρὸν ἐπανεὶς τῶν ὀφρυῶν, Τί ἄν λέγοις, φησὶν, Ὡτου πέρι καὶ Ἐφιάλτου, ὅπου καὶ Μένιππος ἐτόλμησεν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνελθεῖν; ἀλλὰ νῦν μὲν ἐπὶ ξενίᾳ σε καλοῦμεν, αὔριον δὲ, ἔφη, περὶ ὧν ἤκεις χρηματίσαντες, ἀποπέμψομεν. καὶ ἅμα ἐξαγαστάς, ἐβάδιζεν εἰς τὸ ἐπηκοώτατον τοῦ οὐρανοῦ. καιρὸς γὰρ ἦν ἐπὶ τῶν εὐχῶν καθέζεσθαι.

24. Μεταξὺ τε προῖων, ἀνέκρινέ με περὶ τῶν ἐν τῇ γῆ πρυγμῖτων, τὰ πρῶτα μὲν ἐκεῖνα, πόσου νῦν ὁ πυρὸς ἐστὶν ὤμιος ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος; καὶ εἰ σφόδρα ὑμῶν ὁ πέρυσι χειμῶν καθέκετο; καὶ εἰ τὰ λάχανα δεῖται πλείονος ἐπομβρίας; μετὰ δὲ ἡρώτα, εἴ τις ἐτιλείπεται τῶν ἀπὸ Φειδίου, καὶ δεῖ ἦν αἰτίαν ἐλλείπειν Ἀθηναῖοι τὰ Διάσια τοσοῦτων ἐτῶν; καὶ εἰ τὸ Ὀλύμπιον αὐτῶν ἐπιτελέσαι διανοοῦνται; καὶ εἰ συνελήφθησαν οἱ τὸν ἐν Δωδώνῃ νεῶν σεσυληκότες; ἐπεὶ δὲ περὶ τούτων ἀπεκρινάμην, εἶπέ μοι, Μένιππε, ἔφη, περὶ δὲ ἐμοῦ οἱ ἄνθρωποι τίνα γνώμην ἔχουσι; τίνα, ἔφην, δέσποτα, ἢ τὴν εὐσεβειστίαν, βασιλέα σε εἶναι πάντων θεῶν; παίζεις ἔχων, ἔφη. τὸ δὲ φιλόκαινον αὐτῶν ἀκριβῶς οἶδα, καὶ μὴ λέγῃς. ἦν γὰρ ποτε χρόνος, ὅτε καὶ μάντις ἐδόκουν αὐτοῖς, καὶ ἰατρὸς, καὶ πάντα ὅλως ἦν ἐγὼ, μεστὰ δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυαὶ, πᾶσαι δ' ἀνθρώπων ἀγοραὶ καὶ ἡ Δωδώνη τε καὶ ἡ Πίσσα λαμπραὶ, καὶ περίβλεπτοι πᾶσιν ἦσαν, ὑπὸ δὲ τοῦ καπνοῦ τῶν θυσιῶν, οὐδὲ ἀναβλέπειν μοι δυνατὸν. ἐξ οὗ δὲ ἐν Δελφοῖς με-

Ἀπόλλων τὸ μαντεῖον κατεστήσατο, ἐν Περγάμῳ δὲ τὸ ἰατρεῖον ὁ Ἀσκληπιὸς, καὶ τὸ Βενδίδειον ἐγένετο ἐν Θράκῃ, καὶ τὸ Ἀνουβείδιον ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τὸ Ἀρτεμίσιον ἐν Ἐφέσῳ, ἐπὶ ταῦτα μὲν ἅπαντες θεοῦσι, καὶ πανηγύρεις ἀνάγουσι, καὶ ἑκατόμβας παριστῆσιν, ἐμὲ δὲ ὡς περ παρηγηκότα ἱκανῶς τετιμηκέναι νομίζουσιν, ἄν διὰ πέντε ὄλων ἐτῶν θύσωσιν ἐν Ὀλυμπίᾳ. τοιγαροῦν ψυχροτέρους ἄν μου τοὺς βωμούς ἴδοις τῶν Πλάτωνος νόμων, ἢ τῶν Χρυσίππου συλλογισμῶν. 25. Τοιαῦτ' ἄττα διεξιόντες, ἀφικνούμεθα ἐς τὸ χωρίον, ἔνθα ἔδει αὐτὸν καθεζόμενον διακοῦσαι τῶν εὐχῶν. Θυρίδες δὲ ἦσαν ἔξῃς, τοῖς στομίοις τῶν φρεάτων ἑοικυῖαι, πώματα ἔχουσαι, καὶ παρ' ἑκάστη θρόνος ἔκειτο χρυσοῦς. καθίσας οὖν ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς πρώτης ὁ Ζεὺς, καὶ ἀφελὼν τὸ πῶμα, παρεῖχε τοῖς εὐχομένοις ἑαυτὸν. ἤρχοντο δὲ πανταχόθεν τῆς γῆς διάφορα καὶ ποικίλα. συμπαρακύψας γὰρ καὶ αὐτὸς, ἐπὶ κούον ἅμα τῶν εὐχῶν· ἦσαν δὲ τοιαῖδε, ὦ Ζεῦ, βασιλεῦσαι μοι γένοιτο· ὦ Ζεῦ, τὰ κρόμμυά μοι φῦναι, καὶ τὰ σκόροδα· ὦ Ζεῦ, τὸν πατέρα μοι ταχέως ἀποθάνειν. ὁ δὲ τις ἄν φαίη, εἶθε κληρονομήσαιμι τῆς γυναικός, εἶθε λάθοιμι ἐπιβουλεύσας τῷ ἀδελφῷ, γένοιτό μοι νικῆσαι τὴν δίκην, στεφθῆναι τὰ Ὀλύμπια. τῶν πλεόντων δὲ ὁ μὲν Βορέαν, ἠῦχετο ἐπιπνεῦσαι, ὁ δὲ Νότον· ὁ δὲ γεωργὸς ἦτει ὑέτον, ὁ δὲ κναφεὺς ἥλιον. ἐπακούων δὲ ὁ Ζεὺς, καὶ τὴν εὐχὴν ἑκάστην ἀκριβῶς ἐξετάζων, οὐ πάντα ὑπισχεῖτο·

Ἄλλ' ἔταρον μὲν ἔδωκε πατήρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε.

τὰς μὲν γὰρ δικαίας τῶν εὐχῶν, προσίετο ἄνω διὰ τοῦ
 στομίου, καὶ ἐπὶ τὰ δεξιὰ κατετίθει φέρων, τὰς δὲ
 ἄνοσιους, ἀπράκτους αὐθις ἀπέπεμπεν ἀποφυσῶν
 κάτω, ἵνα μὴδὲ πλησίον γένοιτο τοῦ οὐρανοῦ. ἐπὶ
 μιᾶς δὲ τινος εὐχῆς, καὶ ἀποροῦντα αὐτὸν ἐθεασά-
 μην. δύο γὰρ ἀνδρῶν τὰναντία εὐχομένων, καὶ τὰς
 ἴσας θυσίας ὑπισχνουμένων, οὐκ εἶχεν ὀποτέρῳ μᾶλ-
 λον ἐπινεύσειεν αὐτῶν· ὥστε δὴ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν
 ἐκεῖνο ἐπεπόνθει, καὶ οὐδέν τι ἀποφῆνασθαι δυνα-
 τὸς ἦν, ἀλλ' ὥσπερ ὁ Πύρρον ἐπεῖχεν ἔτι καὶ διεσκέ-
 πτετο. 26. Ἐπεὶ δὲ ἰκανῶς ἐχρημάτισε ταῖς εὐχαῖς, ἐπὶ
 τὸν ἑξῆς μεταβάς θρόνον, καὶ τὴν δευτέραν θυρίδα,
 κατακάμψας, τοῖς ὄρκοις ἐσχόλαζε καὶ τοῖς ὀμνύουσι.
 χρηματίας δὲ καὶ τούτοις, καὶ τὸν Ἐπικεύρειον
 Ἐρμόδωρον ἐπιτρέψας, μετεκαθέζετο ἐπὶ τὸν ἑξῆς
 θρόνον, κληδύσι, καὶ φήμαις, καὶ οἰωνοῖς προσέξων.
 εἴτ' ἐκεῖθεν ἐπὶ τὴν τῶν θυσιῶν θυρίδα μετήει, δι'
 ἧς ὁ καπνὸς ἀνιῶν ἀπήγγελλε τῷ Διὶ τοῦ θύοντος
 ἐκάστου τοῦνομα. ἀποστὰς δὲ τούτων, προσέτα-
 ττε τοῖς ἀνέμοις, καὶ ταῖς ὥραις, ἃ δεῖ ποιεῖν· Τή-
 μερον παρὰ Σκύθαις ὑέτω, παρὰ Λίβυσιν ἀστρα-
 πτέτω, παρ' Ἑλλησι ριφέτω, σὺ δὲ ὁ Βορέας, πνεῦ-
 σον ἐν Λυδία, σὺ δὲ ὁ Νότος, ἡσυχίαν ἄγε, ὁ δὲ
 Ζέφυρος τὸν Ἀδριαν διακυμάντω, καὶ τῆς χαλά-
 ζης ὅσον μέδιμνοι χίλιοι διασκεδασθήτωσαν ὑπὲρ
 Καππαδοκίας. 27. Ἀπάντων δὲ ἤδη σχεδὸν αὐτῶ
 διωκημένων, ἀπήειμιν ἐς τὸ συμπόσιον. δειπνοῦ
 γὰρ ἤδη καιρὸς ἦν, καὶ με ὁ Ἐρμῆς παραλαβὼν κα-
 τέκλινε παρὰ τὸν Πᾶνα, καὶ τοὺς Κορύβαντας, καὶ

τὸν Ἄτιν, καὶ τὸν Σαβάζιον, τοὺς μετοίκους τούτους καὶ ἀμφιβόλους θεοὺς. καὶ ἄρτον δὲ ἡ Δημήτηρ παρεῖχε, καὶ ὁ Διόνυσος οἶνον, καὶ ὁ Ἡρακλῆς κρέα, καὶ μύρτα ἡ Ἀφροδίτη, καὶ ὁ Ποσειδῶν μαρνίδας. ἅμα δὲ καὶ τῆς ἀμβροσίας ἡρέμα καὶ τοῦ νέκταρος παρεγευόμην. ὁ γὰρ βέλτιστος Γανυμήδης, ὑπὸ φιλανθρωπίας, εἰ θεάσαιτο ἀποβλέποντιὰ ποι τὸν Δία, κοτύλην ἄν ἢ καὶ δύο τοῦ νέκταρος ἐνέχει μοι φέρων· οἱ δὲ θεοὶ, ὡς Ὀμηρὸς πεν λέγει, καὶ αὐτὸς οἶμαι, καθάπερ ἐγὼ τὰ κεῖ τεθειάμενος, οὔτε σῖτον ἔδουσι, οὔτε πίνουσι αἴθοπα οἶνον, ἀλλὰ τὴν ἀμβροσίαν παρατίθενται, καὶ τοῦ νέκταρος μεθύσκονται, μάλιστα δὲ ἡδονταί σιτούμενοι τὸν ἐκ τῶν θυσιῶν καπνὸν αὐτῆ κνίσσῃ ἀνηνεγμένον, καὶ τὸ αἶμα δὲ τῶν ἱερείων, ὃ τοῖς βωμοῖς οἱ θυόντες περιχέουσιν. ἐν δὲ τῷ δείπνῳ, ὅτε Ἀπόλλων ἐκιδιάρισε, καὶ ὁ Σειληνὸς κόρδακα ἐρχήσατο, καὶ αἱ Μοῦσαι ἀνασιᾶσαι τῆς τε Ἡσιόδου Θεογονίας ἦσαν ἡμῖν, καὶ τὴν πρώτην ᾠδὴν τῶν ὕμνων τῶν Πινδάρου, κᾶπειδὴ κύρος ἦν, ἀνεπαυόμεθα. ὡς εἶχεν ἕκαστος, ἱκανῶς ὑποβεβρεγμένοι.

28. Ἄλλοι μὲν ἔα θεοί τε καὶ ἀνέρες ἵπποκορουσταὶ εὔδον παννύχιοι, ἐμὲ δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος. ἀνελογιζόμεν γὰρ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, μᾶλλον δὲ ἐκεῖνα, πῶς ἐν τοσοῦτῳ χρόνῳ ὁ Ἀπόλλων οὐ φύτε πώγωνα, ἢ πῶς γίνεται νύξ ἐν οὐρανῷ, τοῦ ἡλίου παρόντος αἰεὶ, καὶ συνευωχουμένου. τότε μὲν οὖν μικρὸν τι κατέδαρθον. ἔωθεν δὲ διαναστάς ὁ Ζεὺς προσέτατε κηρύντιν ἐκκλησίαν. 29. Κᾶπειδὴ πα-

ρῆσαν ἅπαντες, ἄρχεται λέγειν· Τὴν μὲν αἰτίαν τοῦ
 ξυναγαγεῖν ὑμᾶς ὁ χθιζὸς οὗτος ξένος παρῆσχηται·
 πάλαι δὲ βουλόμενος ὑμῖν κοινώσασθαι περὶ τῶν
 φιλοσόφων, μάλιστα γὰρ ὑπὸ τῆς σελήνης, καὶ ὧν
 ἐκείνη μέμφεται, προτραπείς ἔγνω μῆκέτ' ἐπὶ
 πλεῖον παρατεῖναι τὴν διάσκεψιν. γένος γὰρ τι
 ἀνθρώπων ἐστὶν, οὐ πρὸ πολλοῦ τῷ βίῳ ἐπιπολώ-
 ζον, ἀργόν, φιλόνεικον, κενόδοξον, ὀξύχολον, ὑπέλι-
 χνον, ὑπόμωρον, τετυφωμένον, ὑβρεως ἀνάπλεων,
 καὶ ἵνα καθ' Ὅμηρον εἶπω, ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης.
 οὗτοι τοίνυν εἰς συστήματα διαιρεθέντες, καὶ δια-
 φόρους λόγων λαβυρίνθους ἐπινοήσαντες, οἱ μὲν
 Στωϊκοὺς ὠνομάκασιν, οἱ δὲ Ἀκαδημαϊκοὺς, οἱ δὲ
 Ἐπικουρεῖους, οἱ δὲ Περιπατητικοὺς, καὶ ἄλλα
 πολλῶ γελοιότερα τούτων. ἔπειτα δὲ ὄνομα σεμνὸν
 τὴν ἀρετὴν περιθέμενοι, καὶ τὰς ὀφρῦς ἐπάραντες,
 καὶ πάγωνας ἐπισπασάμενοι, περιέρχονται ἐπιπλά-
 στω σχήματι κατάπτυστα ἤθη περιστέλλοντες, εὐ-
 κότες μάλιστα τοῖς τραγικοῖς ἐκείνοις ὑποκριταῖς,
 ὧν ἦν ἀφέλης τὰ προσωπεῖα, καὶ τὴν χρυσόπαστον
 ἐκείνην στολὴν, τὸ καταλειπόμενόν ἐστι γελοῖον, ἀν-
 θρώπιον ἐπὶ δραχμῶν ἐς τὸν ἀγῶνα μεμισθωμέ-
 ρον. 30. Τοιοῦτοι δὲ ὄντες, ἀνθρώπων μὲν ἅπᾶν-
 των καταφρονοῦσι, περὶ θεῶν δὲ ἀλλύκοτα διεξέρ-
 χονται, καὶ συνάγοντες εὐεξαπάτητα μεράκια, τὴν
 τε πολυθρύλλητον ἀρετὴν τραγωδοῦσι, καὶ τὰς τῶν
 λόγων ἀπορίας ἐκδιδάσκουσι· καὶ πρὸς μὲν τοὺς μα-
 θητὰς καρτερίαν ἀεὶ καὶ σωφροσύνην ἐπαινοῦσι, καὶ
 πλοῦτου καὶ ἡδονῆς καταπτύουσι, μὲν δὲ καὶ καθ'

ἑαυτοὺς γενόμενοι, τί ἂν λέγοι τις, ὅσα μὲν ἐσθίου-
 σιν, ὅσα δὲ ἀφροδισιάζουσιν, ὅπως δὲ περιλείχουσι
 τῶν ὀβολῶν τὸν ῥύπον; τὸ δὲ πάντων δεινότατον,
 ὅτι μηδὲν αὐτοὶ μῆτε κοινόν, μῆτε ἴδιον ἐπιτελοῦν-
 τες, ἀλλ' ἀχρεῖοι καὶ περιττοὶ καθεστῶτες, Οὕτε
 ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρίθμιοι, οὐτ' ἐνὶ βουλῇ· ὁμως
 τῶν ἄλλων κατηγοροῦσι, καὶ λόγους τινὰς πικροὺς
 συμφορήσαντες, καὶ λοιθορίας τινὰς ἐκμεμελετηκό-
 τες, ἐπιτιμῶσι, καὶ ὀνειδίζουσι τοῖς πλησίον. καὶ
 οὗτος αὐτῶν τὰ πρῶτα φέρεσθαι δοκεῖ, ὅς ἂν μεγα-
 λοφωνότατός τε ἦ, καὶ ἰταμώτατος, καὶ πρὸς τὰς
 βλασφημίας θρασύτατος. 31. Καίτοι τὸν διατει-
 νόμενον αὐτῶν, καὶ βοῶντα, καὶ κατηγοροῦντα τῶν
 ἄλλων, ἦν ἔρη, Σὺ δὲ δὴ τί πράττων τυγχάνεις; ἢ τί
 φῶμεν, πρὸς θεῶν, σε πρὸς τὸν βίον συντελεῖν; φάλη
 ἂν, εἰ τὰ δίκαια καὶ ἀληθῆ θέλοι λέγειν, ὅτι πλεῖν
 μὲν, ἢ γεωργεῖν, ἢ στρατεῦεσθαι, ἢ τινα τέχνην
 μετιέναι περιττὸν εἶναί μοι δοκεῖ· κέκραγα δὲ,
 καὶ αὐχμῶ, καὶ ψυχρολουτῶ, καὶ ἀνυπόδητος τοῦ
 χειμῶνος περιέρχομαι· καὶ ὡς περὶ ὁ Μῦθος, τὰ ὑπὸ
 τῶν ἄλλων γιγνόμενα συκοφαντῶ· καὶ εἰ μὲν τις
 ὀψώνηκε τῶν πλουσιῶν πολυτελῶς, ἢ ἑταίραν ἔχει,
 τοῦτο πολυπραγμονῶ, καὶ ἀγανακτῶ. εἰ δὲ τῶν
 φίλων τις ἢ ἑταίρων κατάκειται νοσῶν, ἐπικουρίας
 τε καὶ θεραπείας δεόμενος, ἀγνοῶ. τοιαῦτα μὲν
 ἐστὶν ἡμῖν, ὧ θεοὶ, ταῦτα τὰ θρέμματα. 32. Οἱ
 δὲ δὴ Ἐπικούρειοι αὐτῶν λεγόμενοι, μάλα δὴ καὶ
 ὑβρισταὶ εἰσι, καὶ οὐ μετρίως ἡμῶν καθάπτονται,
 μῆτε ἐπιμελεῖσθαι τῶν ἀνθρωπίνων λέγοντες τοὺς

θεους, μήτε ὄλως τὰ γιγνόμενα ἐπισκοπεῖν, ὥστε ὦρα ὑμῖν λογίζεσθαι, διότι ἦν ἄπαξ οὗτοι πεῖσαι τὸν βίον δυνηθῶσιν, οὐ μετρίως πεινήσετε. τίς γὰρ ἂν ἐτιθύσειεν ὑμῖν, πλέον οὐδὲν ἕξειν προσδοκῶν; ἂ μὲν γὰρ ἡ σελήνη αἰτιᾶται, πάντες ἠκούσατε τοῦ ξένου χθῆς διηγουμένου. πρὸς ταῦτα βουλευέσθε ἅ καὶ τοῖς ἀνθρώποις γένοιτ' ἂν ὠφελιμώτατα, καὶ ἡμῖν ἀσφαλέστατα. 33. Εἰπόντος ταῦτα τοῦ Διὸς, ἡ ἐκκλησία διετεθρύλλητο· καὶ εὐθύς ἐβόων ἅπαντες, κεραύνωσον, κατάφλεξον, ἐπίτριψον, ἐς τὸ βύραθρον, ἐς τὸν Τάρταρον ὡς τοὺς Γίγαντας. ἠσυχίαν δὲ ὁ Ζεὺς αὐθις παραγγείλας, Ἔσται ταῦτα ὡς βούλεσθε, ἔφη, καὶ πάντες ἐπιτρίφονται αὐτῇ διαλεκτικῇ· πλὴν τόγε νῦν εἶναι, οὐ θέμις κολασθῆναί τινα, ἱερομηνία γὰρ ἐστίν, ὡς ἴστε, μηνῶν τούτων τεττάρων, καὶ ἤδη τὴν ἐχειρίαν ἐπηγγελιάμην. ἐς νέωτα οὖν ἀρχομένου ἤρος, κακοὶ κακῶς ἀπολοῦνται τῷ σμερδαλέῳ κεραυνῷ.

Η, καὶ κνανέησιν ἐπ' ὄφρουσι νεῦσε Κρονίων.

34. Περὶ δὲ Μενίππου ταῦτα, ἔφη, μοι δοκεῖ, περιαιρεθέντα αὐτόν τὰ πτερὰ, ἵνα μὴ καὶ αὐθις ἔλθῃ ποτέ, ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ ἐς τὴν γῆν κατενεχθῆναι τήμερον. καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἰπὼν, διέλυσε τὸν σύλλογον. ἐμὲ δὲ ὁ Κυλλήντος τοῦ δεξιοῦ ὠτός ἀποκρεμάσας, περὶ ἐσπέραν χθῆς κατέθηκε φέρων ἐς τὸν Κεραμεικόν. Ἄπαντα ἀκήκοας, ἅπαντα, ὧ ἑταῖρε, τὰ εἰς οὐρανοῦ. ἄπειμι τοίνυν καὶ τοῖς ἐν τῇ Ποικίλῃ περιπατοῦσι τῶν φιλοσόφων, αὐτὰ ταῦτα εὐαγγελιούμενος.

ΔΙΣΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ,
 Η ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ.

ARGUMENTVM.

Principio queritur Iupiter et de aliorum deorum et praecipue de suis laboribus continuis, prae quorum multitudine multos antiquos causarum libellos apud se adhuc iacere repositos. Mercurio suadente Iustitiae eos Athenis diiudicandos tradit. Aegre illa inter homines, quamvis per philosophiam meliores facti narrentur, redit, qua occasione Lucianus ut solet philosophos deridet. Habetur iudicium; prima causa est Ebrietatis contra Academiam, quod sibi abstulerit Polemonem (c. 15—18.); secunda porticus contra Voluptatem, quod ab se alienaverit Dionysium (c. 19—22.); tertia causa virtutis contra Luxuriam de Aristippo, differtur (c. 23); Mensariam contra se causam acturam in fugam agit Diogenes (c. 24.); Pyrrho, a Pictoria accusatus, ob absentiam desertae litis condemnatur. Denique, id quod caput est totius libri, Rhetorice et Dialogus accusant Lucianum ipsum, prior, quod ipsam, per quam celeberrimus factus sit, relinquens ad Dialogum transierit; hic quod se subtilia et sublimia, utpote philosophiae filium, hucusque tractantem iocosum fecerit, et ad homines detruxerit. Contra quae quum Lucianus suam et agendi et scribendi rationem defendisset, causa cadunt.

**ΖΕΤΣ, ΕΡΜΗΣ, ΔΙΚΗ, ΠΑΝ, ΑΘΗΝΑΙΟΣ,
ΑΛΛΟΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΣ, ΑΚΑΔΗΜΙΑ, ΣΤΟΑ,
ΕΠΙΚΟΤΡΟΣ, ΑΡΕΤΗ, ΤΡΥΦΗ, ΔΙΟΓΕΝΗΣ,
ΡΗΤΟΡΙΚΗ, ΣΤΡΟΣ, ΚΑΙ ΔΙΑΛΟΓΟΣ.**

1. ΖΕΤΣ. Ἄλλ' ἐπιτριβεῖεν ὁπόσοι τῶν φιλοσόφων παρὰ μόνοις τὴν εὐδαιμονίαν φασὶν εἶναι τοῖς θεοῖς. εἰ γοῦν ἤδεσαν, ὁπόσα τῶν ἀνθρώπων ἔνεκα πάσχομεν, οὐκ ἂν ἡμῶς τοῦ νέκταρος ἢ τῆς ἀμβροσίας ἐμακάριζον, Ὅμηρῳ πιστεύσαντες ἀνδρὶ τυφλῷ καὶ γόητι, μάκαρας καλοῦντι ἡμᾶς, καὶ τὰ ἐν οὐρανῷ διηγουμένῳ, ὃς οὐδὲ τὰ ἐν τῇ γῆ καθορᾶν ἐδύνατο. αὐτίκα γέ τοι ὁ μὲν ἥλιος οὐτοσί, ζευξάμενος τὸ ἄρμα, πανημέριος τὸν οὐρανὸν περιπολεῖ, πῦρ ἐνδεδυκὼς, καὶ τῶν ἀκτίνων ἀποστίλβων, οὐδὲ ὅσον κνήσασθαι τὸ οὐς, φασι, σχολὴν ἄγων. ἦν γάρ τι κἄν ὀλίγον ἐπιφῶρα θυμῆσας λάθῃ, ἀφηνιάσαντες οἱ ἴπποι, καὶ τῆς ὁδοῦ παρατραπόμενοι, κατέφλεξαν τὰ πάντα. ἡ σελήνη δὲ ἄγρηνος καὶ αὐτὴ περιέρχεται, φαίνουσα τοῖς κωμάζουσι, καὶ τοῖς ἄωρὶ τῶν δειπνῶν ἐπανιοῦσιν. ὁ Ἀπόλλων τε αὖ πολυπράγμονα τὴν τέχνην ἐπανελάμενος, ὀλίγου δεῖν τὰ ὦτα ἐκκεκῶφται πρὸς τῶν ἐνοχλούντων κατὰ χρεῖαν τῆς μαντικῆς· καὶ ἄρτι μὲν αὐτῷ ἐν Δελφοῖς ἀναγκαῖον εἶναι, μετ' ὀλίγον δὲ ἐς Κολοφῶνα θεῖ, κἄκείθεν ἐς Ξάνθον μεταβαίνει, καὶ δρομαῖος αὐθις ἐς τὴν Κλάρον, εἶτα ἐς Δῆλον, ἢ ἐς Βραγχίδας, καὶ ὅλως, ἔρθῃ ἂν ἢ πρόμαντις, πιούσα τοῦ ἱεροῦ νάματος, καὶ μαυτησαμένη τῆς δάφνης, καὶ τὸν τρίποδα δικαιο-

σαμένη, κελεύη παρεῖναι, ἄσκησον χρη ἀντίκα μάλα
 παρεστάναι ξυνείροντα τοὺς χρησμούς, ἢ οἴχε-
 σθαι οἱ τὴν δόξαν τῆς τέχνης. ἐγὼ γὰρ λέγειν
 ὅποσα ἐπὶ πείρα τῆς μαντικῆς ἐπιτεχνῶνται αὐτῷ,
 ἄρνεια κρέα καὶ γελῶνας ἐς τὸ αὐτὸ ἔφοντες·
 ὡςτε εἰ μὴ τὴν ῥίνα ὄξυς ἦν, καὶν ἀπῆλθεν αὐτοῦ ὁ
 Λυδὸς καταγελῶν. ὁ μὲν γὰρ Ἀσκληπιὸς ὑπὸ τῶν
 νοσοῦντων ἐνοχλούμενος, ὄρη τε δεινὰ, θιγγάνει τε
 ἀηδέων, ἐπ' ἄλλοτρίησί τε ξυμφορῆσιν ἰδίας καρπού-
 ται λύπας. τί γὰρ ἂν, εἰ τοὺς ἀνέμους φυτουργοῦν-
 τας λέγοιμι, καὶ παραπέμποντας τὰ πλοῖα, καὶ τοῖς
 λικμῶσιν ἐπιπνέοντας; ἢ τὸν ὕπνον ἐπὶ πάντας πε-
 τόμενον, ἢ τὸν ὄνειρον μετὰ τοῦ ὕπνου διανυκτερεύ-
 οντα, καὶ ὑποφητεύοντα αὐτῷ; πάντα γὰρ ταῦτα
 ὑπὸ φιλανθρωπίας οἱ θεοὶ πονοῦσι, καὶ πρὸς τὸν
 ἐπὶ τῆς γῆς βίον ἐκάστοις ξυντελοῦσι. 2. Καίτοι
 τὰ μὲν τῶν ἄλλων μέτρια· ἐγὼ δὲ αὐτὸς ὁ πάντων
 βασιλεὺς, καὶ πατήρ, ὅσας μὲν ἀηδίας ἀνέχομαι, ὅσα δὲ
 πράγματα ἔχω πρὸς τοσαύτας φροντίδας διηρημένος;
 οἱ προῖτα μὲν τὰ τῶν ἄλλων θεῶν ἔργα ἐπισκοπεῖν
 ἀναγκαῖον, ὅποσοι τι ἡμῖν ξυνδιαπράττουσι τῆς ἀρ-
 χῆς, ὡς μὴ βλακεύωσιν ἐπ' αὐτοῖς· ἔπειτα δὲ καὶ
 αὐτῷ μυρία ἄττα πράττειν, καὶ σχεδὸν ἀνέφικτα ὑπὸ
 λεπιότητος. οὐ γὰρ μόνον τὰ κεφάλαια ταῦτα τῆς
 διοικήσεως, ὑετοὺς, καὶ χαλάζας, καὶ πνεύματα, καὶ
 ἀστραπάς αὐτὸς οἰκονομησάμενος, καὶ διατάξας,
 πέπαυμαι τῶν ἐπὶ μέρος φροντίδων ἀπῆλλαγμένος·
 ἀλλὰ με δεῖ καὶ ταῦτα μὲν ποιεῖν, ἀποβλέπειν δὲ
 κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀπανταχόσε, καὶ πάντα ἐπι-

σκοπεῖν, ὡς πῆρ τὸν ἐν τῇ Νεμέᾳ βουκόλον, τοὺς κλέπτοντας, τοὺς ἐπιπορκῶντας, τοὺς θύοντας, εἴ τις ἔσπεισε, πόθεν ἢ κνίσσα καὶ ὁ καπνὸς ἀνέρχεται, τίς νοσῶν ἢ πλέων ἐκάλεσε· καὶ τὸ πάντων ἐπιπονώτατον, ὑφ' ἓνα καιρὸν ἐν τε Ὀλυμπίᾳ τῇ ἑκατόμπῃ παρεῖναι, καὶ ἐν Βαβυλῶνι τοὺς πολεμοῦντας ἐπισκοπεῖν, καὶ ἐν Γέταις χαλαζῶν, καὶ ἐν Αἰθίοψιν εὐωχεῖσθαι. τὸ δὲ μεμψίμοιρον οὐδὲ οὕτω διαφυγεῖν ῥάδιον, ἀλλὰ πολλακίς οἱ μὲν ἄλλοι θεοὶ τε, καὶ ἀνέρες ἵπποκορυσταὶ, εὐδουσι παννύχιοι· τὸν Δία δὲ ἐμὲ, οὐκ ἔχει νήδυμος ὕπνος. εἰ γὰρ που καὶ μικρὸν ἐπινυστάζομεν, ἀληθῆς εὐθύς ὁ Ἐπίκουρος, ἀπρονοήτους ἡμῶς ἀποφαίνων τῶν ἐπὶ γῆς πραγμάτων· καὶ ὁ κίνδυνος οὐκ εὐκαταφρόνητος, εἰ ταῦτα οἱ ἄνθρωποι πιστεύουσιν αὐτῷ, ἀλλ' ἀστεφάνωτοι μὲν ἡμῖν οἱ ναοὶ ἔσονται, ἀκνίσσωτοι δὲ αἱ ἄγνιαι, ἄσπονδοι δὲ οἱ κρατῆρες, ψυχροὶ δὲ οἱ βωμοί· καὶ ὅλως ἄθυτα καὶ ἀκαλλιέρητα, καὶ ὁ λιμὸς πολὺς. τοιγαροῦν, ὡς πῆρ οἱ κυβερνῆται, ὑψηλὸς μόνος ἐπὶ τῆς πρύμνης ἔστῃ καὶ τὸ πηδάλιον ἔχων ἐν ταῖν χειροῖν· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐπιβύται μεθύουσι, καὶ εἰ τύχοι, ἐγκαθεύδουσιν· ἐγὼ δὲ ἄγρυπνος καὶ ἄσιτος ὑπὲρ ἀπάντων μερμηρίζω κατὰ φρένα, καὶ κατὰ θυμὸν, μόνῃ τῷ δεσπότης εἶναι δοκεῖν τιμημένος. 3. Ὡστε ἡδέως ἀν' ἐροίμην τοὺς φιλοσόφους, οἱ μόνους τοὺς θεοὺς εὐδαιμονίζουσι, πότε καὶ σχολάζειν ἡμῶς τῷ νέκταρι καὶ τῇ ἀμβροσίᾳ νομίζουσι, μυρία ὅσα ἔχοντας πράγματα: ἰδοὺ νέ τοι ὑπ' ἀσχολίας τοσαύτας ἐώλους

δίκας φυλάττομεν ἀποκειμένας, ὑπ' εὐρύτου ἦδη, καὶ ἀραχνίων διεφθαρμένας· καὶ μάλιστα ὁπόσαι ταῖς ἐπιστήμας καὶ τέχναις πρὸς ἀνθρώπους τινὰς ξυνέστησαν, πάνυ παλαιὰς ἐνίας αὐτῶν. οἱ δὲ κεράγασιν ἀπανταχόθεν, καὶ ἀγανακτοῦσι, καὶ τὴν δίκην ἐπιβοῶνται, κίμῃ τῆς βραδύτητος αἰτιῶνται, ἀγνοοῦντες ὡς οὐκ ὀλιγοῖα τὰς κρίσεις ὑπερημέρους ξυνέβη γενέσθαι, ἀλλὰ ὑπὸ τῆς εὐδαιμονίας, ἣ ξυνεῖναι ἡμᾶς ὑπολαμβάνουσι· τοῦτο γὰρ τὴν ἀσχολίαν κυλοῦσι.

4. *ΕΡΜ.* Καὐτὸς, ὦ Ζεῦ, πολλὰ τοιαῦτα ἐπὶ τῆς γῆς ἀκούσας δυσχεραίνοντων, λέγειν πρὸς σὲ οὐκ ἐτόλμων. ἐπεὶ δὲ σὺ περὶ τούτων τοὺς λόγους ἐνέβαλες, καὶ δὴ λέγω. πάνυ ἀγανακτοῦσιν, ὦ πάτερ, καὶ σχετιάζουσι, καὶ ἐς τὸ φανερὸν μὲν οὐ τολμῶσι λέγειν, ὑποτονθροῦζουσι δὲ συγκεκυφότες, αἰτιώμενοι τὸν χρόνον· οἷς ἔδει πάλαι, τὰ καθ' αὐτοὺς εἰδύτας, στέργειν ἕκαστον τοῖς δεδικασμένοις.

ΖΕΥΣ. Τί οἶν, ὦ Ἑρμῆ, δοκεῖ; προτίθεμεν αὐτοῖς ἀγορὰν δικῶν, ἢ θέλεις εἰς νέωτα παραγελοῦμεν;

ΕΡΜ. Οὔμενον, ἀλλὰ ἦδη προθῶμεν.

ΖΕΥΣ. Οὕτω ποίει. σὺ μὲν κήρυττε καταπτύμενος, ὅτι ἀγορὰ δικῶν ἐστὶ κατὰ τάδε, πάντα ὁπόσοι τὰς γραφαῖς ἀπενηνόχασιν, ἦκειν τήμερον ἐς Ἄρειον πάγον, ἐκεῖ δὲ τὴν μὲν Δίκην ἀποκληροῦν σφίσι τὰ δικαστήρια κατὰ τὸν λόγον τῶν τιμημάτων, ἐξ' ἀπάντων Ἀθηναίων. εἰ δὲ τις ἄδικον οἶοιτο γεγενῆσθαι τὴν κρίσιν, ἐξεῖναι ἐφέντα

ἐπ' ἐμέ, δικάζεσθαι ἔξυπαρχῆς, ὡς εἰ μηδὲ τὸ πα-
ριάπαν ἐδεδίκαστο. σὺ δὲ, ὦ θύγατερ, καθεξομένη
παρὰ τὰς σεμνὰς θεὰς, ἀποκλήρου τὰς δίκας, καὶ
ἐπισκόπει τοὺς δικάζοντας.

5. ΔΙΚ. Αὐθις ἐς τὴν γῆν; ἔν' ἔξελαυνομενη
πρὸς αὐτῶν δραπετεῦω πάλιν ἐκ τοῦ βίου, τὴν Ἀδι-
κίαν ἐπιγκλῶσαν οὐ φέροισα;

ZETΣ. Χρηστὰ ἐλπίζειν σε δεῖ· πάντως γὰρ
ἤδη πεπείκασιν αὐτοὺς οἱ φιλοσοφοὶ σὲ τῆς Ἀδικίας
προτιμᾶν, καὶ μάλιστα ὁ τοῦ Σωφρονίσκου τὸ δι-
καιον ὑπερεπαινέσας, καὶ ἀγαθῶν τὸ μέγιστον
ἀποφήνας.

ΔΙΚ. Πάνυ γοῦν ὄν φῆς αὐτὸν ἐκείνον ὤνησαν οἱ
περὶ ἐμοῦ λόγοι· ὅς παραδοθεὶς τοῖς ἔνδεκα, καὶ ἐς τὸ
δεσμωτήριον ἐμπεισῶν, ἔπιεν ἄθλιος τοῦ κωτίου,
μηδὲ τὸν ἀλεκτρούνα τῷ Ἀσκληπιῷ ἀποδεδωκώς·
παρὰ τοσοῦτον ὑπερέσχον οἱ κατήγοροι τῶναντία
περὶ τῆς Ἀδικίας φιλοσοφοῦντες.

6. ZETΣ. Ξένα ἔτι τοῖς πολλοῖς τὰ τῆς φιλο-
σοφίας ἦν τότε, καὶ ὀλίγοι ἦσαν οἱ φιλοσοφοῦντες,
ὥστε εἰκότως ἐς τὸν Ἄνυτον καὶ Μέλιτον ἔρρεπε τὰ
δικαστήρια. τὸ δὲ νῦν εἶναι, οὐχ ὀραῖς ὄσοι τρίβω-
νες, καὶ βακτηρίαι, καὶ πῆραι; καὶ ἀπανταχῇ
πῶγων βαθῦς, καὶ βιβλίον ἐν τῇ ἀριστερᾷ, καὶ πῦν-
τες ὑπὲρ σοῦ φιλοσοφοῦσι; μεστοὶ δὲ οἱ περίπατοι
κατὰ ἴλας, καὶ φάλαγγας, ἀλλήλοις ἀπαντῶντων,
καὶ οὐδεὶς ὅστις οὐ τρόφιμος τῆς ἀρετῆς εἶναι δοκεῖν
βούλεται. πολλοὶ γοῦν τὰς τέχνας ἀφέντες, ὡς εἶχον
τέως, ἐπὶ τὴν πῆραν αἵξαντες, καὶ τὸ τριβῶνιον, καὶ

τὸ σῶμα πρὸς ἥλιον εἰς τὸ Αἰθιοπίειον ἐπιχράναντες, αὐτουχίδιοι φιλόσοφοι ἐκ σκυτοτόμων ἢ τεκτόνων περινοστοῦσι, σὲ καὶ τὴν σὴν ἀρετὴν ἐπαινοῦντες. ὥστε κατὰ τὴν παροιμίαν, Θᾶπτον ἄν τις ἐν πλοίῳ πεσῶν διαμάρτοι ξύλου, ἢ ἔνθα ἂν ἀπίδη ὁ ὀφθαλμὸς, ἀπορήσει φιλοσόφου.

7. ΔΙΚ. Καὶ μὴν οὗτοί με, ὦ Ζεῦ, δεδίττονται, πρὸς ἀλλήλους ἐρίζοντες, καὶ ἀγνωμονοῦντες ἐν αὐτοῖς, οἷς περὶ ἐμοῦ διεξέρχονται. φασὶ δὲ καὶ τοὺς πλείστους αὐτῶν ἐν μὲν τοῖς λόγοις προσποιεῖσθαι με: ἐπὶ δὲ τῶν πραγμάτων μηδὲ τὸ παράπαν ἐς τὴν οἰκίαν παραδέχεσθαι, ἀλλὰ δήλους εἶναι ἀποκλείουσας, ἣν ἀφίκωμαί ποτε αὐτοῖς ἐπὶ τὰς θύρας. πάλαι γὰρ τὴν Ἀδικίαν προεπεξενῶσθαι αὐτοῖς.

ΖΕΥΣ. Οὐ πάντες, ὦ θύγατερ, μοχθηροὶ εἰσιν· ἱκανὸν δὲ καὶ ἐνίοις τισὶ χρηστοῖς ἐντύχης. ἀλλ' ἄπιτε ἤδη, ὡς καὶ ὀλίγοι τήμερον ἐδικασθῶσιν.

8. ΕΡΜ. Ἀπίωμεν, ὦ Δίκη, εὐθύ τοῦ Σουρίου, μικρὸν ὑπὸ τὸν Ἰμητιὸν ἐπὶ τὰ λαιὰ τῆς Πύρρηθος, ἔνθα αἱ δύο ἐκεῖναι ἄκραι. σὺ γὰρ ἔοικας ἐκλελῆσθαι πάλαι τὴν ὁδόν. ἀλλὰ τί δακρύεις καὶ σχετλιάζεις; μὴ δέδιθι. οὐκ ἔθ' ὅμοια τὰ ἐν τῷ βίῳ. τεθναῖσιν ἐκεῖνοι πάντες οἱ Σκείρωνες, καὶ Πιτυοκίμπται, καὶ Βουσίριδες, καὶ Φαλαγίδες, οἷς ἐδεδίεις τότε· νυνὶ δὲ Σοφία, καὶ Ἀκαδημία, καὶ Στοά, κατέχουσι πάντα, καὶ πανταχοῦ σε ζητοῦσι, καὶ περὶ σοῦ διαλέγονται, κεληρότερες εἰ ποθεν ἐς αὐτοὺς καταπτοῖο πάλιν.

ΔΙΚ. Σὺ γοῦν μοι τὰληθῆς, ὡς Ἐρμῆ, ἄν
εἶποις μόνος, ἅτε ξυνῶν αὐτοῖς τὰ πολλὰ, καὶ ξυν-
διατριβῶν, ἔν τε γυμνασίοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ,
(καὶ ἀγοραῖος γὰρ εἶ, καὶ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις κηρύτ-
τεις) ὅποιοι γεγένηνται, καὶ εἰ δυνατὴ μοι παρ'
αὐτοῖς ἡ μονή.

ΕΡΜ. Νῆ Δια· ἀδικοίην γὰρ ἄν, πρὸς ἀδελ-
φήν σε οὔσαν μὴ λέγων. οὐκ ὀλίγα γὰρ πρὸς τῆς
φιλοσοφίας ὠφέληνται οἱ πολλοὶ αὐτῶν· καὶ γὰρ εἰ
μηδὲν ἄλλο, αἰδοῖ γοῦν τοῦ σχήματος, μετριώτερα
διαμαρτάνουσι· πλήν ἄλλὰ καὶ μοχθηροῖς τιμιν
έντεύξη αὐτῶν, (χρὴ γὰρ οἶμαι τὰληθῆ λέγειν) ἐνί-
οις δὲ ἡμισόφοις καὶ ἡμιφάυλοις. ἐπεὶ γὰρ αὐτοὺς
μετέβαπτεν ἡ φιλοσοφία παραλαβοῦσα, ὅπουσιν μὲν
ἐς κόρον ἔπιον τῆς βαφῆς, χρηστοὶ ἀκριβοῦς ἀπετε-
λέσθησαν, ἀμιγεῖς ἐτέρων χρωμάτων, καὶ πρὸς γε
τὴν σὴν ὑποδοχὴν οὗτοι ἐτοιμώτατοι· ὅσοι δὲ ὑπὸ
τοῦ πάλαι ζύπου μὴ ἐς βιάθος παρεδέξαντο ὅπουσιν
δευσοποιὸν τοῦ φαρμάκου, τῶν ἄλλων ἀμείνους,
ἀτελεῖς δὲ ὅμως, καὶ μιξόλευκοι, καὶ κατεστιγμένοι,
καὶ παρδαλωτοὶ τὴν χροάν. εἰς δ' οἱ καὶ μόνον
ψαύσαντες ἔκτουθεν τοῦ λέβητος ἄκρω τῷ δακτύλῳ,
καὶ ἐπιχρισάμενοι τῆς ἀσβόλου, ἱκανῶς οἴονται καὶ
οὗτοι μεταβεβιάφθαι. σοὶ μέντοι δῆλον ὅτι μετὰ
τῶν ἀρίστων ἡ διατριβὴ ἔσται. 9. Ἀλλὰ μεταξὺ λό-
γων ἤδη πλησιάζομεν τῇ Ἀιτικῇ· ὥστε τὸ μὲν Σού-
νιον ἐν δεξιᾷ καταλείπωμεν, ἐς δὲ τὴν ἀκρόπολιν
ἀπονεύωμεν ἤδη. καὶ ἐπεὶ περ καταβεβήκαμεν, αὐ-
τῇ μὲν ἐνταῦθα που ἐπὶ τοῦ πάγου κάθησο, ἐς τὴν

πνύκα ὀρώσω, καὶ περιμένουσα ἐς τ' ἂν κηρύξω τὰ παρὰ τοῦ Διός· ἐγὼ δ' ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀναβίαις, ῥῆιον οὕτως ἅπαντας ἐκ τοῦ ἐπηκόου προσκαλέσομαι.

ΔΙΚ. Μὴ πρότερον ἀπέλθῃς, ὦ Ἑρμῆ, πρὶν εἰπεῖν, ὅστις οὗτος ὁ προσίων ἐστίν, ὁ κερασφόρος, ὁ τὴν σύριγγα, ὁ λάσιος ἐκ τοῖν σκελοῖν.

ΕΡΜ. Τί φῆς, ἀγνοεῖς τὸν Πᾶνα, τῶν Διονύσου θεραπόντων τὸν βακχικώτατον; οὗτος ὤκει μὲν τὸ πρόσθεν ἀνὰ τὸ Παρθένιον· ὑπὸ δὲ τὸν Δίτιδος ἐπίπλουν, καὶ τὴν Μαραθώναθε τῶν βαρβάρων ἀπόβασιν, ἦκεν ἄκλιτος τοῖς Ἀθηναίοις ξύμμαχος· καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, τὴν ὑπὸ τῆ ἀκροπόλει σπήλυγγα ταύτην ἀπολαβόμενος, οἰκεῖ μικρὸν ὑπὸ τοῦ Πελασγικοῦ, ἐς τὸ μετοικικὸν ξυντελεῶν, καὶ νῦν, ὡς τὸ εἶκος, ἰδὼν ἡμῶς ἐν γειτόνων, πρόσεισι δεξιωσόμενος.

10. *ΠΑΝ.* Χαίρετε, ὦ Ἑρμῆ καὶ Δίκη.

[*ΕΡΜ.* καὶ] *ΔΙΚ.* Καὶ σὺ γε, ὦ Πᾶν, μουσικώτατε καὶ παιδικώτατε Σατύρων ἀπάντων, Ἀθήνησι δὲ καὶ πολεμικώτατε.

ΠΑΝ. Τίς δαὶ ὑμᾶς, ὦ Ἑρμῆ, δεῦρο χρεία ἦγαγεν;

ΕΡΜ. Αὕτη σοι διηγήσεται τὰ πάντα· ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, καὶ τὸ κήρυγμα.

ΔΙΚ. Ὁ Ζεὺς, ὦ Πᾶν, κατέπεμψε με ἀποκληρώσουσιν τίς δίκας· σοὶ δὲ πῶς τὰ ἐν Ἀθήναις ἔχει;

ΠΑΝ. Τὸ μὲν ὅλον οὐ κατ' ἀξίαν πρῶτιτω παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ πολὺ καταδεέστερον τῆς ἐλπίδος· καὶ ταῦτα τηλικούτον ἀπωσιόμενος κυδοιμὸν, τὸν ἐκ τῶν βαρβάρων. ὅμως δὲ δις ἢ τρίς τοῦ ἔτους ἀριότες.

ἐπιλεξάμενοι τράγον ἔνορχιν θύουσί μοι, πολλῆς
 τῆς κινάβρας ἀπόζοντα, εἴτ' εὐωχοῦνται τὰ κρέα,
 ποιησάμενοί με τῆς εὐφροσύνης μάρτυρα, καὶ ψιλῶ
 τιμήσαντες τῷ κρότῳ· πλὴν ἀλλὰ ἔχει τινά μοι ψυ-
 χαγωγίαν ὁ γέλοις αὐτῶν, καὶ ἡ παιδιὰ.

11. ΔΙΚ. Τὰ ἄλλα δέ, ὦ Πᾶν, ἄμεινους πρὸς
 ἀρετὴν ἐγένοντο ὑπὸ τῶν φιλοσόφων;

ΠΑΝ. Τίνας λέγεις [τούς] φιλοσόφους; ἄρ' ἔ-
 κείνους τοὺς κατηφεῖς, τοὺς σκυθρωπούς ξυνάμα
 πολλοὺς, τοὺς τὸ γένειον ὁμοίους ἐμοί, τοὺς λάλους;

ΔΙΚ. Καὶ μάλα.

ΠΑΝ. Οὐκ οἶδα ὅ,τι καὶ λέγουσιν, οὐδὲ ξυνίημι
 τὴν σοφίαν αὐτῶν. ὄρειος γὰρ ἔγωγε, καὶ τὰ κομψὰ
 ταῦτα ῥημάτια, καὶ ἄστυκά, οὐ μεμάθηκα, ὦ Δίκη.
 πόθεν γὰρ ἐν Ἀρκαδίᾳ σοφιστῆς, ἢ φιλόσοφος; μέ-
 χρι τοῦ πλαγίου καλάμου, καὶ τῆς σύριγγος, ἐγὼ σο-
 φός· τὰ δ' ἄλλα αἰπόλος, καὶ χορευτῆς, καὶ πολε-
 μικός, ἦν δέη. πλὴν ἀλλ' ἀκούω γε αὐτῶν ἀεὶ
 κικραγόντων, καὶ ἀρετὴν τινα, καὶ ἰδέας, καὶ φύσιν,
 καὶ ἀσώματα διεξιόντων, ἄγνωστα ἐμοὶ καὶ ξένα ὀ-
 νόματα. καὶ τὰ πρῶτα μὲν εἰρηρικῶς ἐνάρχονται
 τῶν πρὸς ἀλλήλους λόγων· προοιούσης δὲ τῆς ξυνου-
 σίας ἐπιτείνουσι τὸ φθῆγμα μέχρι πρὸς τὸ ὄρθιον·
 ὥστε ὑπερδιατεινομένων, καὶ μεγάλα λέγειν ἐθελόν-
 των, τότε πρόσωπον ἐρυθριᾶ, καὶ ὁ τράχηλος εἰδεῖ,
 καὶ αἱ φλέβες ἐξανίστανται, ὥσπερ τῶν αὐλητῶν,
 ὁπότεν ἐς στενὸν τὸν αὐλὸν ἐμπνεῖν βιάζονται. δια-
 ταράξαντές γε οὖν τοὺς λόγους, καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐπι-
 σκοπούμενον ξυγχιάντες, ἀπίασι λοιδορησάμενοι

ἀλλήλοις οἱ πολλοὶ, τὸν ἰδρωῖτα ἐκ τοῦ μετώπου ἀγκύλω τῷ δακτύλῳ ἀπεξεσμέμοι. καὶ οὗτος κρατεῖν ἔδοξεν ὅς ἂν μεγαλοφωνότερος αὐτῶν ἦν, καὶ θρασύτερος. πλὴν ἀλλ' ὄγε λεώς ὁ πολὺς τεθήπασιν αὐτοῦς· καὶ μάλιστα ὀπόσους μηδὲν τῶν ἀναγκαιοτέρων ἀσχολεῖ· καὶ παρεσιτῶσι, πρὸς τὸ θράσος καὶ τὴν βοήν κεκλημημένοι. ἐμοὶ μὲν οὖν ἀλαζόνες τινὲς ἐδόκουν ἀπὸ τούτων, καὶ ἠνιώμην ἐπὶ τῇ τοῦ πώγωνος ὁμοιότητι. εἰ δέ γε δημωφελές τι ἐνῆν τῇ βοῇ αὐτῶν, καὶ τι ἀγαθὸν ἐκ τῶν ῥημάτων ἐκείνων ἀνεφύετο αὐτοῖς, οὐκ ἂν εἰπεῖν ἔχοιμι. πλὴν ἀλλ' εἶγε δεῖ μηδὲν ὑποστειλάμενον τῆληθὲς διηγῆσασθαι, (οἰκῶ γὰρ ἐπὶ σκοπῆς, ὡς ὄρας) πολλοὺς αὐτῶν πολλάκις ἤδη ἐθεασάμην περὶ δειλίην ὀψίαν . . . .

12. ΔΙΚ. Ἐπίσχες, ὦ Πάν· οὐχ ὁ Ἐρμῆς σοὶ κηρύττειν ἔδοξε;

ΠΑΝ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΕΡΜ. Ἀκούετε, λεώς, ἀγορᾶν δικῶν ἀγαθῆ τύχη καταστησόμεθα τήμερον, Ἐλαφρηβολιῶνος ἐβδόμη ἡμερῆς. ὀπόσοι γραφᾶς ἀπήνεγκαν, ἦκειν ἐς Ἄρειον πάγον, ἔνθα ἡ Δίκη ἀποκληρώσει τὸ δικαστήριον, καὶ αὐτὴ παρέσται τοῖς δικάζουσιν· οἱ δὲ δικασταὶ ἐξ ἀπάντων Ἀθηναίων· ὁ μισθὸς τριῶββλον ἐκάστης δίκης· ἀριθμὸς τῶν δικαστῶν κατὰ λόγον τοῦ ἐγκλήματος. ὀπόσοι δὲ ἀποθέμενοι γραφῆν, πρὶν ἐσελθεῖν, ἀπέθανον, καὶ τούτους ὁ Αἰακὸς ἀναπεμψάτω. ἦν δὲ τις ἄδικα δεδικασθαι οἴηται, ἐφείσιμον ἀγωνιεῖται τὴν δίκην. ἡ δὲ ἔφεσις ἐπὶ τὸν Δία.

ΠΑΝ. Βαβαὶ τοῦ Θορύβου, ἡλίκον, ὦ Δίκη, ἀνεβόησαν. ὡς δὲ καὶ σπουδῆ ξυνθείουσιν ἔλκοντες ἀλλήλους πρὸς τὸ ἀναντες εὐθύ τοῦ Ἀρείου πάγου; καὶ ὁ Ἑρμῆς δὲ ἤδη πάρεστιν. ὥστε ὑμεῖς μὲν ἀμφὶ τὰς δίκας ἔχετε, καὶ ἀποκληροῦτε, καὶ διακρίνετε, ὥσπερ ὑμῖν νόμος· ἐγὼ δὲ, ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἀπελθὼν, συρίζομαί τι μέλος τῶν ἐρωτικῶν, ὃ τὴν Ἰχῶ εἶωθα ἐπικερτομεῖν· ἀκροάσεων δὲ, καὶ λόγων τῶν δικανικῶν, ἄλις ἐμοίγε, ὀσημέραι τῶν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ δικαζομένων ἀκούοντι.

13. ΕΡΜ. Ἄγε, ὦ Δίκη, προσκαλῶμεν.

ΔΙΚ. Εὐ λέγεις. ἀθρόοι γοῦν, ὡς ὄρεῖς, προσίασι Θορυβοῦντες, ὥσπερ οἱ σφῆκες περιβομβοῦντες τὴν ἄκραν.

ΑΘΗΝ. Εἴληφά σε, ὦ κατάρατε.

ΑΛΛ. Συκοφαντεῖς.

ΑΛΛ. Λώσεις ποτὲ ἤδη τὴν δίκην.

ΑΛΛ. Ἐξελέγξω σε δεινὰ ἐργασμένον.

ΑΛΛ. Ἐμοὶ πρῶτον ἀποκλήρωσον.

ΑΛΛ. Ἐπου, μιὰρὲ, πρὸς τὸ δικαστήριον.

ΑΛΛ. Μὴ ἄγχε με.

ΔΙΚ. Οἴσθα ὃ δράσομεν, ὦ Ἑρμῆ; τὰς μὲν ἄλλας δίκας ἐς τὴν αὖριον ὑπερβαλῶμεθα, σήμερον δὲ κληρῶμεν τὰς τοιαύτας, ὅποσαι τέχναις, ἢ βίοις, ἢ ἐπιστήμαις, πρὸς ἀνδρας εἰσὶν ἐπηγγελμένοι. καί μοι ταύτας ἀνάδος τῶν γραφῶν.

ΕΡΜ. Μέθη κατὰ τῆς Ἀκαδημίας ὑπὲρ Πολέμωνος ἀνδραποδισμοῦ;

ΔΙΚ. Ἐπὶ κλήρωσον.

ΕΡΜ. Ἡ Στοὰ κατὰ τῆς Ἡδονῆς, ἀδικίας, οὐ τὸν ἔραστην αὐτῆς Διονύσιον ἀπεβουκόλησε.

ΔΙΚ. Πέντε ἱκανοί.

ΕΡΜ. Περὶ Ἀριστίππου Τρυφῆ πρὸς Ἀρετὴν.

ΔΙΚ. Πέντε καὶ τούτοις δικασάτωσαν.

ΕΡΜ. Ἀργυραμοιβικὴ δρασμοῦ Διογένης.

ΔΙΚ. Τρεῖς ἀποκλήρου μόνους.

ΕΡΜ. Ἡ Γραφικὴ κατὰ Πύρρῳνος λειποταξίου.

ΔΙΚ. Ἐννέα κρινέτωσαν.

14. *ΕΡΜ.* Βούλει καὶ ταύτας ἀποκληροῦμεν, ὡς Δίκη, τὰς δύο, τὰς πρώην, τὰς ἀπενηνεγμένας κατὰ τοῦ ῥήτορος;

ΔΙΚ. Τὰς παλαιὰς πρότερον διαλύσωμεν· αὐταὶ δὲ ἐς ἕσπερον δεδικάσονται.

ΕΡΜ. Καὶ μὴν ὁμοίαι γε καὶ αὗται, καὶ τὸ ἔγκλημα, εἰ καὶ νευρόν, ἀλλὰ παραπλήσιον τοῖς προαποκεκληρωμένοις· ὥστε ἐν τούτοις δικασθῆναι ἄξιον.

ΔΙΚ. Ἔσοικας, ὡς Ἐρμῆ, χαριζομένῳ τὴν δέησιν· ἀποκληροῦμεν δὲ ὅμως, εἰ δοκεῖ· πλὴν ἀλλὰ ταύτας μόνους, ἱκανοὶ γὰρ αἱ ἀποκεκληρωμένοι. δὴς τὰς γραφάς.

ΕΡΜ. Ῥητορικὴ κακώσεως τῷ Σύρῳ· Διμῆλος τῷ αὐτῷ, ἕβρεως.

ΔΙΚ. Τίς δαὶ οὕτως ἐστίν; οὐ γὰρ ἐγγέγραπται τοῦνομα.

ΕΡΜ. Οὕτως ἀποκλήρου, τῷ ῥήτορι τῷ Σύρῳ· κωλύσει γὰρ οὐδὲν καὶ ἄνευ τοῦ ὀνόματος.

ΔΙΚ. Ἴδου καὶ τὰς ὑπερορίας ἤδη Ἀθήνησιν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ ἀποκληρώσωμεν, ἅς ὑπὲρ τὸν Εὐφροάτην καλῶς εἶχε δεδικάσθαι· πλὴν ἀποκλήρου ἔνδεκα τοὺς αὐτοὺς ἑκατέρω τῶν δικῶν.

ΕΡΜ. Εὖγε, ὦ Δίκη, φείδη, μὴ πολὺ ἀναλίσκεσθαι τὸ δικαστικόν.

15. *ΔΙΚ.* Οἱ πρῶτοι καθήσθωσαν τῇ Ἀκαδημίᾳ καὶ τῇ Μέθῃ, σὺ δὲ τὸ ὕδωρ ἔγχει. προτέρα δὲ σὺ λέγε ἢ Μέθῃ. τί σιγαῖς, καὶ διανεύη; μάθε, ὦ Ἐρμῆ, προσελθών.

ΕΡΜ. Οὐ δύναμαί, φησι, τὸν ἀγῶνα εἰπεῖν ὑπὸ τοῦ ἀκράτου τὴν γλῶτταν πεπεδημένη, μὴ καὶ γέλωτα ὄφλων ἐν τῷ δικαστηρίῳ, μόγις δὲ καὶ ἔστηκα, ὡς ὄρας.

ΔΙΚ. Οὐκοῦν συνηγορον ἀναβιβασάτω τῶν δεινῶν τούτων τινά· πολλοὶ γάρ οἱ κᾶν ἐπὶ τριωβδῶλα διαβόραγῆναι ἔτοιμοι.

ΕΡΜ. Ἄλλ' οὐδεὶς ἐθέλησει ἐν γε τῷ φανερωῷ συναγορεῦσαι Μέθῃ· πλὴν εὐγνώμονά γε ταῦτα ἔοικεν ἀξιούν.

ΔΙΚ. Τὰ ποῖα;

ΕΡΜ. Ἡ Ἀκαδημία αἰεὶ πρὸς ἀμφοτέρους παρεσκεύασται τοὺς λόγους, καὶ τοῦτ' ἀσκεῖ, τὰναντία καλῶς δύνασθαι λέγειν. αὕτη τοίνυν, φησὶν, ὑπὲρ ἐμοῦ προτέρα εἰπάτω· εἶτα ὕστερον ὑπὲρ ἑαυτῆς ἐρεῖ.

ΔΙΚ. Καινὰ μὲν ταῦτα· εἰπέ δὲ ὄμως, ὦ Ἀκαδημία, τὸν λόγον ἐκάτερον, ἐπεὶ σοὶ ῥάδιον.

16. *ΑΚΑΔ.* Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρότερον τὰ ὑπὲρ τῆς Μέθης· ἐκείνης γὰρ τόγε νῦν ῥέον. ἠδίκηται δὲ ἡ ἀθλία τὰ μέγιστα ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας ἐμοῦ, ἀνδράποδον ὃ μόνον εἶχεν εὖνον καὶ πιστὸν αὐτῇ, μηδὲν αἰσχροῦ ὧν προστάξειεν οἰόμενον, ἀφαιρεθεῖσα τὸν Πολέμωνα ἐκεῖνον, ὅς μεθ' ἡμέραν ἐκώμαζε διὰ τῆς ἀγορῆς μίσσης, ψάλτριάς ἔχων, καὶ κα-

ταδόμενος ἔωθεν ἐς ἐσπέραν, μεθύων αἰὲ καὶ κραιπαλῶν, καὶ τὴν κεφαλὴν τοῖς στεφάνοις διηρθισμένος. καὶ ταῦτα ὅτι ἀληθῆ, μάρτυρες Ἀθηναῖοι ἅπαντες, οἱ μὴδὲ πώποτε νήφοντα Πολέμωνα εἶδον. ἐπεὶ δὲ ὁ κακοδαίμων ἐπὶ τὰς τῆς Ἀκαδημίας θύρας ἐκώμασεν, ὡς περὶ ἐπὶ πάντας εἰώθει, ἀνδραποδισαμένη αὐτὸν, καὶ ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς Μέθης ἀρπάσασα μετὰ βίας, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀπαγαγοῦσα, ὑδροποτεῖν τε κατηνάγκασε, καὶ νήφειν μετεδίδαξε, καὶ τοὺς στεφάνους περιέσπασε, καὶ δεόν πίνειν κατακείμενον, φημάτια σκολιὰ καὶ δύστηνα, καὶ πολλῆς φροντίδος ἀνάμεσα ἐπαίδευσεν· ὥστε ἀντὶ τοῦ τέως ἐπανθούντος αὐτῷ ἐρυθήματος, ὠχρὸς, ἄθλιος, καὶ ρικνὸς τὸ σῶμα γέγνηται, καὶ τὰς ὠδὰς ἀπάσας ἀπομαθῶν, ἄσιτος ἐνίοτε καὶ διψαλέος ἐς μέσσην ἐσπέραν κάθηται ληρῶν, ὅποια πολλὰ ἡ Ἀκαδημία ἐγὼ ληρεῖν διδάσκω. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι καὶ λοιδορεῖται τῇ Μέθῃ πρὸς ἐμοῦ ἐπαρθεῖς, καὶ μυρία κακὰ διεξείσει περὶ αὐτῆς. εἴρηται σχεδὸν τὰ ὑπὲρ τῆς Μέθης. ἤδη καὶ ὑπὲρ ἐμαυτῆς ἐρῶ· καὶ τὸ ἀπὸ τούτου ἐμοὶ φευσάτω.

ΔΙΚ. Τί ἄρα πρὸς ταῦτα ἐρεῖ; πλὴν ἀλλ' ἔγχει τὸ ἴσον ἐν τῷ μίρει.

17. *ΑΚΑΔ.* Οὕτωςί μὲν ἀκοῦσαι πάνυ εὐλογα, ὡς ἄνδρες δικασταί, ἡ ξυνήγορος εἴρηκεν ὑπὲρ τῆς Μέθης· εἰ δὲ καὶ μοῦ μετ' εὐνοίας ἀκούσετε, εἴσασθε ὡς οὐδὲν αὐτὴν ἠδίκηκα. τὸν γὰρ Πολέμωνα τοῦτον, ὃν φησιν ἑαυτῆς οἰκέτην εἶναι, πεφυκότα οὐ φαύλως, οὐδὲ κατὰ τὴν Μέθην, ἀλλ' οἰκεῖον ἐμοῦ,

καὶ τὴν φύσιν ὁμοιον, προαρπάσασα νέον ἔτι καὶ ἀπαλὸν ὄντα, συναγωνιζομένης τῆς Ἥδονῆς, ἥπερ αὐτῇ τὰ πολλὰ ξυνυπουργεῖ, διέφθειρε, τὸν ἄθλιον τοῖς κώμοις καὶ ταῖς ἐταίραις παρασχοῦσα ἔκδοτον, ὡς μηδὲ μικρὸν αὐτῷ τῆς αἰδοῦς ὑπολείπεσθαι· καὶ ἃ γε ὑπὲρ ἑαυτῆς λέγεσθαι μικρὸν ἔμπροσθεν ᾤετο, ὑπὲρ ἑμοῦ εἰρησθαι νομίσατε. περιῆει γὰρ ἔωθεν ὁ ἄθλιος ἐστεφανωμένος, κραιπαλῶν, διὰ τῆς ἀγορᾶς μέσης καταυλούμενος, οὐδέποτε νήφων, κωμάζων ἐπὶ πάντας, ὕβρις τῶν προγόνων, καὶ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ γέλωσ τοῖς ξένοις. ἐπεὶ μέντοι παρ' ἐμὲ ἦκεν, ἐγὼ μὲν ἔτυχον, ὡςπερ εἶωθα ποιεῖν, ἀναπεπταμένων τῶν θυρῶν, πρὸς τοὺς παρόντας τῶν ἐταίρων λόγους τινὰς περὶ ἀρετῆς καὶ σωφροσύνης διεξιούσα. ὁ δὲ μετὰ τοῦ αὐλοῦ, καὶ τῶν στεφάνων ἐπιστάς, τὰ μὲν πρῶτα ἐβόα, καὶ ξυγχεῖν ἡμῶν ἐπειρῶτο τὴν ξυνοσίαν, ἐπιταράξας τῇ βοῇ. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ἡμεῖς ἐπεφροντίκειμεν αὐτοῦ, κατ' ὀλίγον (οὐ γὰρ τέλειον ἦν διάβροχος τῇ Μέθῃ) ἀνένηφε πρὸς τοὺς λόγους, καὶ ἀφῆρει τε τοὺς στεφάνους, καὶ τὴν αὐλητρίδα κατεσιώπα, καὶ ἐπὶ τῇ πορφυρίδι ἤσχυνετο. καὶ ὡςπερ εἰς ὕπνου βαθέος ἀνεγρόμενος, ἑαυτὸν τε ἐώρα ὅπως δέκεται, καὶ τοῦ πάλαι βίου κατεγίγνωσκε, καὶ τὸ μὲν ἐρύθημα τὸ ἐκ τῆς Μέθης ἀπῆνθε, καὶ ἠφανίζετο. ἠρυσθρία δὲ κατ' αἰδῶ τῶν δρωμένων, καὶ τέλος, ἀποδράς ὡςπερ εἶχεν, ἠὺτομόλησε παρ' ἐμὲ, οὔτε ἐπικαλεσαμένης, οὔτε βιασαμένης, ὡς αὐτὴ φησιν, ἑμοῦ, ἀλλ' ἐκὼν αὐτὸς ἀμείνω ταῦτα εἶναι ὑπολαμβάνων. καὶ μοι ἤδη κάλει αὐτόν, ὅπως καταμάθῃτε ὅν τρόπον

πον διάκειται πρὸς ἐμοῦ. τοῦτον, ὡς ἄνδρες δικαστικῶς, παραλαβοῦσα, γελοίως ἔχοντα, καὶ μῆτε φωνὴν ἀφιέναι, μῆτε ἐστάναι ὑπὸ τοῦ ἀκράτου δυνάμενον, ἐπέστρεψα, καὶ ἀνένηψα, καὶ ἀντὶ ἀνδραπόδου κόσμιον ἄνδρα καὶ σώφρονα, καὶ πολλοῦ ἄξιον τοῖς Ἑλλήσιν ἀπέδειξα. καὶ μοι αὐτός τε χάριν οἶδεν ἐπὶ τούτοις, καὶ οἱ προσήκοντες ὑπὲρ αὐτοῦ. εἶρηκα· ὑμῖς δὲ ἤδη σκοπεῖτε, ποτέρᾳ ἡμῶν ἄμεινον ἦν αὐτῷ συνέιναι.

18. *ΕΡΜ.* Ἄγε δὴ, μὴ μέλλετε, ψηφοφορήσατε, ἀνάστητε· καὶ ἄλλοις χρή δικάζειν.

ΔΙΚ. Πάσαις ἢ Ἀκαδημίᾳ κρατεῖ, πλὴν μιᾶς.

ΕΡΜ. Παράδοξον οὐδὲν, εἶναι τινα καὶ τῇ Μέθῃ τιθέμενον. 19. Καθήσατε οἱ τῇ Στοᾷ πρὸς τὴν Ἥδονην λαχόντες περὶ τοῦ ἐραστοῦ δικάζειν. ἐγκέχυται τὸ ὕδωρ· ἢ κατάγραφος, ἢ τὰ ποικίλα, σὺ ἤδη λέγε.

20. *ΣΤΟΑ.* Οὐκ ἄγνοῶ μὲν, ὡς ἄνδρες δικασταὶ, ὡς πρὸς εὐπρόσωπόν μοι τὴν ἀντίδικον ὁ λόγος ἔσται, ἀλλὰ καὶ ὑμῶν τοὺς πολλοὺς ὁρῶ πρὸς μὲν ἐκείνην ἀποβλέποντας, καὶ μειδιῶντας πρὸς αὐτήν, ἐμοῦ δὲ καταφρονοῦντας, ὅτι ἐν χροῖ κέκασμα, καὶ ἀόφρων-πὶδν βλέπω, καὶ σκυθροπὴ δοκῶ· ὁμως δὲ, ἦν ἐθέλησητε ἀκοῦσαί μου λεγούσης, θαρρῶ πολὺ δικαιότερα ταύτης ἐρεῖν. τοῦτο γάρ τοι καὶ τὸ παρὸν ἐγκλήμα ἔστιν, ὅτι οὕτως ἐταιρικῶς ἐσπεύασμένη τῷ ἐπαγοίγῳ τῆς ὀψεως, ἐραστήν ἐμὸν ἄνδρα τότε σώφρονα τὸν Διονύσιον φενακίσασα, πρὸς ἑαυτὴν περιέσπασε. καὶ ἦν γε οἱ πρὸ ὑμῶν δίκην ἐδίκασαν τῇ

Ἀκαδημία, καὶ τῇ Μέθῃ, ἀδελφῇ τῆς παρούσης δίκης ἐστίν· ἐξετάζετε γὰρ ἐν τῷ παρόντι, πότερα χοίρων δίκην νενευκότας κάτω, ἡδομένους δεῖ ζῆν, μηδὲν μεγαλόφρον ἐπινοοῦντας, ἢ ἐν δευτέρῳ τοῦ καλῶς ἔχοντος ἡγησαμένους τὸ τερπνόν, ἐλευθέρους ἐλευθέρως φιλοσοφεῖν· μήτε τὸ ἀλγεινὸν οἷς ἄμαχον δεδιότας, μήτε τὸ ἡδὺ ἀνδραποδωδῶς προαιρουμένους, καὶ τὴν εὐδαιμονίαν ζητοῦντας ἐν τῷ μέλιτι, καὶ ταῖς ἰσχάσι. τοιαῦτα γὰρ αὕτη δελεάτα τοῖς ἀνοήτοις προτείνουσα, καὶ μορμολυττομένη τῷ πόνῳ, προσάγεται αὐτῶν τοὺς πολλοὺς, ἐν οἷς καὶ τὸν δέλαιον ἐκείνον ἀφηνιάσαι ἡμῶν πεποίηκε, νοσοῦντά τηρήσασα. οὐ γὰρ ἂν ὑγιαίνων ποτὲ προσήκατο τοὺς παρὰ ταύτης λόγους. καίτοι τί ἂν ἐγὼ ἀνακτοίην κατ' αὐτῆς, ὅπου μηδὲ τῶν θεῶν φεΐδεται, ἀλλὰ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν διαβάλλει; ὥστε εἰ σωφρονεῖτε, καὶ ἀσεβείας ἂν δίκην λάβοιτε παρ' αὐτῆς. ἔκονον δὲ ἐγὼ γε ὡς οὐδὲ αὐτὴ παρεσκευάσται ποιήσασθαι τοὺς λόγους, ἀλλὰ τὸν Ἐπίκουρον ἀναβιβάζεται συναγορεύσοντα· οὕτως ἐντροφᾶ τῆς δικαστηρίου. πλὴν ἀλλὰ ἐκεῖνά γε αὐτὴν ἐρωτᾶτε, οἷους ἂν οἶεται γενέσθαι τὸν Ἡρακλέα, καὶ τὸν ἡμέτερον Θησέα, εἰ πεισθέντες τῇ ἡδονῇ, ἔφυγον τοὺς πόρους; αὐδὲν γὰρ ἂν ἐκώλυε μεστήν ἀδικίας εἶναι τὴν γῆν, ἐκείνων μὴ πονησάντων. ταῦτα εἶπόν, οὐ πάνυ τοῖς μακροῖς τῶν λόγων χαίρουσα. εἰ δὲ γε ἐθελήσῃτε κατὰ μικρὸν ἀποκρίνασθαι μοι συνηρωτημένη, τάχιστα ἂν γνωσθεῖη τὸ μηδὲν οὔσα. πλὴν ἀλλὰ ὑμῖς γε τοῦ ὄρκου μνημονεύσαντες, ψηφίσασθε

ἤδη τὰ εὐορκα, μὴ πιστεύσαντες Ἐπικούρω λέγοντι μηδὲν ἐπισκοπεῖν τῶν παρ' ἡμῖν γιγνομένων τοὺς θεοὺς.

ΕΡΜ. Μετάστηθι. Ὁ Ἐπίκουρος, ὑπὲρ τῆς Ἥδονῆς λέγει.

21. ΕΠΙΚ. Οὐ μακρὰ, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὸς ὑμᾶς ἔρω. δεῖ γὰρ οὐδὲ πολλῶν μοι τῶν λόγων. ἀλλ' εἰ μὲν ἐπωδαῖς τισιν, ἢ φαρμάκοις, ὃν φησιν ἐρασιτὴν ἑαυτῆς ἢ Στοᾶ τὸν Διονύσιον κατηνάγκασε, ταύτης μὲν ἀπέχεσθαι, πρὸς ἑαυτὴν δὲ βλέπειν ἢ Ἥδονῆ, φαρμακίς ἂν εἰκότως ἔδοξε, καὶ ἀδικεῖν ἐπέκριτο, ἐπὶ τοὺς ἀλλοτρίους ἐραστὰς μαγγανεύουσα. εἰ δὲ τις ἐλευθέρος, ἐν ἐλευθέρῃ τῇ πόλει, μὴ ἀπαγορευόντων τῶν νόμων, τὴν παρὰ ταύτης ἀηδίαν μυσσαχθεῖς, καὶ ἦν φησι κεφάλαιον τῶν πόνων τὴν εὐδαιμονίαν παραγίγνεσθαι λῆρον οἰηθεῖς, τοὺς μὲν ἀγκύλους ἐκείνους λόγους, καὶ λαβυρίνθοις ὁμοίους ἀπέφυγε· πρὸς δὲ τὴν ἡδονὴν ἄσμενος ἐδραπέτευσε, ὡς περ δεσμὰ τινα διακόψας τὰς τῶν λόγων πλεκτάνας, ἀνθρώπινα καὶ οὐ βλακώδη φρονήσας, καὶ τὸν μὲν πόνον, ὅπερ ἐστὶ, πονηρόν, ἠδεῖαν δὲ τὴν ἡδονὴν οἰηθεῖς· ἀποκλείειν ἐχρῆν αὐτὸν, ὡς περ ἐκ ναυαγίου λιμένι προσνέοντα, καὶ γαλήνης ἐπιθυμοῦντα, συνωθαῦντας ἐπὶ κεφαλὴν ἐς τὸν πόνον, καὶ ἔκδοτον τὸν ἄθλιον παρέχειν ταῖς ἀπορίαις, καὶ ταῦτα, ὡς περ ἰκέτην ἐπὶ τὸν τοῦ ἔλεου βωμόν, ἐπὶ τὴν ἡδονὴν καταφεύγοντα; ἵνα τὴν πολυθρόνητον ἀρετὴν δηλαδὴ ἐπὶ τὸ ὄρθιον ἰδρῶτι πολλῶν ἀνελθῶν ἴδῃ, κᾶτα δὲ ὄλου πονήσας τοῦ βίου, εὐδαιμονήσῃ μετὰ τὸν βίον; καίτοι τίς ἂν κριτῆς δε-

καιότερος δόξειεν αὐτοῦ ἐκείνου, ὅς καὶ τὰ παρὰ τῆς Στοᾶς εἰδώς, εἰ καὶ τις ἄλλος, καὶ μόνον τέως τὸ καλὸν ἀγαθὸν οἰόμενος εἶναι; μεταμαθὼν ὡς κακὸν ὁ πόνος ἦν, τὸ βέλτιον ἐξ ἀμφοῖν δοκιμάσας εἴλετο; εἴωρα γὰρ, οἶμαι, τοὺς περὶ τοῦ καρτερεῖν καὶ ἀνεχεσθαι πόνους πολλὰ διεξιόντας, ἰδίᾳ δὲ τὴν ἡδονὴν θεραπεύοντας, καὶ μέχρι μὲν τοῦ λόγου νεανειουμένους, οἴκοι δὲ κατὰ τοὺς τῆς ἡδονῆς νόμους βιοῦντας, αἰσχυνομένους μὲν, εἰ φανοῦνται χαλῶντες τοῦ τόνου, καὶ προδιδόντες τὸ δόγμα, πεπονθότας δὲ ἀθλίως τὸ τοῦ Ταντάλου· καὶ ἔνθα ἂν λήσειν καὶ ἀσφαλῶς παρανομήσειν ἐλπίσωσι, χανθὸν ἐμπιπλάμενους τοῦ ἡδέος. εἰ γοῦν τις αὐτοῖς τὸν τοῦ Γύγου δακτύλιον ἔδωκεν, ὡς περιθεμένους μὴ ὀρᾶσθαι, ἢ τὴν τοῦ Αἴδος κυνέην, εὐ οἶδ' ὅτι μακρὰ χαίρειν τοῖς πόνοις φράσαντες, ἐπὶ τὴν ἡδονὴν ὠθοῦντο ἂν, καὶ ἐμιμοῦντο ἅπαντες τὸν Διονύσιον, ὅς μέχρι μὲν τῆς νόσου, ἠλπίζεν ὠφελήσειν τὸ αὐτὸν τοὺς περὶ τῆς καρτερίας λόγους· ἐπεὶ δὲ ἤλγησε καὶ ἐνόσησε, καὶ ὁ πόνος ἀληθέστερον αὐτοῦ καθίκετο, ἰδὼν τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ ἀντιφιλοσοφοῦν τῇ Στοᾷ, καὶ τὰναντία δογματίζον, αὐτῷ μᾶλλον ἢ τούτοις ἐπίστευσε, καὶ ἔγνω ἄνθρωπος ὢν, καὶ ἀνθρώπου σῶμα ἔχων· καὶ διετέλεσεν οὐχ ὡς ἀνδριάντι αὐτῷ χρωμένος, εἰδὼς ὅτι ὅς ἂν ἄλλως λέγη, καὶ ἡδονῆς κατηγορῇ, λόγοισι χαίρει, τὸν δὲ νοῦν ἐκεῖσ' ἔχει. εἴρηκα ὑμεῖς δ' ἐπὶ τούτοις ψηφοφορήσατε.

22. ΣΤΟΑ. Μηδαμῶς. ἀλλ' ὀλίγα μοι συνερατῆσαι ἐπιτρέψατε.

ΕΠΙΚ. Ἐρώτησον. ἀποκρινοῦμαι γάρ.

ΣΤΟΑ. Κακὸν ἢ γῆ τὸν πόνον;

ΕΠΙΚ. Ναί.

ΣΤΟΑ. Τὴν ἡδονὴν δὲ ἀγαθόν;

ΕΠΙΚ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΣΤΟΑ. Τί δαί; οἶσθα ὅ,τι διάφορον καὶ ἀδιάφορον, καὶ προηγμένον καὶ ἀποπροηγμένον;

ΕΠΙΚ. Μάλιστα.

ΕΡΜ. Οὐ φασιν, ὡς Στοᾶ, συνίεναι οἱ δικασταὶ τὰ δισύλλαβα ταῦτα ἐρωτήματα· ὥστε ἡσυχίαν ἄγχετε. ψηφοφορήσουσι γάρ.

ΣΤΟΑ. Καὶ μὴν ἐκράτησα ἄν, εἰ συνηρώτησα ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ἀναποδείκτων σχήματι.

ΔΙΚ. Τίς ὑπερέσχεν;

ΕΡΜ. Πάσαις ἢ Ἡδονή.

ΣΤΟΑ. Ἐφήμι ἐπὶ τὸν Δία.

ΔΙΚ. Τύχη τῇ ἀγαθῇ. σὺ δὲ ἄλλους κάλει.

23. **ΕΡΜ.** Περὶ Ἀριστίππου Ἀρετῆ καὶ Τρυφῆ, καὶ Ἀριστιππος δὲ αὐτὸς παρέστω.

ΑΡΕΤ. Προτέραν ἐμὲ χρὴ λέγειν τὴν Ἀρετὴν ἐμὸς γάρ ἐστιν Ἀριστιππος, ὡς δηλοῦσιν οἱ λόγοι, καὶ τὰ ἔργα.

ΤΡΥΦ. Οὔμενον, ἀλλ' ἐμὲ τὴν Τρυφὴν· ἐμὸς γάρ ὁ ἀνήρ, ὡς ἔστιν ὄραῖν ἀπὸ τῶν στεφάνων, καὶ τῆς πορφυρίδος, καὶ τῶν μύρων.

ΔΙΚ. Μὴ φιλονεικῆτε, ὑπερκείσεται γάρ καὶ αὕτη ἢ δίκη ἔστ' ἄν ὁ Ζεὺς δικάσῃ περὶ τοῦ Διονυσίου, παραπλήσιον γάρ τι καὶ τοῦτο ἔοικεν εἶναι, ὥστε ἄν μὲν ἢ Ἡδονὴ κρατήσῃ, καὶ τὸν Ἀριστιππον

ἔξει ἢ Τρυφή· νικώσης δὲ αὐτῆς Στοᾶς, καὶ οὗτος ἔσται τῆς Ἀρετῆς κεκριμένος. ὥστε ἄλλοι παρέστωσαν. τὸ δεῖνα μέντοι μὴ λαμβανέτωσαν οὗτοι, τὸ δικαστικόν, ἀδίκαστος γὰρ ἢ δίκη μεμένηκεν αὐτοῖς.

ΕΡΜ. Μάτην οὖν ἀνεληλυθότες ὡς γέροντες ἄνδρες οὕτω μακρὰν τὴν ἀνάβασιν.

ΔΙΚ. Ἰκανόν, εἰ τριτημόριον λάβοισιν. ἄπιτε, μὴ ἀγανακτεῖτε, αὐθις δικάσετε.

24. *ΕΡΜ.* Διογένη Σινώπεια παρεῖναι καιρός, καὶ σὺ τοίνυν ἢ Ἀργυραμοιβική λέγε.

ΔΙΟΓ. Καὶ μὴν ἄν γε μὴ παύσεται ἐνοχλοῦσα, ὦ Δίκη, οὐκ ἔτι δρασμοῦ δικάσεται μοι, ἀλλὰ πολλῶν καὶ βαθύων τραυμάτων, ἐγὼ γὰρ αὐτίκα μάλα πατάξω τῷ ξύλῳ.

ΔΙΚ. Τί τοῦτο; ἀπέφυγεν ἢ Ἀργυραμοιβική, δὲ δὲ διώκει ἐπηρμένος τὸ βᾶκτρον. οὐ μέτρον τι κακόν ἢ ἀθλία ἔοικε λήψεσθαι τὸν Πυρρόωνα κήρυττε.

25. *ΕΡΜ.* Ἄλλ' ἢ μὲν Γραφική παρέστιν, ὦ Δίκη, ὃ Πυρρόων δὲ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἀνελήλυθε· καὶ ἐπίκει τοῦτο πράξειν.

ΔΙΚ. Διὰ τί, ὦ Ἐρμῆ;

ΕΡΜ. Ὅτι οὐδὲν ἠγεῖται κριτήριον ἀληθές εἶναι.

ΔΙΚ. Τοιγαροῦν ἐρήμην αὐτοῦ καταδικασάτωσαν. τὸν λογογράφον ἤδη καίτε τὸν Σύρον· καίτου πρώην ἀπηνέχθησαν κατ' αὐτοῦ αἱ γραφαί, καὶ οὐδὲν ἠπειγεν ἤδη κεκρίσθαι· πλὴν ἀλλ' ἐπεὶ ἔδοξε, προτέραν ἐσάγαγε τῆς Ῥητορικῆς τὴν δίκην. βαβαί, ὅσοι συνεληλύθασιν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν.

ΕΡΜ. Εἰκότως, ὦ Δίκη· τό,τε γὰρ μὴ ἔωλον

εἶναι τὴν κρίσιν, ἀλλὰ καινὴν καὶ ξένην, χθές, ὡς περὶ ἔφης, ἐπηγγελμένην, καὶ τὸ ἐλπίζειν ἀκούσεσθαι *Ρητορικῆς* μὲν καὶ *Διαλόγου* ἐν τῷ μέρει κατηγορούντων, ἀπολογουμένου δὲ πρὸς ἀμφοτέρους τοῦ *Χύρου*, τοῦτο πολλοὺς ἐπήγαγε τῷ δικαστηρίῳ. πλὴν ἀλλὰ ἄρξαι ποτὲ, ὡς *Ρητορικῆς*, τῶν λόγων.

26. *ΡΗΤ.* Πρῶτον μὲν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς θεοῖς εὐχομαι πᾶσι, καὶ πάσαις, ὅσην εὐνοίαν ἔχουσα διατελῶ τῇ τε πόλει, καὶ πῦσιν ὑμῖν, τοσαύτην ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῶν εἰς τουτονὶ τὸν ἀγῶνα. εἶθ', ὅπερ ἐστὶν μάλιστα δίκαιον, τοῦτο παραστήσαι τοὺς θεοὺς ὑμῖν, τὸν μὲν ἀντίδικον σιωπᾶν κελεύειν ἐμὲ δὲ, ὡς προήρημαι καὶ βεβούλημαι, τὴν κατηγορίαν ἐᾶσαι ποιήσασθαι. οὐχὶ ταῦτά δέ μοι παρίσταται γινώσκειν, ὅταν τε ἐς ἃ πέπονθα ἀποβλέψω, καὶ ὅταν ἐς τοὺς λόγους, οὓς ἀκούω. τοὺς μὲν γὰρ λόγους ὡς ὁμοιοτάτους τοῖς ἐμοῖς οὗτος ἐρεῖ πρὸς ὑμᾶς· τὰ δὲ πράγματα εἰς τοῦτο προήκοντα ὄψεσθε, ὥστε, ὅπως μὴ χεῖρόν τι πείσωμαι πρὸς αὐτοῦ, σκέψασθαι δεόν. ἀλλὰ γὰρ, ἵνα μὴ μακρὰ προοιμιάζωμαι, τοῦ ὕδατος πάλαι εἰκῆ ῥέοντος, ἄρξομαι τῆς κατηγορίας. 27. Ἐγὼ γὰρ, ὡς ἄνδρες δικασταί, τουτονὶ, κομιδῇ μειράκιον ὄντα, βάρβαρον ἔτι τὴν φωνὴν, καὶ μονονουχὶ κἀνδυν ἐνδεδυνότα ἐς τὸν Ἀσσύριον τρόπον, περὶ τὴν Ἰωνίαν εὐροῦσα πλαζόμενον ἔτι, καὶ ὅ,τι χρήσαιτο ἐαυτῷ οὐκ εἰδότα, παραλαβοῦσα ἐπαίδευσα· καὶ ἐπειδὴ ἐδύκει μοι εὐμαθῆς εἶναι, καὶ ἀτενὲς ὄραῖν ἐς ἐμέ. ὑπέπτυξέ τε γὰρ ἔτι τότε καὶ ἐθεράπευε, καὶ μόνην ἐθαύμαζεν, ἀπο-

λιποῦσα τοὺς ἄλλους, ὅποσοι ἐμνήστευόν με πλοῦσι-
 οί, καὶ καλοὶ, καὶ λαμπροὶ τὰ προγονικά, τῷ ἀχαρί-
 στω τούτῳ ἑμαυτὴν ἐνέγγυσα πένητι, καὶ ἀφανεῖ,
 καὶ νέῳ, προῖκα οὐ μικρὰν ἐπεσενεγκαμένη, πολλοὺς
 καὶ θαυμασίους λόγους. εἶτα ἀγαγοῦσα αὐτὸν εἰς
 τοὺς φυλέτας τοὺς ἑμούς, παρενέγραψα, καὶ ἀστὸν
 ἀπέφηνα· ὥστε τοὺς διαμαρτιάνοντας τῆς ἐγγύης
 ἀποπνίγεσθαι, δόξαν δὲ αὐτῷ περιουσιῶν ἐπιδει-
 ξομένῳ τοῦ γάμου τὴν εὐπομίαν, οὐδὲ τότε περι-
 ελείφθην· ἀλλὰ πανταχοῦ ἐπομένη, ἄνω καὶ κάτω
 περιαγομένη, καὶ κλεινὸν αὐτὸν καὶ αἰοίδιμον ἐποί-
 ουν, κατακοσμοῦσα καὶ περιστέλλουσα. καὶ τὰ μὲν
 ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῆς Ἰωνίας, μέτρια· εἰς δὲ τὴν
 Ἰταλίαν ἀποδημῆσαι ἐθελήσαντι αὐτῷ, τὸν Ἰόνιον
 συνδιέπλευσα, καὶ τὰ τελευταῖα, μέχρι τῆς Κελτικῆς
 συναπάρασα, εὐπορεῖσθαι ἐποίησα, καὶ μέχρι μὲν
 πολλοῦ πάντα μοι ἐπέιθετο, καὶ συνῆν αἰεὶ, μηδεμίαν
 νύκτα ἀπόκοιτος γιγνόμενος παρ' ἡμῶν. 28. Ἐπεὶ
 δὲ ἱκανῶς ἐπεσιτίσαστο, καὶ τὰ πρὸς τὴν εὐδοξίαν εὖ
 ἔχειν αὐτῷ ὑπέλαβε, τὰς ὀφρῦς ἐπάρας, καὶ μέγα
 φρονήσας, ἑμοῦ μὲν ἠμέλησε, μᾶλλον δὲ τέλεον εἶα-
 σεν· αὐτὸς δὲ τὸν γενειήτην ἐκεῖνον, τὸν ἀπὸ τοῦ
 σχήματος τὸν Διάλογον, φιλοσοφίας υἱὸν εἶναι
 λεγόμενον, ὑπεραγαπήσας μάλα ἐρωτικῶς πρεσβύτε-
 ρον αὐτοῦ ὄντα, τούτῳ σύνεστι· καὶ οὐκ αἰσχύνεται,
 τὴν μὲν ἐλευθερίαν, καὶ τὸ ἄνετον τῶν ἐν ἑμοὶ λόγων
 συντεμῶν· εἰς μικρὰ δὲ καὶ κομματικὰ ἐρωτήματα
 κατακλείσας ἑαυτὸν, καὶ ἀντὶ τοῦ λέγειν ὅ,τι βούλε-
 ται μεγάλη τῇ φωνῇ, βραχεῖς τινὰς λόγους ἀναπάει-

κων, καὶ συλλαβίζων· ἀφ' ὧν ἀθρόος μὲν ἔπαινος, ἢ χρότος πολλὸς, οὐκ ἂν ἀπαντήσῃεν αὐτοῖ, μειδιάμα δὲ παρὰ τῶν ἀκούοντων, καὶ τὸ ἐπισεῖσαι τὴν χεῖρα ἐντὸς τῶν ὄρων, καὶ μακρὰ ἐπινεῦσαι τῇ κεφαλῇ, καὶ ἐπιστενάξαι τοῖς λεγομένοις. τοιοῦτων ἠρώσθη ὁ γενναῖος, ἐμοῦ καταφρονήσας. φασὶ δὲ αὐτὸν μηδὲ πρὸς τὸν ἐρώμενον τοῦτον εἰρήνην ἄγειν, ἀλλὰ, οἶμαι, καὶ ἐς ἐκείνον ὑβρίζειν. 29. Πῶς οὖν οὐκ ἀχάριστος οὗτος, καὶ ἔνοχος τοῖς περὶ τῆς κακώσεως νόμοις, ὃς τὴν μὲν νόμῳ γαμετὴν, παρ' ἧς τούσαῦτα εἴληφα, καὶ δι' ἣν ἐνδοξὸς ἐστίν, οὕτως ἀτίμως ἀπέλιπε, καὶ καινῶν ἰσχύθη πραγμάτων· καὶ ταῦτα νῦν, ὁπότε μόνῃν ἐμέ θαναμάζουσι, καὶ ἐπιγράφονται ἅπαντες προστάτιν ἑαυτῶν; ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἀντέχω, τούτων μνηστειόντων, καὶ κόπιουσιν αὐτοῖς τὴν θυράν, καὶ τῶνομα ἐπιβουμένοις μεγάλη τῇ φωνῇ, οὔτε ἀνοίγειν, οὔτε ὑπακούειν βούλομαι· ὄρω γὰρ αὐτοὺς οὐδὲν πλεον τῆς βοῆς κομίζοντας. οὗτος δὲ οὐδὲ οὕτως ἐπιστρέφεται πρὸς ἐμέ, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἐρώμενον βλέπει, τί, ὦ θεοί, χρησιτὸν παρ' αὐτοῦ λήψεσθαι προσδοκῶν; ὃν τοῦ τρίβωνος οὐδὲν ὄρω πλεον ἔχοντα. εἴρηκα, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὑμεῖς δὲ, ἣν ἐς τὸν ἐμὸν τρόπον τῶν λόγων ἀπολογεῖσθαι θέλη, τοῦτο μὲν μὴ ἐπιτρέπετε· ἄγνωμον γὰρ ἐπ' ἐμέ τὴν ἐμὴν μάχαιραν ἀκονᾶν. κατὰ δὲ τὸν αὐτοῦ ἐρώμενον τὸν Διάλογον, οὗτος ἀπολογεῖσθαι, ἣν δύνηται.

ERM. Τοῦτο μὲν ἀπίθανον· οὐ γὰρ οἶόν τε, ὦ Ρητορικῇ, μόνον αὐτὸν ἀπολογεῖσθαι κατὰ σχῆμα τοῦ Διαλόγου, ἀλλὰ ὅησιν καὶ αὐτὸς εἰπάτω.

30. ΣΤΡ. Ἐπεὶ καὶ τοῦτο, ὧ ἄνδρες δικασταὶ, ἢ ἀντίδικος ἠγανάκτησεν, εἰ μακρῷ χρήσομαι τῷ λόγῳ, καὶ αὐτὸ τὸ δύνασθαι λέγειν παρ' ἐκείνης λαβὼν, πολλὰ μὲν οὐκ ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς, τὰ κεφάλαια δὲ αὐτὰ ἐπιλυσάμενος τῶν κατηγορηθέντων, ὑμῖν ἀπολείψω σκοπεῖν περὶ πάντων. πάντα γὰρ ὅπρῳ διηγήσατο περὶ ἐμοῦ, ἀληθῆ ὄντα διηγήσατο· καὶ γὰρ ἐπαίδευσεν, καὶ συναπεδήμησε, καὶ ἐς τοὺς Ἕλληνας ἐνέγραψε, καὶ κατὰ γὰρ τοῦτο χάριν ἄν εἰδείην τῷ γάμῳ· δι' ἧς δὲ αἰτίας ἀπολιπὼν αὐτὴν ἐπὶ τουτοῖσι τὸν Διάλογον ἐτραπόμην, ἀκούσατε, ὧ ἄνδρες δικασταὶ, καὶ με μηδὲν τοῦ χρησίμου ἕνεκα ψεύδεσθαι ὑπολάβοιτε. 31. Ἐγὼ γὰρ ὄρων ταύτην οὐκ εἶσι σωφρονοῦσαν, οὐδὲ ἐμμένουσαν ἐπὶ τοῦ κοσμίου σχήματος, οἷόν ποτε ἐσχηματισμένην αὐτὴν ὁ Παιανιεὺς ἐκείνος ἠγάγετο, κοσμουμένην δὲ, καὶ τὰς τρίχας εὐθετίζουσας ἐς τὸ ἐταιρικόν, καὶ φυκίον ἐντριβομένην, καὶ τὸ ὄφθαλμῷ ὑπογραφομένην, ὑπώπτενον εὐθύς, καὶ παρεφύλαττον ὅποι τὸν ὄφθαλμὸν φέροι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐῷ· καθ' ἑκάστην δὲ τὴν νύκτα ὁ μὲν στενωπὸς ἡμῶν ἐνεπίμπλατο μεθύοντων ἐραστῶν, κωμαζόντων ἐπ' αὐτὴν, καὶ κοπιόντων τὴν θύραν, ἐνίων δὲ, καὶ ἐσβιάζεσθαι σὺν οὐδενὶ κόσμῳ τολμώντων. αὐτὴ δὲ ἐγέλα, καὶ ἤδετο τοῖς ὀρωμένοις, καὶ τὰ πολλὰ ἢ παρέκλυπτεν ἀπὸ τοῦ τέγουσ, ἄδόντων ἀκούουσα τραχίᾳ τῇ φωνῇ ὡδᾶς τινὰς ἐρωτικὰς, ἢ καὶ παρανοίγουσα τὰς θύρας, ἐμὲ οἰομένη λαθεῖν, ἠσέλγαινε, καὶ ἐμοιχιζέτο πρὸς αὐτῶν. ὅπερ ἐγὼ μὴ φέρων, γοῶσα

σθαι μὲν αὐτὴν μοιχείας οὐκ ἐδοκίμαζον· ἐν γειτόνων δὲ οἰκοῦντι τῷ Διαλόγῳ προσελθὼν ἠξίουں καταδεχθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. 32. Ταῦτά ἐστιν, ἃ ἐγὼ τὴν Ῥητορικὴν μεγάλην ἠδίκησα. καίτοι εἰ καὶ μηδὲν αὐτῇ τοιοῦτο ἐπέπρακτο, καλῶς εἶχέ μοι ἀνδρὶ ἤδη τετταράκοντα ἔτη σχεδὸν γεγονότι, θορύβων μὲν ἐκείνων, καὶ δικῶν, ἀπηλλάχθαι, καὶ τοὺς ἀνδρας τοὺς δικαστὰς ἀτρεμεῖν ἔχῃν, καὶ τυράννων κατηγορίας, καὶ ἀριστέων ἐπαίνους ἐκφυγόντα· ἐς δὲ τὴν Ἀκαδημίαν, ἣ ἐς τὸ Λύκειον ἐλθόντα, τῷ βελτίστω τούτῳ Διαλόγῳ συμπεριπατεῖν, ἡρέμα συνδιαλεγόμενον. πολλὰ ἔχων εἰπεῖν, ἤδη παύσομαι. ὑμεῖς δὲ εὖορκον τὴν ψῆφον ἐνέγκατε.

ΔΙΚ. Τίς κρατεῖ;

ΕΡΜ. Πάσαις ὁ Σύρος, πλήν μιᾶς.

ΔΙΚ. Ῥήτωρ τίς ἔοικεν εἶναι ὁ τὴν ἐναντίαν θέμενος. 33. Ὁ Διάλογος ἐπὶ τῶν αὐτῶν λέγει. ὑμεῖς δὲ περιμείνατε, διπλασίονα ἀποισόμενοι τὸν μισθὸν ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς δίκαις.

ΔΙΑΛ. Ἐγὼ δὲ, ὡς ἀνδρες δικασταί, μακροὺς μὲν ἀποτείνειν τοὺς λόγους οὐκ ἂν ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν ὥσπερ εἶωθα. ὅμως δὲ ὅς νόμος ἐν τοῖς δικαστηρίοις, οὕτω ποιήσομαι τὴν κατηγορίαν, ἰδιώτης παντάπασι καὶ ἄτεχνος τῶν τοιούτων ὢν. καὶ μοι τοῦτο ἔστω πρὸς ὑμᾶς τὸ προοίμιον. ἃ δὲ ἠδίκημαι, καὶ περιῦβρισμαι πρὸς τούτου, ταῦτά ἐστιν· ὅτι με σεμνὸν τέως ὄντα, καὶ θεῶν τε πέρι, καὶ φύσεως, καὶ τῆς τῶν ὅλων περιόδου σκοπούμενον, ὑψηλὸν ἄνω που τῶν νε-

φῶν ἀεροβατοῦντα, ἔνθα δὲ μέγας ἐν οὐρανῷ Ζεὺς
πιτηρὸν ἄρμα ἐλαύνων φέρεται, κατασπάσας αὐτὸς
ἤδη κατὰ τὴν ἀψίδα πετόμενον, καὶ ἀναβαίροντα
ὑπεράνω τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ πτερὰ συντρίψας,
ἰσοδίαιτον τοῖς πολλοῖς ἐποίησε. καὶ τὸ μὲν τρα-
γικὸν ἐκείνο καὶ σωφρονικὸν προσωπεῖον ἀφιῆλθε
μου. κωμικὸν δὲ ἄλλο καὶ σατυρικὸν ἐπέθηκε μοι,
καὶ μικροῦ δεῖν γελοῖον. εἶτά μοι ἐς τὸ αὐτὸ φέρων
σγκαθεῖρξε τὸ σκῶμμα, καὶ τὸν Ἰαμβρον, καὶ κυ-
νισμόν, καὶ τὸν Εὐπολιν, καὶ τὸν Ἀριστοφάνην,
δεινοὺς ἄνδρας ἐπικερτομησαὶ τὰ σεμνὰ, καὶ χλευά-
σαι τὰ καλῶς ἔχοντα. τελευταῖον δὲ, καὶ Μένιππόν
τινα τῶν παλαιῶν κυνῶν μάλα ὑλακτικὸν, ὡς δο-
κεῖ, καὶ κάρχαρον ἀνορύξας, καὶ τοῦτον ἐπειρήσα-
ν γέ μοι φοβερόν τινα ὡς ἀληθῶς κύνα, καὶ τὸ δῆ-
γμα λαθραῖον, ὅσῳ καὶ γελῶν ἅμα ἔδακνε. πῶς
οὖν οὐ δεινὰ ὑβρισμαὶ μηκέτ' ἐπὶ τοῦ οἰκείου σχή-
ματος διαμένων, ἀλλὰ κωμωδῶν, καὶ γελοιοποιῶν,
καὶ ὑποθέσεις ἀλλοκότους ὑποκρινόμενος αὐτῶ; τὸ
γὰρ πάντων ἀτοπώτατον, κρῆσιν τινα παραδόξον
κέρραμαι; καὶ οὔτε πεζός εἰμι, οὔτε ἐπὶ τῶν μέτρων
βέβηκα· ἀλλὰ ἱπποκενταύρου δίκην, σύνθετόν τι
καὶ ξένον φάσμα τοῖς ἀκούουσι δοκῶ.

34. *ERM.* Τί οὖν πρὸς ταῦτα ἐρεῖς, ὦ Σύρε;

ΣΤΡ. Ἀπροσδόκητον, ὦ ἄνδρες δίκασται, τὸν
ἀγῶνα τοῦτον ἀγωνίζομαι παρ' ὑμῖν. πάντα γοῦν
μῦλλον ἂν ἤλπισα, ἢ τὸν Διάλογον τοιαῦτα ἐρεῖν
περὶ ἐμοῦ, ὃν παραλαβὼν ἐγὼ, σκυθρωπὸν ἔτι
τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα, καὶ ὑπὸ τῶν συνεχῶν ἐρω-

τήσεων κατεσκληρότα, καὶ ταύτη αἰδέσιμον μὲν εἶναι δοκοῦντα, οὐ πάντη δὲ ἡδὺν, οὐδὲ τοῖς πλήθει κεχαρισμένον, πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐπὶ γῆς βαίνειν εἶθισα ἐς τὸν ἀνθρώπινον τοῦτον τρόπον. μετὰ δὲ τὸν αὐχμὸν τὸν πολὺν ἀποπλύνσας, καὶ μετὰ διὰν καταναγκάσας, ἡδίω τοῖς ὄρωσι παρεσκεύασα. ἐπὶ πᾶσι δὲ τὴν κωμωδίαν αὐτῷ παρέλευσα, καὶ κατὰ τοῦτο πολλὴν οἱ μηχανώμενος τὴν εὐνοίαν παρὰ τῶν ἀκουόντων, οἱ τίως τὰς ἀκάνθας τὰς ἐν αὐτῷ δεδιότες, ὥσπερ τὸν ἔχινον, λαβὼν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας ἐφυλάττιοντο. ἀλλ' ἐγὼ οἶδ' ὅπερ μάλιστα λυπεῖ αὐτὸν, ὅτι μὴ τὰ ἰσχνὰ ἐκεῖνα καὶ λεπτὰ καθήμενος πρὸς αὐτὸν σμικρολογεῖμαι, εἰ ἀθάνατος ἢ ψυχὴ, καὶ πόσας κοτύλας ὁ θεὸς, ὁπότε τὸν κόσμον εἰργάσατο, τῆς ἀμιγοῦς καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ἐχούσης οὐσίας ἐνέχεεν εἰς τὸν κρατῆρα, ἐν ᾧ τὰ πάντα ἐκεράννυτο, καὶ, εἰ Ῥητορικὴ πολιτικῆς μορίου εἶδωλον, κολακειᾶς τὸ τέταρτον. χαίρει γάρ, οὐκ οἶδ' ὅπως, τὰ τοιαῦτα λεπτολογῶν, καθάπερ οἱ τὴν ψώραν ἡδέως κνώμενοι. καὶ τὸ φρόντισμα ἡδὺ αὐτῷ δοκεῖ, καὶ μέγα φρονεῖ, ἣν λέγεται, ὡς οὐ παντὸς ἀνδρός ἐστι συνιδεῖν ἃ περὶ τῶν ἰδεῶν ὀξυδορκεῖ. ταῦτα δηλαδὴ καὶ παρ' ἐμοῦ ἀπαιτεῖ, καὶ τα πτερὰ ἐκεῖνα ζητεῖ, καὶ ἀποβλέπει, τὰ πρὸ τοῖν ποδοῖν οὐχ ὄρων. ἐπεὶ τῶν γε ἄλλων ἕνεκα οὐκ ἂν, οἶμαι, μίμψαιτό μοι, ὡς θροιάτιον τοῦτο τὸ Ἑλληνικὸν περισπάσας αὐτοῦ, βαρβαρικὸν μετενέδυσα· καὶ ταῦτα βάρβαρος αὐτὸς εἶναι δοκῶν. ἡδίκουν γὰρ ἂν, τὰ τοιαῦτα εἰς αὐτὸν παρενομῶν,

καὶ τὴν πῦτριον ἐσθῆτα λοιποδυτιῶν. ἀπολελόγη-
μαι ὡς δυνατόν ἐμοί. ὑμεῖς δὲ ὁμοίαν τῇ πάλαι τὴν
ψῆφον ἐνέγκατε.

35. ΕΡΜ. Βαβαί, δέκα ὄλαις κρατεῖς. ὁ γὰρ
αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ πάλαι οὐδὲ νῦν ὁμόψηφός ἐστι. ἀ-
μέλει τοῦτο ἔθος ἐστὶ, καὶ πᾶσι τὴν τετραυπημένην
οὗτος φέρει, καὶ μὴ παύσαιτο φθονῶν τοῖς ἀρίστοις.
ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἄπιτε ἀγαθῇ τύχῃ· αὔριον δὲ τὰς
λοιπὰς δικάσομεν.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΣΙΤΟΥ ΗΤΟΙ ΟΤΙ ΤΕΧΝΗ ΠΑ- ΡΑΣΙΤΙΚΗ.

ARGVMENTVM.

*Hoc in dialogo, quo Lucianus Platonicos imi-
tatur, Simo quidam, parasitus, parasiticam esse
artem demonstrat. Ars constat ex perceptionibus
consentientibus et coexercitatis ad finem vitae uti-
lem; primo igitur parasiticam esse compagem per-
ceptionum docet. Parasito enim, ut eum, qui ad
se nutriendum idoneus sit, exploret, sibi que be-
nevolentem reddat, se vero ut iucundum faciat
convivam, atque de ciborum virtutibus ac vitiis
instruat, magna ad percipiendum facultate opus
esse. Exercitari deinde debere perceptiones, ne
pereat parasitus; et ad vitam utilem esse para-
siticam, negari non posse. Parasitica est ars*

esculentorum et poculentorum, atque propter ista dicendorum, cuius finis est voluptas. Iam Homerus parasitorum vitam beatam praedicavit. Voluptas in eo consistit, ut ab corpore molesta, ab anima perturbationes absint. Ergo Epicurei non habent voluptatem, qui de figura terrae aliisque multis quaerunt; non ita parasitus. Ceterum illi vel pauperes sunt, et tunc vel infelices vel parasi; vel divites, et tunc necessario multis molestiis obnoxii. Parasitica est artium adeo optima; — communiter omnibus praestat; discitur sine molestia, sponte cupideque; fructum, quem aliae artes post disciplinam praebent, parasitus statim quum inceperit, habet; huic quotidie sunt dies festi, copioso semper gaudet cibo et potu; non opus sunt instrumenta, praecceptores; mercedem non dat, sed accipit; ubivis arte sua uti potest; reliquae artes appetunt suam, cuius origo est amicitia; sine ulla molestia exercetur, et parasitus non potest esse stultus, nec malus. — Singulatim omnibus praestat. Si optimis reliquarum, rhetoricae et philosophiae praestat, omnibus reliquis praestare credenda est. De illis dubitatur, an sint; vel saltem, quid sint ambiguum est; parasitica quid sit certum est, et ubivis est eadem; nullus parasitus amavit philosophiam, multi vero philosophi parasiticam; philosophi multi rigent esuriuntque, non vero parasitus; — in bello hic illis praesferendus est et corporis ratione et animi; qui enim philosophi et rhetores quondam militarent, fugae se mandare non erubere; celeberrimi contra heroes parasi erant, Nestor, Idomeneus, Patroclus, Meriones, Aristogiton; defendunt in bello suo corpore nutritores suos, et si cecidere, corporis adhuc conditione urbem honestant, quum illorum sint arida et te-

nuia; — in pace vero sycophantis forum et iudicia relinquentes, palaestris gymnasiis, venationibus, conviviis ornamento sunt; longe secus philosophi et rhetores. Parasitus non avidus est gloriae et pecuniae sicut illi, absunt ab eo omnis generis affectus. Cibo indigere nequit, nihil timet, neminem afficit iniuria, nam tum non esset, non maneret parasitus. Mors eius beatissima est, bibentis nempe et edentis. Tandem parasitos divitibus quoque, a quibus nutriuntur, utilissimos, nomenque ipsum honorabile esse monet.

ΤΥΧΙΑΔΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΙΤΟΣ.

1. ΤΥΧ. *Τί ποτε ἄρα, ὦ Σίμων, οἱ μὲν ἄλλοι ἀνθρώποι, καὶ ἐλεύθεροι καὶ δοῦλοι, τέχνην ἕκαστός τινα ἐπίστανται, δι' ἧς ἑαυτοῖς τὲ εἰσι καὶ ἄλλοιχορήσιμοι· σὺ δὲ, ὡς ἔοικεν, ἔργον οὐδὲν ἔχεις, δι' οὗ ἂν τι ἢ ἀντιὸς ἀπόναιο, ἢ ἄλλω μεταδώης;*

ΠΑΡ. *Πῶς τοῦτο ἐρωτῆς, ὦ Τυχιάδη, οὐδέπω οἶδα. πειρῶ δὴ σαφέστερον ἐρωτῆν.*

ΤΥΧ. *Ἔστιν ἢν τινα τυγχάνεις ἐπισταμενος τέχνην, οἷον μουσικὴν;*

ΠΑΡ. *Μὰ Δία.*

ΤΥΧ. *Τί δὲ, ἰατρικὴν;*

ΠΑΡ. *Οὐδέπω ταύτην.*

ΤΥΧ. *Ἄλλὰ γεωμετρίαν;*

ΠΑΡ. *Οὐδαμῶς.*

ΤΥΧ. *Τί δὲ ῥητορικὴν; φιλοσοφίας μὲν γὰρ τοσοῦτον ἀπέχεις, ὅσον καὶ ἡ κακία.*

ΠΑΡ. *Ἐγὼ μὲν, εἰ οἷόν τε εἶναι, καὶ πλείον.*

ὥστε μὴ δοῦκε τοῦτο καθάπερ ἀγροῦντι ὄνειδισι-
φημί γὰρ κακὸς εἶναι, καὶ χείρων ἢ σὺ δοκεῖς.

ΤΤΧ. Ναί. ἀλλὰ ταύτας μὲν ἴσως τὰς τέχνας
οὐκ ἐξέμαθες διὰ μέγεθος αὐτῶν καὶ δυσκολίαν·
τῶν δὲ δημοτικῶν τίνα, τεκτονικὴν, ἢ σκυτοτομικὴν;
καὶ γὰρ οὐδὲ τᾶλλα οὕτως ἔχει σοι, ὥς μὴ καὶ τοι-
αύτης ἂν δεηθῆναι τέχνης.

ΠΑΡ. Ὅρθως λέγεις, ὦ Τυχιάδη· οὐδὲ γὰρ
τούτων οὐδεμιᾶς ἐπιστήμων εἰμί.

ΤΤΧ. Τίνος οὖν ἐτέρας;

ΠΑΡ. Τίνος; ὡς ἐγὼ οἶμαι, γενναιας· ἦν εἰ
μάθοις, καὶ σὲ ἐπαινέσειν οἶομαι. ἔργῳ μὲν οὖν
κατορθοῦν φημι ἤδη, εἰ καὶ σοὶ λόγῳ οὐκ ἔχω
εἰπεῖν.

ΤΤΧ. Τίνα ταύτην;

ΠΑΡ. Οὐπω μοι δοκῶ τοὺς περὶ ταύτην ἐκ-
μεμελετηκέναι λόγους. ὥστε ὅτι τέχνην μὲν τίνα
ἐπίσταμαι, ὑπάρχει ἤδη σοι γινώσκεις, καὶ μὴ
διὰ τοῦτο χαλεπῶς μοι ἔχειν· ἦν τίνα δὲ, αὐτίς
ἀκούσῃ.

ΤΤΧ. Ἄλλ' οὐκ ἀνέξομαι.

ΠΑΡ. Τόγε τῆς τέχνης παρὰδοξον ἴσως φα-
νεῖται σοι ἀκούσαντι.

ΤΤΧ. Καὶ μὴν διὰ τοῦτο σπουδάζω μαθεῖν.

ΠΑΡ. Εἰσαυθίς, ὦ Τυχιάδη.

ΤΤΧ. Μηδαμῶς, ἀλλ' ἤδη λέγε, εἰ μήτερ ἄρα
αἰσχύνῃ.

ΠΑΡ. Ἡ Παρασιτικὴ.

2. ΤΤΧ. Κατα εἰ μὴ μαινοιτό τις, ὦ Σίμων, τέχνην ταύτην φαίη ἄν;

ΠΑΡ. Ἐγὼ γε εἰ δέ σοι μαινέσθαι δοκῶ, τοῦ μηδεμίαν ἄλλην ἐπίστασθαι τέχνην, αὐτὴν αἰτίαν εἶναι μοι τὴν μανίαν δόκει, καὶ με τῶν ἐγκλημάτων ἤδη ἀφίει. φασὶ γὰρ τὴν δαίμονα ταύτην τὰ μὲν ἄλλα χαλεπὴν εἶναι τοῖς ἔχουσι, παραιτεῖσθαι δὲ τῶν ἁμαρτημάτων αὐτοὺς, ὥσπερ διδύσκαλον ἢ παιδαγωγὸν τούτων ἀναδεχομένην εἰς αὐτὴν τὰς αἰτίας.

ΤΤΧ. Οὐκοῦν, ὦ Σίμων, ἡ παρασιτικὴ τέχνη ἐστὶ;

ΠΑΡ. Τέχνη γάρ. καὶ γὰρ ταύτης δημιουργός.

ΤΤΧ. Καὶ σὺ ἄρα παράσιτος;

ΠΑΡ. Πάνυ ὠνείδισας, ὦ Τυχιάδη.

ΤΤΧ. Ἄλλ' οὐκ ἐρυθραῖς, παράσιτον σαυτὸν καλῶν;

ΠΑΡ. Οὐδαμῶς, αἰσχυνοίμην γὰρ ἄν, εἰ μὴ λέγοιμι.

ΤΤΧ. Καὶ μὴ Δία, ὅποτιαν σε βουλώμεθα γνωρίζειν τῶν οὐκ ἐπισταμένων τῶ, ὅ τε χρηστοὶ μαθεῖν, ὁ παράσιτος δηλονότι φήσομεν;

ΠΑΡ. Πολὺ μᾶλλον τοῦτο λέγοντες ἐμέ, ἢ Φειδίαν ἀγαματοποιόν. χαίρω γὰρ τῆ τέχνη οὐδέν τι ἥτιον, ἢ Φειδίας ἔχαιρε τῷ Διῷ.

ΤΤΧ. Καὶ μὴν ἐκεῖνό μοι σκοποῦντι προοῖσται γέλως πάμπολυς.

ΠΑΡ. Τὸ ποῖον;

ΤΤΧ. Εἰ ταῖς ἐπιστολαῖς ἄνωθεν, ὥσπερ ἔθος, ἐπιγράφοιμεν Σίμωνι παράσιτο.

ΠΑΡ. Καὶ μὴν ἄν ἐμοῦ μᾶλλον χαρίζοιο, ἢ Διῶνι ἐπιγράφων φιλοσόφῳ.

3. ΤΤΧ. Ἄλλὰ σὺ μὲν ὅπως χαίρεις καλούμενος, οὐδέν ἢ μικρόν μοι μέλει· σκοπεῖν δὲ δεῖ καὶ τὴν ἄλλην ἀτοπίαν.

ΠΑΡ. Τίνα μὴν;

ΤΤΧ. Εἰ καὶ ταύτην ταῖς ἄλλαις τέχναις ἐγκαταλέξομεν. ὥστε ἐπειδὴν πυνθάνηται τις, ὅποιά τις αὕτη τέχνη ἐστὶ; λέγειν, οἷον γραμματικὴν, ἰατρικὴν, παρασιτικὴν.

ΠΑΡ. Ἐγὼ μὲν, ὦ Τυχιάδη, πολὺ μᾶλλον ταύτην, ἢ τινα ἑτέραν τέχνην φαίην ἄν· εἰ δέ σοι φίλον ἀκούειν, καὶ ὅπως οἶομαι, λέγοιμι ἄν, καίπερ οὐ παντάπασιν ὦν, ὡς ἔφθην εἰπὼν, ἐπὶ τούτῳ παρεσκευασμένος οὐδέν.

ΤΤΧ. Εἰ καὶ σμικρὰ δὲ τοῖς ἀληθεῖσι διοίσει.

ΠΑΡ. Ἴθι δὴ, πρῶτον περὶ τῆς τέχνης, εἰ σοι δοκεῖ, ἥτις ποτὲ οὕσα τυγχάνει τῷ γένει, σκοπῶμεν. οὕτως γὰρ ἐπακολουθήσασιν ἄν καὶ ταῖς κατ' εἶδος τέχναις, εἴπερ ἄρα ὀρθῶς μετέχοιμεν αὐτῆς.

ΤΤΧ. Τί ποτ' οὖν ἐστὶ τέχνη, ὡς ἐπίστασαι;

ΠΑΡ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΤΤΧ. Μὴ τοίνυν ὄκνει λέγειν αὐτὴν, εἴπερ οἶσθα.

4. ΠΑΡ. Τέχνη ἐστὶν, ὡς ἐγὼ διαμνημονεύω, σοφοῦ τινος ἀκούσας, σύστημα ἐκ καταλήψεων ἐγγυμασμένων πρὸς τι τέλος εὐχρηστον τῶν ἐν τῷ βίῳ.

ΤΤΧ. Ὄρθῶς ἐκείνου γε εἰπόντος, οὕτως ἀπεμνημόνευσας.

ΠΑΡ. Εἰ δὲ μετέχοι τούτων ἀπάντων ἢ παρασιτικῆ, τί ἄν ἄλλο ἢ καὶ αὕτη τέχνη εἴη;

ΤΤΧ. Τέχνη γὰρ, εἴπερ οὕτως ἔχοι.

ΠΑΡ. Φέρε δὴ καθ' ἕναστον τοῖς τῆς τέχνης

εἶδειςιν ἐφαρμόζοντες τὴν παρασιτικὴν, εἰ συνᾶδει, σκοποῦμεν, καὶ ὁ περὶ αὐτῆς λόγος, ἀλλὰ μὴ καθ' ἅπερ αἱ πονηραὶ χύτραι διακρουόμεναι, μὴ σαθρὸν ἀποφθίγγηται. δεῖ τοίνυν εἶναι καὶ ταύτην ὡςπερ καὶ πᾶσαν τέχνην, σύστημα ἐκ καταλήψεων. πρῶτον μὲν τὸ δοκιμάζειν, καὶ διακρίνειν, ὅστις ἂν ἐπιτηδειος γένοιτο τρέφειν αὐτόν· καὶ ὅτω παρασιτεῖν ἀρξάμενος, οὐκ ἂν μεταγνοίῃ. ἢ τὸν μὲν ἀργυρογνώμονα τέχνην τινὰ φήσομεν ἔχειν, εἴπερ ἐπίστατο διαγιγνώσκειν τὰ τε κίβδηλα τῶν νομισμάτων, καὶ τὰ μὴ, τοῦτον δὲ ἄνευ τέχνης διακρίνειν τοὺς τε κίβδηλους τῶν ἀνθρώπων, καὶ τοὺς ἀγαθοὺς, καὶ ταῦτα, ὡςπερ τῶν νομισμάτων, καὶ τῶν ἀνθρώπων μὴ φανερῶν εὐθύς ὄντων; αὐτὰ μέντοι ταῦτα καὶ ὁ σοφὸς Εὐριπίδης καταμέμφεται, λέγων·

Ἄνδρῶν δ' ὅτω χρῆ τὸν κακὸν διειδέναι,

Οὐδεὶς χαρακτῆρ ἐμπέφυκε σώματι.

ᾧ δὴ καὶ μείζων ἢ τοῦ παρασίτου τέχνη πέφυκεν, εἴγε καὶ τὰ οὕτως ἄδηλα καὶ ἄφανῆ, μᾶλλον τῆς μαντικῆς γνωρίζει τε καὶ οἶδε. 5. Τὸ δὲ γε ἐπίστασθαι λόγους λέγειν ἐπιτηδείους, καὶ πράγματα πράττειν, δι' ὧν οἰκειώσεται, καὶ εὐνοῦστατον ἑαυτὸν τῶν τρέφοντι ἀποδείξει, ἢ ὃ οὐ συνέσιως καὶ καταλήψεως ἐφόωμένης εἶναι σοὶ δοκεῖ;

ΤΥΧ. Καὶ μάλα.

ΠΑΡ. Τὸ δὲ γε ἐν ταῖς ἐστιάσεσιν αὐταῖς, ὅπως παντὸς ἀπέλθῃ πλέον ἔχων, καὶ παρευδοκιμῶν τοὺς μὴ τὴν αὐτὴν αὐτῶ κεκτημένους τέχνην, ἄνευ τινὸς λόγου καὶ σοφίας πλάττισθαι οἶε;

ΤΤΧ. Οὐδαμῶς.

ΠΑΡ. Τί δέ, τὸ ἐπίστασθαι τὰς ἀρετας καὶ κακίας τῶν ὄψων καὶ τῶν σπιτίων, πολυπραγμοσύνην ἀτέχνου τινὸς εἶναι σοι δοκεῖ; καὶ ταῦτα τοῦ γεννησιωτάτου Πλάτωνος οὕτως λέγοντος, Τοῦ μέλλοντος ἐσιτιάσεσθαι μὴ μαγειρικοῦ ὄντος, σκευαζομένης θοοίνης ἀκυροτέρα ἢ κρίσις. 6. Ὅτι γε μὴν οὐκ ἐκ καταλήψεως μόνον, ἀλλὰ συγγεγυμνασμένης ἐστὶν ἡ παρασιτικὴ, μάθοις ἂν ἐνθένδε φαδίως. αἱ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων τεχνῶν καταλήψεις καὶ ἡμέρας, καὶ ἑύκτας, καὶ μῆνας, καὶ ἐνταυτοὺς πολλάκις ἀνυγύμναστοι μένουσι, καὶ ὁμοῦ οὐκ ἀπόλλυνται παρὰ τοῖς κεκτημένοις αἱ τέχναι. αἱ δὲ τοῦ παρασίτου καταλήψεις, εἰ μὴ καθ' ἡμέραν εἶεν ἐν γυμνασίῳ, ἀπολλῦσιν οὐ μόνον, οἶμαι, τὴν τέχνην, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν τεχνίτην. 7. Τό γε μὴν, πρὸς τὸ τέλος εὐχρηστον τῷ βίῳ, μὴ καὶ μανίας εἶη ζητεῖν; ἐγὼ γὰρ τοῦ φαγεῖν καὶ τοῦ πεινῆν οὐδὲν εὐχρηστότερον εὐρίσκω ἐν τῷ βίῳ ὄν, οὐδὲ ζῆν γε ἄνευ τούτου ἐστί.

ΤΤΧ. Πάνυ μὲν οὖν.

8. ΠΑΡ. Καὶ μὴν οὐδὲ τοιοῦτόν τι ἐστὶν ἡ παρασιτικὴ, ὑποῖον τὸ κάλλος, καὶ ἡ ἰσχύς, οἷστε τέχνην μὲν μὴ δοκεῖν αὐτὴν, δύναμιν δὲ τινα τοιαύτην.

ΤΤΧ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΠΑΡ. Ἀλλὰ μέντοι οὐδὲ ἀτεχνία ἐστίν. ἡ γὰρ ἀτεχνία οὐδέποτε οὐδὲν κατορθοῖ τῷ κεκτημένῳ. φέρε γὰρ, εἰ ἐπιτρέψας σὺ σιαντῷ ναῦν ἐν θαλάττῃ καὶ χειμῶνι, μὴ ἐπιστάμενος κυβερνᾶν, σωθείης ἂν;

ΤΤΧ. Οὐχ οὕτω.

ΠΑΡ. Τί δή ποτε, ἢ τῷ μὴ ἔχειν τέχνην, δι' ἧς
δυσίησται σώζειν ἑαυτὸν;

ΤΤΧ. Καὶ μίλα.

ΠΑΡ. Οὐκοῦν καὶ παράσιτος ὑπὸ τῆς παρασι-
τικῆς, εἴπερ ἦν ἀτεχνία, οὐκ ἂν ἐσώζειο;

ΤΤΧ. Ναί,

ΠΑΡ. Οὐκοῦν τέχνη σώζεται, ἀτεχνία δὲ οὐ;

ΤΤΧ. Πάνυ μὲν οὖν.

ΠΑΡ. Τέχνη ἄρα ἐστὶν ἡ παρασιτική.

ΤΤΧ. Τέχνη, ὡς ἔοικε.

ΠΑΡ. Καὶ μὴν κυβερνήτας μὲν ἀγαθοὺς, καὶ
ἠνώχους τεχνίτας ἐκπεσόντας τῶν δίφρων οἶδα ἐγὼ
πολλὰκις, καὶ τοὺς μὲν ξυντριβέντας, τοὺς δὲ καὶ
πάμπαν διαφθαρέντας· παρασίτου δὲ ναυάγιον οὐ-
δὲ εἰς ἔχοι τοιωῦτον εἰπεῖν. οὐκοῦν εἰ μήτε ἀτεχνία
ἐστὶν ἡ παρασιτική, μήτε δύναμις, σύστημα δὲ τι,
καὶ ἐκ καταλήψεων γεγυμνασμένων, τέχνη δηλονότι
διωμολόγηται ἡμῖν σήμερον.

9. **ΤΤΧ.** Ὅσον ἐκ τούτου εἰκάζω· ἀλλ' ἐκεῖνο
σκόπει δὴ, ὅπως καὶ ὄρον ἡμῖν τινα γενναῖον ἀπο-
δώς τῆς παρασιτικῆς.

ΠΑΡ. Ὁρθῶς σύγε λέγων. δοκεῖ γάρ δὴ μοι
οὕτως ἂν μάλιστα διωρίσθαι· παρασιτική ἐστὶ τέχνη
ποτέων, καὶ βρωτέων, καὶ τῶν διὰ ταῦτα λεκτέων,
τέλος δὲ αὐτῆς τὸ ἡδύ.

ΤΤΧ. Ἐπέρευγέ μοι δοκεῖς ὀρίσασθαι τὴν σεαν-
ταῦ τέχνην. ἀλλ' ἐκεῖνο σκόπει, μὴ πρὸς ἐπίους τῶν
φιλοσόφων μάχη σοι περὶ τοῦ τέλους ἦ.

ΠΑΡ. Καὶ μὴν ἀπόχρη γε, εἴπερ ἔσται τὸ αὐτὸ

τέλος εὐδαιμονίας καὶ παρασιτικῆς. 10. Φανεῖται δὲ οὕτως. ὁ γὰρ σοφὸς Ὅμηρος τὸν τοῦ παρασίτου βίον θαυμάζων, ὡς ἄρα μακάριος καὶ ζηλωτὸς εἶη μόνος,

Οὐ γὰρ ἔγωγέ τις φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι,
Ἥ ὅταν εὐφροσύνῃ μὲν ἔχη κατὰ δῆμον ἅπαντα,
— — παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι.

Σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κορητῆρος ἀφύσσω
Οἰνοχόος φορέησι, καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσι.

καὶ ὡς οὐχ ἰκανῶς ταῦτα θαυμάζων, μᾶλλον τὴν αὐτοῦ γνώμην ποιεῖ φανερωτέραν, εὖ λέγων·

Τοῦτο τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἶδεται εἶναι, οὐχ ἕτερόν τι ἐξ ὧν φησιν, ἢ τὸ παρασιτεῖν, εὐδαιμονομίζων. καὶ μὴν οὐδὲ τῷ τυχόντι ἀνδρὶ περιτέθεικε τούτους τοὺς λόγους, ἀλλὰ τῷ σοφωτάτῳ τῶν Ἑλλήνων. καίτοι γε εἶπερ ἐβούλετο Ὀδυσσεὺς τὸ κατὰ τοὺς Στωϊκοὺς ἐπαιεῖν τέλος, ἐδύνατο ταυτὶ λέγειν, ὅτι τὸν Φιλοκτήτην ἀνήγαγεν ἐκ τῆς Αἴθης, ὅτι τὸ Ἴλιον ἐξεπόρθησεν, ὅτι τοὺς Ἑλληνας φεύγοντας κατέσχεν, ὅτι εἰς Τροίαν εἰσῆλθεν, ἑαυτὸν μαστιγώσας, καὶ κακὰ καὶ Στωϊκὰ ῥάκη ἐνδύς· ἀλλὰ τότε οὐκ εἶπε τοῦτο τέλος χαριέστερον· ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ τῶν Ἐπικουρείων βίῳ γενόμενος αὐτίς παρὰ τῆς Καλυψοῦ, ὅτι αὐτᾶ ὑπῆρχεν ἐν ἀργίᾳ τε βιοτεύειν, καὶ τρυφᾶν, καὶ βινεῖν τὴν Ἀτλαντος θυγατέρα, καὶ κινεῖν πάσας τὰς λείας κινήσεις, οὐδέποτε εἶπε τοῦτο τὸ τέλος χαριέστερον, ἀλλὰ τὸν τῶν παρασίτων βίον. ἐκαλοῦντο δὲ δαιτυμόνες οἱ παράσιτοι τότε. πῶς οὖν λέγει; πάλιν γὰρ ἄξιον ἀναμνησθῆναι τῶν ἐπῶν. οὐδὲ γὰρ οἷόν τε ἀκούειν αὐτῶν, μὴ πολλαῖς λεγομένων·

Δαιτυμόνες καθήμενοι ἐξείης· καί·

— — — παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι

Σίτου καὶ κρεῖων — — —

11. "Ὅγε μὴν Ἐπίκουρος σφόδρα ἀναισχύντως ὑφελόμενος τὸ τῆς παρασιτικῆς τέλος, τῆς κατ' αὐτὸν εὐδαιμονίας τέλος αὐτὸ ποιεῖ. καὶ ὅτι κλοπὴ τὸ πρῶμα ἐστὶ, καὶ οὐδὲν Ἐπικούρου μέλει τὸ ἡδὺν, ἀλλὰ τῷ παρασίτῳ, οὕτω μάθοις ἄν. ἔγωγε ἠγοῦμαι τὸ ἡδὺν πρῶτον μὲν τὸ τῆς σαρκὸς ἀόχλητον, ἔπειτα τὸ μὴ θορύβου καὶ ταραχῆς τὴν ψυχὴν ἐμπεπλῆσθαι. τούτων τοίνυν ὁ μὲν παράσιτος ἑκατέρων τυγχάνει· ὁ δὲ Ἐπικούρειος οὐδὲ θάττερον. ὁ γὰρ ζητῶν περὶ ἀχρήματος γῆς, καὶ κόσμων ἀπειρίας, καὶ μεγέθους ἡλίου, καὶ ἀποστημάτων, καὶ πρώτων στοιχείων, καὶ περὶ τῶν θεῶν, εἴτε εἰσὶν, εἴτε οὐκ εἰσὶ, καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ τέλους αἰὲ πολεμῶν, καὶ διαφερόμενος πρὸς τινὰς, οὐ μόνον ἐν ἀνθρωπίναις, ἀλλὰ καὶ ἐν κοσμικαῖς ἐστὶν ὀχλήσειν. ὁ δὲ παράσιτος, πάντα καλῶς ἔχειν οἰόμενος, καὶ πεπιστευκῶς μὴ ἄλλως ταῦτα ἔχειν ἄμεινον, ἢ ἔχει, μετὰ πολλῆς ἀδείας καὶ γαλήνης, οὐδενὸς αὐτῷ τοιοῦτου παρενοχλοῦντος, ἐσθίει, καὶ κοιμᾶται ὑπτιος, ἀφεικῶς τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας, ὥσπερ Ὀδυσσεὺς ἐπὶ τῆς σχεδίας ἀποπλέων οἴκαδε.

12. Καὶ μὴν οὐχὶ κατὰ ταῦτα μόνον οὐδὲν προσήκει τὸ ἡδὺν τῷ Ἐπικούρῳ, ἀλλὰ καὶ κατ' ἐκεῖνα. ὁ γὰρ Ἐπίκουρος οὗτος, ὅστις ποτὲ ἐστὶν ὁ σοφός, ἤτοι φαγεῖν ἔχει, ἢ οὐ. εἰ μὲν οὐκ ἔχει, οὐχ ὅπως ἡδέας οὐ ζήσεται, ἀλλ' οὐδὲ ζήσεται· εἰ δὲ ἔχει, εἴτε παρ' ἑαυτοῦ, εἴτε παρὰ ἄλλου· εἰ μὲν οὖν παρ' ἄλλου τὸ

φαγεῖν ἔχει, πικραίντοσ ἐσσι, καὶ οὐχ ὡσ λέγει· εἰ δὲ παρ' ἑαυτοῦ, οὐχ ἠδέωσ ζήσεται.

ΤΤΧ. Πῶσ οὐχ ἠδέωσ;

ΠΑΡ. Εἰ γὰρ ἔχει τὸ φαγεῖν παρ' ἑαυτοῦ, πολλὰ τοι, ὦ Τυχιάδη, τῷ τοιοῦτῳ βίῳ παρακολουθεῖν ἀνάγκη· καὶ ἄθρει, πῶσα. δεῖ τὸν μέλλοντα βιώσεσθαι καθ' ἠδονὴν τὰς ἐγγινομένησ ὀρέξεισ ἀπάσασ ἀνακαληροῦν. ἢ τί φῆσ;

ΤΤΧ. Καὶ μοὶ δοκεῖ.

ΠΑΡ. Οὐκοῦν τῷ μὲν συχνὰ κεντημένῳ ἴσασ τοῦτο παρέχει. τῷ δὲ ὀλίγῳ καὶ μηδὲν, οὐκέτι· ὡσσι πένησ οὐκ ἂν σοφὸσ γένοιτο, οὐδὲ ἐφικνοῖτο τοῦ τέλους· λέγω δὲ τοῦ ἠδέωσ. ἀλλ' οὐδὲ μὲν ὁ πλούσιωσ, ὁ παρὰ τῆσ οὐσίασ ἀφθόνωσ τὰσ ἐπιθυμίαισ χορηγῶν, θυνῆσεται τοῦδε ἐφικέσθαι. τί δήποτε; ὅτι πᾶσα ἀνάγκη τὸν ἀναλίσκοντα πρὸ ἑαυτοῦ πολλὰσ περιπέπειν ἀηθίασ, τοῦτο μὲν τῷ μαγεῖρω κακῶσ σκευάσαντι τὸ ὄψον μαχόμενον, ἢ, εἰ μὴ μάχοιτο, φιῦλα παρὰ τοῦτο ἐσθίοντα τὰ ὄψα, καὶ τοῦ ἠδέωσ ὑστερεῖν· τοῦτο δὲ τῷ οἰκονομοῦντι τὰ κατὰ τὴν οὐκίαν, εἰ μὴ καλῶσ οἰκονομοῖη, μαχόμενον. ἢ οὐχ οὔτω;

ΤΤΧ. Νῆ Δία, καὶ μοὶ δοκεῖ.

ΠΑΡ. Τῷ μὲν οἶν Ἐπικούρω πάντα ξυμβαίνειν εἰκόσ, ὡσσι οὐδέποτε τεύξεται τοῦ τέλουσ· τῷ δὲ παρσσίτῳ οὔτε μάγερωσ ἐστιν, ὡ χαλεπήνη, οὔτε ἄγρωσ, οὔτε οἰκονόμοσ, οὔτε ἀργῦρια, ὑπὲρ ὧν ἀπολλυμένων ἀχθεσθεῖη, καὶ πάντα ἔχει, ὡσσι καὶ φάγοι καὶ πίοι, μόνωσ οὔτωσ ὑπὸ μηδενόσ, ὧν ἐκεῖνοσ, ἀνάγκη ἐνοχλοῦμενοσ. 13. Ἄλλ' ὅτι μὲν τέχνη ἐστὶν ἢ πα-

ρασιτική, καὶ τούτων καὶ τῶν ἄλλων ἱκανῶς δέδεικται.
 λοιπὸν, ὅτι καὶ ἀρίστη δεικτέον, καὶ τοῦτο οὐχ ἀπλῶς,
 ἀλλὰ πρῶτον μὲν, ὅτι κοινῇ πασῶν διαφέρει τῶν
 τεχνῶν· εἶτα ὅτι καὶ ἰδίᾳ ἐκάστης. κοινῇ μὲν οὖν
 ἀπασῶν οὕτω διαφέρει. πάσης γὰρ τέχνης ἀνάγκη
 προσέγειν μάθησιν, πόνον, φόβον, πληγὰς, ἅπερ οὐκ
 ἴστιν ὅστις οὐκ ἂν ἀπεύξαιτο. ταύτην δὲ τὴν τέχνην,
 ὡς ἔειπε, μόνην ἔξεισι μαθεῖν ἄνευ πόνου. τίς γὰρ
 ἀπὸ δείπνου ποτὲ ἀπῆλθε κλαίων, ὡςπερ τινὲς ἀπὸ
 τῶν διδασκάλων ὀρῶμεν; τίς δ' ἐπὶ δείπνον ἀπιῶν,
 ἄφθῃ σκυθρωπός, ὡςπερ οἱ εἰς διδασκαλεῖα φοι-
 τῶντες; καὶ μὴν ὁ μὲν παρίσιτος ἐκὼν αὐτὸς ἐπὶ
 δεῖπνον ἔρχεται, μάλιστα ἐπιθυμῶν τῆς τέχνης· οὐ
 δὲ τίς ἄλλης τέχνης μανθάνοντας, μισοῦσιν αὐτάς,
 ὡςτε ἐνιοὶ δι' αὐτάς ἀποδιδοσκουσι. τί δὲ οὐ καὶ
 κτενο ἐννοῆσαι σε δεῖ, ὅτι καὶ τοὺς ἐν ἐκείναις ταῖς
 τέχναις προκόπτοντας, οἱ πατέρες καὶ μητέρες τοῦτοις
 τιμῶναι μάλιστα, οἷς καθ' ἡμέραν καὶ τὸν παρίσιτον;
 Καλῶς, νῆ Δία, ἔγραψεν ὁ παῖς, λέγοντις, δότε
 αὐτῷ φαγεῖν· οὐκ ἔγραψεν ὀρθῶς, μὴ δότε. οὕτω
 τὸ πρῶτον καὶ ἐντιμον, καὶ ἐν τιμωρίᾳ μέγα φαίνε-
 ται. 14. Καὶ μὴν αἱ ἄλλαι τέχναι τὸ ἕτερον τοῦ-
 το ἔχουσι μετὰ τὸ μαθεῖν, καὶ τοὺς καρποὺς ἠδέως
 ἀπολαμβάνουσι. πολλὴ γὰρ, καὶ ὀρθῆος υἷμος ἐστὶν
 αὐτό. ἡ δὲ παρασιτικὴ μόνη τῶν ἄλλων εὐθὺς ἀπο-
 λαύει τῆς τέχνης ἐν αὐτῷ τῷ μανθάνειν, καὶ ἅμα τε
 ἄρχεται, καὶ ἐν τῷ τέλει ἐστίν. αἱ μὲντοι τῶν ἄλλων
 τεχνῶν οὐ τίς, ἀλλὰ πᾶσαι ἐπὶ μόνην τὴν τροφήν
 γυγῶνασιν· ὁ δὲ παρίσιτος εὐθὺς ἔχει τὴν τροφήν

ἅμα τῷ ἄρξασθαι τῆς τεχνῆς. ἢ οὐκ ἐννοεῖς ὅτι ὁ
 μὲν γεωργὸς γεωργεῖ, οὐ τοῦ γεωργεῖν ἕνεκα, καὶ ὁ
 τέκτων τεκταίνεται, οὐ τοῦ τεκταίνεσθαι ἕνεκα· ὁ
 δὲ παράσιτος, οὐχ ἕτερον μέντοι διώκει, ἀλλὰ τὸ
 αὐτὸ καὶ ἔργον ἐστὶν αὐτοῦ, καὶ οὗ ἕνεκα γίγνεται;
 15. Καὶ μὴν ἐκεῖνά γε οὐδεὶς ἐστὶν ὅστις οὐκ ἐπί-
 σταται, ὅτι οἱ μὲν τὰς λοιπὰς τέχνας ἐργαζόμενοι
 τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ταλαιπωροῦσι, μίαν δὲ ἢ δύο
 μόνας τοῦ μηνὸς ἡμέρας ἱεράς ἄγουσι. καὶ αἱ πόλεις
 δὲ, τὰς μὲν δι' ἔτους, τὰς δὲ ἐμμήνουσ ἐορτῆς διατε-
 λοῦσι, καὶ εὐφραίνεσθαι λέγονται τότε. ὁ δὲ πα-
 ράσιτος τοῦ μηνὸς τὰς τριῶνδεκάτην ἡμέρας ἱεράς ἄγει-
 πῦσαι γὰρ δοκοῦσιν αὐτῷ εἶναι τῶν θεῶν. 16. Ἔτι
 οἱ μὲν βουλόμενοι τὰς ἄλλας τέχνας κατορθοῦν, ὀλε-
 γουσιταῖς καὶ ὀλιγοποσίαις χρῶνται, καθάπερ οἱ
 νοσοῦντες. πολυποσίαις δὲ καὶ πολυσιταῖς οὐκ ἐστὶν
 εὐφραίνόμενον μανθάνειν. 17. Καὶ αἱ μὲν ἄλλαι
 τέχναι χωρὶς ὀργάνων οὐδαμῶς τῷ κεκτημένοι ὑπη-
 ρετῆν δύναται· οὔτε γὰρ αὐλεῖν ἐνὶ χωρὶς αὐλῶν,
 οὔτε ψάλλειν ἄνευ λύρας, οὔτε ἰππεύειν χωρὶς ἵππου.
 αὕτη δὲ οὕτως ἐστὶν ἀγαθὴ, καὶ οὐ βιαιότητι τῷ τεχνί-
 τη, ὥστε καὶ ὑπάρχει μηδὲν ἔχοντι ὄπλον χρῆσθαι
 αὐτῇ. 18. Καὶ, ὡς ἔοικε, τὰς ἄλλας τέχνας μαν-
 θάνομεν μισθὸν διδόντες, ταύτην δὲ λαμβάνοντες.
 19. Ἔτι τῶν μὲν ἄλλων τεχνῶν εἰσι διδάσκαλοι τινες,
 τῆς δὲ παρασιτικῆς οὐδεὶς, ἀλλ' ὡσπερ ἡ ποιητικὴ,
 κατὰ Σωκράτην, καὶ αὕτη τινὲ μοῖρα παραγίγνεται.
 20. Κακῆϊνο δὲ σκόπει, ὅτι τὰς μὲν ἄλλας τέχνας
 ὀδεύοντες, ἢ πλείοντες, οὐ δυναίμεθα διαπραττεσθαι
 ταύτην δὲ ἐστὶ χρῆσθαι καὶ ἐν ὀδῷ, καὶ πλείοντι.

ΤΤΧ. Πάνυ μὲν οὖν.

21. ΠΑΡ. Καὶ μέντοι, ὡς Τυχιάδῃ, αἱ μὲν ἄλλαι τέχναι δοκοῦσί μοι ταύτης ἐπιθυμεῖν, αὕτη δὲ οὐδεμιᾶς ἐτέρας.

ΤΤΧ. Τί δε οὐχ οἱ τὰ ἄλλότρια λαμβονόντες ἀδικεῖν σοι δοκοῦσι;

ΠΑΡ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΤΤΧ. Πῶς οὖν ὁ παράσιτος τὰ ἄλλότρια λαμβάνων, οὐκ ἀδικεῖ μόνος;

22. ΠΑΡ. Οὐκ ἔχω λέγειν. Καὶ μὴ τῶν ἄλλων τεχνῶν αἱ ἀρχαὶ φαῦλαι τινες καὶ εὐτελεῖς εἰσι, τῆς δὲ παρασιτικῆς ἡ ἀρχὴ πάνυ γενναία τις. τὸ γὰρ θρυλλοῦμενον τοῦτο τῆς φιλίας ὄνομα, οὐκ ἄλλο τι εὖροισι, ἢ ἀρχὴν παρασιτικῆς.

ΤΤΧ. Πῶς λέγεις;

ΠΑΡ. Ὅτι οὐδεὶς ἐχθρόν, ἢ ἀγνώστα ἄνθρωπον, ἀλλ' οὐδὲ συνήθη μετρίως, ἐπὶ δεῖπνον καλεῖ, ἀλλὰ δεῖ πρότερον, οἶμαι, τοῦτον γενέσθαι φίλον, ἵνα κοινωνήσῃ σπονδῶν, καὶ τραπέζης, καὶ τῶν τῆς τέχνης ταύτης μυστηρίων. ἐγὼ γοῦν πολλάκις ἤκουα τινῶν λεγόντων, ποταπὸς δὲ οὗτος ὁ φίλος, ὅστις οὐ βέβρωκεν οὐδὲ πέπωκε μεθ' ἡμῶν; ὡς δηλονότι τὸν συμπίνοντα καὶ συνεσθίοντα μόνον πιστὸν ἡγουμένων φίλον. 23. Ὅτι γε μὴν ἡ βασιλικωτάτη τῶν τεχνῶν ἐστὶν αὕτη, μύθοις ἂν καὶ ἐκ τοῦδε οὐχ ἥκιστα. τὰς μὲν γὰρ λοιπὰς τέχνας οὐ μόνον κακοπαθοῦντες, καὶ ἰδροῦντες, ἀλλὰ, νῆ Δία, καθήμενοι καὶ ἐστῶτες ἐργάζονται, ὡς περ ἀμελεῖ δοῦλοι τῶν τεχνῶν. ὁ δὲ παράσιτος μεταχειρίζεται τὴν αὐτοῦ

τέχνην, ὡς βασιλεὺς κατακείμενος. 23. Ἐκεῖνα μὴ γὰρ τί δεῖ λέγειν περὶ τῆς εὐδαιμονίας αὐτοῦ, ὅτι δὴ μόνος κατὰ τὸν Ἰοφὸν Ὀμηρον οὔτε φυτεύει χερσὶ φυτὸν, οὔτε ἄροϊ, ἀλλὰ τὰ ἄσπαρτα, καὶ τὰ ἀνήροτα πάντα νέμεται; 25. Καὶ μὴν ῥήτορά τε, καὶ γεωμίτρην, καὶ χαλκία οὐδὲν κωλύει τὴν ἑαυτοῦ τέχνην ἐργάζεσθαι, εἴαν τε πονηρὸς, εἴαν τε καὶ μωρὸς ᾗ, παρασιτεῖν δὲ οὐδεὶς δύναται ἢ μωρὸς ὢν, ἢ πονηρὸς.

ΤΤΧ. Παπαί. οἶον χρῆμα ἀποφαίγη τὴν παρασιτικὴν· ὥστε καὶ αὐτὸς ἤδη βούλεσθαι δοκῶ μοι παράσιτος εἶναι ἀντὶ τούτου ὅς εἰμι.

26. ΠΑΡ. Ὡς μὲν τοίνυν κοινῇ πάντων διαφέρει, δεδειχθαι μοι δοκῶ. φέρε δὴ ὡς καὶ κατ' ἰδίαν ἐκάστης διαφέρει, σκοπῶμεν. τὸ μὲν δὴ ταῖς βαναύσοις τέχναις παραβάλλειν αὐτήν, ἀνόητόν ἐστι· καὶ μᾶλλον πως καθαιροῦντος τὸ ἀξίωμα τῆς τέχνης. ὅτι γε μὴν τῶν μεγίστων καὶ καλλίστων τεχνῶν διαφέρει, δεικτέον. ὁμολόγηται γὰρ δὴ πρὸς πάντων, τὴν τε ῥητορικὴν, καὶ τὴν φιλοσοφίαν, ὅς διὰ γενναιότητα καὶ ἐπιστήμας ἀποφαίνονται τινες. ἐπειδὴν γοῦν καὶ τούτων ἀποδείξαιμι τὴν παρασιτικὴν πολὺ κρατοῦσαν, σχολῇ δηλονότι τῶν ἄλλων τεχνῶν δόξει προφεφερεστάτη, καθάπερ ἢ Ναυσικάα τῶν θεραπευιδῶν. 27. Κοινῇ μὲν οὖν ἀμφοῖν διαφέρει, καὶ τῆς ῥητορικῆς, καὶ τῆς φιλοσοφίας, πρῶτον κατὰ τὴν ὑπόστασιν. ἡ μὲν γὰρ ὑφέστηκεν, αἱ δὲ οὐ. οὔτε γὰρ καὶ τὴν ῥητορικὴν ἐν τι καὶ τὸ αὐτὸ νομίζομεν, ἀλλ' οἱ μὲν τέχνην, οἱ δὲ τοῦναντίον, ἀτεχνίαν, ἄλλοι δὲ κακοτεχνίαν,

ἄλλοι δὲ ἄλλο τε ὁμοίως δὲ καὶ τὴν φιλοσοφίαν κατὰ τὰ αὐτὰ, καὶ ὡσαύτως ἔχουσιν. ἑτέρως μὲν γὰρ Ἐπικούρῳ δοκεῖ τὰ πράγματα ἔχειν, ἑτέρως δὲ τοῖς ἀπὸ τῆς Στοῦς, ἑτέρως δὲ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας, ἑτέρως δὲ τοῖς ἀπὸ τοῦ Περιπάτου, καὶ ὑπλάως ἄλλος ἄλλην ἀξιῶ τὴν φιλοσοφίαν εἶναι. καὶ μέχρι γε νῦν, οὔτε οἱ αὐτοὶ γνώμης κρατοῦσιν, οὔτε αὐτῶν ἡ τέχνη μία φαίνεται. ἐξ ὧν δηλονότι τεκμαίρεσθαι καταλείπεται. ἀρχὴν γὰρ φημι μίητε εἶναι τέχνην, ἧς οὐκ ἔστιν ὑπόστασις. ἐπεὶ τί δήποτε; ἀριθμητικὴ μὲν μία ἐστὶ καὶ ἡ αὐτὴ, καὶ δις δύο παρὰ γε ἡμῖν, καὶ παρὰ Πέρσαις, τέσσαρά ἐστι, καὶ συμφωνεῖ ταῦτα καὶ παρὰ Ἕλλησι καὶ βαρβάροις· φιλοσοφίας δὲ πολλὰς καὶ διαφόρους ὀρῶμεν, καὶ οὔτε τὰς ἀρχὰς οὔτε τὰ τέλη σύμφωνα πασῶν.

ΤΤΧ. Ἀληθῆ λέγεις. μίαν μὲν γὰρ τὴν φιλοσοφίαν εἶναι λέγουσιν· αὐτοὶ δὲ αὐτὰς ποιοῦσι πολλὰς.

28. ΠΑΡ. Καὶ μὴν καὶ τὰς μὲν ἄλλας τέχνας, εἰ καὶ τι κατὰ ταύτας ἀσύμφωνον εἶη, καὶ παρέλθοι τις συγγνώμης ἀξιώσας, ἐπεὶ μέσαι τε δοκοῦσι, καὶ αἱ καταλήψεις αὐτῶν οὐκ εἰσὶν ἀμετάπτωτοι, προσδεκτέος ἂν εἶη. φιλοσοφίαν δὲ τίς ὡς ἀναγκαίαν ἀνάσχοιτο μὴ μίαν εἶναι, καὶ μηδὲ σύμφωνον αὐτῆν ἑαυτῇ μᾶλλον τῶν ὀργάνων; μία μὲν οὐκ ἔστι φιλοσοφία, ἐπειδὴ ὀρῶ καὶ ἄπειρον οὔσαν. πολλὰ δὲ οὐ δύνανται εἶναι· ἐπειδήπερ ἡ φιλοσοφία μία.

29. Ὅμοίως δὲ καὶ περὶ τῆς ὑποστάσεως τῆς ῥητορικῆς ταῦτα φαίη τις ἂν. τὸ γὰρ περὶ ἐνὸς προκειμένου ταῦτα μὴ λέγειν ἅπαντας, ἀλλὰ μάχην εἶναι

φορῶς ἀντιδόξου, ἀπόδειξις μεγίστη τοῦ μηδὲ τὴν ἀρχὴν εἶναι τοῦτο, οὐ μίαν κατάληψις οὐκ ἔστι. τὸ γὰρ ζητεῖν τὸ, τί μᾶλλον αὐτῶν ἔστι, καὶ τὸ μηδέποτε ὁμολογεῖν μίαν εἶναι, τοῦτο αὐτὴν ἀναιρεῖ τοῦ ζητουμένου τὴν οὐσίαν. 30. Ἡ μέντοι παρασιτικὴ οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἑλλήσι καὶ ἐν βαρβάροις μία ἐστὶ, καὶ κατὰ ταῦτά, καὶ ὡσαύτως. καὶ οὐκ ἂν εἶποι τις ἄλλως μὲν τοῦσδε, ἑτέρως τοῦσδε, παρασιτεῖν. οὐδὲ εἰσὶν ὡς ἔοικεν ἐν παρασίτοις τενές, οἷον Στωϊκοὶ, ἢ Ἐπικουρείοι, δόγματα ἔχοντες διάφορα, ἀλλὰ πᾶσι πρὸς ἅπαντας ὁμολογία τις ἐστὶ, καὶ συμφωνία τῶν ἔργων, καὶ τοῦ τέλους. ὥστε ἔμοιγε δοκεῖ ἡ παρασιτικὴ κινδυνεύειν, κατὰ γε τοῦτο, καὶ σοφία εἶναι.

31. ΤΤΧ. Πάνυ μοι δοκεῖς ἰκανῶς ταῦτα εἶρηκέναι. ὡς δὲ καὶ τὰ ἄλλα χείρων ἐστὶν ἢ φιλοσοφία τῆς σῆς τέχνης, πῶς ἀποδεικνύεις;

ΠΑΡ. Οὐκοῦν ἀνάγκη πρῶτον εἰπεῖν, διὰ φιλοσοφίας μὲν οὐδέποτε ἠράσθη παράσιτος, παρασιτικῆς δὲ πάμπολλοι ἐπιθυμήσαντες μνησθῆναι φιλοσοφοί, καὶ μέχρι γε νῦν ἐρῶσι.

ΤΤΧ. Καὶ τίνας ἂν ἔχοις εἰπεῖν φιλοσόφους, παρασιτεῖν σπουδάζοντας;

ΠΑΡ. Οὐς τινὰς μέντοι, ὧ Τυχιάδη, καὶ σὶ γιγνώσκων, ὑποκρίνη ἀγνοεῖν κἀμέ, ὡς κατὰ τινὸς αὐτοῖς αἰσχύνῃς ἐντεῦθεν γιγνομένης, σὺχί τιμῆς.

ΤΤΧ. Οὐ, μὰ τὸν Διῖ, ὧ Σίρων, ἀλλὰ καὶ σφόδρα ἀπορῶ οὐς τινὰς καὶ εὐροῖς εἰπεῖν.

ΠΑΡ. Ὡ γενναῖε, σὺ μοι δοκεῖς ἀτήκοος εἶναι

καὶ τῶν ἀναγραφάντων τοὺς ἐκείνων βίους, ἐπεὶ πάντως ἂν καὶ ἐπιγνῶναι οὓς τινὰς λέγω, δύναιο.

ΤΤΧ. Καὶ μέντοι, νῆ τὸν Ἡρακλέα, ποθῶ δὴ ἀκούειν τίνες εἰσίν.

ΠΑΡ. Ἐγὼ σοὶ δεῖξω, καὶ καταλέξω αὐτούς ὄντας οὐχὶ τοὺς φαύλους, ἀλλ' ὡς ἐγὼ θαυᾶ, τοὺς ἀρίστους, καὶ οὓς ἤκιστα οἶμι. 32. Αἰσχίονος μέντοι ὁ Σωκρατικός οὗτος, ὁ τοὺς μακροὺς καὶ ἀστείους διαλόγους γράψας, ἤκέ ποτε εἰς Σικελίαν κομίζων αὐτούς, ὅπως, εἰ δύναίτο, δι' αὐτῶν γνωσθῆναι Διονυσίῳ τῷ τυράννῳ· καὶ τὸν Μιλτιάδην ἀναγνοῦς, καὶ δόξας εὐδοκιμηκέναι, λοιπὸν ἐκάθητο ἐν Σικελίᾳ παρασιτῶν Διονυσίῳ, καὶ ταῖς Σωκραίτους διατριβαῖς ἐβόῳσθαι φράσας. 33. Τί δὲ καὶ Ἀριστεππος ὁ Κυρηναῖος οὐχὶ τῶν θακίμων φαίνεται σοὶ φιλοσόφων;

ΤΤΧ. Καὶ πάνυ.

ΠΑΡ. Καὶ οὗτος μέντοι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον διέτριβεν ἐν Συρακοῦσαις παρασιτῶν Διονυσίῳ. πάντων γοῦν ἀμέλει τῶν παρασιτῶν αὐτὸς εὐδοκίμει παρ' αὐτῷ· καὶ γὰρ ἦν πλέον τι τῶν ἄλλων πρὸς τὴν τέχνην εὐφυής· ὥστε τοὺς ὀφθοποιούς ἡμέραι ἐπεμπε παρὰ τοῦτον ὁ Διομήσιος, ὡς παρ' αὐτοῦ μαθησομένους. οὗτος μέντοι δοκεῖ καὶ κοσμηῆσαι τὴν τέχνην ἀέλιως. 34. Ὁ δὲ Πλάτων ὑμῶν ὁ γενναῖοτατος, καὶ αὐτὸς μὲν ἤκεν εἰς Σικελίαν ἐπὶ τούτῳ, καὶ ὀλίγας παρηαιτήσας ἡμέρας τῷ τυράννῳ, τοῦ παρασιτεῖν ὑπὸ ἀφύιας ἐξέπεσε, καὶ πάλιν Ἀθήνας ἀφικόμενος, καὶ φιλοπονήσας, καὶ παρυσκευάσας

ἑαυτὸν, αὐθις δευτέρῳ στόλῳ ἐπίπλευσε τῇ Σικελίᾳ· καὶ δειπνήσας πάλιν ὀλίγας ἡμέρας, ὑπὸ ἀμαθίας ἐξέπεσε· καὶ αὕτη ἡ συμφορὰ Πλάτῳι περὶ Σικελίαν, ὁμοία δοκεῖ γενέσθαι τῇ Νικίῳι.

ΤΤΧ. Καὶ τίς, ὦ Σίμων, περὶ τούτου λέγει;

35. ΠΑΡ. Πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι, Ἀριστῶξενος δὲ ο μουσικὸς, πολλοῦ λόγου ἄξιος, καὶ αὐτὸς δὲ παράσιτος Νηλέως ἦν. Εὐριπίδης μὲν γὰρ ὅτι Ἀρχελάῳ μέχρι τοῦ θανάτου παρεσίτει, καὶ Ἀνάξαρχος Ἀλεξάνδρῳ, πάντως ἐπίστασαι. 36. Καὶ Ἀριστοτέλης δὲ τῆς παρασιτικῆς ἤρξατο μόνον, ὡς περ καὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν. 37. Φιλοσόφους μὲν οὖν, ὡς περ ἦν, παρασιτία σπουδάσαντας ἔδειξα, παράσιτον δὲ οὐδεὶς ἔχει φράσαι φιλοσοφεῖν ἐθελήσαντα. 38. Καὶ μέντοι εἰ ἔστιν εὐδαιμον τό μὴ πεινῆν, μηδὲ διψῆν, μηδὲ ῥιγοῦν, ταῦτα οὐδενὶ ἄλλῳ ὑπάρχει, ἢ παρασίτῳ. ὥστε φιλοσόφους μὲν ἂν τις πολλοὺς καὶ ῥιγοῦντας καὶ πεινῶντας εὐροί, παράσιτον δὲ οὐ. ἢ οὐκ ἂν εἴη παράσιτος, ἀλλὰ δυστυχῆς τις, ἢ πτωχὸς ἄνθρωπος, ἢ φιλοσόφῳ ὁμοῖος.

39. ΤΤΧ. Ἰκανῶς ταῦτά γε. ὅτι δὲ καὶ κατὰ πολλὰ διαφέρει φιλοσοφίας, καὶ ῥητορικῆς ἢ παρασιτικῆς, πῶς ἐπιδεικνύεις;

ΠΑΡ. Εἰσὶν, ὦ βέλτιστε, καιροὶ τοῦ τῶν ἀνθρώπων βίου, ὃ μὲν τις εἰρήνης, οἶμαι, ὃ δ' αὖ πολέμου. ἂν δὴ τούτοις πᾶσα ἀνάγκη φανερὰς γίνεσθαι τις τέχνας, καὶ τοὺς ἔχοντας ταύτας ὁποῖοί τινές εἰσι. πρότερον δὲ, εἰ δοκεῖ, σκοπώμεθα τὸν τοῦ πολέμου καιρὸν, καὶ τίνες ἂν εἴεν μάλιστα χρησιμώτατοι, ἰδίᾳ τε ἕκαστος αὐτῷ, καὶ κοινῇ τῇ πόλει.

ΤΤΧ. Ὡς οὐ μέτριον ἀγῶνα καταγγέλλεις τῶν ἀνδρῶν· καὶ ἔγωγς πάλαι γεκῶ κατ' ἑμαυτὸν, ἐννοῶν ποῖος ἂν εἴη συμβαλλόμενος παρασίτῳ φιλόσοφος.

40. ΠΑΡ. Ἴνα τοίνυν μὴ πάνυ θαυμάξης, μηδὲ τὸ πρᾶγμα σοι δοκῇ χλεύης ἄξιον, φέρε προτυπωσώμεθα παρ' ἡμῖν αὐτοῖς; ἠγγέλθαι μὲν αἰφνίδιον εἰς τὴν χώραν ἐμβεβληκέναι πολεμίους, εἶναι δὲ ἀνάγκην ἐπεξιέναι, καὶ μὴ περιορᾶν ἕξω δηουμένην τὴν γῆν· τὸν στρατηγὸν δὲ παραγγέλλειν ἅπαντας εἰς τὸν κατάλογον τοὺς ἐν ἡλικίᾳ, καὶ δὴ χωρεῖν τοὺς ἄλλους, ἐν δὲ δὴ τούτοις, φιλοσόφους τινάς, καὶ ῥήτορας, καὶ παρασίτους. πρῶτον τοίνυν ἀπαδύσωμεν αὐτούς, ἀνάγκη γὰρ τοὺς μέλλοντας ὀπλιζέσθαι, γυμνοῦσθαι πρότερον. Θεῷ δὴ τοὺς ἄνδρας, ὧ γενναῖε, καθ' ἕκαστον, καὶ δοκίμαζε τὰ σώματα. τοὺς μὲν τοίνυν αὐτῶν ὑπὸ ἐνδείας ἴδοις ἂν λεπτοὺς καὶ ὠχροὺς πεφορικότας, ὡς περ' ἤδη τραυματίας παρειμένους. ἀγῶνα μὲν γὰρ, καὶ μάχην σταδιαίαν, καὶ ὠθισμὸν, καὶ κόνιν, καὶ τραύματα, μὴ γελοῖον ἢ λέγειν, δύνασθαι φέρειν ἀνθρώπους ὡς περ' ἐκείνους τινὸς δεσμένους ἀναλήψεως; 41. Ἄθρει δὲ πάλιν μεταβάς τὸν παρασίτον, ὁποῖός τις φαίνεται. ἄρ' οὐχ ὁ μὲν τὸ σῶμα πρῶτον πολὺς, καὶ τὸ χρῶμα ἡδύς, οὐ μέλας δὲ, οὐδὲ λευκός, (τὸ μὲν γὰρ γυναικί, τὸ δὲ δούλῳ προσοικεῖν) ἔπειτα θυμοειδής, δεινὸν βλέπων, ὁποῖον ἡμεῖς, μέγα καὶ ὕφαιμον. οὐ γὰρ καλὸν δεδοικῶτα καὶ θῆλιν ὀφθαλμὸν εἰς πύλεμον φέρειν. ἄρ' οὐχ ὁ τοιοῦτος καλὸς μὲν γένοιτ' ἂν, καὶ ζῶν ὀπλίτης, καλὸς δὲ καὶ εἰ ἀποθάνοι καλῶς; 42. Ἀλλὰ τί

δεῖ ταῦτα ἐκάζειν ἔχοντας αὐτῶν παραδείγματα, ἀπλῶς γὰρ εἰπεῖν, ἐν πολέμῳ τῶν πάποτε ρητόρων, ἢ φιλοσόφων, οἱ μὲν οὐδὲ ὄλως ὑπέμειναν ἔξω τοῦ τείχους προελθεῖν. εἰ δὲ τις καὶ ἀναγκασθεὶς παρετάξατο, φημὶ τοῦτον λείψαντα τὴν τάξιν ὑποστρέφειν.

ΤΤΧ. Ὡς θαυμάσια πάντα, καὶ οὐδὲν ὑπισχνῆ μιστριον· λέγε δὲ ὁμως.

ΠΑΡ. Τῶν μὲν τοίνυν ρητόρων Ἴσοκράτης οὐκ ἄπως εἰς πόλεμον ἐξῆλθε ποτε, ἀλλ' οὐδ' ἐπὶ δικαστήριον ἀνέβη, διὰ δειλίαν, οἴμαι, ὅτι οὐδὲ τὴν φωνὴν διὰ τοῦτο εἶχε. τί ἐτι; οὐχὶ Δημάδης μὲν, καὶ Λισχίνης, καὶ Φιλοκράτης, ὑπὸ δέους εὐθύς τῇ καταγγελίᾳ τοῦ Φιλίππου πολέμου, τὴν πόλιν προὔδοσαν καὶ σφᾶς αὐτοὺς τῷ Φιλίππῳ, καὶ διετέλεσαν Ἀθηναῖον ἀεὶ τὰ ἐκείνου πολιτευόμενοι, ὡς εἶγε τις καὶ ἄλλος Ἀθηναῖος κατ' αὐτὰ ἐπολέμει, κἀκεῖνος ἐν αὐτοῖς ἦν φίλος. ὁ Ἰπερίδης δὲ, καὶ Δημοσθένης, καὶ Λυκοῦργος, οἱ γε δοκοῦντες ἀνδρειότεροι, καὶ ταῖς ἐκκλησίαις ἀεὶ θορυβοῦντες καὶ λοιδορούμενοι τῷ Φιλίππῳ, τί ποτε ἀπειργύσαντο γενναῖον ἐν τῷ πρὸς αὐτὸν πολέμῳ; καὶ Ἰπερίδης μὲν καὶ Λυκοῦργος οὐδ' ἐξῆλθον, ἀλλ' οὐδὲ ὄλως ἐτόλμησαν μικρὸν ἔξω παρακύψαι τῶν πυλῶν, ἀλλ' ἐντειχίδιοι ἐκάθηντο, παρ' αὐτοῖς ἤδη πολιορκούμενοι, γνωμίδια καὶ προβουλευμάτια συντιθέντες. ὁ δὲ δὴ κορυφαῖος αὐτῶν, ὁ ταυτὶ λέγων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις συνεχῶς· „Φίλιππος γὰρ ὁ Μακεδόνων ὄλβιος, ὅθεν οὐδὲ ἀνδράποδον πρῖαιτό τις ποτε,“ τολμήσας προελθεῖν εἰς τὴν Βοιωτίαν, πρὶν ἢ ξυμμίξαι τὰ στρατόπεδα,

καὶ ξυμβαλεῖν εἰς χεῖρας, ῥίψας τὴν ἀσπίδα ἔφει-
γεν. ἢ οὐδέπω ταῦτα πρότερον διήκουσας οὐδενός,
πάνυ γνώριμα ὄντα, οὐχ ὅπως Ἀθηναίοις, ἀλλὰ Θρα-
ξῖ καὶ Σκύθαις, ὅθεν ἐκείνο τὸ κάθαρμα ἦν.

43. ΤΤΧ. Ἐπίσταμαι ταῦτα, ἀλλ' οὔτοι μὲν ῥή-
τορες, καὶ λόγους λέγειν ἡσκηκότες, ἀρετὴν δὲ οὐ. τί
δὲ περὶ τῶν φιλοσόφων λέγεις; οὐ γάρ. δὴ τούτους
ἔχεις ὡςπερ ἐκείνους αἰτιασθαι.

ΠΑΡ. Οὔτοι πάλιν, ὦ Τυχιώδη, οἱ περὶ τῆς ἀν-
δρίας δεσημέραι διαλεγόμενοι, καὶ κατατρέβοντες τὴ
τῆς ἀρετῆς ὄνομα, πολλῶ μᾶλλον τῶν ῥητόρων φα-
νοῦνται διειλότεροι, καὶ μαλακώτεροι. σκόπει δὴ οὐ-
τω. πρῶτον μὲν, οὐκ ἔστιν ὅστις εἰπεῖν ἔχει φιλόσο-
φον ἐν πολέμῳ τιτελευτηκέα. ἦτοι γὰρ οὐδὲ ὄλωσ
ἑστρατεύσαντο, ἢ εἴπερ ἑστρατεύσαντο, πάντες ἔφυ-
γον. Ἀντισθένης μὲν οὖν, καὶ Διογένης, καὶ Κρά-
της, καὶ Ζήνων, καὶ Πλάτων, καὶ Αἰσχίνης, καὶ Ἀρι-
στοτέλης, καὶ πᾶς οὗτος ὁ ὄμιλος, οὐδὲ εἶδον παρά-
ταξιν· μόνος δὲ τολμήσας ἐξελθεῖν εἰς τὴν ἐν τῇ πόλει
μάχην ὁ σοφὸς αὐτῶν Σωκράτης, φεύγων ἐκεῖθεν
ἀπὸ τῆς Πάρνηθος, εἰς τὴν Ταυρέου παλαιστραν κατ-
έφυγε· πολὺ γὰρ αὐτῷ ἀστειώτερον ἐδόκει μετὰ τῶν
μειρακυλλίων καθιζόμενον ὠραΐζειν, καὶ σοφισμάτια
προβάλλειν τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ἢ ἀνδρὶ Σπαρτιάτῃ
μάχεσθαι.

ΤΤΧ. Ὡ γενναῖε, ταῦτα μὲν ἤδη καὶ παρ' ἄλ-
λων ἐπυθόμην, οὐ, μὰ Δία, σκώπτειν αὐτούς καὶ
ὀνειδίζειν βουλομένων· ὥστε οὐδὲν τι μοι δοκεῖς
χαριζόμενος τῇ σεαυτοῦ τέχνῃ καταψεύδασθαι τῶν

ἀνδρῶν. 44. Ἄλλ' εἰ δοκεῖ, ἤδη φέρε καὶ σὺ τὸν παράσιτον ἑποῖός τις ἐστὶν ἐν πολέμῳ, καὶ λέγει, καὶ εἰ ὅλως λέγεται παράσιτός τις γενέσθαι τῶν παλαιῶν;

ΠΑΡ. Καὶ μὴν, ὦ φιλότης, οὐδεὶς ἀνήκοος Ὀμήρου, οὐδ' ἂν πάμπαν ἰδιώτης τύχη, ὅστις οὐκ ἐπίσταται παρ' αὐτῷ τοὺς ἀρίστους τῶν ἡρώων παρασίτους ὄντας. — ὦ, τε γὰρ Νέστορ ἐκεῖνος, οὗ ἀπὸ τῆς γλώττης ὡςπερ μέλι ὁ λόγος ἀπέφθει, αὐτοῦ τοῦ βασιλέως παράσιτος ἦν, καὶ οὔτε τὴν Ἀχιλλεῖα, ὡςπερ ἐδόκει τε καὶ ἦν τὸ σῶμα γενναιώτατος, καὶ δικαιοτάτος, οὔτε τὸν Διομήδην, οὔτε τὸν Αἴαντα ὁ Ἀγαμέμνων οὕτως ἐπαινεῖ τε καὶ θαυμάζει, ὡςπερ τὸν Νέστορα. οὐδὲ γὰρ δέκα Αἴαντας εὐχεται γενέσθαι αὐτῷ, οὔτε δέκα Ἀχιλλεύς· πάλαι δ' ἂν ἐαλακέναι τὴν Τροίαν, εἰ τοιοῦτους ἑποῖός ἦν οὗτος ὁ παράσιτος, καίπερ γέρον ἦν, στρατιώτας εἶχε δέκα. καὶ τὸν Ἰδομενέα τὸν τοῦ Διὸς ἔγγονον, παράσιτον Ἀγαμέμνονος ὁμοίως λέγει.

45. ΤΤΧ. Ταῦτα μὲν καὶ αὐτὸς ἐπίσταμαι· οὐπω γε μὴν δοκῶ μοι γινώσκειν πῶς δὴ τῶ ἀνδρῶ τῷ Ἀγαμέμνονι παράσιτοι ἦσαν.

ΠΑΡ. Ἀναμνήσθητι, ὦ γενναῖε, τῶν ἐπῶν ἐκείνων, ὡνπερ αὐτὸς ὁ Ἀγαμέμνων πρὸς τὸν Ἰδομενέα λέγει.

ΤΤΧ. Ποίων;

ΠΑΡ. — Σὸν δὲ πλεον δέκα αἰεὶ

Ἔστηξ' ὡςπερ ἐμοὶ, πείειν ὅτε θυμὸς ἀνώγει.
ἐνταῦθα γὰρ τὸ αἰεὶ πλεον δέπας εἶρηκεν, οὐχ ὅτι

τὸ ποτήριον δια παντος πλήρες εἰστίηκει τῷ Ἴδομενεϊ, καὶ μαχομένῳ καὶ καθένδοντι, ἀλλ' ὅτι αὐτῷ δὲ ὅλου τοῦ βίου μόνῳ συνδειπνεῖν ἔπῃρχε τῷ βασιλεῖ, [ἀλλ'] οὐχ ὡσπερ τοῖς λοιποῖς στρατιώταις πρὸς ἡμέρας τινὰς προσκαλουμένοις. τὸν μὲν γὰρ Αἴαντα, ἐπεὶ καλῶς ἐμονομάχησε τῷ Ἐκτορι, εἰς Ἀγαμέμνομα δῖον ἄγον, φησὶ, κατὰ τιμὴν ἀξιοθίντα ὀψὲ τοῦ παρὰ τῷ βασιλεῖ δείπνου· ὁ δὲ Ἴδομενεὺς, καὶ ὁ Νέστωρ, ὁσημέραι συνεδείπνον τῷ βασιλεῖ, ὡς αὐτὸς φησι. Νέστωρ δὲ παρ᾽ αἰτίας μοι δοκεῖ τῶν βασιλείων μάλιστα τεχνίτης καὶ ἀγαθὸς γενέσθαι. οὐ γὰρ ἐπὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἄρξασθαι τῆς τέχνης, ἀλλὰ ἄνωθεν ἐπὶ Καινέως καὶ Ἐξαδίου· δοκεῖ δὲ οὐδὲ ἀναπαύσασθαι παρ᾽ αἰσίων, εἰ μὴ [καὶ] Ἀγαμέμνων ἀπέθανε.

ΤΤΧ. Οὗτοσὶ μὲν γενναῖος ὁ παράσιτος. εἰ δὲ καὶ ἄλλους τινὰς οἶσθα, πειρῶ λέγειν.

46. ΠΑΡ. Τί οὖν, ὦ Τυχιάδη, οὐχὶ καὶ Πάτροκλος τοῦ Ἀχιλλέως παράσιτος ἦν, καὶ ταῦτα οὐδενὸς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων φαυλότερος, οὔτε τὴν ψυχὴν, οὔτε τὸ σῶμα, νεανίας ὢν; ἐγὼ γὰρ οὐδ' αὐτοῦ μοι δοκῶ τοῦ Ἀχιλλέως τεκμαίρεσθαι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ χεῖρω εἶναι· τὸν τε γὰρ Ἐκτορα ῥήξαντα τὰς πύλας, καὶ παρὰ ταῖς ναυσὶν εἶσω μαχόμενον, οὗτος ἐξέωσε, καὶ τὴν Πρωτεσιλάου ναῦν ἤδη καιομένην ἔσβεσε. καίτοι ἐπεβάτενον αὐτῆς οὐχ οἱ φαυλότατοι, ἀλλ' οἱ τοῦ Τελαμῶνος Αἴας τε καὶ Τεῦκρος, ὁ μὲν ὀπλίτης ἀγαθός, ὁ δὲ τοξότης. καὶ πολλοὺς μὲν ἀπέκτεινε τῶν βαρβάρων, ἐν δὲ δὴ τούτοις καὶ Σαρπηδόνα τὸν τοῦ Διὸς υἱόν, ὁ παράσιτος τοῦ Ἀχιλλέως. καὶ ἀπέ-

Θαυε δὲ οὐχὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίως, ἀλλ' αὐτὸν μὲν Ἔκτορα Ἀχιλλεύς ἀπέκτεινεν, εἰς ἕνα, καὶ αὐτὸν Ἀχιλλεῖα Πάρις· τὸν δὲ παράσιτον θεὸς καὶ δύο ἄνθρωποι. καὶ τελευτῶν δὲ φωνὰς ἀφῆκεν, οὐχ οἷας ὁ γενναϊότατος Ἐκτωρ, καὶ προσπίπτων τὸν Ἀχιλλεῖα, καὶ ἰκετεύων ὅπως ὁ νεκρὸς αὐτοῦ τοῖς οἰκίοις ἀποδοθῆ, ἀλλ' οἷας εἰκὸς ἀφείναι παράσιτον.

ΤΤΧ. Τίνας δὴ ταύτας;

ΠΑΡ. Τοιοῦτοι δ' εἶπέρ μοι εἴκοσιν ἀντεβόλησαν,

Πάντες ἄν αὐτόθ' ὄλοντο, ἐμῶ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες.

47. ΤΤΧ. Ταῦτα μὲν ἱκανά. ὅτι δὲ μὴ φίλος, ἀλλὰ παράσιτος ἦν ὁ Πάτροκλος τοῦ Ἀχιλλεῖως, πειρῶ λέγειν.

ΠΑΡ. Αὐτὸν, ὦ Τυχιάδη, τὸν Πάτροκλον ὅτι παράσιτος ἦν, λέγοντά σοι παρῆξομαι.

ΤΤΧ. Θαυμασιὰ λέγεις.

ΠΑΡ. Ἄκουε τοίνυν ἀντῶν τῶν ἐπιῶν·

Μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι ὄστε', Ἀχιλλεῦ,
Ἄλλ' ὁμοῦ ὡς ἐτράφημεν ἐν ὑμετέροισι δόμοισι.
καὶ πάλιν ἀποβῆς,

Καὶ νῦν με δεξάμεγός, φησι, ὁ Πηλεὺς

Ἐτρεφεν ἐνδουκείως, καὶ σὸν θεράποντ' ὄνδμηγε,
τουτέστι παράσιτον εἶχαν. εἰ μὲν τοίνυν φίλον ἐβούλετο τὸν Πάτροκλον λέγειν, οὐκ ἄν αὐτὸν ὠνόμαζε θεράποντα· ἐλευθέρος γὰρ ἦν ὁ Πάτροκλος. τίνας τοίνυν λέγει θεράποντας, εἰ μήτε τοὺς δούλους, μήτε τοὺς φίλους; τοὺς παρσιίτους δηλονότι· ἢ καὶ τὸν Μηριόνην τοῦ Ἰδομενείως καὶ αὐτὸν θεράποντα ὀνομάζει· οὕτως, οἶμαι, καλουμένων τότε τῶν παρα-

σίτων. σκόπει δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸν μὲν Ἰδομενεά, Διὸς ὄντα υἷον, οὐκ ἀξιοῖ λέγειν ἀτάλαντον Ἀρηί, Μηριόνην δὲ τὸν παράσιτον αὐτοῦ. 48. Τί δὲ; οὐχὶ καὶ Ἀριστογείτων δημοτικὸς ὢν, καὶ πένης, ὡς περ Θουκυδίδης φησὶ, παράσιτος ἦν Ἀρμοδίου; τί δὲ; οὐχὶ καὶ ἐραστής; ἐπιεικῶς γὰρ οἱ παράσιτοι καὶ ἐρασταὶ τῶν τρεφόντων εἰσίν. οὗτος τοίνυν πάλιν ὁ παράσιτος τὴν Ἀθηναίων πόλιν τυραννομένην εἰς ἐλευθερίαν ἀφείλετο· καὶ νῦν ἔστηκε χαλκοῦς ἐν τῇ ἀγορᾷ μετὰ τῶν παιδικῶν. οὗτοι μὲν δὴ, τοιοῖδε ὄντες μᾶλα ἀγαθοὶ, παράσιτοὶ ἦσαν. 49. Σὺ δὲ δὴ ποῖόν τινα εἰκάσεις ἐν πολέμῳ τὸν παράσιτον; οὐχὶ πρῶτον μὲν ὁ τοιοῦτος ἀριστοποιησάμενος ἔστι σιν ἐπὶ τὴν παράταξιν, καθάπερ καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀξιοῖ; οὐ γὰρ, ἀλλ' ὃν ἐν πολέμῳ μάχεσθαι φησὶν ἐστιάσει, καὶ εὐθύς ἅμα ἔω μάχεσθαι δέοι· καὶ ὃν ἄλλοι στρατιῶται χρονον ὑπὸ δέους, ὁ μὲν τις ἀκριβῶς ἀρμόζει τὸ κράνος, ὁ δὲ θωράκιον ἐνδύεται, ὁ δὲ αὐτὸ τὸ δεινὸν ὑποπέδων τοῦ πολέμου, τρέμει, οὗτος δὲ ἐσθίει τότε μᾶλα φαιδρῶ τῷ προσώπῳ, καὶ μετὰ τὴν ἔξοδον εὐθύς ἐν πρώτοις διαγωνίζεται· ὁ δὲ τρέφων αὐτὸν ὀπισθεν ὑποτέτακται τῷ παρασίτῳ, κἄκεινος αὐτὸν ὡς περ ὁ Ἄϊας τὸν Τεῦκρον ὑπὸ τῷ σάκει καλύπτει, καὶ τῶν βελῶν ἀφιπρένων, θυμνώσας ἑαυτὸν, τοῦτον σκέπει. βούλεται γὰρ ἐκείνον μᾶλλον σώζειν, ἢ ἑαυτὸν. 50. Εἰ δὲ δὴ καὶ πέσοι παράσιτος ἐν τῷ πολέμῳ, οὐκ ἂν ἐπ' αὐτῷ δήπου οὔτε λοχαγὸς οὔτε στρατιώτης αἰσχυνθεῖη, μεγάλῳ τε ὄντι νεκρῷ, καὶ ὡς περ ἐν συμποσίῳ κυλῶς κατα-

κειμένον· ὡς ἄξιόν γε φιλοσόφου νεκρὸν ἰδεῖν τοῦτω παρακείμενον, ξηρὸν, ῥυπῶντα, μακρὸν πωγώνιον ἔχοντα, προτεθνηκότα τῆς μάχης, αὔθενῆ ἀνθρώπον. τίς οὐκ ἂν καταφρονήσειε ταύτης τῆς πόλεως, τοὺς ὑπασπιστάς αὐτῆς οὕτω κακοδαίμονας ὄρωι; τίς δὲ οὐκ ἂν εἰκάσαι χλωροὺς καὶ κομήτας ὄρωι ἀνθρώπους κειμένους, τὴν πόλιν ἀποροῦσαν στυμμάων, τοὺς ἐν τῇ εἰρκτῇ κακούργους ἐπιλύσαι τῷ πολέμῳ; τοιοῦτοι μὲν ἐν πολέμῳ πρὸς ῥήτορας καὶ φιλοσόφους εἰσὶν οἱ παράσιτοι. 51. Ἐν εἰρήνῃ δὲ τοσοῦτόν μοι δοκεῖ καὶ διαφέρειν παρασιτικὴ φιλοσοφίας, ὅσον αὐτῇ ἢ εἰρήνῃ πολέμου. καὶ πρῶτον, εἰ δοκεῖ, σκοπῶμεν τὰ τῆς εἰρήνης χωρία.

ΤΤΧ. Οὕπω ξυνίημι ὅ,τι τοῦτό πως βούλεται σκοπῶμεν δὲ ὁμῶς.

ΠΑΡ. Οὐκοῦν ἄγοράν, καὶ δικαστήρια, καὶ παλαιίστρας, καὶ γυμνάσια, καὶ κυνηγέσια, καὶ συμπόσια ἔγωγε φαίην ἂν πόλεως χωρία;

ΤΤΧ. Πάνυ μὲν οὕν.

ΠΑΡ. Ὁ τῶνν παράσιτος εἰς ἄγοράν μὲν καὶ δικαστήρια οὐ πάρεισιν, ὅτι, οἶμαι, τοῖς συκοφανταῖς πάντα τὰ χωρία ταῦτα μᾶλλον προσήκει, καὶ ὅτι οὐδὲν μέτριόν ἐστι τῶν ἐν τούτοις γιγνομένων· τὰς δὲ παλαιίστρας, καὶ τὰ γυμνάσια, καὶ τὰ συμπόσια διώκει, καὶ κοσμεῖ μόνος οὗτος. ἐπεὶ τίς ἐν παλαιίστρᾳ φιλόσοφος, ἢ ῥήτωρ ἀποδύς, ἄξιος συγκριθῆναι παρασίτου τῷ σώματι; ἢ τίς ἐν γυμνασίῳ τούτων ὄφθεις, οὐκ αἰσχύνῃ μᾶλλον τοῦ χωρίου ἐστί; καὶ μὴν ἐν ἐρημίᾳ τούτων οὐδεὶς ἂν ὑποσταίῃ

Θηρίον δμόσε ἴον· ὁ δὲ παρασιτος αὐτά τε ἐπιόντα
 μένει, καὶ δέχεται φράδιως, μεμελετηκῶς αὐτῶν ἐν τοῖς
 δειπνοῖς καταφρονεῖν· καὶ οὐτ' ἔλαφος, οὐτε σῦς
 αὐτὸν ἐκπλήττει πεφρικῶς, ἀλλὰ κἄν ἐπ' αὐτὸν ὁ σῦς
 τὸν ὀδόντα θήγη, καὶ ὁ παρασιτος ἐπὶ τὸν σῦν ἀν-
 τιθήγει. τοὺς μὲν γὰρ λαγῶς διάκει μᾶλλον τῶν κυ-
 νῶν. ἐν δὲ δὴ συμποσίῳ, τίς ἂν καὶ ἀμμιλλήσαιτο
 παρασίτῳ, ἦτοι παίζοντι, ἢ ἐσθίοντι; τίς δ' ἂν
 μᾶλλον εὐφράναι τοὺς συμπότας; πότερόν ποτε
 οὗτος ἄδων καὶ σκώπτων, ἢ ἄνθρωπος μὴ γελῶν, ἐν
 τριβωνίῳ κείμενος, εἰς τὴν γῆν ὀρῶν, ὥσπερ ἐπὶ πέν-
 θος, οὐχὶ συμπόσιον ἦκων; καὶ ἔμοιγε δοκεῖ, ἐν συμ-
 ποσίῳ φιλόσοφος τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον ἐν βαλανείῳ
 κύων. 52. Φέρε δὴ ταῦτα ἀφέντες, ἐπ' αὐτὸν ἦδη
 βαδίζομεν τὸν βίον τοῦ παρασίτου, σκοποῦντες ἄμα,
 καὶ παραβύλλοντες ἐκείνῳ. πρῶτον τοίνυν ἴδοι τις
 ἂν τὸν μὲν παράσιτον αἰεὶ δόξης καταφρονοῦντα, καὶ
 οὐδὲν μέλον αὐτῷ, ὧν οἱ ἄνθρωποι οἶονται. περὶ ῥή-
 τορας δὲ καὶ φιλοσόφους εὖροι τις ἂν, οὐ τινὰς, ἀλλὰ
 πάντας, ὑπὸ τύφου καὶ δόξης τριβέντας. καὶ οὐ δό-
 ξης μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁ τούτου αἷσχίον ἐστιν, ὑπ' ἀρ-
 γυρίου. καὶ ὁ μὲν παράσιτος οὕτως ἔχει πρὸς ἀργύ-
 ριον, ὥς οὐκ ἂν τις οὐδὲ πρὸς τὰς ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς
 ψηφίδας ἀμελῶς ἔχοι, καὶ οὐδὲν αὐτῷ δοκεῖ διαφέ-
 ρειν τὸ χρυσίον τοῦ πυρός. οἱ γε μὴν ῥήτορες, καὶ
 ὁ δεινότερόν ἐστι, καὶ οἱ φιλοσοφεῖν φάσκοντες, πρὸς
 αὐτὰ οὕτω διάκεινται κακοδαιμόνως, ὥστε τῶν μάλ-
 στα νῦν εὐδοκιμοῦντων φιλοσόφων (περὶ μὲν γὰρ
 τῶν ῥητόρων τί δεῖ λέγειν;) ὁ μὲν δικάζων δίκην δά-

φοις ἐπ' αὐτῆ ἑάλω· ἄλλος δὲ μισθὸν σοφιστεῶν εἰσπράττεται τοὺς μανθάνοντας. ὁ δὲ παρὰ τοῦ βασιλέως ἕπερ τοῦ συνεῖναν ὁμοίως μισθὸν αἰτεῖ, καὶ οὐκ αἰσχύνεται. ἔτι πρεσβύτης ἀνὴρ διὰ τοῦτο ἀποδημεῖ, καὶ μισθοφορεῖ, καθάπερ Ἴνδός ἢ Σκύθης αἰχμαλώτος· καὶ οὐδὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα αἰσχύνεται, [ὅτι μισθός,] ὃ λαμβάνει. 53. Εὐροῖς δ' ἂν οὐ μόνον ταῦτα περὶ τούτους, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πάθη· οἷον λύπας, καὶ ὄργης, καὶ φθόνους, καὶ παντοίας ἐπιθυμίας. ὃ γὰρ μὴν παρῆσιτος ἔξω τούτων ἐστὶν ἀπάντων· οὔτε γὰρ ὀργίζεται δι' ἀνεξικακίαν, καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ ὅτω ὀργισθεῖη. καὶ εἰ ἀγανακτήσει δέ ποτε, ἢ ὀργὴ αὐτοῦ χαλεπὸν μὲν, οὐδὲ σκυθρωπὸν οὐδὲν ἀπεργάζεται, μᾶλλον δὲ γέλωτα, καὶ εὐφραίνει τοὺς ξυθόντας. λυπεῖται γὰρ μὴν ἥκιστα πάντων, τοῦτο τῆς τέχνης παρασκευαζούσης αὐτῷ, καὶ χαριζομένης, μὴ ἔχειν ὑπὲρ ὅτου λυπηθεῖη. οὔτε γὰρ χρήματά ἐσιν αὐτῷ, οὔτε οἶκος, οὔτε οἰκείης, οὔτε γυνή, οὔτε παῖδες, ὧν διαφθειρομένων πάντας ἀνάγκη ἐστὶ λυπεῖσθαι τὸν ἔχοντα αὐτὰ, [ἐπεὶ ταῦτα ἀπόλλυνται] ἐπιθυμεῖ δὲ οὔτε δούξης, οὔτε χρημάτων, ἀλλ' οὐδὲ ὠραίου τινός.

54. ΤΥΧ. Ἄλλ', ὦ Σίμων, εἰκόσ γε ἐνδεία τροφῆς λυπηθῆναι αὐτόν.

ΠΑΡ. Ἄγνοεῖς, ὦ Τυχιάδης, ὅτι ἐξ ἀρχῆς οὐδὲ παρῆσιτός ἐστιν οὗτος, ὅστις ἀπορεῖ τροφῆς. οὐδὲ γὰρ ἀνδρείος ἀπορία ἀνδρίας ἐστὶν ἀνδρείος, οὐδὲ φρόνιμος ἀπορία φρονῶν ἐστὶ φρόνιμος· ἄλλως γε οὔτε παρῆσιτος ἂν εἴη. πρόκειται δὲ ἡμῖν περὶ πα-

ρασίτου ζητεῖν ὄντος, οὐχὶ μὴ ὄντος. εἰ δὲ μὴ ὁ ἀνδρείος ἄλλως ἢ πικρουσίᾳ ἀνδρειότητος, καὶ ὁ φρόνιμος παρουσίᾳ φρονήσεως, καὶ ὁ παράσιτος δὲ παρουσίᾳ τοῦ παρασιτεῖν παράσιτος ἔσται. ὡς εἶγε τοῦτο μὴ ὑπάρχει αὐτῷ, περὶ ἄλλου τινός, καὶ οὐχὶ παρασίτου, ζητήσομεν.

ΤΤΧ. Οὐκοῦν οὐδέποτε ἀπορήσει παράσιτος τροφῆς;

ΠΑΡ. Ἐοικεν· ὥστε οὐτ' ἐπὶ τούτῳ, οὐτ' ἐπ' ἄλλῳ ἐστὶν ὅτι λυπηθεῖη ἄν. 55. Καὶ μὴν καὶ πάντες ἐμοῦ φιλόσοφοι, καὶ ῥήτορες φοβοῦνται μάλιστα· τοὺς γὰρ τοὶ πλείστους αὐτῶν εὗροι τις ἂν μετὰ ξύλου προϊόντας· οὐκ ἂν δὴ πού, εἰ μὴ ἐφοβοῦντο, ὠπλισμένους, καὶ τὰς θύρας δὲ μάλα ἐρῶμένως ἀποκλείοντας, μὴ τις ἄρα νύκτωρ ἐπιβουλεύσειεν αὐτοῖς δεδιότας. ὁ δὲ τὴν θύραν τοῦ δωματίου προστίθει· εἰκῆ καὶ τοῦτο, ὡς μὴ ὑπὸ ἀνέμου ἀνοιχθεῖη. γενομένου δὲ ψόφου νύκτωρ, οὐδὲν τι μᾶλλον θορυβεῖται, ἢ μὴ γενομένου· καὶ δι' ἐρημίας δὲ ἀπιῶν, ἀνευ ξίφους ὀδεύει, φοβεῖται γὰρ οὐδὲν οὐδαμοῦ. φιλοσόφους δὲ πολλάκις εἶδον ἐγὼ, οὐδανὸς ὄντος δεινοῦ, τόξα ἐνεσκευασμένους. ξύλα μὲν γὰρ ἔχουσι, καὶ εἰς βαλανεῖον ἀπιόντες, καὶ ἐπ' ἄριστον. 56. Παρασίτου μέντοι οὐδεὶς ἔχει κατηγορησά μοι χεῖραν, ἢ βίαν, ἢ ἄρπαγὴν, ἢ ἄλλο τι ἀδίκημα ἄπλῶς· ἐπεὶ ὁ γε τοιοῦτος οὐκ ἂν εἴη παράσιτος, ἀλλ' ἐαυτὸν ἐκεῖνος ἀδικεῖ. ὡστ' εἰ μοιχεύσας τύχοι, ἅμα τῷ ἀδικήματι καὶ τοῦνομα μεταλαμβάνει τοῦ ἀδικήματος. ὡσπερ δὲ ὁ κακός, οὐ τὸ ἀγαθὸς ἀλλὰ

φαῦλος εἶναι λαμβάνει, οὕτως, οἶμαι, ὁ παρασίτος, εἴαν τι ἀδικῆ, αὐτὸ μὲν τοῦτο ὅπερ ἐστίν, ἀποβάλλει, ἀναλαμβάνει δὲ ὁ ἀδικεῖ. ἀδικήματα δὲ τοιαῦτα ῥητόρων καὶ φιλοσόφων ἀφθονα οὐ μόνον ἴσμεν αὐτοῖς γεγονότα καθ' ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ τοῖς βιβλίοις ἀπολελειμμένα ὑπομνήματα ἔχομεν, ὧν ἠδίκησαν. ἀπολογία μὲν γὰρ Σωκράτους ἐστὶ, καὶ Αἰσχίνου, καὶ Ἰπριδίου, καὶ Δημοσθένους, καὶ τῶν πλείστων σχεδόν τι ῥητόρων, καὶ σοφῶν· παρασίτου δὲ οὐκ ἔστιν ἀπολογία, οὐδ' ἔχει τις εἰπεῖν δίκην πρὸς παράσιτόν τινα γεγραμμένην.

57. ΤΤΧ. Ἀλλὰ, νῆ Δία, ὁ μὲν βίος τοῦ παρασίτου κρείττων ἐστὶ τοῦ τῶν ῥητόρων καὶ τῶν φιλοσόφων· ὁ δὲ θάνατος φαυλότερος;

ΠΑΡ. Πάνυ μὲν οὖν τούναντίον παραπολὺ εὐδαιμονέστερος. φιλοσόφους μὲν γὰρ ἴσμεν ἅπαντας, ἢ τοὺς πλείστους, κακοὺς κακῶς ἀποθανόντας, τοὺς μὲν ἐκ καταδίκης ἐαλωκότας ἐπὶ τοῖς μεγίστοις ἀδικήμασι, φαρμάκῳ· τοὺς δὲ καταπρησθέντας τὸ σῶμα ἅπαν· τοὺς δὲ ἀπὸ δυσουρίας φθινήσαντας, τοὺς δὲ φυγόντας. παρασίτου δὲ θάνατον οὐδεὶς ἔχει τοιοῦτον εἰπεῖν, ἀλλὰ τὸν εὐδαιμονέστατον, φαγόντος καὶ πιόντος. εἰ δὲ τις καὶ δοκεῖ βριαίῳ τετελευτηκέναι θανάτῳ, ἀπεπτήσας ἀπέθανε.

58. ΤΤΧ. Ταῦτα μὲν ἱκανῶς διημιλληταί σοι τὰ πρὸς τοὺς φιλοσόφους ὑπὲρ τοῦ παρασίτου. λοιπὸν δὲ εἰ καλὸν καὶ λυσιτελές ἐστὶ τὸ κτήμα τοῦτο τῷ τρέφοντι, πειρῶ λέγειν. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκοῦσιν ὥσπερ εὐεργετοῦντες καὶ χαριζόμενοι τρέ-

φειν αὐτοὺς οἱ πλούσιοι, καὶ εἶναι τοῦτο αἰαχύνῃ τῶ τρεφομένῳ.

ΠΑΡ. Ὡς ἡλίθιά γέ σοι, ὦ Τυχιάδη, ταῦτα, εἰ μὴ δύνασαι γινώσκειν ὅτι πλούσιος ἀνὴρ, εἰ καὶ τὸ Γύγου χρυσίον ἔχει, μόνος ἐσθίων, πένης ἐστὶ, καὶ προῶν ἄνευ παρασίτου, πτωχὸς δοκεῖ, καὶ ὡς περ στρατιώτης χωρὶς ὄπλων ἀτιμότερος, καὶ ἐσθῆς ἄνευ πορφύρας, καὶ ἵππος ἄνευ φαλάρων, οὕτω καὶ πλούσιος ἄνευ παρασίτου ταπεινὸς τις καὶ εὐτελής φαίνεται. καὶ μὴν ὁ μὲν πλούσιος κοσμεῖται ὑπ' αὐτοῦ· τὸν δὲ παράσιτον πλούσιος οὐδέποτε κοσμεῖ.

59. Ἄλλως τε οὐδὲ ὄνειδος αὐτῷ ἐστίν, ὡς σὺ φῆς, τὸ παρασιτεῖν ἐκείνῳ δηλονότι, ὡς κρεῖττονι χεῖρονα. ὅπως γε μὴν τῷ πλουσίῳ τοῦτο λυσιτελέσ ἐστι, τὸ τρέφειν τὸν παράσιτον, ὡς μετὰ τὸ κοσμεῖσθαι ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἀσφάλεια πολλή ἐκ τῆς τούτου δορυφορίας ὑπάρχει. οὕτε γὰρ μάχη ῥαδίως ἂν τις ἐπιχειρήσαι τῷ πλουσίῳ, τοῦτον ὄρων παρεστῶτα· ἀλλ' οὐδ' ἂν ἀποθάνοι φαρμάκῳ οὐδεὶς, ἔχων παράσιτον. τίς γὰρ ἂν τολμήσειεν ἐπιβουλεύσαι τι, τοῦτου προεσθίουτος καὶ προπίνοντος; ὥστε ὁ πλούσιος οὐχὶ κοσμεῖται μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων ὑπὸ τοῦ παρασίτου σώζεται. οὕτω μὲν ὁ παράσιτος διὰ φιλοστοργίαν πάντα κίνδυνον ὑπομένει, καὶ οὐκ ἂν παραχωρήσειε τῷ πλουσίῳ φαγεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν αἰρεῖται συμφαγών.

60. ΤΤΧ. Πάντα μοι δοκεῖς, ὦ Σίμων, διεξελθεῖν, ὑστερήσας οὐδὲν τῆς σεαυτοῦ τέχνης, οὐχ, ὡς περ αὐτὸς ἔφασκες, ἀμελέτητος ἂν, ἀλλ' ὡς περ ἂν

τις ὑπὸ τῶν μεγίστων γυμνασμένους, λοιπὸν, εἰ μὴ αἰσχίον αὐτὸ τὸ ὄνομά ἐστι τῆς παρασιτικῆς. ἐθέλω μαθεῖν.

ΠΑΡ. Ὅρα δὴ τὴν ἀπόκρισιν, ἐάν σοι ἱκανῶς λέγεσθαι δοκῇ, καὶ πειρῶ πάλιν αὐτὸς ἀποκρίνασθαι πρὸς τὸ ἐρωτώμενον ἢ ἄριστα οἶε. φέρε γὰρ, τὸν σῆτον οἱ παλαιοὶ τί καλοῦσι;

ΤΤΧ. Τροφήν.

ΠΑΡ. Τί δὲ τὸ σιτεῖσθαι, οὐχὶ τὸ ἐσθίειν;

ΤΤΧ. Ναί.

ΠΑΡ. Οὐκοῦν καθωμολόγηται τὸ παρασιτεῖν ὅτι οὐκ ἄλλο ἐστί;

ΤΤΧ. Τοῦτο γὰρ, ὃ Σίμων, ἐστίν, ὃ αἰσχρὸν φαίνεται.

ΠΑΡ. Φέρε δὴ πάλιν ἀποκρίναι μοι, πότερόν σοι δοκεῖ διαφέρειν, καὶ προκειμένων ἀμφοῖν, πρότερον ἢ αὐτὸς ἔλοιο, ἢ ἄρα γε τὸ πλεῖν, ἢ τὸ παραπλεῖν;

ΤΤΧ. Τὸ παραπλεῖν ἔγωγε.

ΠΑΡ. Τί δὲ, τὸ τρέχειν, ἢ τὸ παρατρέχειν;

ΤΤΧ. Τὸ παρατρέχειν.

ΠΑΡ. Τί δὲ, τὸ ἱππεύειν, ἢ τὸ παριππεύειν;

ΤΤΧ. Τὸ παριππεύειν.

ΠΑΡ. Τί δὲ, τὸ ἀκοντίζειν, ἢ τὸ παρακοντίζειν;

ΤΤΧ. Τὸ παρακοντίζειν.

ΠΑΡ. Οὐκοῦν ὁμοίως ἔσθ' ἔλοιο καὶ τοῦ ἐσθίειν μᾶλλον τὸ παρασιτεῖν;

ΤΤΧ. Ὁμολογεῖν ἀνάγκη· καὶ σοι λοιπὸν, ὡς περ οἱ παῖδες, ἀφίξομαι καὶ ἕως καὶ μετ' ἄριστον,

μαθησομενος τὴν τέχνην· σὺ δὲ με αὐτὴν δίκαιος διδάσκειν ἀφθόνοις, ἐπεὶ καὶ πρῶτος μαθητὴς σοι γίγνομαι. φασὶ δὲ καὶ τὰς μητέρας μᾶλλον τὰ πρῶτα φιλεῖν τῶν τέκνων.

ΑΝΑΧΑΡΣΙΣ

Η ΠΕΡΙ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ.

ARGVMENTVM.

Diversa iuvenum Graecorum in Gymnasiis exercitia quum Anacharsis furori similia et nulli bono esse; praemia victoriae vero quum adeo ridicula et gloriam inde natam, quod multis coram percutiantur, quum nullius sibi videri pretii dixisset, absonumque esse, tot iuvenum tantos ferre labores, quum unus modo vincere posset; Solon eum docet, exercitia ea, ut summa bona civitati concilientur, instituta esse. Quia omnis vis civitatis posita sit in civibus, Athenienses maxime curare, ut cives, quantum ad animos, fiant boni, quantum ad corpora, validi; primam quidem, inquit, educationem puerorum permittimus matribus et paedagogis, at postquam intelligentiores facti sunt, et corpora ad labores magis idonea, omni cura id agimus, ut bonos reddamus meliores, et malos faciamus bonos. Animos emendamus musica etc. (c. 21 — 23.) corpora exercemus in gymnasiis diversis rationibus, ut singulis tempestatibus assuefiant, ut iuvenes ad

pericula fiant animosi, corporibus non parcant, et ista robusta ac patientia reddant, malis minus obnoxia, et hostibus graviora. Corpora sic exercitata gaudent bono habitu; carne exuberantiore absumta saniora sunt, et longius durant in laboribus. — Exponit Solon speciatim quoque, quid quodque certaminum ad illa conferat, et reliquarum in gymnasiis rerum, oleae, arenae, luti, pulveris etc. usum. Sic, ait, et caveri, ne in pace cives de rebus turpibus aemulentur, et prae otio ad iniurias vertantur, et sic cives hostibus terribiles fieri. — At Anacharsis nondum persuasus certamina illa pro ludo potius otiosorum iuvenum habet, quam pro utili praeparatione ad proelia; contra hostes opus esse vera exercitatione in armis; quam non habentes in inutilibus consumant iuvenum vires. Respondet Solon, exercitata sic corpora multo melius armis uti; quemvis civem habere et exercere arma, quamvis in pace ea gestare lege vetitum sit: atque non consumi iuvenum vires laboribus, sed eo maiores fieri, quo magis exerceantur. Ceterum in magnis Graecorum ludis certare non armatos, sed nudos, ut gloriae cupidi gymnasia ament et bono habitu esse studeant; qui pro hac gloria tantopere laborent, multo maiora pro patria perfecturos esse, eamque ob causam omni modo gloriae amorem apud iuvenes excitari; at in certaminibus armatorum optimos iuvenes inutiliter esse perituros. Sub finem commemorat etiam Iaconum certamina, eodem tendentia, et puerorum flagellationem, quo magis patientes reddantur; quae etiam Anacharsidi crudelis et inutilis videtur.

ΑΝΑΧΑΡΣΙΣ ΚΑΙ ΣΟΛΩΝ.

1. ANAX. Ταῦτα δὲ ὑμῖν, ὦ Σόλων, τίνος ἔνεκα οἱ νέοι ποιοῦσιν; οἱ μὲν αὐτῶν περιπλεκόμενοι, ἀλ-

λίλους ὑποσκελίζουσιν, οἱ δὲ ἄγχουσι καὶ λυγίζουσι, καὶ ἐν τῷ πηλῷ συναναφύρονται καλινδούμενοι, ὥσπερ σύες. καίτοι κατ' ἀρχὰς εὐθύς ἀποδυσάμενοι (ἑώρων γὰρ) λίπα τε ἠλείψαντο, καὶ κατέψησε μάλα εἰρηνικῶς ἄτερος τὸν ἕτερον ἐν τῷ μέρει. μετὰ δὲ οὐκ οἶδ' ὅ,τι παθόντες, ὠθοῦσί τε ἀλλήλους συννευκότες, καὶ τὰ μέτωπα συναράττουσιν, ὥσπερ οἱ κριοί. καὶ ἦν ἰδοῦ ἀράμενος ἐκεινοσὶ τὸν ἕτερον ἐκ τοῖν σκελοῖν, ἀφῆκεν εἰς τὸ ἔδαφος· εἶτ' ἐπικαταπεσὼν, ἀνακύπτειν οὐκ ἐᾷ, συνωθῶν κάτω ἐς τὸν πηλόν· τέλος δὲ ἴδη περιπλέξας αὐτῶν¹ τὰ σκέλη κατὰ τὴν γαστέρα, τὸν πῆχυν ὑποβαλὼν τῷ λαιμῷ, ἄγχει ἄθλιον· ὁ δὲ παρακροτεῖ ἐς τὸν ὦμον, ἰκετεύων, οἴμαι, ὡς μὴ τέλεον ἀποπνιγείη. καὶ οὐδὲ τοῦ ἐλαίου ἔνεκα φείδονται, μὴ μολύνεσθαι, ἀλλ' ἀφανίσαντες τὸ χρῆσμα, καὶ τοῦ βορβοροῦ ἀναπλησθέντες, ἐν ἰδρωτί ἅμα πολλῷ, γέλωτα ἐμοὶ γοῦν παρέχουσιν, ὥσπερ οἱ ἐγχέλυες ἐκ τῶν χειρῶν διολισθαίνοντες. 2. Ἐτεροὶ δὲ ἐν τῷ αἰθρίῳ τῆς αὐλῆς τὸ αὐτὸ τοῦτο δρωσιν· οὐκ ἐν πηλῷ οὗτοί γε, ἀλλὰ ψάμμον ταύτην βαθεῖαν ὑποβαλλόμενοι ἐν τῷ ὀρύγματι πάττουσιν τε ἀλλήλους, καὶ αὐτοὶ ἐκόντες ἐπαμῶνται τὴν κόνιν ἀλεκτρούνων δίκην, ὡς ἀφνκότεροι εἶεν ἐν ταῖς συμπλοκαῖς, οἴμαι, τῆς ψάμμου τὸν ὀλισθον ἀφαιρούσης, καὶ βεβαιοτέραν ἐν ξηρῷ παρεχούσης τὴν ἀντίληψιν. 3. Οἱ δὲ ὀρθοστάδην κεκονιμένοι καὶ αὐτοὶ παίουσιν ἀλλήλους προςπευόντες, καὶ λακτίζουσιν. οὗτοσὶ γοῦν καὶ τοὺς ὀδόντας ἔοικεν ἀποπτύσειν ὁ κακοδαίμων· οὕτως αἵματος

αὐτοῦ καὶ ψάμμου ἀναπέπλησται τὸ στόμα, πύξ ὡς
 ὄρησ παταχθέντος ἐς τὴν γνάθον. ἀλλ' οὐδὲ ὁ ἄρ-
 χων οὕτοσὶ δι' ἴσθησιν αὐτοῦσ, καὶ λῦει τὴν μάχην.
 τεκμαίρομαι γὰρ τῇ πορφυρίδι τῶν ἀρχόντων τινὰ
 τοῦτον εἶναι. 4. Ὁ δὲ καὶ ἐποτρύνει, καὶ τὸν πα-
 τάξαντα ἐπαινεῖ· ἄλλοι δὲ ἀλλαχόθι πάντες ἐγκο-
 νοῦσι, καὶ ἀναπηδῶσιν, ὡσπερ θεόντες, ἐπὶ τοῦ αὐ-
 τοῦ μένοντες, καὶ ἐς τὸ ἄνω συναλλόμενοι, λακτίζουσι
 τὸν αἶρα. 5. Ταῦτα οὖν ἐθέλω εἰδέναι, τίνοσ ἀγα-
 θοῦ ἂν εἴη ποιεῖν· ὡσ ἔμοιγε μανία μᾶλλον εἰοικέναι
 δοκεῖ τὸ πρᾶγμα, καὶ οὐκ ἔστιν ὅστισ ἂν ῥαδίωσ
 μεταπέσειέ με ὡσ οὐ παραπαίουσιν οἱ ταῦτα δρῶντες.

6. ΣΟΛ. Καὶ εἰκότως, ὦ Ἀνάχαρσι, τοιαῦτά σοι
 τὰ γιγνόμενα φαίνεται. ξένα γε ὄντα, καὶ πάμπολυ
 τῶν Σκυθικῶν ἐθῶν ἀπάθοντα, καθάπερ καὶ ὑμῖν
 πολλὰ εἰκόσ εἶναι μαθήματα, καὶ ἐπιτηδεύματα,
 τοῖσ Ἑλλήσιν ἡμῖν ἀλλόκοτα εἶναι δόξαντα ἂν, εἰ τίσ
 ἡμῶν ὡσπερ σὺ νῦν ἐπιστάθῃ αὐτοῖσ, πλὴν ἀλλὰ
 θάρρει, ὦ γαθή· οὐ γὰρ μανία τὰ γιγνόμενά ἐστιν,
 οὐδ' ἐφ' ὕβρει οὕτοι παίουσιν ἀλλήλοσ, καὶ κυ-
 λίουσιν ἐν τῷ πηλῷ, ἢ ἐπιπάττουσι τὴν κόνιν· ἀλλ'
 ἔχει τινὰ χρεῖαν οὐκ ἀτερπῆ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἀκμὴν
 οὐ μικρὰν ἐπάγει τοῖσ σώμασιν. ἦν γοῦν ἐνδιατρί-
 ψησ, ὡσπερ οἶμαί σε ποιήσειν, τῇ Ἑλλάδι, οὐκ εἰσ
 μακρὰν εἰσ καὶ αὐτόσ ἔσῃ τῶν πεπηλωμένων, ἢ κεκο-
 νιμένων. οὕτω σοι τὸ πρᾶγμα ἡδύ τε ἅμα καὶ λυσσ-
 τελέσ εἶναι δόξει.

ΑΝΑΧ. Ἄπαγε, ὦ Σόλων. ὑμῖν ταῦτα γένοιτο
 τὰ ὀφείλιμα, καὶ τερπνά· ἐμέ δὲ εἰ τίσ ὑμῶν τοιοῦτέ

τι διαθείη, εἴσεται, ὡς οὐ μάτην διεζώσμεθα τον ἀκινάκην. 7. Ἀτὰρ εἶπέ μοι, τί ὄνομα ἔθεσθε τοῖς γιγνομένοις; ἢ τί φῶμεν ποιεῖν αὐτούς;

ΣΟΛ. Ὁ μὲν χῶρος αὐτός, ὃ Ἀνάχαρσι, γυμνάσιον ὑφ' ἡμῶν ὀνομάζεται, καὶ ἔστιν ἱερὸν Ἀπόλλωνος τοῦ Λυκίου· καὶ τὸ ἄγαλμα δὲ αὐτοῦ δρῶς, τὸν ἐπὶ τῇ στήλῃ κελκλιμένον, τῇ ἀριστερᾷ μὲν τὸ τόξον ἔχοντα· ἡ δεξιὰ δὲ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἀνακεκλασμένη, ὡς περ ἐκ καμάτου μακροῦ ἀναπαυόμενον δείκνυσι τὸν θεόν. 8. Τῶν γυμνασμάτων δὲ τούτων, τὸ μὲν ἐν τῷ πηλῷ ἐκείνῳ πάλη καλεῖται, [οἶδ' ἐν τῇ κόνει παλαίουσι καὶ αὐτοί. τὸ δὲ παλεῖν ἀλλήλους ὀρθοστάδην παγκρατιάζειν λέγομεν. καὶ ἄλλα δὲ ἡμῖν ἔστι γυμνάσια τοιαῦτα πυγμῆς, καὶ δίσκου, καὶ τοῦ ὑπεράλλεσθαι, ὧν ἀπάντων ἄγῶνας προτίθεμεν. καὶ ὁ κρατήσας ἀριστος εἶναι δοκεῖ τῶν καθ' αὐτὸν, καὶ ἀναιρεῖται τὰ ἄθλα.

9. ANAX. Τὰ δὲ ἄθλα τίνα ὑμῖν ταῦτά ἐστιν;

ΣΟΛ. Ὀλυμπιάσι μὲν στέφανος ἐκ κοτίνου, Ἰσθμοῖ δὲ ἐκ πίτυος, ἐν Νεμέᾳ δὲ σελίνων πεπλεγμένος· Πυθοῖ δὲ μῆλα τῶν ἱερῶν τοῦ θεοῦ· παρ' ἡμῖν δὲ τοῖς Παναθηναίοις τὸ ἔλαιον τὸ ἐκ τῆς μορίας. τί ἐγέλασας, ὦ Ἀνάχαρσι; ἢ διότι μικρά σοι ταῦτα εἶναι δοκεῖ;

ANAX. Οὐκ· ἀλλὰ πάνσεμνα, ὦ Σόλων, κατέλεξας τὰ ἄθλα, καὶ ἄξια τοῖς τε διαθεῖσιν αὐτὰ φιλοτιμεῖσθαι ἐπὶ τῇ μεγαλοδωρεᾷ, καὶ τοῖς ἀγωνισταῖς αὐτοῖς ὑπερσπουδακέναι περὶ τὴν ἀνάληψιν τῶν τηλικούτων, ὡς τε μῆλων ἕνεκα, καὶ σελίνων, το-

σαῦτα προπονεῖν καὶ κινδυνεύειν, ἀγχομένους πρὸς ἀλλήλων, καὶ κατακλωμένους, ὡς οὐκ ἐνὸν ἀπραγμό-
ως εὐπορῆσαι μήλων ὄτω ἐπιθυμία, ἢ σελίνῳ ἔστε-
φανῶσθαι, ἢ πίτυϊ, μήτε πηλῶ καταχρισόμενον
τὸ πρόσωπον, μήτε λακτιζόμενον ἐς τὴν γαστέρα ὑπό-
των ἀνταγωνιστῶν.

10. ΣΟΛ. Ἄλλ', ὦ ἄριστε, οὐκ ἐς ψιλὰ τὰ διδόμε-
μενα ἡμεῖς ἀποβλίπομεν. ταῦτα μὲν γὰρ ἔστι ση-
μεῖα τῆς νίκης, καὶ γνωρίσματα, οἳ τινες οἱ κρατή-
σαντες· ἢ δὲ παρακολουθοῦσα τούτοις δόξα, τοῦ
παντός ἀξία τοῖς νενικηκόσιν· ὑπὲρ ἧς καὶ λακτιζε-
σθαι καλῶς ἔχει τοῖς θηρωμένοις τὴν εὐκλειαν ἐκ
τῶν πόνων. οὐ γὰρ ἀπονητὶ προσγένεοιτο ἂν αὕτη·
ἀλλὰ χρὴ τὸν ὀρεγόμενον αὐτῆς, πολλὰ τὰ δυσχερῆ
ἀνασχόμενον ἐν τῇ ἀρχῇ, τότε ἤδη τὸ λυσιτελές, καὶ
ἡδὺ τέλος ἐκ τῶν καμάτων περιμένειν.

ANAX. Τοῦτο φῆς, ὦ Σόλων, τὸ τέλος ἡδὺ καὶ
λυσιτελές, ὅτι πάντες αὐτοὺς ὄφονται ἔστεφανωμέ-
νους, καὶ ἐπὶ τῇ νίκῃ ἐπαινέσονται, πολὺ πρότερον
οἰκτείραντες ἐπὶ ταῖς πληγαῖς· οἳ δὲ εὐδαιμονήσου-
σιν, ἀντὶ τῶν πόνων μῆλα καὶ σέλινα ἔχοντες.

ΣΟΛ. Ἄπειρος εἶ, φημί, τῶν ἡμετέρων ἔτι· μετὰ
μικρὸν δὲ ἄλλα σοι δόξει περὶ αὐτῶν, ἐπειδὴν ἐς τὰς
πανηγύρεις ἀπιὼν, ὄρεῖς τοσοῦτον πλῆθος ἀνθρώπων
συλλεγόμενον ἐπὶ τὴν θέαν τῶν τοιούτων, καὶ θία-
τρα μυρίαῖνδρα συμπληρούμενα, καὶ τοὺς ἀγωνιστάς
ἐπαινουμένους, τὸν δὲ καὶ νικήσαντα αὐτῶν ἰσόθεον
νομιζόμενον.

11. ANAX. Αὐτὸ τοῦτο, ὦ Σόλων, καὶ τὸ εἶ-

κτιστόν ἐστιν, εἰ μὴ ἐπ' ὀλίγων ταῦτα πάσχουσιν, ἀλλὰ ἐν τοσοῦτοις θεαταῖς καὶ μάρτυσι τῆς ὑβρεως, οἱ δηλαδὴ εὐδαιμονίσουσιν αὐτούς, αἵματι ῥαινομένους ὀρῶντες, ἢ ἀγχομένους πρὸς τῶν ἀντιπάλων. ταῦτα γὰρ τὰ εὐδαιμονέστατα πρόξεσι τῇ νίκῃ αὐτῶν. παρ' ἡμῖν δὲ τοῖς Σκύθαις, ἦν τις, ὧ Σόλων, ἢ πατάξῃ τινὰ τῶν πολιτῶν, ἢ ἀνατρέψῃ προσπεσῶν, ἢ θοιμάτιον περιρῶξῃ, μεγάλας οἱ πρεσβῦται τὰς ζημίας ἐπάγουσι, καὶ ἐπ' ὀλίγων τῶν μαρτύρων τοῦτο πάθῃ τις· οὔτι γὰρ ἐν τηλικούτοις θεάτροις, οἷα σὺ διηγῇ τὸ Ἴσθμοῖ, καὶ τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ. οὐ μὴν ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀγωνιστὰς, οἰκτιρεῖν μοι ἔπεισιν, ὧν πάσχουσι· τῶν δὲ θεατῶν, οὓς φῆς ἐπανταχόθεν τοὺς ἀρίστους παραγίγνεσθαι ἐς τὰς πανηγύρεις, καὶ πάνυ θαυμάζω, εἰ τὰναγκαῖα παρέντες, σχολάζουσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνό πω δύναμαι κατανοῆσαι, ὅτι τοῦτο τερπνὸν αὐτοῖς, ὀρᾶν παιομένους γὰρ, καὶ διαπληκτιζομένους ἀνθρώπους, καὶ πρὸς τὴν γῆν ἀραττομένους, καὶ συντριβομένους ὑπ' ἀλλήλων.

12. ΣΟΛ. Εἰ καιρὸς ἦν, ὧ Ἀνάχαρσι, Ὀλυμπίων, ἢ Ἴσθμίων, ἢ Παναθηναίων, αὐτὸ ἂν σε τὸ γιγνόμενον ἐδίδαξεν, ὡς οὐ μάρτην ἐσπουδάκαμεν ἐπὶ τοῦτοις. οὐ γὰρ οὕτω λέγων ἂν τις προςβιβάσει σε τῇ ἡδονῇ τῶν ἐκεῖ ὀρῶντων, ὡς εἰ καθεζόμενος αὐτὸς ἐν μέσοις τοῖς θεαταῖς, βλέποισ ἀρετὰς ἀνδρῶν, καὶ κάλλη σωμάτων, καὶ εὐεξίας θαυμαστὰς, καὶ ἐμπειρίας δεινὰς, καὶ ἰσχὺν ἄμαχον, καὶ τόλμαν, καὶ φιλοτιμίαν, καὶ γνώμας ἀητιήτους, καὶ σπουδὴν ἄληκτον

ὑπὲρ τῆς νίκης. εὖ γὰρ δὴ οἶδα, ὡς οὐκ ἂν ἐπαίσω ἐπαινῶν, καὶ ἐπιβοῶν, καὶ ἐπικροτῶν.

13. ANAX. Νῆ Δι', ᾧ Σόλων, καὶ ἐπιγελῶν γε προσέτι καὶ ἐπιχλευάζων. ἅπαντα γὰρ ὅποσα κατηριθμήσω ἐκεῖνα, τὰς ἀρετὰς, καὶ τὰς εὐξίας, καὶ τὰ κάλλη, καὶ τόλμαν, ὅρῳ οὐδενὸς μεγάλου ἔνεκα παρὰ πολλυμένας ὑμῖν, οὔτε πατριδοςκιδυνευούσης, οὔτε χώρας πορθουμένης, οὔτε φίλων ἢ οἰκείων πρὸς ὕβριν ἀπαγομένων. ὥστε τοσοῦτω γελοιότεροι ἂν εἶεν, ἄριστοι μὲν, ὡς φῆς, ὄντες, μάτην δὲ τοσαῦτα πιάσχοντες, καὶ ταλαιπωρούμενοι, καὶ αἰσχύνοντες τὴν κάλλη καὶ τὰ μεγέθη τῆ ψάμμῳ, καὶ τοῖς ὑπώπιοις, ὡς μῆλου καὶ κοτίνου ἐγκρατεῖς γένοιντο νικήσαντες. ἡδὺ γὰρ μοι αἰεὶ μεμνησθαι τῶν ἀθλων, τοιούτων ὄντων. ἀτὰρ εἰπέ μοι, πάντες αὐτὰ λαμβάνουσιν οἱ ἀγωνισταί;

ΣΟΛ. Οὐδαμῶς, ἀλλὰ εἷς ἐξ ἀπάντων, ὁ κρατήσας αὐτῶν.

ANAX. Εἴτ', ᾧ Σόλων, ἐπὶ τῷ ἀδήλῳ καὶ ἀμφιβόλῳ τῆς νίκης τοσοῦτοι πονοῦσι, καὶ ταῦτ' εἰδότες, ὅτι ὁ μὲν νικῶν εἷς ἔσται πάντως, οἱ δὲ ἡττώμενοι πάμπολλοι μάτην ἀθλιοὶ πληγὰς, οἱ δὲ καὶ τραύματα λαμβάνοντες;

14. ΣΟΛ. Ἔσικας, ᾧ Ἀνάχαρσι, μηδέπω ἐννενοηκέναι πολιτείας ὀρθῆς πέρι μηδέν· οὐ γὰρ ἂν τὰ κάλλιστα τῶν ἐθῶν ἐν ψόγῳ ἐτίθεσο. ἦν δὲ σοι μελήσῃ ποτὲ εἰδέναι ὅπως ἂν τὰ κάλλιστα οἰκηθεῖν πόλις, καὶ ὅπως ἂν ἄριστοι γένοιτο οἱ πολῖται αὐτῆς, ἐπαινήσῃ τότε καὶ τὰς ὑσκήσεις ταύτας, καὶ τῆς

φιλοτιμίαν, ἣν φιλοτιμούμεθα πρὸς αὐτάς, καὶ εἶση ὅτι πολὺ τὸ χρήσιμον ἔχουσιν, ἐγκαταμειγμένον τοῖς πόνοις, εἰ καὶ νῦν μάτην σπουδάζεσθαι δοκοῦσι.

ANAX. Καὶ μὴν, ὦ Σόλων', κατ' οὐδὲν ἄλλο ἀπὸ τῆς Σκυθίας ἤκω παρ' ὑμᾶς, τοσαύτην μὲν γῆν διοδοῦσας, μέγαν δὲ τὸν Εὐξεινον, καὶ δυσχείμερον, περαιωθεὶς, ἣ ὅπως νόμους τε τοὺς Ἑλλήνων ἐκμάθοιμι, καὶ ἔθῃ παρ' ὑμῖν κατανοήσασαιμι, καὶ πολιτείαν τὴν ἀρίστην ἐκμελετήσασαιμι. διὸ καὶ σὲ μάλιστα φίλον ἐξ ἀπάντων Ἀθηναίων καὶ ξένον προειλόμην κατὰ κλέος, ἐπεὶ περ ἤκουον νόμων τε τινῶν ξυγγραφέα εἶναί σε, καὶ ἐθῶν τῶν ἀρίστων εὐρετὴν, καὶ ἐπιτηδευμάτων ὠφελίμων εἰσηγητὴν, καὶ ὅλως πολιτείας τινὸς συναρμοστὴν· ὥστε οὐκ ἂν φθάνοις διδάσκων με, καὶ μαθητὴν ποιούμενος, ὡς ἔγωγε ἠδέως ἂν ἄσιτός, σοι, καὶ ἄποτος παρακαθεζόμενος, ἐς ὅσον ἂν αὐτὸς διαρκοίης λέγων, κεχηρῶς ἐπακούοιμι περὶ πολιτείας τι καὶ νόμων διεξιόντος.

15. ΣΟΛ. Τὰ μὲν πάντα οὐ ῥάδιον, ὦ ἑταῖρε, διελθεῖν ἐν βραχεῖ· ἀλλὰ κατὰ μέρη ἐπιῶν, εἶση ἕκαστα, οἷα μὲν περὶ θεῶν, οἷα δὲ περὶ γονέων, ἣ περὶ γάμων, ἣ τῶν ἄλλων δοκεῖ ἡμῖν. ἃ δὲ περὶ τῶν νέων γιγνώσκομεν, καὶ ὅπως αὐτοῖς χρώμεθα, ἐπειδὴν πρῶτον ἄρξωνται συνιέναι τε τοῦ βελτίονος, καὶ τῷ σώματι ἀνδρίζεσθαι, καὶ ὑφίστασθαι τοὺς πόρους· ταῦτα ἤδη σοι διέξειμι, ὡς μάθοις οὗ τινος χάριν τὰς ἀσκήσεις ταύτας προτεθείκαμεν αὐτοῖς, καὶ διαπονεῖν τὸ σῶμα καταναγκάζομεν, οὐ μόνον ἕνεκα τῶν ὑγῶνων, ὅπως τὰ ἀθλα δύναιντο ἀναιρεῖσθαι

ἐπ' ἐκεῖνα μὲν γὰρ ὀλίγοι πάνυ ἐξ ἁπάντων χωροῦσιν, ἀλλὰ μείζον τι ἀπάσῃ τῇ πόλει ἀγαθὸν ἐκ τοῦτου καὶ αὐτοῖς ἐκείνοις προσκτώμενοι. κοινὸς γὰρ τις ἀγὼν ἄλλος ἅπασι τοῖς ἀγαθοῖς πολίταις πρόκειται, καὶ στέφανος οὐ πίτυος, οὐδὲ κοτίνου, ἢ σελίνων, ἀλλ' ὅς ἐν αὐτῷ συλλαβῶν ἔχει τὴν ἀνθρώπων εὐδαιμονίαν. οἶον ἐλευθερίαν λέγω αὐτοῦ τε ἐκάστου ἰδίᾳ, καὶ κοινῇ τῆς πατρίδος, καὶ πλοῦτον, καὶ δόξαν, καὶ ἑορτῶν πατριῶν ἀπόλαυσιν, καὶ οἰκείων, σωτηρίαν· καὶ συνόλως τὰ κάλλιστα, ὧν ἂν τις εὐξαιτο γενέσθαι οἱ παρὰ τῶν θεῶν. ταῦτα πάντα τῷ στεφάνῳ, ὃν φημι, συναναπέπλεκται, καὶ ἐκ τοῦ ἀγῶνος ἐκείνου περιγίγνεται· ἐφ' ὃν αἱ ἀσκήσεις αὗται, καὶ οἱ πόνοι ἄγουσιν.

16. ANAX. Εἶτα, ὦ θαυμάσιε Σόλων, τοιαῦτά μοι καὶ τηλικαῦτα ἔχων ἄθλα διεξιέναι, μῆλα καὶ σέλινα διηγοῦ, καὶ θαλλὸν ἐλαίας ἀγρίας, καὶ πίτυν;

ΣΟΛ. Καὶ μὴν, ὦ Ἀνάχαρσι, οὐδ' ἐκεῖνά σοι ἔτι δόξει μικρὰ εἶναι, ὁπότεν ἂ λέγω καταμάθης· ἀπὸ γὰρ τοι τῆς αὐτῆς γνώμης γίγνεται, καὶ μέρη πάντα ταῦτά ἐστι μικρὰ τοῦ μείζονος ἐκείνου ἀγῶνος, καὶ τοῦ στεφάνου, ὃν κατέλεξα τοῦ πανευδαιμονος. ὁ δὲ λόγος, οὐκ οἶδ' ὅπως ὑπερβὰς τὴν τάξιν, ἐκείνων προτέρων ἐπεμνήσθη, τῶν Ἰσθμοῦ γιγνομένων, καὶ Ὀλυμπιάσι, καὶ ἐν Νεμέᾳ. πλὴν ἀλλὰ νῶν, (σχολὴν γὰρ ἄγομεν, καὶ σὺ, ὡς φῆς, προθυμῇ ἀκούειν) ἀναδραχμούμεθα ῥαδίως πρὸς τὴν ἀρχὴν, καὶ τὸν κοινὸν ἀγῶνα, δι' ὃν φημι πάντα ταῦτα ἐπιτηδεύεσθαι.

ANAX. Ἄμεινον, ὦ Σόλων, οὕτω· καθ' ὁδὸν γὰρ ἂν ἡμῖν ὁ λόγος μᾶλλον προχωροίη, καὶ τάχ' ἂν ἴσως ἀπὸ τούτων πεισθείην, μήδ' ἐκείνων ἔτι καταγελαῖν, εἴ τινα ἴδοιμι σεμνυνόμενον κοτίνῳ, ἢ σελίνῳ ἐστεφανωμένον. ἀλλ' εἰ δοκεῖ, ἐς τὸ σύσκιον ἐκείυσε ἀπελθόντες, καθίσωμεν ἐπὶ τῶν θάκων, ὡς μὴ ἐνοχλοῖεν ἡμῖν ἐπικεκραγότες τοῖς παλαίουσιν· ἄλλως τε (εἰρήσεται γὰρ) οὐδὲ τὸν ἥλιον ἔτι ῥαδίως ἀνέχομαι, ὄξυν καὶ φλογώδη ἐμπίπτοντα γυμνῇ τῇ κεφαλῇ. τὸν γὰρ πῖλόν μοι ἀφελεῖν οἴκοθεν ἔδοξεν, ὡς μὴ μόνος ἐν ὑμῖν ξενίζοιμι τῷ σχήματι. ἡ δὲ ὥρα τοῦ ἔτους, ὅτιπερ τὸ πυρωδέστατόν ἐστι τοῦ ἀστέρος (ὃν ὑμεῖς κῦνα φατέ) πάντα καταφλέγοντος, καὶ τὸν ἀέρα ξηρὸν καὶ διακαῆ τιθέντος, ὅ,τε ἥλιος κατὰ μεσημβρίαν ἤδη ὑπὲρ κεφαλῆς ἐπικείμενος, φλογμὸν τοῦτον οὐ φορητὸν ἐπάγει τοῖς σώμασιν. ὥστε καὶ σου θαυμάζω ὅπως γηραιὸς ἤδη ἄνθρωπος, οὔτε ἰδίεις πρὸς τὸ θάλλπος, ὡςπερ ἐγὼ, οὔτε ὄλωσ' ἐνοχλωμένῳ ἔοικας, οὐδὲ περιβλέπεις σύσκιόν τι, ἔνθα ὑποδύση, ἀλλὰ δέχνη τὸν ἥλιον εὐμαρῶς.

ΣΟΛ. Οἱ μάταιοι γὰρ οὗτοι πόνοι, ὦ Ἀνάχαρσι, καὶ αἱ συνεχεῖς ἐν τῷ πηλῷ κυβιστήσεις, καὶ αἱ ὑπαίθριοι ἐν τῇ ψάμμῳ ταλαιπωρίαί, τοῦτο ἡμῖν τὸ ἀμυντήριον παρέχουσι πρὸς τὰς τοῦ ἡλίου βολάς. καὶ οὐκ ἔτι πῖλου δεόμεθα, ὅς τὴν ἀκτῖνα κωλύσει καθικνεῖσθαι τῆς κεφαλῆς. ἀπίωμεν δ' οὖν. 17. Καὶ ὅπως μὴ, καθάπερ νόμοις, προςέξῃς οἷς ἂν λέγω πρὸς σέ, ὡς ἐξάπαντος πιστεύειν αὐτοῖς, ἀλλ' ἔνθα ἂν σοι μὴ ὀρθῶς τι λέγεσθαι δοκῇ, ἀντιλέγειν εὐθὺς, καὶ

διευθύνειν τὸν λόγον. δυοῖν γὰρ θατέρου πάντως οὐκ ἂν ἀμάρτοιμεν, ἢ σὲ βεβαίως πεισθῆναι ἐκχέαντα ὁπόσα οἶμι ἀντιλεκτέα εἶναι, ἢ ἐμὲ ἀναδιδασχθῆναι ὡς οὐκ ὀρθῶς γινώσκω περὶ αὐτῶν. καὶ ἐν τούτῳ πᾶσα ἂν σοι ἡ πόλις ἢ Ἀθηναίων οὐκ ἂν ᾤφθάνοι χάριν ὁμολογοῦσα. ὅσα γὰρ ἂν ἐμὲ παιδεύσης, καὶ μεταπίσης πρὸς τὸ βέλτιον, ἐκείνην τὰ μέγιστα ἔση ὠφελικῶς. οὐδὲν γὰρ ἂν ἀποκρυφαίμην αὐτήν, ἀλλ' εὐθύς εἰς τὸ μέσον καταθήσω φέρων, καὶ κατασταῖς ἐν τῇ πνυκί, ἐρῶ πρὸς ἅπαντας, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐγὼ μὲν ὑμῖν ἔγραψα τοὺς νόμους, οἷους ἂν ἔμην ὠφελιμωτάτους ἔσεσθαι τῇ πόλει· ὁ δὲ ξένος οὕτοσι (δειξας σέ, ὡς Ἀνάχαρσι) Σκύθης μὲν ἐστὶ· σοφὸς δὲ ὢν, μετεπαιδευσέ με, καὶ ἄλλα βελτίω μαθήματα καὶ ἐπιτηδεύματα ἐδίδαξατο· ὥστε εὐεργέτης ὑμῶν ὁ ἀνὴρ ἀναγεγράφθω, καὶ χαλκοῦν αὐτὸν ἀναστήσατε παρὰ τοὺς ἔπωνύμους ἐν πόλει παρὰ τὴν Ἀθηναῖν. καὶ εὐ ἴσθι ὡς οὐκ αἰσχυνοῖτο ἡ Ἀθηναίων πόλις, παρὰ βαρβάρου καὶ ξένου τὰ συμφέροντα ἐκμανθάνοντες.

18. ANAX. Τοῦτο ἐκεῖνο ἦν ἄρα, ὃ ἐγὼ περὶ ὑμῶν ἤκουον τῶν Ἀθηναίων, ὡς εἶπτε εἰρωνες ἐν τοῖς λόγοις. ἐπεὶ πόθεν ἂν ἐγὼ, νομᾶς καὶ πλείνης ἀνθρώπος, ἐφ' ἀμάξης βεβιωκῶς, ἄλλοτε ἄλλην γῆν ἀμείβων, πόλιν δὲ οὔτε οἰκήσας πώποτε, οὔτε ἄλλοτε ἢ νῦν ἑωρακῶς, περὶ πολιτείας διεξίομι, καὶ διδάσκοιμι αὐτόχθονας ἄνδρας, πόλιν ταύτην ἀρχαιοτάτην τοσοῦτοις ἤδη χρόνοις ἐν εὐνομίᾳ κατοικηκότας; καὶ μάλιστα σέ, ὡς Σόλων, ὃ τοῦτο, ὡς φασὶν.

ἐξ ἀρχῆς καὶ μάθημα ἐγένετο, ἐπίστασθαι ὅπως ἂν ἄριστα πόλις οἰκοῖτο, καὶ οἷς τισι νόμοις χρωμένη, εὐδαιμονήσειε. πλὴν ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὡς νομοθέτη πειστέον σοι· καὶ ἀντερῶ, ἣν τι μοι δοκῆ μὴ ὀρθῶς λέγεσθαι, ὡς βεβαιότερον μάθοιμι. καὶ ἰδοὺ γὰρ ἤδη ἐκφυγόντες τὸν ἥλιον, ἐν τῷ συνηρηφεῖ ἐσμεν· καὶ καθέδρα μάλα ἡδεῖα καὶ εὐκαιρος, ἐπὶ ψυχροῦ τοῦ λίθου. λέγε οὖν τὸν λόγον ἐξ ἀρχῆς, καθότι τοὺς νέους παραλαβόντες, ἐκ παιδῶν εὐθύς διαπονεῖτε, καὶ ὅπως ὑμῖν ἄριστοι ἄνδρες ἀποβαίνουσιν ἐκ τοῦ πηλοῦ, καὶ τῶν ἀσκημάτων τούτων, καὶ τί ἡ κόνις, καὶ τὰ κυβιστήματα συντελεῖ πρὸς ἀρετὴν αὐτοῖς; τοῦτο γὰρ δὴ μάλιστα ἐξ ἀρχῆς εὐθύς ἐπόθουν ἀκοῦσαι· τὰ δ' ἄλλα εἰς ὕστερον διδάξῃ με κατὰ καιρὸν ἕκαστον ἐν τῷ μέρει. ἐκείνου μέντοι, οἱ Σόλων, μέμνησά μοι παρὰ τὴν ῥῆσιν, ὅτι πρὸς ἄνδρα θιάρβαρον ἐρεῖς. λέγω δὲ, ὡς μὴ περιπλέκης, μηδὲ ἀπομηκύνῃς τοὺς λόγους. θέδια γὰρ μὴ ἐπιλανθάνωμαι τῶν πρώτων, εἰ τὰ μετὰ ταῦτα πολλὰ ἐπιρῶρη.

19. ΣΟΛ. Σὺ τοῦτο, ὦ Ἀνάχαρσι, ταμιεύσῃ ἄμεινον, ἔνθα ἂν σοι δοκῆ μὴ πάνυ σαφῆς ὁ λόγος εἶναι, ἢ πόρρω ποι ἀποπλανᾶσθαι εἰκῆ ἕων. ἐρήσῃ γὰρ μεταξὺ ὅ,τι ἂν ἐθέλης, καὶ διακόψῃς αὐτοῦ τὸ μῆκος. ἣν μέντοι μὴ ἐξαγώνια, μηδὲ πόρρω τοῦ σκοποῦ τὰ λεγόμενα ἦ, κωλύσει οὐδέν, οἶμαι, εἰ καὶ μακρὰ λέγοιτο. ἐπεὶ καὶ τῇ βουλῇ τῇ ἐξ Ἀρείου πάγου, ἥπερ τὰς φονικὰς ἡμῖν δίκας δικάζει, πάτριον οὕτω ποιεῖν. ὁπόταν γὰρ ἀνελθοῦσα εἰς τὸν πάγον σὺγκαθεῖζται φόνου, ἢ τραύματος ἐκ προνοίας, ἢ

πυρκαϊῆς δικάσοντες, αποδίδοται λόγος ἑκατέρω τῶν κρινομένων· καὶ λέγουσιν ἐν τῷ μέρει, ὃ μὲν διώκων, ὃ δὲ φεύγων, ἢ αὐτοὶ, ἢ φήτορας ἀναβιβάζονται τοὺς ἐροῦντας ὑπὲρ αὐτῶν. οἳ δὲ ἐς τ' ἂν μὲν περὶ τοῦ πράγματος λέγωσιν, ἀνέχεται ἡ βουλή, καθ' ἡσυχίαν ἀκούουσα· ἦν δὲ τις ἢ φροῖμον εἶπη πρὸ τοῦ λόγου, ὡς εὐνουσχέρους ἀπεργάσαιτο αὐτοὺς, ἢ οἰκτον, ἢ δεινώσιν ἔξωθῆν ἐπράγοι τῷ πράγματι, (οἷα πολλὰ φητόρων παῖδες ἐπὶ τοὺς δικαστὰς μηχανῶνται) παρελθὼν ὁ κῆρυξ κατεσιώπησεν εὐθύς, οὐκ ἔων ληρεῖν πρὸς τὴν βουλήν, καὶ περιπέττειν τὸ πρᾶγμα ἐν τοῖς λόγοις, ὡς γυμναζέει τὰ γεγεννημένα οἱ Ἀρεωπαγῖται βλέποισιν. ὡς τε καὶ σὲ, ὦ Ἀνάχαρσι, Ἀρεωπαγίτην ἐν τῷ παρόντι ποιοῦμαι ἔγωγε, καὶ κατὰ τὸν τῆς βουλῆς μου νόμον ἄκουε, καὶ σιωπῆν κέλευε, ἦν αἰσθη καταρρόητορευόμενος· ἄχρι δ' ἂν οἰκειᾶ τῷ πράγματι λέγηται, ἐξέστω ἀπομακρύνειν. οὐδὲ γὰρ ὑφ' ἡλίω ἔτι ποιησόμεθα τὴν συνουσίαν, ὡς ἄχθεσθαι εἰ ἀποτείνοιτο ἡ φῆσις· ἀλλὰ ἢ τε σκιά πινακῆ, καὶ ἡμεῖς σχολὴν ἄγομεν.

ANAX. Εὐγνώμονά σοι ταῦτα, ὦ Σόλων, καὶ ἔγωγε ἤδη χάριν οὐ μικρὰν οἶδά σοι κατέπει τούτοις, ὅτι πάρεργον τοῦ λόγου καὶ τὰ ἐν Ἀρείῳ πάγω γιγνώμενα ἐδιδάξω με, θανατάσια ὡς ἀλήθειαι, καὶ ἀγαθῶν βουλευτῶν ἔργα, πρὸς ἀλήθειαν οἰσόντων τὴν ψῆφον. ἐπὶ τούτοις οὖν ἤδη λέγε, καὶ ὁ Ἀρεωπαγίτης ἐγώ, (τούτο γὰρ ἔθου με) κατὰ σχῆμα τῆς βουλῆς ἀκούσομαι σου.

20. ΣΟΛ. Οὐκοῦν διὰ βραχείων προακοῦσαι χρῆ

σε, ἃ περὶ πόλεως καὶ πολιτῶν ἡμῖν δοκεῖ. πόλιν γὰρ ἡμεῖς οὐ τὰ οἰκοδομήματα ἡγοῦμεθα εἶναι, οἶον τεῖχῃ, καὶ ἱερά, καὶ νεωσοῖκους, ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς-περ σῶμά τι ἐδραῖον, καὶ ἀκίνητον ὑπάρχειν ἐς ὑποδοχὴν καὶ ἀσφάλειαν τῶν πολιτευομένων, τὸ δὲ πᾶν κῦρος ἐν τοῖς πολίταις τιθέμεθα. τούτους γὰρ εἶναι τοὺς ἀναπληροῦντας, καὶ διατάττοντας, καὶ ἐπιτελοῦντας ἕκαστα, καὶ φυλάττοντας· οἶόν τι ἐκ ἡμῖν ἑκάστῳ ἐστὶν ἢ ψυχῇ. τοῦτο δὴ τοῖσιν κατανοήσαντες, ἐπιμελοῦμεθα μὲν, ὡς ἑρᾶς, καὶ τοῦ σώματος τῆς πόλεως, κατακοσμοῦντες αὐτό, ὡς κάλλιστον ἡμῖν εἶη, ἐνδοθέν τε οἰκοδομήμασι κατεσκευασμένον, καὶ ταῖς ἔκτοσθεν ταύταις περιβολαῖς, ἐς τὸ ἀσφαλέστατον περιπεφραγμένον. μάλιστα δὲ καὶ ἐξάπαντος τοῦτο προνοοῦμεν, ὅπως σὲ πολῖται ἀγαθοὶ μὲν τὰς ψυχὰς, ἰσχυροὶ δὲ τὰ σώματα γίγνοιτο. τοὺς γὰρ τοιοῦτους σφέσι τε αὐτοῖς καλῶς χρῆσεσθαι ἐν εἰρήρῃ συμπολιτευομένους, καὶ ἐκ πολέμου σώσειν τὴν πόλιν, καὶ ἐλευθέραν καὶ εὐδαίμονα διαφυλάξειν. τὴν μὲν δὴ πρώτην ἀνατροφὴν αὐτῶν μητρῶσι, καὶ πύτθαις, καὶ παιδαγωγοῖς ἐπιτρέπομεν ὑπὸ παιδείαις ἐλευθερίοις ἄγειν τε καὶ τρέφειν αὐτούς. ἐπειδὴν δὲ συντετὸ ἤδη γίγνωνται τῶν καλῶς ἐχόντων, καὶ ἀδῶς, καὶ ἐρύθημα, καὶ φόβος, καὶ ἐπιθυμία τῶν ἀρίστων ἀναφύηται αὐτοῖς, καὶ αὐτὰ ἤδη τὰ σώματα ἀξιόχρεα δοκῇ πρὸς τοὺς πόνους, παγίωτερα γιγνώμενα, καὶ πρὸς τὸ ἰσχυρότερον συνιστάμενα, τῆνικαῦτα ἤδη παραλαβόντες αὐτοὺς διδάσκωμεν, ἄλλω μὲν τῆς ψυχῆς μὲν ἡμῶν καὶ γυμνάσια προτιθέν-

τες, ἄλλως δὲ πρὸς τοὺς πόνους καὶ τὰ σώματα ἐθίζοντες. οὐ γὰρ ἱκανὸν ἡμῖν ἔδοξε τὸ μόνον φῦναι ὡς ἔφθ' ἕκαστος, ἤτοι κατὰ τὸ σῶμα, ἢ κατὰ τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ καὶ παιδεύσεως καὶ μαθημάτων ἐπ' αὐτοὺς δεόμεθα, ὑφ' ἧν τὰ τε εὐφυῶς διακείμενα βελτίω παραπολὺ γίγνοιτο ἂν, καὶ τὰ φαύλως ἔχοντα μετακοσμοῖτο πρὸς τὸ βέλτιον. καὶ τὸ παράδειγμα ἡμῖν παρὰ τῶν γεωργῶν, οἳ τὰ φυτὰ, μέχρι μὲν πρὸςγεια καὶ νηπιά ἐστι, σκέπουσιν, καὶ περιφράττουσιν, ὥς μὴ βλάπτοιεντο ὑπὸ τῶν πνευμάτων· ἐπειδὴν δὲ ἤδη παχύνηται τὸ ἔργον, τηνικαῦτα περιτέμνουσί τε τὰ περιττά, καὶ παραδιδόντες αὐτὰ τοῖς ἀνέμοις δονεῖν καὶ διασαλεύειν, καρπιμώτερα ἐξεργάζονται. 21. Τὴν μὲν τοίνυν ψυχὴν μουσικῇ τὸ πρῶτον καὶ ἀριθμητικῇ ἀναρέμπιζομεν, καὶ γράμματα γράψασθαι, καὶ τορῶς αὐτὰ ἐπιλέξασθαι διδάσκομεν· προῖοῦσι δὲ ἤδη, σοφῶν ἀνδρῶν γνώμας, καὶ ἔργα παλαιὰ καὶ λόγους ὠφελίμους ἐν μέτροις κατακοσμήσαντες, ὥς μᾶλλον μνημονεύοιεν, φρασηδοῦμεν αὐτοῖς. οἳ δὲ καὶ ἀκούοντες ἀριστείας τινάς, καὶ πράξεις ἀοιδίμους, ὀρέγονται κατὰ μικρὸν, καὶ πρὸς μίμησιν ἐπεγείρονται, ὥς καὶ αὐτοὶ ἄδοιεντο, καὶ θαυμάζοιεντο ὑπὸ τῶν ὕστερον· οἷα πολλὰ Ἑσιόδός τε ἡμῖν, καὶ Ὅμηρος ἐποίησαν. ἐπειδὴν δὲ πλησιάσωσι πρὸς τὴν πολιτείαν, καὶ δέη αὐτοὺς ἤδη μεταχειρίζεσθαι τὰ κοινά . . . . καίτοι ἔξω τοῦ ἀγῶνος ἴσως ταῦτα· οὐ γὰρ ὅπως τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἀσκοῦμεν, ἐξ ἀρχῆς προὔκειτο εἰπεῖν, ἀλλὰ διότι τοῖς τοιούτοις πόνοις καταγυμνάζειν αὐτοὺς ἀξιοῦ-

μεν· ὥστε αὐτὸς ἑμαυτῷ σιωπᾶν προστάττω, οὐ περιμείνας τὸν κήρυκα, οὐδὲ τὸν Ἀρεωπαγίτην σέ, ὃς ὑπ' αἰδοῦς, οἶμαι, ἀνέχη ληροῦντα ἤδη τοσαῦτα ἔξω τοῦ πράγματος.

ANAX. Εἰπέ μοι, ὦ Σόλων, πρὸς δὲ δὴ τοὺς τὰ ἀναγκαιότατα μὴ λέγοντας ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, ἀλλὰ ἀποσιωπῶντας, οὐδὲν τῇ βουλῇ πρόστιμον ἐπινοήται;

ΣΟΛ. Τί τοῦτο ἤρου με; οὐδέπω γὰρ δῆλον.

ANAX. Ὅτι τὰ κάλλιστα, καὶ ἐμοὶ ἀκοῦσαι ἥδιατα παρῆς τὰ περὶ τῆς ψυχῆς, τὰ ἥττον ἀναγκαῖα λέγειν διανοῆ, γυμνάσια, καὶ διαπονήσεις τῶν σωματίων.

ΣΟΛ. Μέννημαι γὰρ, ὦ γενναῖε, τῶν ἀπ' ἀρχῆς προεβόησεων, καὶ ἀποπλανᾶν οὐ βούλομαι τὸν λόγον, μὴ σου ἐπιταράξῃ τὴν μνήμην ἐπιβόρων. πλὴν ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἐρῶ διὰ βραχέων, ὡς οἶόν τε. τὸ γὰρ ἀκριβὲς τῆς περὶ αὐτῶν διασκέψεως ἑτέρου ἂν εἴη λόγου.

22. Ἐνθιμίξομεν οὖν τὰς γνώμας αὐτῶν, νόμους τε τοὺς κοινούς ἐκδιδάσκοντες, οἳ δημοσίᾳ πᾶσι πρόκεινται ἀναγινώσκειν μεγάλοις γράμμασιν [ἄμα] ἀναγεγραμμένοι, κελεύοντες ἅτε χρῆ ποιεῖν, καὶ ὡς ἀπέχεσθαι· καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν συνουσίαις, παρ' ὧν λέγειν τὰ δεόντα ἐκμανθάνουσι, καὶ πράττειν τὰ δίκαια, καὶ ἐκ τοῦ ἴσου ἀλλήλοις συμπολιτευέσθαι, καὶ μὴ ἐφίεσθαι τῶν αἰσχυρῶν, καὶ ὀρέγεσθαι τῶν καλῶν, βίαιον δὲ μηδὲν ποιεῖν. οἳ δὲ ἄνδρες οὗτοι σοφισταὶ καὶ φιλόσοφοι πρὸς ἡμῶν ὀνομάζονται. καὶ μέντοι καὶ ἐς τὸ θέατρον συνάγοντες αὐτοὺς

δημοσία παιδεύομεν ὑπὸ κωμωδίαις, καὶ τραγῳδίαις, ἀρετὰς τε ἀνδρῶν παλαιῶν, καὶ κακίας θεωμένους, ὡς τῶν μὲν ἀποτρέποντο, ἐπ' ἐκεῖνά δὲ σπεύδουεν τοῖς δὲ γε κωμωδοῖς καὶ ἀποσκώπτειν καὶ λοιδορεῖσθαι ἐφέμεν ἐς τοὺς πολίτας, οὓς ἂν αἰσχρὰ καὶ ἀνάξια τῆς πόλεως ἐπιτηδεύοντας αἰσθῶνται, αὐτῶν τε ἐκείνων χάριν, ἀμείνους γὰρ οὕτω γίγνονται ὄνειδιζόμενοι, καὶ τῶν πολλῶν, ὡς φεύγοιεν τὸν ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις ἔλεγχον.

23. ANAX. Εἶδον, ὦ Σόλων, οὓς φῆς, τοὺς τραγωδοὺς, καὶ κωμωδοὺς, εἶγε ἐκεῖνοί εἰσιν. ὑποδήματα μὲν βαρέα, καὶ ὑψηλὰ ὑποδεδεμένοι, χρυσαῖς δὲ ταινίαις τὴν ἐσθῆτα πεποικιλμένοι, κράνη δὲ ἐπικείμενοι παγγάλοια, κεκρητότα παρμέγεθες, αὐτοὶ δὲ ἔνδοθεν μεγάλα τε ἐκικράγεσαν, καὶ διέβαινον οὐκ οἶδ' ὅπως ἀσφαλῶς ἐν τοῖς ὑποδήμασι. Διαγύσφ δὲ, οἶμαι, τότε ἢ πόλις ἐώρταζεν. οἱ δὲ κωμωδοὶ, βραχυτέροι μὲν ἐκείνων, καὶ πεζοὶ καὶ ἀνθρωπινώτεροι, καὶ ἥττον ἐβδών, κράνη δὲ πολὺ γελοιώτερα, καὶ τὸ θέατρον γοῦν ἅπαν ἐγέλα ἐπ' αὐτοῖς. ἐκείνων δὲ τῶν ὑψηλῶν, σκυθρωποὶ ἅπαντες ἤκουον, οἰκτείροντες, οἶμαι, αὐτοὺς, πέδας τηλικαύτας ἐπι-
αυρομένους.

ΣΟΛ. Οὐκ ἐκείνους, ὦ γὰθῃ, οἰκτερον, ἀλλὰ ποιητῆς ἴσως ἀρχαίαν τινὰ συμφορὰν ἐπεδείκνυτο τοῖς θεαταῖς, καὶ ῥήσεις οἰκτρὰς ἐτραγῳδεῖ πρὸς τὸ θέατρον, ὑφ' ὧν ἐς δάκρυα κατεσπῶντο οἱ ἀκούοντες. οἶκός δὲ σε καὶ αὐλοῦντας ἐωρακέναι τινὰς τότε, καὶ ἄλλους συνάδοντας, ἐν κύκλῳ συνεστότους. οὐδ' αὐτὰ, ὦ Ἀνάχαρσι, ἀχρεῖα ἄσματα καὶ αὐλήμα-

τα. τούτοις δ' οὖν ἅπασι, καὶ τοῖς τοιοῦτοις πα-
 ραθηγόμενοι τὰς ψυχὰς, ἀμείνους ἡμῖν γίνονται.
 24. Τὰ δὲ δὴ σώματα, ὅπερ μάλιστα ἐπόθεισ ἀκού-
 σαι, ὧδε καταγυμνάζομεν. ἀποδύσαντες αὐτὰ, ὡς
 ἔφην, οὐκέτι ἀπαλὰ καὶ τέλεον ἀσυμπαγῆ ὄντα,
 πρῶτον μὲν ἐθίζειν ἀξιοῦμεν πρὸς τὸν αἶρα, συνοι-
 κτιοῦντες αὐτὰ ταῖς ὥραις ἐκάσταις, ὥς μῆτε θάλλος
 δυσχεραίνειν, μῆτε πρὸς κρύος ἀπαγορεύειν· ἔπειτα
 δὲ χρῶμεν ἐλαίῳ, καὶ καταμαλάττομεν, ὥς εὐτονώ-
 τερα γίγνοιτο. ἄτοπον γάρ, εἰ τὰ μὲν σκύτη νομι-
 ζομεν ὑπὸ τῷ ἐλαίῳ μαλατιτόμενα, δυσραγέστερα καὶ
 πολλῷ διαρκέστερα γίνεσθαι, νεκρά γε ἤδη ὄντα·
 τὸ δ' ἔτι ζωῆς μετέχον σῶμα μὴ ἂν ἄμεινον ἡγοίμε-
 θαι ὑπὸ τοῦ ἐλαίου διατεθήσεσθαι. τούντις ἔθεν
 πεικίλλαι τὰ γυμνάσια ἐπινοήσαντες, καὶ διδασκάλους
 ἐκάστων ἐπιθήσαντες, τὸν μὲν τινα πυκτεῦειν, τὸν
 δὲ παγκράτιάζειν διδάσκομεν, ὡς τοὺς τε πόνους
 καρτερεῖν ἐθίζοιεν, καὶ ὁμόσε χωρεῖν ταῖς πληγαῖς,
 μὴδὲ ἀποτρέποιεν, ὅσει τῶν τραυμάτων. τοῦτο δὲ
 ἡμῖν δύο τὰ ὠφελιμώτατα ἐξεργάζεται ἐν αὐτοῖς, θυ-
 μοειδεῖς τε παρασκευάζον ἐς τοὺς κινδύνους, καὶ τῶν
 σωμάτων ἀφειδεῖν, καὶ προσετι ἐγγύησθαι καὶ καρτε-
 ροὺς εἶναι. ὅσοι δὲ αὐτῶν κάτω συννενευκότες πα-
 λαλοῦσι, καταπίπτειν τε ἀσφαλῶς μανθάνουσι, καὶ
 ἀνίστασθαι ἐνμαρῶς, καὶ ὠθισμοὺς, καὶ περιπλοκάς,
 καὶ λυγισμοὺς, καὶ ἄγχεσθαι δύνασθαι, καὶ ἐς ὕψος
 ἀναβαστάσαι τὸν ἀντίπαλον, οὐκ ἀχρεῖα οὐδὲ οὔτοι
 ἐκμελετώντες, ἀλλὰ ἐν μὲν τὸ πρῶτον καὶ μέγιστον
 ἀναμφιβόλως κτώμενοι. δυσπαθίστερα γάρ, καὶ

καρτερώτερα τὰ σώματα γίνονται αὐτοῖς διαπονού-
 μενα. ἕτερον δὲ οὐδὲ αὐτὸ μικρόν. ἔμπειροι γὰρ δὴ
 ἐκ τούτου καθίστανται, εἴ ποτε ἀφίκοντο εἰς χρείαν
 τῶν μαθημάτων τούτων ἐν ὄπλοις. δῆλον γὰρ ὅτι
 καὶ πολεμίῳ ἀνδρὶ ὁ τοιοῦτος συμπλακεῖς, καταρῥί-
 ψει τε θῦατον ὑποσκελίσας, καὶ καταπεσῶν εἴσται
 ὡς ῥῆστα ἐξανίστασθαι. πάντα γὰρ ταῦτα, ὧ Ἀνά-
 χαρσι, ἐπ' ἐκείνον τὸν ἀγῶνα ποριζόμεθα τὸν ἐν
 τοῖς ὄπλοις, καὶ ἠγοῦμεθα πολὺ ἀμείνοσι χρήσασθαι
 τοῖς οὕτως ἀσκηθεῖσιν, ἐπειδὴν πρότερον αὐτῶν
 γυμνά τὰ σώματα καταμαλύζαντες καὶ διαπονήσαν-
 τες, ἐρῶμενέστερα καὶ ἀλκιμώτερα ἐξεργασώμεθα,
 καὶ κοῦφα, καὶ εὐτονα, καὶ τὰ αὐτὰ βαρῆα τοῖς ἀν-
 ταγωνισταῖς. 25. Ἐννοεῖς γὰρ, οἶμαι, τὸ μετα-
 τοῦτο, οἷους εἶκός σὺν ὄπλοις ἔσασθαι τοὺς καὶ γυμ-
 νοὺς ἂν φόβον τοῖς δυσμενέσιν ἐμποιήσοντας, οὐ
 πολυσαρκίαν ἀργὸν, καὶ λευκὴν, ἢ ἄσαρκίαν μετὰ
 ὠχρότητος ἐπιδεικνυμένους, οἷα γυναικῶν σώματα
 ὑπὸ σκιᾷ μεμαρασμένα, τρέμοντα, ἰδρῶτί τε εὐθύς
 πολλῶν ρέόμενα, καὶ ἀσθμαίνοντα ὑπὸ τῶ κρᾶνει,
 καὶ μάλιστα ἦν καὶ ὁ ἥλιος, ὥσπερ νῦν, τὸ μεσημ-
 βρινὸν ἐπιφλέγη. οἷς τί ἂν τις χρήσαιτο διψῶσι,
 καὶ τὸν κονιορτὸν οὐκ ἀνεχομένοις, καὶ εἰ αἷμα ἴδοιεν,
 εὐθύς ταραττομένοις, καὶ προαποθνήσκουσι, πρὶν
 ἐντὸς βέλους γενέσθαι, καὶ εἰς χεῖρας ἔλθειν τοῖς
 πολεμίοις. οὗτοι δὲ ἡμῖν ὑπέρυθροι ἐς τὸ μελάν-
 τερον ὑπὸ τοῦ ἡλίου κεχρωσμένοι, καὶ ἀρῥενωποῖ,
 πολὺ τὸ ἔμψυχον, καὶ θερμὸν, καὶ ἀνδρωδὲς ἐπιφαί-
 νοντες, τσαύτης εὐεξίας ἀπολαύοντες, οὔτε ῥικνοῖ,

καὶ κατεσκληρότες, οὔτε περιπληθεῖς ἐς βάρους, ἀλλὰ ἐς τὸ σύμμετρον περιγεγραμμένοι, τὸ μὲν ἄχρειον τῶν σαρκῶν, καὶ περιττὸν, τοῖς ἰδρωσιν ἐξαναλωκότες· ὁ δὲ ἰσχὺν καὶ τόνον παρῆχεν, ἀμιγῆς τοῦ ψαύλου περιλελειμμένον, ἐρῶμένως φυλάττοντες. ὕπερ γὰρ δὴ οἱ λικμῶντες τὸν πυρὸν, τοῦτο ἡμῖν καὶ τὰ γυμνάσια ἐργάζεται ἐν τοῖς σώμασι, τὴν μὲν ἄχνην καὶ τοὺς ἀθέρας ἀποφυσῶντα, καθαρὸν δὲ τὸν καρπὸν διευκρυνῶντα, καὶ προσωρεῦοντα.

26. Καὶ διὰ τοῦτο ὑγιαίνειν τε ἀνάγκη, καὶ ἐπιμήκιστον διαρκεῖν ἐν τοῖς καμάτοις. ὅψις τε ἂν ἰδίειν ὁ τοιοῦτος ἄρξαιτο, καὶ ὀλιγάκις ἂν ἀσθενῶν φανείη· ὡσπερ ἂν, εἰ πῦρ τις φέρων, ἅμα ἐμβάλοι ἐς πυρὸν αὐτόν, καὶ ἐς τὴν καλάμην αὐτοῦ, καὶ ἐς τὴν ἄχνην· (αὐθις γὰρ ἐπὶ τὸν λικμῶντα ἐπάνειμι) θᾶπτον ἂν, οἴμαι, παραπολὺ ἢ καλάμη ἀναφλεγείη. ὁ δὲ πυρὸς κατ' ὀλίγον, οὔτε φλογὸς μεγάλῃς ἀνισταμένης, οὔτε ὑπὸ μιᾷ τῇ ὀσμῇ, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν ὑποτυφόμενος, χρόνῳ ὕστερον καὶ αὐτὸς ἂν κατακαυθείη. οὐ τοίνυν οὐδὲ νόσος, οὐδὲ κάματος, ἐς τοιοῦτο σῶμα ἐμπεσόντα, ῥαδίως ἐλέγξειεν ἂν, οὐδ' ἐπικρατήσειεν εὐμαρῶς. τὰ ἔνδοθεν γὰρ εὖ παρεσκευάσται αὐτῷ, καὶ τὰ ἔξω μάλα καρτερῶς πέφρακται πρὸς αὐτὰ, ὡς μὴ παριέναι ἐς τὸ εἶσω, μηδὲ παραδέχεσθαι μήτε ἥλιον αὐτόν, μήτε κρύος ἐπὶ λύμῃ τοῦ σώματος. πρὸς τε τὸ ἐνδιδοῦν ἐν τοῖς πόνοις, πολὺ τὸ θερμὸν τὸ ἔνδοθεν ἐπιρῥέειν, ἅτε ἐκ πολλοῦ προπαρασκευασμένον, καὶ ἐς τὴν ἀναγκαίαν χρεῖαν ἀποκείμενον, ἀποπληροῖ εὐθύς ἐπάρδον τῇ ἄκμῃ, καὶ ἀκαμάτους

ἐπιπλεῖστον παρέχεται. τὸ γὰρ προκονῆσαι πολλά, καὶ προκαμῆν, οὐκ ἀνάλωσιν τῆς ἰσχύος, ἀλλ' ἐπίδοσιν ἐργάζεται, καὶ ἀναρρήπιζομένη πλείων γίγνεται. 27. Καὶ μὴν καὶ δρομικούς εἶναι ἀσκοῦμέν αὐτοὺς ἐς μῆκος τε διαρκεῖν ἐθίζοντες, καὶ ἐς τὸ ἐν βραχεῖ ὠκυτότατον ἐπικουφίζοντες. καὶ ὁ δρόμος οὐ πρὸς τὸ στεγρὸν, καὶ ἀντίτηπον, ἀλλὰ ἐν ψάμμῳ βαθύῳ, ἐνθα οὐτε βεβαίως ἀπερεῖσθαι τὴν βάσιν, οὐτε ἐπιστηριξῆαι ῥᾶθιον, ὑποσυρομένου πρὸς τὸ ὑπεῖκον τοῦ ποδός· ἀλλὰ κατὰ ὑπεράλλεσθαι τάφρον εἰ θεοί, ἢ εἴ τι ἄλλο ἐμπόδιον, καὶ πρὸς τοῦτο ἀσκοῦνται ἡμῖν ἔτι, καὶ μεθύβδιθαι χειροπλήθει ἐν ταῖν χειρῶν ἔχοντες. εἴτε κερὰ ἀκοντίου βολῆς ἐς μῆκος ἐμιλλῶνται. εἴθες δὲ καὶ ἄλλο τι ἐν τῷ γυμνασίῳ χαλκῶν, περιφερῆς, ἀσπίδι μικρᾷ ἐσικός, ὄχανον οὐκ ἐχούση, οὐδὲ τελαμῶνας· καὶ ἐπιεράθης γε αὐτοῦ, κειμένον ἐν τῷ μέσῳ· καὶ ἐδόκει σοὶ βαρὺ, καὶ θύσληπτον ὑπὸ λειψιότητος· ἐκεῖνο τοίνυν ἄνω τε ἀναρρήπτουσαν εἰς τὸν αἴρα καὶ ἐς τὸ πόρρον, φιλοτιμούμενοι, ὅστις ἐπιμήχιστον ἐξέλθοι, καὶ τοὺς ἄλλους ὑπερβάλλοιτο. καὶ ὁ πόνος οὗτος ὁμοίως τε αὐτῶν κρατύνει, καὶ τόνον τοῖς ἄκροις ἐντίθησιν. 28. Ὁ πηλὸς δὲ καὶ ἡ κόβις, ἅπερ σοὶ γελοϊότερα ἐξ ἀρχῆς ἔδοξεν, ἄκουσον, ὦ Θαυμάσιε, ὅτου ἔνεκα ὑποβέβληνται· πρῶτον μὲν, ὡς μὴ ἐπὶ τὸ κραταίων ἢ πτώσις αὐτοῖς γίγνοιτο, ἀλλ' ἐπὶ τὸ μαλακὸν ἀσφαλῶς πίπτουεν. ἔπειτα, καὶ τὸν ὀλισθὸν ἀνάγκη πλείω γίγνεσθαι, ἰδρύντων ἐν τῷ πηλῷ, ὃ σὺ ταῖς ἐγχείλυσιν εἰκαζες, οὐκ ἀχρεῖον, οὐδὲ γελοῖον ὄν·

ἀλλὰ καὶ τούτο ἐς ἰσχὺν καὶ τόνων οὐκ ὀλίγα συντε-
 λεῖ, ὅποταν οὕτως ἐχόντων ἀλλήλων ἀναγκάζονται
 ἐγκρατῶς ἀντικαμβάνεσθαι, καὶ συνέχειν διολισθαί-
 νοντας. αἴρεσθαι τε ἐν πηλῷ ἰδρωκότα μετ' ἐλαίου,
 ἐκπεσεῖν καὶ διαρῶνῃναι τῶν χειρῶν σπουδάζοντα,
 μὴ μικρὸν εἶναι νόμιζε. καὶ ταῦτα πάντα, ὡς περ
 ἔφη ἔμπροσθεν, ἐς τοὺς πολέμους καὶ χρήσιμα, εἰ
 θεοὶ φίλον τρωθέντα ἐπιδίως ἀράμενον ὑπεξενεγκεῖν,
 ἢ καὶ πολέμιον συναρπάσαντα ἡκεῖν μετέωρον κομί-
 ζοντα. καὶ διὰ τούτο ἐξ ὑπερβολῆς ἀσχοῦμεν, τὰ
 χαλεπώτερα προτιθέντες; ὡς τὰ μικρότερα μακροῦ
 εὐκολώτερον φέροισιν. 29. Τὴν μάντι κόνιν τοῦ-
 ταντίον χρησίμην οἰόμεθα εἶναι; ὡς μὴ διολισθάνοισιν
 συμπλεκόμενοι. ἐπειδὴν γὰρ ἐν τῷ πηλῷ ἀσκηθῶ-
 σι συνέχειν τὸ διαδιδράσκον ὑπὸ γλισχροῦτητος, ἐθί-
 ζονται καὶ ἐκφεύγειν αὐτοὶ ληφθέντες ἐκ τῶν χει-
 ρῶν· καὶ ταῦτα ἐν ἀφύπτῳ ἐχόμενοι. καὶ μὴν καὶ
 τὸν ἰδρῶτα συνέχειν δοκεῖ ἡ κόνις, ἀθρόον ἐκχέμε-
 νον ἐπιπατιομένη, καὶ ἐπιπολὺ διαρκεῖν ποιεῖ τὴν
 δύναμιν; καὶ κάλυμα γίγνεται μὴ βλάπτεσθαι ὑπὸ
 τῶν ἀνέμων, ἀραιοῖς τότε καὶ ἀνεώγδοσι τοῖς σώμασιν
 ἐμπιπτόντων. ἄλλως τε καὶ τὸν ῥύπον ἀποσμά,
 καὶ στικπνότερον ποιεῖ τὸν ἄνδρα. καὶ ἔγωγε ἠδέως
 ἂν παραστησάμενος πλησίον τῶν τε λευκῶν τινὰ
 ἐκείνων, καὶ ὑπὸ σκαῖ θεθιητημένων, καὶ ὃν ἂν ἔλη
 τῶν ἐν τῷ Λυκεῖῳ γυμναζομένων, ἀποπλύναι τὴν
 κόνιν καὶ τὸν πηλόν, ἐροίμην ἂν σε ποτέρῳ ἄνθρωποις
 εὖξαιο γενέσθαι; οἶδ᾽ ἀ γὰρ ὡς αὐτίκα ἔλοιο ἂν ἐκ
 πρώτης προσόψεως, εἰ καὶ μὴ ἐπὶ τῶν ἔργων πειρα-

θείης ἱκατέρου, συνεστηκώς καὶ συγκροτημένος εἶναι μάλλον, ἢ θρύπτεσθαι, καὶ διαρρέειν, καὶ λευκὸν εἶναι ἀπορία καὶ φυγῆ εἰς τὰ εἶσω τοῦ αἵματος. 30. Ταῦτ' ἐστίν, ὧ Ἀνάχαρσι, ἃ τοὺς θεοὺς ἡμεῖς ἀσκοῦμεν, οἰόμενοι φάλακας ἡμῖν τῆς πόλεως ἀγαθούς γενέσθαι, καὶ ἐν ἐλευθερίᾳ βιώσεσθαι δι' αὐτούς· κρατοῦντες μὲν τῶν δυσμενῶν εἰ ἐπίοιεν φοβεροὶ δὲ τοῖς περιοίκοις ὄντες, ὡς ὑποπτήσσειν τε, καὶ ὑποτελεῖν ἡμῖν τοὺς πλείστους αὐτῶν. ἐν εἰρήνῃ τε αὐτὸν πολὺ ἀμείνοσιν αὐτοῖς χρώμεθα, περὶ μηδὲν τῶν αἰσχρῶν φιλοτιμουμένοις, μηδ' ὑπ' ἀργίας ἐς ὕβριν τρεπομένοις, ἀλλὰ περὶ τὰ τοιαῦτα διατρίβουσι, καὶ ἐσχόλοις οὕσιν ἐν αὐτοῖς. καὶ ὅπερ ἔφην τὸ κοινὸν ἀγαθόν, καὶ τὴν ἄκραν πόλεως εὐδαιμονίαν, τοῦτ' ἐστέ [λέγειν], ὅπταν ἐς τε εἰρήνην, καὶ ἐς πόλεμον τὰ ἄριστα παρεσκευασμένα φαίνοιτο ἢ νεότης, περὶ τὰ κάλλιστα ἡμῖν σπουδάζοντες.

31. ΑΝΑΧ. Οὐκοῦν, ὧ Σύλων, ἦν ποτε ὑμῖν ἐπίωσιν οἱ πολέμοι, χρισάμενοι τῷ ἐλαίῳ, καὶ κονισάμενοι, πρότε καὶ αὐτοὶ, πύξ τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτοὺς προβεβλημένοι· καὶ κείνοι δηλαδὴ ὑποπτήσσουσιν ὑμᾶς, καὶ φεύγουσι δεδιότες, μὴ σφίσι κεχηνόσι, πάσσητε τὴν ψάμμον ἐς τὸ στόμα, ἢ περιπηθήσαντες, ὡς κατὰ νώτου γένησθε, περιπλέξητε αὐτοῖς τὰ σκέλη περὶ τὴν γαστέρα, καὶ διάγχητε, ὑπὸ τὸ κράτος ὑποβαλόντες τὸν πῆχυν. καὶ νῆ Δ', οἱ μὲν τοξεύσουσι δηλονάτι, καὶ ἀκοντιοῦσιν, ὑμῶν δὲ, ὡς περ ἀνδριάντων, οὐ καθίξεται τὰ βέλη, κεχρωσμένων πρὸς τὸν ἥλιον, καὶ πολὺ τὸ αἷμα πεπορισμένων.

οὐ γὰρ καλάμη καὶ ἀθέρεις ὑμεῖς ἐστέ, ὡς τὰχιστα ἐνδιδόναι πρὸς τὰς πληγὰς, ἀλλὰ ὀψέ ποτε ἂν, καὶ μόλις κατατεμνόμενοι βαθεῖσι τοῖς τραύμασιν, αἷμα ὀλίγον ὑποδείξετε. τοιαῦτα γὰρ φῆς, εἰ μὴ πάνυ παρήκουσα τοῦ παραδείγματος. 32. Ἡ τὰς πανοπλίας ἐκείνας τότε ἀναλήψεσθε, τὰς τῶν κωμωδῶν τε, καὶ τραγωδῶν. καὶ ἦν προτεθῆ ὑμῖν ἔξοδος, ἐκείνα τὰ κράνη περιθήσεσθε τὰ κεκηνότα, ὡς φοβρώτεροι εἴητε τοῖς ἐναντίοις, μορμολυτιάμενοι αὐτούς, καὶ ὑποθήσεσθε τὰ ὑψηλὰ ἐκείνα δηλαδὴ· φεύγουσὶ τε γὰρ, ἦν δέη, κοῦφα, καὶ ἦν διώκητε, ἄφυκτα τοῖς πολεμίοις ἔσται, ὑμῶν οὕτω μεγάλη διαβαινόντων ἐπ' αὐτούς. ἀλλ' ὄρα μὴ ταῦτα μὲν ὑμῖν τὰ κομψὰ λῆρος ἦ, καὶ παιδιὰ ἄλλως, καὶ διατριβαὶ ἀργοῦσι καὶ ῥαθυμεῖν ἐθέλουσι τοῖς νεανισκοῖς. εἰ δὲ βούλεσθε πάντως ἐλεύθεροι καὶ εὐδαιμονες εἶναι, ἄλλων ὑμῖν γυμνασίων δεήσει, καὶ ἀσκήσεως ἀληθινῆς τῆς ἐν τοῖς ὀπλοῖς. καὶ ἡ ἄμιλλα οὐ πρὸς ἀλλήλους μετὰ παιδιᾶς, ἀλλὰ πρὸς τοὺς θυςμενεῖς ἔσται, μετὰ κινδύνων μελετῶσι τὴν ἀρετὴν. ὥστε ἀφέντας τὴν κόνιν καὶ τὸ ἔλαιον, διδάσκετε αὐτοὺς τοξεύειν καὶ ἀκοντίζειν, μὴ κοῦφα διδόντες τὰ ἀκόντια, καὶ οἷα διαφέρεσθαι πρὸς τὸν ἄνεμον, ἀλλ' ἔστω λόγχη βαρεῖα, μετὰ συρισμοῦ ἐλιττομένη, καὶ λίθος χειροπληθής, καὶ σάγαρις, καὶ γέρονον ἐν τῇ ἀριστερᾷ, καὶ θώραξ, καὶ κράνος. 33. Ὡς δὲ νῦν ἔχετε, θεῶν τινος εὐμενεῖα σώζεσθαι. μοι δοκεῖτε, οἱ μηδέπω ἀπολώλατε ὑπὸ τινῶν ὀλίγων ψιλῶν ἐπιπεσόντων. ἰδοὺ γέ τοι ἦν σπασάμενος τὸ μικρὸν

τοῦτο Εἰφίδιον τὸ παρὰ τὴν ζώνην, μόνος ἐπιεπισπασ-
τοῖς γίοις ὑμῶν ἅπασιν, αὐτοβοεῖ ἀνέλοιμι τὸ γυμνά-
σιον, φυγόντων ἐκείνων, καὶ οὐδενὸς ἀντιβλέπειν
τῷ αἰδήρῳ τολμῶντος· ἀλλὰ περὶ τοὺς ἀνδριάντας
ἂν περιστάμενοι, καὶ περὶ τοὺς κίονας κατακρυπτό-
μενοι, γέλωτα ἂν μοι παράσχοιη, δακρύνοντες οἱ
πολλοὶ, καὶ τρέμοντες. καὶ τὸτ' ἂν ἴδοις οὐκ εἰ
ἐρυθρῶντας αὐτοὺς τὰ σώματα, οἷοι γυν εἶσιν, ἀλ-
λὰ ὠχροὶ ἅπαντες αὐτίκα γένοιτ' ἂν, ὑπὸ τοῦ θεοῦ
μεταβαφίντες. οὕτως ὑμᾶς ἡ εἰρήνη διατέθεικε βα-
θεῖα οὔσα, ὥς μὴ ἂν ῥαδίως ἀνασχέσθαι λόφον ἐνα-
κράνουσ πολεμίου ἰδόντας.

34. ΣΟΛ. Οὐ ταῦτα ἔφασαν, ὦ Ἀνάχαρσι,
Θρακῶν τε ὅσοι μετ' Εὐμόλπου ἐφ' ἡμᾶς ἐστράτευ-
σαν, καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν, αἱ μετὰ Ἰεπολύτης
ἐλάσασαι ἐπὶ τὴν πόλιν, οὐδὲ ἄλλοι ὅσοι ἡμῶν ἐν
ὄπλοις ἐπειράθησαν. ἡμεῖς γάρ, ὦ μάκαρι, οὐκ
ἐπειδήπερ οὕτω γυμνὰ τὰ σώματα ἐμπογοῦμεν τῶν
γίων, διὰ τοῦτο καὶ ἄνοπλα ἐξάγομεν ἐπὶ τοὺς κιν-
θύνους· ἀλλ' ἐπειδὴν καθ' αὐτοὺς ἄριστα γέγονται,
ἄσκοῦνται τὸ μετὰ τοῦτο ξὺν τοῖς ὄπλοις, καὶ πολὺ
ἄμεινον χρήσαιντ' ἂν αὐτοῖς, οὕτω δικαίμενοι.

ΑΝΑΧ. Καὶ ποῦ τοῦτο ὑμῖν ἐστὶ τὸ γυμνάσιον
τὸ ἐν τοῖς ὄπλοις; εὐ γὰρ εἶδον ἔγωγε ἐν τῇ πόλει
τοιούτον οὐδέν, ἅπασαν αὐτὴν ἐν κύκλῳ περιελθών.

ΣΟΛ. Ἀλλὰ ἴδοις ἂν, ὦ Ἀνάχαρσι, ἐπιπλέον
ἡμῖν συνδιατρίψας, καὶ ὄπλα ἐκάστῳ μάλα πολλὰ,
οἷς χρῶμεθα ὁπόταν ἀναγκαῖον ᾖ, καὶ λόφους, καὶ
φάλαρα, καὶ ἵππους, καὶ ἱππείας σχεδὸν τὸ τέταρτον

τῶν πολιτῶν. τὸ μὲντοι ὀπλοφορεῖν οὐκ, καὶ ἀκινάκην παρεῖναι, περιττὸν ἐν εἰρήνῃ οἰόμεθα εἶναι. καὶ πρόστιμόν γ' ἔστιν, ὅστις ἐν ἄστει σιδηροφοροῖη μηδὲν δῖον, ἢ ὄπλα ἐξενίγκοι εἰς τὸ δημόσιον. ἡμεῖς δὲ συγγνωστοὶ, ἐν ὄπλοις αἰεὶ βιοῦντες. τὰ τε γὰρ ἐν ἡφρώτατῳ οἰκτεῖν, ῥάδιον ἐς ἐπιβουλήν: καὶ οἱ πόλεμοι μάλα πολλοὶ, καὶ ἄδηλον ὅσῳτε τις ἐπιστάς, κοιμώμενον κατασπείσας ὑπὸ τῆς ἀμύτης, φονεύσειεν. ἢ τε πρὸς ἀλλήλους ἀπιστία συνταίφεται, καὶ μὴ ἐν νόμῳ συμπολιτευέσθαι, ἀναγκαῖον αἰεὶ τῶν σιδηροφοροῦντων, ὡς πᾶσι τὸν εἶνα ἔμνησθαι εἴ τις βιάζοιτο.

35. ANAX. Εἶτα, ὦ Δόλων, σιδηροφορεῖν μὲν οὐδενὸς ἀναγκαῖον ἔγωγε περιττὸν ὑμῖν δοκεῖ, καὶ τῶν ὀπλων φείδεσθε, ὡς μὴ διὰ χειρὸς ὄντα φθίθῃσθε: ἀλλὰ φρονεῖτε ἀποκείμενα, ὡς χρησόμενοι τάτε, τῆς χρείας ἐπιστάσης: τὰ δὲ σώματα τῶν νέων, οὐδενὸς δεινοῦ ἐπιέγγυτος, καταπαρνεῖτε παίοντες, καὶ ὑπὸ τῶν ἰθρότων καταναλίσκοιτες, ὃν ταμιεύμενοι πρὸς τὸ ἀναγκαῖον τὰς ἄλλας ἀγῶν, ἀλλ' ἐκῆ ἐν τῷ πηλῷ καὶ τῇ κόνει ἐκχέοντες.

304. Εἰς, ὦ Ἀνάχαρσι, τοῖσιν δὲ τι δυνάμειος πῆρι ἐννοεῖν, ὡς οἶνω ἢ ὕδατι, ἢ ἄλλω τῶν ὑγρῶν ὁμοίαν αὐτὴν οὖσαν: δεδίας οὖν μὴ ὡσπερ ἐξ ἀγγείου κεραμοῦ λάτρη διαρρέυεῖσα ἐν τοῖς πόνοις, κατὰ ἡμῖν κενὸν καὶ ξηρὸν οἴχεται τὸ σῆμα καταλιποῦσα, ὑπὸ μηδενὸς ἐνδρόθεν ἀναπληρούμενον. τὸ δὲ οὐχ οἴτω ἔχει σοι: ἀλλ' ὅσῳ τις ἂν αὐτὴν ἐξαντλή τοῖς πόνοις, τοσῶδε μᾶλλον ἐπιθροῖ, κατὰ τὸν τῆς Ἰδρας μῦθον, εἴ τινα ἤκουσας, ὡς ἀντὶ μιῦς κεφαλῆς τμηθείσης.

δύ' ἀεὶ ἄλλαι ἀνεφύοντο. ἦν δὲ ἀγύμναστος ἐξ ἀρχῆς, καὶ ἄτινος ἦ, μηδὲ διαρκῆ τὴν ὕλην ἔχη ὑποβλημένην, τότε ὑπὸ τῶν καμάτων βλάπτοιοτο ἄν, καὶ καταμαραίνοιοτο, οἷόν τι ἐπὶ πυρᾶς καὶ λύχνου γίγνεται. ὑπὸ γὰρ τῷ αὐτῷ φύσῃματι, τὸ μὲν πῦρ ἀνακαύσειας ἄν, καὶ μεῖζον ποιήσειας ἐν βραχεῖ, παραθήγων τῷ πνεύματι· καὶ τὸ τοῦ λύχνου φῶς ἀποσβέσειας οὐκ ἔχον ἀποχρῶσαν τῆς ὕλης τὴν χορηγίαν, ὡς διαρκῆ εἶναι πρὸς τὸ ἀντιπνεόν. οὐ γὰρ ἀπ' ἰσχυρᾶς οἴμαι τῆς ῥίξης ἀνεφύετο.

36. ANAX. Ταυτὶ γάρ, ὦ Σόλων, οὐ πάνυ συνίημι. λεπτότερα γὰρ ἢ κατ' ἐμὲ εἴρηκας, ἀκριβοῦς τινος φροντίδος, καὶ διανοίας ὀξὺ θεδορκυίας δεόμενα. ἐκείνο δέ μοι πάντως εἶπέ, τίνος ἔνεκα οὐχὶ καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσι τοῖς Ὀλυμπιασί, καὶ Ἰσθμοῖ, καὶ Πυθοῖ, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὁπότε πολλοὶ, ὡς φῆς, συνίσσιν ὀψόμενοι τοὺς νέους ἀγωνισομένους, οὐδὲ ποτε ἐν ὄπλοισι ποιεῖσθε τὴν ἀμίλλαν, ἀλλὰ γυμνοὺς ἐς τὸ μέσον παραγαγόντες, λακτιζομένους καὶ παιομένους ἐπιδείκνυτε, καὶ νικήσασι μῆλα καὶ κόνινον δίδοτε; ἄξιον γὰρ εἰδέναι τοῦτό νε, οὐ τίνος ἔνεκα τοῦτο ποιεῖτε.

ΣΟΛ. Ἠγούμεθα γάρ, ὦ Ἀνάχαρσι, τὴν ἐς τὰ γυμνάσια προθυμίαν οὕτως ἄν πλείω ἐγγενέσθαι αὐτοῖς, εἰ τοὺς ἀριστεύοντας ἐν τούτοις ἴδοιεν τιμωμένους, καὶ ἀνακηρυττομένους ἐν μέσοις τοῖς Ἑλλησι, καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἐς τοσοῦτους ἀποδυσσόμενοι, εὐεξίας τε ἐπιμελοῦνται, ὡς μὴ αἰσχύνοντο γυμνωθέντες, καὶ ἀξιονικότατον ἕκαστος αὐτῶν ἀπεργάζε-

ταί. καὶ τὰ ἄλλα, ὡς περ ἔμπροσθεν εἶπον, οὐ μικρά, ὁ ἔπαινος ὁ παρὰ τῶν θεατῶν, καὶ τὸ ἐπισημώτατον γενέσθαι, καὶ δεικνύσθαι τῷ δακτύλῳ, ἄριστον εἶναι τῶν καθ' ἑαυτὸν δοκοῦντα. τοιγάρτοι πολλοὶ τῶν θεατῶν, οἷς καθ' ἡλικίαν ἔτι ἡ ἄσκησις, ἀπίασιν οὐ μετρίως ἐκ τῶν τοιούτων ἀρετῆς καὶ πόνων ἐρασθέντες· ὅς εἰ γέ τις, ὡς Ἀνάχαρσι, τὸν τῆς εὐκλείας ἔρωτα ἐκβάλοι ἐκ τοῦ βίου, τί ἂν ἔτι ἀγαθὸν ἡμῖν γένοιτο; ἢ τίς ἂν τι λαμπρὸν ἐργάσασθαι ἐπιθυμήσειε; νῦν δὲ καὶ ἀπὸ τούτων εἰκάζειν παρεχοίεν ἂν σοι, ὅποιοι ἐν πολέμοις ὑπὲρ πατρίδος, καὶ παίδων, καὶ γυναικῶν, καὶ ἱερῶν γένοιντ' ἂν, ὄπλα ἔχοντες, οἱ κοτίνου πέρι καὶ μῆλων γυμνοὶ τοσαύτην προθυμίαν ἐς τὸ νικᾶν εἰσφερόμενοι. 37. Καίτοι τί ἂν πάθοις, εἰ θεάσαιο καὶ ὀρνύγων καὶ ἀλεκτρυόνων ἀγῶνας παρ' ἡμῖν, καὶ σπουδῆν ἐπὶ τούτοις οὐ μικράν; ἢ γελᾶση δηλονότι, καὶ μάλιστα ἦν μάθης ὡς ὑπὸ νόμῳ αὐτὸ δρωμέν, καὶ προστέτακται πᾶσι τοῖς ἐν ἡλικίᾳ παρεῖναι, καὶ ὄραν τὰ ὄρνεα διαπυκτεύοντα μέχρι τῆς ἐσχάτης ἀπαγορεύσεως; ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο γελοῖον. ὑποδύεται γὰρ τις ἡρέματαῖς ψυχαῖς ὄρμη ἐς τοὺς κινδύνους, ὡς μὴ ἀγενέστεροι καὶ ἀτολμότεροι φαίνονται τῶν ἀλεκτρυόνων, μηδὲ προαπαγορεύοιεν ὑπὸ τραυμάτων, ἢ καμάτων, ἢ τοῦ ἄλλου δυσχεροῦς. τὸ δὲ δὴ ἐν ὄπλοις πειρᾶσθαι αὐτῶν, καὶ ὄραν τιρωσκομένους, ἄπαγε· θηριῶδες γὰρ, καὶ δεινῶς σκαιόν, καὶ προσέτι γε ἀλυσιτελὲς ἀποσφάττειν τοὺς ἀρίστους, καὶ οἷς ἂν τις ἄμεινον χρήσαιτο κατὰ τῶν δυσμενῶν. 38. Ἐπεὶ

διέφησ, ὡς Ἀνάχαρσι, καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα ἐπέλεθ-
 σεσθαι, μέμνησο ἦν ποτε καὶ ἐς Λακεδαιμόνα ἐλθῆς,
 μὴ καταγελάσαι μηδὲ ἐκείνων, μηδὲ οἴεσθαι μάτην
 ποιεῖν αὐτοὺς, ὁπόταν ἢ σφαίρας πέρι ἐν τῷ θεά-
 τρω συμπευόντες, παίωσιν ἀλλήλους, ἢ ἐς χωροῖσι
 ἐσελθόντες, ὕδατι περιγεγραμμένον, ἐς φάλαγγα δια-
 στάντες, τὰ πολεμίων ἀλλήλους ἐργάζωνται, γυμνοὶ
 καὶ αὐτοὶ, ἄχρις ἂν ἐκβάλλωσι τοῦ περιγράμματος τὸ
 ἕτερον σύνταγμα οἱ ἕτεροι, τοὺς κατὰ Λυκοῦργον οἱ
 κατ' Ἡρακλῖα, ἢ ἔμπαλιν, συνωθουῦντες ἐς τὸ ὕδωρ,
 (τὸ γὰρ ἀπὸ τούτου εἰρήνη λοιπὸν) καὶ οὐδεὶς ἂν
 ἔτι παίσειε. μάλιστα δὲ ἦν ὄρας μαστιγοῦμένους
 αὐτοὺς ἐπὶ τῷ βωμῷ, καὶ αἵματι ῥεομένους, πατέρας
 δὲ καὶ μητέρας παρεστῶσας, οὐχ ὅπως ἀνωμαίας
 ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις, ἀλλὰ καὶ ἀπειλούσας, ἦν μὴ
 ἀντέχοιεν πρὸς τὰς πληγαῖς, καὶ ἰκετενούσας ἐπιμή-
 κιστον διαρκέσαι πρὸς τὸν πόνον, καὶ ἐγκαρτερήσασ-
 τοῖς δεινοῖς. πολλοὶ γοῦν καὶ ἐναπέθανον τῷ ἀγῶ-
 νι, μὴ ἀξιώσαντες ἀπαγορευθῆναι ζῶντες ἔτι, ἐν ὀφθαλ-
 μοῖς τῶν οἰκείων, μηδὲ εἶξαι τοῖς σώμασιν· ὧν καὶ
 τοὺς ἀνδριάντας ὄψει τιμωμένους δημοσίᾳ, ὑπὸ τῆς
 Σπάρτης ἀνασταθέντας. ὅταν τοίνυν ὄρας κἀκεῖνα,
 μῆτε μαινέσθαι ὑπολάβῃς αὐτοὺς, μῆτε εἶπῃς, ὡς
 οὐδεμιῶς ἕνεκα αἰτίας ἀναγκαίας τάλαιπωροῦσι,
 μῆτε τυράννου βιαζομένου, μῆτε πολεμίων διατιθέν-
 των. εἶποι γὰρ ἂν σοι καὶ ὑπὲρ ἐκείνων Λυκοῦργος
 ὁ νομοθέτης αὐτῶν πολλὰ τὰ εὐλογα, καὶ ἂ συνιδῶν
 κολάζει αὐτοὺς, οὐκ ἐχθρὸς ὧν, οὐδὲ ὑπὸ μίσους
 αὐτὸ θρῶν, οὐδὲ τὴν νεολαίαν τῆς πόλεως εἰκῆ κα-

ῥαναλλίσκων, ἀλλὰ καρτερικωτάτους, καὶ πάντος δεινοῦ κρείττονας ἀξίῳ εἶναι τοὺς σώζειν μέλλοντας τὴν πατρίδα. καίτοι κἄν μὴ ὁ Λυκοῦργος εἴπῃ, ἐννοεῖς, οἶμαι, καὶ αὐτὸς, ὡς οὐκ ἂν ποτε ληφθεὶς ὁ τοιοῦτος ἐν πολέμῳ, ἀπόρρητόν τι ἐξείποι τῆς Σπάρτης, αἰκίζομένων τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ καταγελῶν αὐτῶν, μαστιγοῖτο ἂν, ἀμιλλώμενος πρὸς τὸν παίοντα, ὡς πρότερος ἀπαγορεύσειεν.

39. ANAX. Ὁ Λυκοῦργος δὲ καὶ αὐτός, ὦ Σόλων, ἐμαστιγοῦντο ἐφ' ἡλικίας, ἢ ἐκπρόθεσμος ὢν ἤδη τοῦ ἀγῶνος, ἐσφαλῶς τὰ τοιαῦτα ἐνεανιεύσατο.

ΣΟΛ. Πρεσβύτης ἤδη ὢν ἔγραψε τοὺς νόμους αὐτοῖς Κρήτηθεν ἀφικόμενος· ἀποδεδημήκει δὲ παρὰ τοὺς Κρήτας, ὅτι ἤκοσεν ἐννομωτάτους εἶναι, Μίνωος, τοῦ Διὸς, νομοθετήσαντος ἐν αὐτοῖς.

ANAX. Τί οὖν οὐ καὶ σὺ, ὦ Σόλων, ἐμιμήσω Λυκοῦργον, καὶ μαστιγοῖς τοὺς νέους; καλὰ γὰρ καὶ ταῦτα, καὶ ἄξια ὑμῶν ἐστίν.

ΣΟΛ. Ὅτι ἡμῖν ἱκανά, ὦ Ἀνάχαρσι, ταῦτα τα γυμνάσια, οἰκεία ὄντα· ζηλοῦν δὲ τὰ ξενικά οὐ πάνυ ἀξιόμην.

ANAX. Ὅκ· ἀλλὰ συνίης, οἶμαι, οἷόν τι ἐστὶ μαστιγοῦσθαι γυμνόν, ἄνω τὰς χεῖρας ἐπαίροντα, μηδεὶς ἕνεκα ὠφελίμου, ἢ αὐτῷ ἐκάστα, ἢ κοινῇ τῇ πόλει. ὡς ἔγωγε ἦν ποτε ἐπισημήσω τῇ Σπάρτῃ, καθ' ὃν καιρὸν ταῦτα δρῶσι, δοκῶ μοι τάχιστα καταλευσθήσεσθαι δημοσίᾳ πρὸς αὐτῶν, ἐπιγελῶν ἐκαστοῖς, ὁπόταν ὀρθῶ τυπτομένους καθάπερ κλέπτας, ἢ λωποδύτας, ἢ τι ἄλλο τοιοῦτον ἐργασασμὲ

ρους. ἀτεχνῶς γὰρ ἔλλεβόρου δεῖσθαι μοι δοκεῖ ἡ πόλις αὐτῶν, οὕτω καταγέλαστα ὑφ' ἑαυτῆς πάσχουσα.

40. ΣΟΛ. Μὴ ἐρήμην, ὧ γενναῖε, μηδὲ τῶν ἀνδρῶν ἀπόντων, μόνος αὐτὸς λέγων, οἴου κρατεῖν. ἔσται γὰρ τις ὁ καὶ ὑπὲρ ἐκείνων σοι τὰ εἰκότα ἀντερῶν ἐν Σπάρτῃ. πλὴν ἄλλ', ἐπεὶ περ ἐγὼ τὰ ἡμέτερά σοι διεξελήλυθα, σὺ δὲ οὐ πάνυ ἀρεσκομένῳ αὐτοῖς ἔοικας, οὐκ ἄδικα αἰτήσῃς ἔοικα παρὰ σοῦ, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μέρει διεξέλθῃς πρὸς μὲ, ὃν τρόπον ὑμεῖς οἱ Σκῦθαι διασκεῖτε τοὺς νέους τοὺς παρ' ὑμῖν, καὶ οἷς τισι γυμνασίοις ἀνατρέφετε, καὶ ὅπως ὑμῖν ἄνδρες ἀγαθοὶ γίγνονται.

ANAX. Δικαιοτάτα μὲν οὖν, ὧ Σόλων, καὶ ἐγῶγε διηγῆσομαι τὰ Σκυθῶν νόμιμα, οὐ σεμνὰ ἴσως, οὐδὲ καθ' ὑμᾶς, οἶγε οὐδὲ κατὰ κόροῦς παταχθῆναι τολμησάμεν ἂν μίαν πληγὴν· δειλοὶ γὰρ ἐσμεν· ἀλλὰ εἰρήσεται γε ὅποια ἂν εἴη. ἐς αὐριον μέντοι, εἰ δοκεῖ, ὑπερβαλώμεθα τὴν συνουσίαν, ὡς ἂν τε αὐτὸς ἔφη, ἔτι μᾶλλον ἐννοήσασιμι καθ' ἡσυχίαν, ἂν τε χρὴ εἰπεῖν, συναγάγοιμι τῇ μνήμῃ ἐπελθῶν· τὸ δὲ νῦν ἔχον, ἀπίωμεν ἐπὶ τούτοις, ἐσπέρα γὰρ ἦδη.

ΠΕΡΙ ΠΕΝΘΟΥΣ.

ARGUMENTVM.

Narratur primo vulgaris opinio. de hominum post mortem conditione et fati; deinde ritus ad

mortuos et funera pertinentes describuntur, et qualia lamentari soleant superstites; denique, quoniam mortuorum sors melior atque alia sit, quam homines opinentur, omnes illos ritus et praecipue lamentationes illas supervacaneas esse et ridiculas, docetur.

1. Ἄξιόν γε παρατηρεῖν τὰ ὑπὸ τῶν πολλῶν ἐν τοῖς πένθεισι γιγνόμενα, καὶ λεγόμενα, καὶ τὰ ὑπὸ τῶν παραμυθουμένων δῆθεν αὐτοὺς αὐθις λεγόμενα, καὶ ὡς ἀφόρητα ἡγοῦνται τὰ συμβαίνοντα σφίσι τε αὐτοῖς οἱ ὀδυρόμενοι, καὶ ἐκείνοις οὓς ὀδύρονται, οὐ, μὰ τὸν Πλούτωνα, καὶ Περσεφόνην, καὶ οὐδὲν ἐπιστάμενοι σαφῶς, οὔτ' εἰ πονηρὰ ταῦτα καὶ λύπης ἄξια, οὔτ' εἰ τοῦναντίον ἡδίω καὶ βελτίω τοῖς παθοῦσι, νόμῳ δὲ καὶ συνηθείᾳ τὴν λύπην ἐπιτρέποντες. ἐπειδὴν τοίνυν ἀποθάνῃ τις, οὕτω ποιοῦσι. — μᾶλλον δὲ πρότερον εἰπεῖν βούλομαι ἄς τινας περὶ αὐτοῦ τοῦ θανάτου δόξας ἔχουσιν. οὕτω γὰρ ἔσται φανερόν, οὐ τις ἕνεκα τὰ περιττὰ ἐκεῖνα ἐπιτηδεύουσιν. 2. Ὁ μὲν δὴ πολὺς ὄμιλος, οὓς ἰδιώτας οἱ σοφοὶ καλοῦσιν, Ὀμήρῳ τε καὶ Ἡσιόδῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις μυθοποιοῖς περὶ τούτων πειθόμενοι, καὶ νόμον θέμενοι τὴν ποίησιν αὐτῶν, τόπον τινὰ ὑπὸ τῆ γῆ βαθύν, Ἄδην ὑπειλήφασιν, μέγαν δὲ καὶ πολύχωρον τοῦτον εἶναι, καὶ ζοφερόν καὶ ἀνήλιον, οὐκ οἶδ' ὅπως αὐτοῖς φωτίζεσθαι δοκοῦντα, πρὸς τὸ καὶ καθορᾶν τῶν ἐνόνητων ἕκαστον. βασιλεύειν δὲ τοῦ χόσματος ἀδελφὸν τοῦ Διός, Πλούτωνα κεκλημένον (ὡς μοι τῶν τὰ τοιαῦτα δεινῶν τις ἔλεγε) διὰ τὸ πλουτεῖν τοῖς νεκροῖς τῆ προσηγορίᾳ τετιμημένον.

τοῦτον δὲ τὸν Πλούτωνα τὴν παρ' αὐτῷ πολιτείαν, καὶ τὸν κάτω βίον καταστήσασθαι τοιοῦτον. κεκληροῦσθαι μὲν γὰρ αὐτὸν ἄρχειν τῶν ἀποθανόντων· καταδεξάμενον δὲ αὐτοῦς, καὶ παραλαβόντα, κατέχειν δεσμοῖς ἀφύκτοις, οὐδενὶ τὸ παράπαν τῆς ἀνόδου ὑφιέμενον, πλὴν ἐξ ἅπαντος τοῦ αἰῶνος πάντῃ ὀλίγων ἐπὶ μεγίσταις αἰτίαις. 3. Περιῶρεῖσθαι δὲ τὴν χώραν αὐτοῦ ποταμοῖς μεγάλοις τε καὶ φοβεροῖς, καὶ ἐκ μόνων τῶν ὀνομάτων· Κωκυτοὶ γὰρ, καὶ Πυριφλεγέθοντες, καὶ τὰ τοιαῦτα κέκληνται. τὸ δὲ μέγιστον, ἢ Ἀχερουσία λίμνη πρόκειται, πρώτη δεχομένη τοῦς ἀπαιτώντας, τῶν οὐκ ἐνὶ διαπλευσαι, ἢ παρελθεῖν, ἄνευ τοῦ πορθμέως· βαθεῖά τε γὰρ περάσαι τοῖς ποσὶ, καὶ διανήξασθαι πολλή· καὶ ὄλω, οὐκ ἂν αὐτὴν διαπταιή οὐδὲ τὰ νεκρὰ τῶν ὀνέων. 4. Πρὸς δὲ αὐτῇ τῇ καθόδῳ καὶ πύλῃ ἀδαμαντίνῃ ἀδελφιδόῦς τοῦ βασιλέως, Αἰακός, ἔστι· καὶ τὴν φρουρὰν ἐπιτετραμμένος, καὶ παρ' αὐτῷ, κύων τρικέφαλος, μάλ' ἀρχαρος, τοὺς μὲν ἀφικνουμένους φίλιόν τι καὶ εἰρηρικὸν προσβλέπων, τοὺς δὲ πειρῶντας ἀποδιδράσκειν ὑλακτῶν, καὶ τῷ χάσματι δεδιττόμενος. 5. Περαιωθέντας δὲ τὴν λίμνην ἐς τὸ εἶσω, λειμῶν ὑποδέχεται μέγας, τῷ ἀσφοδέλω κατὰφυτος, καὶ ποτὸν, μνήμης πολέμιον. Αἰθῆς γοῦν διὰ τοῦτο ὠνόμασται. ταῦτα γὰρ ἀμέλει διηγήσαντο τοῖς πάλαι ἐκεῖθεν ἀφικόμενοι Ἄλκηστις τε, καὶ Πρωτεύϊλαος οἱ Θετταλοὶ, καὶ Θησεὺς ὁ τοῦ Αἰγέως, καὶ ὁ τοῦ Ὀμήρου Ὀδυσσεὺς, μάλ' ἀσεμνοὶ καὶ ἀξιοπίστοι μάρτυρες, ἐμοὶ δοκεῖν, οὐ πτόντες τῆς πηγῆς,

οὐ γὰρ ἂν ἐμέμνηντο αὐτῶν. 6. Ὁ μὲν οὖν Πλούτων, ὡς ἐκείνοι ἔφασαν, καὶ ἡ Περσεφόνη, δυναστεύουσαι, καὶ τὴν τῶν ὅλων δεσποτείαν ἔχουσιν ὑπηρετοῦσι δ' αὐτοῖς, καὶ τὴν ἀρχὴν συνδιαπραγματοῦσιν, ὄχλος πολὺς, Ἐριννύες τε, καὶ Ποινὰι, καὶ Φόβοι, καὶ ὁ Ἑρμῆς· οὗτος μὲν γε οὐκ ἀεὶ συμπαρών. 7. Ἐπαρχοὶ δὲ, καὶ σατράπαι, καὶ δικαστὰὶ κάθηνται δύο, Μίνως τε καὶ Ῥαδάμανθυς, Κρηῆτες ὄντες, καὶ υἱοὶ τοῦ Διός. οὗτοι δὲ τοὺς μὲν ἀγαθούς τῶν ἀνδρῶν, καὶ δικαίους, καὶ κατ' ἀρετὴν βεβιωκότας, ἐπειδὴν συναλισθῶσι πολλοὶ, καθάπερ εἰς ἀποικίαν τιὰ, πέμπουσιν εἰς τὸ Ἠλύσιον πεδῖον, τῷ ἀρίστῳ βίῳ ἀνεσομένους. 8. Ἄν δὲ τινὰς τῶν πονηρῶν λάβωσι, ταῖς Ἐριννύσι παραδόντες, εἰς τὸν τῶν ἀσεβῶν χοῖρον ἐκπέμπουσι, κατὰ λόγον τῆς ἀδικίας κολασθησομένους. ἐνθα δὴ τί τῶν κακῶν οὐ πᾶσχαυσι, στρεβλοῦμενοί τε καὶ καιόμενοι, καὶ ὑπὸ γυπῶν ἐσθιόμενοι, καὶ τροχῶ συμφορέμενοι, καὶ λίθους ἀνακυλλόντες; ὁ μὲν γὰρ Τάνταλος, ἐπ' αὐτῆ τῆ λίμνῃ αὐτὸς ἔστηκε, κινδυνεύων ὑπὸ τοῦ δίψου, ὁ κακοδαίμων ἀποθανεῖν. 9. Οἱ δὲ τοῦ μέσου βίου, πολλοὶ ἄντες οὗτοι, ἐν τῷ λειμῶνι πλανῶνται ἄνευ τῶν σωμάτων, σκιαὶ γενόμενοι, καὶ ὑπὸ τῆ ἀφῆ καθάπερ καπνὸς ἀφανιζόμενοι. τρέφονται δὲ ἄρα ταῖς παρ' ἡμῖν χοαῖς, καὶ τοῖς καθαγιζομένοις ἐπὶ τῶν τάφων· ὡς εἴ τῳ μὴ εἶη καταλελειμμένος ὑπὲρ γῆς φίλος, ἢ συγγενῆς, ἄσιτος οὗτος νεκρός, καὶ λιμῶτιων ἐν αὐταῖς πολιτεύεται. 10. Ταῦτα οὕτως ἰσχυροῦς περιεμήληθε τοὺς πολλοὺς, ὥστε ἐπειδὴν τις ἀποθά-

νη τῶν οἰκειῶν, πρῶτα μὲν φέροντες ὄβολόν, ἐς τὸ στόμα κατέθηκαν αὐτῶ, μισθὸν τῷ πορθμῆϊ τῆς ναυτιλίας γενησόμενον· οὐ πρότερον ἐξετάσαντες ὁποῖον τὸ νόμισμα νομίζεται, καὶ εἰ διαχωρεῖ παρὰ τοῖς κάτω, καὶ εἰ δύναται παρ' ἐκείνους Ἀττικὸς, ἢ Μακεδονικὸς, ἢ Αἰγιναιὸς ὄβολός· οὐδ', ὅτι πολὺ κάλλιον ἦν, μὴ ἔχειν τὰ πορθμῖα καταβαλεῖν. οὕτως γὰρ ἄν, οὐ παραδεξαμένου τοῦ πορθμῆως, ἀναπόμψιμοι πάλιν ἐς τὸν βίον ἀφικνοῦντο. 11. Μετὰ ταῦτα δὲ, λούσαντες αὐτοὺς, ὡς οὐχ ἰκανῆς τῆς κάτω λίμνης λουτρὸν εἶναι τοῖς ἐκεῖ, καὶ μύρω τῷ καλλίστῳ χρίσαντες τὸ σῶμα πρὸς δυσωδίαν ἤδη βιαζόμενον, καὶ στεφανώσαντες τοῖς ὠραίοις ἄνθεισι, προτίθενται, λαμπρῶς ἀμφιέσαντες, ἵνα μὴ ῥιγῶεν δηλονότι παρὰ τὴν ὁδὸν, μηδὲ γυμνοὶ βλέποιντο τῷ Κερβέρῳ. 12. Οἰμωγαὶ δὲ ἐπὶ τούτοις, καὶ κωκυτὸς γυναικῶν, καὶ παρὰ πάντων δάκρυα, καὶ στέρνα τυπτόμενα, καὶ σπυραττομένη κόμη, καὶ φοινισσόμεναι παρειαί. καὶ πον καὶ ἐσθῆς καταρόγηγνυται, καὶ κόνις ἐπὶ τῇ κεφαλῇ πάσσεται, καὶ οἱ ζῶντες οἰκτρότεροι τοῦ νεκροῦ. οἱ μὲν γὰρ χαμαὶ καλινδοῦνται πολλάκις, καὶ τὰς κεφαλὰς ἀράττουσι πρὸς τὸ ἔδαφος. ὁ δὲ εὐσχήμων καὶ καλός, καὶ καθ' ὑπερβολὴν ἐστεφανωμένος, ὑψηλὸς πρόκειται, καὶ μετώρος, ὥσπερ ἐς πομπὴν κεκοσμημένος. 13. Εἰθ' ἢ μήτηρ, καὶ, νῆ Δι', ὁ πατήρ, ἐκ μέσων τῶν συγγενῶν προελθὼν, καὶ περιχυθεὶς αὐτῷ, (προκείσθω γὰρ τις νέος, καὶ καλός, ἵνα καὶ ἀκμαιότερον ἐπ' αὐτῷ τὸ δρῶμα ᾗ). φωνᾶς ἄλλοχούτους καὶ ματαιίας

ἀφήσει, πρὸς ἃς ὁ νεκρὸς αὐτὸς ἀποκρίλαιτ' ἄν, εἰ
λάβοι φωνήν. φήσει γὰρ ὁ πατήρ, γοερόν τι φθεγγύ-
όμενος, καὶ παρατείνων ἕκαστον τῶν ὀνομάτων,
Τέκνον ἠδιστον, οἶχῃ μοι, καὶ τέθνηκας, καὶ πρὸ
ῥας ἀνηρηπάσθης, μόνον ἐμὲ ἔτι τὸν ἄθλιον κατα-
λιπὼν, οὐ γαμήσας, οὐ παιδοποιησάμενος, οὐ στρα-
τευσάμενος, οὐ γεωργήσας, οὐκ εἰς γῆρας ἐλθὼν, οὐ
κωμάσῃ πάλιν, οὐδ' ἐρασθήσῃ, τέκνον, οὐδ' ἐν συμ-
ποσίῳ μετὰ τῶν ἡλικιωτῶν μεθυσθήσῃ. 14. Ταῦ-
τα δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα φήσει, οἰόμενος τὸν υἱὸν δεῖ-
σθαι μὲν ἔτι τούτων, καὶ ἐπιθυμῆν καὶ μετὰ τὴν
τελευτήν, οὐ δύνασθαι δὲ μετέχειν αὐτῶν. καίτοι τί
ταῦτα φημί; πόσοι γὰρ καὶ ἵππους, καὶ παλλακί-
δας, οἱ δὲ καὶ οἰνοχόους ἐπικατεύφαζαν, καὶ ἐσθῆτα,
καὶ τὸν ἄλλον κόσμον συγκατέφλεξαν, ἢ συγκατώ-
ρυξαν, ὡς χρησόμενοις ἐκεῖ, καὶ ἀπολαύσουσιν αὐ-
τῶν κάτω; 15. Ὁ δὲ οὖν πρεσβύτερος ὁ πενθῶν οὐ-
τωαὶ πάντα ταῦτα ὀπόσα εἶρηκε, καὶ ἔτι τούτων
πλείονα, οὔτε τοῦ παιδὸς εἴνεκα τραγωδεῖν ἔοικεν.
οἶδε γὰρ οὐκ ἀκουσόμενον, οὐδ', ἂν μείζον ἐμβροή-
σῃ τοῦ Στέντορος. οὔτε μὴν αὐτοῦ, φρονεῖν γὰρ
οὔτω, καὶ γινώσκειν ἱκανὸν ἦν καὶ ἄνευ τῆς βοῆς.
οὐδεὶς γὰρ δὴ πρὸς ἑαυτὸν δεῖται βοῆν. λοιπὸν οἶν
ἔστιν αὐτὸν τῶν παρόντων ἕνεκα ταῦτα ληρεῖν, οἷθ'
ᾧ, τι πέπονθεν αὐτῷ ὁ παῖς εἰδότα, οἷθ' ὅποι κηχώ-
ρηκε, μᾶλλον δὲ οὔτε τὸν βίον αὐτοῦ ἐξετάσαντα
ὀποῖός ἐστιν. οὐ γὰρ ἂν τὴν ἐξ αὐτοῦ μετάστασιν
ὡς τι τῶν δεινῶν ἐδυσχέραιεν. 16. Εἶποι δ' ἂν
οὖν πρὸς αὐτὸν ὁ παῖς, παραιτησόμενος τὸν Δία-

κόν και τόν Ἄιδωνέα πρὸς ὀλίγον τοῦ στομίον ὑπερ-
κῦψαι, καὶ τόν πατέρα παῦσαι ματαιώζοντα, Ὡ κα-
κόδαιμον ἄνθρωπε, τί κέκραγας; τί δέ μοι πυρέχεις
πράγματα; παῦσαι τιλλόμενος τὴν κόμην, καὶ τὸ
πρόσωπον ἐξ ἐπιπολῆς ἀμύσσω. τί μοι λοιδορεῖ,
καὶ ἄθλιον ἀποκαλεῖς καὶ δύσμορον, πολὺ σου βελ-
τίω καὶ μακαριώτερον γεγεννημένον; ἢ τί σοι δειτὸν
πάσχειν δοκῶ; ἢ διότι μὴ τοιοῦτοσὶ γέρον ἐγενό-
μην οἷος εἶ σύ, φαλακρὸς μὲν τὴν κεφαλὴν, τὴν δὲ
ὄψιν ἐρύτιδιωμένος, κυφὸς, καὶ τὰ γόνατα κωθῆς,
καὶ ὄλωσ ὑπὸ τοῦ χρόνου σαθρὸς, πολλὰς τριακάδας,
καὶ Ὀλυμπιάδας ἀναπλήσας, καὶ τὰ τελευταῖα δὴ
ταῦτα, παραπαίων ἐπὶ τοσούτων μαρτύρων; ὦ μά-
ταιε, τί σοι χρηστὸν εἶναι δοκεῖ παρὰ τὸν βίον, οὐ
μηκέτι μεθέξομαι; ἢ τοὺς πότους ἐρεῖς δηλονότι, καὶ
τὰ δεῖπνα, καὶ ἐσθῆτα, καὶ Ἀφροδίσια; καὶ δέδιας
μὴ τούτων ἐνδεὴς γενόμενος, ἀπόλωμαι; οὐκ ἐννοεῖς
δὲ ὅτι τὸ μὴ διψῆν, πολὺ κάλλιον τοῦ πεινῆν, καὶ τὸ
μὴ πεινῆν, τοῦ φαγεῖν, καὶ τὸ μὴ ῥιγοῦν, τοῦ ἀμπι-
χόνης εὐπορεῖν; 17. Φέρε τοίνυν ἐπειδὴ ἕοικας
ἀγνοεῖν, διδάξομαι σε θρηνεῖν ἀληθέστερον, καὶ δὴ
ἀναλαβὼν ἐξ ὑπαρχῆς βίωσ, Τέκνον ἄθλιον, οὐκέτι
διψήσεις, οὐκέτι πεινήσεις, οὐδὲ ῥιγώσεις. οἶχη μοι,
κακόδαιμον, ἐκφυγὼν τὰς νόσους, οὐ πυρετὸν ἔτι
δεδιάς, οὐ πολέμιον, οὐ τύραννον· οὐκ ἔρως σε
ἀνιάσει, οὐδὲ συνουσία διαστρέψει, οὐδὲ σπαθήσεις
ἐπὶ τούτῳ δις ἢ τρίς τῆς ἡμέρας, ὡ τῆς συμφορᾶς.
οὐδὲ καταφρονηθήσῃ, γέρον γενόμενος, οὐδ' ὀχληρὸς
ἔσῃ τοῖς νέοις βλεπόμενος. 18. Ἄν ταῦτα λέγῃς, ὦ

πάτερ, οὐκ οἶμι πολὺ ἄληθέστερα, καὶ γελοϊότερα
 ἐκείνων ἐρεῖν; ἀλλὰ ὕρα μὴ τόδε σε ἀνιᾶ, καὶ δια-
 νοῆ τὸν παρ' ἡμῖν ζόφον καὶ τὸ πολὺ σκότος, κῆτι
 δέδιας μὴ σοι ἀποπνιγῶ κατακλεισθεὶς ἐν τῷ μνή-
 ματι; χρῆ δὲ πρὸς ταῦτα λογίζεσθαι ὅτι τῶν ὀφθαλ-
 μῶν διασαπέντων, ἢ καὶ, νῆ Δία, καέντων μετ' ὀλί-
 γον, εἶγε καῦσαί με διεγνώκατε, οὔτε σκότιος, οὔτε
 φῶς ὕρᾱν δυνησόμεθα, καὶ ταῦτα μὲν ἴσως μέτρια.
 19. Τί δέ με ὁ κωκυτὸς ὑμῶν ὀνίνησι, καὶ ἡ πρὸς
 τὸν αὐλὸν αὕτη στεροτυπία, καὶ ἡ τῶν γυναικῶν
 περὶ τὸν θρηῆνον ἀμετρία; τί δὲ ὁ ὑπὲρ λίθου λίθος
 ἐστεφανωμένος; ἢ τί ὑμῖν δύναται τὸν ἄκρατον
 ἐπιχεῖν; ἢ νομίζετε καταστάξειν αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς,
 καὶ μέχρι τοῦ Ἄδου δάξεισθαι; τὰ μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν
 καθαρῶν καὶ αὐτοῖ ὀρᾶτε, οἶμαι, ὡς τὸ μὲν το-
 στιμώτατον τῶν παρεσκευασμένων ὁ καπνὸς παρα-
 λαβὸν, ἄνω εἰς τὸν οὐρανὸν οἴχεται, μηδὲν τι ἡμῶς
 ὀνήσας τοὺς κάτω· τὸ δὲ καταλειπόμενον, ἢ κόνις,
 ἄχρεϊον, ἐκτὸς εἰ μὴ τὴν σποδὸν ἡμῶς σιτεῖσθαι πε-
 πιστεύκατε. οὐχ οὕτως ἄσπορος, οὐδὲ ἄκαρπος ἡ
 τοῦ Πλούτωνος ἀρχή, οὐδ' ἐπιλέλοιπεν ἡμῶς ὁ
 ἀσφόδελος, ἵνα παρ' ὑμῶν τὰ σιτία μεταστελλώμε-
 θα. ὥστε μοι, νῆ τὴν Τισικρόνην, πάλαι δὴ ἐφ' οἷς
 ἐποιεῖτε καὶ ἐλέγετε, παμμέγεθες ἐπήγει ἀνακαγγῆσαι·
 δικῶλυσε δὲ ἡ ὀθήνη, καὶ τὰ ἔρια, οἷς μου τὰς σια-
 γόνας ἀπεσφίγξατε.

20. Ὡς ἄρα μιν εἰπόντα, τέλος θανάτῳ κάλυψε
 πρὸς Διὸς δὲ, ἂν λέγη ταῦτα ὁ νεκρὸς ἐπιστραφεὶς,
 ἀνακλίνας αὐτὸν ἐπ' ἀγκῶκος, οὐκ ἂν οἴωμεθα. ἔτι

καϊότατα ἂν αὐτὸν εἰπεῖν; ἀλλ' ὅμως οἱ μάταιοι καὶ βοῶσι, καὶ μεταστειλάμενοί τινα Θρήνων σοφιστήν, πολλὰς συνειληχότα παλαιᾶς συμφορᾶς, τούτῳ συναγωνιστῇ, καὶ χορηγῷ τῆς ἀνοίας καταχρῶνται, ἔπει ἂν ἐκεῖνος ἐξάρχη, πρὸς τὸ μέλος ἐπαιιάζοντες.

21. Καὶ μέχρι μὲν Θρήνων, ὁ αὐτὸς ἅπασιν νόμος τῆς ἀβελτηρίας· τὸ δ' ἀπὸ τούτων, διελόμενοι κατὰ ἔθνη τὰς ταφάς, ὁ μὲν Ἑλλήν ἔκαυσε, ὁ δὲ Πέρσης ἔθαψε, ὁ δὲ Ἰνδὸς ὑάλῳ περιχρῖει, ὁ δὲ Σκύθης κατεσθίει, ταριχεύει δὲ ὁ Αἰγύπτιος. οὗτος μέντοι (λέγω δὲ ἰδῶν) Ξηράνας τὸν νεκρὸν, σὺνδειπνον καὶ συμπύτην ἐποίησατο, πολλάκις δὲ καὶ δεομένῳ χρημάτων ἀνδρὶ Αἰγυπτίῳ, ἔλυσε τὴν ἀπορίαν, ἐνέχυρον ἢ ὁ ἀδελφὸς ἢ ὁ πατήρ ἐν καιρῷ γενόμενος.

22. Χώματα μὲν γὰρ, καὶ πυραμίδες, καὶ στῆλαι, καὶ ἐπιγράμματα, πρὸς ὀλίγον διαρκοῦντα, πῶς οὐ περιττὰ, καὶ παιδιαῖς προσεικότα;

23. Καίτοι καὶ ἀγῶνας ἔνιοι διέθεσαν, καὶ λόγους ἐπιταφίους εἶπον ἐπὶ τῶν μνημάτων, ὡς περ συναγορεύοντες, ἢ μαρτυροῦντες παρὰ τοῖς κάτω δικασταῖς τῷ νεκρῷ.

24. Ἐπὶ πάνσι τούτοις τὸ περιδείπνον, καὶ πάρεσιν οἱ προσήκοντες, καὶ τοὺς γονέας παραμυθοῦνται τοῦ τετελευτηκότος, καὶ πείθουσι γεύσασθαι ὡς οὐκ ἀηδῶς, μὴ Δί', οὐδ' αὐτοὺς ἀναγκαζομένους, ἀλλ' ἤδη ὑπὸ λιμοῦ τριῶν ἑξῆς ἡμερῶν ἀπνησθηκότας. καὶ μέχρι μὲν τινος, ὧ οὗτος, ὀδυρόμεθα; ἔασον ἀταπαύσασθαι τοὺς τοῦ μακαρίτου δαίμονας· εἰ δὲ καὶ τὸ παρῶπαν κλῆμιν διέγνωκας, αὐτοῦ τε τούτου ἕνεκα χρὴ μὴ ἀπόσιτον εἶναι, ἵνα καὶ διαρκέσης πρὸς τοῦ

πένθους τὸ μέγεθος. τότε δὴ τότε πρὸς ἀπάντων
 ἠαψωδοῦνται δύο τοῦ Ὀμήρου στίχοι·

Καὶ γὰρ τ' ἠΰκομος Νιόβη ἐμνήσατο σίτου, καὶ

Γαστέρι δ' οὐπως ἐστὶ νέκυν πενθῆσαι Ἀχαιοῦς·
 οἱ δὲ ἄπτονται μὲν, αἰσχυρόμενοι δὲ τὰ πρῶτα,
 καὶ δεδιότες, εἰ φανοῦνται μετὰ τὴν τελευταίαν
 τῶν φιλιότατων τοῖς ἀνθρωπίνοις πάθεισιν ἐμμέ-
 νοντες. ταῦτα, καὶ πολὺ τούτων γελοιότερα εὔρο-
 τις ἂν ἐπιτηρῶν ἐν τοῖς πένθεισι γιγνόμενα, διὰ τὸ
 τοὺς πολλοὺς τὸ μέγιστον τῶν κακῶν τὸν θάνατον
 οἴεσθαι.

ΡΗΤΟΡΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ.

ARGUMENTVM.

*Dum fingit, se iuveni viam ostensurum, qua ce-
 lerrime et sine molestia rhetor et sophista fieri pos-
 sit, mores rhetorum sui aevi, quorum praecipue
 unum ante oculos habuisse videtur, acerbissime
 perstringit. Rhetoricen fingit in summo monte
 sedentem, pulcherrimam, omnis generis divitiis,
 gloria, vi et laudibus ornatam; ad hanc duas esse
 vias, alteram asperrimam, ab Hesiodo iam de-
 scriptam, qua pauci alii et ipse iuissent; alteram
 commodissimam amoenissimamque, qua ire nunc iu-
 beat. Ad principium prioris virum strenuum robu-*

stumque se ducem oblaturum, molestias et pericula, antiqua exempla, multos annos et magnos sumtus narrantem. Ab quo homine insolente ad alterius viae principium transeundum esse, atque ducem eius, hominem delicatissimum eumque arrogantissimum. Qui (ipse enim loquens inducitur) quemque uno die rhetorem fieri posse docet, vel si ne litteras quidem scribere didicerit; si modo afferat inscitiam, confidentiam, audaciam, impudentiam, ingentem clamorem etc. haec esse maxime necessaria; vestitus sit luxuriose; habeat multos pedissequos et semper librum; in promptu ei sint XV vel XX nomina attica, (ut ἄττι etc.) verba peregrina, obsoleta, novaque; legat non antiquos, sed declamationes recentiorum, ex quibus in tempore quid depromat; si dicendum ei sit, dicat, quicquid in mentem veniat, siue ullo ordine, saepe tamen rerum ab Atheniensibus olim praeclare gestarum mentione facta; caveat, ne praeparatus videatur; amici parati sint plaudentes, et in tempore labanti auxilio venientes; supra modum se laudet, alios dicentes derideat. Privatim scelera omnia turpissimaque peragere decretum ei sit, quo fiat impudentior etc. Quae bene facientem, si vel infimae sit originis et perditissimus, subito rhetorem et sophistam clarum futurum, infamis ille, vita sua narrata, probat.

1. Ἐρωτᾶς, ὃ μειράκιον, ὅπως ἂν ῥήτωρ γένοιο, καὶ τὸ σφμνότατον τοῦτο καὶ πάνδημον ὄνομα, σοφιστῆς αὐτὸς εἶναι δόξης. ἄβίωτα γὰρ εἶναι σοφῆς, εἰ μὴ τοιαύτην τινὰ τὴν δύναμιν περιβάλλοιο ἐν τοῖς λόγοις, ὡς ὕμαχον εἶναι, καὶ ἀνυπόστατον, καὶ θαυμάζεσθαι πρὸς ἅπαντων, καὶ ἀποβλέπεσθαι, περισπούδαστον ἄκουσμα τοῖς Ἑλλήσι δοχοῦντα.

καὶ δὴ τὰς ἐπὶ τοῦτο ἀγούσας ὁδοὺς, αἵ τινὲς ποτὶς εἰσιν, ἐθέλεις, ἐκμαθεῖν. ἀλλὰ οὐδαίς φθόνος, ὡ παῖ· καὶ μάλιστα ὁπότε νείος τις αὐτὸς ὢν ὄρεγόμενος τῶν ἀρίστων, οὐκ εἰδώς ὅθεν ἂν ταῦτα ἐκπαρίσαιτο, ἱερὸν τι χρῆμα τὴν συμβουλήν οὔσαν, καθάπερ εὖν σὺ, τοῦτο αἰτοίῃ προσελθών. ὥστε ἄκουε τό γε ἐπ' ἐμοὶ, καὶ πάνν θαρράων, ὡς τάχιστα δεινὸς ἀνήρ ἔση γινῶναι τε τὰ δέοντα, καὶ ἐρμηνεῦσαι αὐτὰ, ἣν τὸ μετὰ τοῦτο ἐθειλήσης αὐτὸς ἐμμένειν οἷς ἂν ἀκοῦσης παρ' ἡμῶν, καὶ φιλοπόνως αὐτὰ μελετᾶν, καὶ προθύμως ἀνύειν τὴν ὁδόν, ἕστ' ἂν ἀφίκη πρὸς τὸ τέρμα. 2. Τὸ μὲν οὖν θήραμα οὐ σμιπρόν, οὐδὲ ὀλίγησ τῆσ σπουδῆσ δεόμενον· ἀλλ' ἐφ' ὕτω καὶ πονῆσαι πολλὰ, καὶ ἀγρυπνήσαι, καὶ πᾶν ὀτιοῦν ὑπομῆναι ἄξιον. σκόπει γοῦν ὁπόσοι τέως μηδὲν ὄντες, ἔνδοξοι, καὶ πλούσιοι, καὶ, νῆ Δι', εὐγενέστατοι ἔδοξαν ἀπὸ τῶν λόγων. 3. Ὅμως δὲ μὴ δέδιθι, μηδὲ πρὸς τὸ μέγεθος τῶν ἐπιζομένων ἀποδυσπειθήσης, μυρίους τινὰς τοὺς πόρους προπονήσειν οἰηθεῖς. οὐ γὰρ σε τραχεῖάν τινα, οὐδὲ ὄρθιον, καὶ ἰδρωῖτος μιστήν ἡμεῖς γε ἄξομεν, ὡς ἐκ μέσης αὐτῆσ ἀναστρέψαι καμόντα. ἐπεὶ οὐδὲν ἂν διεφέρομεν τῶν ἄλλων, ὅσοι τὴν συνήθη ἐκείνην ἠγοῦνται, μακρὰν, καὶ ἀνάτη, καὶ καματηράν, καὶ ὡς τὸ πολὺ ἀπεγνωσμένην. ἀλλὰ τόγε παρ' ἡμῶν ἐξαιρετον τῆσ συμβουλήσ τοῦτ' ἐστιν, ὅτι ἠδίστην τε ἅμα καὶ ἐπιτομωιάτην, καὶ ἱππῆλατον, καὶ κατάντη, σὺν πολλῇ τῇ θυμηδία καὶ τρυφῇ, διὰ λειμώνων εὐανθῶν καὶ σκυῖ, ἀκριβοῦς, σχολῇ καὶ βιάδην ἀνιών, ἀνιδρωτι

ἐπιστήσῃ τῇ ἄκρᾳ, καὶ ἀγρεύσεις, οὐ καμῶν, καὶ, νῆ Δί', εὐωχῆσθαι κατακείμενος, ἐκείνους, ὅποσοι τὴν ἑτέραν ἐτρέποντο, ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ἐπισκοπῶν ἐν τῇ ὑπωρεΐᾳ τῆς ἀνόδου, ἔτι κατὰ δυσβάτων καὶ ὀλισθηρῶν τῶν κρημνῶν μόλις ἀνέρποντας, ἀποκυλιόμενους ἐπὶ κεφαλὴν ἐνίοτε, καὶ πολλὰ τραύματα λαμβάνοντας περὶ τραχείαις ταῖς πέτραις· σὺ δὲ πρὸ πολλοῦ ἄνω ἐστεφανωμένος, εὐδαιμονέστατος ἔσῃ ἅπαντα ἐν βραχεῖ, ὅσα ἐστὶν ἀγαθὰ παρὰ τῆς ἠτορικῆς μονονουχί καθεύδων λαβῶν. 4. ἼΙ μὲν δὲ ὑπόσχεσις οὕτω μεγάλη· ἀλλὰ πρὸς Φιλίου [Διδός,] μὴ ἀπιστήσῃς, εἰ ῥῆστιά τε ἅμα καὶ ἡδιστιά σοι ταῦτα ἐπιδείξειν φαμέν. εἰ γὰρ Ἡσιόδος μὲν ὀλίγα φύλλα ἐκ τοῦ Ἑλικῶνος λαβῶν, αὐτίκα μάλα ποιητῆς ἐκ ποιμένος κατέστη, καὶ ἦδε θεῶν καὶ ἡρώων γένη, κάτοχος ἐκ Μουσῶν γενόμενος· ῥήτορα δὲ, ὃ πολὺ ἔνεργε τῆς ποιητικῆς μεγαληγορίας ἐστίν, ἐν βραχεῖ καταστῆναι ἀδύνατον, εἴ τις ἐκμάθοι τὴν ταχίστην ὁδόν; 5. Ὡς ἔγωγε καὶ διηγῆσασθαι σοι βούλομαι Σιδωνίου τινὸς ἐμπόρου ἐπίνομον, δι' ἀπιστίαν ἀτελῆ γενομένην, καὶ τῷ ἀκούσαντι ἀνόνητον. ἦρχε μὲν γὰρ ἦδη Ἀλέξανδρος Περσῶν, μετὰ τὴν ἐν Ἀρβήλοισι μάχην, Δαρεῖον καθηρηκῶς. ἔδει δὲ πανταχόσε τῆς ἀρχῆς διαθεῖν τοὺς γραμματοφόρους, τὰ ἐπιτάγματα τοῦ Ἀλεξάνδρου κομίζοντας· ἐκ Περσῶν δὲ πολλὴ ἐς Αἴγυπτον ἐγίνετο ἡ ὁδός· ἐκπεριῦσαι γὰρ ἔδει τὰ ὄρη, εἴτα διὰ τῆς Βαβυλωνίας ἐς τὴν Ἀραβίαν ἐλθεῖν· εἴτα ἐρήμην πολλὴν ἐλάσαντας, ἀφικέσθαι ποτὲ μόλις ἐς Αἴγυπτον, εἴκοσι μηκίστους

ἄνδρῶν εὐζώνων σταθμούς τούτους διανύσαντας. ἤχθε-
 το οὖν Ἀλέξανδρος ἐπὶ τούτῳ, διότι Αἰγυπτίους τι
 παρακινεῖν ἠκούων, οὐκ εἶχε διαταχέων ἐκπέμπειν
 τοῖς σατραπίαις τὰ δοκοῦντά οἱ περὶ αὐτῶν. τότε
 δὴ ὁ Σιδώνιος ἔμπορος, Ἐγὼ σοι, ἔφη, ὦ βασιλεῦ,
 ὑπισχνοῦμαι δεῖξαι ὄδον, οὐ πολλὴν ἐκ Περσῶν ἐς
 Αἴγυπτον· εἰ γὰρ τις ὑπερβαίῃ τι ὄρη ταῦτα, ὑπερ-
 βαίῃ δ' ἂν τριταῖος, αὐτίκα μᾶλα ἐν Αἰγύπτῳ οὗτός
 ἐστι· καὶ εἶχεν οὔτω· πλὴν ὅγε Ἀλέξανδρος οὐκ ἐπί-
 στευσεν, ἀλλὰ γόητα εἶναι τὸν ἔμπορον ᾔετο. οὕτω
 τὸ παράδοξον τῆς ὑποσχέσεως ἄπιστον ἐδόκει τοῖς
 πολλοῖς. 6. Ἀλλὰ μὴ σὺ γε πάθῃς τὸ αὐτό· εἴση
 γὰρ πειρώμενος ὡς οὐδὲν σε κωλύσει ῥήτορα δοκεῖν
 μιᾶς οὐδ' ὕλης ἡμέρας, ὑπερπετασθέντα τὸ ὄρος ἐκ
 Περσῶν ἐς Αἴγυπτον. ἐθέλω δέ σοι πρῶτον, ὡς περ ὁ
 Κέβης ἐκεῖνος, εἰκόνα γραψάμενος τοῖ λόγῳ, ἐκατέ-
 ραν ἐπιδεῖξαι τὴν ὄδον, (δύο γὰρ ἔστον, αἱ πρὸς τὴν
 ῥητορικὴν ἄγετον) ἧς ἑρᾶν οὐ μετρίως μοι δοκεῖς.
 καὶ δῆτα, ἢ μὲν ἐφ' ὑψηλοῦ καθήσθω, πάνυ καλῆ,
 καὶ εὐπρόσωπος, τὸ τῆς Ἀμαλθείας κίρας ἔχουσα ἐν
 τῇ δεξιᾷ παντοίοις καρποῖς ὑπερβύον· ἐπὶ θατέρῃ
 δέ μοι δόκει τὸν πλοῦτον παρεσιῶτα ὄρᾳν, χρῆσθον
 ὅλον ὄντα, καὶ ἐπέραστον. καὶ ἡ δόξα δέ, καὶ ἡ
 ἰσχύς παρεστωσαν, καὶ οἱ ἔπαινοι περὶ πάντων αὐτῆν,
 ἔρῳσι μικροῖς εὐκότεις, πολλοὶ ἀπανταχούθεν περι-
 πλεκέσθωσαν ἐκπετόμενοι. εἴ που τὸν Νεῖλον εἶδες
 γραφῇ μεμιμημένον, αὐτὸν μὲν κείμενον ἐπὶ κροκο-
 δαίλου τινός ἢ ἱπποποτάμου, οἷον οἱ πολλοὶ γράφου-
 σιν ἐν αὐτῷ· μικρὰ δέ τινα παιδία παρ' αὐτὸν

παίζοντα (πήχεις αὐτοὺς οἱ Αἰγύπτιοι καλοῦσι) τοι-
 οὔτοι καὶ περὶ τὴν ῥητορικὴν οἱ ἔπαινοι. πρὸς εἰ δὴ
 σὺ, ὁ ἔραστῆς, ἐπιθυμῶν δηλαδὴ ὅτι τάχιστα γενέ-
 σθαι ἐπὶ τῆς ἄκρας, ὡς γαμήσειάς τε αὐτὴν ἀνελ-
 θῶν, καὶ πάντα ἐκεῖνα ἔχους, τὸν πλοῦτον, τὴν δό-
 ξαν, τοὺς ἐπαίλους. νόμῳ γὰρ ἅπαντα γίνεται
 τοῦ γεγαμηκότος. 7. Εἶτα ἐπειδὴν πλησιάζῃς τῷ ὄ-
 ρει, τὸ μὲν πρῶτον ἀπογιγνώσκεις τὴν ἄροδον
 καὶ τὸ πρῶγμα ὁμοίον σοι εἶναι δοκεῖ, οἷα ἢ Ἀορ-
 ρος ἐφάνη τοῖς Μακεδόσιν, ἀπόξυρον αὐτὴν ἀπαν-
 ταχόθεν ἰδοῦσιν, ἀτεχνῶς οὐδὲ ὀρνέοις ὑπερπτεῖναι
 φράδιαν, Διονύσου τινός, ἢ Ἡρακλείους, εἰ μέλλοι
 καθαιρεθῆσεν, δεομένην. ταῦτά σοι δοκεῖ τὸ
 πρῶτον· εἶτα μετ' ὀλίγον ὄραξ δύο τινὰς ὁδοὺς·
 μᾶλλον δὲ ἢ μὲν ἀτραπὸς ἐστὶ στενὴ, καὶ ἀκανθώ-
 δης, καὶ τραχεῖα, πολὺ τὸ δίψος ἐμφαίνουσα, καὶ
 ἰδρωῖτα. καὶ ἔφθη γὰρ ἤδη Ἰσιόδος, εἰ μάλιστα ὑπο-
 δεῖξας αὐτὴν, ὥστε οὐδὲν ἐμοῦ δεῖσῃ· ἢ ἑτέρα δὲ
 πλατεῖα, καὶ ἀνθηρὰ, καὶ εὐυδρος, τοιαύτη, οἷαν
 μικρῶ πρόσθεν εἶπον, ἵνα μὴ καὶ τὰ αὐτὰ λέγων
 πολλάκις, ἐπέχω σε ἤδη ῥήτορα εἶναι δυνάμενον.
 8. Πλὴν τὸ γὰρ τοσοῦτον προσθήσειν μοι δοκῶ, ὅτι
 ἢ μὲν τραχεῖα ἐκείνη, καὶ ἀνάτης, οὐ πολλὰ ἔχνη
 τῶν ὁδοιπόρων εἶχεν· εἰ δὲ τινα, πάνυ παλαιά·
 καὶ ἔγωγε κατ' ἐκείνην ἄθλιος ἀνῆλθον, τοσαῦτα
 καμῶν, οὐδὲν δέον· ἢ ἑτέρα δὲ ἄτε ὁμαλὴ οὔσα,
 καὶ ἀγκύλον οὐδὲν ἔχουσα, πόρρωθεν μοι ἐφάνη,
 οὐκ ἐστὶν, οὐχ ὁδεύσαντι αὐτῶ. οὐ γὰρ ἐώρων νεὸς
 ἔτι ὢν, τὸ βέλτιον· ἀλλὰ τὸν ποιητὴν ἐκεῖνον ἀλη-

θεύειν ὄμην, λέγοντα, ἐκ τῶν πόρων φέεσθαι τὰ
 ἀγαθὰ. τὸ δ' οὐκ εἶχεν οὕτως. ἀπονητὶ γοῦν ὄρω
 τοὺς πολλοὺς μειζόνων ἀξιουμένους, εὐμοιρίᾳ τῆς
 αἰρέσεως τῆς τῶν λόγων καὶ ὁδῶν. ἐπὶ δ' οἷν τὴν
 ἀρχὴν ἀφικόμενος, εὐ οἶδα ὅτι ἀπορήσεις, καὶ ἤδη
 ἀπορεῖς, ὁποτέραν τραπητέον. ὃ, τι οὖν ποιήσας
 ἤδη, ῥᾶστα ἐπὶ τὸ ἀκρότατον ἀναβήσῃ, καὶ εὐδαι-
 μονήσεις, καὶ γαμήσεις, καὶ θανμαστός πᾶσι δό-
 ξεις, ἐγὼ σοι φράσω· ἱκανὸν γὰρ τὸ ἑαυτὸν ἐξα-
 πατηθῆναι, καὶ πονῆσαι. σοὶ δὲ ἄσπορα καὶ ἀνι-
 ροτα φεύσθω πάντα, καθάπερ ἐπὶ τοῦ Κρόνου.
 9. Εὐθύς οὖν πρόσεισί σοι καρτερός τις ἀνὴρ, ὑπό-
 σκληρος, ἀνδρώδης τὸ βῆδισμα, πολὺν τὸν ἥλιον
 ἐπὶ τοῦ σώματος δεικνὺς, ἀφρόνωπὸς τὸ βλέμμα,
 ἐργηγορῶς, τῆς τραχείας ἐκείνης ὁδοῦ ἠγεμῶν, λί-
 ρους τινὰς ὁ μάταιος διεξιὼν πρὸς σέ, ἔπεσθαι οἱ
 παρακελευόμενος, ὑποδεικνὺς τὰ Δημοσθένους ἴ-
 χνη, καὶ Πλάτωνος, καὶ ἄλλων τινῶν, μεγάλα μὲν,
 καὶ ὑπὲρ τοὺς νῦν, ἀμαυρὰ δὲ ἤδη, καὶ ἄσαφῆ τὰ
 πολλὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου, καὶ φήσῃ εὐδαιμονίᾳ σε
 ἔσεσθαι, καὶ νόμῳ γαμήσειν τὴν ἠητορικὴν, εἰ
 κατὰ τοιούτων ὁδεύσειας, ὥσπερ οἱ ἐπὶ τῶν κύλων
 βαίνοντες. εἰ δὲ κἂν μικρὸν τι παραβαίης, ἢ ἔξω
 τῆς εὐθείας, ἢ ἐπὶ δάτερα μᾶλλον κλιθεῖης τῇ βῆ-
 σει, ἐκπτεῖσθαι σε τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ, καὶ ἀγούσης
 ἐπὶ τὸν γάμον. εἰτιὰ σε κελύσει ζηλοῦν ἐκείνους
 τοὺς ἀρχαίους ἀνδρας, ἔωλα παραδειγμάτων παρα-
 τιθεῖς τῶν λόγων, οὐ ῥᾶδια μιμῆσθαι, οἷε τὰ τῆς
 παλαιᾶς ἐργασίας ἐστὶ, Πηγησίου, καὶ τῶν ἀμφὶ

Κράτητα, καὶ Νησιώτην, ἀπεσφιγμένα, καὶ πευ-
 ρώδη, καὶ σκληρὰ, καὶ ἀκριβοῦς ἀποτεταμένα ταῖς
 γραμμαῖς· πόνον δὲ καὶ ἀγροπνίαν, καὶ ὑδατοπο-
 οίαν, καὶ τὸ λιπαρές, ἀναγκαῖα ταῦτα, καὶ ἀπυ-
 ραίτητα φήσει. ἀδύνατον γὰρ εἶναι ἄνευ τούτων
 διανῦσαι τὴν ὁδόν. ὃ δὲ πάντων ἀνιαρότατον, οἷ-
 σοι καὶ τὸν χρόνον πάμπολυν ὑπογράφει τῆς ὁδοι-
 πορίας, ἔτη πολλά, οὐ κατὰ ἡμέρας, οὐ κατὰ
 τριακάδας, ἀλλὰ κατὰ Ὀλυμπιάδας ὅλας ἀριθμῶν,
 ὡς προαποκαμῖν τὸν ἀκούοντι, καὶ ἀπαγορεῦσαι,
 πολλά χαιρεῖν φράσαντα τῇ ἐλπίζομένῃ ἐκείνῃ εὐ-
 δαιμονίᾳ· πρὸς δὲ τούτοις οὐδὲ μισθοῦς ὀλίγους
 ἀπαιτεῖ τῶν τοιοῦτων κακῶν· ἀλλὰ οὐκ ἂν ἠγήσαι-
 τό σοι, εἰ μὴ μεγάλα πρότερον λάβοι. 10. Ὁ μὲν
 ταῦτα φήσει ἀλαζόν, καὶ ἀρχαῖος ὡς ἀληθῶς,
 καὶ Κρονικός ἀνθρώπος, νεκροῦς εἰς μίμησιν πάλαι-
 οὺς προτιθεῖς, καὶ ἀνορθῶν ἀζιῶν λόγους πάλαι
 κατορωρυγμένους, ὡς τὸ μέγιστον ἀγαθόν, μα-
 χαιροποιοῦ νίδν, καὶ ἄλλον Ἀτρομήτου τινὸς γραμ-
 ματιστοῦ, ζηλοῦν ἀζιῶν, καὶ ταῦτα ἐν εἰρήνῃ, μή-
 τε Φιλίππου ἐπιόντος, μήτε Ἀλεξάνδρου ἐπιτάτ-
 τοντος, ὅπου τὰ ἐκείνων ἕως ἰδοῦναι χρήσιμα· οὐκ
 εἰδῶς ὅποια νῦν κεκαινοτόμηται, ταχέια καὶ ἀπρά-
 γμων, καὶ ἐς τὸ εὐθὺ τῆς ῥητορικῆς ὁδοῦ. σὺ δὲ
 μήτε πείθεσθαι, μήτε προσέχειν αὐτῶ, μὴ σε ἐκ-
 τραχηλίῃ σου παραλαβῶν, ἢ τὸ τελευταῖον, προ-
 ζηράσαι τοῖς πόνοις παρασκευάσῃ. ἀλλὰ εἰ πάντως
 ἐρᾷς, καὶ τάχιστα ἐθέλεις τῇ ῥητορικῇ συνεῖναι,
 ἀκμάζων ἔτι, ὡς καὶ σπουδάζοιο πρὸς αὐτῆς, ἴθι

τῶ μὲν δασεὶ τούτῳ, καὶ περὶ τοῦ μετρίου ἀνδρικῶς, μακρὰ χαίρειν λέγε, ἀναβαίνειν αὐτὸν καὶ ἄλλους, ἐπόσους ἂν ἐξαπατῶν δύνηται, ἀνάγειν, καταλιπὼν ἀσθμαίνοντα καὶ πολλῶ ἰδρῶτι συνόντα.

11. Σὺ δὲ πρὸς τὴν ἑτέραν ἐλθὼν, εὐρήσεις πολλοὺς μὲν καὶ ἄλλους, ἐν τούτοις δὲ καὶ πάνσοφόν τινα, καὶ πάγκαλον ἄνδρα, διασευαλευμένον τὸ βῆδισμα, ἐπικεκλασμένον τὸν ἀνχένα, γυναικεῖον τὸ βλέμμα, μελιχρὸν τὸ φώνημα, μύρων ἀποπιέοντα, τῷ δακτύλῳ ἄκρῳ τὴν κεφαλὴν κνῶμενον. ὀλίγας μὲν ἔτι, οὐλας δὲ καὶ ὑακινθίνας τῆς τρίχας εὐθετιζόντα, πάνταβρόν τινα Σαρδανάπαλον, ἢ Κινύραν, ἢ αὐτὸν Ἀγάθωνα, τὸν τῆς τραγωιδίας ἐπέραστον ἐκείνον ποιητὴν. λέγω δὲ ὡς ἀπὸ τούτων γνωρίζεις αὐτὸν, μηδὲ σε οὕτω θεσπέσιον χρῆμα, καὶ φίλον Ἀφροδίτῃ καὶ Χάρισι, διαλιάθοι. καίτοι τί φημι; κἂν εἰ μύοντι γὰρ σοι προσελθὼν εἴποι τι, τὸ Ἰμῆτιον ἐκεῖνο ἀνοίξας στόμα, καὶ τὴν συνήθη φωνὴν ἀφίῃ, μίθοις ἂν ὡς οὐχὲ τῶν κατ' ἡμᾶς τίς ἐστιν, οἱ ἀρούρης καρπὸν ἔδομεν, ἀλλὰ τι ξένον φάσμα δρῶσι ἢ ἀμβροσία τρεφόμενον. τούτῳ τοίνυν προσελθὼν καὶ παραδοὺς σεαυτὸν, αὐτίκα μῖλα ῥήτωρ ἔση, καὶ περιβλεπτός, καὶ, ὡς ὀνομάζει αὐτὸς, βασιλεὺς ἐν τοῖς λόγοις ἀπονητὶ καταστήση, τὰ τέθριππα ἐλαύνων τοῦ λόγου. διδάξεται γὰρ σε παραλαβὼν τὰ πρῶτα μὲν ἐκεῖνα. 12. Μᾶλλον δὲ αὐτὸς εἰπάτω πρὸς σέ. γελοῖον γὰρ ὑπὲρ τοιούτου ῥήτορος ἐμὲ ποιεῖσθαι τοὺς λόγους, φαῦλον ὑποκριτὴν ἴσως τῶν τοιούτων

καὶ τῆλικούτων, μὴ καὶ συντρίψω που πεσὼν τὸν ἥρωα. ὃν ὑποκρίνομαι. φαίη ἂν τοιγαροῦν πρὸς σὲ ὡδὲ πως, ἐπισπασάμενος ὁπόσον ἔτι λοιπὸν τῆς κόμης, καὶ ὑπομειδιάσας τὸ γλαφυρὸν ἐκείνο, καὶ ὑπαλὸν, οἷον εἶπεν, *Ἀυτοθαΐδα τὴν κωμικὴν, ἢ Μαλθάκην, ἢ Γλυκίραν* τινὰ μιμησάμενος τῷ προσηνεῖ τοῦ φθέγματος. ἄγροικον γὰρ τὸ ἀρρέτωπὸν, καὶ οὐ πρὸς ἄβροῦ καὶ ἐρασμίου ῥήτορος. Φῆσει δ' οὖν πάννυμετριάζων ὑπερέαυτοῦ. 13. μῶν σε, ὦ ἄγαθέ, ὁ Πύθιος ἔπεμψε πρὸς μὲ, ῥητόρων τὸν ἄριστον προσειπῶν, ὡς περ ὅτε Χαιρεφῶν ἤρετο αὐτὸν, ἔδειξεν αὐτῷ ὕστις ἦν ὁ σοφώτατος ἐν τοῖς τότε; εἰ δὲ μὴ τοῦτο, ἀλλὰ κατὰ κλέος αὐτὸς ἦκεις ἀκούων ἀπάντων ὑπερπεπληγμένων τὰ ἡμέτερα, καὶ ὑμνούντων, καὶ τεθηπότων, καὶ ὑποπεπτηχότων, αὐτίκα μάλα εἴσῃ πρὸς οἷόν τινα δαιμόνιον ἄνδρα ἦκεις. προσδοκήσεις δὲ μηδὲν τοιοῦτον ὑφισθαι, οἷον τῷδε ἢ τῷδε παραβαλεῖν, ἀλλ' εἴ τις ἢ Τιτυός, ἢ Ὡτιός, ἢ Ἐφιάλιτης, ὑπερ' ἐκείνους πάντ' φανεῖται σοι τὸ πρῶγμα ὑπερφυῆς, καὶ τεράστιον. ἐπεὶ τοὺς γε ἄλλους τυσοῦτον ὑπερφωνοῦντα εὐρήσεις, ὁπόσον ἢ σάλπιγξ τοὺς αὐλοὺς, καὶ οἱ τέττιγες τὰς μελίττας, καὶ οἱ χοροὶ τοὺς ἐνδιδόντας. 14. Ἐπεὶ δὲ καὶ ῥήτωρ αὐτὸς ἐθέλεις γενέσθαι, καὶ τοῦτο οὐκ ἂν παρ' ἄλλου ῥᾶον μάθοις, ἔπου μόνον, ὦ μέλημα, οἷς ἂν εἴπω, καὶ ζήλου πάντα, καὶ τοὺς νόμους, οἷς ἂν ἐπιτάξω χρῆσθαι, ἀκριβῶς μοι παραφύλαττε. μᾶλλον δὲ ἤδη προχώρει, μηδὲν ὀκνήσας, μηδὲ πτοηθεὶς, εἰ μὴ προετελέσθης ἐκεῖνα τὰ

πρὸ τῆς ῥητορικῆς, ὅποσα ἢ ἄλλη προπαδεῖα τοῖς
 ἀνοήτοις καὶ μεταλοῖς μετὰ πολλοῦ καμάτου ὁδο-
 ποιεῖ· οὐδὲν γὰρ αὐτῶν δεήσῃ. ἀλλ' ἀνίπτοις τοῖς
 ποσὶν (ἢ παροιμία φησὶν) ἔμβαινε, οὐ μῖον ἔξω.
 διὰ τοῦτο, οὐδ' ἂν τὸ κοινότατον, μηδὲ γράφειν
 τῶν γράμματα εἰδήσῃ. ἄλλο γὰρ τι παρὰ πάντα ταῦ-
 τα ὁ ῥήτωρ. 15. Λέξω δὲ πρῶτον μὲν ὅποσα χρή
 αὐτόν σε οἰκοθεν ἔχοντα ἤκειν ἐφόδια πρὸς τὴν πο-
 ρεῖαν, καὶ ὅπως ἐπισιτίσασθαι, ὡς ἂν τάχιστα
 διανύσαι δυνηθῆις. ἔπειτα καὶ αὐτός, ἃ μὲν
 προΐοντι ἐπιδεικνύς κατὰ τὴν ὁδόν, ἃ δὲ καὶ πα-
 ραιῶν, πρὶν ἤλιον δῦναι, ῥητορὰ σε ὑπὲρ τοὺς
 πάντας ἀπόφανῶ, οἷος αὐτός εἰμι, ἀναμφιλέκτως
 τὰ πρῶτα, καὶ μέσα, καὶ τελευταῖα τῶν λέγειν ἐπι-
 χειροῦντων [ἔχων]. κόμιζε τοίνυν τὸ μέγιστον μὲν
 τὴν ἁμαθίαν, εἶτα θράσος· ἐπὶ τούτῳ καὶ τόλ-
 μαν καὶ ἀναισχυντίαν. αἰδῶ δὲ, ἣ ἐπιείκειαν, ἣ
 μετριότητα, ἣ ἐρύθημα, οἴκοι ἀπόλιπε. ἀχρεῖα
 γὰρ, καὶ ὑπεναντία τῷ πράγματι. ἀλλὰ μὴν καὶ
 βοήν ὅτι μεγίστην, καὶ μέλος ἀναισχυντον, καὶ
 βᾶδισμα, οἷον τὸ ἔμῳ. ταῦτα δὲ ἀναγκαῖα
 πᾶντι, καὶ μόνα ἐστὶν ὅτε ἰκανά. ἣ ἐσθῆς
 δὲ ἔστω εὐανθῆς, καὶ λευκῆ, ἔργον τῆς Ταραν-
 τίνης ἐργασίας, ὡς διαφαινέσθαι τὸ σῶμα καὶ
 ἣ κρηπίς Ἀττικῆ καὶ γυναικεῖα, τὸ πολυχι-
 δές· ἣ ἐμβᾶς Σικυωνία, πῖλοις τοῖς λευκοῖς ἐπι-
 πρέπουσα, καὶ ἀκόλουθοι πολλοὶ, καὶ βιβλίον
 αἰεὶ, ταῦτα μὲν αὐτόν χρή συντελεῖν. 16. Τὰ δ'
 ἄλλα καθ' ὁδόν ἤδη προΐων, ὄρα καὶ ἄκουε. καὶ δὴ

σοι τοὺς νόμους δίδειμι, οἷς χρεόμενόν σε ἡ Ῥητορικὴ γνωριεῖ καὶ προσήσεται, οὐδὲ ἀποστραφήσεται καὶ σκορακιεῖ, καθάπερ ἀτέλειστον τινα καὶ κατασκοπον τῶν ἀπορρήτων. [ἀλλὰ] σχήματος μὲν τὸ πρῶτον ἐπιμεληθῆναι χρὴ μάλιστα, καὶ εὐμόρφον τῆς ἀναβολῆς, ἔπειτα δὲ πεντεκαίδεκά που, ἢ οὐ φιλείω γε τῶν εἴκοσιν Ἰτιτικὰ ὀνόματα ἐκλέξας ποθεῖν, καὶ ταῦτα ἀκριβῶς ἐκμελετήσας, πρόχειρον ἐπ' ἄκρας τῆς γλώττης ἔχε, τὸ αἴτα, καὶ κῆτα, καὶ μῶν, καὶ ἀμηγέπη, καὶ λῶστε, καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐν ἅπαντι λόγῳ, καθάπερ τι ἦδυσμα ἐπίπαττε αὐτῶν. μελέτω δὲ μηδὲν τῶν ἄλλων, εἰάν ὠνόμοια τοῦτοις, καὶ ἀσύμφυλα καὶ ἀπιδιά. ἡ πορφύρα μόνον ἔστω καλῆ, καὶ εὐανθῆς, κῆν σισύρα τῶν παχειῶν τὸ ἰμύειον ἤ. 17. Μετὰ δὲ ἀπορρήτα καὶ ξένα ῥήματα, καὶ σπανιάκις ὑπὸ τῶν πάλαι εἰρημίνα. καὶ ταῦτα ξυμφορήσας ἀποτόξευε προχειρίζομενος ἐς τοὺς προσμιλοῦντας. οὕτω γάρ σε ὁ λείως ὁ πολὺς ἀποβλέψονται. καὶ θαυμαστὸν ὑπολήψονται, καὶ τὴν παιδείαν ὑπὲρ αὐτοὺς, εἰ ἀποστεγγίσασθαι μὲν τὸ ἀποξύσασθαι λέγοις, τὸ δὲ ἠλίω θέρεσθαι, εἰληθερεῖσθαι, τὸν ἀρφαβῶνα δὲ προτίμιον, τὸν ὄρθρον δὲ ἀκροκνεφίς. ἐνίοτε δὲ καὶ αὐτὸς ποιεῖ καινὰ καὶ ἀλλόκοτα ὀνόματα, καὶ ὀνοματοθετεῖ τὸν μὲν ἐρμηνεῦσαι δεινὸν, εὐλεξιν καλῶν, τὸν συνετὸν, σοφόνου, τὸν ὀρχηστίην δὲ χειρίσοφον. ἂν σολοικίης δὲ, ἢ βαρβαρίσης, εἰ ἔστω φάρμακον, ἢ ἀναισχυντία· καὶ πρόχειρον εὐθύς ὄνομα, οὔτε ὄντιος τινὺς οὔτε γενομένου πο-

τέ, ἢ ποιητοῦ, ἢ συγγραφείως, ὡς οὕτω λέγειν ἔδοκίμαζε σοφὸς ἀνὴρ, καὶ τὴν φωνὴν ἐς τὸ ἀκρότατον ἀπηκριβωμένος. ἀλλὰ καὶ ἀναγιγνώσκει τὰ παλαιὰ μὲν μὴ σὺ γε, μηδ' εἴ τι ὁ λῆρος Ἰσοκράτης, ἢ ὁ χαρίτων ἄμοιρος Δημοσθένης, ἢ ὁ ψυχρὸς Πλάτων, ἀλλὰ τοὺς τῶν πρὸ ἡμῶν ὀλίγον λόγους, καὶ ὡς φασὶ ταύτας μελέτας, ὡς ἔχῃς ἀπ' ἐκείνων ἐπισιτισίμετος ἐν καιρῷ καταχερῆσθαι, καθάπερ ἐκ ταμείου προαιρῶν. 18. Ἐπειδὴν δὲ καὶ δεῖ λέγειν, καὶ εἰ παρόντες ὑποβάλωσι τινὰς ὑποθέσεις, καὶ ἀφορμὰς τῶν λόγων, ἅπαντα μὲν, ὅποσα ἂν ἢ δυσχερῆ, λεγέσθω, καὶ ἐκφανλιζέσθω, ὡς οὐδὲν ὕλως ἀνδρῶνδεσ ἀντῶν ἐλομένων· καὶ μὴ μελλήσας, λέγε ὅτι κεν ἐπὶ κε ῥῆμα γλῶτταν ἔλθῃ, μηδὲν ἐκείνων ἐπιμελήσει, ὡς τὸ πρῶτον, ὡς περ οὖν καὶ ἔστι πρῶτον, ἔρτις ἐν καιρῷ προσήκοντι, καὶ τὸ δεύτερον μετὰ τοῦτο, καὶ τὸ τρίτον μετ' ἐκείνο· ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἐμπεδόν, πρῶτον λεγέσθω, καὶ ἦν οὕτω τύχη, περὶ τοῦ μετώπου μὲν ἡ κνημὶς, περὶ τῆς κνήμης δὲ ἡ κόρυς. πλήν ἄλλ' ἔπειγε, καὶ σύνειρε, καὶ μὴ σιώπα μόνον. κἂν περὶ ὑβριστοῦ τινος, ἢ μοιχοῦ λέγῃς Ἀθήνησι, τί ἐν Ἰνδοῖς, καὶ τὰ ἐν Ἐκβατάνοις λεγέσθω. ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ Μωραθῶν, καὶ ὁ Κυναίγειρος, ὧν οὐκ ἂν τι ἄνευ γένοιτο. καὶ αἰεὶ ὁ Ἄθως πλειέσθω, καὶ ὁ Ἑλλήσποντος πεζενέσθω, καὶ ὁ ἥλιος ὑπὸ τῶν Περσικῶν βελῶν σκεπέσθω, καὶ Ξέρξης φευγέτω, καὶ ὁ Λεωνίδας θανμαζέσθω, καὶ τὰ Ὀθρουάδου γράμματα ἀναγιγνώσκέσθω, καὶ ἡ Σαλαμὶς, καὶ τὸ Ἀρτεμίσιον, καὶ αἱ Πλαταιαὶ,

πολλά ταῦτα καὶ πυκνά· καὶ ἐπίπαστα τὰ ὀλίγα
 ἔκπεινα ὀνόματα ἐπιπολαζέτω, καὶ ἐπανθείτω, καὶ
 συνεχῆς τὸ ἄττα καὶ τὸ δῆπουθεν, κἄν μηδαμοῦ
 αὐτῶν δέη· καλιὴ γάρ ἐστι καὶ εἰκῆ λεγόμενα.
 19. Ἦν δὲ ποτε καὶ ἕσαι καιρὸς εἶναι δοκῆ, πάντα
 ἄδίσθω, καὶ μέλος γινέσθω. κἄν ποτε ἀπορήσης
 πράγματος ᾠδικοῦ, τοὺς ἄκδρας τοὺς δικαστάς ὀνο-
 μάσας ἐμμελῶς, πεπληρωκένας οἴου τὴν ἁρμονίαν.
 τὸ δὲ οἴμοι τῶν κακῶν, πολλύκις· καὶ ὁ μηρὸς πα-
 τασσέσθω, καὶ λαρυγγίζε, καὶ ἐπιχρέματου τοῖς λε-
 γομένοις, καὶ βιάδιζε μεταφέρων τὴν πυγὴν. καὶ ἦν
 μὲν σε μὴ ἐπαινῶσιν, ἀγανάττει, καὶ λοιδοροῦ
 αὐτοῖς· ἦν δὲ ὀρθοὶ ἐστήκωσιν, ὑπὸ τῆς αἰσχύνης
 ἦδη πρὸς τὴν ἔξοδον ἔτοιμοι, καθέξεσθαι κέλευε,
 καὶ ὕλας, τυραννὶς τὸ πρᾶγμα ἔστω. 20. Ὅπως δὲ
 καὶ τὸ πλῆθος θαυμάζωσι τῶν λόγων, ἀπὸ τῶν Ἰ-
 λιακῶν ἀρξάμενος, ἢ καὶ, νῆ Δία, ἀπὸ τῶν Δευ-
 καλίωνος καὶ Πύρρῶος γάμων, ἦν δοκῆ, καταβίβα-
 ζε τὸν λόγον ἐπὶ τὰ νῦν καθεστῶτα. οἱ μὲν γὰρ συρ-
 ιέντες, ὀλίγοι, οἱ μάλιστα μὲν σιωπήσονται ὑπὸ
 εὐγνωμοσύνης· ἦν δὲ καὶ λέγωσί τι, ὑπὸ φθόρου
 αὐτὸ δόξουσι δρᾶν· οἱ πολλοὶ δὲ καὶ σχῆμα, καὶ
 φωνὴν, καὶ βιάδισμα, καὶ περίπατον, καὶ μέλος,
 καὶ κρηπίδα, καὶ τὸ ἄττα σου ἐκεῖνο θαυμάσονται,
 καὶ τὸν ἰδρωῖτα ὀρῶντες, καὶ τὸ ἄσθμα, οὐχ ἔξου-
 σιν ὅπως ἀπιστήσουσι μὴ οὐχὶ πάνδεινόν τινα ἐν
 τοῖς λόγοις ἀγωνιστὴν εἶναι σε. ἄλλως τε καὶ τὸ
 ταχὺ τοῦτο, οὐ σμικρὰν ἔχει τὴν ἀπολογίαν, καὶ
 θαῦμα παρὰ τοῖς πολλοῖς· ὥστε ὄρα μήποτε γρά-

ψης, ἢ σκεπόμενος παρέλθης. ἔλεγχος γὰρ σαφῆς ταῦτά γε. 21. Οἱ φίλοι δὲ πηδάτωσαν αἰεὶ, καὶ μισθὸν τῶν δειπτῶν ἀποτινείτωσαν, εἴ ποτε αἰσθούτο σε καταπεσοῦμενον, χεῖρα ὀρέγοντες, καὶ παρέχοντες εὐρεῖν τὸ λεχθησόμενον ἐν τοῖς μεταξὺ τῶν ἐπαίνων διαλείμμασι. καὶ γὰρ αὐτὸ καὶ τοῦδε μελίτω σοι τὸν χορὸν ἔχειν οἰκείον, καὶ συνάδοντα. ταῦτα μὲν σοι τὰ ἐν τοῖς λόγοις. μετὰ ταῦτα δὲ προϊόντως σε δορυφορεῖτωσαν, ἐγκεκαλυμμένον αὐτὸν, καὶ περὶ ὧν ἔφησ μεταξὺ διαλαμβάνοντα. καὶ ἦν τις ἐντύχη, θαυμάσια ὑπὲρ σουτοῦ λέγε, καὶ ὑπερεπαίνει, καὶ ἐπαχθῆς γίγνου αὐτῷ. τί γὰρ ὁ Παιανιεὺς πρὸς ἐμέ; καὶ, πρὸς ἕνα ἴσως μοι τῶν παλαιῶν ὁ ἄγων; καὶ τὰ τοιαῦτα. Ὁ δὲ μέγιστον, καὶ πρὸς τὸ εὐδοκιμεῖν ἀναγκαιότατον, ὀλίγου δεῖν παρελίπον, ἀπάντων καταγέλα τῶν λεγόντων. καὶ ἦν μὲν τις κελῶς εἶπη, ἀλλότρια, καὶ οὐχ ἑαυτοῦ δεικνύειν δοκεῖτω. ἦν δὲ μετρίως ἐνεχθῆ, πάντα ἔστω ἐπιλήψιμα. καὶ ἐν ταῖς ἀκροάσει μετὰ πάντας εἰσιέναι χρῆ, ἐπίσημον γὰρ καὶ σιωπησάντων ἀπάντων, ξένον τινὰ ἔπαινον ἐπειπεῖν, τὰς ἀκοῆς τῶν παρόντων ἐπιστρέφοντα, καὶ ἐνοχλήσοντα, ὡς ναυτιῶν ἅπαντας ἐπὶ τῷ φορτικῷ τῶν ὀνομάτων, καὶ ἐπιφράττεσθαι τὰ ὅσα. ἐπισείσης δὲ μὴ πολλακίς τὴν χεῖρα, εὐτελὲς γὰρ, μηδ' ἀναστῆς, πλὴν ἄπαξ γε ἢ δις τὸ πλεῖστον. ὑπομειδία δὲ τὰ πολλὰ, καὶ δῆλος γίγνου μὴ ἀρεσκόμενος τοῖς λεγομένοις. ἀμφιλαφεῖς δὲ αἱ ἀφορμαὶ τῶν μέμψεων τοῖς συκοφαντικοῖς τὰ ὅσα. τὰ δὲ ἄλλα, χρῆ θαρσύνειν. ἢ τύλη

μα γάρ, καὶ ἡ ἀναισχυντία, καὶ τὸ ψεῦσμα πρόχειρον, καὶ ὄρκος ἐπ' ἄκροις ἀεὶ τοῦς χεῖλεσι, καὶ φθόνος πρὸς ἅπαντας, καὶ μῖσος, καὶ βλασφημία, καὶ διαβολαὶ πιθαναὶ, ταῦτά σε αἰοιδιμον ἐν βραχεῖ καὶ περίβλεπτον ἀποφανεῖ. τοιαῦτα μὲν τὰ φανερὰ καὶ τὰ ἔξω. 23. Ἰδίαι δὲ πάντα πράγματα ποιεῖν σοι δεδόχθω, κυβεῦεν, μεθύσκεσθαι, λαγνεῦεν, μοιχεύειν, ἢ αὐχεῖν γε, κἢ μὴ παιήσης, καὶ πρὸς ἅπαντας λέγειν, καὶ γραμμάτια ὑποδεικνύται ὑπὸ γυναικῶν δῆθεν γραφέντα· καλὸς γὰρ εἶναι θέλει, καὶ σοι μελέτω ὑπὸ τῶν γυναικῶν σπουδάξασθαι δοκεῖν· ἐς τὴν ῥητορικὴν γὰρ καὶ τοῦτο ἀνοίσουσιν οἱ πολλοὶ, ὡς διὰ τοῦτό σου καὶ ἄχρητῆς γυναικωνίτιδος εὐδοκιμοῦντος· καὶ τὸ δεῖνα δὲ μὴ αἰδισθῆς, κἢ πρὸς ἀνδρῶν ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ ἐμάσθαι δοκοῆς· καὶ ταῦτα γενειήτης, ἢ καὶ, νῆ Δία, φαλακρὸς ἦδη ὢν, ἀλλ' ἔυτωσαν οἱ καὶ ἐπὶ τούτῳ συνόντες· ἦν δὲ μὴ ὦσιν, οἱ οἰκέται ἱκανοί. πολλὰ γὰρ καὶ ἐκ τοῦ τοιοῦτου πρὸς τὴν ῥητορικὴν χρησιμα παραγίγνεται. πλείων ἢ ἀναισχυντία, καὶ θράσος· ὁρᾷς ὡς λαλίστεραι αἱ γυναῖκες, καὶ λοιδοροῦνται περισσῶς, καὶ ὑπὲρ τοὺς ἀνδρας; εἰ δὲ ταῦτοια πάσχοις, καὶ ταυτίγες διοίσεις τῶν ἄλλων· καὶ μὴν καὶ πιττοῦσθαι χρὴ μάλιστα μὲν τὰ πάντα· εἰ δὲ μὴ, πάντως ἐκέῖνω. καὶ αὐτὸ δὲ σοι τὸ στόμα πρὸς ἅπαντα ἠδέως κεχρημέτω, καὶ ἡ γλῶττα ὑπηρετίτω καὶ πρὸς τοὺς λόγους, καὶ πρὸς τὰ ἄλλα, ὅπῃσα ἂν δύνηται. δύνεται δὲ οὐ σολοικίξειν μόνον, οὐδὲ βορβαρίζειν. οὐδὲ ληρεῖν, ἢ ἐπιорχεῖν, ἢ λοι-

δορεῖσθαι, ἢ διαβάλλειν, καὶ ψεύδεσθαι, ἀλλὰ καὶ
 νύκτωρ τι ἄλλο ὑποτελεῖς· καὶ μάλιστα ἦν πρὸς οὕτω
 πολλοὺς τοὺς ἔρωτας μὴ διαρκέσης. πάντα αὐτὴ γε ἐπι-
 στήσθω, καὶ γοτιμωτέρα γιγνέσθω, καὶ μηδὲν ἀπο-
 στρεφέσθω. 24. Ἴν ταῦτα, ὦ παῖ, καλῶς ἐκμάθης, (δύ-
 νασαι δέ· οὐδὲν γὰρ ἐν αὐτοῖς βαρὺ) θαρρῶν ἐπαγγέλ-
 λομαι οὐκ εἰς μακρὰν σε ἄριστον ῥήτορα, καὶ ἡμῖν ὁ-
 μοιον ἀποτελεσθήσεσθαι. τὸ μετὰ τοῦτο δὲ οὐκ ἐμὲ
 χρὴ λέγειν, ὅσα ἐν βραχεῖ παρέσται σοι τὰ ἀγαθὰ πα-
 ρὴ τῆς Ῥητορικῆς. ὄρας γὰρ ἐμὲ, ὅς πατὴρ μὲν
 ἀφανοῦς, καὶ οὐδὲ καθαρῶς ἐλευθέρου ἐγενόμην,
 ἕπερ Ἐοῖν καὶ Θμοῦν διδουλευκός, μητρὸς δὲ
 ἀκιστρῆς, ἐπ' ἀμφοδίου τινός· αὐτὸς δὲ τὴν ὄραν
 οὐ παντάπασιν ἀδόκιμος εἶναι δόξας, τὸ μὲν πρῶ-
 τον ἐπὶ φιλοῦ τῷ τρέφεσθαι συνηῖν τιμι κακοδαίμο-
 νι, καὶ γλίσχωρ ἔραστῇ. ἐπεὶ δὲ τὴν ὁδὸν ταύτην
 ῥάστην οὖσαν κατεῖδον, καὶ διεκπερῆσας, ἐπὶ τῷ
 ἄκρῳ ἐγενόμην, (ὑπῆρχε γὰρ μοι, ὦ φίλη Ἰαδριά-
 στεια, πάντα ἐκεῖνα, ἃ προεῖπον ἐφόδια, τὸ θρά-
 σος, ἡ ἀμαθία, ἡ ἀναισχυντία) πρῶτον μὲν οὐκ
 ἔτι Ποσεινὸς ὀνομάζομαι, ἀλλ' ἤδη τοῖς Λιδῶς καὶ
 Αἰθῶς παισὶν ὁμώνυμος γεγένημαι· ἔπειτα δὲ γοῦν
 συνοικήσας, τὸ πρῶτον μὲν ἐγυμναζόμεν πρὸς αὐ-
 τῆς, ἐρῶν προσποιούμενος γυναικὸς ἑβδομηκοντού-
 τιδος, τέταρτος ἔτι λοιποὺς ὀδόντας ἐχούσης, χρυ-
 σίῳ καὶ τούτους ἐνδεδεμένους. πλην ἀλλὰ γε διὰ
 τὴν πενίαν ὑφιστάμην τὸν ἄθλον, καὶ τὰ ψυχρῶ
 ἐκεῖνα τὰ ἐκ τῆς σοροῦ φιλήματα, ὑπερήδιστα μοι
 ἐποίησεν ὁ λιμός. εἶτα ὀλίγου δεῖν, κληρονόμος ὦν

εἶχεν ἀπάντων κατέστην, εἰ μὴ καταρατὸς τις οἰκέ-
της ἐμήνυσεν, ὡς φάρμακον εἶην ἐπ' αὐτὴν ἐωνη-
μένος. 25. Ἐξωσθεῖς δὲ ἐπὶ κεφαλὴν, ὅμως οὐδὲ
τότε ἠπόρησα τῶν ἀναγκαίων, ἀλλὰ καὶ ῥήτωρ δο-
κῶ, κἄν ταῖς δίκαις ἐξετάζομαι, προδιδούς τὰ πολ-
λὰ, καὶ τοὺς δικαστὰς τοῖς ἀνόητοις καθυπισχνού-
μενος. καὶ ἠτιῶμαι μὲν τὰ πλεῖστα· οἱ φοίνικες
δὲ ἐπὶ τῇ θύρᾳ χλωροὶ ἐστεφανωμένοι· τούτοις γὰρ
ἐπὶ τοὺς δυστυχεῖς χρῶμαι τοῖς δειλάσιν. ἀλλὰ καὶ
τὸ μισεῖσθαι πρὸς ἀπάντων, καὶ ἐπίσημον εἶναι
με ἐπὶ τῇ μοχθηρίᾳ τοῦ τρόπου, καὶ πολὺ πρότε-
ρον τῶν λόγων, καὶ τὸ δείκνυσθαι τῷ δακτύλῳ τοῦ-
τον ἐκείνου τὸν ἀκρότατον ἐν πάσῃ κακίᾳ λεγόμε-
νον, οὐ μικρὸν ἔμοιγε δοκεῖ. ταῦτά σοι παραινῶ,
γῆ τὴν πάνδημον, πολὺ πρότερον ἐμαυτοῖ παραινέ-
σας, καὶ χάριν ἐμαυτῷ οὐ μικρὰν ἐπισπασάμενος.
26. Εἶεν· ὁ μὲν γεννάδας εἰπὼν ταῦτα πεπαύσε-
ται· σὺ δὲ ἦν πεισθῆς τοῖς εἰρημένοις, καὶ δὴ πα-
ρεῖναι νόμιζε οἵπερ ἐξαρχῆς ἐπόθεις ἐλθεῖν· καὶ οὐ-
δὲν σε κωλύσει ἐπόμενον τῷ νόμῳ ἔν τε τοῖς δικα-
στηρίοις κρατεῖν, καὶ ἐν τοῖς πλήθεισιν εὐδοκιμεῖν,
καὶ ἐπέραστον εἶναι, καὶ γαμεῖν οὐ γραῦν τινα τῶν
κωμικῶν, καθ' ἕπερ ὁ νομοθέτης καὶ διδάσκαλος,
ἀλλὰ καλλίστην γυναῖκα τὴν Ῥητορικὴν, ὡς τὸ τοῦ
Πλάτωνος ἐκεῖνο πτηνὸν ἄρμα ἐλαύνοντα φέρεσθαι,
σοὶ μᾶλλον πρόπειν περὶ σεαυτοῦ εἰπεῖν, ἢ ἐκείνῳ
περὶ τοῦ Διδός· ἐγὼ δὲ (ἀγεννῆς γὰρ καὶ δειλὸς
εἶμι) ἐκστήσομαι ὑμῖν τῆς ὁδοῦ, καὶ παύσομαι τῇ
ῥητορικῇ ἐπιπολάζων, ἀσύμβολος ὢν πρὸς αὐτὴν

τὰ ὑμῖτερα. μᾶλλον δὲ ἤδη πέπαυμαι. ὥστε ἀκοι-
τὲ ἀνακηρύττεσθε, καὶ θαυμάζεσθε, μόνον τοῦτο
μεμνημένοι, ὅτι μὴ τῷ τάχει ἡμῶν κεκρατήκατε,
ἑκύτεροι φανέντες, ἀλλὰ τῷ ὀφίστην καὶ πρανή τρα-
πέσθαι τὴν ὁδόν.

ΦΙΛΟΨΕΥΔΗΣΗ
ΑΠΙΣΤΩΝ.

ARGUMENTVM.

*Si homines utilitatis, inquit Lucianus, poe-
tae suavitatis causa, totae adeo urbes, ut vide-
antur angustiores, mentiantur, id excusari posse;
at si viri alioqui prudentes sapientesque prae-
ter ullam necessitatem mendacia fingant, iisque
delectentur, tum se non intelligere, cui bono hoc
faciant et quid eos ad mentiendi libidinem alli-
ciat. Deinde narrat amico, se Eucratem, philo-
sophum celeberrimum, aegrotantem visum ivisse,
ibique ab philosophis sectarum suarum principi-
bus, Cleodemo Peripatetico, Dinomacho Stoico,
Ione Platonico, Arignoto Pythagoreo, et Eu-
crate ipso tot mendacia absurdissima audivisse,
ut tandem prae taedio discedere coactus fuerit.
Quae dum repetit Lucianus (c. 7 — 38.) ridet,
ut solet, philosophorum vanitatem ineptiasque.
Narraverant autem isti remedium, quod nunc
vocant sympatheticum, ab Libye auditum; cura-
tionem et alia miraculosa a Babylonio per car-*

mina facta; narraverant de Hyperboreo volante, per aquas ignesque ingrediente, amatam iuveni cuiusdam per incantationes adducente; de Syro e Palaestina, daemones expellente; de statu alia lapidea, alia aenea, circumeuntibus aliaque miracula multa edentibus; narrabatur ab Eucrate Hecate in silva cum canibus et Orcus visus; eundem viderat Cleodemus, ibique de morte proxima vicini cuiusdam certior factus erat; ab Antigono medico, resurrectio hominis, post XX dies; ab Eucrate accessus uxoris mortuae ob sandalium non crematum; ab Arignoto exactio sua daemonis ex domo ob illum inhabitabili per formulas aegyptias. Denique ab Eucrate portentosa de Aegypto, Pancrate, oraculum ab Memnonis statua sibi dictum, et vires annuli sui referebantur.

ΤΥΧΙΑΔΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΚΛΕΙΣ.

1. ΤΥΧ. Ἐχεις μοι, ὦ Φιλώκλεις, εἰπεῖν, τί ποτε ἄρα τοῦτό ἐστιν, ὃ τοὺς πολλοὺς εἰς ἐπιθυμίαν τοῦ ψεύδεσθαι προάγειται, ὡς αὐτοὺς τε χαιρέειν μηδὲν ὑγιᾶς λέγοντας, καὶ τοῖς τὰ τοιαῦτα διεξιούσι μάλιστα προσέχειν τὸν νοῦν;

ΦΙΛ. Πολλὰ, ὦ Τυχιάδη, ἐστὶν, ἃ τοὺς ἀνθρώπους ἐπίουσι ἀναγκάζει τὰ ψευδῆ λέγειν, ἐς τὸ χρήσιμον ἀποβλέποντας.

ΤΥΧ. Οὐδὲν πρὸς ἔπος ταῦτα, φασὲν, οὐδὲ περὶ τούτων ἠρόμην, ὅπόσοι τῆς χρείας ἕνεκα ψεύδονται. συγγνώμης τοιγαροῦν οὗτοί γε μᾶλλον καὶ ἐπαινοῦ τινὲς αὐτῶν ἄξιοι, ὅπόσοι ἢ πολέμιους ἐξηπάτησαν, ἢ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῷ τοιούτῳ φαρμάκῳ

ἐχρήσαντο ἐν τοῖς δεινοῖς, οἷα πολλὰ καὶ Ὀδυσσεύς ἐποίει, τὴν τε αὐτοῦ ψυχὴν ἀρνύμενος, καὶ τὸν τύστον τῶν ἐταίρων. ἀλλὰ περὶ ἐκείνων, ὧ ἄριστε, φημί, οἳ αὐτὸ ἄνευ τῆς χρείας τὸ ψεῦδος περὶ πολλοῦ τῆς ἀληθείας τίθενται, ἠδόμενοι τῷ πράγματι, καὶ ἐνδιατρίβοντες ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει ἀναγκαίᾳ. τούτους οὖν ἐθέλω εἰδέναι, τίος ἀγαθοῦ τοῦτο ποιοῦσιν.

2. ΦΙΛ. Ἡ που κατανεύθηκας ἤδη τινὰς τοιούτους, οἷς ἔμφυτος ἔρωσ οὗτός ἐστι πρὸς τὸ ψεῦδος;

ΤΤΧ. Καὶ μάλιστα πολλοὶ εἰσι οἳ τοιοῦτοι.

ΦΙΛ. Τί δ' οὖν ἄλλο, ἢ ἄνοιαν χρὴ αἰτίαν εἶναι αὐτοῖς φάναι τοῦ μὴ ἀληθῆ λέγειν, εἴ γε τὸ χεῖριστον ἀντὶ τοῦ βελτίωτου προαιροῦνται;

ΤΤΧ. Οὐδὲν τοῦτο· ἐπεὶ πολλοὺς ἂν ἐγὼ σοι δείξαιμι, συνετοὺς τάλλα, καὶ τὴν γνῶμην θαυμαστούς, οὐκ οἶδ' ὅπως ἐαλωκότας τοῦτω τῷ κυκῆ, καὶ φιλοψευδεῖς ὄντας, ὡς ἀνῆσθαι με, εἰ τοιοῦτοι ἄνδρες ἄριστοι τὰ πάντα, ὅμως χαίρουσιν αὐτούς τε καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας ἐξαπατῶντες. ἐκείνους μὲν γὰρ τοὺς παλαιούς πρὸ ἐμοῦ σε χρὴ εἰδέναι, τὸν Ἡρόδοτον, καὶ Κτησίαν τὸν Κνίδιον, καὶ πρὸ τούτων, τοὺς ποιητὰς, καὶ τὸν Ὅμηρον αὐτὸν, ἀοιδίμους ἄνδρας, ἐγγράφῳ τῷ ψεύσματι κεχημέρους, ὡς μὴ μόνον ἐξαπατῶν τοὺς τότε ἀκούοντας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ μέχρις ἡμῶν διῆκνεῖσθαι τὸ ψεῦδος, ἐκ διαδοχῆς ἐν καλλίστοις ἔπισι καὶ μέτροις φυλατιζόμενον. ἐμοὶ γοῦν πολλὰκίς αἰδεῖσθαι ὑπὲρ

αὐτῶν ἐπίσιν, ὁπόταν Οὐρανοῦ τμήν, καὶ Προμηθέως δεσμὰ διηγῶνται, καὶ Γιγάντων ἐπακάστασιν, καὶ τὴν ἐν Ἄδου πῦσαν τραγωδίαν, καὶ ὡς δι᾽ ἔρωτα ὁ Ζεὺς ταῦρος ἢ κύκνος ἐγένετο, καὶ ὡς ἐκ γυναικός τις ἐς ὄρνεον ἢ ἐς ἄρκτον μετέπεσεν· ἔτι δὲ Πηγάσους, καὶ Χιμαίρας, καὶ Γοργόνας, καὶ Κύκλωπας, καὶ ὅσα ταιαῦτα, πάνυ ἀλλόκοτα, καὶ τρώστια μυθίδια, παίδων ψυχὰς κηλεῖν δυνάμενα, ἔτι τὴν Μορμῶ, καὶ τὴν Λάμιαν δεδιότων 3. Καίτοι τὰ μὲν τῶν ποιητῶν ἴσως μέτρια. τὸ δὲ καὶ πόλεις ἤδη, καὶ ἔθνη πολλὰ, κοινῇ καὶ δημοσίᾳ ψεύδεσθαι, πῶς οὐ γελοῖον; εἰ Κρηῖτες μὲν τοῦ Διὸς τάφον δεικνύοντες οὐκ αἰσχύνονται, Ἀθηναῖοι δὲ τὸν Ἐριχθόνιον ἐκ τῆς γῆς ἀναδοθῆναι φασί, καὶ τοὺς πρώτους ἀνθρώπους ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἀναφῦται, καθάπερ τὰ λάχανα· πολὺ σεμνότερον οὗτοι τῶν Θεβαίων, οἳ ἐξ ὄφews ὀδόντων Σπαρτούς τινὰς ἀναβεβλαστηκέναι διηγοῦνται. ὅς δ' ἂν οὖν ταῦτα, καταγέλαστα ὄντα, μὴ οἴηται ἀληθῆ εἶναι, ἀλλ' ἐμφρόνως ἂν ἐξετάζων ταῦτα, Κοροΐβου τινός, ἢ Μαργίτου τομίζοι τὸ πείθεσθαι, ἢ Τριπτόλεμον ἐλάσαι διὰ τοῦ αἵερος ἐπὶ δρακόντων ὑποπτέρων, ἢ Πάνα ἤκειν ἐξ Ἀρκαδίας σύμμαχον ἐς Μαραθῶνα, ἢ Ὠρείθυιαν ὑπὸ τοῦ Βορέου ἀναρπασθῆναι, ἀσεβῆς οὗτός γε, καὶ ἀνόητος αὐτοῖς ἔδοξεν, οὕτω προδήλοισι καὶ ἀληθέσι πράγμασιν ἀπιστῶν· ἐς τοσοῦτον ἐπικρατεῖ τὸ ψεῦδος.

4. ΦΙΛ. Ἄλλ' οἱ μὲν ποιηταὶ, ὧ Τυχιάδη, καὶ αἱ πόλεις δὲ συγγνώμης τυγχάνοιεν ἂν. οἱ μὲν τὸ

ἐκ τοῦ μύθου τερπνὸν ἐπαγωγότατον ὄν, ἐγκατα-
 μιγνύντες τῇ γραφῇ, οὐπερ μάλιστα δεόνται πρὸς
 τοὺς ἀκροατάς· Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Θηβαῖοι, καὶ εἴ-
 τινες ἄλλοι, σεμνοτέρως ἀποφαίνονται τὰς πατρίδας
 ἐκ τῶν τοιούτων. εἰ γοῦν τις ἀφέλοι τὰ μυθώδη
 ταῦτα ἐκ τῆς Ἑλλάδος, οὐδὲν ἂν κωλύση λιμοῖ τοὺς
 περιηγηταίς αὐτῶν διαφθαρῆναι, μηδὲ ἄμισθὸν τῶν
 ξένων τὰληθῆς ἀκούειν ἐθελησάντων. οἱ δὲ μηδὲ
 μιᾶς ἕνεκα τοιαύτης αἰτίας ὁμως χαίροντες τῷ ψεύ-
 σματι, παγγέλοιοι εἰκότως δοκοῖεν ἂν.

5. ΤΡΧ. Εὐ λέγεις. ἐγὼ γὰρ παρὰ Εὐκράτους
 ἤκω σοι τοῦ πάνυ, πολλὰ τὰ ἄπιστα καὶ μυθώδη
 ἀκούσας· μᾶλλον δὲ μεταξὺ λεγομένων ἀπαιῶν ὀχό-
 μην, οὐ φέρων τοῦ πράγματος τὴν ὑπερβολὴν, ἀλ-
 λά με ὡςπερ αἱ Ἑριννύες ἐξήλασαν, πολλὰ τερά-
 στια καὶ ἀλλόκοτα διεξιδόντος.

ΦΙΛ. Καίτοι, ὦ Τυχιάδῃ, ἀξιόπιστος ὁ Εὐ-
 κράτης ἐστὶ, καὶ οὐδεὶς ἂν οὐδὲ πιστεύσειεν, οἷς
 ἐκεῖνος, οὕτω βαθὺν πάγονα καθειμένος, ἐξηκον-
 τούτης ἀνῆρ, ἔτι καὶ φιλοσοφία ξυγῶν τὰ πολλὰ,
 ὑπομείνειεν ἂν καὶ ἄλλου τινὸς ψευδομένου ἀκού-
 σαι παρῶν, οὐχ ὅπως αὐτὸς τι τολμῆσαι τοι-
 οῦτον.

ΤΡΧ. Οὐ γὰρ οἶσθα, ὦ ἑταῖρε, οἷα μὲν
 εἶπεν, ὅπως δὲ αὐτὰ ἐπιστάωσατο, ὡς δὲ καὶ
 ἐπώμνυτο τοῖς πλειστοῖς, παραστησάμενος τὰ παι-
 δία, ὥστε με καὶ ἀποβλέποντα ἐς αὐτὸν, ποικίλα
 ἐντοεῖν, ἄρτι μὲν ὡς μεμήνηοι, καὶ ἔξω εἶη τοῦ
 καθεστηκότος· ἄρτι δὲ ὡς γόης ὢν, ἄρα τοσοῦτον

χρόνον ἐλελήθει με ὑπὸ τῆ λεοντῆ γελοῦν τινα πύθικον περιστελλῶν· οὕτως ἄτοπα διηγείτο.

ΦΙΛΑ. Τίνα ταῦτα πρὸς τῆς Ἑστίας, ὦ Τυχαιδῆ; ἐθέλω γὰρ εἶδέναι ἢν τινα τὴν ἀλαζονείαν ὑπὸ τηλικούτῳ τῷ πάγωνι ἔσκεπεν.

6. ΤΥΧ. Εἶωθα μὲν καὶ ἄλλοτε, ὦ Φιλόκλεις, φοιτᾶν πρὸς αὐτόν, εἴ ποτε πολλὴν τὴν σχολὴν ἄγοιμι. τήμερον δὲ Λεοντίχῳ συγγενέσθαι δεόμενος, (ἐκαῖρας δέ μοι, ὡς οἶσθα) ἀκούσας παρὰ ταῦ παιδός, ὡς παρ' Εὐκράτην ἔωθεν ἀπέλθοι, νοσοῦντα ἐπισκεψόμενος, ἀμφοῖν ἕνεκα, ὡς καὶ τῷ Λεοντίχῳ συγγενοίμην, κἰκείνον ἴδοιμι, (ἠγνοᾷκειν γὰρ ὡς νοσοῖη) παραγίγνομαι πρὸς αὐτόν· εὐρίσκω δὲ αὐτόθι τὸν μὲν Λεόντιχον οὐκ ἔτι, (ἐφθάκει γὰρ ὡς ἔφασκον, ὀλίγον προεξεληλυθώς) ἄλλους δὲ συκνοὺς, ἐν οἷς Κλεόδημός τε ἦν ὁ ἐκ τοῦ Περιπάτου, καὶ Δεινομαχος ὁ Στωϊκός, καὶ Ἴων· οἶσθα τὸν ἐπὶ τοῖς Πλάτωνος λόγοις θαυμάζεσθαι ἀξιοῦντα, ὡς μόνον ἀκριβοῦς κατανοηκώτα τὴν γνώμην τοῦ ἀνδρός, καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποφητεῦσαι δυνάμενον. ὄρῃς οἷους ἀνδρας σοι φημι, πανσόφους, καὶ παναρέτους, ὅ, τι περὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἐξ ἐκάστης προσηρέσεως, αἰδεσίμους ἅπαντας, καὶ μονονουχὶ φοβεροὺς τὴν πρόσωπιν. ἔτι καὶ ὁ ἰατρὸς Ἀντίγονος παρῆν, κατὰ χρεῖαν, οἶμαι, τῆς νόσου ἐπικληθεὶς, καὶ ὄψιον ἐδόκει ἔδῃ ἔχειν ὁ Εὐκράτης, καὶ τὸ νόσημα τῶν συντροφῶν ἦν. τὸ ρεῦμα γὰρ ἐς τοὺς πόδας αὐτῶν αὐτῷ κατεληλώθει. καθέζεσθαι οὖν με παρ' αὐτόν ἐπὶ τῇ κλίνῃ ὁ Εὐκράτης ἐκέλευεν, ἠρέμα ἐγκλίνας τῇ φωνῇ ἐς τὸ ἀσθενικόν, ὅποτε εἶδε με, καίτοι

βοῶντος αὐτοῦ καὶ διατεινομένου τὶ μεταξὺ εἰσιῶν ἐπήκουον· καὶ γὰρ, μάλα πεφυλαγμένως, μὴ ψάυσαιμι τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ἀπολογησάμενος τὰ συνήθη ταῦτα, ὡς ἀγνοήσαιμι νοσοῦντα, καὶ ὡς ἐπέε ἔμαθον, ὁρομαῖος ἔλθοιμι, ἐκαθεζόμεν πλησίον.

7. Οἱ μὲν δὴ ἐτύχχανον ἤδη ὑπὲρ τοῦ νοσήματος τὰ μὲν ἤδη προειρηκότες, τὰ δὲ καὶ τότε διεξιόντες, ἔτι δὲ καὶ θεραπείας τινὰς ἕκαστος ὑποβάλλοντες. ὁ γοῦν Κλεόδημος, εἰ τοίνυν, φησὶ, τῇ ἀριστερᾷ τις ἀνελόμενος χαμόθεν τὸν ὀδόντα τῆς μυγάλης, οὕτω φονευθεῖσης, ὡς προεῖπον, ἐνδήσειεν εἰς δέρμα λέοντος, ἄρτι ἀποδαρέντος, εἶτα περιάψει περὶ τὰ σκέλη, αὐτίκα παύεται τὸ ἄλγημα. οὐκ εἰς λέοντος, ἔφη ὁ Δεινύμαχος, ἐγὼ ἤκουσα, ἐλάφου δὲ θηλείας, ἔτι παρθένου καὶ ἀβίτου· καὶ τὸ πρᾶγμα οὕτω πιθανώτερον· ὡκὺ γὰρ ἡ ἔλαφος, καὶ ἔρρωται μάλιστα ἐκ τῶν ποδῶν· καὶ ὁ λέων ἄλιμος μὲν, καὶ τὸ λίπος αὐτοῦ, καὶ ἡ χεὶρ ἡ δεξιὰ, καὶ αἱ τρίχες ἐκ τοῦ πάγωνος αἱ ὄρθαι, μεγάλα δύναιντο, εἴ τις ἐπίσταιτο αὐτοῖς χρῆσθαι μετὰ τῆς οἰκείας ἐπωδῆς ἐκάστω. ποδῶν δὲ ἴασιν ἡκιστα ἐπαγγέλλεται. καὶ αὐτὸς, ἦδ' ὅς ὁ Κλεόδημος, οὕτω πάλαι ἐγίγνωσκον ἐλάφου χρῆναι τὸ δέρμα εἶναι, διότι ὡκὺ ἔλαφος. ἔναγχος δὲ Λίβυς ἀνὴρ σοφὸς τὰ ταιαῦτα, μετεδίδαξε με εἰπὼν ὠκυτέρους εἶναι τῶν ἐλάφων τοὺς λέοντας. ἀμέλει, ἔφη, καὶ αἰροῦσιν αὐτὰς διώκοντες. ἐπήνεσαν οἱ παρόντες, ὡς εὖ εἰπόντος τοῦ Λίβυος.

8. Ἐγὼ δὲ, οἷεσθε γὰρ, ἔφη, ἐπωδαῖς τισὶ τὰ τροκῦτα παύεσθαι, ἢ τοῖς ἔξωθεν

παραρτημασι, τοῦ κακοῦ ἔνδον διατρέποντος; ἔγε-
 λασαν ἐπὶ τῷ λόγῳ μου, καὶ δῆλοι ἦσαν κατεγνω-
 κότιες μου πολλὴν τὴν ἄνοιαν, ἐπεὶ μὴ ἐπισταίμην
 τὰ προδηλότατα, καὶ περὶ ὧν ἂν οὐδεὶς φρονῶν ἀν-
 τεῖποι, μὴ οὐχὶ οὕτως ἔχειν. ὁ μέντοι ἰατρός Ἀντί-
 γονος ἐδόκει μοι ἠσθῆναι τῇ ἐρωτήσῃ μου· πάλαι
 γὰρ ἠμελεῖτο, θῆμαι, βοηθεῖν ἀξιῶν τῷ Εὐκράτει
 μετὰ τῆς τέχνης, οἴνου τε παραγγέλλων ἀπέχεσθαι,
 καὶ λάχανα σιτεῖσθαι, καὶ ὅπως ὑφαιρεῖν τοῦ τώ-
 ρου. ὁ γοῦν Κλεόδημος, ὑπομειδιῶν ἄμα, Τί λέ-
 νεις, ἔφη, ὦ Τυχιάδη; ἄπιστον εἶναι σοι δοκεῖ τὸ
 ἐκ τῶν τοιούτων γίνεσθαι τινὰς ὠφελείας ἐς τὰ νο-
 σήματα; ἔμοιγε, ἦν δ' ἐγώ· εἰ μὴ πάνυ τὴν ἥϊνα
 κορυΐσης μεστὸς εἶην, ὥς πιστεύειν τὰ ἔξω καὶ μηδὲν
 κοινωνοῦντα τοῖς ἔνδοθεν ἐπεγείρουσι τὰ νοσήματα
 μετὰ ἡματιῶν, ὡς φατὲ, καὶ γοητείας τινὸς ἐνερ-
 γεῖν, καὶ τὴν ἰασιν ἐπιπέμπειν προσαρτώμενα. τὸ δ'
 οὐκ ἂν γένοιτο, οὐδ' ἦν ἐς τοῦ Νεμείου λέοντος τὸ
 δέρμα ἐνδῆσῃ τις ἐκκαίδεκα ὄλας μυγαλιῶς. ἐγὼ γοῦν
 αὐτὸν τὸν λέοντα εἶδον πολλάκις χωλεύοντα ὑπ' ἄλ-
 γηδόνων, ἐν ὀλοκλήρῳ τῷ αὐτοῦ δέρματι. 9. Πάνυ
 γὰρ ἰδιώτης, ἔφη ὁ Δεινόμαχος, εἶ, καὶ τὰ τοιαῦτα
 οὐκ ἐμέλησέ σοι ἐκμαθεῖν, ὅν τινα τρόπον ὠφελεῖ
 τοῖς νοσήμασι προσφερόμενα. κἄμοι δοκεῖς, οὐδέ
 τὰ προφανέστατα ἂν παραδέξασθαι ταῦτα, τῶν ἐκ
 περιόδου πυρετῶν τὰς ἀποπομπὰς, καὶ τῶν ἐρπε-
 τῶν τὰς καταθέλλξεις, καὶ βουβῶνων ἰάσεις, καὶ τᾶλ-
 λα ὀπόσα καὶ αἱ γοῦνες ἤδη ποιοῦσιν. εἰ δὲ ἐκεῖνα
 γίνεται ἅπαντα, τί δὴ ποτε οὐχὶ ταῦτα οἰήσῃ

γίνεσθαι ὑπὸ τῶν ὁμοίων; ἀπέσαντα, ἦν δ' ἐγὼ,
 Ξυμπεραίνῃ, ὡς Δεινόμαχε, καὶ ἤλω, φασίν, ἐκκρού-
 εις τὸν ἦλον. οὐδὲ γὰρ ἄφῃς, ταῦτα δηλα μετὰ
 τοιαύτης δυνάμειος γιγνόμενα. ἦν γοῦν μὴ πείσης,
 πρότερον, ἐπάγων τὸν λόγον, διότι φύσιν ἔχει γί-
 γνεσθαι, τοῦ τε πυρροῦ καὶ τοῦ οἰδήματος δεδιό-
 τος ἢ ὄνομα θεσπέσιον, ἢ ὄῃσιν βαρβαρικὴν, καὶ
 διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ βουβῶνος δραπειύοντος, ἔτι σοι
 γραῶν μῦθοι τὰ λεγόμενά ἐστι. 10. Σὺ μοι δοκεῖς,
 ἦδ' ἴς ὁ Δεινόμαχος, τὰ τοιαῦτα λέγων, οὐδὲ θε-
 οὺς εἶναι πιστεύειν, εἶγε μὴ οἴει τὰς ἰάσεις οἷόν τε
 εἶναι ὑπὸ ἱερῶν ὀνομάτων γίνεσθαι. τοῦτο μὲν,
 ἦν δ' ἐγὼ, μὴ λέγε, ὡς ἄριστε· κωλύει γὰρ οὐδέν,
 καὶ θεῶν ὄντων, ὅμως τὰ τοιαῦτα ψευδῆ εἶναι. ἐγὼ
 δὲ καὶ θεοὺς σέβω, καὶ ἰάσεις αὐτῶν δοῶ, καὶ ἄ εὖ
 ποιούσι τοὺς κίμνοντας, ὑπὸ φαρμάκων καὶ ἰατρι-
 κῆς, ἀμιστάντες. ὁ γοῦν Ἀσκληπιὸς αὐτὸς, καὶ οἱ
 παῖδες αὐτοῦ, ἔπια φάρμακα πάσσοντες, ἐθεράπευ-
 ον τοὺς νοσοῦντας, οὐ λέοντας καὶ μυγάλας περι-
 άπτοντες. Ἐὰ τοῦτον, ἔφη ὁ Ἴων, ἐγὼ δὲ ὑμῖν θαυ-
 μάσιόν τι διηγῆσομαι. ἦν μὲν ἐγὼ μειράκιον ἔτι,
 ἀμφὶ τὰ τέτταρα καὶ δέκα ἔτη σχεδόν· ἦκε δὲ τις
 ἀγγέλλων τῷ πατρὶ, Μίδα τὸν ἀμπελουρογόν, ἐφ-
 ῶμένον ἐς τὰ ἄλλα οἰκέτην, καὶ ἐργατικόν, ἀμφὶ
 πλήθουσαν ἀγορᾶν, ὑπὸ ἐχίδνης δηχθέντα, κατ-
 εσθαι ἤδη σεσηπόια τὸ σκέλος. ἀναδοῦντι γὰρ αὐ-
 τῷ τὰ κλήματα, καὶ ταῖς χίραξι περιπλέκοντι,
 προσεφύσαν τὸ θηρίον, δακεῖν κατὰ τὸν μέγαν
 δάκτυλον, καὶ τὸ μὲν φθάσαι, καὶ καταδῦναι αἰ-

θις ἐς τὸν φελεὸν, τὸν δὲ οἰμώζειν, ἀπολλύμενον
 ὑπ' ἀληθόνων. ταῦτά τε οὖν ἀπηγγέλλετο, καὶ
 τὸν Μίδαυ ἐρωῶμεν αὐτῶν ἐπὶ σκίμποδος ὑπὸ τῶν
 ὁμοδούλων προσκομιζόμενον, ὄλον ᾧδηκῶτα, πελι-
 δνόν, μυδῶντα τὴν ἐπιφάνειαν, ὀλίγον ἔτι ἐμπνέοντα.
 λελυπημένω δὴ τῷ πατρὶ, τῶν φίλων τις παρῶν,
 Θυρῶφι, ἔφη, ἐγὼ γάρ σοι ἄνδρα Βαβυλώνιον τῶν
 Χαλδαιῶν, ὡς φασιν, αὐτίκα μέτειμι, ὃς ἰάσεται τὸν
 ἄνθρωπον. καὶ ἵνα μὴ διατρίβω λέγων, ἤκεν ὁ Βα-
 βυλώνιος, καὶ ἀνέστησε τὸν Μίδαυ, ἐπωδῆ τινα
 ἐξελάσας τὸν ἰὸν ἐκ τοῦ σώματος, ἔτι καὶ προσαναρ-
 τήσας τῷ ποδὶ τεθνηκυίας παρθένου λίθον ἀπὸ τῆς
 στηλῆς ἐκκόψας. καὶ τοῦτο μὲν ἴσως μέτριον, καί-
 τοι ὁ Μίδαυ αὐτὸς ἀράμενος τὸν σκίμποδα, ἐφ'
 οὗ ἐκεκόμεστο, ᾗχετο ἐς τὸν ἄγρον ἀπιών. τοσοῦ-
 τον ἢ ἐπωδῆ ἐδυνήθη, καὶ ὁ στηλίτης ἐκεῖνος λίθος.
 12. Ὁ δὲ καὶ ἄλλα ἐποίησε θεσπέσια ὡς ἀληθῶς·
 ἐς τὸν ἄγρον γὰρ ἐλθὼν ἔωθεν, ἐπειπὼν ἱερατικά
 τινα ἐκ βίβλων παλαιῶς ὀνόματα ἐπτά, θείω καὶ
 θαδὶ καθαγνίσας τὸν τόπον, περιελθὼν ἐς τρεῖς,
 ἐξήλασεν ὅσα ἦν ἔρπετά ἐντὸς τῶν ὄρων. ἤκον οὖν
 ὡς περ ἐλκόμενοι πρὸς τὴν ἐπωδὴν ὄφεις πολλοὶ, καὶ
 ἄσπιδες, καὶ ἔχιδναι, καὶ κερᾶται, καὶ ἀκοντίαι,
 φρῦνοί τε, καὶ φύσαλοι· ἐλείπετο δὲ εἰς δράκων
 παλαιός, ὑπὸ γήρωσ, οἶμαι, ἐξερπύσαι μὴ δυνά-
 μενος, παρακούσας τοῦ προστάγματος· ὁ δὲ μάγος,
 οὐκ ἔφη παρῆναι ἅπαντας, ἀλλ' ἓνα τινὰ τῶν ὄφει-
 ὶν τὸν νεώτατον χειροτονήσας, πρεσβευτήν ἔπεμ-
 φεν ἐπὶ τὸν δράκοντα, καὶ μετὰ μικρὸν ἤχε κακῆ.

κος. ἐπεὶ δὲ συνηλίσθησαν, ἐνεφύσησε μὲν αὐτὰ ὁ Βαβυλώνιος, τὰ δὲ αὐτίκα μάλα κατεκαύθη ἅπαντα ὑπὸ τῷ φουσηματι, ἡμεῖς δὲ ἐθαυμαζόμεν.

13. Εἰπέ μοι, ὦ Ἴων, ἦν δ' ἐγὼ, ὁ ὄφρις, ὁ πρεσβευτῆς ὁ νέος, ἄρα καὶ ἐχειραγώγει τὸν δράκοντα ἦδη, ὡς φῆς, γεγηρακότα, ἢ σκίπωνα ἔχων ἕκενος, ἐπεστηρίξεται; σὺ μὲν παίζεις, ἔφη ὁ Κλεόδημος, ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς ἀπιστότερος ὢν σου πάσαι τὰ τοιαῦτα, (ἕμην γὰρ οὐδενὶ λόγῳ δυνατὸν γίνεσθαι ἂν αὐτὰ πιστεῦσαι,) ὅμως ὅτε τὸ πρῶτον εἶδον πετόμενον τὸν ξίνον τὸν βάρβαρον, (ἐξ Ἑπερβόρων δὲ ἦν, ὡς ἔφασκεν) ἐπίστευσα, καὶ ἐνικήθην, ἐπιπολὺ ἀντισχῶν. τί γὰρ ἔδει ποιῆν, αὐτὸν ὄρῳντα διὰ τοῦ ἀέρος φερόμενον, ἡμέρας οὔσης, καὶ ἐφ' ὕδατος βαδίζοντα, καὶ διὰ πύρρος διεξιόντα, καὶ σχολῆ, καὶ βύθην; σὺ ταῦτα, ἦν δ' ἐγὼ, εἶδες; τὸν Ἑπερβόρον ἄνδρα πετόμενον, ἢ ἐπὶ τοῦ ὕδατος βεβηκότα; καὶ μάλα, ἦ δ' ὅς, ὑποδεδεμένον γοκρηβατίνας, οἷα μάλιστα ἐκεῖνοι ὑποδοῦνται. τί μὲν γὰρ σμικρὰ ταῦτα, τί χρὴ καὶ λέγειν, ὅσα ἐπεδείκνυτο, ἔρωτας ἐπιπέμπων, καὶ δαίμονας ἀνάγων, καὶ νεκροὺς ἐώλους ἀνακαλοῖν, καὶ τὴν Ἐκιάτην αὐτὴν ἐναρχῆ παριστάς, καὶ τὴν Σελήνην κατασπῶν.

14. Ἐγὼ γοῦν διηγήσομαι ὑμῖν ἂ εἶδον γενόμενα ὑπ' αὐτοῦ ἐν Ἰλαυκίου τοῦ Ἀλεξικλείους. ἄρτι γὰρ ὁ Ἰλαυκίας, τοῦ πατρὸς ἀποθανόντος, παραλαβὼν τὴν οὐσίαν, ἠρώσθη Χρυσίδος τῆς Δημαινέτου θυγατρὸς. ἐμοὶ δὲ διδασκάλῳ ἐχρήτο πρὸς τοὺς λόγους· καὶ εἶ γε μὴ ὁ ἔρως ἐκεῖνος ἀπησχό-

ἤλυσεν αὐτὸν, ἅπαντα ἂν ἤδη τὰ τοῦ Περιπάτου
 ἠπίστατο· ὅς καὶ ὀκτωκαιδεκαέτης ὢν, ἀνέλυε, καὶ
 τὴν φυσικὴν ἀκρόασιν μετεληλύθει εἰς τέλος· ἀμη-
 χαρῶν δὲ ὅμως τῷ ἔρωτι, μηνύει μοι τὸ πᾶν. ἐγὼ
 δὲ ὡς περ εἰκὸς ἴη, διδάσκαλον ὄντα, τὸν Ἐπερβό-
 ρεον ἐκείνον μάγον ἄγω πρὸς αὐτὸν, ἐπὶ μναῖς τέσ-
 σαρασι μὲν τὸ παραντίκα· (ἔδει γὰρ προτελέσαι τι
 πρὸς τὰς θυσίας) ἑκκαίδεκα δὲ εἰ τύχοι τῆς Χρυσί-
 δος· ὁ δὲ αὐξομένην τηρήσας τὴν σελήνην, (τότε γὰρ
 ὡς ἐπιτοπολὺ τὰ τοιαῦτα τελειουργεῖται) βόθρον
 τε ὀρυζήμενος ἐν αἰθρίῳ τινὶ τῆς οἰκίας, περὶ μέσας
 νύκτας ἀνεκάλυπεν ἡμῖν πρῶτον μὲν τὸν Ἀναξικλία
 τὸν πατέρα τοῦ Γλαυκίου, πρὸ ἐπτὰ μηνῶν τεθνεῶ-
 τα· ἠγανάκτει δὲ ὁ γέρον ἐπὶ τῷ ἔρωτι, καὶ ὠργί-
 ζετο, τὰ τελευταῖα δὲ ὅμως ἐφῆκεν αὐτῷ ἐρῶν. μετὰ
 δὲ τὴν Ἑκάτην τε ἀνήγαγεν ἐπαγομένην τὸν Κέρ-
 βερον, καὶ τὴν Σελήνην κατέσπασε, πολήμορφόν τι
 θεῖαμα, καὶ ἄλλοτε ἄλλοῖόν τι φανταζόμενον. τὸ
 μὲν γὰρ πρῶτον γυναικείαν μορφήν ἐπεδείκνυτο,
 εἶτα βοῦς ἐγένετο πάγκαλος, εἶτα σκύλαξ ἐφαίνετο
 τέλος δ' οὖν ὁ Ἐπερβόρεος ἐκ πηλοῦ ἐρώτιόν τι
 ἀναπλάσας, Ἄπιθι, ἔφη, καὶ ἄγε Χρυσίδα. καὶ ὁ
 μὲν πηλὸς ἐξέπτατο, καὶ μετὰ μικρὸν δὲ ἐπίεστη
 κόπτουσα τὴν θύραν ἐκείνη, καὶ εἰσελθούσα περι-
 βύλλει τὸν Γλαυκίαν, ὡς ἂν ἐμμανέστατα ἐρῶσα,
 καὶ συνῆν ἄχρι δὴ ἀλεκτρούωνων ἠκοῦσαμεν ἁδόν-
 των. τότε δὴ ἦτε σελήνη ἀνέπτατα ἐς τὸν οὐρανόν,
 καὶ ἡ Ἑκάτη ἔδυ κατὰ τῆς γῆς, καὶ τὰ ἄλλα φιά-
 σματα ἠφανίσθη, καὶ τὴν Χρυσίδα ἐξεπέμψαμεν

περὶ αὐτό που σχεδὸν τὸ λυκαυγές. 15. Εἰ ταῦτα
 εἶδες, ὦ Τυχιάδη, οὐκ ὄν ἐτι ἠπίστησας εἶναι πολ-
 λά ἐν ταῖς ἐπιπλάσις χρήσιμα. εὖ λέγεις, ἦν δ' ἐγὼ,
 ἐπίστευον γὰρ ἂν εἶγε εἶδον αὐτὰ, νῦν δὲ συγγνώ-
 μη, οἶμαι, εἰ μὴ τὰ ὅμοια ὑμῖν ὄξυδερακεῖν ἔχω·
 πλὴν ἀλλ' οἶδα γὰρ τὴν Χρυσίδα ἣν λέγεις, ἐραστὴν
 γυναῖκα καὶ πρόχειρον· οὐχ ἔρω δὲ τίτος ἔνεκα
 ἐδεήθητε ἐπ' αὐτὴν τοῦ πηλίνου πρεσβευτοῦ, καὶ
 μάγου τοῦ ἐξ Ἑπερβορέων, καὶ σελήνης αὐτῆς, ἣν
 εἴκοσι δραχμῶν ἀγαγεῖν ἐς Ἑπερβορέους δυνατὸν
 ἦν. πάννυ γὰρ ἐνδίδωσι πρὸς ταύτην τὴν ἐπιπλάσιν ἢ γυ-
 νῆ, καὶ τὸ ἐναντίον τοῖς φάσμασι πέπονθεν. ἐκεῖνα
 μὲν γὰρ ἦν ψόφον ἀκούση χαλκοῦ, ἢ σιδήρου, πέ-
 φευγε. καὶ ταῦτα γὰρ ὑμεῖς φατε. αὐτὴ δὲ ἂν ἀρ-
 γυρίον που ψοφῆ, ἔρχεται πρὸς τὸν ἦχον· ἄλλως
 τε καὶ θανμάζω αὐτοῦ τοῦ μάγου, εἰ δυνάμετος
 αὐτὸς ἐρασθῆναι πρὸς τῶν πλουσιωτάτων γυναικῶν,
 καὶ τέλαντα ὅλα παρ' αὐτῶν λαμβάνειν, ὃ δὲ τετ-
 τάρων μνῶν, πάννυ σμικρολόγος ὢν, Γλαυκίαν
 ἐπέραστον ἐργάζεται. γελοῖα ποιεῖς, ἔφη ὁ Ἴων, ἀ-
 πιστῶν ἅπασιν. 16. Ἐγὼ γοῦν ἠδέως ἂν ἐροίμην σε
 τί περὶ τούτων φῆς, ὅσοι τοὺς δαιμονοῦντας ἀπαλ-
 λάττουσι τῶν δειμάτων, οὕτω σαφῶς ἐξάδοντες καὶ
 τὰ φάσματα. καὶ ταῦτα οὐκ ἐμὲ χρὴ λέγειν, ἀλλὰ
 πάντες ἴσασι τὸν Σύρον τὸν ἐκ τῆς Παλαιστίνης,
 τὸν ἐπὶ τούτων σοφιστὴν, ὅσους παραλαβὼν κατα-
 πίπτοντας πρὸς τὴν σελήνην, καὶ τὸ ὀφθαλμῶ δια-
 στρέφοντας, καὶ ἀφροῦ πιμπλαμένους τὸ στόμα,
 ὅμως ἀνίστησι καὶ ἀποπέμπει ἀρτίους, ἐπὶ μισθῷ

μεγάλῳ ἀπαλλύξας τῶν δεινῶν. ἐπειδὴν γὰρ ἐπιστῆ
 κειμένοις, καὶ ἔρηται ὄθεν εἰς ἐληλύθασιν εἰς τὸ σῶ-
 μα, ὃ μὲν νοσῶν αὐτὸς σιωπᾷ, ὃ δαίμων δὲ ἀποκρί-
 νεται ἑλληνίζων, ἢ βαρβαρίζων, ἢ ὄθεν ἂν αὐτὸς
 ἦ, ὅπως τε καὶ ὄθεν ἐπῆλθεν εἰς τὸν ἄνθρωπον· ὃ
 δὲ ὄρκους ἐπάγων, εἰ δὲ μὴ πεισθῆῃ, καὶ ἀπειλῶν,
 ἐξελαύνει τὸν δαίμονα. ἔγωγ' οὖν καὶ εἶδον ἐξιόντα
 μέλανα, καὶ καπνώδη τὴν χροιάν. οὐ μέγα, ἦν δ'
 ἐγὼ, τὰ τοιαῦτά σε ὄραῖν, ὦ Ἴων, ὧγε καὶ αἱ ἰδέαι
 αὐταὶ φαίνονται, ἅς ὁ πατὴρ ὑμῶν Πλάτων δεικνυ-
 σιν, ἡμαυρόν τι θέαμα, ὡς πρὸς ἡμῶς τοὺς ἀμβλυ-
 ώτιοντας. 17. Μόνος γὰρ Ἴων, ἔφη ὁ Εὐκράτης,
 τὰ τοιαῦτα εἶδεν; οὐχὶ δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ δαίμο-
 σιν ἐντετυχήκεσαν, οἳ μὲν νύκτωρ, οἳ δὲ μεθ' ἡμέ-
 ραν; ἐγὼ δὲ οὐχ ἄπαξ, ἀλλὰ μυριάκις ἤδη τὰ τοι-
 αῦτα τεθέαμαι. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐταρατιτόμην
 πρὸς αὐτὰ, νῦν δὲ ὑπὸ τοῦ ἔθους, οὐδέν τι παρά-
 λογον ὄραῖν μοι δοκῶ, καὶ νῦν μάλιστα, ἐξ οὗ μοι
 τὸν δακτύλιον ὁ Ἄραψ ἔδωκε, σιδήρου τοῦ ἐκ τῶν
 σταυρῶν πεποιημένον, καὶ τὴν ἐπωδὴν ἐδίδαξε τὴν
 πολυώνυμον, ἐκτός εἰ μὴ καὶ μοι ἀπιστήσεις, ὦ Τυ-
 χιάδη. καὶ πῶς ἂν, ἦν δ' ἐγὼ, ἀπιστήσαιμι Εὐκρά-
 τει τῷ Δείωνος, σοφῷ ἀνδρὶ μάλιστα, καὶ ἐλευθε-
 ρίως τὰ δοκοῦντά οἱ λέγοντι οἴκοι παρ' αὐτῷ μετ'
 ἔξουσις; 18. Τὸ γοῦν περὶ τοῦ ἀνδριάντος, ἡδ'
 ὅς ὁ Εὐκράτης, ἀπασι τοῖς ἐπὶ τῆς οἰκίας, ὅσαι
 νύκτες φαινόμενον, καὶ παισὶ, καὶ νεανίαις, καὶ
 γέροισι, τοῦτο οὐ παρ' ἑμοῦ μόνον ἀκούσειας ἂν,
 ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν ἡμετέρων ἀπάντων. ποίον, ἦν

ὁ ἔγωγε ἀνδρείαντος; Οὐχ εἰώρακας, ἔφη, εἰσιῶν ἐν
 τῇ αὐτῇ ἐστιχότα πάγκαλον ἀνδρείαντα, Δημητρίου
 ἔργον τοῦ ἀνθρωποποιοῦ; μῶν τὸν δισκεύοντα,
 ἦν δ' ἔγωγε, φῆς, τὸν ἐπικεκυθῶτα κατὰ τὸ σχῆμα
 τῆς ἀφύσεως, ἀπειτραμμέρον εἰς τὴν δισκοφόρον,
 ἤρεμα ὀκλιᾶζοντα τῷ ἑτέρῳ, εἰκότα Ξυναναστησο-
 μένω μετὰ τῆς βολῆς; οὐκ ἐκεῖνον, ἦδ' ὤς, ἐπεὶ τῶν
 Μύρωνος ἔργων ἐν καὶ τοῦτό ἐστιν ὁ δισκοβάλος,
 ὅν λέγεις· οὐδὲ τὸν παρ' αὐτόν, φημι, τὸν δια-
 δοίμενον τὴν κεφαλὴν τῇ ταινίᾳ τὸν καλόν· Πολυ-
 κλείτου γὰρ τοῦτο ἔργον. ἄλλα τοῦς μὲν ἐπὶ τὰ
 δεξιὰ εἰσιόντων, ἄφες, ἐν οἷς καὶ τὰ Κριτίου τοῦ
 Νησιώτου πλάσματα ἴστηκεν, οἱ τυραννοκτόνοι. σὺ
 δὲ εἴ τινα παρὰ τὸ ὕδωρ τὸ ἐπιρρέον εἶδες προγά-
 στορα, φαλαντίαν, ἡμίγυμνον τὴν ἀναβολὴν, ἠνε-
 μωμένον τοῦ πώγωνος τὰς τρίχας ἐνίας, ἐπίσημον
 τὰς φλέβας, αὐτοανθρώπῳ ὅμοιον, ἐκεῖνον λέγω,
 Πέλιχος ὁ Κορίνθιος στρατηγὸς εἶναι δοκεῖ, Νῆ
 Δ', ἦν δ' ἔγωγε, εἶδόν τινα ἐπὶ τὰ δεξιὰ τοῦ Κρόνου,
 ταινίας καὶ στεφάνους ξηροὺς ἔχοντα, κεχρυσωμέ-
 νον πετάλοις τὸ στῆθος. ἔγωγε δὲ, ὁ Εὐκράτης ἔφη,
 ἐκεῖνα ἐχρῦσωσα, ὅποτε μ' ἰάσατο διὰ τρίτης ὑπὸ
 τοῦ ἠπιάλου ἀπολλύμενον. ἦν γὰρ καὶ ἰατρός, ἦν
 δ' ἔγωγε, ὁ βέλτιστος οὗτος Πέλιχος; ἔστι, καὶ μὴ
 σκῶπτε, ἦδ' ὤς ὁ Εὐκράτης· ἢ σε οὐκ εἰς μακρὰν
 μέτεισιν ὁ ἀνήρ· οἶδα ἔγωγε ὅσον δύναται οὗτος ὁ
 ὑπὸ σοῦ γελῶμενος ἀνδρίας· ἢ οὐ νομίζεις τοῦ
 αὐτοῦ εἶναι καὶ ἐπιπέμπειν ἠπιάλους, οἷς ἂν ἐθέ-
 λοι, εἴγε καὶ ἀποπέμπειν δυνατὸν αὐτοῖ; ἴλωσ, ἦ

δ' ἐγὼ, ἔστω ὁ ἀνδριῶς, καὶ ἠπιος, οὕτως ἀνδριῶς ὦν. τί δ' οὖν καὶ ἄλλο ποιοῦντα ὁρᾶτε αὐτὸν ἄπαντες οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ; ἐπειδὴν τάχιστα, ἔφη, ρυξ γένηται, ὁ δὲ καταβύς ἀπὸ τῆς βύσεως, ἐφ' ἣ ἔστηκε, περὶεσιν ἐν κύκλῳ τὴν οἰκίαν, καὶ πάντες ἐντυγχάνουσιν αὐτῷ, ἐνίοτε καὶ ἄδοντι· καὶ οὐκ ἔστιν οὐτινα ἠδίκησεν, ἐκτρέπεσθαι γὰρ χρὴ μόνον· ὁ δὲ παρέρχεται, μηδὲν ἐνοχλήσας τοὺς ἰδόντας· καὶ μὴν καὶ λούεται τὰ πολλὰ, καὶ παίζει δι' ὄλης νυκτός, ὥστε ἀκούειν τοῦ ὕδατος ψοφοῦντος. ὄρα τοίνυν, ἦν δ' ἐγὼ, μὴ οὐχὶ Πέλιχος ὁ ἀνδριῶς, ἀλλὰ Τάλλως ὁ Κρήης ὁ τοῦ Μίνωος ἦ. καὶ γὰρ ἐκεῖνος χαλκοῦς τις ἦν, τῆς Κρήτης περίπολος. εἰ δὲ μὴ χαλκοῦ, ὧ Ἐὔκρατες, ἀλλὰ Ξύλον ἐπεποίητο, οὐδὲν αὐτὸν ἐκώλυεν οὐ Δημητρίου ἔργον εἶναι, ἀλλὰ τῶν Δαιδάλου τεχνημάτων. δραπειτεύει γοῦν, ὡς φῆς, ἀπὸ τῆς βύσεως καὶ οὗτος. 20. ὄρα, ἔφη, ὧ Τυχιάδη, μὴ σοι μεταμελήσῃ τοῦ σκώμματος ἕστερον. οἶδα ἐγὼ, οἷα ἔπαθεν ὁ τοὺς ὄβολοὺς ὑφελόμενος, οὓς κατὰ τὴν νομηνίαν ἐκάστην τίθεμεν αὐτῷ. πάνδεινα ἐχρῆν, ὁ Ἴων ἔφη, ἱερόσυλόν γε ὄντα. πῶς οὖν αὐτὸν ἠμύνατο, ὧ Ἐὔκρατες; ἐθέλω γὰρ ἀκοῦσαι, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα οὐτοσὶ Τυχιάδης ἀπιστήσει. πολλοὶ, ἦ δ' ὅς, ἔκειντο ὄβολοι πρὸς τοῖν ποδοῖν αὐτοῦ, καὶ ἄλλα νομίσματα ἔνια ἀργυρῶ πρὸς τὸν μηρὸν, κηρῶ κεκολλημένα, καὶ πέταλα ἐξ ἀργύρου, εὐχαὶ τινός, ἣ μισθὸς ἐπὶ τῇ ἰάσει, ὅποσοι δι' αὐτὸν ἐπαύσαντο πυρετῶ ἐχόμενοι. ἦν δὲ ἡμῖν Λίβυς τις δίκέτης, κατάρατος, ἰπ-

ποκόμος. οὗτος ἐπεχείρησε νυκτὸς ὑφελέσθαι πάντα ἐκείνα, καὶ ὑφείλετο καταβεβηκότα ἤδη τηρήσας τὸν ἀνδριάντα. ἐπεὶ δὲ ἐπανελθὼν τάχιστα ἔγνω περιεσπλημένος ὁ Πέλιχος, ὅρα ὅπως ἡμύνατο, καὶ κατεφώρασε τὸν Λίβυν. δι' ὅλης γὰρ τῆς νυκτὸς περιῆει ἐν κύκλῳ τὴν αὐτὴν ἀθλιος, ἐξελθεῖν οὐδυνάμενος, ὥσπερ εἰς Λαβύρινθον ἐμπεσοῖν, ἄχρι δὴ κατελήφθη ἔχων τὰ φάρια, γενομένης τῆς ἡμέρας. καὶ τότε μὲν πληγῶς οὐκ ὀλίγας ἔλαβεν ἀλούς· οὐ πολὺν δὲ ἐπιβιούς χρόνον, κακὸς κακῶς ἀπέθανε, μαστιγούμενος, ὡς ἔλεγε, κατὰ τὴν νύκτα ἐκάστην, ὥστε καὶ μόλωπας εἰς τὴν ἐποῦσαν φαίνεσθαι αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ σώματος. πρὸς ταῦτα, ὧ Τυχιάδῃ, καὶ τὸν Πέλιχον σκῶπτε, καὶ μὲν ὥσπερ τὸν Μίνωος ἡλικιώτην, παραπαίειν ἤδη δόκει. ἀλλ', ὧ Εὐκράτες, ἦν δ' ἐγὼ, ἔστ' ἂν ὁ χαλκὸς μὲν χαλκὸς, τὸ δὲ ἔργον Δημήτριος ὁ Ἀλωπεκῆθεν εἰργασμένος ἦ, οὐ θεοποιὸς τις, ἀλλ' ἀνθρωποποιὸς ὢν, οὐποτε φοβήσομαι τὸν ἀνδριάντα Πελίχου, ὃν οὐδὲ ζῶντα πάνυ ἐδεδίειν, ἀπειλοῦντά μοι.

21. Ἐπὶ τούτοις Ἀντίγονος ὁ ἰατρός εἶπε· καὶ μοι, ὧ Εὐκράτες, Ἴπποκράτης ἐστὶ χαλκοῦς, ὅσον πηχυαῖος τὸ μέγεθος, ὃς μόνον ἐπειδὴν ἢ θουαλλίς ἀποσβῆ, περίεισι τὴν οἰκίαν ὄλην ἐν κύκλῳ σοφοῖν, καὶ τὰς πυξίδας ἀνατρέπων, καὶ τὰ φάρμακα συγχέων, καὶ τὴν θύραν περιτρέπων, καὶ μάλιστα ἐπειδὴν τὴν θυρίαν ὑπερβαλώμεθα, ἦν κατὰ τὸ ἔτος ἕκαστον αὐτῷ θύομεν. ἀξιοῖ γὰρ, ἦν δ' ἐγὼ, καὶ Ἴπποκράτης ἤδη ὁ ἰατρός θύεσθαι αὐτῷ, καὶ ἀγα-

νακτεῖ, ἦν μὴ κατὰ καιρὸν ἐφ' ἱερῶν τελείων ἔστια-
 θῆ; ὃν ἔδει ἀγαπᾶν, εἴ τις ἐναγίσσειεν αὐτῷ, ἢ με-
 λίκρατον ἐπισπείσειεν, ἢ στεφανώσειε τὴν κεφαλὴν.
 22. Ἄκουε τοίνυν, ἔφη ὁ Εὐκράτης, τοῦτο μὲν καὶ
 ἐπὶ μαρτύρων, ὃ πρό· ἐτῶν πάντε εἶδον. ἐτύχαστε
 μὲν ἀμφὶ τρυγητῶν τὸ ἔτος ὃν· ἐγὼ δὲ ἀμφὶ τὸν
 ἀγρὸν μεσοῦσης τῆς ἡμέρας τρυγῶντας ἀφείξ τοὺς
 ἐργάτας, καὶ ἑμαυτὸν εἰς τὴν ὕλην ἀπήειν, μεταξὺ
 φροντίζων τι, καὶ ἀσασκοπούμενος. ἐπεὶ ὃ ἐν τῷ
 συνηρεφεῖ ἦν, τὸ μὲν πρῶτον ὑλαγμὸς ἐγένετο κυ-
 νῶν· καὶ γὰρ εἵκαζον Μνάσωνα τὸν υἱὸν, ὡς περ εἰώ-
 θει, παίζων καὶ κυνηγετεῖν εἰς τὸ λάσιον μετὰ τῶν ἡ-
 λικιωτῶν παρελθόντα. τούτ' οὐκ εἶχεν οὕτως, ἀλλὰ μετ'
 ὀλίγον σεισμοῦ τινος γενομένου, καὶ βοῆς ὅλον ἐκ βρον-
 τῆς, γυναῖκα ὀρῶ προσιοῦσαν φοβερίαν, ἡμιστα διαίαν
 σχεδὸν τὸ ὕψος· εἶχε δὲ καὶ δᾶδα ἐν τῇ ἄριστερῇ,
 καὶ ξίφος ἐν τῇ δεξιᾷ, ὅσον εἰκοσιᾶπηχυ· καὶ τὰ
 μὲν ἔνερθεν ὀφιοῖπους ἦν, τὰ δὲ ἄνω γοργόνι ἐμ-
 φερῆς τὸ βλέμμα, φημί, καὶ τὸ φοικῶδες τῆς προσ-
 όψεως, καὶ ἀντὶ τῆς κύμης τοὺς δράκοντας βοστρυ-
 χηδὸν περιέκειτο, εἰλουμένους περὶ τὸν ἀύχένα καὶ
 ἐπὶ τῶν ὤμων ἐνίδους ἐσπειραμένους. ὄρατε, ἔφη,
 ὅπως ἔφριξα, ὦ φίλοι, μεταξὺ διηγούμενος; καὶ
 ἅμα λέγων, ἐδείκνυεν ὁ Εὐκράτης τὰς ἐπὶ τοῦ πή-
 χιος τρίχας πᾶσιν, ὀρθὰς ὑπὸ τοῦ φόβου. 23. Οἱ
 μὲν οὖν ἀμφὶ τὸν Ἴωνα, καὶ τὸν Δεινόμαχον, καὶ
 τὸν Κλεόδημον, κεχηνότες ἀτενές, προσεῖχον αὐτῷ
 γέροντες ἄνδρες, ἐλκόμενοι τῆς ὀνός, ἡρέμα προς-
 κυνοῦντες οὕτως ἀπίθανον Κολοσσὸν ἡμισταδι-

αἰαν γυναῖκα, γιγάντειόν τι μορμολύκειον. ἐγὼ δὲ ἐνενοῦν μεταξὺ οἷοι ὄντες αὐτοὶ νέοις τε ὁμιλοῦσιν ἐπὶ σοφίᾳ, καὶ ὑπὸ πολλῶν θαυμάζονται, μόνη τῇ πολιᾷ καὶ τῷ πόνῳ διαφέροντες τῶν βρεφῶν· τὰ δ' ἄλλα καὶ αὐτῶν ἐκείνων εὐαγωγότεροι πρὸς τὸ ψεῦδος. 24. Ὁ γοῦν Δεινόμαχος, εἶπέ μοι, ἔφη, ὦ Εὐκράτες, οἱ κύνες δὲ τῆς θεοῦ πηλίκου τὸ μέγεθος ἦσαν; ἐλεφάντων, ἦδ' ὅς, ὑψηλότεροι τῶν Ἰνδικῶν, καὶ μέλανες [καὶ] αὐτοὶ, καὶ λάσιοι, πιναρᾷ καὶ ἀνχμώσῃ τῇ λάχνῃ. ἐγὼ μὲν οὖν ἰδὼν ἔστην, ἀναστρέψας ἅμα τὴν σφραγίδα, ἣν μοι ὁ Ἄραψ ἔδωκεν, εἰς τὸ εἶσω τοῦ δακτύλου. ἡ Ἐκάτη δὲ πατάξασα τῷ δρακοντείῳ ποδὶ τοῦδαφος, ἐποίησε χάσμα παμμέγεθες, ἠλίκον ταρτάρειον τὸ μέγεθος· εἶτα ὄχετο μετ' ὀλίγον ἄλλομένη ἐς τὸ αὐτό· ἐγὼ δὲ θαρσήσας ἐπέκυπα, λαβόμενος δένδρου τινὸς πλησίον πεφυκότος, ὅς μὴ σκοτοδιναῖσας ἐμπέσοιμι ἐπὶ κεφαλῇ· εἶτα ἔωρων τὰ ἐν Ἄδου ἅπαντα, τὸν Πυριφλεγέθοντα, τὴν λίμνην, τὸν Κέρβερον, τοὺς νεκροὺς, ὥστε γνωρίζειν ἐπίους αὐτῶν. τὸν γοῦν πατέρα εἶδον ἀκριβῶς αὐτὰ ἐκεῖνα ἐτι ἀμπεχόμενον, ἐν οἷς αὐτὸν κατεθάψαμεν. τί δὲ ἔπραττον, ὁ Ἰων ἔφη, ὦ Εὐκράτες, αἱ ψυχαί; τί ἄλλο, ἦδ' ὅς, ἣ κατὰ φύλα καὶ φρήτρας μετὰ τῶν φίλων καὶ συγγενῶν διατρίβουσιν ἐπὶ τοῦ ἀσποδέλου κατακείμενοι; ἀντιλεγέτωσαν οὖν ἔτι, ἦδ' ὅς ὁ Ἰων, οἱ ἀμφὶ τὸν Ἐπίκουρον τῷ ἱεροῖ Πλάτωνι, καὶ τῷ περὶ τῶν ψυχῶν λόγῳ. σὺ δὲ μὴ καὶ τὸν Σωκράτην αὐτὸν, καὶ τὸν Πλάτωνα εἶδες ἐν τοῖς νεκροῖς;

τὸν Σικαράτην ἔγωγε, ἤδ' ὅς, οὐδὲ τοῦτον σαφῶς, ἀλλὰ εἰκάζω, ὅτι φαλακρός, καὶ προγύσταρ ἦν τὸν Πλάμινα δὲ οὐκ ἐγνώρισα· χρῆ γάρ, οἶμαι, πρὸς φίλους ἄνδρας τάληθῆ λέγειν. ἄμα γοῦν ἔγωγε ἅπαντα ἀκριβῶς ἰώρακα, καὶ τὸ χάσμα συνέμπε, καὶ τινες τῶν οἰκειῶν ἀναζητοῦντές με, καὶ Πυρρῆας οὔτως ἐν αὐτοῖς, ἐπέστησαν οὔπω τέλειον μεμυκότιος τοῦ χάσματος· εἶπε, Πυρρῆια, εἰ ἀληθῆ λέγω; νῆ Δεῦ, ἔφη ὁ Ηυρρῆιας, καὶ ὑλακῆς δὲ ἤκουσα διὰ τοῦ χάσματος, καὶ πῦρ τι ὑπολάμπειν ἀπὸ τῆς διαδός μοι ἔδοκε. καὶ γὰρ ἐγέλασα, ἐτιμετρήσαντος τοῦ μάφτυρος τὴν ὑλακῆν καὶ τὸ πῦρ. 25. Ὁ Κλεόδημος δὲ, Οὐ καινὰ, εἶπεν, οὐδὲ ἄλλοις ἀόρατα ταῦτα εἶδες, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς οὐ πρὸ πολλοῦ νοσήσας, τοῖον δὲ τι ἐθεασάμην. ἐπισκόπει δὲ με, καὶ ἐθεράπευεν Ἀντίγονος οὔτως. ἐβδόμη μὲν ἦν ἡμέρα, ὃ δὲ πυρετός, οἷος καύσωνος σφοδρότερος· ἅπαντες δὲ με ἀπολιπόντες ἐπ' ἐρημίας, ἐπικλεισάμενοι τὰς θύρας, ἔξω περιέμεγον. αὐτῷ γὰρ ἐκέλευσας, ὡς Ἀντίγονε, εἴ πως δυνηθείην εἰς ὑπναι τρέπεσθαι. τότε οὖν ἐφίσταται μοι νεανίας ἐγρηγοροῦτι, πάγκαλος, λευκὸν ἱμάτιον περιβεβλημένος· εἶτα ἀναστήσας, ἄγει διὰ τικὸς χάσματος ἐς τὴν Ἀθην, ὡς αὐτίκα ἐγνώρισα Τάνταλον ἰδὼν, καὶ Τιτυὸν, καὶ Σίσυφον. καὶ τὰ μὲν ἄλλα τί ἂν ὑμῖν λέγοιμι; ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸ δικαστήριον ἐγενόμην, (παρῆν δὲ καὶ ὁ Διάκος, καὶ ὁ Χάρων, καὶ αἱ Μοῖραι, καὶ αἱ Ἑρινύες) ὃ μὲν τις ὡσπερ βασιλεὺς (ὁ Πλούτων, μοι δοκεῖ,) καθῆστο, ἐπιλεγόμενος τῶν τεθνησομένων τὰ ὄνο-

ματα, οὓς ἤδη ὑπερημερους τῆς ζωῆς συνέβαι-
 νεν εἶναι. ὁ δὲ νεανίσκος ἐμὲ φέρων παρέστησεν
 αὐτῷ· ὁ δὲ Πλούτων ἠγανάκτησε τότε, καὶ
 πρὸς τὸν ἀγαγόντα με, Οὐπω πεπλήρωται,
 φησι, τὸ νῆμα αὐτῷ, ὥστε ἀπίτω. σὺ δὲ δὴ
 τὸν χαλκία Δημόλον ἄγε· ὑπὲρ γὰρ τὸν ἄτρακτον
 ἤδη βιοῖ. καὶ γὰρ ἄσμενος ἀναδραμῶν, αὐτὸς μὲν
 ἤδη ἀπύρετος ἦν, ἀπήγγελον δ' ἄπασιν, ὥς τεθνή-
 ξεται Δημόλος· ἐν γειτόνων δὲ ἡμῖν ὤκει, νόσων τι
 καὶ αὐτὸς ὡς ἀπηγγέλλετο. καὶ μετὰ μικρὸν ἠκούο-
 μεν οἰμωγῆς ὀδυρομένων ἐκ' αὐτῷ. 26. Τί θαν-
 μαστὸν, εἶπεν ὁ Ἀντίγονος; ἐγὼ γὰρ οἶδα τινὰ
 μετὰ εἰκοστὴν ἡμέραν, ἣ ἑτάφη, ἀναστάντα,
 θεραπεύσας καὶ πρὸ τοῦ θανάτου, καὶ ἐπεὶ ἀνέστη,
 τὸν ἀνθρώπον. καὶ πῶς, ἦν ὁ ἐγὼ, ἐν εἰκοσιν ἡμέ-
 ραις οὔτε ἐμύδησε τὸ σῶμα, οὔτε ἄλλως ὑπὸ λιμοῦ
 διεφθάρη; εἰ μὴ τινὰ γε Ἐπιμενίδην σὺ γε ἐθερά-
 πευες. 27. Ἄμα ταῦτα λεγόντων ἡμῶν, ἐπεισῆλθον οὖ
 τοῦ Εὐκράτους υἱοὶ ἐκ τῆς παλαιστρας· ὁ μὲν ἤδη
 ἐξ ἐφήβων, ὁ δὲ ἕτερός ἀμφὶ τὰ πέντεκαίδεκα ἔτη,
 καὶ ὠσπασάμενοι ἡμᾶς, ἐκαθέζοντο ἐπὶ τῆς κλίνης
 παρὰ τῷ πατρὶ· ἐμοὶ δὲ εἰσεκομίσθη θρόνος. καὶ ὁ
 Εὐκράτης, ὥσπερ ἀναμνησθεὶς πρὸς τὴν ὄψιν τῶν
 υἱέων, Οὕτως ὀναίμην, ἔφη, τούτων, (ἐπιβαλὼν
 αὐτοῖν τὴν χεῖρα) ὥς ἀληθῆ, ὦ Τυχιάδη, πρὸς σὲ
 ἐρῶ. τὴν μακαρίτιν μου γυναῖκα, τὴν τούτων μη-
 τέρα, πάντες ἴσασις ὅπως ἠγάπησα, ἐδήλωσα δὲ οἷς
 περὶ αὐτῆν ἔπραξα οὐ ζῶσαν μόνον, ἀλλ' ἐπεὶ καὶ
 ἐπέθανε, τὸν τε κόσμον ἄπαντα συγκατακαύσας,

καὶ τὴν ἐσθῆτα ἧ ζῶσα ἔχαιρεν. ἐβδόμη δὲ μετὰ τὴν τελευταίην ἡμέραν, ἐγὼ μὲν ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς κλίνης, ὡσπερ νῦν, ἐκείμην παραμυθούμενος τὸ γε πένθος· ἀνεγίγνωσκον γὰρ τὸ περὶ ψυχῆς τοῦ Πλάτωνος βιβλίον ἐφ' ἡσυχίας. ἐπεισέρχεται δὲ μετὰξὺ ἡ Δημαινέτη αὐτὴ ἐκείνη, καὶ καθέζεται πλησίον, ὡσπερ νῦν Εὐκρατίδης οὐτοσί, δεῖξας τὸν νεώτερον τῶν υἱέων· ὁ δὲ αὐτίκα ἔφριξε μάλα παιδικῶς, καὶ πάλαι ἤδη ὠχρὸς ἦν πρὸς τὴν διήγησιν. ἐγὼ δὲ, ἧδ' ὅς ὁ Εὐκράτης, ὡς εἶδον, περιπλακεῖς αὐτῇ ἐδάκρυον ἀνακωχύσας· ἡ δὲ οὐκ εἶα βοᾶν, ἀλλ' ἠτιᾶτό με ὅτι τὰ ἄλλα πάντα χαρισάμενος αὐτῇ, θάτερον τοῖν σανδάλιον χρυσοῖν ὄντοιν, οὐ κατακαύσαμεν. εἶναι δὲ αὐτὸ, ἔφασκε, παραπεσὸν ὑπὸ τῇ κιβωτῷ, καὶ διὰ τοῦτο ἡμεῖς οὐχ εὐρόντες, θάτερον μόνον ἐκαύσαμεν. ἔτι δὲ ἡμῶν διαλεγομένων, κατάρατόν τι κυνίδιον ὑπὸ τῇ κλίνῃ ὄν, Μελιταῖον, ὑλάκτησεν· ἡ δὲ ἠφανίσθη πρὸς τὴν ὑλακίην. τὸ μέντοι σανδάλιον εὐρέθη ὑπὸ τῇ κιβωτῷ· καὶ κατεκαύθη ὕστερον. 28. Ἔτι ἀπιστεῖν τοῦτοις, ὦ Τυχιάδη, ἄξιον, ἐναργέσιν οὔσι, καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκάστην φαινομένοις; μὰ Δί', ἦν δ' ἐγὼ· ἐπεὶ σανδάλω γε χρυσοῦ ἐς τὰς πυγὰς, ὡσπερ τὰ παιδιά, παῖσθαι ἄξιοι ἂν εἶεν οἱ ἀπιστοῦντες, καὶ οὕτως ἀναισχυντοῦντες πρὸς τὴν ἀλήθειαν. 29. Ἐπὶ τοῦτοις, ὁ Πυθαγορικός Ἀρίγνωτος εἰσῆλθεν, ὁ κομήτης, ὁ σεμνὸς ἀπὸ τοῦ προσώπου, οἶσθα τὸν αἰοίδιμον ἐπὶ τῇ σοφίᾳ, τὸν ἱερὸν ἱπονομαζόμενον. καὶ γὰρ μὲν, ὡς εἶδον αὐτὸν, ἀνέ-

πνευσα, τοῦτ' ἐκεῖνο ἤκειν μοι νομίσας, πέλεκύν
 τινα κατὰ τῶν ψευσμάτων. ἐπιστομιεῖ γὰρ αὐτούς,
 ἔλεγον, ὁ σοφὸς ἀνὴρ, οὕτω τεράστια διεξιδοντας·
 καὶ τὸ τοῦ λόγου, θεὸν ἀπὸ μηχανῆς ἐπεισκληθῆ-
 ναί μοι τοῦτον ὤμην ἀπὸ τῆς τύχης. ὁ δὲ ἐπεὶ ἐκα-
 θεῖξέτο, ὑπεκστάντος αὐτῷ τοῦ Κλεοδήμου, πρώτα
 μὲν περὶ τῆς νόσου ἤρετο· καὶ ὡς ῥᾶον ἤδη ἔχειν
 ἤκουσε παρὰ τοῦ Εὐκράτους, Τί δέ, ἔφη, πρὸς
 ἀλλήλους ἐφιλοσοφεῖτε; μεταξὺ γὰρ εἰσιῶν ἐπῆκου-
 σα. καὶ μοι δοκεῖτε εἰς καλὸν διατεθήσασθαι τὴν
 διατριβήν. τί δ' ἄλλο, εἶπεν ὁ Εὐκράτης, ἢ τουτο-
 νὶ τὸν ἀδαμάντινον πείθομεν (δειξας ἐμέ) ἠγεῖσθαι
 δαίμονας τινὰς εἶναι, καὶ φαντάσματα, καὶ νεκρῶν
 ψυχὰς περιπολεῖν ὑπὲρ γῆς, καὶ φαίνεσθαι οἷς ἂν
 ἐθέλωσιν; ἐγὼ μὲν οὖν ἠρουθρίασα, καὶ κάτω ἔνευ-
 σα αἰδεσθεὶς τὸν Ἀρίγνωτον. ὁ δὲ, ὄρα, ἔφη, ὦ
 Εὐκράτες, μὴ τοῦτο φησὶ Τυχιάδης, τὰς τῶν βιαί-
 ως ἀποθανόντων μόνας ψυχὰς περινοστεῖν, οἷον εἴ-
 τις ἀπήγξατο, ἢ ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν, ἢ ἀνεσκο-
 λοπίσθη, ἢ ἄλλῳ γέ τῳ τρόπῳ τοιοῦτῳ ἀπῆλθεν ἐκ
 τοῦ βίου, τὰς δὲ τῶν κατὰ μοῖραν ἀποθανόντων
 οὐκέτι; ἦν γὰρ τοῦτο λέγει, οὐ πάντῃ ἀπόβλητα
 φῆσει. μὰ Δι', ἧδ' ὅς ὁ Δεινόμαχος, ἀλλ' οὐδὲ ὅλως
 εἶναι τὰ τοιαῦτα, οὐδὲ συνεστῶτα δρᾶσθαι οἴεται.

30. Πῶς λέγεις, ἧδ' ὅς ὁ Ἀρίγνωτος, δριμὺ ἀπιδῶν
 εἰς ἐμέ. οὐδέν σοι τούτων γίγνεσθαι δοκεῖ, καὶ ταῦ-
 τα πάντων, ὡς εἰπεῖν, ὀρώντων; ἀπολελόγησθε,
 ἦν δ' ἐγὼ, ὑπὲρ ἐμοῦ, εἰ μὴ πιστεύω, διότι μηδὲ
 ὀρῶ μόνος τῶν ἄλλων· εἰ δὲ ἐώρων, καὶ ἐπίστευον

ἄν δηλαδὴ ὡσπερ ὑμεῖς. ἀλλὰ, ἡδ' ὅς, ἦν ποτε ἐς
 Κόρινθον ἔλθης, ἐροῦ ἔνθα ἐστὶν ἡ Εὐβατίδου οἰ-
 κία, καὶ ἐπειδὴν σοὶ δειχθῆ παρα τὸ Κράνειον,
 παρελθὼν ἐς ταύτην λέγε πρὸς τὸν θυρωρὸν Τίβι-
 ον, ὡς ἐθέλοις ἰδεῖν ὄθεν τὸν δαίμονα ὁ Πυθαγο-
 ρικὸς Ἀρίγνωτος ἀνορύξας ἀπήλασε, καὶ πρὸς τὸ
 λοιπὸν οἰκεῖσθαι τὴν οἰκίαν ἐποίησε. 31. Τί δὲ
 τοῦτο ἦν, ὦ Ἀρίγνωτε; ἤρετο ὁ Εὐκράτης. αἰσχη-
 τος ἦν, ἡδ' ὅς, ἐκ πολλοῦ ὑπὸ δειμάτων. εἰ δέ τις
 οἰκήσειεν, εὐθύς ἐκπλαγεὶς ἔφευγεν, ἐκδιωχθεὶς ὑπὸ
 τινος φοβεροῦ καὶ ταραχώδους φάσματος. συνίπ-
 πτεν οὖν ἡδῆ, καὶ ἡ στέγη κατέθρε. καὶ ὅλως οὐδεὶς
 ἦν ὁ θαρρόησων παραλθεῖν εἰς αὐτήν. ἐγὼ δὲ ἐπὶ
 ταῦτα ἤκουσα, τὰς βίβλους λαβὼν, (εἰσὶ δὲ μὲν
 Αἰγύπτια μᾶλα πολλὰ περὶ τῶν τοιούτων) ἦκον
 ἐς τὴν οἰκίαν περὶ πρῶτον ὕπνον, ἀποτρέποντες
 τοῦ ξένου, καὶ μόνον οὐκ ἐπιλαμβανομένου, ἐπὶ
 ἔμαθεν οἱ βαδίζοιμι, εἰς προὔπιον κακὸν, ὡς ἔ-
 το. ἐγὼ δὲ λύχνον λαβὼν, μόνος εἰσέρχομαι. καὶ
 ἐν τῷ μεγίστῳ οἰκήματι καταθεὶς τὸ φῶς, ἀνεγί-
 γνωσκον ἡσυχῆ, χαμαὶ καθεζόμενος. ἐφίσταται δὲ
 ὁ δαίμων, ἐπὶ τινὰ τῶν πολλῶν ἤκειν νομίζων, καὶ
 δεδιξοσθαι καὶ με ἐλπίζων, ὡσπερ τοὺς ἄλλους, αὐ-
 χμηρὸς, καὶ κομήτης, καὶ μελάντερος τοῦ ζόφου.
 καὶ ὁ μὲν ἐπιστάς ἐπειροῦστέ μου πανταχόθεν προς-
 βάλλων, εἴ ποθεν κρατήσεις, καὶ ἄρτι μὲν κύων,
 ἄρτι δὲ ταῦρος γιγνόμενος, ἢ λέων, ἐγὼ δὲ προ-
 χειρισάμενος τὴν φοικωδεστάτην ἐπίρρησιν, αἰγυ-
 πτιάζων τῇ φωνῇ, συνήλασα κατὰ δὼν αὐτὸν εἰς τινὸς

γωνίαν σκοτεινοῦ οἰκήματος. ἰδὼν δὲ αὐτόν, οἱ κατέδου, τὸ λοιπὸν ἀνεπαυόμην. ἔωθεν δὲ πάντων ἀπεγνωκότων, καὶ νεκρὸν εὐρήσειν με οἰομένων, καθάπερ τοὺς ἄλλους, προσελθὼν ἀπροςδόκητος ἅπασι, πρόσειμι τῷ Εὐβατίδῃ, εὐαγγελιζόμενος αὐτῷ, ὅτι καθαρὰν αὐτῷ καὶ ἀδείμαντον ἤδη ἔξει τὴν οἰκίαν οἰκεῖν. καὶ παραλαβὼν αὐτόν τε, καὶ τῶν ἄλλων πολλοὺς, (εἶποντο γὰρ τοῦ παραδόξου ἕνεκα) ἐκέλευον ἀγαγὼν ἐπὶ τὸν τόπον, οὗ καταδεδυκότα τὸν δαίμονα ἔωράκειν, σκάπτειν, λαβόντας δικέλλας καὶ σκαφεῖα· καὶ ἐπριδῆ ἐποίησαν, εὐρέθη ὡς ἐπ' ὄργυιαν κατορωρυγμένος τις νεκρὸς ἔωλος, μόνα τὰ ὀστέα κατὰ σχῆμα συγκείμενος. ἐκεῖνον μὲν οὖν ἐθάψαμεν ἀνορύξαντες, ἡ οἰκία δὲ τὸ ἀπ' ἐκείνου ἐπαύσατο ἐνοχλουμένη ὑπὸ τῶν φασμάτων. 32. Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν ὁ Ἀριγνώτος, ἀνὴρ δαιμόνιος τὴν σοφίαν, καὶ ἅπασιν αἰδέσιμος, οὐδεὶς ἦν ἔτι τῶν παρόντων, ὃς οὐχὶ κατεγίγνωσκέ μου πολλὴν τὴν ἀνοιαν, τοῖς τοιοῦτοις ἀπιστοῦντος, καὶ ταῦτα Ἀριγνώτου λέγοντος. ἐγὼ δὲ ὁμῶς οὐδὲν τρέσας οὔτε τὴν κόμην, οὔτε τὴν δόξαν τὴν περὶ αὐτοῦ, Τί τοῦτ', ἔφην, ὦ Ἀριγνώτε, καὶ σὺ τοιοῦτος ἦσθα, ἡ μόνη ἐλπίς τῆς ἀληθείας, καπνοῦ μεστός καὶ ἰνδαλμῶν; τὸ γοῦν τοῦ λόγου ἐκεῖνο, Ἄνθρακες ἡμῖν ὁ Θησαυρὸς πέφηνας. σὺ δὲ, ἡδ' ὅς ὁ Ἀριγνώτος, εἰ μῆτε ἐμοὶ πιστεύεις λέγοντι, μῆτε Δεινομάχῳ, ἢ Κλεοδήμῳ τούτῳ, μῆτε αὐτῷ Εὐκράτει, φέρε, εἶπέ, τίνα περὶ τῶν τοιοῦτων ἀξιοπιστότερον ἢ γῆ τὰναντία ἡμῖν λέγοντα,

νή Δε, ἣν δ' ἐγὼ, μάλα θαυμαστόν ἄνδρα τὸν
 Ἀβδηράθην ἐκείνον Δημόκριτον, ὃς οὕτως ἄρα ἐπέ-
 πειστο μηδὲν οἶδόν τε εἶναι συσιῆναι τοιοῦτον· ὡς-
 γε, ἐπειδὴ καθεύξας ἐαυτὸν ἐς μνήμα ἔξω πυλῶν,
 ἐνταῦθα διετέλει γράφων καὶ συντάττων, καὶ νύ-
 κτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν· καὶ τινες τῶν νεανίσκων,
 ἐρεσχελεῖν βουλόμενοι αὐτὸν, καὶ δειματοῦν, στει-
 λάμενοι νεκρικῶς ἐσθῆτι μελαίνῃ, καὶ προσωπεῖοις
 ἐς τὰ κρανία μεμιμημένοις περιστάντες αὐτὸν, πε-
 ριεχόρευον ὑπὸ πυκνῇ τῇ βάσει ἀναπηδῶντες· ὃ δὲ
 οὔτε ἔδεισε τὴν προσποίησιν αὐτῶν, οὔτε ἄλως ἀνέ-
 βλεψε πρὸς αὐτούς· ἀλλὰ μεταξὺ γράφων, Παύ-
 σασθε, ἔφη, παίζοντες· οὕτω βεβαίως ἐπίστευε μη-
 δὲν εἶναι τὰς ψυχὰς ἔτι, ἔξω γενομένης τῶν σωμα-
 των. τοῦτο φῆς, ἡ δ' ὃς ὁ Εὐκράτης, ἀνάητόν τινα
 ἄνδρα καὶ τὸν Δημόκριτον γενέσθαι, εἴ γε οὕτως
 ἐγίνωσκεν. 33. Ἐγὼ δὲ ὑμῖν καὶ ἄλλο διηγήσομαι,
 αὐτὸς παθὼν, οὐ παρ' ἄλλου ἀκούσας. τάχα γὰρ
 ἂν καὶ σὺ, ὦ Τυχιάδῃ, ἀκούων, προςβιβασθείης
 πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ διηγήματος. Ὅποτε γὰρ
 ἐν Αἰγύπτῳ διῆγον, ἔτι νέος ὢν, ὑπὸ τοῦ πατρὸς
 ἐπὶ παιδείας προφάσει ἀποσταλεις, ἐπεθύμησα ἐς
 Κοπτὸν ἀναπλεύσας, ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸν Μέμνονα ἐλ-
 θὼν, ἀκούσαι τὸ θαυμαστὸν ἐκεῖνο ἠχοῦντα, πρὸς
 ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον. ἐκείνου μὲν οὖν ἤκουσα, εὐ
 κατὰ τὸ κοινὸν τοῖς πολλοῖς ἄσημόν τινα φωνήν,
 ἀλλὰ μοι καὶ ἔχρησεν ὁ Μέμνων αὐτὸς, ἀνοιξας τὸ
 στόμα ἐν ἔπεσιν ἑπτὰ. καὶ εἴ γε μὴ περιττόν ἦν,
 αὐτὰ ἂν ὑμῖν εἶπον τὰ ἔπη 34. Κατὰ δὲ τὸν ἀνά-

πλουν ἔτυχεν ἡμῖν συμπλέων Μεμφίτης ἀνὴρ τῶν
 ἱερῶν γραμματέων, θαυμασιος τὴν σοφίαν, καὶ τὴν
 παιδείαν πᾶσαν εἰδὼς τὴν Αἰγύπτιον. ἐλέγετο δὲ
 τρία καὶ εἴκοσιν ἔτη ἐν τοῖς ἀδύτοις ὑπόγειος ὤκη-
 κέναι, μαγεύειν παιδευόμενος ὑπὸ τῆς Ἰσιδος.
 Παγκράτην, ἔφη, λέγεις, ὁ Ἀρίγνωτος, ἐμὸν διδά-
 σκαλον, ἱερὸν ἄνδρα ἐξυρημένον, ἐν ὀθονίοις, νοή-
 μονα, καθαρῶς ἐλληνίζοντα, ἐπιμήκη, σιμὸν, πρό-
 χειλον, ὑπόλεπτον τὰ σκέλη. αὐτὸν, ἢ δ' ὅς, ἐκεί-
 νον τὸν Παγκράτην· καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἠγνόουν
 ὅστις ἦν· ἐπεὶ δὲ ἐώρων αὐτὸν, εἶποτε ὀρμίσαιμεν
 τὸ πλοῖον, ἄλλα τε πολλὰ τεράστια ἐργαζόμενον,
 καὶ δὴ καὶ ἐπὶ κροκοδείλων ὀχούμενον, καὶ συννέ-
 οντα τοῖς θηρίοις, τὰ δὲ ὑποπιήσσοντα, καὶ σαί-
 νοντα ταῖς οὐραῖς, ἔγνων ἱερὸν τινα ἄνθρωπον ὄν-
 τα, καὶ κατὰ μικρὸν φιλοφρονούμενος, ἔλαθον ἐ-
 ταῖρος αὐτῷ, καὶ συνήθης γενόμενος. ὥστε πάντων
 ἐκσινῶνει μοι τῶν ἀπορρήτων· καὶ τέλος πείθει με,
 τοὺς μὲν οἰκέτας ἅπαντας ἐν τῇ Μέμφιδι κα-
 ταλιπεῖν, αὐτὸν δὲ μόνον ἀκολουθεῖν μετ' αὐ-
 τοῦ, μὴ γὰρ ἀπορήσειν ἡμᾶς τῶν διακονησομένων·
 καὶ τὸ μετὰ τοῦτο οὕτω διήγομεν. 35. Ἐπειδὴ δὲ
 ἔλθοιμεν εἰς τι καταγώγιον, λαβὼν ἂν ὁ ἀνὴρ τὸν
 μοχλὸν τῆς θύρας, ἢ τὸ κόρηθρον, ἢ καὶ τὸ ὑπε-
 ρον, περιβαλὼν ἱματίοις, ἐπειπὼν τινα ἐπαυθὴν
 ἐποίει βαδίζειν, τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἄνθρωπον εἶ-
 ναι δοκοῦντα· τὸ δὲ ἀπελθὼν ὕδωρ τε ἀπήντιλει,
 καὶ ὀψῶνει, καὶ ἐσκεύαζε, καὶ ἐς πάντα δεξιῶς
 ὑπηρετεῖ καὶ διηκονεῖτο ἡμῖν. εἶτα δὲ ἐπειδὴ ἄλλοις

παραδῶ τῷ προφήτῃ, καλῶς ἂν ἔχειν ἠγησάμην ἐν παρόπλῳ πειραθῆναι τοῦ χρηστηρίου, καί τι περὶ μελλόντων συμβουλευσασθαι τῷ θεῷ. 39. Ταῦτα ἔτι τοῦ Εὐκράτους λέγοντος, ἰδὼν οἷ τὸ πρῶγμα προχωρήσειν ἔμελλε, καὶ ὡς οὐ περὶ μικρῆς ἐνήχεται τῆς περὶ τὰ χρηστήρια τραγωδίας, οὐ δοκεῖν οἰηθεῖς δεῖν μόνος ἀντιλέγειν ἅπασιν, ἀπολιπὼν αὐτὸν ἔτι διαπλέοντα ἐξ Αἰγύπτου εἰς τὴν Μαλλόν, (καὶ γὰρ συνίην ὅτι μοι ἄχθονται παρόντι, καθάπερ ἀντισοφιστῆ τῶν ψευσμάτων) Ἄλλ' ἐγὼ ἄπειμι, ἔφη, Λεόντιχον ἐπιζητήσω· δέομαι γὰρ αὐτῷ τι συγγενέσθαι. ὑμεῖς δὲ ἐπεὶ οὐχ ἱκανὰ ἠγείσθε τὰ ἀνθρώπινα εἶναι, καὶ αὐτοὺς ἤδη τοὺς θεοὺς καλεῖτε συνεπιληψομένους ὑμῖν τῶν μυθολογουμένων· καὶ ἅμα λέγων, ἐξῆεν. οἱ δὲ ἄσμενοι ἐλευθερίας λαβόμενοι, εἰστίων, ὡς τὸ εἰκός, αὐτοὺς, καὶ ἐνεφοροῦντο τῶν ψευσμάτων. τοιαυτὰ σοι, ὦ Φιλόκλεις, παρὰ Εὐκράτει ἀκούσας ἤκω, νῆ τὸν Δία, ὡςπερ οἱ τοῦ γλεύκουσι πτόντες, ἐμπεφυσημένος τὴν γαστέρα, ἐμέτου δεόμενος. ἠδέως δ' ἂν ποθεν ἐπὶ πολλῷ ἐπριάμην ληθιδανόν τι φάρμακον, ὦν ἤκουσα, ὡς μὴ τι κακὸν ἐργάσηται με ἢ μνήμη αὐτῶν ἐνοικουροῦσα. τέρατα γοῦν, καὶ δαίμονας, καὶ Ἐκάτας ὄραῖν μοι δοκῶ.

40. ΦΙΛ. Καὶ αὐτός, ὦ Τυχιάδη, τοιοῦτόν τι ἀπέλαυσα τῆς διηγήσεως. φασὶ γὰρ τοι μὴ μόνον λυττᾶν, καὶ τὸ ὕδωρ φοβεῖσθαι, ὁπόσους ἂν οἱ λυττῶντες κύνες δάκωσιν, ἀλλὰ καὶ τινὰ ὁ δηχθεῖς ἄνθρωπος δάκη, ἴσα τῷ κυνὶ δύναται τὸ δῆγμα· καὶ

τὰ αὐτὰ κηκεῖνος φοβεῖται. καὶ σὺ τοίνυν ἔοικας αὐτὸς ἐν Εὐκράτους δηχθεὶς ὑπὸ πολλῶν ψευσμάτων, μεταδεδωκέναι κἄμοι τοῦ δήγματος. οὕτω δαιμόνων μοι τὴν ψυχὴν ἐνέπλησας.

ΤΤΧ. Ἀλλὰ θαρσύνωμεν, ὦ φιλότης, ἢ μέγα τῶν τοιούτων ἀλεξιφάρμακον ἔχοντες τὴν ἀλήθειαν, καὶ τὸν ἐπὶ πᾶσι λόγον ὀρθόν. ὧ χρωμένους ἡμᾶς, οὐδὲν οὐ μὴ ταράξῃ τῶν κενῶν καὶ ματαίων τούτων ψευσμάτων.

ἹΠΠΙΑΣ Ἡ ΒΑΛΑΝΕΙΟΝ.

ARGUMENTVM.

Laudat Lucianus et balneum elegans, recens constructum, et artificem Hippiam, tum ob eruditionem summam, tum ob artem, qua illud aedificavit.

1. Τῶν σοφῶν ἐκείνους μάλιστα ἔγωγε φημι δεῖν ἐπαινεῖν, ὅπόσοι μὴ λόγους μόνον δεξιούς παρῆσχοντο ὑπὲρ τῶν πραγμάτων ἐκάστων, ἀλλὰ καὶ ἔργοις ὁμοίοις τὰς τῶν λόγων ὑποσχέσεις ἐπιστάσαντο. καὶ γὰρ τῶν ἰατρῶν ὄγε νοῦν ἔχων οὐ τοὺς ἄριστα ὑπὲρ τῆς τέχνης εἰπεῖν δυναμένους μεταστελεῖται νοσῶν, ἀλλὰ τοὺς πράξαι τι κατ' αὐτὴν μεμελετηκότας. ἀμείνων δὲ καὶ μουσικός, οἶμαι, τοῦ διακρίνειν ὀρθοὺς καὶ ἁρμονίας ἐπισταμένου,

ὁ καὶ ψάλλαι καὶ κιθάρησαι αὐτὸς δυνάμενος. τί γὰρ ἂν σοι τῶν στρατηγῶν λέγοιμι τοὺς εἰκότως ἀρίστους κριθέντας, ὅτι οὐ τάττειν μόνον καὶ παραινεῖν ἦσαν ἀγαθοὶ, ἀλλὰ καὶ προμάχεσθαι τῶν ἄλλων, καὶ χειρὸς ἔργα ἐπιδείκνυσθαι; οἷον τῶν πάλαι μὲν Ἀγαμέμνονα καὶ Ἀχιλλεῖα, τῶν κάτω δὲ τὸν Ἀλέξανδρον καὶ Πύρρον ἴσμεν γεγονότας. 2. Πρὸς τί δὴ ταῦτ' ἔφην; οὐ γὰρ ἄλλως ἱστορίαν ἐπιδείκνυσθαι βουλόμενος, ἐπεμνήσθην αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν μηχανικῶν ἐκείνους ἄξιον θαυμάζειν, ὅσοι ἐπὶ τῇ θεωρίᾳ λαμπροὶ γενόμενοι, καὶ μνημόσυνα ὅμως τῆς τέχνης, καὶ πράγματα τοῖς μετ' αὐτοὺς κατέλιπον. ἐπεὶ οἱ γε τοῖς λόγοις μόνους ἐγγεγυμνασμένοι, σοφισταὶ ἂν εἰκότως μᾶλλον, ἢ σοφοὶ καλοῖντο. τοιοῦτον ἀκούομεν τὸν Ἀρχιμήδην γενέσθαι, καὶ τὸν Κνίδιον Σώστρατον· τὸν μὲν Πτολεμαῖον χειρωσάμενον, καὶ τὴν Μέμφιν, ἄνευ πολιορκίας, ἀποστροφῇ καὶ διαιρέσει τοῦ ποταμοῦ· τὸν δὲ τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις καταφλέξαντα τῇ τέχνῃ. καὶ Θαλῆς δὲ ὁ Μιλήσιος πρὸ αὐτῶν, ὑποσχόμενος Κροίσῳ ἄβροχον διαβεβῆσειν τὸν στρατὸν, ἐπινοία κατόπιν τοῦ στρατοπέδου μᾶν τυκτὴ τὸν Ἄλυν περιήγαγον, οὐ μηχανικῶς οὗτος γενόμενος, σοφὸς δὲ καὶ ἐπινοῆσαι, καὶ συνεῖναι πιθανώτατος. τὸ μὲν γὰρ τοῦ Ἐπειοῦ πόντον ἀρχαῖον, ὅς οὐ μόνον τεχνήσασθαι τοῖς Ἀχαιοῖς τὸν ἵππον, ἀλλὰ καὶ συγκαταβῆναι αὐτοῖς ἐς αὐτὸν λέγεται. 3. Ἐν δὴ τούτοις καὶ Ἰππίου τοιούτου τοῦ καθ' ἡμᾶς, μεμνηθῆναι ἄξιον ἀνδρός, λόγοις μὲν παρ' ὃν τινα βούλει

τῶν πρὸ αὐτοῦ γυμνασμένου, καὶ συνεῖναι τε ὀξέως, καὶ ἑρμηνεύσαι σαφεστάτου, τὰ δὲ ἔργα πολὺ τῶν λόγων ἀμείνω παρεχομένου, καὶ τὴν τῆς τέχνης ὑπόσχεσιν ἀποπληροῦντος, οὐκ ἐν τοιαύταις μὲν ὑποσχίσεσιν, ἐν αἷς οἱ πρὸ αὐτοῦ γενέσθαι ἠτύχησαν, κατὰ δὲ τὸν γεωμετρικὸν λόγον, ἐπὶ τῆς δοθείσης, φασὶν, εὐθείας τὸ τρίγωνον ἀκριβῶς συνισταμένου. καίτοι τῶν γε ἄλλων ἕκαστος ἐν τῆς ἐπιστήμης ἔργον ἀποτεμόμενος, ἐν ἐκείνῳ εὐδοκιμήσας, εἶναι τις ὅμως ἔδοξεν. ὁ δὲ μηχανικῶν τε ὦν τὰ πρῶτα, καὶ γεωμετρικῶν, ἔτι δὲ ἁρμονικῶν, καὶ μουσικῶν φαίνεται· καὶ ὅμως ἕκαστον τούτων οὕτως ἐντελῶς δεικνυσιν, ὥς ἐν αὐτῷ μόνον ἐπιστάμενος. τὴν μὲν γὰρ περὶ ἀκτίνων καὶ ἀνακλάσεων, καὶ κατόπτρων θεωρίαν, ἔτι δὲ καὶ ἀστρονομίαν, ἐν ἧ παιδας τοὺς πρὸ αὐτοῦ ἀπέφηνεν, οὐκ ὀλίγου χρόνου ἂν εἶη ἐπαινεῖν. 4. Ἄ δὲ ἔναγχος ἰδὼν αὐτοῦ τῶν ἔργων κατεπλάγη, οὐκ ὀκνήσῃ εἰπεῖν. κοινὴ μὲν γὰρ ἡ ὑπόθεσις, καὶ τῷ καθ' ἡμᾶς βίῳ πάνυ πολλή, βαλανκείου κατασκευῆ· περὶνοια δὲ, καὶ ἐν τῷ κοινῷ τούτῳ σένσεις θαυμαστῆ. Τόπος μὲν ἦν οὐκ ἐπίπεδος, ἀλλὰ πάνυ προςάντης, καὶ ὄρθιος, ὃν παραλαβὼν κατὰ θάτερα εἰς ὑπερβολὴν ταπεινὸν, ἰσόπεδον θατέρῳ ἀπέφηνε, κρηπίδα μὲν βεβαιοτάτην ἀπαντὶ τῷ ἔργῳ βαλλόμενος, καὶ θεμελίῳν θέσει τὴν τῶν ἐπιτιθεμένων ἀσφάλειαν ἐμπεδωσάμενος, ὕψει δὲ πάνυ ἀποτόμοις, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν συνεχόμενοις τὸ ὄλον κρατυνάμενος· τὰ δὲ ἐποικοδομηθέντα τῷ τε τοῦ τόπου μεγέθει σύμ

μετρα, καὶ τοῖ εὐλόγῳ τῆς κατασκευῆς ἁρμοδιώτατα, καὶ τὸν τῶν φώτων λόγον φυλάττοντα. 5. Πυλῶν μὲν ὑψηλός, ἀναβάσεις πλατείας ἔχων, ὕπιος μᾶλλον ἢ ὄρθιος πρὸς τὴν τῶν ἀνιόντων εὐμάθειαν. εἰσιόντα δὲ τοῦτον ἐκδέχεται κοινὸς οἶκος εὐμεγέθης, ἱκανὴν ἔχων ἀκολούθοις καὶ ὑπηρεταῖς διατριβῆν, ἐν ἀριστερᾷ δὲ τῶν ἐς τρυφήν παρεσκευασμένων οἰκημάτων. βαλανεῖον δ' οὖν καὶ ταῦτα προεπωδέστατα, χαρίεσαι, καὶ φωτὶ πολλῷ καταλαμπόμεναι ὑποχωρήσεις· εἰτ' ἐχόμενος αὐτῶν οἶκος, περιτιθῆς μὲν ὡς πρὸς τὸ λουτρόν, ἀναγκαῖος δὲ ὡς πρὸς τὴν τῶν εὐδαιμονεστέρων ὑποδοχὴν. μετὰ δὲ τοῦτον ἐκατέρωθεν διαρκεῖς τοῖς ἀποδυομένοις ἀποθέσεις, καὶ μέσος οἶκος ὕψει τε ὑψηλότατος, καὶ φωτὶ φαιδρότατος, ψυχροῦ ὕδατος ἔχων τρεῖς κολυμβήθρας, Λακαίην λίθῳ κεκοσμημένος, καὶ εἰκόνες ἐν αὐτῷ λίθου λευκοῦ τῆς ἀρχαίας ἐργασίας, ἧ μὲν Τυγείας, ἧ δὲ Ἀσκληπιοῦ. 6. Εἰσελθόντας δὲ ὑποδέχεται ἡρέμα χλαινόμενος οἶκος, οὐκ ἄπηνεῖ τῇ θέρμῃ προαπαντῶν, ἐπιμήκης, ἀμφιστρόγγυλος, μεθ' ὃν ἐν δεξιᾷ οἶκος, εὖ μάλα φαιδρός, ἀλείφασθαι προσηνῶς παρεχόμενος, ἐκατέρωθεν εἰσόδους ἔχων, Φρυγίῳ λίθῳ κεκαλλωπισμένας, τοὺς ἀπὸ παλαιστρας εἰσιόντας δεχόμενος. εἰτ' ἐπὶ τούτῳ ἄλλος οἶκος, οἰκῶν ἀπάντων κάλλιστος, στήναι τε καὶ ἐγκαθέζεσθαι προσηνέστατος, καὶ ἐμβραδῦναι ἀβλέστατος, καὶ ἐγκυλίσασθαι ὠφελιμώτατος, Φρυγίου καὶ αὐτὸς εἰς ὄροφὴν ἄκραν ἀποσιτίλβων. ἐξῆς δὲ ὁ θερμὸς ὑποδέχεται διάδρομος, Νομάδι λίθῳ διακε

κολλημένος. ὁ δὲ ἔνδον οἶκος κάλλιστος, φωτός τε πολλοῦ ἀνάμεστος, καὶ ὡς πορφύρα διηνθισμένος. 7. Τρεῖς καὶ ὄστος θερμᾶς πνέλους παρέχεται. λουσαμένῳ δὲ, ἔνεστί σοι μὴ τὴν διὰ τῶν αὐτῶν οἰκων αὐθις ἐπανιέναι, ἀλλὰ ταχεῖαν τὴν ἐπὶ τὸ ψυχρόν, δι' ἡρέμα θερμοῦ οἰκήματος, καὶ ταῦτα πάντα ὑπὸ φωτὶ μεγάλῳ, καὶ πολλῇ τῇ ἔνδον ἡμέρᾳ ὕψη πρὸς τούτοις ἀνάλογα, καὶ πλάτη τοῖς μήκεισι σύμμετρα, καὶ πανταχοῦ πολλὴ Χάρις καὶ Ἀφροδίτη ἐπανθεῖ. κατὰ γὰρ τὸν καλὸν Πίνδαρον, Ἀρχομένου ἔργου, πρόσωπον χρῆ θέμεν τηλαυγές, τοῦτο δ' ἂν εἴη ἐκ τῆς αὐγῆς μάλιστα, καὶ τοῦ φέγγους, καὶ τῶν φωταγωγῶν μεμηχανημένον. ὁ γὰρ σφοδρὸς ὡς ἀληθῶς Ἰππίας τὸν μὲν ψυχροδόχον οἶκον, εἰς βορρῶν προκεχωρηκότα ἐποίησεν, οὐκ ἄμοιρον οὐδὲ τοῦ μεσημβριοῦ ἀέρος· τοὺς δὲ πολλοῦ τοῦ θάλλου δεομένους, νότῳ, καὶ εὐρῳ, καὶ ζεφύρῳ ὑπέθηκε. 8. Τί ἄν σοι [τὸ] ἐπὶ τούτῳ λέγοιμι παλαιστρας, καὶ τὰς κοινὰς τῶν ἱματιοφυλακούντων κατασκευὰς, ταχεῖαν τὴν ἐπὶ τὸ λουτρόν, καὶ μὴ διὰ μακροῦ τὴν ὁδὸν ἐχούσας, τοῦ χρησίμου τε καὶ ἀβλαβοῦς ἕνεκα; καὶ μὴ με ὑπολάβῃ τις μικρὸν ἔργον προθέμενον, κοσμεῖν τῷ λόγῳ προαιρεῖσθαι. τὸ γὰρ ἐν τοῖς κοινοῖς, καινὰ ἐπινοῆσαι κάλλους δείγματα, οὐ μικρᾶς σοφίας ἔγωγε τίθεμαι, οἷον καὶ τότε τὸ ἔργον ὁ Θανυμάσιος ἡμῖν Ἰππίας ἐπεδείξατο, πάσας ἔχον τὰς βαλανείου ἀρετὰς, τὸ χρήσιμον, τὸ εὐκαιρον, τὸ εὐφεγγές, τὸ σύμμετρον, τὸ τῷ τόπῳ ἡρμοσμένον, τὸ τὴν χρεῖαν ἀσφα-

λῆ παρεχόμενον καὶ προσετι τῇ ἄλλῃ περινοίᾳ κεκοσμημένον, ἀφόδων μὲν ἀναγκαίων δυσὶν ἀναχωρήσειν, ἐξόδοις τε πολλαῖς τεθρωμένον· ὠρῶν δὲ διττὰς δηλώσεις, τὴν μὲν δι' ὕδατος καὶ μυκήματος, τὴν δὲ δι' ἡλίου ἐπιδεικνύμενον. ταῦτα ἰδόντα μὴ ἀποδοῦναι τὸν πρέποντα ἔπαινον τῷ ἔργῳ, οὐκ ἀνθρώτου μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀχαρίστου, μᾶλλον δὲ βασκάνου μοι εἶναι ἔδοξεν. ἐγὼ μὲν οὖν εἰς δύναμιν καὶ τὸ ἔργον, καὶ τὸν τεχνίτην, καὶ δημιουργὸν ἡμειψάμην τῷ λόγῳ. εἰ δὲ θεὸς παράσχοι καὶ λούσασθαι ποτε, πολλοὺς οἶδα καὶ ἄλλους ἔξω τούτους κοινωγήσοντάς μοι τῶν ἐπαίνων.

ΠΡΟΣΛΑΛΙΑ Ἡ ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

ARGUMENTVM.

Invitat Lucianus senex (fortasse in urbe, ubi iam olim aliquid praelegerat) ad denuo audiendas praelectiones suas, et rogat, ne illas contemnant. Sicut enim olim Indi a Baccho eiusque exercitu, quem prius derisissent, victi essent, sic se etiam contemptores victurum esse, si modo saepius se audire voluissent.

1. "Ὅτε ὁ Διόνυσος ἐπ' Ἰνδοῦς στρατιάν ἤλασε, (κωλύει γὰρ οὐδέν, οἶμαι, καὶ μῦθον ὑμῖν διηγῆ-

σασθαι Βακχικόν) φασὶν οὕτω καταφρονῆσαι αὐ-
 τοῦ τὰ πρῶτα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐκεῖ, ὥστε κα-
 ταγελαῖν ἐπίοντος, μᾶλλον δὲ ἐλεεῖν τὴν τόλμαν, ὡς
 αὐτίκα μάλᾳ συμπατηθησομένου ὑπὸ τῶν ἐλεφάν-
 των, εἰ ἀντιτάξαιτο. ἤκουον γὰρ, οἶμαι, τῶν σκα-
 πῶν ἀλλόκοτα ὑπὲρ τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ ἀγγελόν-
 των, ὡς ἡ μὲν φάλαγξ αὐτῶ καὶ οἱ λόχοι γυναῖκες
 εἶεν ἔκφρονες καὶ μεμηνῦται, κιττῶ ἑστεμμένοι, νε-
 βρίδας ἐνημμένοι, δόρατά τινα μικρὰ ἔχουσαι, αἰσί-
 δηρα, κιττοποίητα καὶ ταῦτα, καὶ τινα πελτάρια
 κοῦφα, βομβοῦντα, εἴ τις μόνον προσάψαιτο, (ἀσπί-
 σι γὰρ εἶκαζον καὶ τὰ τύμπανα) ὀλίγους δὲ τινὰς
 ἀγροίκους νεανίσκους ἐνεῖναι γυμνοὺς, κόρδακα ὄρ-
 ζομένους, οὐράς ἔχοντας, κερᾶστας, οἷα τοῖς ἄρτι
 γεννηθεῖσιν ἐρίφοις ὑποφύεται 2. Καὶ τὸν μὲν
 στρατηλάτην αὐτῶν, ἐφ' ἄρματος ὀχεῖσθαι παρδά-
 λων ὑπεξευγμένων, ἀγένειον ἀκριβῶς, οὐδ' ἐπ' ὀλί-
 γον χροῶντα τὴν παρειάν, κερασφόρον, βοτρυοῖς
 ἐστεφανωμένον, μίτρα τὴν κόμην ἀναδεδεμένον, ἐν
 πορφυρίδι, καὶ χρυσοῖ, ἐμβάδι. ὑποστρατηγεῖν δὲ
 δύο, ἓνα μὲν τινα βραχὺν πρεσβύτην, ὑπόπαχυν,
 προγᾶστορα. ῥινόσιμον, ὅτα μεγάλα ὄρθια ἔχον-
 τα, ὑπότρομον, νάρθηκι ἐπερειδόμενον, ἐπ' ὄνου
 τὰ πολλὰ ἵππεύοντα, ἐν κροκωτῶ, καὶ τοῦτον πά-
 νυ πιθανόν τινα συνταγματάρχην αὐτοῦ. ἕτερον δὲ
 τεράστιον ἄνθρωπον, τρώγων τὰ νεφθεῖν ἰοικόντα,
 κομήτην τὰ σκέλη, κέρατα ἔχοντα, βαθυπέδωγοντα,
 ὄρχιλον καὶ θυμικόν, θατέρα μὲν σύριγγα φέρου-
 τα, τῇ δεξιᾷ δὲ ῥάβδον κυμπύλην ἐπηρμένον, καὶ

λοιμα αὐτοῖς, ὅτι ἦν καὶ γένεσις κρότερόν ποτε τῆν πε-
 λειῆν ἐθείλωσιν ἐπιδεῖν πολιάκις, καὶ ἀναμνησθῶ-
 σιν οἱ παλαιοὶ συμπῆσαι κώμων ποιῶν τῶν τότε και-
 ρῶν, καὶ μὴ καταφρονήσωσι τῶν Σατύρων καὶ
 Ζειλῆνῶν, πίωσι δὲ ἐς κόρον τοῦ κρατῆρος τοῦτου,
 ἐκβαχεύσωσι καὶ αὐτοὺς, καὶ πολλάκις μεθ' ἡμῶν
 ἐρεῖν τό, εὐ οἶ. 6. Οὗτοι μὲν οὖν (ἐλεύθερον γὰρ
 ἀκοή) ποιούντων ὁ, τι καὶ φίλον. ἐγὼ δὲ, ἐπειδὴ περ
 εἶμι ἐν Ἰνδοῖς ἴσμεν, ἐθέλω καὶ ἄλλα ὑμῖν διηγῆσα-
 σθαί τι τῶν ἐκεῖθεν, οὐκ ἀπροσδιόντοσιν οὐδ' αὐτό,
 οὐδ' ὧν ποιῶμεν ἄλλότριον. Ἐν Ἰνδοῖς τοῖς
 Μαχλαίοις, οἱ τὰ λαῖά τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ, εἰ κατὰ
 ῥοὴν αὐτοῦ βλέπεις, ἐπινερόμενοι, μέχρι πρὸς τὸν
 Ὠκεανὸν καθήκουσι· παρὰ τοῦτοις ἄλλος ἐστὶν ἐν
 περιφράκτῳ, οὐ πάνυ μεγάλῳ χωρίῳ, συνηραφεῖ δὲ
 κίττος γὰρ πολὺς, καὶ ἄμπελοι, σύσκιον αὐτὸ ἀκρι-
 βῶς ποιῶσιν. ἐνταῦθα πηγαὶ εἰσι τρεῖς καλλίστου
 καὶ διειδεστάτου ὕδατος, ἡ μὲν Σατύρον, ἡ δὲ Πα-
 νός, ἡ δὲ Ζειληνοῦ. καὶ εἰσέρχονται εἰς αὐτὸ οἱ
 Ἰνδοὶ ἄπαξ τοῦ ἔτους, ἐορτάζοντες τῷ θεῷ· καὶ
 πίνουσι τῶν πηγῶν οὐχ ἀπασῶν ἅπαντες, ἀλλὰ καθ'
 ἡλικίαν, τὰ μὲν μειράκια τῆς τῶν Σατύρων· οἱ
 ἄνδρες δὲ τῆς Πανικῆς· τῆς δὲ τοῦ Ζειληνοῦ οἱ
 κατ' ἐμέ. 7. Ἄ μὲν οὖν πάσχουσιν οἱ παῖδες ἐπει-
 δὴν πίωσιν, ἢ οἷα οἱ ἄνδρες τολμῶσι κατεχόμενοι
 τῷ Πανί, μακρόν ἂν εἴη λέγειν. ἃ δ' οἱ γέροντες
 ποιῶσιν, ὅταν μεθυσθῶσι τοῦ ὕδατος, οὐκ ἀλλό-
 τριον εἰπεῖν· ἐπειδὴν πῆ ὁ γέρον, καὶ κατάσχη
 αὐτὸν ὁ Ζειληνός, ἀντίκα ἐπιπολὺ ἄφρονός ἐστι,

καὶ καρῆβαροῦντι καὶ βεβαπτισμένῳ ἔοικεν, εἶτα ἄφνω φωνή τε λαμπρά, καὶ φθῆγμα τορὸν, καὶ πνεῦμα λιγυρὸν ἐγγίνεται αὐτῷ, καὶ λαλίστατος ἐξ ἄφω-νοτάτου ἐστίν. οὐδ' ἂν ἐπιστομίσας παύσειας αὐτὸν μὴ οὐχὶ συνεχῆ λαλεῖν, καὶ ῥήσεις μακρὰς συνείρειν. συνετὰ μέντοι πάντα καὶ κόσμια, καὶ κατὰ τὸν Ὅμηρου ἐκείνον ῥήτορα, νιφάδεσαι γὰρ εἰκότα χειμερίησι διεξέρχονται. οὐδ' ἀποχρήσει σοι κύκνοις κατὰ τὴν ἡλικίαν εἰκάσαι αὐτοὺς, ἀλλὰ τετιγῶδές τι πυκνὸν καὶ ἐπίτροχον συνάπτουσιν ἄχρι βαθείας ἐσπέρας. τουντεῦθεν δὲ ἤδη ἀφεθείσης αὐτοῖς τῆς μέθης σιωπῶσι, καὶ πρὸς τὸ ἄρχαῖον ἀνατρέχουσι. τὸ μέτοι παραδοξότατον οὐδέπω εἶπον. ἦν γὰρ ἀτελῆ ὁ γέρων μεταξύ καταλίπη ὃν διεξήει τὸν λόγον, δύντος ἡλίου κωλυθεὶς ἐπὶ πέρας αὐτὸν ἐπεξελεθεῖν, ἐς νέωτα πίων αὐθις ἐκεῖνα συνάπτει, ἃ πέρυσι λέγοντα ἢ μέθη αὐτὸν κατέλιπε. 8. Ταῦτά μοι κατὰ τὸν Μῶμον εἰς ἑμαυτὸν ἀπεσκώφθω, καὶ, μὰ τὸν Δία, οὐκ ἂν ἔτι ἐπαγάγοιμι τὸ ἐπιμύθηον. ὁρᾶτε γὰρ ἤδη καθότι τῷ μύθῳ ἔοικα. ὥστε ἦν μὲν τι παραπαίωμεν, ἢ μέθη αἰτία· εἰ δὲ πινυτὰ θόξειε τὰ λεγόμενα, ὁ Σειληνὸς ἄρα ἦν ἕλωσ.

ΠΡΟΣΛΑΛΙΑ Η ΗΡΑΚΛΕΗΣ.

ARGUMENTVM.

Sese excusaturus, quod, iam senex, denuo scripta sua multis coram praelegere incipiat, describit imaginem Herculis gallici, senis quidem, sed qui arma in manibus gestans, catena quoque ex lingua perforata pendente multos homines, auribus vinctos et libenter sequentes trahat, quia et Galli eloquentiam solummodo in senectute maturam esse arbitrentur.

1. Τὸν Ἡρακλῆα οὐ Κεκτοὶ Ὅγμιον ὀνομάζουσι φωνῇ τῇ ἐπιχωρίῳ· τὸ δὲ εἶδος τοῦ Θεοῦ, πάνυ ἀλόκοτον γράφουσι. γέρον ἔστιν αὐτοῖς ἐς τὸ ἔσχατον, ἀναφαλαντίας, πολὺς ἀκριβῶς, ὄσαι λοιπαὶ τῶν τριχῶν, ῥυσὸς τὸ δέρμα, καὶ διακεκαυμένος ἐς τὸ μελάντατον, οἷοί εἰσιν οἱ θαλαττουργοὶ γέροντες· μᾶλλον δὲ Χιέρωνα, ἢ Ἰαπετόν τινα τῶν ὑποταρταρίων, καὶ πάντα μᾶλλον ἢ Ἡρακλῆα εἶναι ἂν εἰκάσειας. ἀλλὰ καὶ τοιοῦτος ὢν, ἔχει ὁμως τὴν σκευὴν τὴν Ἡρακλέους. καὶ γὰρ τὴν διαφθέραν ἐνήπται τὴν τοῦ λέοντος, καὶ τὸ ῥόπαλον ἔχει ἐν τῇ δεξιᾷ, καὶ τὸν γωρυτὸν παρήρηται, καὶ τὸ τόξον ἐντεταμένον ἢ ἀριστερά προδείκνυσι, καὶ ὕλως Ἡ-

ρακλῆς ἐστὶ ταῦτά γε. 2. Ὡμην οὖν ἐφ' ὕβρει
 τῶν Ἑλληνίων θεῶν τοιαῦτα παρανομεῖν τοὺς Κελ-
 τοὺς ἐς τὴν μορφὴν τὴν τοῦ Ἡρακλέους, ἀμυνομένους
 αὐτὸν τῇ τοιαύτῃ γραφῇ, ὅτι τὴν χώραν ποτὲ αὐ-
 τῶν ἐπῆλθε λείαν ἐλαύνων, ὁπότε τὰς Γήρουνου
 ἀγέλας ζητῶν, κατέδραμε τὰ πολλὰ τῶν ἐσπερίων
 γενῶν. 3. Καίτοι τὸ παραδοξότατον οὐδέπω ἔφην
 τῆς εἰκότος. ὃ γὰρ δὴ γέρον Ἡρακλῆς ἐκεῖνος ἀν-
 θρώπων πάμπολὺ τι πλήθος ἔλκει ἐκ τῶν ὠτων ἄ-
 παντας δεδεμένους. τὰ δεσμὰ δὲ εἰσι σειραὶ λεπταὶ
 χρυσοῦ καὶ ἠλέκτρον εἰργασμέναι, ὄμοις εἰοικῦναι
 τοῖς καλλίστοις. καὶ ὅμως ἀφ' οὕτως ἀσθενῶν ἀγό-
 μενοι, οὔτε δρασμὸν βουλευούσι, δυνάμενοι ἀν-
 εὔμαρῶς, οὔτε ὅλως ἀντιτείνουσι, ἢ τοῖς ποσὶν
 ἀντρείδουσι, πρὸς τὸ ἐναντίον τῆς ἀγωγῆς ἐξυπτιά-
 ζοντες, ἀλλὰ φαιδροὶ ἔπονται καὶ γεγηθότες, καὶ
 τὸν ἄγοντα ἐπαινοῦντες ἐπειγόμενοι ἅπαντες, καὶ
 τῷ φθάνειν ἐθέλειν τὸν δεσμὸν ἐπιχακῶντες, εἰκό-
 τες ἀχθεσθησομένοις, εἰ λυθῆσονται. ὃ δὲ πάντων
 ἀτοπώτατον εἶναι μοι ἔδοξεν, οὐκ ὀνήσω καὶ
 τοῦτο εἰπεῖν. οὐ γὰρ ἔχων ὁ ζῶγράφος ὅθεν ἐξάψει
 ταῖς σειραῖς τὰς τῶν δεσμῶν ἀρχάς, ἅτε τῆς δεξιᾶς
 μὲν ἤδη τὸ ῥόπαλον, τῆς λαίᾶς δὲ τὸ τόξον ἐχοῦσης,
 τρυπήσας τοῦ θεοῦ τὴν γλῶττιαν ἄκραν, ἐξ ἐκείνης
 ἐλκομένους αὐτοὺς ἐποίησε, καὶ ἐπέστραπται γε εἰς
 τοὺς ἀγομένους μειδιῶν. 4. Ταῦτ' ἐγὼ μὲν ἐπὶ
 πολὺ εἰστήκειν ὄρων, καὶ θαυμάζων, καὶ ἀπορῶν,
 καὶ ἀγανακτῶν. Κελτὸς δὲ τις παρσιτῶς οὐκ ἀπαί-
 δεντος τὰ ἡμέτερα, ὡς ἔδειξεν, ἀκριβῶς Ἑλλάδα
 φωνὴν ἀφιεῖς, φιλόσοφος, οἶμαι, τὰ ἐπιχώρια; Ἐγὼ

σοι, ἔφη, ὃ ξένη, λύσω τῆς γραφῆς τὸ αἶνγμα, πᾶν γὰρ ταραττομένῳ ἔοικας πρὸς αὐτήν. τὸν λόγον ἡμεῖς οἱ Κελτοὶ, οὐχ ὡσπερ ὑμεῖς οἱ Ἕλληνες, Ἐρμῆν οἰόμεθα εἶναι, ἀλλ' Ἡρακλεῖ αὐτὸν εἰκάζομεν, ὅτι παραπολὺ τοῦ Ἐρμοῦ ἰσχυρότερος οὗτος. εἰ δὲ γέρον πεποιήται, μὴ θαυμάσης· μόνος γὰρ ὁ λόγος ἐν γῆρα φιλεῖ ἐντελεῆ ἐπιδείκνυσθαι τὴν ἀκμὴν, εἶγε ἀληθῆ ὑμῶν οἱ ποιηταὶ λέγουσιν,

ἽΟτι μὲν αἱ τῶν ὀπλοτέρων φρένες ἡερέθονται

Τὸ δὲ γῆρας

ἼΕχει τι λέξει τῶν νέων σοφώτερον.

οὔτω γέ τοι καὶ τοῦ Νέστορος ὑμῖν ἀπορῶει ἐκ τῆς γλώττης τὸ μέλι, καὶ οἱ ἀγορηταὶ τῶν Τρώων τὴν ὄπα τὴν λειριόεσσαν ἀφιῶσιν εὐανθῆ τινα. λείριον γὰρ καλεῖται, εἶγε μέμνημαι, τὰ ἄνθη. 5. Ἴστε εἰ τῶν ὠτων ἐκδεδεμένους τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὴν γλώτταν ὁ γέρον οὗτος Ἡρακλῆς ὁ λόγος ἔλκει, μηδὲ τοῦτο θαυμάσης, εἰδὼς τὴν τῶν ὠτων καὶ γλώττης συγγένειαν· οὐδ' ὕβρις εἰς αὐτὸν, εἰ ταύτη τετριύπηται· μέμνημαι γοῦν, ἔφη, καὶ κωμικῶν τινων ἱαμβείων, παρ' ὑμῶν μαθὼν,

Τοῖς γὰρ λάλοις

ἼΕξ ἄκρου ἢ γλώττα πᾶσιν ἐστι τετριυπημένη.

6. Τὸ δ' ὅλον καὶ αὐτὸν ἡμεῖς τὸν Ἡρακλεῖα λόγῳ τὰ πάντα ἡγοῦμεθα ἐξεργάσασθαι, σοφὸν γενόμενον, καὶ πειθοῖ τὰ πλείιστα βιάσασθαι. καὶ τὰ γε βέλη αὐτοῦ οἱ λόγοι εἰσὶν, οἶμαι, ὄξεις, καὶ εὔστοχοι, καὶ ταχεῖς, καὶ τὰς ψυχὰς τιτρώσκοντες· πτερόεντα γοῦν τὰ ἔπη καὶ ὑμεῖς φατε εἶναι. τοσαῦτα

μὲν ὁ Κελτός. 7. Ἐμοὶ δὲ ἡνίκα περὶ τῆς δεῦρο παρόδου ταύτης ἐσκοπούμην πρὸς ἑμαυτὸν, εἴ μοι καλῶς ἔχοι, τηλικῶδε ὄντι καὶ πάλαι τῶν ἐπιδείξεων πεπαυμένῳ, αὐθις ὑπὲρ ἑμαυτοῦ ψῆφον διδόναι τοσοῦτοις δικασταῖς, κατὰ καιρὸν ἐπῆλθεν ἀναμνησθῆναι τῆς εἰκόνης. τέως μὲν γὰρ ἐδεδῖεν, μή τινι ὑμῶν δόξαιμι κομιδῇ μειρακιώδη ταῦτα ποιεῖν, καὶ παρ' ἡλικίαν νεανιεύεσθαι· κατὰ τις Ὀμηρικὸς νεανίσκος ἐπιπλήξει μοι, εἰπὼν τό,

Σὴ δὲ βίη λέλυται. καὶ,

Χαλεπὸν γῆρας κατέληφέ σε,

Ἴπεδανὸς δὲ νύτοι θεράπων, βραδείες δὲ τοὶ ἵπποι·

ἐς τοὺς πόδας τοῦτο ἀποσκώπτων. ἀλλ' ὅταν ἀναμνησθῶ τοῦ γέροντος ἐκείνου Ἡρακλέους, πάντα ποιεῖν προάγομαι, καὶ οὐκ αἰδοῦμαι τοιαῦτα τολμῶν, ἡλικιώτης ὢν τῆς εἰκόνης. 8. Ὡστε ἰσχύς μὲν καὶ τάχος, καὶ κάλλος, καὶ ὅσα τοῦ σώματος ἀγαθὰ, χαιρέτω, καὶ ὁ ἔρωσ ὁ σὸς, ὃ Τῆϊε ποιητὰ, ἐσιδὼν με ὑποπόλιον γένειον, χρυσοφαένων εἰ βούλεται πτερύγων, ἢ ἀετοῖς παραπετέσθω, καὶ ὁ Ἴπποκλείδης οὐ φροντιεῖ. τῷ λόγῳ δὲ νῦν ἂν μάλιστα ἀνηβῆν, καὶ ἀνθεῖν, καὶ ἀκμάζειν καθ' ὥραν εἶη, καὶ ἔλκειν τῶν ὠτων, ὅσους ἂν πλείστους δύνηται, καὶ τοξεύειν πολλάκις, ὡς οὐδὲν γε δέος, μὴ κενωθείς λάθοι ὁ γωρυτὸς αὐτῷ. ὀρθῶς ὕπως παραμυθοῦμαι τὴν ἡλικίαν, καὶ τὸ γῆρας τὸ ἑμαυτοῦ. καὶ διὰ τοῦτο ἐτόλμησα, πάλαι νενεωλκημένον τὸ ἀκάτιον κατασπάσας, καὶ ἐκ τῶν ἐτόντων ἐπισκευάσας, αὐθις ἀφεῖναι ἐς μέσον τὸ πῆλαγος. εἶη

δ', ὡ θεοὶ, καὶ τὰ παρ' ὑμῶν ἐμπνεῦσαι δεξιᾷ,
 ὡς νῦν γε μάλιστα πλησιιστίου τε, καὶ ἐσθλοῦ, καὶ
 ἐταίρου ἀνέμου θεόμεθα, ἵνα, εἰ ἄξιοι φανοίμεθα,
 καὶ ἡμῖν τὸ Ὀμηρικὸν ἐκεῖνο ἐπιφθέγξῃται τις,
 Οἶην ἐκ βακίων δ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΥ Η ΤΩΝ ΚΥΚΝΩΝ.

ARGUMENTVM.

Quum fama de Luciani eloquentia iam esset magna, auditores ut illi credere nolint, monet, ne forte, sicut ipse, quum poetis credens sperasset, se ad Eridanum electrum ex populis destillans et cygnos canoros visurum esse, fallantur.

1. Ἡλέκτρον περὶ καὶ ἡμᾶς δηλαδὴ ὁ μῦθος πίπτειν, αἰγείρους ἐπὶ τῷ Ἡριδανῷ ποταμῷ διακρῦειν αὐτό, θρηνοῦσας τὸν Φαίδοντα, καὶ ἀδιελφάς γε εἶναι τὰς αἰγείρους ἐκείνας τοῦ Φαίδοντος, εἶτα ὀδυρομένας τὸ μεираκίον, ἀλλαγῆναι ἐς τὰ δένδρα, καὶ ἀποστάζειν ἐπι αὐτῶν δάκρυον, δῆθεν τὸ ἤλεκτρον. τοιαῦτα γὰρ ἀμέλει καὶ αὐτὸς ἀκούων τῶν ποιητῶν ἄδόντων ἠλπίζον, εἴ ποτε γενοίμην ἐπὶ τῷ Ἡριδανῷ, ὑπελθὼν μίαν τῶν αἰγείρων, ἐκπετάσας τὸ προκόλπιον, ὑποδέξασθαι τῶν δακρῦων ὀλίγα, ὡς ἤλεκτρον ἔχοιμι. 2. Καὶ δὴ οὐ πρό πολλοῦ, κατ' ἄλλο μέντοι χρόνος, ἤκον δὲ ὁμῶς ἐς τὰ χωρία ἐκείνα, καὶ ἔδει γὰρ ἀναπλεῖν κατὰ τὸν Ἡριδανόν,

οὐτ' αἰγείρους εἶδον, πάνυ περισκοπῶν, οὔτε τὸ ἤλεκτρον, ἀλλ' οὐδὲ τοῦνομα τοῦ Φαέθοντος ἤδισαν οἱ ἐπιχώριοι. ἀναζητοῦντος γοῦν ἐμοῦ καὶ διαπνυθανομένου, πότε δὲ ἐπὶ τὰς αἰγείρους ἀφιξόμεθα, τὰς τὸ ἤλεκτρον ἐκδιδούσας; ἐγέλων οἱ ναῦται, καὶ ἠξίουσαν σαφέστερον λέγειν ὅ, τι καὶ θέλομι· καὶ γὰρ τὸν μῦθον διηγούμην αὐτοῖς, Φαέθοντα γενέσθαι Ἰλίου παῖδα, καὶ τοῦτον ἐς ἡλικίαν ἐλθόντα, αἰτῆσαι παρὰ τοῦ πατρὸς ἐλάσαι τὸ ἄρμα, ὡς ποιήσεις καὶ αὐτὸς μίαν ἡμέραν· τὸν δὲ δοῦναι, τὸν δὲ ἀπολέσθαι ἐκδιφρευθέντα· καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ πενθοῦσας ἐνταῦθά που, ἔφην, παρ' ἡμῖν, ἵνα περ καὶ κατέπεσεν ἐπὶ τῷ Ἡριδανῶ, αἰγείρους γενέσθαι, καὶ δακρῦειν ἐπ' αὐτῷ τὸ ἤλεκτρον. 3. Τίς ταῦτά σοι, ἔφασκον, διηγῆσατο ἄπατεῶν καὶ ψευδολόγος ἄνθρωπος; ἡμεῖς δὲ οὔτε ἠνίοχόν τινα ἐκπιπτοντα εἶδομεν, οὔτε τὰς αἰγείρους, ἄς φῆς, ἔχομεν. εἰ δὲ ἦν τι τοιοῦτον, οἶει ἡμᾶς δυοῖν ὀβολοῖν ἕνεκα ἐρέτειν ἂν, ἢ ἔλκειν τὰ πλοῖα πρὸς ἐναντίον τὸ ὕδωρ, οἷς ἐξῆν πλουτεῖν, ἀναλέγοντας τῶν αἰγείρων τὰ δάκρυα; τοῦτο λεχθέν οὐ μετρίως μου καθίκετο· καὶ ἐσιώπησα δισαυχνηθεὶς, ὅτι παιδίου τινὸς ὡς ἀληθῶς ἔργον ἐπεπόνθειν, πιστεύσας τοῖς ποιηταῖς ἀπίθανα οὕτω ψευδομένοις, ὡς μηδὲν ὑγιὲς ἀρέσκεσθαι αὐτοῖς. μιᾶς μὲν δὴ ταύτης ἐλπίδος οὐ μικρᾶς ἐψευσμένος ἠγιώμην, καθάπερ ἐκ τῶν χειρῶν τὸ ἤλεκτρον ἀπολωλεκώς· ὅσως ἦδη ἀνέπλαττον ὅσα καὶ οἷα χρῆσομαι αὐτῷ. 4. Ἐκίετο δὲ καὶ πάνυ ἀληθῶς ᾠμην εὐρήσειν παρ' αὐτοῖς, κύκτους πολλοὺς ἄδοντας ἐπὶ ταῖς ὄχθαις τοῦ πο-

ταμοῦ. καὶ αὐθις ἠρώτων τοὺς ναύτας, (ἀνεπλήρο-
 μεν γὰρ ἔτι) Ἄλλ' οἱ γε κύκνοι, πηνίκα ἡμῖν τὸ λι-
 γυρὸν ἐκείνο ἄδουσιν ἐφεστῶτες τῷ ποταμῷ, ἔνθεν
 καὶ ἔνθεν; φασὶ γοῦν Ἀπόλλωνος παρῆδρους αὐ-
 τοὺς ὄντας, ᾧδικοὺς ἀνθρώπους, ἐνταῦθά που ἐς
 τὰ ὄρνεα μεταπεσεῖν, καὶ διὰ τοῦτο ἄδειν ἔτι, οὐκ
 ἐκλαθομένους τῆς μουσικῆς. 5. Οἱ δὲ σὺν γέλωτι,
 Ζῦ, ἔφησαν, ᾧ ἀνθρώπε, οὐ παύσῃ τήμερον κα-
 ταψευδόμενος τῆς χώρας ἡμῶν, καὶ τοῦ ποταμοῦ;
 ἡμεῖς δὲ αἰεὶ πλείοντες, καὶ σχεδὸν ἐκ παίδων ἐργα-
 ζόμενοι ἐν τῷ Ἡριδανῷ, ὀλίγους μὲν κύκνους ἐνίο-
 τε ὀρώμεν ἐν τοῖς ἔλεσι τοῦ ποταμοῦ, καὶ κρώζου-
 σιν οὗτοι πάνυ ἄμουσον καὶ ἄσθαιές, ὡς τοὺς κύ-
 ρακας ἢ τοὺς κολοιοὺς Σειρηνας μὲν εἶναι πρὸς αὐ-
 τοὺς· ἄδόντων δὲ ἡδῦ, καὶ οἶον σὺ φῆς, οὐδὲ ὄναρ
 ἀκηκόαμεν, ὥστε θαυμάζομεν πόθεν ταῦτα εἰς ὑ-
 μᾶς ἀφίκετο περὶ ἡμῶν. 6. Πολλὰ τοιαῦτα ἐξα-
 πατηθῆναι ἔτι, πιστεύοντας τοῖς πρὸς τὸ μείζον
 ἕκαστα ἐξηγουμένοις. ὥστε καὶ γὰρ νῦν δέδια ὑπὲρ
 ἑμαυτοῦ, μὴ ὑμεῖς ἄρτι ἀφιγμένοι, καὶ τοῦτο πρῶ-
 τον ἀκροασάμενοι ἡμῶν, ἤλεκτρά τινα καὶ κύκνους
 ἐλπίσαντες εὐρήσειν παρ' ἡμῖν, ἔπειτα μετ' ὀλίγον
 ἀπέλθῃτε καταγελῶντες τῶν ὑποσχομένων ὑμῖν,
 τοιαῦτα πολλὰ κειμήλια ἐνεῖναι τοῖς λόγοις. ἀλλὰ
 μαρτύρομαι, ὡς ἐμοῦ τοιαῦτα μεγαλαυχουμένου
 περὶ τῶν ἐμῶν οὔτε ὑμεῖς, οὔτε ἄλλος πῶ ἀκήκοεν,
 οὐδ' ἂν ἀκούσειέ ποτε. ἄλλοις μὲν γὰρ οὐκ ὀλίγοις
 ἐντύχοις ἂν Ἡριδανοῖς τισι, καὶ οἷς οὐκ ἤλεκτρον,
 ἀλλὰ χρυσὸς αὐτὸς ἀποστάζει τῶν λόγων, πολὺ τῶν
 κύκνων τῶν ποιητικῶν λιγυροτέροις. τὸ δὲ ἐμὸν ἔ

φαίτε ἤδη ἄποϊον ἀπλοϊκόν καὶ ἄμουσον, οὐδὲ τις ἕδῃ πρόσεστιν. ὥστε ὄρα μὴ τοιοῦτό τι πάθῃς μείζω περὶ ἡμῶν ἐλπίσας, οἷόν τι πάσχουσιν οἱ τὰ ἐν τῷ ὕδατι ὀρῶντες· οἰόμενοι γὰρ τηλικαῦτα εἶναι αὐτὰ οἷα διεφαίνετο αὐτοῖς ἄνωθεν, εὐρυνομένης τῆς σκιᾶς πρὸς τὴν αὐγὴν, ἐπειδὴν ἀνασπάσασσι, πολλῶ μικρότερα εὐρίσκοντες, ἀνιῶνται· ἤδη οὖν σοι προλέγω, ἐκχέας τὸ ὕδωρ, καὶ ἀποκαλύψας τὰμὰ, μηδὲν μέγα προσδοκῆσης ἀνιμίσεσθαι, ἢ σαυτὸν αἰτιάσῃ τῆς ἐλπίδος.

~~~~~

ΜΡΑΣ ΕΓΚΩΜΙΟΝ.

ARGUMENTVM.

Parvus hic liber, quem Wieland, pro oratione extemporali habet, deinde expolita, laudat formam, ingenium et mores muscae, pro cognitione rerum naturalium illius aevi satis ingeniose.

1. Ἡ μύια ἔστι μὲν οὐ τὸ σμικρότατον τῶν ὀρνέων, ὅσον ἐμπίσι, καὶ κώνωψι, καὶ τοῖς ἔτι λεπτοτέροις παραβάλλειν· ἀλλὰ τοσοῦτον ἐκείνων μεγέθει προὔχει, ὅσον αὐτὴ μελίττης ἀπολείπεται. ἐπιτέρωται δὲ οὐ κατὰ τὰ αὐτὰ τοῖς ἄλλοις, ὡς τοῖς μὲν ἀπανταχόθεν κομᾶν τοῦ σώματος, τοῖς δὲ ὠκυπτέροις χρῆσθαι· ἀλλὰ κατὰ τὰς ἀκρίδας, καὶ τέττιγας, καὶ μελίττας, ἔστι μὲν ὑμενόπτερος, τοσοῦτον ἀπαλότερα ἔχουσα τὰ πτερὰ, ὅσον τῆς Ἑλληνικῆς ἐσθῆτος ἢ Ἰνδικῆ λεπιοτέρα, καὶ μαλακω-

τέρα· καὶ μὴν διήνηθισται κατὰ τοὺς ταῶνας, εἴ- τις
 ἀτενὲς βλέπει ἐς αὐτήν, ὁπότεν ἐκπετάσασα πρὸς
 τὸν ἥλιον, πτερύσσεται. 2. Ἡ δὲ πτῆσις οὔτε κα-
 τὰ τὰς νυκτερίδας εἰρεσίᾳ συνεχεῖ τῶν πτερῶν, οὔτε
 κατὰ τὰς ἀκρίδας μετὰ πηθίματος, οὔτε ὡς οἱ σφῆ-
 κες μετὰ ῥοιζήματος, ἀλλ' εὐκαμπὴς πρὸς ὅ, τι ἂν
 μέρος ὁρμήσῃ τοῦ ἀέρος. καὶ μὴν κἀκείνο πρόξειστιν
 αὐτῇ, τὸ μὴ καθ' ἡσυχίαν, ἀλλὰ μετ' ὠδῆς πέτε-
 σθαι, οὐκ ἀπηνῶς οἷα κωνάπων, καὶ ἐμπίδων, οὐ-
 δὲ τὸ βαρὺβρομον τῶν μελιτῶν, ἢ τῶν σφηκῶν τὸ
 φοβερόν, καὶ ἀπειλητικὸν ἐνδεικνυμένης· ἀλλὰ το-
 σοῦτόν ἐστι λιγυρωτέρα, ὅσον σάλπιγγος καὶ κυμ-
 βάλων αὐλοὶ μελιχρότεροι. 3. Τὸ δὲ ἄλλο σῶμα-
 ῆ μὲν κεφαλὴ λεπτότατα τῷ αὐχένι συνέχεται, καὶ
 ἔστιν εὐπεριάγωγος, οὐ συμπεφυκυῖα ὡς περ ἡ τῶν
 ἀκρίδων· ὀφθαλμοὶ δὲ προπαγεῖς, πολὺ τοῦ κέρα-
 τος ἔχοντες· στέρονον εὐπαγές, καὶ ἐκπεφύκασιν
 αὐτῇ οἱ πόδες, οὐ κατὰ τοὺς σφῆκας πάνυ ἐσφι-
 γμένοι. ἡ γαστήρ δὲ ὠχύρωται καὶ αὐτῇ, καὶ θώρα-
 κι ἔοικε, ζώνας πλατείας καὶ φολίδας ἔχουσα. ἀμύ-
 νεται μῆντοι οὐ κατὰ τὸ ὀρόπύγιον, ὥς σφήξ, καὶ
 μέλιττα, ἀλλὰ τῷ στόματι, καὶ τῇ προβοσκίδι, ἣν
 κατὰ τὰ αὐτὰ τοῖς ἐλέφασιν καὶ αὐτῇ ἔχουσα προνο-
 μεύει τε καὶ ἐπιλαμβάνεται, καὶ προσφῦσα κατέχει,
 κοτυληδόνη κατὰ τὸ ἄκρον εἰκνυῖα. ἐκ δὲ αὐτῆς ὀ-
 δοὺς προκύπτει, ἧ κεντοῦσα πένει τοῦ αἵματος·
 πίνει μὲν γὰρ καὶ γάλακτος, ἡδὺ δὲ αὐτῇ καὶ τὸ
 αἷμα, οὐ μετὰ μεγάλης ὀδύνης τῶν κεντουμένων.
 ἐξάπους δὲ οὔσα, τοῖς μὲν τέσσαρσι βαδίζει μόνοις,
 τοῖς δὲ πρῶτοις δυαὶ καὶ ὅσα χερσὶ χρῆται. ἰδοίς

ἂν οὖν αὐτὴν ἐπὶ τεττάρων βεβηκυῖαν, ἔχουσάν τι
 ἐν ταῖν χεροῖν μστεῖωρον ἐδώδιμον ἀνθρωπίνως πά-
 νυ, καὶ καθ' ἡμᾶς. 4. Γίγνεται δὲ οὐκ εὐθύς τοιαύ-
 τη, ἀλλὰ σκώληξ τὸ πρῶτον ἦτοι ἐξ ἀνθρώπων, ἢ
 ἄλλων ζῶων ἀποθανόντων· εἶτα κατ' ὄλλγον πό-
 δας τε ἐκφέρει, καὶ φύει τὰ πτερά, καὶ ἐξ ἐρπετοῦ
 ὕρνεον γίγνεται, καὶ κνοφορεῖ δέ, καὶ ἀποτίκτει
 σκώληκα μικρὸν, τὴν μύϊαν ὕστερον. σύντροφος
 δὲ ἀνθρώποις ὑπάρχουσα, καὶ ὁμοδίαιτος, καὶ
 ὁμοτράπεζος ἀπάντων γεύεται πλὴν ἐλαίου. θάνα-
 τος γὰρ αὐτῇ τοῦτο πιεῖν· καὶ μέντοι ὠκύμορος
 οὔσα, (πάνυ γὰρ ἐς στεγὸν ὁ βίος αὐτῆς συμμεμέ-
 τρηται) τῷ φωτὶ χαίρει μάλιστα, καὶ τούτῳ πολι-
 τεύεται. νυκτὸς δὲ εἰρήνην ἄγει, καὶ οὔτε πέτεται,
 οὔτε ἄδει, ἀλλ' ὑπέπιηχε, καὶ ἀτρεμεῖ. 5. Σύνε-
 σιν δὲ οὐ μικρὰν αὐτῆς εἰπεῖν ἔχω, ὁπόταν τὸν
 ἐπίβουλον καὶ πολέμιον αὐτῇ τὸν ἀράχνην διαδι-
 δραάσκη· λοχῶντά τε γὰρ ἐπιτηρεῖ, καὶ ἀντίον αὐ-
 τῷ ὄρα, ἐκκλίνουσα τὴν ὁρμὴν ὡς μὴ ἀλλοσκοίτο σα-
 γηνευθεῖσα, καὶ περιπεσοῦσα ταῖς τοῦ θηρίου
 πλεκτάναις. τὴν μὲν γὰρ ἀνδρίαν καὶ τὴν ἀλκὴν
 αὐτῆς, οὐχ ἡμᾶς χρὴ λέγειν, ἀλλ' ὁ μεγαλοφωνότα-
 τος τῶν ποιητῶν Ὅμηρος· τὸν γὰρ ἄριστον τῶν
 ἡρώων ἐπαινέσαι ζητῶν, οὐ λέοντι, ἢ παρδάλει, ἢ
 ὑἱὲ τὴν ἀλκὴν αὐτοῦ εἰκάξει, ἀλλὰ τῷ θάρσει τῆς
 μύϊας, καὶ τῷ ἀτρέστῳ, καὶ λιπαρεῖ τῆς ἐπιχειρή-
 σεως· οὐδὲ γὰρ θράσος, ἀλλὰ θάρσος φησὶν αὐτῇ
 προσεῖναι. καὶ γὰρ εἰργομένη, φησὶν, ὅμως οὐκ
 ἀφίσταται, ἀλλ' ἐφίεται τοῦ δήματός. οὕτω δὲ

πάνυ ἐπαινεῖ καὶ ἀσπάζεται τὴν μυῖαν, ὅστις οὐχ ἄπαξ, οὐδ' ἐν ὀλίγοις μέμνηται αὐτῆς, ἀλλὰ πολλάκις, οὕτω κοσμεῖ τὰ ἔπη μνημονευομένη. ἄρτι μὲν γὰρ τὴν ἀγελαίαν πτήσιν αὐτῆς ἐπὶ τὸ γάλα διέρχεται, ἄρτι δὲ τὴν Ἀθηναῶν ὁπότε τοῦ Μενέλεω τὸ βέλος ἀποκρούεται, ὡς μὴ ἐπὶ τὰ καιριώτατα ἐμπέσοι, εἰκάζων μητρὶ κηδομένη κοιμωμένου αὐτῆ τοῦ βρέφους, τὴν μυῖαν αὐτῆς ἐπεισάγει τῷ παραδείγματι. καὶ μὴν καὶ ἐπιθέτω καλλίστῳ αὐτὰς ἐκόσμησεν, ἀδινὰς προσειπὼν, καὶ τὴν ἀγέλην αὐτῶν ἔθνη καλῶν. 6. Οὕτω δὲ ἰσχυρὰ ἐστίν, ὡςδ' ὁπότεν τι δάκνη, τιτρώσκει οὐκ ἀνθρώπου δέρμα μόνον, ἀλλὰ καὶ βοῶς, καὶ ἵππου, καὶ ἐλέφαντα λυπεῖ ἐς τὰς φύτιδας αὐτοῦ παρσιζδυομένη, καὶ τῇ αὐτῆς προνομαίᾳ κατὰ λόγον τοῦ μεγέθους ἀμύσσουσα. μίξεως δὲ καὶ Ἀφροδισίων, καὶ γάμων πολλή τις αὐταῖς ἢ ἐλευθερία· καὶ ὁ ἀρῶν οὐ κατὰ τοὺς ἀλεκτρούνας ἐπιβάς εὐθύς ἀπεπήδησεν, ἀλλ' ἐποχεῖται τῇ θηλείᾳ ἐπιπολὺ· κἀκείνη φέρει τὸν γυμφίον, καὶ συμπέτονται τὴν ἐναέριον ἐκείνην μίξιν τῇ πτήσει μὴ διαφθεῖρουσαι. ἀποτμηθεῖσα δὲ τὴν κεφαλὴν μυῖα, ἐπιπολὺ ζῆ τῷ ἄλλῳ σώματι, καὶ ἔμπνους ἐστίν. 7. Ὁ δὲ μέγιστον ἐν τῇ φύσει αὐτῶν ὑπάρχει, τοῦτο δὴ βούλομαι εἰπεῖν. καὶ μοι δοκεῖ ὁ Πλάτων μόνον αὐτὸ παριδεῖν ἐν τῷ περὶ ψυχῆς καὶ ἀθανασίας αὐτοῦ λόγῳ. ἀποθανοῦσα γὰρ μυῖα τέφρας ἐπιχυθείσης ἀνίσταται, καὶ παλιγγενεσία τις αὐτῇ, καὶ βίος ἄλλος ἐξ ὑπαρχῆς γίγνεται· ὡς ἀκριβῶς πεπεισθαι πάντας, ὅτι κἀκείνων ἀθάνατός ἐστιν ἡ ψυχὴ, ἧγε καὶ ἐπανέρχε-

ται πάλιν, καὶ γνωρίζει, καὶ ἐπανίστησι τὸ σῶμα, καὶ πείσθαι τὴν μυῖαν ποιεῖ· καὶ ἐπαληθεύει τὸν περὶ Ἑρμοτίμου τρυ Κλαζομενίου μῦθον, ὅτι πολλάκις ἀφείσα αὐτὸν ἡ ψυχὴ ἀπεδήμει καθ' ἑαυτήν· εἶτα ἐπανελθοῦσα ἐπλήρου αὐθις τὸ σῶμα, καὶ ἀνίστα τὸν Ἑρμοτίμον. 8. Ἀργὸς δὲ αὐτὴ καὶ ἄνετος οὖσα, τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων πονοῦμενα καρποῦται, καὶ πλήρης αὐτῇ πανταχοῦ τραπέζα. καὶ γὰρ αἶγες αὐτῇ ἀμέλγονται, καὶ ἡ μέλιττα οὐχ ἥκιστα μυῖαις ἢ ἀνθρώποις ἐργάζεται, καὶ οἱ ὄψοποιοὶ ταύτῃ τὰ ὄψα ἡδύνουσι, καὶ βασιλέων αὐτῶν προγεύεται, καὶ ταῖς τραπέζαις ἐμπεριπατοῦσα συνεσιᾶται αὐτοῖς, καὶ συναπολαύει πάντων. 9. Νεοστιᾶν δὲ ἡ καλιὰν οὐχ ἐνὶ τόπῳ κατεστήσατο, ἀλλὰ πλάνητα τὴν πτῆσιν κατὰ τοὺς Σκύθας ἐπανηρημένη, ὅπου ἂν τύχη ὑπὸ τῆς νυκτὸς καταληφθεῖσα, ἐκεῖ καὶ ἐστίαν καὶ εὐνήν ποιεῖται. ὑπὸ σκότῳ μέντοι, ὡς ἔφην, οὐδὲν ἐργάζεται, οὔτε ἀξιοῖ λανθάνειν τι πράττουσα, οὐδὲ ἡγεῖται τι αἰσχρὸν ποιεῖν, ὃ ἐν φωτὶ δρώμενον αἰσχυνεῖ αὐτήν. 10. Φησὶ δὲ ὁ μῦθος καὶ ἀνθρωπὸν τινα Μυῖαν τὸ ἀρχαῖον γενέσθαι πάνυ καλὴν, λάλον μέντοι γε καὶ σταμύλην, καὶ ὠδικὴν, καὶ ἀντερασθῆναί γε τῇ Σελήνῃ κατὰ τὸ αὐτὸ ἀμφοτέρας τοῦ Ἐνδυμίωνος· εἰτ' ἐπειδὴ κοιμώμενον τὸ μαιράκιον συνεχῶς ἐπήγειρεν ἐρεσχελοῦσα, καὶ ἄδουσα, καὶ κωμάζουσα ἐπ' αὐτὸν, τὸν μὲν ἀγανακτῆσαι, τὴν δὲ Σελήνην ὀργισθεῖσαν, εἰς τοῦτο τὴν Μυῖαν μεταβαλεῖν· καὶ διὰ τοῦτο πᾶσι νῦν τοῖς κοιμωμένοις αὐτὴν τοῦ ὕπνου φθονεῖν, μεμνημένην ἔτι τοῦ Ἐνδυμίωνος.

καὶ μάλιστα τοῖς νέοις, καὶ ἀπαλοῖς· καὶ τὸ δῆγμα δὲ αὐτὸ, καὶ ἡ τοῦ αἵματος ἐπιθυμία, οὐκ ἀγριότητος, ἀλλ' ἔρωτός ἐστι σημεῖον καὶ φιλανθρωπίας. ὧς γὰρ δυνατόν ἀπολαύει, καὶ τοῦ κάλλους τι ἀπανθίζειται. 11. Ἐγένετο δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς καὶ γυνή τις ὁμώνυμος αὐτῇ, ποιήτρια, πάνυ καλὴ καὶ σοφὴ· καὶ ἄλλη ἑταῖρα τῶν Ἀττικῶν ἐπιφανής, περὶ ἧς καὶ ὁ κωμικὸς ποιητὴς ἔφη, Ἡ Μυῖα ἔδακνεν αὐτὸν ἄχρι τῆς καρδίας· οὕτως οὐδὲ ἡ κωμικὴ χάρις ἀπηξίωσεν, οὐδὲ ἀπέκλεισε τῆς σκηνῆς τὸ τῆς μυίας ὄνομα, οὐδ' οἱ γονεῖς ἠδοῦντο τὰς θυγατέρας οὕτω καλοῦντες. ἡ μὲν οὖν τραγωδία καὶ σὺν μεγάλῳ ἐπαίνῳ μέμνηται τῆς μυίας, ὡς ἐν τούτοις,

Δεινὸν γε τὴν μὲν μυῖαν ἀκλίμῳ σθένει

Πηδᾶν ἐπ' ἀνδρῶν σώμαθ', ὡς πλησθῆ φόνου·

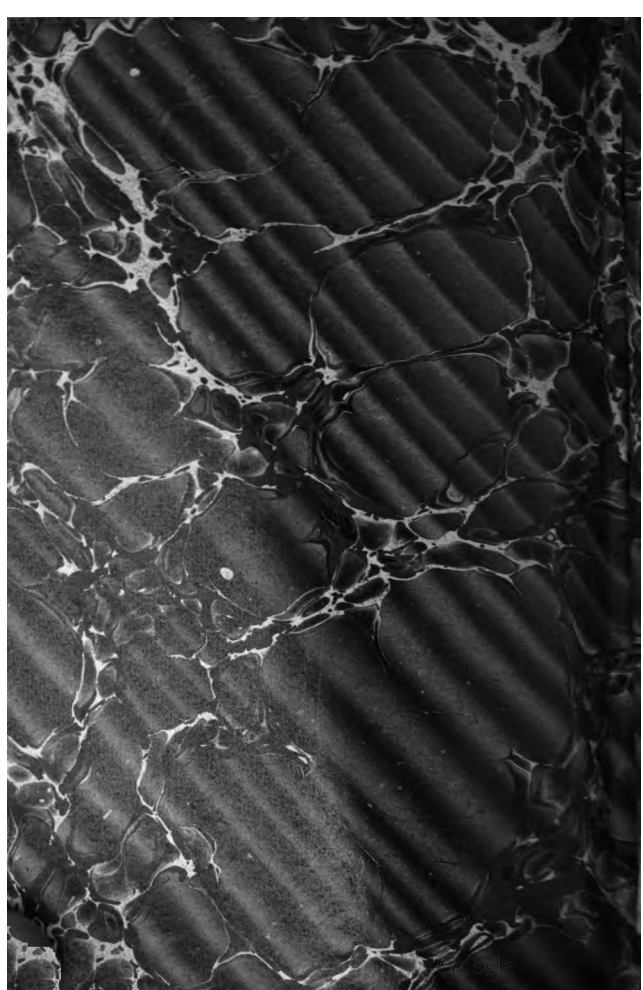
Ἄνδρας δ' ὀπλίτας πολέμιον ταρβεῖν δόρου.

πολλὰ ἂν εἶχον εἰπεῖν καὶ περὶ Μυίας τῆς Πυθαγορικῆς, εἰ μὴ γνώριμος ἦν ἅπασιν ἡ κατ' αὐτὴν ἱστορία. 12. Γίγνονται δὲ καὶ μέγισταί τινες μυῖαι, ἅς στρατιώτιδας οἱ πολλοὶ καλοῦσιν, οἱ δὲ κύνας, τραχύταται τὸν βόμβον, καὶ τὴν πτῆσιν ὠκύταται. αἷγε καὶ μακροβιώτατοί εἰσι, καὶ τοῦ χειμῶνος ὄλου ἄσιτοι διακαρτεροῦσιν, ὑπεπτηχυῖαι τοῖς ὀρόφοις μάλιστα. ἐφ' ὧν κἀκεῖνο θαυμάζειν ἄξιον, ὅτι ἀμφοτέρα καὶ τὰ θηλειῶν καὶ τὰ ἀρρένων δρωσι, βαίνοντες ἐν τῷ μίρει, κατὰ τὸν Ἑρμοῦ καὶ Ἀφροδίτης παῖδα τὸν μικτὸν τὴν φύσιν, καὶ διττὸν τὸ κάλλος. πολλὰ δ' ἐτι ἔχων εἰπεῖν καταπαύσω τὸν λόγον, μὴ καὶ δόξω κατὰ τὴν παροιμίαν, Ἐλέφαντα ἐκ μυίας ποιεῖν

JAN 24 1883

DUE MAY 30 1925

